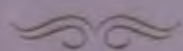

ทฤษฎารัฐ
เตปีฏัก
๒๕๔๙
พทุธวสุเส

วินยปีฏเก
จุลลวคคปาล
[ปจโม ภาโค]

ทฤษฎารัฐ เตปีฏัก

๒๕๔๙ พทุธวสุเส

ทฤษฎสงขมมหาเถรสมาคม มุททาปีต

Ra
CRE
2014
632715
V. 6

หมดอญ 26/05/2566

ทฤษฎารฎุจสุส
เตปีฎุฎ
๒๕๔๗
พุทฐวสเส

จันชปีฎุเต
จุลลวคคปัติ
(๒๕๒๒ กวโศ)

ทฤษฎารฎุจสุส เตปีฎุฎ

๒๕๔๗ พุทฐวสเส

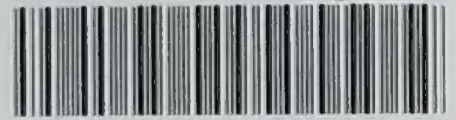
ทฤษฎสงฆนทวเตวสทวคเนน มุทฐวปีค

๒

ทมดอช 26/05/2566

ก
๖32715

TULIB

3 1379 01483879 2

ทยุยรฎุจสุส เตปีฎุกั

๒๕๔๙ พุทุธวสุเส

วินยปีฎุเก
จุลลวคคปาลิ
[ปจโม ภาโค]

ปาลิวิโสธกตฺเถเรหิ วิโสธิตา

ภูมิพลสุส ปรมินทมหาราชวรสุส
ปรีปณณสฎุจิวิสุเส สิริรชขมมงคลมหมกกาล
ทยุยสงุมมหาเถรสมาคม มุทุทาปีตา

หมดอายุ 26/05/2566

๒

With the Compliments

of 5 ส.ค. 2558

Ra
CRE
2014
632715
V.6

Handwritten text at the bottom left, partially obscured.

หมดอายุ 26/05/2566

หมดอายุ 26/05/2566

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโน ป.ธ.๙)

หมดอายุ 26/05/2566

อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

(๑๑ มกราคม ๒๕๓๑ - ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๖)

ประวัติ เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๘)

๑๑ มกราคม ๒๔๗๑ - ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๖

อายุ ๘๕ ปี พรรษา ๖๓

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ นามเดิมว่า เกี่ยว นามสกุล โชคชัย นามฉายา
อุปเสโณ บิดา นายเลื่อน โชคชัย มารดา นางยี่ โชคชัย เกิดเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๔๗๑
ณ บ้านเขวง ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การบรรพชาอุปสมบท

เมื่อยังเยาว์ ได้ศึกษาระดับประถมศึกษา ที่โรงเรียนวัดเขวง จนจบประถมศึกษา
ปีที่ ๔

เมื่ออายุได้ ๑๒ ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดเขวง (วัดสว่างอารมณ์) อำเภอ
เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีพระอธิการพัฒน์ ภาทุมณี วัดภูเขาทอง เป็น
พระอุปัชฌาย์ แม้เจตนาจะบวชเพียงแค่ ๗ วัน แต่ด้วยอุปเพกตบุญญตา ทำให้เจ้าประคุณ
สมเด็จฯ ยังคงมั่นในสมณเพศต่อมา หาได้คิดลาสิกขาไม่ โยมมารดาจึงนำไปฝากไว้
กับท่านพระครูอรุณกิจโกศล (หลวงพ่อพริ้ง โกสโล) วัดแจ้ง ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย

เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้ฝึกฝนในการศึกษา มีวิริยะ อุตสาหะ จนหลวงพ่อพริ้ง
เห็นอุปนิสัย ได้นำไปฝากไว้กับเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช (อยู่ ญาณถยมมหาเถร)
โดยอยู่ในการปกครองของพระธรรมเจดีย์ (เทียบ ธมฺมธโร) ณ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร
กรุงเทพมหานคร

ต่อมา พ.ศ. ๒๔๙๒ เมื่อมีอายุครบอุปสมบท ก็ได้อุปสมบท ณ วัดสระเกศ
ราชวรมหาวิหาร โดยมีเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช (อยู่ ญาณถยมมหาเถร) ทรงเป็น
พระอุปัชฌาย์

ด้านพระกรรมฐาน

เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้เรียนพระกรรมฐานในเบื้องต้น จากหลวงพ่อพริ้ง ซึ่งเป็น
พระวิปัสสนาจารย์องค์สำคัญของเกาะสมุย โดยหลวงพ่อพริ้งได้นำเจริญพระกรรมฐาน
บนหลุมฝังศพขณะมีอายุ ๑๒ ปี ต่อมาได้เรียนพระกรรมฐานจากสมเด็จฯ พระสังฆราช

(อยู่ ญาโณทยมหาเถร) ซึ่งมีความชำนาญในพระกรรมฐานด้านกสิณ และยังได้ให้ความสนใจวิธีการเจริญพระกรรมฐานตามแนวต่างๆ ที่ปฏิบัติในประเทศ จนมีความชำนาญทุกสาย

เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้ริเริ่มวางรากฐานแนวคิงานพระศาสนาเชิงรุกที่สำคัญในด้านต่างๆ ริเริ่มให้พระสงฆ์นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้กับงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา อนุวัติให้สอดคล้องกับโลกสมัยใหม่

ได้บริจาคเงินสร้างโรงเรียนและตึกสงฆ์อาพาธในท้องถิ่นชนบทที่อยู่ห่างไกลความเจริญหลายแห่ง ในนาม “อาคารผู้มีพระคุณ” เพื่อพยาบาลพระภิกษุ สามเณร ผู้อาพาธ และสาธุชนทั่วไป

ในด้านต่างประเทศ

เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้ริเริ่มเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ ริเริ่มการสร้างวัดไทยในต่างประเทศ ริเริ่มให้มีการฝึกอบรมพระธรรมทูตไปประจำ ณ วัดไทยในต่างประเทศ ริเริ่มสานศาสนสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งรองประธานสภาสงฆ์โลก นับเป็นพระสงฆ์ไทยรูปแรก ที่ก้าวขึ้นสู่การบริหารองค์กรสงฆ์โลก เป็นคณะสงฆ์ไทยคณะแรกเยือนทำเนียบขาวอย่างเป็นทางการ ตามคำนิมนต์ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เป็นคณะสงฆ์ไทยคณะแรก เยือนนครรัฐวาติกัน กรุงโรม อย่างเป็นทางการ ได้ออกเดินทางไปต่างประเทศทั่วทุกมุมโลก เพื่อหาแนวทางที่จะให้มีวัดเกิดขึ้นในประเทศนั้นๆ จนเกิดวัดไทยทั่วทุกมุมโลก ในปัจจุบัน

ลำดับสมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๐๑	เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่ พระเมธีสุทธิพงศ์
พ.ศ. ๒๕๐๕	เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่ พระราชวิสุทธิเมธี
พ.ศ. ๒๕๐๗	เป็นพระราชาคณะชั้นเทพที่ พระเทพคุณาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๑๔	เป็นพระราชาคณะชั้นธรรมที่ พระธรรมคุณาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๑๖	เป็นรองสมเด็จพระราชาคณะที่ พระพรหมคุณาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๓๓	เป็นสมเด็จพระราชาคณะที่ สมเด็จพระพุฒาจารย์
พ.ศ. ๒๕๔๗	เป็นประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙) อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม ประธานสำนักงานกำกับดูแลพระธรรมทูตไปต่างประเทศ แม่กองงานพระธรรมทูต เจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก และเจ้าอาวาสวัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร เป็นพระมหาเถระที่อุทิศตนและเสียสละเพื่อพระพุทธศาสนา ประเทศชาติ บ้านเมืองมาโดยลำดับ เป็นที่ปรากฏชัดเจน

ดังบทคติธรรมซึ่งเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ได้ประทานไว้ในหลายโอกาส ความว่า “**ความเสียสละ เป็นพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเป็นพระพุทธรูปที่ทรงสร้างสมจนถึงวาระแห่งการตรัสรู้ จุดหมายสูงสุดของความเสียสละในพระพุทธศาสนา คือ การเสียสละเพื่อบรรลुพระนิพพาน ความเสียสละจึงก้าวสูงขึ้นไปโดยลำดับ ความเสียสละทุกระดับล้วนมีความสำคัญ เช่น ความเสียสละเพื่อรักษาแผ่นดิน ถ้าไม่มีผู้เสียสละเพื่อแผ่นดิน ประเทศไทยคงไม่มีแล้ว ความเสียสละเพื่อสถาบัน ความเสียสละเพื่อหน้าที่การงาน เป็นต้น ความเสียสละโดยทางหนึ่ง เป็นการลดความเห็นแก่ตัว จนถึงขั้นไม่เห็นแก่ตัว**”

รัฐบาลได้มอบหมายให้สำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดพิมพ์พระไตรปิฎก ฉบับพิมพ์มหาเถรสมาคมชำระและจัดพิมพ์ เพื่อน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายเป็นพระราชกุศล ถวายพระพรชัยมงคลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๙ ซึ่งเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ เป็นผู้ปรารภให้มีการชำระและจัดพิมพ์

ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเพลิงศพสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙) อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส ในวันอาทิตย์ ที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น

รัฐบาลจึงจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับดังกล่าวโดยเสด็จพระราชกุศล ในพิธีพระราชทานเพลิงศพเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ เพื่อบูชาพระคุณ พร้อมอุทิศกุศล น้อมถวายในสัมปรายภพ ตราบจนบรรลुพระนิพพานเป็นที่สุด

หมดอายุ 26/05/2566

สำนักนายกรัฐมนตรี

๙ มีนาคม ๒๕๕๗

คำนำ

มหาเถรสมาคม ได้ปรารภการจัดกิจกรรมร่วมงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ แล้วมีมติให้จัดพิมพ์พระไตรปิฎกทั้งภาษาบาลีและภาษาไทย เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการผู้มีความรู้และทรงธรรมวินัยพิจารณาตรวจสอบแก้ไขต้นฉบับให้ถูกต้อง โดยใช้พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ เป็นต้นฉบับ เพราะได้ตระหนักถึงความสำคัญของพระไตรปิฎกในฐานะเป็นพระบรมศาสดาแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งพระมหากษัตริย์ไทยและประชาชนชาวไทยได้นับถือพระพุทธศาสนา ในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติไทย และพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ ทรงเป็นพุทธมามกะและเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภกมาโดยตลอด ดังที่ปรากฏเป็นหลักฐาน เช่น

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง หลักที่ ๑ ด้าน ๒ “คนเมืองสุโขทัยนี้มักทาน มักทรงศีล มักโอยทาน พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองสุโขทัยนี้ ทั้งชาวแม่ชาวเจ้า ท่วยปั้ว ท่วยนาง ลูกเจ้าขุน ทั้งสิ้นทั้งหลาย ทั้งผู้ชาย ทั้งผู้หญิง ฟุ้งท่วย มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา ทรงศีลเมื่อพรรษาทุกคน เมื่อออกพรรษากرانกฐินเดือนหนึ่งจึงแล้ว...”

พระบรมสัตยาธิปฏิฐานของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ที่ตรัสประกาศแก่เทพยดาทั้งปวงว่า “ให้บังเกิดมาในประยูรมหาเศวตฉัตร จะให้บำรุงพระพุทธศาสนา ไฉนจึงมิช่วยให้สว่างแลเห็นข้าศึกเล่า” พอตกพระโอษฐ์ลง พระพายก็พัดควันอันเป็นหมอกมิดนั้นสว่างไป...

นำพระราชหฤทัยและพระราชดำรัสของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช “พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ จะให้เราเข้ารีตดั่งนั้นหรือ เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่มาก เพราะในราชวงศ์ของเราก็นับถือพระพุทธศาสนามาช้านานแล้ว จะให้เปลี่ยน

ศาสนา อย่างนี้เป็นการยากอยู่ และถ้าพระเจ้าผู้สร้างฟ้าสร้างดินจะต้องการให้คนทั่วโลกได้นับถือศาสนาอันเดียวกันแล้ว พระเจ้ามิจัดการให้เป็นเช่นนั้นเสียแล้วหรือ?” “จริงอยู่ เมื่อฟอลคอนในเวลาหมอบอยู่ข้างพระบาทเจ้ากรุงสยามได้แปลคำชักชวนที่พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ได้รับสั่งมากับราชทูตนั้น ฟอลคอนก็กลัวจนตัวสั่น และสมเด็จพระนารายณ์ทรงพระกรุณาโปรดให้อภัยแก่ฟอลคอน แต่ก็ได้รับสั่งว่า ได้ทรงนับถือศาสนาอันได้นับถือต่อ ๆ กันมาถึง ๒,๒๒๕ ปีแล้ว เพราะฉะนั้น ที่จะให้พระองค์เปลี่ยนศาสนาเสียนั้น เป็นการที่พระองค์จะทำไม่ได้”

พระราชปณิธานของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

“อันตัวพ่อ	ชื่อว่า	พระยาตาก
ทนทุกข์ยาก	กู้ชาติ	พระศาสนา
ถวายเป็นดิน	ให้เป็น	พุทธบูชา
แต่พระศาสนา	สมณะ	พระพุทธรูป
ให้ยืนยง	คงถาวร	ห้าพันปี
สมณะพราหมณ์ชี	ปฏิบัติ	ให้พอสมควร
เจริญสมณะ	วิปัสสนา	พ่อชื่นชม
ถวายเป็นคัม	รอยบาท	พระศาสดา
คิดถึงพ่อ	พ่ออยู่	คู่กับเจ้า
ชาติของเรา	คงอยู่	คู่พระศาสนา
พุทธศาสนา	อยู่ยง	คู่องค์กษัตริย์
พระศาสดา	ฝากไว้	ให้คู่กัน”

พระราชปณิธานของพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

หมดยุค 26/05/2566

“ตั้งใจจะอุปถัมภก
บอกรักษาขอบขันธสีมา
ยอยกพระพุทธศาสนา
รักษาประชาชนและมนตรี”

พระราชศรัทธาของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย “ศุภมัสดุ ๑๑๗๙ ศก... พระบาทสมเด็จพระบรมธรรมิกมหาราชารามาธิราช บรมนารถบรมบพิตร พระพุทธเจ้าอยู่หัว... ทรงพระราชศรัทธาจะยกกรือวิสาขบูชามหาโยนิพิธิ อันชาติประเพณีมานั้นให้กลับคืนเจียรฐิติกาล ปราภฏสำหรับแผ่นดินสืบไป จะให้เป็นอรรถดัตถประโยชน์และปรัตถประโยชน์ ทรงพระราชศรัทธาจะให้สัตว์โลก ข้าขอบขัณฑสีมาทั้งปวงจำเริญอายุและอยู่เย็นเป็นสุขปราศจากทุกข์ภัยในชั่วนี้แลชั่วหน้า...”

นำพระราชหฤทัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว “ด้วยกำลังทรงพระมหากรุณาเมตตากับไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินเป็นอันมาก ทรงพระกรุณาดำรัสให้จดหมาย (คือ จด) กระแสพระราชโองการปฏิญาณยกพระนามพระรัตนตรัยสรณาคมนั่นอันอุดมเป็นประธานพยานอันยิ่ง ให้เห็นความจริงในพระบรมหฤทัย แล้วทรงพระราชดำรัสยอมอนุญาตให้เจ้าพระยาพระคลังว่าที่สมุหพระกลาโหม พระยาศรีพัฒน์รัตนราชโกษา พระยาราชสุภาวดีกับขุนนางผู้น้อยทั้งปวง จงมีความสโมสรมัคคีรสปรักษาพร้อมกัน เมื่อเห็นว่าพระบรมวงศานุวงศ์พระองค์ใดที่มีวิญญูติปริชาโรบรูราชานุวัตร จะเป็นศาสนูปถัมภกยกพระบวรพุทธศาสนา แลจะปกป้องไพร่ฟ้าอาณาประชาราษฎร์รักษาแผ่นดินให้เป็นสุขสวัสดิ์โดยยิ่ง เป็นที่ยินดีแก่มหาชนทั้งปวงได้ก็สุดแท้แต่จะเห็นดีประนีประนอมพร้อมใจกัน ยกพระบรมวงศานุวงศ์พระองค์นั้นขึ้นเสวยมโหสิวรยาธิปัตย์ราชสืบสันตติวงศ์ดำรงราชประเพณีต่อไปเถิด อย่าได้กริ่งเกรงพระราชอัธยาศัยเลย เอาแต่ให้ได้เป็นสุขทั่วหน้าอย่าให้เกิดการรบราฆ่าฟันกันให้ได้ความทุกข์ร้อนแก่ราษฎร...”

พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงประกาศพระราชทานส่วนพระราชกุศลในการที่ทรงบริจาคเพชรใหญ่ประดับพระอุณาโลมพระพุทธรูปมหายานรัตนปฐมากร “การพระราชบริจาคอันนี้ทรงพระราชดำริ เห็นว่าไม่ขัดขวางเป็นเหตุให้ท่านผู้ใดชุนเคืองขัดใจเลย พระนครนี้เป็น

[๔]

ถิ่นที่ของคณับถือพระพุทธศาสนาแต่เดิม ไม่ใช่แผ่นดินของศาสนาอื่น คนที่ถือศาสนาอื่นมาแต่อื่นก็ดี อยู่ในเมืองนี้ก็ดี จะโหม่นสน้อยใจด้วยริษยาแก่ พระพุทธศาสนาเพราะบูชาอันนี้ไม่ได้ ด้วยไม่ใช่เมืองของศาสนาตัวเอง ถ้า โหม่นสักก็ชื่อว่าโลกล่วงเกินไป..”

พระราชปฏิญาณและพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอม-เกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช “ข้าพเจ้าจะไม่มีจิตยินดีน้อมไปในศาสนาอื่น นอกจากสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระธรรมอันพระองค์ได้ตรัสรู้ชอบ ดีแล้ว กับทั้งพระสงฆ์หมู่ใหญ่ อันได้ประพฤติตามคำสั่งสอนของพระสัมมา สัมพุทธเจ้าพระองค์นั้นเลยเป็นอันขาด จนตราบอกว่าสิ้นชีวิต..”

พระราชนิพนธ์และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ-เกล้าเจ้าอยู่หัว “พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาสำหรับชาติเรา เราจำเป็นต้อง ถือด้วยความกตัญญูต่อบิดา มารดา และต้นโคตรวงศ์ของเรา... เมื่อรู้สึก แน่นนอนแล้วว่า ศาสนาในสมัยนี้เป็นของที่แยกจากชาติไม่ได้... ถ้าข้าพเจ้า จะขอแก้ท่านทั้งหลายว่า พุทธศาสนาเป็นของไทย เรามาชวนกันนับถือ พระพุทธศาสนาเถิด... ผู้ที่แปลงศาสนา คนเขาจะถูกยิงเสียกว่าผู้ที่แปลง ชาติ... เพราะเหตุฉะนั้น เป็นความจำเป็นที่เราทั้งหลายผู้เป็นไทย จะต้องมัน อยู่ในศาสนาพระพุทธซึ่งเป็นศาสนาสำหรับชาติเรา...” และพระองค์ได้ พระราชทานความหมายแห่งไตรรงค์ไว้ดังนี้

“ขอรำรำพรรณบรรยาย	ความคิดเครื่องหมาย
แห่งสีทั้งสามงามถนัด	
ขาวคือบริสุทธิ์ศรีสวัสดิ์	หมายพระไตรรัตน์
และธรรมะคัมภีร์ไทย...”	

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว “แต่ บ้านเมืองในลานนาถึงกาลวิบัติ พระพุทธศาสนาก็เศร้าหมองจนสงฆ์มณฑล

เสื่อมทรามระส่ำระสายมาช้านาน... มาจนถึงรัชกาลสมเด็จพระปิยมหาราช พระบรมชนกนาถของเราจึงได้เริ่มทรงจัดการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในมณฑลนี้ มาโดยทรงพระราชดำริจะให้พุทธจักรและอาณาจักรเจริญรุ่งเรืองสมกับสมัย เป็นต้นว่า ในการสั่งสอนประชาชนทั้งหลายให้รัฐบาลเอาเป็นธุระสั่งสอนส่วน คดีโลก ให้พระสงฆ์รับภาระการสั่งสอนส่วนศีลธรรมเป็นอุปการะแก่กัน ดังนี้ สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชของเราก็ได้โปรดให้จัดการสืบมาโดยทางนั้น”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลปัจจุบัน ได้ตรัสพระปฐมบรมราชโองการซึ่งเป็นพระราชปณิธานแก่ปวงชนชาวไทยใน พระราชพิธีพระบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง ว่า “เราจะครองแผ่นดิน โดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ได้มีพระราชดำรัสตรัส ลาผนวชต่อพระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะทูตานุทูต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย เมื่อ วันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ ว่า “โดยที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนา ประจำชาติของเรา ทั้งตามความศรัทธาเชื่อมั่นของข้าพเจ้าก็เห็นเป็นศาสนา ที่ดีศาสนาหนึ่ง เนื่องในบรรดาสัจธรรมคำสั่งสอนอันชอบด้วยเหตุผล จึง เคยคิดอยู่ว่า ถ้าโอกาสอำนวย ข้าพเจ้าควรจักได้บวชสักเวลาหนึ่งตาม ราชประเพณี ซึ่งจักเป็นทางสนองพระคุณบูรพการีตามคตินิยมด้วย...” และได้มีพระราชดำรัสในโอกาสพระสันตะปาปา จอห์น พอล ที่ ๒ เข้าเฝ้า ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗ ว่า “คนไทยเป็นศาสนิกที่ดีทั่วกัน ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา อันเป็น ศาสนาประจำชาติ”

การดำเนินงานตรวจชำระสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกให้คงความ บริสุทธิ์แห่งพระบาลีพุทธพจน์ซึ่งเป็นหลักวิชาการทางพระพุทธศาสนา จำเป็นต้องอาศัยความสุขุมคัมภีรภาพด้านความรู้ความชำนาญในภาษาบาลี ของพระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตทั้งหลาย จึงนับว่าเป็นงานที่มี

[๖]

ความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นกุศลกิจอันยิ่งใหญ่ที่กระทำไดยาก ดังนั้น การที่พระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตทั้งหลายมีอิทธิบาทธรรมร่วมกันตรวจชำระสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกจนสำเร็จจุล่งไปด้วยดี จึงควรแก่การอนุโมทนาสาธุการของบรรดาพุทธบริษัททั้งหลาย เพราะทราบใดที่พระไตรปิฎกยังคงความบริสุทธิ์อยู่ ย่อมเป็นที่มั่นใจได้ว่า ปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธก็ดำรงอยู่ ก่อให้เกิดสันติสุขแก่มวลมนุษยชาติตราบนั่น

ในนามของมหาเถรสมาคม ขอแสดงความชื่นชมยินดีต่อคณะกรรมการคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกที่ได้ดำเนินการจนสำเร็จจุล่งไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ นับเป็นการเฉลิมพระเกียรติและถวายเป็นพระราชกุศลแด่ สมเด็จพระบวรราชเจ้า มหาสุรสิงหนาทสมเด็จเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐเนื่องในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ดังกล่าว

ขออานุภาพแห่งมหากุศลอันยิ่งใหญ่ที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของพระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตทั้งหลายที่ได้ร่วมกันพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกทั้งภาษาบาลีและภาษาไทยซึ่งถือว่าเป็นพระบรมศาสดาแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในครั้งนี้ ได้โปรดอภิบาลคุ้มครองรักษาสมาคมสมเด็จพระบวรราชเจ้า มหาสุรสิงหนาทสมเด็จเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ให้ทรงพระเกษมสำราญ มีพระชนมายุยิ่งยืนนาน สถิตมั่นเป็นมิ่งขวัญร่มเกล้าของเหล่าพสกนิกรชาวไทยสืบไปตลอดจิรัฏฐิตกาล เทอญ

สมเด็จพระพุทธมหาราช.

7

(สมเด็จพระพุฒาจารย์)

หมดอายุ 26/05/2566

ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

คำปรารภ

ศาสนธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เดิมทีนั้น เรียกว่า พระธรรมวินัย พระธรรม ได้แก่คำสั่งสอนที่แสดงหลักความจริงที่ควรรู้ และแนะนำหลักความดีที่ควรประพฤติ พระวินัย ได้แก่ข้อบัญญัติที่ทรงวางไว้เป็นหลักกำกับความประพฤติให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเสมอกัน กาลต่อมา เมื่อพระพุทธองค์เสด็จดับขันธปรินิพพาน พระธรรมวินัยที่พระพุทธองค์ ทรงแสดงไว้ทรงบัญญัติไว้ในกาลโอกาสต่าง ๆ มีความสำคัญยิ่งในฐานะ เป็นพระบรมศาสดาแทนพระพุทธองค์ โดยมีหลักฐานปรากฏในมหา ปรินิพพานสูตร (ที.ม. ๑๐/๒๑๖) ว่า ขณะที่ทรงพระประชวรจวนจะเสด็จ ดับขันธปรินิพพาน พระพุทธองค์หาได้ทรงตั้งพระสาวกรูปใดรูปหนึ่งไว้ใน ตำแหน่งพระบรมศาสดาไม่ หากแต่ตรัสกะท่านพระอานนท์พุทธอุปัฏฐากว่า

โย โว อานนท มया ธมฺโม จ วินโย จ เทสิโต ปญฺณตฺโต,
โส โว มมจฺจเยน สตฺถา.

แปลความว่า “ดูก่อนอานนท์ ธรรมและวินัยอันใดที่เราแสดงแล้ว บัญญัติแล้วแก่พวกเธอ ธรรมและวินัยอันนั้นจักเป็นศาสดาของพวกเธอ โดยกาลล่วงไปแห่งเรา”

จากพระพุทธพจน์นี้เป็นหลักฐานยืนยันถึงความสำคัญของพระธรรมวินัย ซึ่งได้รับการสังคายนารวบรวมประมวลเป็นบทสวดสำหรับสวดทานความ ถูกต้องมิให้คลาดเคลื่อนไปจากที่พระพุทธองค์ตรัสสั่งสอนจริงด้วยสังฆานุมัติ พร้อมกันครั้งแรกโดยพระอรหันตเถระ ๕๐๐ รูป ภายหลังพุทธปรินิพพานได้ ๓ เดือน การสังคายนาพระธรรมวินัยในครั้งแรกนั้นได้ยกเอาพระพุทธพจน์ ที่ทรงแสดงโปรดเวไนยสัตว์ตลอดระยะเวลา ๔๕ พรรษา ขึ้นสู่การพิจารณา สวดทานรับรองความบริสุทธิ์ถูกต้องในท่ามกลางสงฆ์ แล้วประมวลจัด

เป็นหมวด ไว้ ๓ หมวดใหญ่ เรียกว่า พระไตรปิฎก อันประกอบด้วย พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก

พระวินัยปิฎก หมวดพระวินัย ว่าด้วยพระพุทธานุญาตที่ทรงวางหลักความประพฤติและมารยาทอันเป็นแบบอย่างเยี่ยงอารยชนของผู้เข้ามาบวช ประพฤติพรหมจรรย์ชั้นสูงในพระพุทธศาสนา เป็นประมวลพระพุทธานุญาต รสสั่งสอนเกี่ยวกับศีลหรือสิกขาบทตลอดจนพิธีกรรมและขนบธรรมเนียมของพระสงฆ์ อันเป็นกฎระเบียบที่พระภิกษุและพระภิกษุณีต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด นอกจากนี้ยังได้ประมวลเหตุการณ์พุทธประวัติที่สำคัญ ๆ นับตั้งแต่แรกตรัสรู้เสวยวิมุตติสุขเป็นต้นไปพร้อมทั้งประวัติการทำสังคายนาไว้ด้วย มี ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ แบ่งออกเป็น ๕ คัมภีร์ คือ มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ มหาวรรค จุลวรรค และปริวาร โดยพระไตรปิฎกของไทยเราจัดพิมพ์เป็น ๘ เล่มหนังสือ ในจำนวน ๔๕ เล่ม ได้แก่พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑ ถึงเล่มที่ ๘

พระสุตตันตปิฎก หมวดพระสูตร ว่าด้วยประมวลพระธรรมเทศนา ตรัสบรรยายธรรมของพระพุทธองค์ที่ตรัสให้เหมาะแก่บุคคลและโอกาส เป็นประมวลหลักพุทธธรรมที่ทรงแสดงโดยบุคลาธิษฐานหรือทรงใช้สมมติโวหารตลอดจนบทคาถาประพันธ์ เรื่องเล่า และเรื่องราวชั้นเดิมที่แสดงถึงประวัติของพระพุทธองค์และพระอรหันตสาวกทั้งหลาย มี ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ แบ่งออกเป็น ๕ คัมภีร์ เรียกว่า นิกาย ๕ คือ ทีฆนิกาย มัชฌิมนิกาย สักยัตตนิิกาย อังคุตตรนิกาย และขุททกนิกาย โดยพระไตรปิฎกของไทยเราจัดพิมพ์เป็น ๒๕ เล่มหนังสือ ในจำนวน ๔๕ เล่ม ได้แก่พระไตรปิฎกเล่มที่ ๙ ถึงเล่มที่ ๓๓

พระอภิธรรมปิฎก หมวดพระอภิธรรม ว่าด้วยประมวลพระพุทธานุญาตอันเกี่ยวกับหลักปรมาัตถธรรมที่เป็นความหมายที่แท้จริงของสรรพสิ่ง เป็นประมวลคำอธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแล้ว ๆ โดยธรรมาธิษฐาน

คือไม่ยกบุคคล สถานที่ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ อันเป็นสมมติบัญญัติเข้ามาประกอบความ มี ๔๒,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ แบ่งออกเป็น ๗ คัมภีร์ คือ ชัมมสังคณี วิภังค์ ธาตุกถา ปุคคลบัญญัติ กถาวัตถุ ยมก และปัญจกาน โดยพระไตรปิฎกของไทยเราจัดพิมพ์เป็น ๑๒ เล่มหนังสือ ในจำนวน ๔๕ เล่ม ได้แก่พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๔ ถึงเล่มที่ ๔๕

พระไตรปิฎก จัดเป็นหนึ่งในพระสัทธรรม ๓ คือปริยัติสัทธรรมที่ประมวลไว้ซึ่งนวัคสัตตสุตสนัทั้งหมด เป็นปทัฏฐานให้เกิดปฏิบัติสัทธรรม คือศีล สมาธิ ปัญญา และนำไปสู่การบรรลุปฏิเวธสัทธรรม คือมรรค ผล นิพพานในที่สุด ดังนั้น จึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในทางพระพุทธศาสนา ดังพระปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์ วาสโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ในคราวจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ ความว่า

“พระไตรปิฎกเป็นพระคัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่พระอรหันตสาวกได้รับการธุระสั่งสอนสืบต่อกันมา เป็นพระคัมภีร์สำคัญทางพระพุทธศาสนา เท่ากับเป็นสัญลักษณ์ของพระบรมศาสดา พระภิกษุสามเณรและพุทธศาสนิกชนผู้สนใจพระพุทธศาสนามีความจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้จากพระไตรปิฎก เพราะฉะนั้น คัมภีร์พระไตรปิฎกนี้พระเถรานุเถระแต่ปางก่อนจึงได้ช่วยกันรักษาสืบต่อกันมา ในการสร้างวัดวาอารามสมัยก่อนนั้น จะต้องสร้างหอไตรประจำวัด ซึ่งเป็นที่เก็บรักษาพระไตรปิฎกอันประกอบด้วยคัมภีร์ใบลาน พระภิกษุสามเณรผู้บวชในพระพุทธศาสนาจะเป็นศาสนทายาท ก็จำเป็นต้องศึกษาภาษาบาลีอันเป็นภาษาที่จารึกในคัมภีร์พระไตรปิฎก พร้อมทั้งอรรถกถาฎีกา โยชนา สัททาวีเสส อันเป็นคัมภีร์ประกอบเพื่อให้เข้าใจเนื้อความพระไตรปิฎกนั้น พระมหากษัตริย์ทรงนับถือพระพุทธศาสนาในปางก่อน

จึงได้ให้พระภิกษุสามเณรได้ศึกษาเล่าเรียนหาความรู้ในพระไตรปิฎกนั้นๆ ให้แตกฉาน เพื่อนำเอาความรู้มาสั่งสอนแก่พุทธศาสนิกชน สำหรับในประเทศไทย พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะมาตลอดสาย และได้ทรงให้พระภิกษุสงฆ์ได้ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมคือพระไตรปิฎกนี้ สืบต่อกันมา ทรงถือเป็นพระราชกิจสำคัญ มีการสอบพระปริยัติธรรมเพื่อให้พระภิกษุสามเณรได้แสดงความรู้ที่ได้ศึกษาพระไตรปิฎกนั้นๆ และทรงปูนบำเหน็จความสามารถแก่พระภิกษุสามเณรผู้สอบไล่ได้พระปริยัติธรรม ซึ่งทุกวันนี้ได้ขยายวงกว้างออกมาเป็นการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม แผนกบาลีสนามหลวง ตลอดจนพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ให้พระภิกษุสามเณรผู้ทรงความรู้ทำการสังคายนาพระไตรปิฎก ถือเป็นการทรงบำเพ็ญพระราชกุศลอันยิ่งใหญ่...”

พระไตรปิฎกของพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทได้รับการนำสืบๆ กันมา ด้วยภาษามคธ หรือภาษาบาลี อันหมายถึงภาษาที่รักษาไว้ซึ่งพระพุทธพจน์ โดยวิธีมุขปาฐะหรือมุขบาฐ คือวิธีทรงจำนำสืบต่อ ๆ กันด้วยการสาธยายท่องจำกัน สั่งสอนกันจากปากสู่ปาก หรือวิธีบอกเล่ากล่าวสอนจากอาจารย์สู่ศิษย์โดยโวหารต่างๆ เป็นเวลาถึง ๔ พุทธศตวรรษ จึงได้รับการจารึกเป็นลายลักษณ์อักษรลงในใบลานในคราวสังคายนาครั้งที่ ๕ ในประเทศศรีลังกา เมื่อพุทธศักราช ๔๓๓ ตลอดระยะเวลาดังกล่าวนี้ ถ้าในสมัยใดมีความผันเพื่อเลอะเลือนจำกันมาผิด มีข้อบกพร่องผิดพลาดอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมีคำสอนของลัทธิอื่นเข้ามาปะปนในพระไตรปิฎก อันเป็นเหตุให้พระสงฆ์ประพฤติดิฉิดหลักพระธรรมวินัย บรรดาพระอรหันต์หรือพระมหาเถระในยุคสมัยนั้นๆ ก็จะต้องถือเอาเป็นการธุระดำเนินการประชุมพระสงฆ์ทำสังคายนาเพื่อสอบทานสวดรับรองความถูกต้องพร้อมกันเป็นครั้ง ๆ โดยประวัติการทำสังคายนานั้น สามครั้งแรกทำในประเทศอินเดีย ครั้งที่ ๔ และครั้งที่ ๕

ทำในประเทศศรีลังกา ซึ่งในการทำสังคายนาครั้งที่ ๕ นี้เอง พระเถระ
 สังคีติกจารย์ทั้งหลายได้คำนึงถึงว่า “ในอนาคต กุลบุตรคงมีศรัทธาน้อยลง
 และปัญญาที่จะทรงจำพระธรรมวินัยสืบอายุพระพุทธศาสนาคงน้อยลงด้วย
 ควรที่คณะสงฆ์จะสังคายนาพระธรรมวินัยแล้วลงบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์
 อักษร” เพราะประจักษ์ที่พวกทมิฬไม่นับถือพระพุทธศาสนา ซึ่งปกครอง
 ประเทศศรีลังกาแล้วทำให้เกิดภัยพิบัติอย่างใหญ่หลวงต่อพระพุทธศาสนา
 เป็นเหตุให้พระภิกษุสาวกทั้งหลายต่างพากันปลีกตนไปอยู่ตามป่าเขาอย่าง
 ลำเค็ญ มีความผัดเคืองด้วยภิกษาหาร ต้องอดทนอยู่อย่างลำบากถึง ๑๒ ปี
 แต่ท่านเหล่านั้นหาคำนึงถึงความลำบากทางกายของตนไม่ ต่างช่วยกัน
 ทรงจำพระไตรปิฎกท่านละหนึ่งนิกายบ้าง สองนิกายบ้าง ถึงแม้ไม่มีอะไร
 จะฉันทเป็นภัตตาหาร ก็ฉันไปไม่แทน เพื่อให้ร่างกายมีกำลังทรงอยู่เพียงเพื่อ
 สบายยาท่องบ่นทบทวนพระไตรปิฎกที่ทรงจำไว้นั้น ทั้งนี้เพื่อมิให้พระไตรปิฎก
 ที่ทรงจำไว้นั้นสูญไปพร้อมกับชีวิตของท่าน เพราะฉะนั้นพระภิกษุสาวกที่
 ทรงจำพระไตรปิฎกได้มีจำนวนน้อยเต็มที บางท่านเกิดเตโชธาตุในท้องกำเริบก็
 ต้องนอนเอาทรายกลบท้อง เพื่อให้ดูดความร้อนจากร่างกายแล้วสบาย
 ทบทวนพระไตรปิฎกนั้นมิให้ลืมนั่นสูญหายไป เมื่อได้ประจักษ์ชัดถึงการ
 ทรงจำพระไตรปิฎกด้วยวิธีมุขปาฐะว่าไม่อาจจะรักษาพระไตรปิฎกไว้ได้ต่อไป
 จึงได้มีมติจารึกพระไตรปิฎกลงในใบลานเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยภาษามคธ
 พร้อมทั้งจารึกอรรถกถา (คัมภีร์อธิบายความแห่งพระไตรปิฎก) ด้วยภาษา
 สิงหล แล้วนำสืบเผยแพร่ไปยังประเทศต่างๆ ที่นับถือพระพุทธศาสนา และ
 ต่อมาเมื่อวิทยาการด้านการพิมพ์เจริญขึ้น ได้มีการพิมพ์พระไตรปิฎกเป็น
 รูปเล่มหนังสือ โดยใช้อักษรของประเทศนั้น ๆ จึงปรากฏเป็นพระไตรปิฎก
 ฉบับอักษรสิงหล ฉบับอักษรเทวนาครี ฉบับอักษรพม่า ฉบับอักษรขอม
 ฉบับอักษรไทย ฉบับอักษรโรมัน ฉบับอักษรมอญ เป็นต้น และเมื่อจะจัด

พิมพ์หรือจัดสร้างซ้ำแต่ละครั้งเนื่องในวโรกาสสำคัญๆ ก็จะมีการสังคายนาตรวจชำระสอบทานเพื่อคงความบริสุทธิ์บริบูรณ์โดยการนำคัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับอักษรต่าง ๆ มาเทียบเคียงกัน ตรวจสอบให้ลงกันสมกันเป็นสำคัญ โดยมีการจัดทำเครื่องหมายวรรคตอน จัดทำเชิงอรรถแสดงปาฐะที่ต่างกัน พร้อมทั้งจัดทำดัชนีคือปทานุกรม นามานุกรม คาถานุกรม และธัมมประเภทแสดงลำดับหมวดธรรม เพื่อสะดวกในการสืบค้นดังที่ปรากฏในปัจจุบัน

สำหรับประเทศไทย ได้นำพระไตรปิฎกจากประเทศศรีลังกามาสืบทอดศึกษาเล่าเรียนกันโดยลำดับ โดยในส่วนที่เกี่ยวกับการสังคายนาตรวจชำระสอบทานพระไตรปิฎกในประเทศไทย มีประวัติการดำเนินงานในแต่ละยุคสมัยที่พระบรมพุทธมหายศไทยผู้ทรงเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภกและทรงเป็นพุทธมามกะ ทรงโปรดฯ รับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดังปรากฏตามหลักฐานที่บันทึกไว้ ดังนี้

ในรัชสมัยของพระเจ้าติโลกราชแห่งเชียงใหม่ ได้มีการสังคายนาพระไตรปิฎกจารึกลงในใบลานด้วยอักษรธรรมล้านนาขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช ๒๐๒๐ ต่อมา ในสมัยกรุงธนบุรีเป็นราชธานี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ภายหลังจากที่ทรงกู้เอกราชจัดการบ้านเมืองไทยเสร็จแล้ว ทรงใฝ่พระทัยในการพระพุทธานุศาสนเป็นอย่างยิ่ง ทรงปรารถนาว่าพระไตรปิฎกกระจัดกระจายเสียหายไปมาก จึงทรงโปรดฯ ให้อัญเชิญพระไตรปิฎกจากเมืองนครศรีธรรมราชซึ่งมีความสมบูรณ์มารวบรวมไว้ที่กรุงธนบุรี เมื่อพุทธศักราช ๒๓๑๓

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี เมื่อพุทธศักราช ๒๓๓๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ ทรงโปรดฯ ให้รวบรวมคัมภีร์พระไตรปิฎกในส่วนที่กระจัดกระจายให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วทรงอาราธนาพระเถรานุเถระและเชษฐราชบัณฑิตผู้ทรงความรู้ ให้ทำการสังคายนาตรวจ

ชำระพระไตรปิฎก แล้วทรงโปรดฯ ให้ช่างคัดลอกจำลองพระไตรปิฎกพร้อมทั้งอรรถกถาและฎีกาจารึกด้วยอักษรขอมลงในใบลาน จำนวน ๓,๗๘๖ ผูกพร้อมทั้งปิดทองหีบ ปกหน้า ปกหลัง และกรอบ เรียกว่า พระไตรปิฎกฉบับทอง ต่อมา พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ ทรงโปรดฯ ให้มีการซ่อมส่วนคัมภีร์พระไตรปิฎกที่ชำรุดให้สมบูรณ์ และทรงโปรดฯ ให้สร้างฉบับใหม่ขึ้นมาอีก เรียกว่า ฉบับรดน้ำแดง แม้ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ก็ทรงโปรดฯ ให้สร้างคัมภีร์พระไตรปิฎก ๕ ฉบับ มีฉบับรดน้ำเอก ฉบับเทพชุมนุม เป็นต้น พร้อมทั้งทรงโปรดฯ ให้อาราธนาพระมหาเถระเข้าไปถวายพระธรรมเทศนาในพระบรมมหาราชวัง โดยให้เรียบเรียงพระไตรปิฎก อรรถกถา และฎีกา เป็นสำนวนพระธรรมเทศนา และในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ก็ทรงโปรดฯ ให้สร้างคัมภีร์พระไตรปิฎกที่ขาดหายไปให้ครบสมบูรณ์ พร้อมทั้งทรงโปรดฯ ให้สร้างฉบับใหม่ขึ้นมาอีก เรียกว่า ฉบับล่องชาด

พระไตรปิฎกทั้ง ๔ รัชสมัยแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ดังกล่าวมานี้ยังเป็นภาษาบาลีอักษรขอม ดังนั้น ในปีพุทธศักราช ๒๔๓๑ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ จึงทรงโปรดฯ ให้มีการสังคายนาชำระพระไตรปิฎกและปรีวรรตบาลีอักษรขอมเป็นบาลีอักษรไทย และทรงโปรดฯ ให้จัดพิมพ์เป็นเล่มหนังสือขึ้นเป็นครั้งแรก จำนวน ๓๙ เล่ม รวม ๑,๐๐๐ ชุด เพื่อฉลองในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๒๕ ปี

ต่อมา พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงมีพระราชประสงค์อุทิศพระราชกุศลถวายแด่พระบรมเชษฐาธิราช พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ จึงทรงโปรดฯ ให้มีการตรวจชำระต้นฉบับที่ขาดหายไปเพิ่มอีกจากที่มีอยู่ ๓๙ เล่ม และจัดพิมพ์เป็น ๔๕ เล่ม จบบริบูรณ์ เพื่อให้เท่ากับจำนวนพรรษาที่พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญ

พุทธกิจ การตรวจชำระพระไตรปิฎกครั้งนี้คณะสงฆ์กระทำอย่างโอฬารยิ่ง โดยปรับปรุงแก้ไขเครื่องหมายวรรคตอน ใช้เครื่องหมายพินทุแทนยามักการ เริ่มจัดทำตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๖๘ จนถึงปีพุทธศักราช ๒๔๗๓ จึงแล้วเสร็จ และเรียกชื่อพระไตรปิฎกฉบับนี้ว่า **สยามมรณัฐส เตปิฎก** : **พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ** พิมพ์จำนวน ๑,๕๐๐ ชุด ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่ได้มีการจัดพิมพ์ คัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับอักษรไทยครบสมบูรณ์ และพระไตรปิฎกบาลีฉบับสยามรัฐนี้ได้มีการพิมพ์ซ้ำสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม พระไตรปิฎกที่ได้รับการตรวจชำระและจัดพิมพ์ทั้งหมด นับแต่สมัยโบราณมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๗ เป็นภาษาบาลีหรือภาษามคร แม้จะได้มีการแปลเป็นภาษาไทยมาช้านานแล้วตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แต่ก็ยังมิได้มีการแปลอย่างเป็นทางการในนามของคณะสงฆ์ จึงต่อมา ในปีพุทธศักราช ๒๔๘๓ คณะสงฆ์โดยได้รับพระบรมราชูปถัมภ์จากพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ ได้ประชุมกันดำเนินการแปลพระไตรปิฎกภาษาบาลีเป็นภาษาไทยบริบูรณ์และจัดพิมพ์เป็นครั้งแรก เรียกว่า **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง** โดยแปลตามความในพระไตรปิฎกภาษาบาลี แล้วพิมพ์เป็นเล่ม ๒,๕๐๐ ชุด ชุดละ ๔๐ เล่ม เพื่อให้เท่ากับจำนวนพระชนมายุของพระพุทธเจ้าส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งแปลเป็นสำนวนเทศนา โดยถือเอาพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสยามรัฐเป็นต้นฉบับ พิมพ์ลงในใบลาน ๑,๒๕๐ กัณฑ์ เพื่อให้เท่ากับจำนวนพระอรหันตสาวกในครั้งพุทธกาลที่มาเฝ้าพระพุทธเจ้าโดยมีนัยหมายเพื่อประชุมฟังพระโอวาทปาติโมกข์ในคราวจาตุรงคสันนิบาต ดิถีเพ็ญแห่งมาฆมาส อนึ่ง การแปลและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกครั้งนี้กระทำเพื่อเป็นการเฉลิมฉลองในโอกาสที่พระพุทธศาสนาได้ดำรงมั่นมาครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ อีกส่วนหนึ่งด้วย

พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวงนี้ คณะสงฆ์ได้ดำเนินการตรวจชำระจัดพิมพ์สืบต่อมาเนื่องในวโรกาสสำคัญอีก ๓ วาระ รวมเป็น ๔ วาระด้วยกัน

กล่าวคือ วาระที่ ๒ พิมพ์ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๔ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เนื่องในมหามงคลวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๒๕ ปี จำนวน ๒,๐๐๐ ชุด ชุดละ ๔๕ เล่ม วาระที่ ๓ พิมพ์ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๐ จำนวน ๒,๐๐๐ ชุด และวาระที่ ๔ พิมพ์ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๕ จำนวน ๓,๐๐๐ ชุด เนื่องในวโรกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี

ปีพุทธศักราช ๒๕๒๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงมีพระราชดำริว่า พระพุทธวณะอันเรียกว่าพระไตรปิฎกย่อมเป็นหนังสือที่ประมวลพระธรรมวินัยของสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งยังบริบูรณ์และตั้งมั่นอยู่ตราบใด ก็ย่อมเป็นหลักของพุทธบริษัทที่จะปฏิบัติให้เป็นสัมมาปฏิบัติ ถึงความงอกงามรุ่งเรืองอยู่ตราบนั่น จึงทรงมีพระราชศรัทธาเลื่อมใสพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ในการสังคายนาพระไตรปิฎกถวายตามที่สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์ วาสโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ถวายพระพร เนื่องในมงคลดิถีที่มีพระชนมพรรษาจะบรรจบ ๕ รอบนักษัตร ในวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐ และมีพระบรมราชโองการประกาศขออาราธนาสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก สมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ พระสงฆ์เปรียญธรรมพร้อมด้วยศาสนบัณฑิต เป็นการธุระดำเนินการสังคายนาพระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎกให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพื่อความเจริญรุ่งเรืองสถาพรแห่งพระบวรพุทธศาสนาสืบไป

การสังคายนาพระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎกเนื่องในมหามงคลวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๕ รอบนักษัตร ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ นี้ คณะสงฆ์ได้มอบให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมการศาสนา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับสนองงานคณะสงฆ์ขณะนั้นเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ โดยรัฐบาลซึ่งมี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็น

นายกรัฐมนตรีขณะนั้นได้จัดสรรงบประมาณอุดหนุน และได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกอบพระราชพิธีพระฤกษ์ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม แล้วได้ดำเนินการสังคายนาตรวจชำระในรูปของคณะกรรมการ ประกอบด้วย คณะกรรมการสังคีตการกสงฆ์ คณะกรรมการปาลิวิโสธกะ คณะกรรมการธิการแห่งสังคีตการกสงฆ์ คณะกรรมการศาสนบัณฑิต ทั้งฝ่ายบรรพชิตและฝ่ายคฤหัสถ์ และคณะกรรมการดำเนินการและประสานงาน และมีสังฆานุมัติให้ใช้ตำหนักสมเด็จพระวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เป็นสถานที่ตรวจชำระ โดยนำพระไตรปิฎกที่ได้ดำเนินการจัดพิมพ์เป็นฉบับหลวงแล้วนั้นมาตรวจสอบให้มีความถูกต้องทั้งฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทย กล่าวคือ ในส่วนของฉบับภาษาบาลี ได้ใช้ พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสยามรัฐ เป็นต้นฉบับสอบเทียบกับพระไตรปิฎกฉบับอื่นๆ โดยได้ตั้งข้อ ย่อหน้า ยกหัวข้อสูตรหรือมาติกาให้เห็นชัดเจน และได้อ้างหน้าคัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ ฉบับฉัฏฐสังคีติ (อักษรพม่า) ฉบับอักษรเทวนาครี และฉบับอักษรโรมัน ในบรรทัดแรกของหน้านั้นๆ เพื่อสะดวกต่อการค้นคว้าของนักศึกษา รวมทั้งบอกเลขบรรทัดแต่ละหน้าของพระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีนี้ไว้ด้วย สำหรับฉบับภาษาไทย ได้นำ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง มาเป็นต้นฉบับในการตรวจสอบพิจารณาสำนวนแปล

การดำเนินการสังคายนาพระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎกตามที่กล่าวมานี้ได้แล้วเสร็จทันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบนักษัตริ์ และเรียกชื่อพระไตรปิฎกฉบับนี้ว่า ทศยรรณสุต สงคีติเตปิฎก ๒๕๓๐ พุทธวสุเส : พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ โดยจัดพิมพ์ฉบับภาษาบาลีจำนวน ๑,๐๐๐ ชุด และจัดพิมพ์ฉบับภาษาไทย จำนวน ๓,๐๐๐ ชุด

ต่อมา พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ ทั้งภาษาบาลีและภาษาไทยดังกล่าวนี้ได้มีพุทธศาสนิกชนผู้มีจิตศรัทธา

สร้างถวายวัดจนหมดลง โดยเหตุที่พระไตรปิฎกนั้นเป็นพระคัมภีร์ที่มีความสำคัญ คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมจึงเตรียมการที่จะจัดพิมพ์ซ้ำ แต่เพื่อให้เป็นไปตามประเพณีที่ทำกันมา คือก่อนจะจัดพิมพ์พระไตรปิฎกแต่ละครั้ง ต้องมีการประชุมสงฆ์ผู้ทรงความรู้และศาสนบัณฑิตตรวจชำระสอบทานความถูกต้องในเบื้องต้น กอปรกับได้พิจารณาเห็นว่าพระไตรปิฎกฉบับสังคายนาฯ ในส่วนภาษาบาลีนั้น แม้จะดำเนินการตรวจชำระจากคณะกรรมการสังคีติการกสงฆ์ในครั้งนั้นมาแล้ว แต่ก็ยังมีปาฐะที่บกพร่องผิดพลาดอยู่บ้างในบางเล่ม บางสูตร บางข้อ ทั้งนี้เพราะมีข้อจำกัดด้านเวลาและขั้นตอนการจัดพิมพ์เป็นสำคัญ แม้ในส่วนฉบับภาษาไทยก็ปรากฏว่าสูตรเดียวกันซึ่งมีบทพระบาลีเหมือนกัน หรือข้อความพระบาลีอย่างเดียวกันแต่ปรากฏต่างที่กัน กลับมีข้อความสำนวนแปลที่ไม่ลงกันสมกัน เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเกิดจากคณะกรรมการแปลมีหลายชุดจึงแปลสำนวนต่างกัน แต่เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า พระไตรปิฎกนั้นเป็นพระคัมภีร์สำคัญในพระพุทธศาสนาสำหรับศึกษาค้นคว้าอ้างอิงของพุทธบริษัท หาใช่เป็นหนังสืออ่านทั่วไปไม่ แม้จะเป็นฉบับภาษาไทยก็ควรที่จะมีเอกภาพในด้านสำนวนคำแปลที่เป็นแบบอย่างและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของบัณฑิตชน ดังนั้น เพื่อให้การจัดพิมพ์พระไตรปิฎกเผยแพร์ในปัจจุบันมีข้อบกพร่องผิดพลาดน้อยที่สุด คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวนี้ได้มีฉันทานุมัติชำระสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนา ทั้ง ๔๕ เล่ม เป็นอันดับแรก โดยกำหนดแนวทาง คือ ให้สอบทานคำแปลของพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาให้ถูกต้องสมบูรณ์ มิให้ตกหล่นคลาดเคลื่อนจากบทปาฐะในพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนา หากพบว่าตกหล่น ก็แปลเพิ่มให้สมบูรณ์ หากพบว่าคลาดเคลื่อน ก็แปลให้ถูกต้องตามนัยอรรถกถา และหากพบว่าสำนวนคำแปลของสูตรใด หรือข้อใดที่ปรากฏหลายที่ทั้งในเล่มเดียวกันหรือ

ต่างเล่มไม่ตรงกัน ซึ่งเมื่อเทียบเคียงกับฉบับภาษาบาลีแล้วปรากฏว่ามีข้อความพระบาลีอย่างเดียวกัน ก็ปรับแก้สำนวนให้ตรงกัน เป็นต้น

คณะกรรมการดังกล่าวนี้ได้เพียรพยายามดำเนินการตรวจสอบต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาสำเร็จเพียงขั้นตอนการสอบทานคำแปลมิให้ตกหล่นจากต้นฉบับภาษาบาลี โดยมีได้ปรับแก้สำนวนคำแปลที่ลักลั่นกันในบางสูตรให้ลงกันสมกัน จึงต่อมา คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ได้มีมติให้ พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙, ราชบัณฑิต) วัดราชโอรสาราม รับเป็นภาระธุระดำเนินการสานต่อในขั้นตอนที่เหลือให้สำเร็จเรียบร้อย ซึ่งในเบื้องต้น พระธรรมกิตติวงศ์ ได้นำต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนา ที่คณะกรรมการดังกล่าวได้สอบทานคำแปลกับฉบับภาษาบาลีไว้แล้วนั้นมา ให้คณะศิษย์ดำเนินการบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์เพื่อให้เกิดความสะดวกในการปรับแก้สำนวนและการเชื่อมโยงข้อมูลแล้วได้ศึกษาการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อที่จะได้ดำเนินการปรับแก้สำนวนคำแปลในเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง อันเป็นการลดขั้นตอนที่ไม่ต้องพิมพ์ข้อมูลออกมาเป็นรูปเพื่อตรวจและสั่งแก้ ซึ่งช่วยประหยัดทั้งด้านเวลาและวัสดุประกอบการพิมพ์ พร้อมทั้งได้เตรียมรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพระไตรปิฎกภาษาไทยจากแหล่งต่างๆ ที่พระโบราณจารย์ได้แปลไว้ เช่น พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวงและฉบับอื่นๆ เพื่อจัดทำมาเป็นอุปการะสอบทานเทียบเคียงประกอบการปรับแก้สำนวนคำแปล และที่สำคัญ ได้นำคัมภีร์อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่นายพร รัตนสุวรรณ ได้ประชุมศาสนบัณฑิตตรวจชำระและจัดพิมพ์อย่างครบบริบูรณ์มาเป็นอุปกรณ์ประกอบการปรับแก้สำนวนคำแปลให้ถูกต้องตามพุทธานุญาต นอกจากนี้ยังได้จัดหาซีดีรอมพระไตรปิฎกฉบับคอมพิวเตอร์ที่มหาวิทยาลัยมหิดลจัดทำไว้มานำสืบค้นข้อความพระบาลีที่ซ้ำกันเพื่อจะได้ปรับสำนวนคำแปลให้เป็นเอกภาพกันอีกด้วย เมื่อเสร็จขั้นตอนการบันทึกข้อมูลดังกล่าวแล้ว จึงได้ดำเนินการ

ปรับแก้ข้อมูลสำนวนคำแปลพระไตรปิฎกภาษาไทยในเครื่องคอมพิวเตอร์ไป ตามลำดับเล่ม จนแล้วเสร็จทั้ง ๔๕ เล่ม พร้อมทั้งจะให้พิสูจน์อักษรก่อนเสนอ อนุมัติจัดพิมพ์ แต่ได้พิจารณาเห็นว่า พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวงและ ฉบับสังคายนาที่พระโบราณจารย์ได้แปลและจัดทำไว้นั้น มิได้ทำเชิงอรรถ คือคำอธิบายศัพท์หรือข้อความที่ยากต่อความเข้าใจไว้ ดังนั้น เพื่อเอื้อ ประโยชน์ ในการอ่านพระไตรปิฎกให้เข้าใจสำหรับประชาชนทั่วไปและสามารถ เป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิงที่ถูกต้องอันเหมาะสมแก่ยุคสมัยปัจจุบันที่เป็นสังคม แห่งการเรียนรู้ จึงได้เพิ่มขึ้นตอนการจัดทำเชิงอรรถขึ้นโดยกำหนดแนวทาง ในการจัดทำ คือทำคำอธิบายเฉพาะคำศัพท์วิชาการทางพระพุทธศาสนาที่ ปรากฏในพระไตรปิฎกซึ่งแปลทับศัพท์ไว้หรือข้อความที่ยากต่อความเข้าใจ โดยตรวจดูคำอธิบายจากคัมภีร์อรรถกถาภาษาบาลีฉบับมหาจุฬาฯ ที่อธิบาย หรือแยกประเภทศัพท์หรือข้อความแห่งพระบาลีนั้นๆ เป็นเบื้องต้นแล้วแปล สรุปความเป็นภาษาไทยที่กะทัดรัด พร้อมทั้งอ้างอิงคัมภีร์อรรถกถาเป็น อักษรย่อและบอกเล่มหรือหน้าไว้ในวงเล็บเพื่อประโยชน์ในการสืบค้นอ้างอิง ของผู้ต้องการหลักฐานอ้างอิงหรือต้องการศึกษาพระพุทธศาสนาชั้นสูง ใน กรณีคำแปลภาษาไทยที่ไม่นิยมใช้ซึ่งเกรงว่าคนทั่วไปอ่านแล้วไม่เข้าใจและ ต้องเสียเวลาเปิดดูความหมายในพจนานุกรม โดยที่คัมภีร์อรรถกถาก็ไม่ได้ ให้คำอธิบายไว้ เช่น คำว่า ทิม ซึ่งหมายถึงศาลาแถวหรือห้องแถวสำหรับ เป็นที่พักหรือเก็บของ ก็ได้ทำเชิงอรรถไว้โดยอ้างที่มาจากพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน หรืออธิบายเพิ่มเติมตามสมควร พร้อมทั้งบอกหน้ากำกับ ไว้เพื่อการสืบค้น เป็นต้น ซึ่งขั้นตอนการจัดทำเชิงอรรถพร้อมทั้งจัดหน้า วรรคตอนนี้ได้อาศัยความละเอียดและใช้เวลาในการจัดทำเป็นอย่างมาก

การจัดทำต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาฯ เพื่อเสนอ จัดพิมพ์ดังกล่าวนี้นี้ ได้ใช้เวลาในการดำเนินการจัดทำเป็นเวลานาน จึงแล้ว เสร็จเป็นข้อมูลต้นฉบับอยู่ในคอมพิวเตอร์ ในส่วนของการจัดทำต้นฉบับ

พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนาฯ นั้นยังมีได้มีการตรวจชำระสอบทาน
 แต่อย่างใด จนถึงปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ประรณ
 เหตุที่พระมหากษัตริย์ไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทรงดำรงอยู่ในฐานะองค์
 เอกอัครศาสนูปถัมภกและทรงเป็นพุทธมามกะ พระราชกรณียกิจของพระ
 มหากษัตริย์แต่ละพระองค์อันเกี่ยวเนื่องกับการพระพุทธศาสนานอกจากจะ
 ทรงอุปถัมภ์พระสงฆ์ให้สามารถบริหารงานปกครอง งานการศึกษา
 งานเผยแผ่ งานสาธารณูปการ งานสาธารณสงเคราะห์ และงานการศึกษา
 สงเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว พระราชกรณียกิจอันเกี่ยวเนื่องกับ
 การอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนาอีกส่วนหนึ่ง ก็คือทรงโปรดฯ ให้มีการ
 ตรวจชำระจัดพิมพ์พระไตรปิฎก ซึ่งพระราชกรณียกิจส่วนนี้ได้อำนวยผลให้
 พระสงฆ์และประชาชนมีหลักในการศึกษา ปฏิบัติ และเผยแผ่พระพุทธศาสนา
 อันก่อให้เกิดความดำรงมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนาคู่กับชาติไทยตราบเท่า
 ทุกวันนี้ ดังนั้น ในมหามงคลโรกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา-
 ภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช
 บรมนาถบพิตร ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์แห่ง
 ราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๙๕ นับเวลา
 ถึงปัจจุบัน เป็นปีที่ ๖๐ สมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารพระองค์ได้
 เสด็จดำรงสยามรัฐสีมาราชอาณาจักร ทรงประพฤติปฏิบัติพระองค์มั่นคงอยู่
 ในทศพิธราชธรรมและจักรวรรดิวัตร ประสิทธิ์ประสาทความไพบุลย์รุ่งเรือง
 วัฒนาสถาพร ทรงพระมหากรุณาแก่พสกนิกรถ้วนหน้า คณะสงฆ์โดย
 มหาเถรสมาคม สำนักในพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อพสกนิกร ประเทศชาติ
 และพระพุทธศาสนา จึงมีมติให้จัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและ
 ฉบับภาษาไทย เพื่อเป็นการเฉลิมพระบุญญาธิการและเฉลิมพระเกียรติคุณ
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเพื่อเป็นการสืบสานพระไตรปิฎกให้เป็น

หลักสำคัญของพระพุทธศาสนาในการศึกษาสัมมาปฏิบัติของพุทธบริษัท ซึ่งกิจกรรมส่วนนี้นับเป็นหนึ่งในแปดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสมหามงคลสมัยที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๙

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๗/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ มหาเถรสมาคมได้มีมติเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ ประกอบด้วยบรรพชิต ๔๐ รูป คฤหัสถ์ ๔ คน รวม ๔๔ รูป/คน โดยมี สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ. ๙) วัดสระเกศ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช เป็นประธานกรรมการ พระพรหมมุนี (จันท์ พรหมคุดโต ป.ธ. ๙) วัดบวรนิเวศวิหาร พระพรหมเวที (สนิท ชวณฺโณ ป.ธ. ๙) วัดไตรมิตรวิทยาราม เป็นรองประธานกรรมการ และพระราชสุธี (โสภณ โสภณจิตฺโต ป.ธ. ๙) วัดเทวราชกุญชร เป็นเลขานุการ ซึ่งต่อมา เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๙ คณะกรรมการ ฯ นี้ได้ประชุมพิจารณาแนวทางในการดำเนินงานจัดพิมพ์พระไตรปิฎกภาษาบาลีและภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ และได้ข้อสรุปเป็นแนวปฏิบัติว่า ในการดำเนินงานตรวจชำระพระไตรปิฎกภาษาบาลีให้นำพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนา พุทธศักราช ๒๕๓๐ เป็นต้นฉบับในการตรวจชำระ และให้นำพระไตรปิฎกฉบับอื่นๆ มาเทียบเคียงโดยให้ทำเชิงอรรถในปาฐะที่ต่างกันไว้ ส่วนการตรวจชำระพระไตรปิฎกภาษาไทยให้นำต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาฯ ที่พระธรรมกิตติวงศ์และคณะได้จัดทำไว้แล้วตามมติมหาเถรสมาคม มาตรวจสอบคำแปลและจัดทำหัวข้อให้ตรงกันกับพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนาฯ ที่คณะกรรมการตรวจชำระแล้ว ทั้งนี้ประธานคณะกรรมการฯ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานกองงานพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เป็น ๓ กอง คือ

๑. คณะทำงานกองงานพระวินัยปิฎก จำนวน ๒๕ รูป/คน มี พระธรรมคุณาภรณ์ (เอื้อน หาสมุโม ป.ธ. ๙, Ph.D.) วัดสามพระยา เป็น ประธาน

๒. คณะทำงานกองงานพระสุตตันตปิฎก จำนวน ๑๙ รูป มี พระวิสุทธิวงศาจารย์ (วิเชียร อโนมคุโณ ป.ธ. ๙, พธ.ด. กิตติมศักดิ์) วัด ปากน้ำ เป็นประธาน

๓. คณะทำงานกองงานพระอภิธรรมปิฎก จำนวน ๒๑ รูป/คน มี พระพรหมโมลี (สมศักดิ์ อุปสโม ป.ธ. ๙, Ph.D.) วัดพิชยญาติการาม เป็น ประธาน

ในการพิจารณาตรวจต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาบาลีนั้น ได้นำ พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศมาเทียบเคียง ตรวจสอบทำเชิงอรรถในปาฐะที่ต่างกัน จำนวน ๗ ฉบับ ประกอบด้วย พระไตรปิฎกบาลี อักษรไทย ๓ ฉบับ คือ (๑) ทวยธรรมาสน์ สงคิตติเตปิฎก (๒๕๓๐ พุทธวสุเส) (๒) สยามธรรมาสน์ เตปิฎก (๒๕๒๕ พุทธวสุเส) (๓) มหาจุฬาลงคปิฎก (อนุสรณีย์ ๒๕๐๐ พุทธวสุเส) และพระไตรปิฎก บาลีอักษรต่างประเทศ ๔ ฉบับ คือ (๑) ฉนฺทสงคิตติเตปิฎก (พระไตรปิฎก บาลีอักษรพม่า ฉบับฉนฺทสงคิตติเตปิฎก พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๓๔) (๒) อังคิลสเทปิฎก (พระไตรปิฎกบาลีอักษรโรมัน ฉบับสมาคมบาลีปกรณ์) (๓) สิทฺธิเตปิฎก (พระไตรปิฎกบาลีอักษรสิงหล) (๔) นาลันทาทเวนาครีปาตีเตปิฎก (พระ ไตรปิฎกบาลีอักษรเทวนาครี ฉบับมหาวิทยาลัยนาแลนทา)

คณะทำงานแต่ละกองงานได้เพียรพยายามพิจารณาตรวจต้นฉบับ พระไตรปิฎกทั้งภาษาบาลีและภาษาไทยตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็ม กำลังความสามารถ เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นต้นมา จึงทำให้การพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี และฉบับภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

บัดนี้ การพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกภาษาบาลี และภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลสมัยที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ได้บรรลุผลเสร็จสิ้นแล้ว นับว่าสำเร็จได้โดยอาศัยพระบารมีพระบรมเดชานุภาพแห่งองค์พระมหากษัตริยาธิราช กอปรด้วยความวิริยะอุตสาหะอุทิศเวลาเป็นพุทธบูชาของคณะกรรมการ พระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตผู้ดำเนินการพิจารณาตรวจต้นฉบับและความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และอานุภาพแห่งกุศลเจตนาในการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ ครั้งนี้ จงเป็นพลวปัจจัยดลบันดาลให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระบรมบพิตร พระราชสมภารเจ้า ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระราชโอรส พระราชธิดา พร้อมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์ ทรงเจริญพระชนมายุยิ่งยืนนาน สถิตใน ไศวรยราชสมบัติ ทั้งสุขโสมนัสสวัสดิ์จงเกิดมีในที่ทุกสถาน ขอให้รัฐบาล ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจงประสบความสำเร็จในการบริหารราชการแผ่นดิน ขออาณานิธิราชกุมารและสรรพสัตว์ทุกหมู่เหล่าจงอยู่เย็นเป็นสุข ภายใต้พระบรมโพธิสมภาร เจริญงอกงามในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดจิรัจ्ฐิตกาล เทอญ

สทา ทิปฺปตุ สทุธฺโม ตถาคตปฺปเวทิตุ

ทสฺเสนฺโต สพฺพโลกสฺส อฺชฺมกฺโข วิสฺสุทฺธิยา.

ขอพระสังฆธรรมที่พระตถาคตเจ้าทรงประกาศไว้ แสดง
ทางตรงเพื่อความบริสุทธิ์แก่โลกทั้งปวง จงรุ่งเรืองทุกเมื่อ เทอญ.

THE PALI ALPHABET IN THAI AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

๐ = a ๑ = ā ๒ = i ๓ = ī ๔ = u ๕ = ū ๖ = e ๗ = o

CONSONANTS WITH VOWEL “A”

๐ = ka	๑ = kha	๒ = ga	๓ = gha	๔ = ṅa
๕ = ca	๖ = cha	๗ = ja	๘ = jha	๙ = ña
๑๐ = ṭa	๑๑ = ṭha	๑๒ = ḍa	๑๓ = ḍha	๑๔ = ṇa
๑๕ = ta	๑๖ = tha	๑๗ = da	๑๘ = dha	๑๙ = na
๒๐ = pa	๒๑ = pha	๒๒ = ba	๒๓ = bha	๒๔ = ma

๒๕ = ya ๒๖ = ra ๒๗ = la ๒๘ = va ๒๙ = sa ๓๐ = ha ๓๑ = ḷa ๓๒ = ṃ

VOWELS IN COMBINATION

๐ = ka ๑ = kā ๒ = ki ๓ = kī ๔ = ku ๕ = kū ๖ = ke ๗ = ko
 ๘ = kha ๙ = khā ๑๐ = khi ๑๑ = khī ๑๒ = khu ๑๓ = khū ๑๔ = khe ๑๕ = kho

FIGURES

๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

ทฤษฎารุจสส เตปิฏเก สงฺเกตวิญญาปนํ

- อ. = อิงฺคสิสเตปิฏกํ
- ฉ. = ฉฏฺฐสงฺคีติเตปิฏกํ
- ทย. = ทฤษฎารุจสส สงฺคีติเตปิฏกํ (๒๕๓๐ พุทฺธวสุเส)
- เท. = นาลนฺทาเทวนาคริปาลิเตปิฏกํ
- โป. = โปราณเตปิฏกํ
- มหา. = มหาจุฬาเตปิฏกํ (อนุสฺสรณียํ ๒๕๐๐ พุทฺธวสุเส)
- สี. = สีหพเตปิฏกํ
- สุยา. = สุยามารุจสส เตปิฏกํ (๒๕๒๕ พุทฺธวสุเส)

วินยปิฎก
จุลลวคคปาติยา ปจมภาเค
กิตฺตฺนปตฺตํ

มาติกา

องฺเก

๑. กมฺมกฺขนฺธโก

๑. ตชฺชนียกมฺมํ	๑
อธมฺมกมฺมทฺวาทสํ	๖
ธมฺมกมฺมทฺวาทสํ	๙
อากงฺขมานฉกํ	๑๒
อฏฺฐารสวตฺตํ	๑๓
นปฺปปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพอฏฺฐารสํ	๑๔
ปฺปปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพอฏฺฐารสํ	๑๕
๒. นียสฺสกมฺมํ	๑๗
อธมฺมกมฺมทฺวาทสํ	๒๐
ธมฺมกมฺมทฺวาทสํ	๒๒
อากงฺขมานฉกํ	๒๕
อฏฺฐารสวตฺตํ	๒๖
นปฺปปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพอฏฺฐารสํ	๒๘
ปฺปปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพอฏฺฐารสํ	๒๘
๓. ปพฺพาทชฺชนียกมฺมํ	๓๑
อธมฺมกมฺมทฺวาทสํ	๔๐
ธมฺมกมฺมทฺวาทสํ	๔๒

มัตติกา

องเก

อภังขมานจตุทสกั	๔๔
อฏฐารสวตตั	๔๗
นปปฏิปปลสสมภตพพอฏฐารสกั	๔๙
ปฏิปปลสสมภตพพอฏฐารสกั	๕๐
๔. ปฏิสารณียกมมั	๕๒
อธมมกมมทวาทสกั	๕๗
ธมมกมมทวาทสกั	๖๐
อภังขมานจตุกั	๖๒
อฏฐารสวตตั	๖๓
นปปฏิปปลสสมภตพพอฏฐารสกั	๖๕
ปฏิปปลสสมภตพพอฏฐารสกั	๖๖
๕. อาปตติยา อทสฺสเน อุกุเขปนียกมมั	๖๙
อธมมกมมทวาทสกั	๗๐
ธมมกมมทวาทสกั	๗๒
อภังขมานจกั	๗๔
เตจตฺตาฬีสวตตั	๗๕
นปปฏิปปลสสมภตพพเตจตฺตาฬีสกั	๗๗
ปฏิปปลสสมภตพพเตจตฺตาฬีสกั	๘๐
๖. อาปตติยา อปปฏิกมฺเม อุกุเขปนียกมมั	๘๓
อธมมกมมทวาทสกั	๘๕
ธมมกมมทวาทสกั	๘๗
อภังขมานจกั	๘๙
เตจตฺตาฬีสวตตั	๙๐

มาติกา

องฺเก

นปฺปฏฺฐิปปสฺสมภฺเตพฺพเตจฺจตฺตาฬิสงฺกํ	๙๒
ปฏฺฐิปปสฺสมภฺเตพฺพเตจฺจตฺตาฬิสงฺกํ	๙๔
๗. ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏฺฐินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ	๙๗
อธมฺมกมฺมทฺวาทสฺกํ	๑๐๒
ธมฺมกมฺมทฺวาทสฺกํ	๑๐๓
อาภงฺขมานฉกฺกํ	๑๐๕
เตจฺจตฺตาฬิสงฺกํ	๑๐๖
นปฺปฏฺฐิปปสฺสมภฺเตพฺพเตจฺจตฺตาฬิสงฺกํ	๑๐๘
ปฏฺฐิปปสฺสมภฺเตพฺพเตจฺจตฺตาฬิสงฺกํ	๑๐๙
ตสฺสุทฺธานํ	๑๑๒

๒. ปาริวาสิกฺกขุหนฺธโก

๑. ปาริวาสิกฺกตฺตํ	๑๑๗
๒. มุลาเยปฏิกสฺสนารหฺวตฺตํ	๑๒๕
๓. มานตฺตารหฺวตฺตํ	๑๓๐
๔. มานตฺตจาริกฺกตฺตํ	๑๓๕
๕. อพฺภานารหฺวตฺตํ	๑๔๑
ตสฺสุทฺธานํ	๑๔๕

๓. สมุจฺจยกฺขุหนฺธโก

๑. สุกฺกวิสสุติ	๑๔๗
อปฺปฏฺฐิณฺณมานตฺตํ	๑๔๗
อปฺปฏฺฐิณฺณอพฺภานํ	๑๔๙

มัตติกา

องเก

เอกาหปฏิจจนนปริวาโส	๑๕๒
เอกาหปฏิจจนนมานตัม	๑๕๔
เอกาหปฏิจจนนอพุภานัม	๑๕๗
ปญจาหปฏิจจนนปริวาโส	๑๖๐
ปาริวาสิกมุลายปฏิกสุสนา	๑๖๒
มานตตจาริกมุลายปฏิกสุสนา	๑๖๕
ติกาปตติมานตัม	๑๖๘
มานตตจาริกมุลายปฏิกสุสนา	๑๗๒
อพุภานารมุลายปฏิกสุสนา	๑๗๘
มุลายปฏิกสุสิตอพุภานัม	๑๗๙
ปกขปฏิจจนนปริวาโส	๑๘๓
ปกขปริวาสิกมุลายปฏิกสุสนา	๑๘๔
สโมธานปริวาโส	๑๘๗
มานตตจาริกมุลายปฏิกสุสนาทิ	๑๘๙
ติกาปตติมานตัม	๑๙๐
มานตตจาริกมุลายปฏิกสุสนาทิ	๑๙๑
อพุภานารมุลายปฏิกสุสนาทิ	๑๙๒
ปกขปฏิจจนนอพุภานัม	๑๙๓
๒. ปริวาโส	๑๙๘
อคุขสโมธานปริวาโส	๑๙๘
สพพจิรปฏิจจนนอคุขสโมธานัม	๒๐๐
เทวมาสปริวาโส	๒๐๒
เทว มาสา ปริวสิตพพวิธิ	๒๐๖
สุทฺธนตปริวาโส	๒๒๒

มาติกา

องฺเก

๓. จตุตาฬีสกํ	๒๒๖
๔. จตุตีสกํ	๒๓๐
๕. มานตตสํ	๒๓๓
๖. สมุลาเยสโมธานปริวาสจตุสสํ	๒๔๑
๗. ปริมาณาทวารอฏฺฐกํ	๒๕๑
๘. เทวภิกฺขุวารเอกาทสํ	๒๕๑
๙. มุลาเยวิสุทฺธินวกํ	๒๕๓
๑๐. มุลาเยวิสุทฺธินวกํ	๒๕๘
๑๑. ตติยนวกํ	๒๕๙
ตสฺสทฺธานํ	๒๖๗

๔. สมถกฺขณกํ

๑. สมมุขาวินโย	๒๖๙
กณฺหปฏฺชนวกํ	๒๗๐
สุกฺกปฏฺชนวกํ	๒๗๒
๒. สติวินโย	๒๗๓
๓. อมฺพุทฺทวินโย	๒๘๓
๔. ปฏฺญญาตกรณํ	๒๘๙
๕. เยภฺยุยสิกา	๒๙๒
๖. ตสฺสปาปิยสิกา	๒๙๓
อธมฺมกมฺมทฺวาทสํ	๒๙๕
ธมฺมกมฺมทฺวาทสํ	๒๙๕
อากงฺขมานจกฺกํ	๒๙๖
อฏฺฐารสวตฺตํ	๒๙๗

มาติกา

องเก

๗. ดิถวตถารโก	๒๙๗
๘. อธิกรณ	๓๐๒
๙. อธิกรณวุปสมนสมโ	๓๑๔
สมมุขาวินโย	๓๑๔
อุพพาหิกายวุปสมน	๓๑๘
เยภุยยสิกาวินโย	๓๒๑
ติวิธสลากคคาโ	๓๒๓
สติวินโย	๓๒๖
อมุพหวินโย	๓๒๗
ตสสปาปิยสิกาวินโย	๓๓๐
ปฏินญาตกรณ	๓๓๒
ดิถวตถารโก	๓๓๕
ปทานุกโกโม	๓๓๙
อสาธารณนามานิ	๓๗๑
ธมมปปเกโท	๓๗๓

วินยปิฎก

จุลลวคคปาติ

[ปจโม ภาค]

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

๑. กมฺมกฺขนุสโก

๑. ตชฺชนียกมฺม

[๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ปณฺทุกโลหิตกา
ภิกฺขุ อตฺตนา ภณฺทนาการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา
สงฺฆे อธิกรณการกา, เยปิ จญฺเญ ภิกฺขุ ภณฺทนาการกา กลห-
การกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆे อธิกรณการกา, เต
อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วทนฺติ “มา โข ตุมฺहे อายสฺมนฺโต []”^๑ อเชสิ,
พลว พลว ปฏิมนฺเตถ, ตุมฺहे เตน ปณฺทิตตฺรา จ พฺยตฺตตฺรา จ
พหุสฺสตฺตฺรา จ อลฺมตฺตตฺรา จ มา จสฺส ภายิตฺถ, มยฺปิ ตุมฺหากํ
ปฏฺชา ภวิสฺสามาติ. เตน อนุปฺปนฺนานิ เจว ภณฺทนานิ อุปฺปชฺชนฺติ,
อุปฺปนฺนานิ จ ภณฺทนานิ ภียโยภาวาย เวปฺปุลลาเย สํวตฺตนฺติ.

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ไป.,สี.,ฉ.,เท.,อิ.,มหา. เอตฺถนฺตเร เอโสติ อยํ ปาโจ ทิสฺสติ.

อุปฺปนฺนํ จ ภณฺทณฺณํ ภิชฺยโยภาวาย เวปฺปุลลาเย สํวตฺตณฺตีติ.
 “สจฺจํ ภควาติ.”^๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา “อนนฺนฺจฺฉวิกิ”^๒ ภิกฺขเว เตสํ
 โมฆปฺริสํ อนฺนํโลมิกิ อปฺปฏฺฐิรูปํ อสฺสามณฺกํ อกปฺปิยํ อกรณียํ.
 กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปฺริสา อตฺตนา ภณฺทณฺการกา ยเปยฺย
 สงฺฆเ อธิกรณฺการกา, เยปิ จญฺเณ ภิกฺขุ ภณฺทณฺการกา ยเปยฺย
 สงฺฆเ อธิกรณฺการกา, เต อุปฺสงฺกมิตฺวา เอวํ วทฺชนฺติ ‘มา ไช
 ตุมฺहे อายสฺสมนฺโต เอโส อเชสิ, พลฺวา พลวํ ปฏฺฐิมนฺเตถ, ตุมฺहे
 เตเน ปณฺทิตตฺรา จ พฺยตฺตตฺรา จ พหุสฺสฺสฺตตฺรา จ อลฺมตฺถตฺรา จ,
 มา จสฺส ภายิตฺถ, มยฺปิ ตุมฺหากิ ปทฺธา ภวิสฺสามาติ. เตเน
 อนฺอุปฺปนฺนํ เจว ภณฺทณฺณํ อุปฺปชฺชนฺติ, อุปฺปนฺนํ จ
 ภณฺทณฺณํ ภิชฺยโยภาวาย เวปฺปุลลาเย สํวตฺตณฺตี. เนตํ ภิกฺขเว
 อุปฺปสฺนํ นํ วา ปสาทาย ปสฺนํ นํ วา ภิชฺยโยภาวาย, อถเขวตํ^๓
 ภิกฺขเว อุปฺปสฺนํ นํ เจว อุปฺปสาทาย ปสฺนํ นํ จ เอกจฺจานํ
 อณฺณถตฺตยาติ.

อถ ไช ภควา ปณฺทกฺโขหิตเก^๔ ภิกฺขุ อเนกปริยาเยเน วิครหิตฺวา
 ทฺพมฺรตฺตาย ทฺปโปสฺตตาย มหิจฺฉตฺตาย อสนฺตฺถุจฺฉตฺตาย^๕ สงฺคณฺิกาย
 โกสชฺชสฺส อวณฺณํ ภาสิตฺวา อเนกปริยาเยเน สฺมรตฺตาย สฺโปสฺตตาย
 อปฺปิจฺฉสฺส สนฺตฺถุจฺฉสฺส สลฺเลขสฺส ฐตฺสส^๖ ปาสาทิกสฺส อปจยสฺส
 วิริยารมฺภสฺส^๗ วณฺณํ ภาสิตฺวา ภิกฺขุณิ ตทฺนฺจฺฉวิกิ ตทฺนฺโลมิกิ

^๑ อ. อิตฺสทฺโท น ทิสฺสติ.

^๓ ฉ., อ. อถ ไช ตํ, เอวมฺปฺริปิ.

^๕ ส.ฉ., เท. อสนฺตฺถุจฺฉตฺตาย, อ. อสนฺตฺถุจฺฉา

^๗ ฉ., เท., มหา. วิริยารมฺภสฺส

^๒ อ. อนนฺนฺจฺฉวีย

^๔ ส., ฉ., เท., อ. เต

^๖ ส., ฉ., เท., อ., มหา. ฐตฺสส

ธมฺมี กถิ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ “เตนฺหิ ภิกฺขเว สงฺโฆ
 ปณฺฑกฺโขโลหิตกานํ ภิกฺขุณฺํ ตชฺชนียกมฺมํ กโรตุ. เอวเมจ ปน
 ภิกฺขเว กาทพฺพ. ปจฺมํ ปณฺฑกฺโขโลหิตกา ภิกฺขุ โจเทตพฺพา,
 โจเทตฺวา สาเรตพฺพา, สาเรตฺวา อาปตฺติ^๑ อาโรเปตพฺพา;^๒ อาปตฺติ
 อาโรเปตฺวา^๓ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺวิเพลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโไฟ

[๓] ‘สฺสุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อิมะ ปณฺฑกฺโขโลหิตกา ภิกฺขุ
 อตฺตนา ภณฺทนาการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆะ
 อธิกรณการกา, เยปิ จณฺเณ ภิกฺขุ ภณฺทนาการกา กลหการกา
 วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆะ อธิกรณการกา, เต อุปสงฺกมิตฺวา
 เอวํ วเทนฺติ ‘มา โข ตุมฺहे อายสฺมนฺโต เอโส อเชสิ, พลฺวา พลฺวํ
 ปฏฺวิมนฺเตถ, ตุมฺहे เตน ปณฺฑิตตฺรา จ พฺยตฺตตฺรา จ พหุสฺสตฺตรา
 จ อลฺมตฺถตฺรา จ, มา จสฺส ภายิตฺถ, มยฺปิ ตุมฺหากํ ปกฺขา
 ภวิสฺสามาติ. เตน อนุปฺปนฺหานิ เจว ภณฺทนานิ อุปฺปชฺชนฺติ,
 อุปฺปนฺหานิ จ ภณฺทนานิ ภิยฺโยภาวาย เวปฺลฺลลย สํวตฺตนฺติ. ยถิ
 สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺโฆ ปณฺฑกฺโขโลหิตกานํ ภิกฺขุณฺํ ตชฺชนียกมฺมํ
 กเรยฺย; เอสา ฌตฺติ.

สฺสุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อิมะ ปณฺฑกฺโขโลหิตกา ภิกฺขุ อตฺตนา
 ภณฺทนาการกา ๔เปยฺ สงฺฆะ อธิกรณการกา, เยปิ จณฺเณ ภิกฺขุ
 ภณฺทนาการกา ๔เปยฺ สงฺฆะ อธิกรณการกา, เต อุปสงฺกมิตฺวา
 เอวํ วเทนฺติ ‘มา โข ตุมฺहे อายสฺมนฺโต เอโส อเชสิ, พลฺวา
 พลฺวํ ปฏฺวิมนฺเตถ, ตุมฺहे เตน ปณฺฑิตตฺรา จ พฺยตฺตตฺรา จ

^๑ ส.ฉ.เท. อาปตฺติ^๒ อ. อาปตฺติ โรเปตพฺพา, เอวฺมฺปริปี.^๓ อ. โรเปตฺวา

พหุสสุตตรา จ อลมตถตตรา จ, มา จสฺส ภายิตถ, มยฺปิ ตุมหากํ
 ปกฺขา ภวิสฺสามาติ. เตเน อนุปฺปนฺนานิ เจว ภณฺทณฺหานิ อุปฺปชฺชนฺติ,
 อุปฺปนฺนานิ จ ภณฺทณฺหานิ ภยฺโยภาวาย เวปฺลุลาย สํวตฺตณฺติ.
 สงฺโฆ ปณฺทุกโลหิตกานํ ภิกฺขุณฺํ ตชชนียกมมํ กโรติ, ยสฺสายสฺมโต
 ขมฺติ ปณฺทุกโลหิตกานํ ภิกฺขุณฺํ ตชชนียกมมสฺส^๑ กรณํ, โส
 ตถุณหสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ทตฺติยมฺปิ เอเตมตถํ วทามิ. สฺฐนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อิมะ
 ปณฺทุกโลหิตกา ภิกฺขุ อตฺตนา ภณฺทนการกา ๔เปฯ สงฺฆะ
 อธิกรณการกา, เยปิ จญฺเญ ภิกฺขุ ภณฺทนการกา ๔เปฯ สงฺฆะ
 อธิกรณการกา, เต อุปฺสงฺกมิตฺวา เอวํ วทนฺติ ‘มา โข ตุมเห
 อายสฺมนโต เอโส อเชสิ, พลฺวา พลวํ ปฏฺิมนฺเตถ, ตุมเห เตเน
 ปณฺทิตตรา จ พุยตฺตตรา จ พหุสสุตตรา จ อลมตถตตรา จ,
 มา จสฺส ภายิตถ, มยฺปิ ตุมหากํ ปกฺขา ภวิสฺสามาติ. เตเน
 อนุปฺปนฺนานิ เจว ภณฺทณฺหานิ อุปฺปชฺชนฺติ, อุปฺปนฺนานิ จ ภณฺทณฺหานิ
 ภยฺโยภาวาย เวปฺลุลาย สํวตฺตณฺติ. สงฺโฆ ปณฺทุกโลหิตกานํ
 ภิกฺขุณฺํ ตชชนียกมมํ กโรติ, ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ ปณฺทุกโลหิตกานํ
 ภิกฺขุณฺํ ตชชนียกมมสฺส กรณํ, โส ตถุณหสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ,
 โส ภาเสยฺย.

ตตฺติยมฺปิ เอเตมตถํ วทามิ. สฺฐนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อิมะ
 ปณฺทุกโลหิตกา ภิกฺขุ อตฺตนา ภณฺทนการกา ๔เปฯ สงฺฆะ
 อธิกรณการกา, เยปิ จญฺเญ ภิกฺขุ ภณฺทนการกา ๔เปฯ สงฺฆะ
 อธิกรณการกา, เต อุปฺสงฺกมิตฺวา เอวํ วทนฺติ ‘มา โข ตุมเห

^๑ ส.ฉ.เท.อ.มหา. ตชชนียสส กมมสส, เอวมฺปฺริ.

อายสุมนโต เอโส อเชสิ, พลวา พลวํ ปฏิมนฺเตถ, ตุมฺเห เตน
 ปณฺทิตตฺรา จ พฺยตฺตตฺรา จ พหุสฺสตฺตรา จ อลฺมตฺถตฺรา จ,
 มา จสฺส ภายิตฺถ, มยฺปิ ตุมฺหากํ ปกฺขา ภวิสฺสามาติ. เตน
 อนฺุปฺปนฺนํ เจว ภณฺทณฺณํ อุปฺปชฺชนฺติ, อุปฺปนฺนํ จ ภณฺทณฺณํ
 ภิกฺขุโยภาวาย เวปฺลฺลํ สํวตฺตณฺติ. สงฺโฆ ปณฺทกฺกโลหิตกานํ
 ภิกฺขุํ ตชฺชนียกมฺมํ กโรติ, ยสฺสํสุมโต ขมติ ปณฺทกฺกโลหิตกานํ
 ภิกฺขุํ ตชฺชนียกมฺมสฺส กรณํ, โส ตฺถสฺส; ยสฺส นกขมติ,
 โส ภาเสยฺย.

กตํ สงฺฆเณ ปณฺทกฺกโลหิตกานํ ภิกฺขุํ ตชฺชนียกมฺมํ, ขมติ
 สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถสฺส. เอวเมตํ ธารยามีติ.

อธมฺมกมฺมทฺวาทสํ

[๔] ตีหิ ภิกฺขเว อํเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ อธมฺม-
 กมฺมญฺเจว^๑ โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อสมฺมุขา กตํ
 โหติ, อปฺปปฏิปฺจจา กตํ โหติ, อปฺปปฏิญฺญาย กตํ โหติ. อีเมหิ โข
 ภิกฺขเว ตีหํเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
 อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหํเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ อธมฺม-
 กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อนาปตฺติยา กตํ
 โหติ, อเทสนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ, เทสิตาย อาปตฺติยา

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ. อธมฺมกมฺมญฺจ, เอวมุปรีปี.

กตํ โหติ. อิมํปิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฎฺฐปฺสนฺตญฺจ. (๒)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฎฺฐปฺสนฺตญฺจ; อโจเทตฺวา
กตํ โหติ, อสเรตฺวา กตํ โหติ, อาปตฺตํ อนาโรเปตฺวา^๑ กตํ
โหติ, อิมํปิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฎฺฐปฺสนฺตญฺจ. (๓)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฎฺฐปฺสนฺตญฺจ; อสมฺมุขา
กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมํปิ โข
ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
อวินยกมฺมญฺจ ทฎฺฐปฺสนฺตญฺจ. (๔)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฎฺฐปฺสนฺตญฺจ; อปฺปฏฺฐิจฺฉา
กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมํปิ โข
ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
อวินยกมฺมญฺจ ทฎฺฐปฺสนฺตญฺจ. (๕)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฎฺฐปฺสนฺตญฺจ; อปฺปฏฺฐิณฺณาย
กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมํปิ โข
ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
อวินยกมฺมญฺจ ทฎฺฐปฺสนฺตญฺจ. (๖)

^๑ อ. อโรเปตฺวา

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อนาปตฺติยา
กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข
ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๗)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อเทสนา-
คามินียา อาปตฺติยา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ
โหติ. อิเมหิ โข ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๘)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; เทสิตาย
อาปตฺติยา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ.
อิเมหิ โข ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ อธมฺ-
มกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๙)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อโจเทตฺวา
กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข
ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๑๐)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อสาเรตฺวา
กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข

ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
อวินยกมฺมญฺจ ทฎฺฐปฺสนฺตญฺจ. (๑๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฎฺฐปฺสนฺตญฺจ; อาปตฺตี
อนาโรเปตฺวา กตํ โหติ, อธมฺเมเน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ.
อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ อธมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฎฺฐปฺสนฺตญฺจ. (๑๒)

อธมฺมกมฺมทฺวาทสํ นิฏฺฐิตํ.

ธมฺมกมฺมทฺวาทสํ

[๔] ตีหิ ภิกฺขเว อํงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สฎฺฐปฺสนฺตญฺจ; สมฺมุขํ กตํ
โหติ, ปฏฺฐิปุจฺฉา กตํ โหติ, ปฏฺฐิณฺณาย กตํ โหติ. อิเมหิ โข
ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
วินยกมฺมญฺจ สฎฺฐปฺสนฺตญฺจ. (๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สฎฺฐปฺสนฺตญฺจ; อาปตฺติยา กตํ
โหติ, เทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ, อเทสิตฺตาย อาปตฺติยา
กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สฎฺฐปฺสนฺตญฺจ. (๒)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สฎฺฐปฺสนฺตญฺจ; โจเทตฺวา กตํ
โหติ, สาเรตฺวา กตํ โหติ, อาปตฺตี อารोเปตฺวา กตํ โหติ.

อิมะหิ โข ภิกขเว ตีหังคะหิ สมนุหาคตัม ตชชเนยกมัม ฌมม-
กมมญฺเจว โหติ วินยกมมญฺจ สุวุปสนตญฺจ. (๓)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังคะหิ สมนุหาคตัม ตชชเนยกมัม
ฌมมกมมญฺเจว โหติ วินยกมมญฺจ สุวุปสนตญฺจ; สมุขฺชา กตัม
โหติ, ฌมฺเมน กตัม โหติ, สมคฺเคน กตัม โหติ. อิมะหิ โข ภิกขเว
ตีหังคะหิ สมนุหาคตัม ตชชเนยกมัม ฌมมกมมญฺเจว โหติ วินย-
กมมญฺจ สุวุปสนตญฺจ. (๔)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังคะหิ สมนุหาคตัม ตชชเนยกมัม
ฌมมกมมญฺเจว โหติ วินยกมมญฺจ สุวุปสนตญฺจ; ปฏฺฐิปุจฺจา กตัม
โหติ, ฌมฺเมน กตัม โหติ, สมคฺเคน กตัม โหติ. อิมะหิ โข ภิกขเว
ตีหังคะหิ สมนุหาคตัม ตชชเนยกมัม ฌมมกมมญฺเจว โหติ วินย-
กมมญฺจ สุวุปสนตญฺจ. (๕)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังคะหิ สมนุหาคตัม ตชชเนยกมัม
ฌมมกมมญฺเจว โหติ วินยกมมญฺจ สุวุปสนตญฺจ; ปฏฺฐิณฺณาย กตัม
โหติ, ฌมฺเมน กตัม โหติ, สมคฺเคน กตัม โหติ. อิมะหิ โข ภิกขเว
ตีหังคะหิ สมนุหาคตัม ตชชเนยกมัม ฌมมกมมญฺเจว โหติ วินย-
กมมญฺจ สุวุปสนตญฺจ. (๖)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังคะหิ สมนุหาคตัม ตชชเนยกมัม
ฌมมกมมญฺเจว โหติ วินยกมมญฺจ สุวุปสนตญฺจ; อาปตฺตติยา กตัม
โหติ, ฌมฺเมน กตัม โหติ, สมคฺเคน กตัม โหติ. อิมะหิ โข ภิกขเว
ตีหังคะหิ สมนุหาคตัม ตชชเนยกมัม ฌมมกมมญฺเจว โหติ วินย-
กมมญฺจ สุวุปสนตญฺจ. (๗)

หมดอายุ 26/05/2566

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังคะหิ สมนุหาคตัม ตชชเนยกมัม
ฌมมกมมญฺเจว โหติ วินยกมมญฺจ สุวุปสนตญฺจ; เทสนาคามินิยา

อาปตฺติยา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ.
 อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ ฐมฺม-
 กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๘)

อปเรหิปิ ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
 ฐมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; อเทสิตาย
 อาปตฺติยา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ.
 อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ ฐมฺม-
 กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๙)

อปเรหิปิ ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
 ฐมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; โจเทตฺวา กตํ
 โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว
 ตีหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ ฐมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินย-
 กมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๑๐)

อปเรหิปิ ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
 ฐมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ สาเรตฺวา กตํ
 โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว
 ตีหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ ฐมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินย-
 กมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๑๑)

อปเรหิปิ ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ
 ฐมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; อาปตฺติ
 อาโรเปตฺวา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ.
 อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตํ ตชฺชนียกมฺมํ ฐมฺม-
 กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๑๒)

ฐมฺมกมฺมทฺวาทสํ นิฏฺฐิตํ.

อากงขมานนุกัม

[๖] ตีหิ ภิกขเว องเคหิ สมนนาคตสฺส ภิกขุโน อากงขมานโน สงฺโฆ ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺย; ภาณฺทนาการโก โหติ กลหการโก วิวาทการโก ภสฺสการโก สงฺฆเ อธิกรณการโก, พาโล โหติ อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทานโน, คิหิสฺสภูโจ วิหฺรติ อนนฺโถมิเกหิ คิหิสฺสคฺเคหิ. อิเมหิ โข ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนนาคตสฺส ภิกขุโน อากงขมานโน สงฺโฆ ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺย. (๑)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนนาคตสฺส ภิกขุโน อากงขมานโน สงฺโฆ ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺย; อธิสฺสีเล สิลวิปฺนโน โหติ, อชฺฌาจาเร อาจารวิปฺนโน โหติ, อติทิกฺขุจฺยา ทิกฺขุวิปฺนโน โหติ. อิเมหิ โข ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนนาคตสฺส ภิกขุโน อากงขมานโน สงฺโฆ ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺย. (๒)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนนาคตสฺส ภิกขุโน อากงขมานโน สงฺโฆ ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺย; พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ, ฐมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสติ, สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสติ. อิเมหิ โข ภิกขเว ตีหฺงเคหิ สมนนาคตสฺส ภิกขุโน อากงขมานโน สงฺโฆ ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺย. (๓)

ติณฺณํ ภิกขเว ภิกขุโน อากงขมานโน สงฺโฆ ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก ภาณฺทนาการโก ๔เปฯ สงฺฆเ อธิกรณการโก, เอโก พาโล โหติ อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทานโน, เอโก คิหิสฺสภูโจ วิหฺรติ อนนฺโถมิเกหิ คิหิสฺสคฺเคหิ. อิเมสฺส โข ภิกขเว ติณฺณํ ภิกขุโน อากงขมานโน สงฺโฆ ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺย. (๔)

หมดอายุ 26/05/2566

อปเรสฺสปิ ภิกขเว ติณฺณํ ภิกขุโน อากงขมานโน สงฺโฆ ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก อธิสฺสีเล สิลวิปฺนโน โหติ, เอโก อชฺฌาจาเร

อาจารย์ปโน โหติ, เอโก อติทิกฺขจยา ทิกฺขจิปโน โหติ. อิมสํ
 ไช ภิกฺขเว ตินฺนํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺฆे ตชชนียกมมํ
 กเรยฺย. (๕)

อปเรสํปี ภิกฺขเว ตินฺนํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺฆे ตชชนีย-
 กมมํ กเรยฺย; เอโก พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ, เอโก ฐมฺมสฺส
 อวณฺณํ ภาสติ, เอโก สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสติ. อิมสํ ไช ภิกฺขเว
 ตินฺนํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺฆे ตชชนียกมมํ กเรยฺย. (๖)

อากงฺขมานจฺจนกํ นิฏฺฐิตํ.

อฏฺฐารสวตฺตํ

[๗] สงฺฆे^๑ ตชชนียกมฺมกเตน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา สมฺมา
 วตฺติตพฺพํ. ตตฺรารํ สมฺมาวตฺตนา. น อุปสมฺปาเทตพฺพํ, น นิสฺสโย
 ทาทพฺพโ, น สามเณโร อุปฺภุจาเปตพฺพโ, น ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตติ
 สาทิตพฺพา, สมฺมเตนปี ภิกฺขุณิโย น โอวทิตพฺพา, ยาย อาปตฺติยา
 สงฺฆे ตชชนียกมมํ กตํ โหติ, สา อาปตฺติ น อาปชฺชิตพฺพา,
 อญฺเฆ ว ตาทิสิกา, ตโต วา ปาปิฏฺจตฺรา, กมฺมํ น ครหิตพฺพํ,
 กมฺมิกา น ครหิตพฺพา, น ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน อุโปสโก
 จเปตพฺพโ, น ปวารณา จเปตพฺพา, น สวจนียํ กาทพฺพํ, น
 อนฺวาทโ ปฏฺจเปตพฺพโ, น โอกาโส กาเรตพฺพโ, น โจเทตพฺพโ,
 น สารेतพฺพโ, น ภิกฺขุ^๒ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชตพฺพนฺติ.

ตชชนียกมฺเม อฏฺฐารสวตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ. อยู่ ปาโร น ทิสฺสติ.

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อ.,มหา. อยู่ ปาโร น ทิสฺสติ.

นปปฏิปสฺสมเกตพฺพอฏฺฐารสํ

[๘] อถโข สงฺโฆ ปณฺทกฺโขหิตกานํ ภิกฺขุณฺโณ ตชฺชนียกมฺมํ อกาสิ. เต สงฺเขน ตชฺชนียกมฺมกตา สมฺมา วตฺตนฺติ, โลมํ ปาเตนฺติ, เนตฺถารํ วตฺตนฺติ, ภิกฺขุ อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วทนฺติ “มยฺํ อาวุโส สงฺเขน ตชฺชนียกมฺมกตา สมฺมา วตฺตตาม, โลมํ ปาเตม, เนตฺถารํ วตฺตตาม, กถํ หนฺ โข อมฺเหหิ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ. []” ภควโต เอตมตฺถํ อารุเฬสฺส. “เตนฺหิ ภิกฺขเว สงฺโฆ ปณฺทกฺโขหิตกานํ ภิกฺขุณฺโณ ตชฺชนียกมฺมํ ปฏิปสฺสมเกตฺตุ.

ปญฺจหิ ภิกฺขเว อญฺเฬหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน ตชฺชนียกมฺมํ น ปฏิปสฺสมเกตพฺพํ; อุปสมฺปาเทติ, นิสฺสยํ เทติ, สามเณรํ อุปฏฺฐาเปติ, ภิกฺขุโนวาทกสมฺมุติ^๑ สาทียติ, สมนฺโตปิ ภิกฺขุณฺโณ โอวทติ. อิมฺเหหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเฬหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน ตชฺชนียกมฺมํ น ปฏิปสฺสมเกตพฺพํ.

อปเรหิปิ ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเฬหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน ตชฺชนียกมฺมํ น ปฏิปสฺสมเกตพฺพํ; ยาย อาปตฺติยา สงฺเขน ตชฺชนียกมฺมํ กถํ โหติ, ตํ อาปตฺติยา อาปชฺชติ, อญฺญํ วา ตาทิสิกํ, ตโต วา ปาปิฏฺฐตรํ, กมฺมํ ครหติ, กมฺมิเก ครหติ. อิมฺเหหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเฬหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน ตชฺชนียกมฺมํ น ปฏิปสฺสมเกตพฺพํ.

อฏฺฐหิ ภิกฺขเว อญฺเฬหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน ตชฺชนียกมฺมํ น ปฏิปสฺสมเกตพฺพํ; ปกตตตสฺส ภิกฺขุโน อุโปสถํ จเปติ,

^๑ ส.,ฉ.,เท. เอตถนฺตเร ภิกฺขุติ อญฺ ปาโจ ทิสฺสติ.

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อ. ภิกฺขุโนวาทกสมฺมุติ, เอวฺมฺปริปิ.

ปวารณํ จเปติ, สวจนียํ กโรติ, อนุวาทํ ปญฺจเปติ, โอกาสํ
การติ, โจเทติ, สารติ, ภิกฺขุ^๑ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชติ. อิเมหิ โข
ภิกฺขเว อญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน ตชชนียกมฺมํ น
ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

นปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพอญฺจารสํ นินฺนิจิตํ.

ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพอญฺจารสํ

[๙] ปณฺจหิ ภิกฺขเว อญฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน ตชชนีย-
กมฺมํ ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; น อุปสมฺปาเทติ, น นิสฺสยํ เทติ, น
สามเณรํ อุปญฺจาเปติ, น ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติํ สาทียติ, สมฺมโตปิ
ภิกฺขุณิโย น โอวาทติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ปณฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส
ภิกฺขุโน ตชชนียกมฺมํ ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปณฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน
ตชชนียกมฺมํ ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; ยาย อापตฺติยา สงฺเขน
ตชชนียกมฺมํ กตํ โหติ, ตํ อापตฺติ น อापชฺชติ, อญฺญํ วา
ตาทิสํ, ตโต วา ปาปิฏฺจตรํ, กมฺมํ น ครหติ, กมฺมิเก น
ครหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ปณฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน
ตชชนียกมฺมํ ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

อญฺจหิ ภิกฺขเว อญฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน ตชชนียกมฺมํ
ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; น ปกตตตสฺส ภิกฺขุโน อุโปสถํ จเปติ, น
ปวารณํ จเปติ, น สวจนียํ กโรติ, น อนุวาทํ ปญฺจเปติ, น

โอกาส การเรติ, น โจเทติ, น สารเรติ, น ภิกขุ^๑ ภิกขุหิ
สมปโยเชติ. อิเมหิ โข ภิกขเว อฏฺฐหฺงเคหิ สมณฺหาคตสฺส
ภิกขุโน ตชฺชนียกมมํ ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพ.

ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพอฏฺฐารสํ นิฏฺฐิตํ.

[๑๐] เอวญจ ปน ภิกขเว ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพ. เตหิ ภิกขเว
ปณฺฑุกโลหิตเกหิ ภิกขุหิ สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ
กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺติว
อณฺชลํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘มยํ ภนฺเต สงฺฆเณ ตชฺชนีย-
กมฺมกตา สมฺมา วตฺตตาม, โลมํ ปาเตม, เนตฺถารํ วตฺตตาม, ตชฺชนีย-
กมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธี ยาจามาติ. ทฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. ตติยมฺปิ
ยาจิตพฺพา. พฺยตฺเตน ภิกขุณา ปฏิพฺเพลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

‘สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อิเม ปณฺฑุกโลหิตกา ภิกขุ
สงฺฆเณ ตชฺชนียกมฺมกตา สมฺมา วตฺตนฺติ, โลมํ ปาเตนฺติ, เนตฺถารํ
วตฺตนฺติ, ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธี ยาจนฺติ. ยถิ สงฺฆสฺส
ปตฺตกถลลํ, สงฺโฆ ปณฺฑุกโลหิตกานํ ภิกขุณํ ตชฺชนียกมมํ
ปฏิปฺปสฺสมเกยฺย; เอสา ฌตฺติ.

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อิเม ปณฺฑุกโลหิตกา ภิกขุ
สงฺฆเณ ตชฺชนียกมฺมกตา สมฺมา วตฺตนฺติ, โลมํ ปาเตนฺติ, เนตฺถารํ
วตฺตนฺติ, ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธี ยาจนฺติ, สงฺโฆ ปณฺฑุก-
โลหิตกานํ ภิกขุณํ ตชฺชนียกมมํ ปฏิปฺปสฺสมเกติ. ยสฺสายสมฺโต
ขมติ, ปณฺฑุกโลหิตกานํ ภิกขุณํ ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธี,
โส ตฺถนฺทสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อิ. อยู่ ปาโจ น ทิสฺสติ.

หุติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ. สฺฐนาตุ เม ภนฺเต ๔เปฯ
ยสฺสา ยสมฺโต ขมฺติ, ปณฺทกฺโขหิตกานํ ภิกฺขุณฺํ ตชฺชนียกมฺมสฺส
ปฏฺวิปฺปสฺสทฺธิ, โส ตฺถนฺทสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ. สฺฐนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อิมะ
ปณฺทกฺโขหิตกา ภิกฺขุ สงฺฆเณ ตชฺชนียกมฺมกตา สมฺมา วตฺตนฺติ,
โลมํ ปาเตนฺติ, เนตฺถารํ วตฺตนฺติ, ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏฺวิปฺปสฺสทฺธิ
ยาจนฺติ, สงฺโฆ ปณฺทกฺโขหิตกานํ ภิกฺขุณฺํ ตชฺชนียกมฺมํ ปฏฺวิ-
ปฺปสฺสมฺเภติ. ยสฺสา ยสมฺโต ขมฺติ ปณฺทกฺโขหิตกานํ ภิกฺขุณฺํ
ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏฺวิปฺปสฺสทฺธิ, โส ตฺถนฺทสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ,
โส ภาเสยฺย.

ปฏฺวิปฺปสฺสทฺธํ สงฺฆเณ ปณฺทกฺโขหิตกานํ ภิกฺขุณฺํ ตชฺชนียกมฺมํ,
ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺทํ. เอวเมตํ ฐาปยามีติ.

ตชฺชนียกมฺมํ ปจฺมํ นิฏฺฐิตํ.

๒. นียสสกมัม

[๑๑] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา เสยฺยสโก พาลो โหติ
อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทาโน, คิหิสังฺฆุโจ วิหฺรติ อนนฺโละมิเกหิ
คิหิสังฺคฺเคหิ, อปิสฺสุ ภิกฺขุ ปกตตฺตา^๑ ปริวาสํ เทนฺตา มุลา ย
ปฏฺวิกสฺสนฺตา มานตฺตํ เทนฺตา อพฺเภนฺตา. เย เต ภิกฺขุ อปฺปิ จา
๔เปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อายสฺมา

เสยยสโก พาลो ภวิสฺสติ อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทานโน,
 คิหิสังฺฆุโจ วิหริสฺสติ อนนฺโถมิกเกหิ คิหิสังฺสคฺเคหิ, อปิสฺสํ ภิกฺขุ
 ปกตตฺตา ปริวาสํ เทนฺตา มุลาเย ปฏิกสฺสนฺตา มานตฺตํ เทนฺตา
 อพฺเภนฺตาติ. อถโข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารอฺเจสฺสุ.

อถโข ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรณํ ภิกฺขุสงฺฆํ
 สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกฺขุ ปฏิปุจฺฉิ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว เสยยสโก
 ภิกฺขุ พาลो โหติ”^๑ อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทานโน, คิหิสังฺฆุโจ
 วิหริติ อนนฺโถมิกเกหิ คิหิสังฺสคฺเคหิ, อปิสฺสํ ภิกฺขุ ปกตตฺตา ปริวาสํ
 เทนฺตา มุลาเย ปฏิกสฺสนฺตา มานตฺตํ เทนฺตา อพฺเภนฺตาติ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “อนนฺจฺฉวิกํ ภิกฺขเว ตสฺส
 โมฆปฺริสฺสํ อนนฺโถมิกํ อปฺปฏิรูปํ อสฺสามณฺกํ อกปฺปิยํ อกรณียํ.
 กถํ หิ นาม โส ภิกฺขเว โมฆปฺริโส พาลो ภวิสฺสติ อพฺยตฺโต
 อาปตฺติพฺหุโล อนปทานโน, คิหิสังฺฆุโจ วิหริสฺสติ อนนฺโถมิกเกหิ
 คิหิสังฺสคฺเคหิ, อปิสฺสํ ภิกฺขุ ปกตตฺตา ปริวาสํ เทนฺตา มุลาเย
 ปฏิกสฺสนฺตา มานตฺตํ เทนฺตา อพฺเภนฺตา; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ
 วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขเว ภิกฺขเว ๕เปฯ วิครหิตฺวา ฐมฺมํ
 กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ “เตนหิ ภิกฺขเว สงฺฆโม เสยยสกสฺส
 ภิกฺขุโน นียสฺสกมฺมํ กโรตุ ‘นิสฺสาย เต วตฺถพฺพนฺติ. เอวญฺจ ปน
 ภิกฺขเว กาดพฺพํ. ปจฺจํ เสยยสโก ภิกฺขุ โจเทตพฺโพ, โจเทตฺวา
 สาเรตพฺโพ, สาเรตฺวา อาปตฺติ อารอฺเปตพฺพา;^๒ อาปตฺตี อารอฺเปตฺวา
 พฺยตฺเตน ภิกฺขุนา ปฏิพฺเลเน สงฺฆโม ฌาเปตพฺโพ

^๑ ส.,ฉ.,เท. อยู่ ปาโจ น ทิสฺสติ.

^๒ ส.,ฉ.,เท. อาปตฺตี อารอฺเปตพฺโพ, อ. อาปตฺตี โรเปตพฺโพ

จดหมาย ๒๐๕/๒๕๖๑
 ดติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ. สฺสณาทู เม ภนฺเต สงฺโฆ, ๔เป๔
 โส ตฺวณฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

กตํ สงฺเขน เสยฺยสกสฺส ภิกฺขุโน นียสฺสกมฺมํ 'นียสฺสาย เต
วตฺถพฺพนฺติ, ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺวณฺหิ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

อธมฺมกมฺมทฺวาทสํ

[๑๓] ตีหิ ภิกฺขเว อํเหติ สมนฺนาทตํ นียสฺสกมฺมํ อธม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อสมฺมุขํ กตํ
โหติ, อปฺปฏฺฐิจฺฉา กตํ โหติ, อปฺปฏฺฐิณฺณาย กตํ โหติ. อิมฺหิ โข
ภิกฺขเว ตีหํเหติ สมนฺนาทตํ นียสฺสกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหํเหติ สมนฺนาทตํ นียสฺสกมฺมํ อธม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อนาปตฺติยา กตํ
โหติ, อเทสนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ, เทสิตาย อาปตฺติยา
กตํ โหติ. อิมฺหิ โข ภิกฺขเว ตีหํเหติ สมนฺนาทตํ นียสฺสกมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๒)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหํเหติ สมนฺนาทตํ นียสฺสกมฺมํ อธม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อโจเทตฺวา กตํ
โหติ, อสฺสเรตฺวา กตํ โหติ, อาปตฺติ อนาโรเปตฺวา กตํ โหติ.
อิมฺหิ โข ภิกฺขเว ตีหํเหติ สมนฺนาทตํ นียสฺสกมฺมํ อธม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๓)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหํเหติ สมนฺนาทตํ นียสฺสกมฺมํ อธม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อสมฺมุขํ กตํ
โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺหิ โข ภิกฺขเว
ตีหํเหติ สมนฺนาทตํ นียสฺสกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินย-
กมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๔)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังเกหิ สมณุนาคตัม นิยสสกรรมม อธมม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อปฺปปฏิปฺจุจฺจา กตัม
โหติ, อธมฺเมเน กตัม โหติ, วคฺเคน กตัม โหติ. อิมเหิ โข ภิกขเว
ตีหังเกหิ สมณุนาคตัม นิยสสกรรมม อธมมกมฺมญฺเจว โหติ อวินย-
กมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๕)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังเกหิ สมณุนาคตัม นิยสสกรรมม อธมม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อปฺปปฏิญฺญาย กตัม
โหติ, อธมฺเมเน กตัม โหติ, วคฺเคน กตัม โหติ. อิมเหิ โข ภิกขเว
ตีหังเกหิ สมณุนาคตัม นิยสสกรรมม อธมมกมฺมญฺเจว โหติ อวินย-
กมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๖)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังเกหิ สมณุนาคตัม นิยสสกรรมม อธมม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อนาปตฺติยา กตัม
โหติ, อธมฺเมเน กตัม โหติ, วคฺเคน กตัม โหติ. อิมเหิ โข ภิกขเว
ตีหังเกหิ สมณุนาคตัม นิยสสกรรมม อธมมกมฺมญฺเจว โหติ อวินย-
กมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๗)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังเกหิ สมณุนาคตัม นิยสสกรรมม อธมม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อเทสนาคามินิยา
อาปตฺติยา กตัม โหติ, อธมฺเมเน กตัม โหติ, วคฺเคน กตัม โหติ.
อิมเหิ โข ภิกขเว ตีหังเกหิ สมณุนาคตัม นิยสสกรรมม อธมมกมฺมญฺเจว
โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๘)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังเกหิ สมณุนาคตัม นิยสสกรรมม อธมม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; เทสิตาย อาปตฺติยา
กตัม โหติ, อธมฺเมเน กตัม โหติ, วคฺเคน กตัม โหติ. อิมเหิ โข
ภิกขเว ตีหังเกหิ สมณุนาคตัม นิยสสกรรมม อธมมกมฺมญฺเจว โหติ
อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๙)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังเกหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ อธมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อโจเทตฺวา กตํ
โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกขเว
ตีหังเกหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินย-
กมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๑๐)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังเกหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ อธมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อสาเรตฺวา กตํ
โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกขเว
ตีหังเกหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินย-
กมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๑๑)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังเกหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ อธมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อาปตฺตํ อนาโรเปตฺวา
กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข
ภิกขเว ตีหังเกหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๑๒)

อธมฺมกมฺมทฺวาทสํ นิฏฺฐิตํ.

ธมฺมกมฺมทฺวาทสํ

[๑๔] ตีหิ ภิกขเว องฺเกหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ ธมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวูปสนฺตญฺจ; สมมุขํ กตํ โหติ,
ปฏฺธิปฺจุฉา กตํ โหติ, ปฏฺธิญฺฌาย กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกขเว
ตีหังเกหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ
สุวูปสนฺตญฺจ. (๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฅมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; อาปตฺติยา กตํ
โหติ, เทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ, อเทสิตาย อาปตฺติยา
กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ นียสฺสกมฺมํ
ฅมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๒)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฅมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; โจเทตฺวา กตํ โหติ,
สาเรตฺวา กตํ โหติ, อาปตฺติ อโรเปตฺวา กตํ โหติ. อิเมหิ โข
ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฅมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๓)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฅมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; สมฺมุขํ กตํ โหติ,
ฅมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว
ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฅมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ
สุวฺปสฺนตญฺจ. (๔)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฅมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; ปฏฺวิปฺจุฉา กตํ โหติ,
ฅมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว
ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฅมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ
สุวฺปสฺนตญฺจ. (๕)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฅมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; ปฏฺวิญฺฌาย กตํ โหติ,
ฅมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว
ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฅมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ
สุวฺปสฺนตญฺจ. (๖)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังเคหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฐมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; อาปตฺตติยา กตํ โหติ,
ฐมฺเมเน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข
ภิกขเว ตีหังเคหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฐมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๗)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังเคหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฐมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; เทสฺนาคามินิยา
อาปตฺตติยา กตํ โหติ, ฐมฺเมเน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ.
อิเมหิ โข ภิกขเว ตีหังเคหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฐมฺมกมฺมญฺเจว
โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๘)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังเคหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฐมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; อเทสิตาย อาปตฺตติยา
กตํ โหติ, ฐมฺเมเน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข
ภิกขเว ตีหังเคหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฐมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๙)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังเคหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฐมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; โจเทตฺวา กตํ
โหติ, ฐมฺเมเน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข
ภิกขเว ตีหังเคหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฐมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๑๐)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังเคหิ สมณฺหาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฐมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; สาเรตฺวา กตํ
โหติ, ฐมฺเมเน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข

ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฅมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๑๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฅมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; อาปตฺตํ อโรเปตฺวา
กตํ โหติ, ฅมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข
ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ นียสฺสกมฺมํ ฅมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๑๒)

ฅมฺมกมฺมทฺวาทสํ นิฏฺฐิตํ.

อากงฺขมานนฺกํ

[๑๕] ตีหิ ภิกฺขเว องฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน
สงฺโฆ นียสฺสกมฺมํ กเรยฺย; ภาณฺทนาการโก โหติ กลหการโก
วิวาทการโก ภสฺสการโก สงฺฆเ อธิกรณการโก, พาโล โหติ
อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทาโน, คิหิสังฺกฺขโจ วิหฺรติ อนนฺดโลมิเกหิ
คิหิสังฺกฺเคหิ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน
อากงฺขมานโน สงฺโฆ นียสฺสกมฺมํ กเรยฺย. (๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน
สงฺโฆ นียสฺสกมฺมํ กเรยฺย; อธิสึเล สีลวิปฺนโน โหติ, อชฺฌมาจาเร
อาจารวิปฺนโน โหติ, อติทิกฺขุจฺยา ทิกฺขุวิปฺนโน โหติ. อิมเหิ โข
ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน สงฺโฆ
นียสฺสกมฺมํ กเรยฺย. (๒)

หมดอายุ 26/05/2566

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน
สงฺโฆ นียสฺสกมฺมํ กเรยฺย; พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ, ฅมฺมสฺส

อวณฺณํ ภาสติ, สงฺขมฺสฺส อวณฺณํ ภาสติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว
ตีหฺงเคหิ สมฺนํนาตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ นียสฺสกมฺมํ
กเรยฺย. (๓)

ติณฺณํ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ นียสฺสกมฺมํ
กเรยฺย; เอโก ภณฺทนาการโก โหติ กลหการโก วิวาทการโก
ภสฺสการโก สงฺฆเ อธิกรณการโก, เอโก พาลโ หติ อพฺยตฺโต
อาปตฺติพฺหุโล อนปทาโน, เอโก คิหิสฺสฏฺโง วิหฺรติ อนนฺโหลมิเกหิ
คิหิสฺสคฺเคหิ. อิมฺสํ โข ภิกฺขเว ตินฺณํ ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน
สงฺโฆ นียสฺสกมฺมํ กเรยฺย. (๔)

อปเรสฺสปี ภิกฺขเว ตินฺณํ ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ
นียสฺสกมฺมํ กเรยฺย; เอโก อธิสฺสีเล สิลวิปนฺโน โหติ, เอโก
อชฺฉมาจาเร อจารวิปนฺโน โหติ, เอโก อติทิกฺขุจฺฉิยา ทิกฺขุจฺฉิวิปนฺโน
โหติ. อิมฺสํ โข ภิกฺขเว ตินฺณํ ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ
นียสฺสกมฺมํ กเรยฺย. (๕)

อปเรสฺสปี ภิกฺขเว ตินฺณํ ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ นียสฺส-
กมฺมํ กเรยฺย; เอโก พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ, เอโก ฐมฺมสฺส
อวณฺณํ ภาสติ, เอโก สงฺขมฺสฺส อวณฺณํ ภาสติ. อิมฺสํ โข ภิกฺขเว
ตินฺณํ ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ นียสฺสกมฺมํ กเรยฺย. (๖)

อากงฺขมานจกํ นิฏฺฐจิตํ.

อฏฺฐารสวตฺตํ

หมตอายุ 26/05/2566 [๑๖] นียสฺสกมฺมกเตน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา สมฺมา วตฺตติตพฺพํ.
ตตฺตฺตํ สมฺมาวตฺตนา. น อุปสมฺปาเทตพฺพํ, น นิสฺสโย ทาทพฺโพ,

น สามณเโร อุปฏฐาเปตพุโพ, น ภิกขุโนวาทกสมมติ สาทิตพุพา,
 สมมเตนปี ภิกขุณิโย น โอวาทิตพุพา, ยาย อาปตติยา สงฺเขน
 นียสสกมัม กตํ โหติ, सा आपत्ति न आपश्चित्त्तुपा, अण्णा वा
 तातिसिका, ततो वा पापिण्डुजत्रा, गम्भी न क्रहितप्फ, गम्भीका न
 क्रहितप्फा, न पकत्तत्तसस भिक्षुโน उप्पोसो जप्तेत्तुपो, न
 पवारणा जप्तेत्तुपा, न स्वजन्यं कात्तप्फ, न अनुवातो
 पुण्णजप्तेत्तुपो, न ओकासो कारेतप्फ, न जोतेत्तुपो, न
 सारेतप्फ, न भिक्षु भिक्षुहि सम्पयोचेत्तुप्พนन्ति.

นียสสกมเม อฏฐารสวตตํ นิฏฺฐิตํ.

[๑๗] อถโข สงฺโฆ เสยฺยสกสฺส ภิกขุโน นียสสกมัม อกาสิ
 “นียสสาเย เต วตฺถุप्พนन्ติ. โส สงฺเขน นียสสกมมกโต กลฺยาณมิตฺเต
 เสวมาโน ภชมาโน ปยิริสาสมาโน อุทฺทิสสาเปนนฺโต ปริปุจฺจนฺโต
 พหุสฺสโต อโหสิ” อากตาคโม ฐมมธโร วินยธโร มาติการโ
 ปณฺธิโต วียตฺโต เมธาวี ลชฺฐี กุกฺกุจฺจโก สีกฺขากาโม. โส^๑
 สมมา วตฺตติ, โลมํ ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ ภิกขุ อุปสงฺกमितฺวา
 เอวํ วทติ “อหํ อาวุโส สงฺเขน นียสสกมมกโต สมมา วตฺตามิ,
 โลมํ ปาเตมิ, เนตฺถารํ วตฺตามิ, กถํ นุ โข มया ปฏิปชฺชิตฺตुप्พนन्ติ.
 ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารोเจสฺสุ.

“เตนहि ภิกฺขเว สงฺโฆ เสยฺยสกสฺส ภิกขุโน นียสสกมัม
 ปฏิปฺปสฺสมเกตุ.

นปฺปฏิปฺปสฺสมภตพฺพอฏฺฐารสํ

[๑๘] ปญฺจหิ ภิกฺขเว อํฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน นียสฺส-
กมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ; อุปสมฺปาเทติ, นิสฺสยํ เทติ, สามเณรํ
อุปัฏฺฐาเปติ, ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติ สาทิยติ, สมนฺโตปิ ภิกฺขุโน
โอวาทติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหํเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน
นียสฺสกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ.

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปญฺจหํเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน นียสฺสกมฺมํ
น ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ; ยาย อาปตฺติยา สงฺฆเณ นียสฺสกมฺมํ กตฺติ
โหติ, ตํ อาปตฺติ อาปชฺชติ, อญฺญํ วา ตาทิสิกํ, ตโต วา ปาปิฏฺฐตรํ,
กมฺมํ ครหติ, กมฺมิเก ครหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหํเคหิ
สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน นียสฺสกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ.

อฏฺฐหิ ภิกฺขเว อํฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน นียสฺสกมฺมํ
น ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ; ปกตตตสฺส ภิกฺขุโน อุโปสถํ จเปติ,
ปวารณํ จเปติ, สวจนียํ กโรติ, อนฺฺวาทํ ปฏฺฐาเปติ, โอภาสํ
กาเรติ, โจเทติ, สาเรติ, ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชติ. อิมฺเหิ โข
ภิกฺขเว อฏฺฐหํเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน นียสฺสกมฺมํ น
ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ.

นปฺปฏิปฺปสฺสมภตพฺพอฏฺฐารสํ นิฏฺฐิตํ.

ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพอฏฺฐารสํ

[๑๙] ปญฺจหิ ภิกฺขเว อํฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน นียสฺส-
กมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ; น อุปสมฺปาเทติ ๔เป๔ นียสฺสกมฺมํ
ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ.

อปเรหิปี ภิกขเว ปณฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน นียสส-
กมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺเตพฺพํ; ยาย อापตฺติยา สงฺเขน นียสสกมฺมํ
กตํ โหติ, ตํ อापตฺติ นاپชฺชติ, อญฺญํ วา ตาทิสํ, ตโต วา
ปาปิฏฺจตรํ, กมฺมํ น ครหติ, กมฺมิเก น ครหติ. อิมเหิ โข ภิกขเว
ปณฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน นียสสกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺเตพฺพํ.

อฏฺฐหิ ภิกขเว อญฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน นียสสกมฺมํ
ปฏิปฺปสฺสมภฺเตพฺพํ; น ปกตตฺตสฺส ภิกขุโน อุโปสถํ จเปติ, น
ปวารณํ จเปติ, น สวจนียํ กโรติ, น อนฺวาทํ ปฏฺฐจเปติ, น
โอภาสํ กเรติ, น โจเทติ, น สารเติ, น ภิกขุ ภิกขุหิ
สมปโยเชติ. อิมเหิ โข ภิกขเว อฏฺฐหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส
ภิกขุโน นียสสกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺเตพฺพํ.

ปฏิปฺปสฺสมภฺเตพฺพอฏฺฐารสํ นิฏฺฐิตํ.

[๒๐] เอวญฺจ ปน ภิกขเว ปฏิปฺปสฺสมภฺเตพฺพํ. เตน ภิกขเว
เสยฺยสเกน ภิกขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกमितฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา
วุฑฺฒานํ ภิกขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกกุฏิกํ นิสิตฺติวํ อญฺชลิ
ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย 'อหํ ภนฺเต สงฺเขน นียสสกมฺมกโต
สมฺมา วตฺตามิ, โลมํ ปาเตมิ, เนตฺถารํ วตฺตามิ, นียสสกมฺมสฺส
ปฏิปฺปสฺสทฺธี ยาจามิติ. ทุตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา.
พฺยตฺเตน ภิกขุณา ปฏิพฺเพลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโไฟ

'สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อयํ เสยฺยสโก ภิกขุ สงฺเขน
นียสสกมฺมกโต สมฺมา วตฺตติ, โลมํ ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ,
นียสสกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธี ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺโฆ
เสยฺยสกสฺส ภิกขุโน นียสสกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺเตพฺพํ; เอสา ฌตฺติ.

សុណាតុ មេ រាជ្យេ សង្ខារ, ឲ្យ សេយ្យសក្ក ភិក្ខុ សង្ខារ
 និយមន្ត្រីកម្ពុជា សម្មា វត្តភ័យ, ឈ្មោះ បាទី, ឈ្មោះ វត្តភ័យ,
 និយមន្ត្រីកម្ពុជា ប្រតិបត្តិការ យាទី, សង្ខារ សេយ្យសក្ក ភិក្ខុ
 និយមន្ត្រីកម្ពុជា ប្រតិបត្តិការ, យស្សាសម្មា ធម្មា សេយ្យសក្ក
 ភិក្ខុ និយមន្ត្រីកម្ពុជា ប្រតិបត្តិការ, ស្រី តុល្យសុត្ត; យស្ស ឯកធម្មា,
 ស្រី ភាសេយ្យ.

តុតិយបិ ឧទ្ទិស វាហិ. សុណាតុ មេ រាជ្យេ សង្ខារ, ឲ្យ
 សេយ្យសក្ក ភិក្ខុ សង្ខារ និយមន្ត្រីកម្ពុជា សម្មា វត្តភ័យ, ឈ្មោះ បាទី,
 ឈ្មោះ វត្តភ័យ, និយមន្ត្រីកម្ពុជា ប្រតិបត្តិការ យាទី, សង្ខារ
 សេយ្យសក្ក ភិក្ខុ និយមន្ត្រីកម្ពុជា ប្រតិបត្តិការ. យស្សាសម្មា
 ធម្មា សេយ្យសក្ក ភិក្ខុ និយមន្ត្រីកម្ពុជា ប្រតិបត្តិការ, ស្រី
 តុល្យសុត្ត; យស្ស ឯកធម្មា, ស្រី ភាសេយ្យ.

តុតិយបិ ឧទ្ទិស វាហិ. សុណាតុ មេ រាជ្យេ សង្ខារ, ឲ្យ
 សេយ្យសក្ក ភិក្ខុ សង្ខារ និយមន្ត្រីកម្ពុជា សម្មា វត្តភ័យ, ឈ្មោះ បាទី,
 ឈ្មោះ វត្តភ័យ, និយមន្ត្រីកម្ពុជា ប្រតិបត្តិការ យាទី, សង្ខារ
 សេយ្យសក្ក ភិក្ខុ និយមន្ត្រីកម្ពុជា ប្រតិបត្តិការ. យស្សាសម្មា
 ធម្មា សេយ្យសក្ក ភិក្ខុ និយមន្ត្រីកម្ពុជា ប្រតិបត្តិការ, ស្រី
 តុល្យសុត្ត; យស្ស ឯកធម្មា, ស្រី ភាសេយ្យ.

ប្រតិបត្តិការ សង្ខារ សេយ្យសក្ក ភិក្ខុ និយមន្ត្រីកម្ពុជា, ធម្មា
 សង្ខារ; តស្មា តុល្យ. ឧទ្ទិស វាហិ.

๓. ปพฺพชาชนียกมฺม

[๒๑] เตน ไช ปน สมเยน อสฺสชิปนฺนพฺพสุกา นาม กิฏฺฐา-
 คิริสฺมี อาวาสิกา โหนฺติ อลฺลชฺชิโน ปาปภิกฺขู, เต เอวรูปํ อนุจํ
 อาจเรหฺติ; มาลาวัจฺจํ โรเปหฺติปิ โรปาเปหฺติปิ, สิญฺจหฺติปิ
 สิญฺจาเปหฺติปิ, โอจินฺนหฺติปิ โอจินาเปหฺติปิ, คณฺเถหฺติปิ คณฺเถาเปหฺติปิ,
 เอกโตวณฺณภิกฺกมาลํ กโรหฺติปิ การาเปหฺติปิ, อุภโตวณฺณภิกฺกมาลํ กโรหฺติปิ
 การาเปหฺติปิ, มณฺชริกํ กโรหฺติปิ การาเปหฺติปิ, วิธฺตีกํ^๑ กโรหฺติปิ
 การาเปหฺติปิ, วฏฺฐกํ กโรหฺติปิ การาเปหฺติปิ, อาเวฬํ กโรหฺติปิ
 การาเปหฺติปิ, อุจฺจทํ กโรหฺติปิ การาเปหฺติปิ. เต กุลิตถีนํ กุลธิตานํ
 กุลกุมารีนํ กุลสุณฺหาณํ กุลทาสีนํ เอกโตวณฺณภิกฺกมาลํ หเรหฺติปิ
 หราเปหฺติปิ, อุภโตวณฺณภิกฺกมาลํ หเรหฺติปิ หราเปหฺติปิ, มณฺชริกํ
 หเรหฺติปิ หราเปหฺติปิ, วิธฺตีกํ หเรหฺติปิ หราเปหฺติปิ, วฏฺฐกํ หเรหฺติปิ
 หราเปหฺติปิ, อาเวฬํ หเรหฺติปิ หราเปหฺติปิ, อุจฺจทํ หเรหฺติปิ
 หราเปหฺติปิ, เต กุลิตถีหิ กุลธิตาหิ กุลกุมารีหิ กุลสุณฺหาหิ กุล-
 ทาสีหิ สทฺฐี เอกภาชเนปิ ภูฏชฺชนฺติ, เอกถาลเกปิ ปิวนฺติ, เอกาสเนปิ
 นิสิตฺทณฺติ, เอกมณฺเฑปิ ตฺวณฺณเฏหฺติ, เอกตฺถรณฺนาปิ ตฺวณฺณเฏหฺติ, เอก-
 ปาวูรณฺนาปิ ตฺวณฺณเฏหฺติ, เอกตฺถรณฺนปาวูรณฺนาปิ ตฺวณฺณเฏหฺติ, วิกาเลปิ
 ภูฏชฺชนฺติ, มชฺชมฺปิ ปิวนฺติ, มาลาคนฺธวิเลปนมฺปิ ธาเรหฺติ, นจฺจนฺติปิ
 คายนฺติปิ วาเทหฺติปิ ลาเสนฺติปิ, นจฺจนฺติยาปิ นจฺจนฺติ นจฺจนฺติยาปิ
 คายนฺติ นจฺจนฺติยาปิ วาเทหฺติ นจฺจนฺติยาปิ ลาเสนฺติ, คายนฺติยาปิ
 นจฺจนฺติ คายนฺติยาปิ คายนฺติ คายนฺติยาปิ วาเทหฺติ คายนฺติยาปิ

^๑ ส.,ฉ.,เท.,มหา. วิธฺตีกํ, เอวมฺปิ.

ลาเสนฺติ, วาเทฺนฺติยาปิ นจฺจนฺติ วาเทฺนฺติยาปิ คายนฺติ วาเทฺนฺติยาปิ
 วาเทฺนฺติ วาเทฺนฺติยาปิ ลาเสนฺติ, ลาเสนฺติยาปิ นจฺจนฺติ ลาเสนฺติยาปิ
 คายนฺติ ลาเสนฺติยาปิ วาเทฺนฺติ ลาเสนฺติยาปิ ลาเสนฺติ. อฏฺฐปเทปิ
 กิพฺพนฺติ, ทสฺปเทปิ กิพฺพนฺติ, อากาเสปิ กิพฺพนฺติ, ปรีหารปเถปิ กิพฺพนฺติ,
 สนฺติกายปิ กิพฺพนฺติ, ขลิกายปิ กิพฺพนฺติ, ฃฏฺฐิกายปิ^๑ กิพฺพนฺติ, สลาก-
 หตฺถณปิ กิพฺพนฺติ, อกฺขณปิ กิพฺพนฺติ, ปงฺกจฺเรนปิ^๒ กิพฺพนฺติ, วงฺกเกณปิ
 กิพฺพนฺติ, โมกฺขจิกายปิ กิพฺพนฺติ, จิงฺกุลเกณปิ กิพฺพนฺติ, ปตฺตาทพฺพเกณปิ
 กิพฺพนฺติ, รตฺถเกณปิ กิพฺพนฺติ, ฐนฺุเกณปิ กิพฺพนฺติ, อกฺขริกายปิ กิพฺพนฺติ,
 มเนสิกายปิ กิพฺพนฺติ, ยถาวชฺเชณปิ กิพฺพนฺติ, หตฺถิสฺสมิํปิ สิกฺขนฺติ,
 อสฺสสฺสมิํปิ สิกฺขนฺติ, รตฺถสฺสมิํปิ สิกฺขนฺติ, ฐนฺุสฺสมิํปิ สิกฺขนฺติ
 ฤรฺสฺสมิํปิ สิกฺขนฺติ, หตฺถิสฺสปิ ปุรฺโต ฃาวนฺติ, อสฺสสฺสปิ ปุรฺโต
 ฃาวนฺติ, รตฺถสฺสปิ ปุรฺโต ฃาวนฺติ, ฃาวนฺติปิ, อาฃาวนฺติปิ,
 อุสฺเสพฺพเหฺนฺติปิ,^๓ อปฺโผฏฺเณนฺติปิ,^๔ นิพฺพุชฺฌนฺติปิ, มุฏฺฐิจิหิปี ยุชฺฌนฺติ,
 รงฺคมชฺฌณปิ สงฺฆาฏฺฐิ ปตฺถริตฺวา นจฺจนฺติ^๕ เอวํ วาเทฺนฺติ 'อิธ ภคินี
 นจฺจสฺสฺสูติ, นลาฏฺฐิกํปิ เทนฺติ, วิวิธํปิ อนาจารย์ อาจรฺนฺติ.

[๒๒] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ กาสีสุ วสฺสํ
 วุตฺโต สาวตฺถิ คจฺจนฺโต ภควนฺตํ ทสฺสนาย, เยน กิฏฺฐาคิริ, ตทวสฺริ.
 อถ โข โส ภิกฺขุ ปุพฺพณฺหสมยํ นีวาเสตฺวา ปตฺตจิวรฺมาทาย
 กิฏฺฐาคิริ ปิณฺฑทาย ปาวิสิ ปาสาทิเกน อภิกฺกนฺเตน ปฏิกฺกนฺเตน
 อาโลกิเตน วิโลกิเตน สมฺมิณฺชิตฺเตน ปสาริตฺเตน โอกฺขิตฺตจกฺขุ

^๑ อ. ฃฏฺฐิกเกณปิ

หมดอายุ 26/05/2565

^๓ ฉ., เท. อุสฺเสพฺพเหฺนฺติปิ, เอมฺมปริปิ.

^๕ ส., ฉ., เท., อ., มหา. นจฺจกิ, เอมฺมปริปิ.

^๒ ส., ฉ., อ., มหา. ปงฺกจฺเรนปิ, เอมฺมปริปิ.

^๔ อ. อปฺโปเจนฺติปิ, เอมฺมปริปิ.

อิริยาปถสมปนโน. มนุสสา ตัม ภิกขุํ ปสฺสิตฺวา เอวมาหํสุ “กฺวามํ
 อพฺพลโธ วีย มนุทมนุโท วีย ภากุฏฺฐิกภากุฏฺฐิกโก วีย, โก อิมสฺส
 อุปคตสฺส ปิณฺฑกํปิ ทสฺสติ, อมฺหากํ ปน อຍယာ อสฺสชိပ္ပນພຸພຸສຸກາ
 ສະນຸກ ສາລາ ສຸຂສມຸກາສາ ມີຫິຕປຸພຸພຸຈມາ ເອຫິສຸວາດວາທິໂນ
 ອພຸກາກຸຸກິກາ ອຸຕຸດານມຸກາ ປຸພຸພກາສິໂນ, ເຕສັ ໂຂ ນາມ ປິນໂຫ
 ຫາຕພຸໂພຕິ.

ອທຸທສາ ໂຂ ອຍຸຍຕໂຣ ອຸປາສໂກ ຕໍ ກິກຸຸຸ ກິຼາຕິຣິສຸມິປິ ປິນໂຫຍ
 ຈຣນຕິ; ທິສຸວານ, ເຍນ ໂສ ກິກຸຸຸ, ເຕນຸປສງກມິ; ອຸປສງກມິຕຸວາ ຕໍ
 ກິກຸຸຸ ອກິວາເທຕຸວາ ເອຕທໂວຈ “ອປິ ກນເຕ ປິນໂຫ ລພຸກຕິຕິ. “ນ
 ໂຂ ອາວຸໂສ ປິນໂຫ ລພຸກຕິຕິ. “ເອຫິ ກນເຕ ພຣິ ຄມິສຸສາມາຕິ.
 ອຕໂຂ ໂສ ອຸປາສໂກ ຕໍ ກິກຸຸຸ ພຣິ ເນຕຸວາ ໂກເຈຕຸວາ ເອຕທໂວຈ
 “ກໍ ກນເຕ ອຍໂຍ ຄມິສຸສຕິຕິ. “ສາວຕຸຕິ ໂຂ ອໍ ອາວຸໂສ ຄມິສຸສາມິ
 ກວນຕໍ ທສຸສນາຍາຕິ. “ເຕນຫິ ກນເຕ ມມ ວຈເນນ ກວໂຕ ປາເ
 ສິຣສາ ວນຸຫາຫິ, ເວຍຸຈ ວເຫຫິ ‘ທຸກຸໂຈ ກນເຕ ກິຼາຕິຣິສຸມິ ອາວາໂສ,
 ອສຸສຸຈິປຸນພຸພຸສຸກາ ນາມ ກິຼາຕິຣິສຸມິ ອາວາສິກາ ອລຸຸຸໂນ ປາປກິກຸຸຸ,
 ເຕ ເວຍຸປິ ອນາຈາຣິ ອາຈຣນຕິ; ມາລາວຈຸຸ ໂຣເປນຕິປິ ໂຣປາເປນຕິປິ,
 ສິຍຈນຕິປິ ສິຍຈາເປນຕິປິ, ໂອຈິນນຕິປິ ໂອຈິນາເປນຕິປິ, ຄນເຄນຕິປິ
 ຄນຄາເປນຕິປິ, ເອກໂຕວຸຸກມາລໍ ກໂຣນຕິປິ ກາຣາເປນຕິປິ, ອຸກໂຕ-
 ວຸຸກມາລໍ ກໂຣນຕິປິ ກາຣາເປນຕິປິ, ມຍຸຸຸຸກິ ກໂຣນຕິປິ ກາຣາເປນຕິປິ,
 ວິຸຸຸຕິກິ ກໂຣນຕິປິ ກາຣາເປນຕິປິ, ວຸຸຸສກິ ກໂຣນຕິປິ ກາຣາເປນຕິປິ,
 ອາເວພິ ກໂຣນຕິປິ ກາຣາເປນຕິປິ, ອຸຸຸຈຸຸກິ ກໂຣນຕິປິ ກາຣາເປນຕິປິ.
 ເຕ ກຸລິຕຸຕິນໍ ກຸລຸຸຸຕານໍ ກຸລກຸມາຣິນໍ ກຸລສຸຸຸຸຸຸຸຸ ກຸລທາສິນໍ ເອກໂຕ-
 ວຸຸກມາລໍ ພຣນຕິປິ ພຣາເປນຕິປິ, ອຸກໂຕວຸຸກມາລໍ ພຣນຕິປິ
 ພຣາເປນຕິປິ, ມຍຸຸຸຸກິ ພຣນຕິປິ ພຣາເປນຕິປິ, ວິຸຸຸຕິກິ ພຣນຕິປິ

อาจรนติ, เยปิ เต ภนฺเต มนุสฺสา ปุพฺเพ สทฺธา อหฺลํ ปสนฺนา,
 เตปิ เอตฺรหิ อสฺสทฺธา อปฺปสนฺนา, ยานิปิ ตานิ สงฺฆสฺส ปุพฺเพ
 ทานปถานิ, ตานิปิ เอตฺรหิ อุปฺจฉินฺนานิ, ริณฺจนฺติ เปสฺลา ภิกฺขุ,
 นีวสนฺติ ปาปภิกฺขุ, สาธุ ภนฺเต ภควา กิฏฺฐาคีรี ภิกฺขุ ปหิณฺเอย,
 ยถายํ กิฏฺฐาคีรีสฺมี อาวาโส สณฺจเหยฺยติ.

“เอวมาวุโสติ โข โส ภิกฺขุ ตสฺส อุปาสกสฺส ปฏิสฺสุณฺติว
 อุฏฺฐายาสนา, เยน สวตฺถิ,^๑ เตน ปกฺกามิ; อนุปฺพุเพน, เยน สวตฺถิ
 เชตวนํ อนาคตฺตีกสฺส อารามํ, เยน ภควา, เตนฺอุปสงฺกมิ;
 อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนตํ นิสีทิ. อาจิณฺณํ โข
 ปเนตํ พุทฺธานํ ภควนฺตานํ อากนฺตฺเกหิ ภิกฺขุหิ สทฺธี ปฏิสมฺโมทิตุํ.
 อถโข ภควา ตํ ภิกฺขุํ เอตทวโจ “กจฺจิ ภิกฺขุ ชมนียํ. กจฺจิ
 ยापนียํ. กจฺจิ อปฺปกิลมเณน อทฺธานํ อาคโต. กุโต จ ตวํ ภิกฺขุ
 อากจฺจนฺตฺติ. “ชมนียํ ภควา, ยापนียํ ภควา, อปฺปกิลมเณน จาหํ
 ภนฺเต อทฺธานํ อาคโต, อิธํ ภนฺเต กาสีสุ วสฺสํ วุตฺโต สวตฺถิ
 อากจฺจนฺโต ภควนฺตํ ทสฺสนาย, เยน กิฏฺฐาคีรี, ตทวสรี. อถขวามํ
 ภนฺเต ปุพฺพพณฺหสมยํ นีวเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย กิฏฺฐาคีรี ปิณฺฑาทาย
 ปาวีสี, อทฺทสา โข มํ ภนฺเต อณฺเฑตโร อุปาสโก กิฏฺฐาคีรีสฺมี
 ปิณฺฑาทาย จรณฺตํ, ทิสฺวาน, เยนามํ, เตนฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา มํ
 อภิวาเทตฺวา เอตทวโจ ‘อปิ ภนฺเต ปิณฺโท ลพฺภตฺติติ, ‘น โข
 อาวุโส ปิณฺโท ลพฺภตฺติติ, ‘เอहि ภนฺเต ชรํ คมิสฺสามาติ, อถโข
 ภนฺเต โส อุปาสโก มํ ชรํ เนตฺวา โภเชตฺวา เอตทวโจ ‘กมํ
 ภนฺเต อโย คมิสฺสตฺติติ, ‘สวตฺถิ โข อหํ อาวุโส คมิสฺสามิ

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.จ.ท.มหา. สวตฺถิ, เอวมุปริปิ.

ภควนตัม ทสสนายาติ, 'เตนหิ ภนฺเต มม วจเนน ภควโต ปาเท
 สिरสา วนฺทาหิ, เอวญฺจ วเทหิ 'ทุฏฺโฐ ภนฺเต กิฏฺฐาคิริสฺมี
 อาวาโส, อสฺสชิปนฺนพฺพสุกา นาม กิฏฺฐาคิริสฺมี อาวาสิกา อลฺลฺลฺลฺล
 ปาปภิกฺขุ, เต เอวรูปํ อนาคติ, มาลาวจฺฉํ โรเปเนติปิ
 โรปาเปเนติปิ ฯเปฯ วิวัชฺชิ อนาคติ, เยปิ เต ภนฺเต
 มนุสฺสา ปุพฺเพ สทฺธา อหฺลํ ปสฺนฺนา, เตปิ เอตฺรหิ อสฺสทฺธา
 อปฺปสฺนฺนา, ยานิปิ ตานิ สงฺฆสฺส ปุพฺเพ ทานปถานิ, ตานิปิ
 เอตฺรหิ อุปจฺฉินฺนํ, ธิมฺมจฺฉนฺติ เปสฺสา ภิกฺขุ, นิสฺสนฺติ ปาปภิกฺขุ,
 สาทฺธํ ภนฺเต ภควา กิฏฺฐาคิริ ภิกฺขุ ปหิณฺเอย, ยถายํ กิฏฺฐาคิริสฺมี
 อาวาโส สณฺจเหยฺยาติ, ตโต อหํ ภควา อาคจฺฉามิตี.

[๒๓] อถโข ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรณํ ภิกฺขุสงฺฆํ
 สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกฺขุ ปฏฺฐิจฺฉนฺติ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว อสฺสชิปนฺนพฺพสุกา
 นาม กิฏฺฐาคิริสฺมี” อาวาสิกา อลฺลฺลฺล ปาปภิกฺขุ, เต เอวรูปํ
 อนาคติ; มาลาวจฺฉํ โรเปเนติปิ โรปาเปเนติปิ ฯเปฯ
 วิวัชฺชิ อนาคติ, เยปิ เต มนุสฺสา ปุพฺเพ สทฺธา อหฺลํ
 ปสฺนฺนา, เตปิ เอตฺรหิ อสฺสทฺธา อปฺปสฺนฺนา, ยานิปิ ตานิ
 สงฺฆสฺส ปุพฺเพ ทานปถานิ, ตานิปิ เอตฺรหิ อุปจฺฉินฺนํ, ธิมฺมจฺฉนฺติ
 เปสฺสา ภิกฺขุ, นิสฺสนฺติ ปาปภิกฺขุติ. “สจฺจํ ภควาติ.”^๒ วิกฺรหิ พุทฺโธ
 ภควา “^๓อนนฺจจฺฉวิกํ ภิกฺขเว เตสํ โมฆปฺริสํ ฯเปฯ”^๓ กถํ หิ นาม
 เต ภิกฺขเว โมฆปฺริสา เอวรูปํ อนาคติ อจฺฉิสฺสนฺติ; มาลาวจฺฉํ
 โรเปสฺสนฺติปิ โรปาเปสฺสนฺติปิ, สิมฺมจิสฺสนฺติปิ สิมฺมจาสฺสนฺติปิ,

โอจิณฺสสนฺตปิ โอจิณาเปสฺสนฺตปิ, คนฺถิสฺสนฺตปิ^๑ คนฺถาเปสฺสนฺตปิ,
 เอกโตวณฺฏิกมฺลํ กริสฺสนฺตปิ การาเปสฺสนฺตปิ, อุกโตวณฺฏิกมฺลํ
 กริสฺสนฺตปิ การาเปสฺสนฺตปิ, มณฺชริกํ กริสฺสนฺตปิ การาเปสฺสนฺตปิ,
 วิฐฺติกํ^๒ กริสฺสนฺตปิ การาเปสฺสนฺตปิ, วฏฺฐกํ กริสฺสนฺตปิ
 การาเปสฺสนฺตปิ, อาเวฬฺ^๓ กริสฺสนฺตปิ การาเปสฺสนฺตปิ, อุจฺจนํ
 กริสฺสนฺตปิ การาเปสฺสนฺตปิ. เต กุลิตฺถินํ กุลธิตานํ กุลกุมารินํ
 กุลสุณฺหาณํ กุลทาสีณํ เอกโตวณฺฏิกมฺลํ หริสฺสนฺตปิ หราเปสฺสนฺตปิ,
 อุกโตวณฺฏิกมฺลํ หริสฺสนฺตปิ หราเปสฺสนฺตปิ, มณฺชริกํ หริสฺสนฺตปิ
 หราเปสฺสนฺตปิ, วิฐฺติกํ หริสฺสนฺตปิ หราเปสฺสนฺตปิ, วฏฺฐกํ หริสฺสนฺตปิ
 หราเปสฺสนฺตปิ, อาเวฬฺ หริสฺสนฺตปิ หราเปสฺสนฺตปิ, อุจฺจนํ หริสฺสนฺตปิ
 หราเปสฺสนฺตปิ. เต กุลิตฺถีหิ กุลธิตาหิ กุลกุมารีหิ กุลสุณฺหาหิ
 กุลทาสีหิ สทฺธิ เอกภาชเนปิ ญฺญชิสฺสนฺติ, เอกถาลเกปิ ปิวิสฺสนฺติ,
 เอกาสเนปิ นิสีทิสฺสนฺติ, เอกมณฺเฑปิ ตฺวณฺเฏสฺสนฺติ, เอกตฺถรณปิ
 ตฺวณฺเฏสฺสนฺติ, เอกปาจฺรณปิ^๔ ตฺวณฺเฏสฺสนฺติ, เอกตฺถรณปาจฺรณปิ
 ตฺวณฺเฏสฺสนฺติ, วิกาเลปิ ญฺญชิสฺสนฺติ, มชฺชปิ ปิวิสฺสนฺติ, มาลาคนฺธ-
 วิเลปนปิ ฐาเรสฺสนฺติ, นจฺจิสฺสนฺตปิ คายิสฺสนฺตปิ วาเทสฺสนฺตปิ
 ลาเสสฺสนฺตปิ, นจฺจนฺตียาปิ นจฺจิสฺสนฺติ นจฺจนฺตียาปิ คายิสฺสนฺติ
 นจฺจนฺตียาปิ วาเทสฺสนฺติ นจฺจนฺตียาปิ ลาเสสฺสนฺติ, คายนฺตียาปิ
 นจฺจิสฺสนฺติ คายนฺตียาปิ คายิสฺสนฺติ คายนฺตียาปิ วาเทสฺสนฺติ
 คายนฺตียาปิ ลาเสสฺสนฺติ, วาเทนฺตียาปิ นจฺจิสฺสนฺติ วาเทนฺตียาปิ
 คายิสฺสนฺติ วาเทนฺตียาปิ วาเทสฺสนฺติ วาเทนฺตียาปิ ลาเสสฺสนฺติ,
 ลาเสนฺตียาปิ นจฺจิสฺสนฺติ ลาเสนฺตียาปิ คายิสฺสนฺติ ลาเสนฺตียาปิ

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.จ.ท. คนฺถสฺสนฺตปิ, อ. คนฺถสฺสนฺตปิ

^๓ ไป. อาเวฬิกํ, เอวมฺปริปิ.

^๒ ส. วิฐฺติกํ

^๔ ไป. ...ปาปฺรณปิ, เอวมฺปริปิ

วาเทสฺสนฺติ ลาเสนฺติยาปิ ลาเสสฺสนฺติ, อฏฺฐปเทปิ กิฬฺสฺสนฺติ,
ทสฺสปเทปิ กิฬฺสฺสนฺติ, อาภาสฺสปิ กิฬฺสฺสนฺติ, ปรีหารปถฺปิ กิฬฺสฺสนฺติ,
สนฺติกายปิ กิฬฺสฺสนฺติ, ขลิกายปิ กิฬฺสฺสนฺติ, จมฺภิกายปิ กิฬฺสฺสนฺติ,
สลากหตฺถเณปิ กิฬฺสฺสนฺติ, อกฺขเณปิ กิฬฺสฺสนฺติ, ปงฺกจฺเรนปิ กิฬฺสฺสนฺติ,
วงฺกเณปิ กิฬฺสฺสนฺติ, โมกฺขจิกายปิ กิฬฺสฺสนฺติ, จิงฺกุลเณปิ กิฬฺสฺสนฺติ,
ปตฺตาทุหเณปิ กิฬฺสฺสนฺติ, รกฺเณปิ กิฬฺสฺสนฺติ, ฐนฺเณปิ กิฬฺสฺสนฺติ,
อกฺขริกายปิ กิฬฺสฺสนฺติ, มเนสิกายปิ กิฬฺสฺสนฺติ, ยถาวชฺเชณปิ
กิฬฺสฺสนฺติ, หตฺถิสฺสมิํปิ สิกฺขิสฺสนฺติ, อสฺสสฺสมิํปิ สิกฺขิสฺสนฺติ,
รกฺสฺสมิํปิ สิกฺขิสฺสนฺติ, ฐนฺสฺสมิํปิ สิกฺขิสฺสนฺติ, ถรฺสฺสมิํปิ สิกฺขิสฺสนฺติ,
หตฺถิสฺสปิ ปุรโต ฐาวิสฺสนฺติ, อสฺสสฺสปิ ปุรโต ฐาวิสฺสนฺติ, รกฺสฺสปิ
ปุรโต ฐาวิสฺสนฺติ^๑ ฐาวิสฺสนฺติปิ, อาฐาวิสฺสนฺติปิ,^๒ อสฺสเสเพหฺสฺสนฺติปิ^๓
อปฺโปเณสฺสนฺติปิ,^๔ นิพฺพุชฺฌิสฺสนฺติปิ, มุญฺหิํปิ ยุชฺฌิสฺสนฺติ, รกฺ-
มชฺฌเณปิ สงฺฆาญฺญิ ปตฺถริตฺวา นจฺจนฺติ เหวํ วกฺขนฺติ^๕ ‘อิธ ภคินี
นจฺจสฺสฺสุติ นลาญฺญิกํปิ ทสฺสนฺติ,^๖ วิวัชฺฌิ อนาจารํ อจาริสฺสนฺติ, เยปิ
เต มนุสฺสา ปุพฺเพ สทฺธา อหฺสิ ปสนฺนา, เตปิ เอตฺรหิ อสฺสทฺธา
อปฺปสนฺนา, ยานิปี ตานิ สงฺฆสฺส ปุพฺเพ ทานปถานิ, ตานิปี
เอตฺรหิ อฺปจฺฉินฺนํ, ริณฺจนฺติ เปสฺลา ภิกฺขุ, นิสฺสนฺติ ปาปภิกฺขุ,
เนตฺติ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๔เป๔ วิครหิตฺวา ฐมฺมํ
กถํ กตฺวา สาริปฺตฺตโมคฺคฺคฺคฺลาเน อามนฺเตสิ ‘คจฺฉนฺต ตุมฺहे
สาริปฺตฺตา กิฏฺฐาติรี คณฺตฺวา อสฺสชฺฌิปปนฺนพฺพสุกานํ ภิกฺขุณฺํ กิฏฺฐาติริสฺมา
ปพฺพาชนฺนียกมฺมํ กโรถ, ตุมฺหากํ เอเต สทฺธิวิหริโนติ.

^๑ ฉ.อิ. อํ ปาโร น ทิสฺสนฺติ.

^๒ ไป. ฐาวิสฺสนฺติ อาฐาวิสฺสนฺติปิ, วิฐาวิสฺสนฺติปิ, ฉ.

ฐาวิสฺสนฺติหิ, อาฐาวิสฺสนฺติปิ

^๓ ไป.ฉ. อสฺสเสสฺสสฺสนฺติปิ

^๔ อ. อสฺสเสพฺหิสฺสนฺติปิ

อปฺโปจิสฺสนฺติปิ

^๕ ไป. นจฺจิสฺสนฺติ เหวํ วเทสฺสนฺติ

^๖ ไป. ทสฺสิสฺสนฺติ

“กถิ มยิ ภนฺเต อสฺสชิปนฺนพฺพสุกานํ ภิกฺขุณํ ภิกฺขาจิริสฺมา
 ปพฺพาชนียกมมํ กโรม, จณฺทา จ” เต ภิกฺขุ ฆรฺรสาติ. “เตนหิ
 ตุมฺहे สารีปฺตฺตา พหุเกหิ ภิกฺขุหิ สหฺวี คจฺจนฺตาติ. “เอวํ ภนฺเตติ
 โข สารีปฺตฺตโมคฺคผลฺลานา ภควโต ปจฺจสฺสโส. “เอวญฺจ ปน
 ภิกฺขเว กาทพฺพิ. ปจฺมํ อสฺสชิปนฺนพฺพสุกา ภิกฺขุ โจเทตพฺพา,
 โจเทตฺวา สारตพฺพา, สारตฺวา อาปตฺติ อาโรเปตพฺพา; อาปตฺติ
 อาโรเปตฺวา พยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพเลน สงฺฆเ ฌาเปตพฺโ

[๒๔] ‘สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺฆเ, อิมเ อสฺสชิปนฺนพฺพสุกา ภิกฺขุ
 กุลทฺฐกา ปาปสฺมาจารา, อิมสํ ปาปกา สฺมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว
 สฺยฺยนฺติ จ, กุลานิ จ อิมหิ ทฺฐจฺานิ ทิสฺสนฺติ เจว สฺยฺยนฺติ จ.
 ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺลลํ, สงฺฆเ อสฺสชิปนฺนพฺพสุกานํ ภิกฺขุณํ
 ภิกฺขาจิริสฺมา ปพฺพาชนียกมมํ กเรยฺย ‘นาสฺสชิปนฺนพฺพสุเกหิ’^๒ ภิกฺขุหิ
 ภิกฺขาจิริสฺมี วตฺถพฺพนฺติ; เอสา ฌตฺติ.

สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺฆเ, อิมเ อสฺสชิปนฺนพฺพสุกา ภิกฺขุ
 กุลทฺฐกา ปาปสฺมาจารา, อิมสํ ปาปกา สฺมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว
 สฺยฺยนฺติ จ, กุลานิ จ อิมหิ ทฺฐจฺานิ ทิสฺสนฺติ เจว สฺยฺยนฺติ จ,
 สงฺฆเ อสฺสชิปนฺนพฺพสุกานํ ภิกฺขุณํ ภิกฺขาจิริสฺมา ปพฺพาชนียกมมํ
 กโรติ ‘นาสฺสชิปนฺนพฺพสุเกหิ ภิกฺขุหิ ภิกฺขาจิริสฺมี วตฺถพฺพนฺติ.
 ยสฺสา ยสฺมโต ขมฺติ, อสฺสชิปนฺนพฺพสุกานํ ภิกฺขุณํ ภิกฺขาจิริสฺมา
 ปพฺพาชนียกมฺมสฺส’^๓ กรณํ ‘นาสฺสชิปนฺนพฺพสุเกหิ ภิกฺขุหิ ภิกฺขาจิริสฺมี
 วตฺถพฺพนฺติ, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

^๑ ส.,ฉ.,อ.,มหา. จสฺสโท น ทิสฺสติ.

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อ.,มหา. น อสฺสชิปนฺนพฺพสุเกหิ,

เอวมุปริปิ. ^๓ ส.,ฉ.,เท.,มหา. ปพฺพาชนียสฺส กมฺมสฺส, เอวมุปริปิ.

หุติยมปิ เอตมตถัม วทามิ. สุนาตุ เม ภนเต สงฺฆเ, อิเม
 อสฺสชิปนฺนพฺพสุกา ภิกฺขุ กุลฺลสุกา ปาปสฺมาจารา, อิเมสํ ปาปกา
 สฺมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว สฺยฺยนฺติ จ, กุลานิ จ อิเมहि ทฺวฺจฺจานิ
 ทิสฺสนฺติ เจว สฺยฺยนฺติ จ, สงฺฆเ อสฺสชิปนฺนพฺพสุกานํ ภิกฺขุณํ
 กิฏฺฐาคิริสฺมา ปพฺพาชนียกมฺมํ กโรติ ‘นาสฺสชิปนฺนพฺพสุเกहि ภิกฺขุहि
 กิฏฺฐาคิริสฺมี วตฺถพฺพนฺติ. ยสฺสา ยสมโต ขมฺติ, อสฺสชิปนฺนพฺพสุกานํ
 ภิกฺขุณํ กิฏฺฐาคิริสฺมา ปพฺพาชนียกมฺมสฺส กรณํ ‘นาสฺสชิปนฺนพฺพสุเกहि
 ภิกฺขุहि กิฏฺฐาคิริสฺมี วตฺถพฺพนฺติ, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส
 ภาเสยฺย.

ตติยมปิ เอตมตถัม วทามิ. สุนาตุ เม ภนเต สงฺฆเ, อิเม
 อสฺสชิปนฺนพฺพสุกา ภิกฺขุ กุลฺลสุกา ปาปสฺมาจารา, อิเมสํ ปาปกา
 สฺมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว สฺยฺยนฺติ จ, กุลานิ จ อิเมहि ทฺวฺจฺจานิ
 ทิสฺสนฺติ เจว สฺยฺยนฺติ จ, สงฺฆเ อสฺสชิปนฺนพฺพสุกานํ ภิกฺขุณํ
 กิฏฺฐาคิริสฺมา ปพฺพาชนียกมฺมํ กโรติ ‘นาสฺสชิปนฺนพฺพสุเกहि ภิกฺขุहि
 กิฏฺฐาคิริสฺมี วตฺถพฺพนฺติ. ยสฺสา ยสมโต ขมฺติ, อสฺสชิปนฺนพฺพสุกานํ
 ภิกฺขุณํ กิฏฺฐาคิริสฺมา ปพฺพาชนียกมฺมสฺส กรณํ ‘นาสฺสชิปนฺนพฺพสุเกहि
 ภิกฺขุहि กิฏฺฐาคิริสฺมี วตฺถพฺพนฺติ, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส
 ภาเสยฺย.

กตํ สงฺฆเณ อสฺสชิปนฺนพฺพสุกานํ ภิกฺขุณํ กิฏฺฐาคิริสฺมา
 ปพฺพาชนียกมฺมํ ‘นาสฺสชิปนฺนพฺพสุเกहि ภิกฺขุहि กิฏฺฐาคิริสฺมี วตฺถพฺพนฺติ,
 ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺหี. เอวเมตํ ธารยามีติ.

อธมมกมฺมทฺวาทสํ

หมดอายุ 26/05/2566

[๒๕] ตีहि ภิกฺขเว องฺเคहि สมนฺนาคตํ ปพฺพาชนียกมฺมํ
 อธมมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวฺปสฺนตญฺจ; อสมฺมุขา กตํ

โหติ, อปฺปฏฺฐิปุจฺฉา กตํ โหติ, อปฺปฏฺฐิณฺณาย กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพชาชนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมณฺญเจว โหติ อวินยกมฺมณฺญจ ทฺวูปสนฺตณฺจ.

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพชาชนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมณฺญเจว โหติ อวินยกมฺมณฺญจ ทฺวูปสนฺตณฺจ; อนาปตฺติยา กตํ โหติ, อเทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ, เทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพชาชนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมณฺญเจว โหติ อวินยกมฺมณฺญจ ทฺวูปสนฺตณฺจ.

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพชาชนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมณฺญเจว โหติ อวินยกมฺมณฺญจ ทฺวูปสนฺตณฺจ; อโจเทตฺวา กตํ โหติ, อสारेตฺวา กตํ โหติ, อาปตฺติ อนาโรเปตฺวา กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ๔เปฯ

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพชาชนียกมฺมํ ๔เปฯ อสมฺมุขํ กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพชาชนียกมฺมํ ๔เปฯ อปฺปฏฺฐิปุจฺฉา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ ๔เปฯ อปฺปฏฺฐิณฺณาย กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ ๔เปฯ อนาปตฺติยา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ ๔เปฯ อเทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ ๔เปฯ เทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ ๔เปฯ อโจเทตฺวา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ ๔เปฯ อสारेตฺวา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ ๔เปฯ อาปตฺติ อนาโรเปตฺวา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ,

วคเคน กตํ โหติ. อิมะหิ โข ภิกขเว ตีหะเคหิ สมนนาคตํ
 ปพฺพาชนียกมมํ อธมมกมฺมญฺเจว โหติ. อวินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ.

อธมมกมฺมทฺวาทสํ นิฏฺฐิตํ.

ธมฺมกมฺมทฺวาทสํ

[๒๖] ตีหิ ภิกขเว องฺเคหิ สมนนาคตํ ปพฺพาชนียกมมํ
 ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; สมฺมุขํ กตํ
 โหติ, ปฏิปฺจุฉํ กตํ โหติ, ปฏิญฺฌาย กตํ โหติ ฯเปฯ (๑)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหะเคหิ สมนนาคตํ ปพฺพาชนียกมมํ
 ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; อาปตฺติยา กตํ
 โหติ, เทสํคามินียา อาปตฺติยา กตํ โหติ, อเทสิตาย อาปตฺติยา
 กตํ โหติ. อิมะหิ โข ภิกขเว ตีหะเคหิ สมนนาคตํ ปพฺพาชนียกมมํ
 ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๒)

อปเรหิปี ฯเปฯ โจเทตฺวา กตํ โหติ, สาเรตฺวา กตํ โหติ,
 อาปตฺติ อโรเปตฺวา กตํ โหติ. อิมะหิ โข ภิกขเว ตีหะเคหิ
 สมนนาคตํ ปพฺพาชนียกมมํ ฯเปฯ (๓)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหะเคหิ สมนนาคตํ ปพฺพาชนียกมมํ
 ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; สมฺมุขํ กตํ
 โหติ, ธมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมะหิ โข ภิกขเว
 ตีหะเคหิ สมนนาคตํ ปพฺพาชนียกมมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว ฯเปฯ (๔)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหะเคหิ สมนนาคตํ ปพฺพาชนียกมมํ ฯเปฯ
 ปฏิปฺจุฉํ กตํ โหติ, ธมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมะหิ
 โข ภิกขเว ตีหะเคหิ สมนนาคตํ ปพฺพาชนียกมมํ ฯเปฯ (๕)

อปเรหิปี ๔เปฯ ปฏิญฺญาย กตํ โหติ, ฌมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพาชนียกมฺมํ ฌมฺมกมฺมญฺเจว ๔เปฯ (๖)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพาชนียกมฺมํ ๔เปฯ อาปตฺติยา กตํ โหติ, ฌมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพาชนียกมฺมํ ๔เปฯ (๗)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพาชนียกมฺมํ ๔เปฯ เทสนาคามินียา อาปตฺติยา กตํ โหติ, ฌมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพาชนียกมฺมํ ๔เปฯ (๘)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพาชนียกมฺมํ ๔เปฯ อเทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ, ฌมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพาชนียกมฺมํ ๔เปฯ (๙)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพาชนียกมฺมํ ๔เปฯ โจเทตฺวา กตํ โหติ, ฌมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพาชนียกมฺมํ ๔เปฯ (๑๐)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพาชนียกมฺมํ ๔เปฯ สาเรตฺวา กตํ โหติ, ฌมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปพฺพาชนียกมฺมํ ๔เปฯ (๑๑)

อปเรหิปี ๔เปฯ อาปตฺติ อโรเปตฺวา กตํ โหติ, ฌมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ

สมณนาคตัม ปพฺพาชนียกมมัม ฌมมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ
สฺวูปสนฺตญฺจ. (๑๒)

ฌมมกมฺมทฺวาทสํ นิฏฺฐิตํ.

อากงฺขมานจุทฺทสํ

[๒๗] ตีหิ ภิกฺขเว อํเหติ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน
สงฺโฆ ปพฺพาชนียกมมัม กเรยฺย; ฆณฺฑนการโก โหติ กลหการโก
วิวาทการโก ภสฺสการโก สงฺฆเ อธิกรณการโก, พาโล โหติ
อพฺยตโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทาโน, คิหิสฺสญฺโจ วิหฺรติ อนนฺโถมิเกหิ
คิหิสฺสคฺเคหิ. อีเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหํเหติ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน
อากงฺขมานโน สงฺโฆ ปพฺพาชนียกมมัม กเรยฺย. (๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหํเหติ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน
สงฺโฆ ปพฺพาชนียกมมัม กเรยฺย; อธิสฺสีเล สิลวิปฺนโน โหติ, อชฺฌมาจาเร
อาจารวิปฺนโน โหติ, อติทิกฺขุจฺยา ทิกฺขุจิวิปฺนโน โหติ. อีเมหิ โข
ภิกฺขเว ตีหํเหติ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน สงฺโฆ
ปพฺพาชนียกมมัม กเรยฺย. (๒)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหํเหติ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน
สงฺโฆ ปพฺพาชนียกมมัม กเรยฺย; พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ, ฌมฺมสฺส
อวณฺณํ ภาสติ, สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสติ. อีเมหิ โข ภิกฺขเว
ตีหํเหติ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน สงฺโฆ ปพฺพาชนีย-
กมมัม กเรยฺย. (๓)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหํเหติ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน
สงฺโฆ ปพฺพาชนียกมมัม กเรยฺย; กายิเกน ทเวณ สมณฺหาคโต

โหติ, วาจสิเกน ทเวณ สมนฺนาคโต โหติ, กายิกวาจสิเกน ทเวณ
 สมนฺนาคโต โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส
 ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปพฺพชาชนียกมมํ กเรยฺย. (๔)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน
 สงฺโฆ ปพฺพชาชนียกมมํ กเรยฺย; กายิกเกณ อนาจาเรณ สมนฺนาคโต
 โหติ, วาจสิเกน อนาจาเรณ สมนฺนาคโต โหติ, กายิกวาจสิเกน
 อนาจาเรณ สมนฺนาคโต โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ
 สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปพฺพชาชนียกมมํ
 กเรยฺย. (๕)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน
 สงฺโฆ ปพฺพชาชนียกมมํ กเรยฺย; กายิกเกณ อุปฺผาติเกณ สมนฺนาคโต
 โหติ, วาจสิเกน อุปฺผาติเกณ สมนฺนาคโต โหติ, กายิกวาจสิเกน
 อุปฺผาติเกณ สมนฺนาคโต โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ
 สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปพฺพชาชนียกมมํ
 กเรยฺย. (๖)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน
 สงฺโฆ ปพฺพชาชนียกมมํ กเรยฺย; กายิกเกณ มิจฺฉาชีเวณ สมนฺนาคโต
 โหติ, วาจสิเกน มิจฺฉาชีเวณ สมนฺนาคโต โหติ, กายิกวาจสิเกน
 มิจฺฉาชีเวณ สมนฺนาคโต โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ
 สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปพฺพชาชนียกมมํ
 กเรยฺย. (๗)

ติณฺณํ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปพฺพชาชนียกมมํ
 กเรยฺย; เอโก ภณฺทนาการโก โหติ กลหการโก วิวาทการโก
 ภสฺสการโก สงฺฆे อธิกรณการโก, เอโก พาโล โหติ อพฺยตฺโต

อาปตติพหุโล อนปทาโน, เอโก คิหิสฺสฏฺโฐ วิหริติ อนนฺโถมิเกหิ
คิหิสฺสคฺเคหิ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุณฺโณ อากงฺขมาโน
สงฺโฆ ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย. (๘)

อปเรสมฺปิ ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุณฺโณ อากงฺขมาโน สงฺโฆ
ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก อธิสึเล สีลวิปฺนโน โหติ, เอโก
อชฺฌาจาเร อາจารวิปฺนโน โหติ, เอโก อติทิกฺขุจฺฉิยา ทิกฺขุจฺฉิวิปฺนโน
โหติ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุณฺโณ อากงฺขมาโน สงฺโฆ
ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย. (๙)

อปเรสมฺปิ ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุณฺโณ อากงฺขมาโน สงฺโฆ
ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ, เอโก
ธมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสติ, เอโก สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสติ. อิมํสํ
โข ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุณฺโณ อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปพฺพาชนียกมฺมํ
กเรยฺย. (๑๐)

อปเรสมฺปิ ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุณฺโณ อากงฺขมาโน สงฺโฆ
ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก กายิเกน ทเวณ สมฺนฺนาคโต โหติ,
เอโก วาจสีเกน ทเวณ สมฺนฺนาคโต โหติ, เอโก กายิกวาจสีเกน
ทเวณ สมฺนฺนาคโต โหติ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุณฺโณ
อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย. (๑๑)

อปเรสมฺปิ ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุณฺโณ อากงฺขมาโน สงฺโฆ
ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก กายิเกน อนาจาเรน สมฺนฺนาคโต
โหติ, เอโก วาจสีเกน อนาจาเรน สมฺนฺนาคโต โหติ, เอโก
กายิกวาจสีเกน อนาจาเรน สมฺนฺนาคโต โหติ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว
ติณฺณํ ภิกฺขุณฺโณ อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย. (๑๒)

อปเรสมฺปิ ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺโฆ
ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก กายิเกน อุปฺภาติเกน สมฺนฺนาโคโต
โหติ, เอโก วาจสิเกน อุปฺภาติเกน สมฺนฺนาโคโต โหติ, เอโก กายิก-
วาจสิเกน อุปฺภาติเกน สมฺนฺนาโคโต โหติ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว
ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย. (๑๓)

อปเรสมฺปิ ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺโฆ
ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก กายิเกน มิจฺฉาชีเวน สมฺนฺนาโคโต
โหติ, เอโก วาจสิเกน มิจฺฉาชีเวน สมฺนฺนาโคโต โหติ, เอโก กายิก-
วาจสิเกน มิจฺฉาชีเวน สมฺนฺนาโคโต โหติ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว
ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย. (๑๔)

อากงฺขมานจฺจุทฺสํ นินฺนิจิตฺ.

อฏฺฐารสวตฺตํ

[๒๘] ปพฺพาชนียกมฺมกเตน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา สมฺมา วตฺติตพฺพํ.
ตตฺตฺราयํ สมฺมาวตฺตนา. น อุปสมฺปาเทตพฺพํ, น นิสฺสโย ทาทพฺโพ
น สามเณโร อุปฺภูจาเปตพฺโพ, น ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติ สาทิตพฺพา,
สมฺมเตนปิ ภิกฺขุณิโย น โอวทิตพฺพา, ยาย อาปตฺติยา สงฺเขน
ปพฺพาชนียกมฺมํ กตํ โหติ, สา อาปตฺติ น อาปชฺชิตพฺพา,
อญฺญา วา ตาทิสิกา, ตโต วา ปาปิฏฺจตฺตรา กมฺมํ น ครหิตพฺพํ,
กมฺมิกา น ครหิตพฺพา, น ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน อุโปสโก
จเปตพฺโพ, น ปวารณา จเปตพฺพา, น สวจนฺนํ กาทพฺพํ, น
อนฺวาทो ปฏฺฐจเปตพฺโพ, น โอกาโส กาเรตพฺโพ, น โจเทตพฺโพ,
น สಾರೆตพฺโพ, น ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชตพฺพนฺติ.

ปพฺพาชนียกมฺเม อฏฺฐารสวตฺตํ นินฺนิจิตฺ.

วิพฺภมิสฺสนฺติปิ. เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสหนฺนํ วา ปสาทาย ๔เป๔
 วิครหิตฺวา ฌมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสึ. “เตนहि ภิกฺขเว
 สงฺโฆ ปพฺพาชนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมเกตุ.”^๑

นปฺปฏิปฺปสฺสมเกตฺตพฺพอฏฺฐารสํ

[๓๐] ปญฺจहि ภิกฺขเว องฺเคहि สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน
 ปพฺพาชนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตฺตพฺพํ; อุปสมฺปาเทติ, นิสฺสยํ เทติ,
 สามเณรํ อุฏฺฐจาเปติ, ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺถิ สาทิยติ, สมนฺโตปิ
 ภิกฺขุโนโย โอรหติ. อิมेहि โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคहि สมนฺนาคตสฺส
 ภิกฺขุโน ปพฺพาชนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตฺตพฺพํ.

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคहि สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน
 ปพฺพาชนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตฺตพฺพํ; ยาย อาปตฺติยา สงฺเขน
 ปพฺพาชนียกมฺมํ กถํ โหติ, ตํ อาปตฺตํ อาปชฺชติ, อณฺณํ วา
 ตาทิสํ, ตโต วา ปาปิฏฺจตรํ กมฺมํ, ครหติ กมฺมิเก, ครหติ.
 อิมेहि โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคहि สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน ปพฺพาชนีย-
 กมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตฺตพฺพํ.

อฏฺฐहि ภิกฺขเว องฺเคहि สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน ปพฺพาชนียกมฺมํ
 น ปฏิปฺปสฺสมเกตฺตพฺพํ; ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน อุโปสถํ จเปติ,
 ปวารณํ จเปติ, สวจนฺนํ กโรติ อนฺวาทํ ปฏฺฐาเปติ, โอกาสํ
 กาเรติ, โจเทติ, สาเรติ, ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชติ. อิมेहि โข

^๑ โป. เตนहि ภิกฺขเว สงฺเขน ปพฺพาชนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตฺตพฺพํ, เท.
 นปฺปฏิปฺปสฺสมเกตุ.

ภิกขเว อญฺจหํเคหิ สมนุหาคตสฺส ภิกขุโน ปพฺพาชนียกมมํ น
ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

ปพฺพาชนียกมฺเม นปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพพอญฺจารสํกํ นิฏฺฐิตํ.

ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพพอญฺจารสํกํ

[๓๑] ปญฺจหิ ภิกขเว อญฺเคหิ สมนุหาคตสฺส ภิกขุโน
ปพฺพาชนียกมมํ ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; น อุปสมฺปาเทติ, น นิสฺสยํ
เทติ, น สามเณรํ อุปญฺจาเปติ, น ภิกขุโนวาทกสมฺมตฺติ สาทิยติ,
สมฺมโตปิ ภิกขุณิโย น โอวทติ. อิมฺเหิ โข ภิกขเว ปญฺจหํเคหิ
สมนุหาคตสฺส ภิกขุโน ปพฺพาชนียกมมํ ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

อปเรหิปิ ภิกขเว ปญฺจหํเคหิ สมนุหาคตสฺส ภิกขุโน
ปพฺพาชนียกมมํ ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; ยาย อาปตฺติยา สงฺฆเณ
ปพฺพาชนียกมมํ กตํ โหติ, ตํ อาปตฺติ นปาชฺชติ, อญฺญํ วา
ตาทิสํกํ, ตโต วา ปาปิฏฺจตรํ, กมมํ น ครหติ, กมฺมิเก น
ครหติ. อิมฺเหิ โข ภิกขเว ปญฺจหํเคหิ สมนุหาคตสฺส ภิกขุโน
ปพฺพาชนียกมมํ ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

อญฺจหิ ภิกขเว อญฺเคหิ สมนุหาคตสฺส ภิกขุโน ปพฺพาชนีย-
กมมํ ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; น ปกตตตสฺส ภิกขุโน อุโปสถํ จเปติ,
น ปวารณํ จเปติ, น สวจณียํ กโรติ, น อนฺวาทํ ปญฺจเปติ,
น โอภาสํ กเรติ, น โจเทติ, น สาเรติ, น ภิกขุ ภิกขุหิ
สมฺปโยเชติ. อิมฺเหิ โข ภิกขเว อญฺจหํเคหิ สมนุหาคตสฺส
ภิกขุโน ปพฺพาชนียกมมํ ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

ปพฺพาชนียกมฺเม ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพพอญฺจารสํกํ นิฏฺฐิตํ.

[๓๒] เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ปฏิปฺปสฺสสมฺภตพฺพํ. เตน ภิกฺขเว ปพฺพชาชนียกมฺมกเตน ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงคํ กริตฺวา วุฑฺฒาณํ ภิกฺขุณฺํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกุกฺกุกํ นิสิตฺติวํ อณฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย 'อหํ ภนฺเต สงฺฆेन ปพฺพชาชนียกมฺมกโต สมนฺมา วตฺตามิ, โลมํ ปาเตมิ, เนตฺถารํ วตฺตามิ, ปพฺพชาชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธี ยาจามิติ. ทุตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏิพฺเลน สงฺโฆ ฅาเปตพฺโพ

'สฺสณาทู เม ภนฺเต สงฺโฆ, อयํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ สงฺฆेन ปพฺพชาชนียกมฺมกโต สมนฺมา วตฺตติ, โลมํ ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ, ปพฺพชาชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธี ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ปพฺพชาชนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺภะย; เอสา ฅตฺติ.

สฺสณาทู เม ภนฺเต สงฺโฆ, อयํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ สงฺฆेน ปพฺพชาชนียกมฺมกโต สมนฺมา วตฺตติ, โลมํ ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ, ปพฺพชาชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธี ยาจติ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ปพฺพชาชนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺภตติ. ยสฺสา ยสมฺโต ขมติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ปพฺพชาชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธี, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทุตฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ. ๔เปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ. สฺสณาทู เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ สงฺฆेน ปพฺพชาชนียกมฺมกโต สมนฺมา วตฺตติ, โลมํ ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ, ปพฺพชาชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธี ยาจติ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ปพฺพชาชนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺภตติ. ยสฺสา ยสมฺโต ขมติ

อิตถนนามสฺส ภิกฺขุโน ปพฺพาชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ, โส
 ตฺถสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ปฏิปฺปสฺสทฺธ^๑ สงฺเขน อิตถนนามสฺส ภิกฺขุโน ปพฺพาชนียกมฺม,
 ขมฺติ สงฺขมฺสฺส; ตสฺมา ตฺถเห. เอวเมตํ ฐายามิตี.

ปพฺพาชนียกมฺมํ นิฏฺฐิตํ ตตฺถิ.

๔. ปฏิสารถนียกมม

[๓๓] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา สุทฺธโม มจฺฉิกาสนฺเท
 จิตฺตสฺส คหปฺติโน อาวาสโก โหติ นวกมฺมิโก ฐวณตฺติโก. ยทา
 จิตฺโต คหปฺติ สงฺฆํ วา คณํ วา ปุคฺคํ วา นิมนฺเตตฺถกาโม
 โหติ, []^๒ น อายสฺมนตํ สุทฺธมํ อนปฺโลเกตฺวา สงฺฆํ วา คณํ
 วา ปุคฺคํ วา นิมนฺเตติ.

เตน โข ปน สมเยน สมพฺพลา เถรา ภิกฺขุ อายสฺมา
 จ สารีปฺตฺโต อายสฺมา จ มหาโมคฺคัลลาโน อายสฺมา จ
 มหากจฺจาโน อายสฺมา จ มหาโกฏฺฐโก อายสฺมา จ มหากปฺปิโน
 อายสฺมา จ มหาจฺจุโท อายสฺมา จ อนุรฺกฺโข อายสฺมา จ เรวโต
 อายสฺมา จ อุปาลี อายสฺมา จ อานนฺโท อายสฺมา จ ราชุโล
 กาสีสุ จาริกญฺจรมานา, เยน มจฺฉิกาสนฺโต, ตทวสุ.

อสฺสสฺสิ โข จิตฺโต คหปฺติ “เถรา กิร ภิกฺขุ มจฺฉิกาสนฺตํ
 อนุปฺปตฺตาติ. อถ โข จิตฺโต คหปฺติ, เยน เถรา ภิกฺขุ, เตนฺสปสงฺกมิ;
 อุปสงฺกมิตฺวา เถเร ภิกฺขุ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนตํ นิสิตฺติ. เอกมฺนตํ

^๑ โป. ปฏิปฺปสฺสมภิตํ ^๒ ส.,ฉ.,เท.,มหา. เอตฺถนฺตเร ตทาติ อยํ ปาโร ทิสฺสติ.

นินฺนํ ไช จิตฺตํ คหปตี อายสฺมา สาริปฺพุโต ฐมฺมียา กถาย
สนฺทสฺสเสสิ. สมากปเปสิ สมฺมุตเตเชสิ สมฺปหํเสสิ.

อถ ไช จิตฺโต คหปติ อายสฺมา สาริปฺพุเตน ฐมฺมียา กถาย
สนฺทสฺสโต สมากปิโต สมฺมุตเตชิตโต สมฺปหํสิตโต เถเร ภิกฺขุ
เอตทวโจ “อริวเสนฺตุ เม ภนฺเต เถรา สุวตฺตนาถ อากนฺตูก-
ภตฺตนฺติ. อริวเสสฺสุ ไช เต” เถรา ภิกฺขุ ตฺถนฺทิกาวะน.

อถ ไช จิตฺโต คหปติ เถรานํ ภิกฺขุณํ อริวสนํ วิทิตฺวา
อฺภูจายาสนา เถเร ภิกฺขุ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา, เยนายสฺมา
สุทฺธมฺโม, เตนฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ สุทฺธมฺมํ อภิวาเทตฺวา
เอกมฺนฺตํ อฺภูจาสิ. เอกมฺนฺตํ จิตฺโต ไช จิตฺโต คหปติ อายสฺมนฺตํ
สุทฺธมฺมํ เอตทวโจ “อริวเสนฺตุ เม ภนฺเต อโยโย สุทฺธมฺโม สุวตฺตนาถ
ภตฺตํ สทฺธิ เถเรหิตฺติ. อถ ไช อายสฺมา สุทฺธมฺโม “ปฺพุเพ ขวายํ
จิตฺโต คหปติ ยทา สงฺฆํ วา คณํ วา ปุคฺคํ วา นิมนฺเตตฺตุกาโม,
น มํ อนปฺโลเกตฺวา สงฺฆํ วา คณํ วา ปุคฺคํ วา นิมนฺเตติ,
โสทานิ มํ อนปฺโลเกตฺวา เถเร ภิกฺขุ นิมนฺเตสิ, ทฺวโจทธานาย
จิตฺโต คหปติ อนเปกฺโข วิรตฺตรูป มยิตฺติ จิตฺตํ คหปตี เอตทวโจ
“อลํ คหปติ นาทฺวาเสมิตฺติ. ทฺติยมฺปิ ไช จิตฺโต คหปติ อายสฺมนฺตํ
สุทฺธมฺมํ เอตทวโจ “อริวเสนฺตุ เม ภนฺเต อโยโย สุทฺธมฺโม สุวตฺตนาถ
ภตฺตํ สทฺธิ เถเรหิตฺติ. “อลํ คหปติ นาทฺวาเสมิตฺติ. ตติยมฺปิ ไช
จิตฺโต คหปติ อายสฺมนฺตํ สุทฺธมฺมํ เอตทวโจ “อริวเสนฺตุ เม ภนฺเต
อโยโย สุทฺธมฺโม สุวตฺตนาถ ภตฺตํ สทฺธิ เถเรหิตฺติ. “อลํ คหปติ
นาทฺวาเสมิตฺติ. อถ ไช จิตฺโต คหปติ “กํ เม กริสฺสติ อโยโย สุทฺธมฺโม

หมดอายุ 26/05/2566

อริวาเสนโต วา อนริวาเสนโต วาติ อายสมนตัม สุธมมัม อภิวาเทตวา
ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ.

[๓๔] อถโข จิตฺโต คหปติ ตสฺสสา รตฺติยา อจฺจเยน เถรานํ
ภิกฺขุณฺํ ปณฺีตํ ขาทนฺียํ โภชนฺียํ ปฏฺิยาทาเปสิ. อถโข อายสฺมา
สฺฐมฺโม “ยณฺฺนฺนาหํ จิตฺตสฺส คหปติโน เถรานํ ภิกฺขุณฺํ ปฏฺิยตฺตํ
ปสฺเสยฺยณฺฺติ ปุพฺพพณฺฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย, เยน
จิตฺตสฺส คหปติโน นิเวสนํ, เตนฺฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ปณฺฺณตฺเต
อาสเน นิสฺสีทิ. อถโข จิตฺโต คหปติ, เยนายสฺมา สฺฐมฺโม
เตนฺฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา อายสมนตัม สุธมมัม อภิวาเทตฺวา เอกมฺนตํ
นิสฺสีทิ; เอกมฺนตํ นิสฺสินฺํ โข จิตฺตํ คหปตฺี อายสฺมา สฺฐมฺโม
เอตทวโจ “ปฺหุตํ โข เต อิทํ คหปติ ขาทนฺียํ โภชนฺียํ ปฏฺิยตฺตํ,
เอกา จ โข อิท นตฺถิ, ยทิทํ ติลสงฺกฺพิกาติ. “พหุํหิ วต ฆนฺฺเต
[]” พุทฺธวจเน วิชฺชมาเน อยฺเยน สฺฐมฺเมเน ยเทว กิณฺฺจิ ภาสิตํ
ยทิทํ ติลสงฺกฺพิกาติ. “ภูตปุพฺพ ฆนฺฺเต ทกฺขิณาปถกา วาณิชา
ปุรตฺถิมํ ชนฺฺปทํ อคมฺํสุ วาณิชาเย,^๒ เต ตโต กุกฺกฺฐี อาเนสุ.
อถโข สา ฆนฺฺเต กุกฺกฺฐี กาเกน สทฺธิ สํวาสํ กปฺเปสิ, สา
โปตกํ ชเนสิ, ยทา โข โส ฆนฺฺเต กุกฺกฺฐโปตโก กากวสฺสํ
วสฺสิตฺถกาโม โหติ, กากากุกฺกฺฐีตฺิ^๓ วสฺสติ, ยทา กุกฺกฺฐวสฺสํ^๔
วสฺสิตฺถกาโม โหติ, กุกฺกฺฐีกากาติ^๕ วสฺสติ; เอวเมว โข ฆนฺฺเต
พหุํหิ พุทฺธวจเน วิชฺชมาเน อยฺเยน สฺฐมฺเมเน ยเทว กิณฺฺจิ

^๑ ส.จ.,เท.,อ. เอตถนฺฺเตเร รตเนติ อยํ ปาโง ทิสฺสติ, เอวมฺปรี.
 หมายเหตุ 26/05/2566

^๒ ส.จ.,เท.,อ.,มหา. วาณิชาเย

^๓ ส. กากุกฺกฺฐีตฺิ, อ. กุกฺกฺฐีกาติ

^๔ ส.จ.,เท.,มหา. กุกฺกฺฐวสฺสํ

^๕ อ. กากาติ

ภาสิตํ ยทิตํ ทิลสงฺกฺพิภาติ. “อกุโกสสิ มํ ตวํ คหปติ, ปริภาสสิ
มํ ตวํ คหปติ, เอโส เต คหปติ อาวาโส, “ตมฺหา อาวาสา”
ปฏกมฺิสฺสามีติ. “นาหิ ภาเนเต อยฺยํ สฺฐมมํ อกุโกสามิ, น^๒
ปริภาสามิ, วสตุ ไช” ภาเนเต อยฺโย สฺฐมโม มจฺฉิกาสนฺเต
รมฺมณียเ อมฺพาฏกฺวเน,^๔ อหิ อยฺยสฺส สฺฐมฺมสฺส อุตฺตํ กฺริสฺสามิ
จิวฺรปฺปนฺทปาตเสนาสนคฺิลานปจฺจยภาสชฺชปฺริกฺขารานนฺติ. ทุตฺติยมฺปิ ไช
อายสฺมา สฺฐมโม จิตฺตํ คหปตี เอตทวโจ “อกุโกสสิ มํ ตวํ
คหปติ, ปริภาสสิ มํ ตวํ คหปติ, เอโส เต คหปติ อาวาโส,
ตมฺหา อาวาสา ปฏกมฺิสฺสามีติ. “นาหิ ภาเนเต อยฺยํ สฺฐมมํ
อกุโกสามิ, น ปริภาสามิ, วสตุ ไช ภาเนเต อยฺโย สฺฐมโม
มจฺฉิกาสนฺเต รมฺมณียเ อมฺพาฏกฺวเน, อหิ อยฺยสฺส สฺฐมฺมสฺส
อุตฺตํ กฺริสฺสามิ จิวฺรปฺปนฺทปาตเสนาสนคฺิลานปจฺจยภาสชฺช-
ปฺริกฺขารานนฺติ. ตุตฺติยมฺปิ ไช อายสฺมา สฺฐมโม จิตฺตํ คหปตี
เอตทวโจ “อกุโกสสิ มํ ตวํ คหปติ, ปริภาสสิ มํ ตวํ คหปติ,
เอโส เต คหปติ อาวาโส, ตมฺหา อาวาสา ปฏกมฺิสฺสามีติ.
“กหิ ภาเนเต อยฺโย สฺฐมโม คมฺิสฺสตีติ. “สาวตฺถิ ไช อหิ คหปติ
คมฺิสฺสามิ ภควนฺตํ ทสฺสนายาติ. “เตนหิ ภาเนเต ยญฺจ อตฺตนา
ภณฺตี, ยญฺจ มยา ภณฺตี, ตํ สพฺพํ ภควโต อาโรเจหิ,
อนจฺฉริยํ ไช ปเนตํ ภาเนเต, ยํ อยฺโย สฺฐมโม ปฺนทเว
มจฺฉิกาสนฺทํ ปจฺจาคจฺเจยฺยาติ.

^{๑-๑} ส.ณ.อ.มหา.^๖ อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ, เอวฺมฺปริปิ.

^๒ ส.ณ.เท.อ. นสฺสทโท น ทิสฺสตี.

^๓ ส.ณ.เท.อ. ไชสฺสทโท น ทิสฺสตี.

^๔ ส. รมณียเ อมฺพาฏกฺวเน, ณ.เท.อ.มหา. รมณียเ อมฺพาฏกฺวเน

[๓๕] อถโข อายสฺมา สุทฺธโม เสนาสนํ สัมมาเมตฺวา
 ปตฺตจิวรมาทาย, เยน สาวตฺถิ, เตน ปกฺกามิ; อนุปฺพุเพน เยน
 สาวตฺถิ, []^๑ เชตวนํ, อนาถปิณฑกสฺส อารามํ, เยน ภควา,
 เตนฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนตํ นิสิตฺติ;
 เอกมฺนตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา สุทฺธโม, ยถจ อตฺตนา ภณิตํ,
 ยถจ จิตฺเตน คหปตินา ภณิตํ, ตํ สพฺพํ ภควโต อารโหเจสิ.

วิครหิ พุทฺโธ ภควา “อนนฺจุฉวิกํ โมชปฺริส อนนฺโลมิกํ
 อปฺปฏฺฐูปํ อสฺสามณฺกํ อกปฺปิยํ อกรณียํ. กถํ หิ นาม ตฺวํ
 โมชปฺริส จิตฺตํ คหปตฺติ สทฺธํ ปสนฺนํ ทายกํ การกํ สงฺฆปฏฺฐจกํ
 หีเนน ขุํเสสฺสสฺส, หีเนน วมฺเภสฺสสฺส; เนตํ โมชปฺริส อปฺปสนฺนํ นานํ
 วา ปสาทาย ๔เปยฺ วิครหิตฺวา ๔เปยฺ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ
 อามนฺเตสิ “เตนหิ ภิกฺขเว สงฺโฆ สุทฺธมฺมสฺส ภิกฺขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ
 กโรตุ ‘จิตฺโต เต คหปติ ขมาเปตพฺโพติ. เอวญจ ปน ภิกฺขเว
 กาทพฺพํ. ปจฺมํ สุทฺธโม ภิกฺขุ โจเทตพฺโพ, โจเทตฺวา สาเรตพฺโพ,
 สาเรตฺวา อาปตฺติ อารोเปตพฺพา; อาปตฺติ อารोเปตฺวา พยตฺเตน
 ภิกฺขุณา ปฏฺฐิพเลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๓๖] ‘สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อयํ สุทฺธโม ภิกฺขุ
 จิตฺตํ คหปตฺติ สทฺธํ ปสนฺนํ ทายกํ การกํ สงฺฆปฏฺฐจกํ หีเนน
 ขุํเสตฺติ, หีเนน วมฺเภตฺติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลํ, สงฺโฆ สุทฺธมฺมสฺส
 ภิกฺขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ กรายย ‘จิตฺโต เต คหปติ ขมาเปตพฺโพติ;
 เอสา ฌตฺติ.

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆเ, อยํ สุทฺธมฺโม ภิกฺขุ จิตฺตํ คหปตี
สทฺธํ ปสนฺนํ ทายกํ การกํ สงฺฆปฏฺฐจกํ หีเนน ขุํเสติ, หีเนน
วมฺเภติ, สงฺฆเ สุทฺธมฺมสฺส ภิกฺขุโน ปฏิสารณียกมมํ กโรติ 'จิตฺโต
เต คหปติ ขมาเปตพฺโพติ. ยสฺสายสฺมโต ขมติ สุทฺธมฺมสฺส ภิกฺขุโน
ปฏิสารณียกมมสฺส กรณํ 'จิตฺโต เต คหปติ ขมาเปตพฺโพติ, โส
ตุณฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ.
สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆเ, อยํ สุทฺธมฺโม ภิกฺขุ จิตฺตํ คหปตี
สทฺธํ ปสนฺนํ ทายกํ การกํ สงฺฆปฏฺฐจกํ หีเนน ขุํเสติ, หีเนน
วมฺเภติ, สงฺฆเ สุทฺธมฺมสฺส ภิกฺขุโน ปฏิสารณียกมมํ กโรติ 'จิตฺโต
เต คหปติ ขมาเปตพฺโพติ. ยสฺสายสฺมโต ขมติ สุทฺธมฺมสฺส ภิกฺขุโน
ปฏิสารณียกมมสฺส กรณํ 'จิตฺโต เต คหปติ ขมาเปตพฺโพติ, โส
ตุณฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

กตํ สงฺฆเณ สุทฺธมฺมสฺส ภิกฺขุโน ปฏิสารณียกมมํ 'จิตฺโต เต
คหปติ ขมาเปตพฺโพติ, ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺวณฺหิ. เอวเมตํ
ธารยามีติ.

อธมฺมกมฺมทฺวาทสกํ

[๓๗] ตีหิ ภิกฺขเว องฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อสมฺมุขา กตํ
โหติ, อปฺปปฏิปฺจุฉา กตํ โหติ, อปฺปปฏิญฺฌาย กตํ โหติ. อิเมหิ ไช
ภิกฺขเว หมคอายุ 26/4/2566 ตีหิงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว
โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ
 อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อนาปตฺติยา
 กตํ โหติ, อเทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ, เทสิตาย
 อาปตฺติยา กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ
 ปฏิสารณียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูป-
 สนฺตญฺจ. (๒)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ
 อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อโจเทตฺวา
 กตํ โหติ, อสฺสเรตฺวา กตํ โหติ, อาปตฺติ อนาโรเปตฺวา กตํ
 โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ
 อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๓)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ
 อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อสมฺมุขา กตํ
 โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว
 ๔เป๔ (๔)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ
 อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อปฺปฏิปฺจุจฺจา
 กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข
 ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว
 โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๕)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ
 อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อปฺปฏิญฺฌาย
 กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข
 ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว
 โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๖)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารถีนยกมมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อนาปตฺติยา
กตํ โหติ, อธมฺเมเน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข
ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารถีนยกมมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว
โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๗)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารถีนยกมมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อเทสนา-
คามินียา อาปตฺติยา กตํ โหติ, อธมฺเมเน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ
โหติ. อิมเหิ ๔เปยฺ (๘)

อปเรหิปี ๔เปยฺ เทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ, อธมฺเมเน
กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคตํ ปฏิสารถีนยกมมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว ๔เปยฺ (๙)

อปเรหิปี ภิกขเว ๔เปยฺ อโจเทตฺวา กตํ โหติ, อธมฺเมเน
กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคตํ ปฏิสารถีนยกมมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ
ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๑๐)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารถีนยกมมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อสารถฺวา
กตํ โหติ, อธมฺเมเน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข
ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารถีนยกมมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว
โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๑๑)

หมดอายุ 26/05/2566

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารถีนยกมมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว ๔เปยฺ อาปตฺติ อนาโรเปตฺวา กตํ โหติ, อธมฺเมเน

กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมะหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงเคหิ
สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ
ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๑๒)

ปฏิสารณียกมฺเม ธมฺมกมฺมทฺวาทสํ นิฏฺฐิตํ.

ธมฺมกมฺมทฺวาทสํ

[๓๘] ตีหิ ภิกฺขเว อํเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ
ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สฺวูปสนฺตญฺจ; สมฺมุขํ กตํ
โหติ, ปฏิปุจฺฉา กตํ โหติ, ปฏิญฺญาย กตํ โหติ. อิมะหิ โข
ภิกฺขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว
โหติ วินยกมฺมญฺจ สฺวูปสนฺตญฺจ. (๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ
ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สฺวูปสนฺตญฺจ; อาปตฺติยา กตํ
โหติ, เทสนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ, อเทสิตาย อาปตฺติยา
กตํ โหติ. อิมะหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ
ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สฺวูปสนฺตญฺจ. (๒)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ปฏิสารณียกมฺมํ
ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สฺวูปสนฺตญฺจ; โจเทตฺวา กตํ
โหติ, สาเรตฺวา กตํ โหติ, อาปตฺติ อโรเปตฺวา กตํ โหติ. อิมะหิ
โข ภิกฺขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ ๔เปยฺ (๓)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ๔เปยฺ สมฺมุขํ กตํ โหติ, ธมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมะหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ
ปฏิสารณียกมฺมํ ๔เปยฺ (๔)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ๔เปฯ ปฏิปุจฺฉา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ
โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ๔เปฯ (๕)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺฺนาคตํ ๔เปฯ ปฏิญฺเฆย กตํ
โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว
ตีหฺงฺเคหิ ๔เปฯ (๖)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ๔เปฯ อาปตฺติยา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ
โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ๔เปฯ (๗)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ๔เปฯ เทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ
โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ ๔เปฯ (๘)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ๔เปฯ อเทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ,
ฐมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว
๔เปฯ (๙)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ๔เปฯ โจเทตฺวา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ
โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ๔เปฯ (๑๐)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ๔เปฯ สาเรตฺวา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ
โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ
สมนฺฺนาคตํ ปฏิสารณียกมมํ ฐมฺมกมฺมญฺเฆว โหติ วินยกมฺมญฺจ
สฺวูปสนฺตญฺจ. (๑๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺฺนาคตํ ปฏิสารณียกมมํ
ฐมฺมกมฺมญฺเฆว โหติ วินยกมฺมญฺจ สฺวูปสนฺตญฺจ; อาปตฺติ
อาโรเปตฺวา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ.
อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺฺนาคตํ ปฏิสารณียกมมํ
ฐมฺมกมฺมญฺเฆว โหติ วินยกมฺมญฺจ สฺวูปสนฺตญฺจ. (๑๒)

ปฏิสารณียกมฺเม ฐมฺมกมฺमतฺวาทสํ นิฏฺฐิตํ.

อากงขมานจตุกกั

[๓๙] ปณฺจหฺงเคหิ ภิกฺขเว สมนฺนาทตฺตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ กเรยฺย; คิหิโน อลาภาย ปรีสกุกติ, คิหิโน อนตฺถาย ปรีสกุกติ, คิหิโน อนาวาสาย^๑ ปรีสกุกติ, คิหิ อกฺโกสติ ปรีภาสติ, คิหิ คิหิหิ เกเหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ปณฺจหฺงเคหิ สมนฺนาทตฺตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ กเรยฺย. (๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปณฺจหฺงเคหิ สมนฺนาทตฺตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ กเรยฺย; คิหิโน พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ, คิหิโน ฐมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสติ, คิหิโน สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสติ, คิหิ หิเนน ขุํเสติ คิหิ^๒ หิเนน วมฺเภติ, คิหิโน ฐมฺมิกํ ปฏฺฐิสสวํ น สจฺจาเปติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ปณฺจหฺงเคหิ สมนฺนาทตฺตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ กเรยฺย. (๒)

ปณฺจนฺนํ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก คิหิโน อลาภาย ปรีสกุกติ, เอโก คิหิโน อนตฺถาย ปรีสกุกติ, เอโก คิหิโน อนาวาสาย ปรีสกุกติ, เอโก คิหิ อกฺโกสติ ปรีภาสติ, เอโก คิหิ คิหิหิ เกเหติ. อิมสฺส โข ภิกฺขเว ปณฺจนฺนํ ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ กเรยฺย. (๓)

อปเรสฺสปี ภิกฺขเว ปณฺจนฺนํ ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก คิหิโน พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ, เอโก คิหิโน ฐมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสติ, เอโก คิหิโน สงฺฆสฺส อวณฺณํ

^๑ อ. อวาสาย

^๒ ฉ., อ., มหา. อยู่ ปาโง น ทิสฺสติ, เอวมุปริปิ.

ภาสติ, เอโก คิหิ หีเนน ขุเสติ คิหิ หีเนน วมฺเภติ, เอโก คิหิ น
 วมฺมิกํ ปฏิสฺสวํ น สจฺจาเปติ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว ปญฺจนํ
 ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺฆเ ปฏิสารณียกมมํ กเรยฺย. (๔)

อากงฺขมานจตุกกํ^๑ นิฏฺฐิตํ.

อฏฺฐารสวตฺตํ

[๔๐] ปฏิสารณียกมมกเตน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา สมฺมา วตฺติตพฺพํ.
 ตตฺตรายํ สมฺมาวตฺตนา. น อุปสมฺปาเทตพฺพํ, น นิสฺสโย ทาทพฺโพ,
 น สามเณโร อุปฺภจฺจาเปตพฺโพ, น ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติ สาทิตพฺพา,
 สมฺมเตนปิ ภิกฺขุณิโย น โอวทิตพฺพา, ยาย อาปตฺติยา สงฺเขน
 ปฏิสารณียกมมํ กตํ โหติ, सा อาปตฺติ น อาปชฺชิตพฺพา อญฺญา
 วา ตาทิสฺสิกา, ตโต วา ปาปิฏจฺจตรา, กมฺมํ น ครหิตพฺพํ, กมฺมิกา
 น ครหิตพฺพา, น ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน อุโปสฺสโก จเปตพฺโพ,
 น ปวารณา จเปตพฺพา, น สวจฺนียํ กาทพฺพํ, น อนฺนฺวาโท
 ปฏฺฐจเปตพฺโพ, น โอกาโส กาทพฺโพ, น โจเทตพฺโพ, น
 สารेतพฺโพ, น ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชตพฺพนฺติ.

ปฏิสารณียกมฺเม อฏฺฐารสวตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

[๔๑] อถปิ สงฺฆเ สุทฺธมฺมสฺส ภิกฺขุโน ปฏิสารณียกมมํ อกาสิ
 “จิตฺโต เต คหปติ ขมาเปตพฺโพติ. โส สงฺเขน ปฏิสารณียกมมกโต
 มจฺฉณิกาสนฺนํ คุนฺตฺวา มงฺกุฏโต นาสกฺขิ จิตฺตํ คหปตี ขมาเปตฺตุ,

โส^๑ ปุณฺเฑว สาวตถิ ปจฺจาจฺฉนฺ. ภิกฺขุ เอวมาหํสุ “ขมาปิโต ตยา
 อาวุโส สุทฺธมฺม จิตฺโต คหปตฺติ. “อิธามิ อาวุโส มจฺฉนฺทํ
 คนฺตวาท มงฺกฏฺโต นาสกฺขี จิตฺตํ คหปตฺติ ขมาเปตฺตุนฺติ. เต^๒ ภิกฺขุ
 ภควโต เอตมตฺถํ อารอฺเจสฺสุ. “เตนहि ภิกฺขเว สงฺโฆ สุทฺธมฺมสฺส
 ภิกฺขุโน อนฺุทฺตํ เทตฺถ จิตฺตํ คหปตฺติ ขมาเปตฺตุ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
 ทาทพฺโพ. ปจฺฉมํ ภิกฺขุ ยาจิตพฺโพ, ยาจิตวาท พยตฺเตน ภิกฺขุนา
 ปฏฺวิเพลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

‘สุทฺธนาตฺถ เม ฆนฺเต สงฺโฆ, ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺโฆ
 อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ สุทฺธมฺมสฺส ภิกฺขุโน อนฺุทฺตํ ทเทยฺย จิตฺตํ คหปตฺติ
 ขมาเปตฺตุ; เอสา ฌตฺติ.

สุทฺธนาตฺถ เม ฆนฺเต สงฺโฆ, สงฺโฆ อิทฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ
 สุทฺธมฺมสฺส ภิกฺขุโน อนฺุทฺตํ เทติ จิตฺตํ คหปตฺติ ขมาเปตฺตุ. ยสฺสา ยสฺมา
 ขมตฺติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน สุทฺธมฺมสฺส ภิกฺขุโน อนฺุทฺตสฺส ทานํ
 จิตฺตํ คหปตฺติ ขมาเปตฺตุ, โส ตฺถนฺทสฺส; ยสฺส นกฺขมตฺติ, โส
 ภาเสยฺย.

ทินฺโน สงฺฆเณ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุํ สุทฺธมฺมสฺส ภิกฺขุโน
 อนฺุทฺโต จิตฺตํ คหปตฺติ ขมาเปตฺตุ, ขมตฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺทํ.
 เอวเมตํ ฐาปยามีติ.

[๔๒] เตนहि^๓ ภิกฺขเว สุทฺธมฺเณ ภิกฺขุนา อนฺุทฺเตน ภิกฺขุนา
 สทฺธิ มจฺฉนฺทํ คนฺตวาท จิตฺโต คหปตฺติ ขมาเปตพฺโพ ‘ขม
 คหปตฺติ, ปสาเทมิ ตนฺติ. เอวญฺจ วุจฺจมานโน ขมตฺติ, อิจฺเจตํ กุสลํ;
 โน เจ ขมตฺติ, อนฺุทฺเตน ภิกฺขุนา วตฺตพฺโพ ‘ขม คหปตฺติ อิมสฺส

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.,ฉ.,อ. อัย ปาโจ น ทิสฺสติ.

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อ.,มหา. อัย ปาโจ น ทิสฺสติ.

^๓ ส.,ฉ.,อ. เตน, มหา. เตน หิ

ภิกขุโน, ปสาเทติ ตนฺติ. เอวญฺเจ วุจฺจมาโน ขมติ, อิจฺเจตํ
 กุสลํ; โน เจ ขมติ, อนฺนุเทเน ภิกขุนา วตฺตพฺโพ 'ขม คหปติ
 อิมสฺส ภิกขุโน, อหนฺตํ ปสาเทมิตฺติ. เอวญฺเจ วุจฺจมาโน ขมติ,
 อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ ขมติ, อนฺนุเทเน ภิกขุนา วตฺตพฺโพ 'ขม
 คหปติ อิมสฺส ภิกขุโน สงฺฆสฺส วจเนนาติ. เอวญฺเจ วุจฺจมาโน
 ขมติ, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ ขมติ, อนฺนุเทเน ภิกขุนา สุทฺธมฺมํ
 ภิกขุํ^๑ จิตฺตสฺส คหปติโน ทสฺสนุปจาร์^๒ อวิชหาเปตฺวา สวณฺุปจาร์
 อวิชหาเปตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺกํ การาเปตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทาเปตฺวา
 อญฺชลี ปคฺคณฺหาเปตฺวา สา อาปตฺติ เทสาเปตพฺพาทิ.^๓

อถ โข อายสฺมา สุทฺธมฺโม อนฺนุเทเน ภิกขุนา สทฺธิ มจฺฉิกา-
 สณฺทํ คนฺตฺวา จิตฺตํ คหปตฺตี ขมาเปสิ. โส สมฺมา วตฺตติ, โลมํ
 ปาเตติ, เนตถารํ วตฺตติ, ภิกขุ อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วเทติ "อหํ
 อาวุโส สงฺฆेเน ปฏิสารณียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตามิ, โลมํ ปาเตมิ,
 เนตถารํ วตฺตามิ, กถํ ญฺ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ. เต^๔ ภิกขุ
 ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ. "เตนहि ภิกฺขเว สงฺฆเ สุทฺธมฺมสฺส
 ภิกขุโน ปฏิสารณียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมเกตุ.

นปฺปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพอฏฺฐารสํ

[๔๓] ปญฺจहि ภิกฺขเว องฺเคहि สมณฺนาคตสฺส ภิกขุโน
 ปฏิสารณียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพํ; อุปสมฺปาเทติ, นิสฺสยํ เทติ,

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ. สุทฺธมฺโม ภิกขุ
 เทสาเปตพฺพาทิ

^๒ ส.,ฉ.,เท. ทสฺสนุปจาร์ ^๓ ส.,ฉ.,เท. ตํ อาปตฺติ
^๔ ส.,ฉ.,เท.,อ. อปฺ ปาโจ น ทิสฺสติ, เอวฺมฺปริปิ.

สามเณร อุปปจจาเปติ, ภิกขุโนวาทกสมมตีสํ สาทียติ, สมมโตปิ
ภิกขุณิโย โอวทติ. อิมเหติ โข ภิกขเว ปณฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส
ภิกขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

อปเรหิปิ ภิกขเว ปณฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน
ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; ยาย อาปตฺตติยา สงฺเขน
ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ กตํ โหติ, ตํ อาปตฺตติ อาปชฺชติ, อญฺญํ วา
ตาทิสํ กํ ตโต วา ปาปิฏฺจตรํ, กมฺมํ ครหติ, กมฺมิเก ครหติ. อิมเหติ
โข ภิกขเว ปณฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ
น ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

อญฺจหิ ภิกขเว อญฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ
น ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; ปกตตตสฺส ภิกขุโน อุโปสถํ จเปติ,
ปวารณํ จเปติ, สวจณียํ กโรติ, อนฺวาทํ ปญฺจเปติ, โอภาสํ
กาเรติ, โจเทติ, สาเรติ, ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชติ. อิมเหติ โข
ภิกขเว อญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ น
ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

ปฏฺฐิสารณียกมฺเม นปฺปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพอญฺจารสํ นิฏฺฐิจฺจํ.

ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพอญฺจารสํ

[๔๔] ปณฺจหิ ภิกขเว อญฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน ปฏฺฐิสารณีย-
กมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; น อุปสมฺปาเทติ, น นิสฺสยํ เทติ, น
สามเณรํ อุปปจจาเปติ, น ภิกขุโนวาทกสมมตีสํ สาทียติ, สมมโตปิ
ภิกขุณิโย น โอวทติ. อิมเหติ โข ภิกขเว ปณฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส
ภิกขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

อปเรหิปี ภิกขเว ปญฺจหํเเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน
ปฏิสารถนียกมมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; ยาย อापตฺติยา สงฺเขน
ปฏิสารถนียกมมํ กตํ โหติ, ตํ อापตฺติ น อापชฺชติ, อญฺญํ วา
ตาทิสํ, ตโต วา ปาปิฏฺจตรํ, กมมํ น ครหติ, กมฺมิเก น
ครหติ. อิมเหิ โข ภิกขเว ปญฺจหํเเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน
ปฏิสารถนียกมมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

อฏฺฐหิ ภิกขเว อํเเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน ปฏิสารถนียกมมํ
ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; น ปกตตตสฺส ภิกขุโน อุโปสถํ จเปติ,
น ปวารณํ จเปติ, น สวณฺเณํ กโรติ, น อญฺฐาทำ ปญฺจเปติ,
น โอกาสํ กาเรติ, น โจเทติ, น สาเรติ, น ภิกขุ ภิกขุหิ
สมฺปโยเชติ. อิมเหิ โข ภิกขเว อฏฺฐหํเเคหิ สมนฺนาคตสฺส
ภิกขุโน ปฏิสารถนียกมมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

ปฏิสารถนียกมฺเม ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพอฏฺฐารสํ นิฏฺฐิตํ.

[๔๕] เอวญฺจ ปน ภิกขเว ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ. เตเนหิ ภิกขเว
สฺฐมฺเมเน ภิกขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกमितฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา
วฺจฺจมานํ ภิกขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺติวา อญฺชลิ
ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย 'อหํ ภนฺเต สงฺเขน ปฏิสารถนีย-
กมฺมกโต สมฺมา วตฺตามิ, โลมํ ปาเตมิ, เนตฺถารํ วตฺตามิ, ปฏิสารถนีย-
กมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธี ยาจามิติ. ทฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. ตติยมฺปิ
ยาจิตพฺพา. พฺยตฺเตเน ภิกขุณา ปฏิพฺเพลน สงฺฆเณ ฅาเปตพฺโไฟ

'สฺธนาตุ เม ภนฺเต สงฺฆเณ, อญฺ สฺฐมฺโม ภิกขุ สงฺเขน
ปฏิสารถนียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตติ, โลมํ ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ,
ปฏิสารถนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธี ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ,

สงฺโฆ สุธมฺมสฺส ภิกฺขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺเอย;
 เอสา ฅตฺติ.

สฺนฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อํยํ สุธมฺโม ภิกฺขุ สงฺเขน
 ปฏฺฐิสารณียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตติ, โลมนํ ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ,
 ปฏฺฐิสารณียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิํ ยาจติ, สงฺโฆ สุธมฺมสฺส ภิกฺขุโน
 ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺติ. ยสฺสา ยสฺมโต ขมฺติ สุธมฺมสฺส
 ภิกฺขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ, โส ตฺถุณฺหสฺส; ยสฺส
 นกฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺฐิตยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ. สฺนฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อํยํ
 สุธมฺโม ภิกฺขุ สงฺเขน ปฏฺฐิสารณียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตติ, โลมนํ
 ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ ปฏฺฐิสารณียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิํ ยาจติ,
 สงฺโฆ สุธมฺมสฺส ภิกฺขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺติ.
 ยสฺสา ยสฺมโต ขมฺติ สุธมฺมสฺส ภิกฺขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมสฺส
 ปฏิปฺปสฺสทฺธิ, โส ตฺถุณฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ตฺถิตยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ. สฺนฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อํยํ
 สุธมฺโม ภิกฺขุ สงฺเขน ปฏฺฐิสารณียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตติ, โลมนํ
 ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ, ปฏฺฐิสารณียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิํ ยาจติ,
 สงฺโฆ สุธมฺมสฺส ภิกฺขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺติ.
 ยสฺสา ยสฺมโต ขมฺติ สุธมฺมสฺส ภิกฺขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมสฺส
 ปฏิปฺปสฺสทฺธิ, โส ตฺถุณฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ปฏิปฺปสฺสทฺธํ สงฺเขน สุธมฺมสฺส ภิกฺขุโน ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ,
 ขมฺติ สงฺขมฺสฺส; ตสฺมา ตฺถุณฺหี. เอวเมตํ ธารยามีติ.

๕. อาปตติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ

[๔๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา โกสมฺพิยํ วิหริติ โฆสิตารามे.
 เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา จนฺโน อาปตฺตี อาปชฺชิตฺวา น
 อิจฺฉติ อาปตฺตี ปสฺสิตฺตํ. เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ เต
 อุกฺขมายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อายสฺมา จนฺโน
 อาปตฺตี อาปชฺชิตฺวา น อิจฺฉิสฺสติ อาปตฺตี ปสฺสิตฺตุนฺติ. อถ โข
 เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารोเจสฺสุ.

อถ โข ภควา เอตสฺมี นิทานเณ เอตสฺมี ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆํ
 สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกฺขุ ปฏฺวิปฺจุจฺฉิ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จนฺโน ภิกฺขุ
 อาปตฺตี อาปชฺชิตฺวา น อิจฺฉติ อาปตฺตี ปสฺสิตฺตุนฺติ. “สจฺจํ
 ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “อนนฺจุจฺฉวิกํ ๔เปฯ กถํ หิ นาม
 โส ภิกฺขเว โฆมปริโส อาปตฺตี อาปชฺชิตฺวา น อิจฺฉิสฺสติ อาปตฺตี
 ปสฺสิตฺตํ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ นวํ ปสาทาย ๔เปฯ วิครหิตฺวา
 ๔เปฯ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ “เตนหิ ภิกฺขเว สงฺโฆ
 จนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ กโรตุ
 อสมฺโมกฺกํ สงฺเขน. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว กาทพฺพํ. ปจฺมํ จนฺโน
 ภิกฺขุ โจเทตพฺโพ, โจเทตฺวา สาเรตพฺโพ, สาเรตฺวา อาปตฺติ
 อโรเปตพฺพา; อาปตฺตี อโรเปตฺวา พุยฺยเตน ภิกฺขุนา ปฏิพฺพเลน
 สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๔๗] ‘สฺสณาทฺตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อयํ จนฺโน ภิกฺขุ อาปตฺตี
 อาปชฺชิตฺวา น อิจฺฉติ อาปตฺตี ปสฺสิตฺตํ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ,
 สงฺโฆ จนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ
 กเรยฺย อสมฺโมกฺกํ สงฺเขน; เอสา ฌตฺติ.

สุณาทู เม ฆนเต สงฺโฆ, อญฺ ฌนฺโน ภิกฺขุ อาปตฺตํ อาปชฺชิตฺวา
 น อิจฺฉติ อาปตฺตํ ปสฺสิตํ, สงฺโฆ ฌนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺตติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ กโรติ อสมฺภกํ สงฺเขน. ยสฺสา ยสมฺโต
 ขมฺติ ฌนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺตติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมสฺส^๑
 กรณํ อสมฺภกํ สงฺเขน, โส ตฺถนฺทสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ทุติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ๕ เปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ^๒ วทามิ.
 สุณาทู เม ฆนเต สงฺโฆ, อญฺ ฌนฺโน ภิกฺขุ อาปตฺตํ อาปชฺชิตฺวา
 น อิจฺฉติ อาปตฺตํ ปสฺสิตํ, สงฺโฆ ฌนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺตติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ กโรติ อสมฺภกํ สงฺเขน. ยสฺสา ยสมฺโต
 ขมฺติ ฌนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺตติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมสฺส
 กรณํ อสมฺภกํ สงฺเขน, โส ตฺถนฺทสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส
 ภาเสยฺย.

กตํ สงฺเขน ฌนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺตติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนีย-
 กมฺมํ อสมฺภกํ สงฺเขน, ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺทํ. เอวเมตํ
 ฐารยามีติ.

อาวาสปรมฺปรณฺจ ภิกฺขเว สํสถ ‘ฌนฺโน ภิกฺขุ สงฺเขน’^๓
 อาปตฺตติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมกโต อสมฺภกํ สงฺเขนาติ.

อธมฺมกมฺมทฺวาทสํ

[๔๘] ตีหิ ภิกฺขเว องฺเคหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺตติยา อทสฺสเน
 อุกฺเขปนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ;

๑ หนคอุย 26/05/2566

๑ ส.,จ.,เท.,อิ.,มหา. อุกฺเขปนียสฺส กมฺมสฺส, เอวมฺปรี.

๒ อ. อญฺ ปาโจ น ทิสฺสติ.

๓ เท.,อิ. อญฺ ปาโจ น ทิสฺสติ.

อสมฺมุขา กตํ โหติ, อปฺปฏฺฐิจฺฉา กตํ โหติ, อปฺปฏฺฐิณฺณาย กตํ
โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺติยา
อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ
ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺติยา อทสฺสเน
อุกฺเขปนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ;
อนาปตฺติยา กตํ โหติ, อเทสฺนาคามินียา อาปตฺติยา กตํ โหติ,
เทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ ฯเปฯ (๒)

อปเรหิปี ฯเปฯ อโจเทตฺวา กตํ โหติ, อสारेตฺวา กตํ โหติ,
อาปตฺตี อนาโรเปตฺวา กตํ โหติ ฯเปฯ (๓)

อปเรหิปี ฯเปฯ อสมฺมุขา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ,
วคฺเคน กตํ โหติ ฯเปฯ (๔)

อปเรหิปี ฯเปฯ อปฺปฏฺฐิจฺฉา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ,
วคฺเคน กตํ โหติ อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ฯเปฯ (๕)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ฯเปฯ อปฺปฏฺฐิณฺณาย
กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ ฯเปฯ (๖)

อปเรหิปี ฯเปฯ อนาปตฺติยา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ,
วคฺเคน กตํ โหติ ฯเปฯ (๗)

อปเรหิปี ฯเปฯ อเทสฺนาคามินียา อาปตฺติยา กตํ โหติ,
อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ ฯเปฯ (๘)

อปเรหิปี ฯเปฯ เทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ, อธมฺเมน
กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ ฯเปฯ (๙)

อปเรหิปี ยเปย อโจเทตฺวา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ,
วคฺเคน กตํ โหติ ยเปย (๑๐)

อปเรหิปี ยเปย อสาเรตฺวา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ,
วคฺเคน กตํ โหติ ยเปย (๑๑)

อปเรหิปี ยเปย อาปตฺตํ อนาโรเปตฺวา กตํ โหติ, อธมฺเมน
กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมะหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงเคหิ
สมนฺนาคตํ อาปตฺตํ อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว
โหติ อวินยกมฺมญฺจ สุวฺปสนฺตญฺจ. (๑๒)

อาปตฺตํ อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺม
อธมฺมกมฺมทฺวาทสํ นิฏฺฐิตํ.

ธมฺมกมฺมทฺวาทสํ

[๔๙] ตีหิ ภิกฺขเว อํเคหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺตํ อทสฺสเน
อุกฺเขปนียกมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสนฺตญฺจ;
สมมุขํ กตํ โหติ, ปฏฺฐิจฺฉา กตํ โหติ, ปฏฺฐินาย กตํ โหติ. อิมะหิ
โข ภิกฺขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺตํ อทสฺสเน อุกฺเขปนีย-
กมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสนฺตญฺจ. (๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺตํ อทสฺสเน
อุกฺเขปนียกมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสนฺตญฺจ;
อาปตฺตํ กตํ โหติ, เทสฺนาคามินียํ อาปตฺตํ กตํ โหติ.
อเทสิตาย อาปตฺตํ กตํ โหติ ยเปย (๒)

อปเรหิปี ยเปย อโจเทตฺวา กตํ โหติ, สาเรตฺวา กตํ โหติ,
อาปตฺตํ อโรเปตฺวา กตํ โหติ ยเปย (๓)

อปเรหิปี ยเปยฺย สมฺมุขํ กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ ยเปยฺย (๔)

อปเรหิปี ยเปยฺย ปฏฺฐิจฺฉา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ ยเปยฺย (๕)

อปเรหิปี ยเปยฺย ปฏฺฐิณฺณาย กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ ยเปยฺย (๖)

อปเรหิปี ยเปยฺย อาปตฺติยา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ ยเปยฺย (๗)

อปเรหิปี ยเปยฺย เทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ,
ฐมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ ยเปยฺย (๘)

อปเรหิปี ยเปยฺย อเทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ, ฐมฺเมน
กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ ยเปยฺย (๙)

อปเรหิปี ยเปยฺย โจเทตฺวา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ ยเปยฺย (๑๐)

อปเรหิปี ยเปยฺย สาเรตฺวา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ ยเปยฺย (๑๑)

อปเรหิปี ยเปยฺย อาปตฺติ อโรเปตฺวา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ
โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเห โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตํ
อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺม ฐมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินย-
กมฺมญฺจ สุวฺปสนฺตญฺจ. (๑๒)

คิหิสังคฺเคหิ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน
สงฺโฆ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย. (๔)

อปเรสมฺปิ ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺโฆ
อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก อธิสฺสเ
สฺสวิปฺนโน โหติ, เอโก อชฺฉมาจาเร อากงฺขมาโน โหติ,
เอโก อติทิกฺขุจฺยา ทิกฺขุจฺวิปฺนโน โหติ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว ติณฺณํ
ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺโฆ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ
กเรยฺย. (๕)

อปเรสมฺปิ ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺโฆ
อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก พุทฺธสฺส
อวณฺณํ ภาสติ, เอโก ฐมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสติ, เอโก สงฺฆสฺส
อวณฺณํ ภาสติ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน
สงฺโฆ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย. (๖)

อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺเม อากงฺขมานฉกฺกํ นิฏฺฐิตํ.

เตจตุตาฬิสวตฺถํ

[๕๑] อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมกเตน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา
สมฺมา วตฺติตพฺพํ. ตตฺตฺรา ยํ สมฺมาวตฺตนา. น อุปสมฺปาเทตพฺพํ,
น นิสฺสโย ทาทพฺโพ, น สามเณโร อุปฺภุจฺจาเปตพฺโพ,
น ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติ สาทิตพฺพา, สมฺมเตนปิ ภิกฺขุณิโย
น โอวทิตพฺพา, ยาย อาปตฺติยา สงฺเขน อาปตฺติยา อทสฺสเน
อุกฺเขปนียกมฺมํ กตํ โหติ, सा อาปตฺติ น อาปชฺชิตพฺพา, อญฺญา
วา ตาทิสิกา, ตโต वा ปาปิฏฺจตฺตรา, กมฺมํ น ครหิตพฺพํ, กมฺมิกา

น ครหิตพฺพา, น ปกตตตสฺส ภิกฺขุโน อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐจฺานํ
 อณฺชลิคมมํ สามีจิกมมํ อาสนาภิหาโร เสยฺยาภิหาโร ปาโททกํ
 ปาทปฺปิจํ ปาทกถลิกํ ปตฺตจิวรปฏฺิคฺคหณํ นฺหาเน ปิฏฺฐิจปฺริกมมํ
 สาหิตพฺพํ, น ปกตตโต ภิกฺขุ สึลวิปตฺติยา อนฺุทฺธสิตพฺโพ, น
 อาจารวิปตฺติยา อนฺุทฺธสิตพฺโพ, น ทิฏฺฐิวิปตฺติยา อนฺุทฺธสิตพฺโพ,
 น อาชีวิวิปตฺติยา อนฺุทฺธสิตพฺโพ, น ภิกฺขุ^๑ ภิกฺขุหิ เกเทตพฺพา,^๒
 น คิหิทฺฐชฺ ฐาเรตพฺโพ, น ติตฺถียทฺฐชฺ ฐาเรตพฺโพ, น ติตฺถียา
 เสวิตพฺพา, ภิกฺขุ เสวิตพฺพา, ภิกฺขุสิกฺขา สิกฺขิตพฺพา,^๓ น ปกตตเตน
 ภิกฺขุนา สทฺฐี เอกจฺจนฺเ อาวาเส วตฺถพฺพํ, น เอกจฺจนฺเ
 อนาวาเส วตฺถพฺพํ, น เอกจฺจนฺเ อาวาเส วา อนาวาเส วา
 วตฺถพฺพํ, ปกตตตํ ภิกฺขุ ทิสฺวา อาสนา วุฏฺฐจาทพฺพํ, น ปกตตโต
 ภิกฺขุ อาสาเทตพฺโพ อนโต วา พหิ วา, น ปกตตตสฺส ภิกฺขุโน
 อุโปสโก จเปตพฺโพ, น ปวารณา จเปตพฺพา, น สวจนียํ กาทพฺพํ,
 น อนฺุวาทो ปฏฺฐจเปตพฺโพ, น โอภาโส กาเรตพฺโพ, น โจเทตพฺโพ,
 น สาเรตพฺโพ, น ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชตพฺพนฺติ.

อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺเม เตจตฺตาฬีสวตฺตํ นิฏฺฐิจิตํ.

[๕๒] อถโข สงฺโฆ ฉนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน
 อุกฺเขปนียกมมํ อกาสิ อสมฺโภคํ สงฺเขน. โส สงฺเขน อาปตฺติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมกโต ตมฺหา อาวาสา อณฺเ อาวาสํ
 อคฺมาสิ. ตตฺถ ภิกฺขุ เหนว อภิวาทสฺสุ, น ปจฺจุฏฺฐเจสฺสุ, น อณฺชลิ-
 กมมํ น สามีจิกมมํ อํสฺสุ, น สกฺกรีสฺสุ, น ครุกรีสฺสุ,^๔ น มาเนสฺสุ,

^๑ โป., ส., ฉ., เท., อ. น ภิกฺขุ

^๓ ส., ฉ., เท., อ. ภิกฺขุสิกฺขา สิกฺขิตพฺพํ, เอวมฺปฺริป.

^๒ โป., ส., ฉ., เท., อ. เกเทตพฺโพ

^๔ ส., ฉ., เท. ครุ กรีสฺสุ, เอวมฺปฺริป.

น ปุเชสฺสุ. โส ภิกฺขุหิ อสฺสกริยาโน อคฺคกริยาโน อมานิยาโน
 อปฺปชฺชียมาโน อสฺสการกโต^๑ ตมฺหาปิ อาวาสา อณฺณํ อาวาสํ
 อคฺมาสิ. ตตฺถปิ ภิกฺขุ เหนว อภิวาเทสฺสุ, น ปจฺจุณฺเณสฺสุ, น
 อณฺชลิคมมํ น สามีจิกมมํ อํสฺสุ, น สกฺกริสฺสุ, น คฺรฺรฺกริสฺสุ,^๒ น
 มาเนสฺสุ, น ปุเชสฺสุ. โส ภิกฺขุหิ อสฺสกริยาโน อคฺคกริยาโน
 อมานิยาโน อปฺปชฺชียมาโน อสฺสการกโต ตมฺหาปิ อาวาสา อณฺณํ
 อาวาสํ อคฺมาสิ. ตตฺถปิ ภิกฺขุ เหนว อภิวาเทสฺสุ, น ปจฺจุณฺเณสฺสุ,
 น อณฺชลิคมมํ น สามีจิกมมํ อํสฺสุ, น สกฺกริสฺสุ, น คฺรฺรฺกริสฺสุ,
 น มาเนสฺสุ, น ปุเชสฺสุ. โส ภิกฺขุหิ อสฺสกริยาโน อคฺคกริยาโน
 อมานิยาโน อปฺปชฺชียมาโน อสฺสการกโต ปุณฺเทว โกสมฺพี ปจฺจาจฺจจิ.
 โส สมฺมา วตฺตติ, โลมํ ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ, ภิกฺขุ
 อฺปสงฺกมิตฺวา เอวํ วเทติ “อหํ อารุโสะ สงฺฆเณ อาปตฺติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตามิ, โลมํ ปาเตมิ,
 เนตฺถารํ วตฺตามิ, กถนฺนุ ไช มยา ปฏิปชฺชิตพฺพพนฺติ. เต ภิกฺขุ
 ภควโต เอตมตฺถํ อารุเจสฺสุ. “เตนहि ภิกฺขเว สงฺฆเณ จนฺนสฺส
 ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมเกตุ.

นปฺปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพเตจฺจตฺตาฬิถํ

[๕๓] ปณฺจหิ ภิกฺขเว องฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพํ; อฺปสมฺปาเทติ,
 นิสฺสยํ เทติ, สามเณรํ อฺปณฺณาเปติ, ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติ สาทียติ,

^๑ ส.ฉ.,เท.,อ.,มหา. อสฺสการกโต, เอวฺมฺปริปิ. ^๒ โป. น คฺรฺรฺกริสฺสุติ อิมํ ปาจา น
 ทิสฺสนฺติ, เอวฺมฺปริปิ, ส. น คฺรฺรฺ กริสฺสุ

สมมุโตปิ ภิกขุณิโย โอวทติ. อิเมหิ โข ภิกขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น
ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ. (๕)

อปเรหิปิ ภิกขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน อาปตฺติยา
อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; ยาย อาปตฺติยา
สงฺเขน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ กตํ โหติ, ตํ
อาปตฺติ อาปชฺชติ, อญฺญํ วา ตาทิสิกํ, ตโต วา ปาปิฏฺจตรํ,
กมฺมํ ครหติ, กมฺมิเก ครหติ. อิเมหิ โข ภิกขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น
ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ. (๑๐)

อปเรหิปิ ภิกขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน อาปตฺติยา
อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; ปกตตฺตสฺส
ภิกขุโน อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐจฺานํ อญฺชลิกมฺมํ สามิจิกมฺมํ อาสนาภิหารํ
สาทิยติ. อิเมหิ โข ภิกขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน
อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ. (๑๕)

อปเรหิปิ ภิกขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน อาปตฺติยา
อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; ปกตตฺตสฺส ภิกขุโน
เสยฺยาภิหารํ ปาโททกํ ปาทปีจํ ปาทกถลิกํ ปตฺตจิวรปฏฺธิคฺคหณํ
นฺหาเน ปิฏฺฐิจิปริกมฺมํ สาทิยติ. อิเมหิ โข ภิกขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น
ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ. (๒๐)

อปเรหิปิ ภิกขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน อาปตฺติยา
อทสฺสเน ^{๒๕๖๖} อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏฺธิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; ปกตตฺตํ ภิกขุ
สีลวิปตฺติยา อนุกฺกัสมฺเหติ, อาจารย์วิปตฺติยา อนุกฺกัสมฺเหติ, ทิฏฺฐิจิวิปตฺติยา

อนฺทฺธเสติ, อาชีววิปตติยา อนฺทฺธเสติ, ภิกฺขุ^๑ ภิกฺขุหิ เกเทติ.
 อิมะหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพํ. (๒๕)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพํ; คิหิทฺธชฺ ฐาเรติ,
 ติตฺถียทฺธชฺ ฐาเรติ, ติตฺถียะ เสวติ, ภิกฺขุ น เสวติ, ภิกฺขุสิกฺขาย
 น สิกฺขติ. อิมะหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน
 อาปตติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพํ. (๓๐)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพํ; ปกตตฺเตน
 ภิกฺขุณา สทฺธิ์ เอกจฺจนฺเน อาวาเส วสติ, เอกจฺจนฺเน อนาวาเส
 วสติ, เอกจฺจนฺเน อาวาเส วา อนาวาเส วา วสติ, ปกตตฺตํ ภิกฺขุ
 ทิสฺวา อาสนา น วุฏฺฐาติ, ปกตตฺตํ ภิกฺขุ อาสาเทติ อนฺโต วา
 พหิ วา. อิมะหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน
 อาปตติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพํ. (๓๕)

อฏฺฐหิ ภิกฺขเว อํงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพํ; ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน
 อุโปสกํ จเปติ, ปวารณํ จเปติ, สวจฺนียํ กโรติ, อนฺวาทํ ปฏฺฐาเปติ,
 โอภาสํ กาเรติ, โจเทติ, สาเรติ, ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมนฺปโยเชติ. อิมะหิ
 โข ภิกฺขเว อฏฺฐหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพํ. (๔๓)

อาปตติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺเม
 นปฺปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพเตจตฺตาฬิสํ นิฏฺฐิตํ.

ปฏิบัติปสฺสสมฺเภตพฺพเตจตุตาฬิสิกํ

[๕๔] ปญฺจหิ ภิกฺขเว อญฺเฑหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; น อุปสมฺปาเทติ, น นิสฺสยํ เทติ, น สามเณรํ อุปญฺจาเปติ, น ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติ สาทิยติ, สมนฺโตปิ ภิกฺขุโนโย น โอวทติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ. (๕)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; ยาย อาปตฺติยา สงฺเขน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ กตฺโตหิ, ตํ อาปตฺติ น อาปชฺชติ, อญฺญํ วา ตาทิสิกํ, ตโต วา ปาปิฏฺจตรํ, กมฺมํ น ครหติ, กมฺมิเก น ครหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ. (๑๐)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; น ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน อภิวาทนํ ปจฺจุญฺจจํ อญฺชลิกมฺมํ สามิจิกมฺมํ อาสนาภิหารํ สาทิยติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ. (๑๕)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; น ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน เสยฺยาภิหารํ ปาโททกํ ปาทปิจํ ปาทกถลิกํ ปตฺตจิวรปฏิกฺคหณํ นฺหาเน ปิฏฺฐิปริกมฺมํ สาทิยติ. อิเมหิ โข

ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา อทสฺสเน
อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺตพฺพํ. (๒๐)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน
อาปตติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺตพฺพํ; น ปกตตตฺ
ภิกฺขุํ สีลวิปตติยา อนฺนุทฺธเสติ, น อจฺจาวิปตติยา อนฺนุทฺธเสติ,
น ทิฏฺฐิวิปตติยา อนฺนุทฺธเสติ, น อาชีววิปตติยา อนฺนุทฺธเสติ,
น ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ เกหฺเตติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ
ปฏิปฺปสฺสมภฺตพฺพํ. (๒๕)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน
อาปตติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺตพฺพํ; น คิหิ-
ทฺธํ ฐาเรติ, น ติตฺถียทฺธํ ฐาเรติ, น ติตฺถิเย เสวติ, ภิกฺขุ
เสวติ, ภิกฺขุสิกฺขาย สิกฺขติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ
ปฏิปฺปสฺสมภฺตพฺพํ. (๓๐)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน
อาปตติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺตพฺพํ; น
ปกตตเตน ภิกฺขุนา สทฺธิํ เอกจฺจนฺเน อาวาเส วสฺติ, น
เอกจฺจนฺเน อนาวาเส วสฺติ, น เอกจฺจนฺเน อาวาเส วา
อนาวาเส วา วสฺติ, ปกตตตฺ ภิกฺขุํ ทิสฺวา อาสนา วุฏฺฐจฺาติ,
น ปกตตตฺ ภิกฺขุํ อาสาเทติ อนฺโต วา พหิ วา. อิมฺเหิ โข
ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา อทสฺสเน
อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺตพฺพํ. (๓๕)

หมดอายุ 26/05/2566

อฏฺฐหิ ภิกฺขเว อญฺเฑหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา
อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺตพฺพํ; น ปกตตตสฺส

ภิกขุโน อุโปสถัง จเปติ, น ปวารณัง จเปติ, น สวจนีเย กโรติ,
 น อนฺวาทํ ปฏฺฐจเปติ, น โอภาสํ กาเรติ, น โจเทติ, น สาเรติ,
 น ภิกขุ ภิกขุหิ สมปโยเชติ. อิมะหิ โข ภิกขเว อฏฺฐหฺงเคหิ
 สมณฺหาคตสฺส ภิกขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ
 ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพํ. (๔๓)

อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมเม
 ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพเตจตฺตาฬิสีกํ นิฏฺฐิตํ.

[๕๕] เอวญจ ปน ภิกขเว ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพํ. เตน ภิกขเว
 จนฺนเนน ภิกขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา
 วุฑฺฒานํ ภิกขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺวา อณฺชลิ
 ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘อหํ ภนฺเต สงฺฆเนน อาปตฺติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตามิ, โลมํ ปาเตมิ, เนตฺถารํ
 วตฺตามิ, อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ
 ยาจามิติ. ทุตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. พฺยตฺเตน
 ภิกขุณา ปฏิพฺเพลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

‘สฺสณาทู เม ภนฺเต สงฺโฆ, อयํ จนฺโน ภิกขุ สงฺฆเนน อาปตฺติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตติ โลมํ ปาเตติ, เนตฺถารํ
 วตฺตติ, อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจติ.
 ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺโฆ จนฺนสฺส ภิกขุโน อาปตฺติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมเกยฺย; เอสา ฌตฺติ.

สฺสณาทู เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยํ จนฺโน ภิกขุ สงฺฆเนน อาปตฺติยา
 อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตติ, โลมํ ปาเตติ, เนตฺถารํ
 วตฺตติ, อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ
 ยาจติ, สงฺโฆ จนฺนสฺส ภิกขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ

ปฏฺวิปฺปสฺสมภฺเกติ. ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ จฺนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา
อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏฺวิปฺปสฺสทฺธิ, โส ตฺถสฺส; ยสฺส
นทฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺติยมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ ฯเปฯ ตฺติยมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ,
สฺสณฺตํ เม ภาเนตฺตํ สงฺฆเ, อญฺญํ จฺนฺนโน ภิกฺขุ สงฺฆเ อาปตฺติยา
อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมมกฺโต สมฺมา วตฺตติ, โลมํ ปาเตติ, เนตฺถาริ
วตฺตติ, อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏฺวิปฺปสฺสทฺธิ
ยาจติ, สงฺฆเ จฺนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ
ปฏฺวิปฺปสฺสมภฺเกติ. ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ จฺนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา
อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏฺวิปฺปสฺสทฺธิ, โส ตฺถสฺส; ยสฺส
นทฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ปฏฺวิปฺปสฺสทฺธิ สงฺฆเ จฺนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อทสฺสเน
อุกฺเขปนียกมฺมํ, ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถสฺส. เอวเมตํ ฐาปยามีติ.

อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมํ นิฏฺฐิตํ ปณฺจมํ.^๑

๖. อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ

[๕๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา โกสฺมปิยํ วิหฺรติ
โฆสิตารามเ. เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา จฺนฺนโน อาปตฺติ
อาปชฺชิตฺวา น อิจฺฉติ อาปตฺติ ปฏฺฐิกาทฺ. เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา,
ฯเปฯ เต อชฺชฌายนฺติ ขีปนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อายสฺมา
จฺนฺนโน อาปตฺติ อาปชฺชิตฺวา น อิจฺฉิสฺสติ อาปตฺติ ปฏฺฐิกาทฺ.
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมฺตถํ อารเเชสุ.

หมายเหตุ 26/05/2566

^๑ อ.มหา. ปณฺจมํ นิฏฺฐิตํ.

อถโข ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรณเ ภิกฺขุสงฺฆํ
 สหฺนึปาตาเปตฺวา ภิกฺขุ ปฏิปฺจุจฺฉิ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จฺนฺโน ภิกฺขุ
 อาปตฺตํ อาปชฺชิตฺวา น อิจฺฉติ อาปตฺตํ ปฏิกาตฺนฺติ. “สจฺจํ
 ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “อนนฺจุจฺฉวิกํ ๔เปยฺ อกรณียํ. กถํ
 หิ นาม โส ภิกฺขเว โมฆปริโส อาปตฺตํ อาปชฺชิตฺวา น
 อิจฺฉิสฺสติ อาปตฺตํ ปฏิกาตฺ; เหนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา
 ปสาทาย ๔เปยฺ วิครหิตฺวา ๔เปยฺ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ
 อามนฺเตสฺสิ “เตนหิ ภิกฺขเว สงฺโฆ จฺนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺตติยา
 อปฺปปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กโรตุ อสมฺภอํ สงฺเขน, เอวญฺจ
 ปน ภิกฺขเว กาทพฺพํ. ปจฺมํ จฺนฺโน ภิกฺขุ โจเทตพฺโพ, โจเทตฺวา
 สาเรตพฺโพ, สาเรตฺวา อาปตฺตํ อโรเปตพฺพา; อาปตฺตํ อโรเปตฺวา
 พฺยตฺเตน ภิกฺขุนา ปฏิพฺเลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

‘สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อयํ จฺนฺโน ภิกฺขุ อาปตฺตํ
 อาปชฺชิตฺวา น อิจฺฉติ อาปตฺตํ ปฏิกาตฺ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ,
 สงฺโฆ จฺนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺตติยา อปฺปปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ
 กเรยฺย อสมฺภอํ สงฺเขน; เอสา ฌตฺติ.

สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยํ จฺนฺโน ภิกฺขุ อาปตฺตํ
 อาปชฺชิตฺวา น อิจฺฉติ อาปตฺตํ ปฏิกาตฺ, สงฺโฆ จฺนฺนสฺส ภิกฺขุโน
 อาปตฺตติยา อปฺปปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กโรติ อสมฺภอํ สงฺเขน.
 ยสฺสา ยสฺมโต ขมติ จฺนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺตติยา อปฺปปฏิกมฺเม
 อุกฺเขปนียกมฺมสฺส กรณํ อสมฺภอํ สงฺเขน, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส
 นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

หุตฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ๔เปยฺ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ,
 สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยํ จฺนฺโน ภิกฺขุ อาปตฺตํ อาปชฺชิตฺวา

น อิจฺฉติ อาปตฺตํ ปฏิกาทํ, สงฺโฆ จนนฺตฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา
อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กโรติ อสมฺภอกํ สงฺเขน. ยสฺสา ยสมฺโต
ขมฺติ จนนฺตฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ส
กฺรณํ อสมฺภอกํ สงฺเขน, โส ตฺถ หสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส
ภาเสยฺย.

กตํ สงฺเขน จนนฺตฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม
อุกฺเขปนียกมฺมํ อสมฺภอกํ สงฺเขน, ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถ หนิ.
เอวเมตํ ธารยามีติ.

อาวาสปรมฺปรณฺจ ภิกฺขเว สํสธ “จฺนโน ภิกฺขุ สงฺเขน”
อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กโรติ อสมฺภอกํ สงฺเขนาติ.

อธมฺมกมฺมทฺวาทสกํ

[๕๗] ตีหิ ภิกฺขเว องฺเคหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม
อุกฺเขปนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ;
อสมฺมุขา กตํ โหติ, อปฺปฏิปุจฺฉา กตํ โหติ, อปฺปฏินฺทาย กตํ
โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺติยา
อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ
ทฺวูปสนฺตญฺจ. (๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม
อุกฺเขปนียกมฺมํ อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ;
อนาปตฺติยา กตํ โหติ, อเทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ,
เทสิตฺตยา อาปตฺติยา กตํ โหติ ฯ เปฯ (๒)

หมดอายุ 26/05/2566

อปเรหิปี ๕เปฯ อโจเทตฺวา กตํ โหติ, อสारेตฺวา กตํ โหติ,
อาปตฺตี อนาโรเปตฺวา กตํ โหติ ๕เปฯ (๓)

อปเรหิปี ๕เปฯ อสมฺมุขา กตํ โหติ, อธฺมเมณ กตํ โหติ,
วคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ๕เปฯ (๔)

อปเรหิปี ๕เปฯ อปฺปฏฺฐิจฺฉา กตํ โหติ, อธฺมเมณ กตํ โหติ,
วคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ๕เปฯ (๕)

อปเรหิปี ๕เปฯ อปฺปฏฺฐิณฺณาย กตํ โหติ, อธฺมเมณ กตํ
โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ๕เปฯ (๖)

อปเรหิปี ๕เปฯ อนาปตฺติยา กตํ โหติ, อธฺมเมณ กตํ โหติ,
วคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ๕เปฯ (๗)

อปเรหิปี ๕เปฯ อเทสนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ,
อธฺมเมณ กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ ๕เปฯ (๘)

อปเรหิปี ๕เปฯ เทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ, อธฺมเมณ กตํ
โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ ๕เปฯ (๙)

อปเรหิปี ๕เปฯ อโจเทตฺวา กตํ โหติ, อธฺมเมณ กตํ โหติ,
วคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ๕เปฯ (๑๐)

อปเรหิปี ๕เปฯ อสारेตฺวา กตํ โหติ, อธฺมเมณ กตํ โหติ,
วคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ๕เปฯ (๑๑)

อปเรหิปี ๕เปฯ อาปตฺตี อนาโรเปตฺวา กตํ โหติ, อธฺมเมณ
กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ
สมนฺหนาคตํ อาปตฺติยา อปฺปฏฺฐิกมฺเม อุกฺเขปนฺนิกมฺเม อธฺมมกมฺมญฺเจว
โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ.

ธมฺมกมฺมทฺวาทสํ

[๕๘] ตีหิ ภิกฺขเว อํฺเกหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; สมนฺุชา กตํ โหติ, ปฏฺิพฺุฉา กตํ โหติ, ปฏฺิณฺณาย กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหํเเกหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๑)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหํเเกหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; อาปตฺติยา กตํ โหติ, เทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ, อเทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหํเเกหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๒)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหํเเกหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; โจเทตฺวา กตํ โหติ, สาเรตฺวา กตํ โหติ, อาปตฺตี อาโรเปตฺวา กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหํเเกหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ. (๓)

ตีหิ ภิกฺขเว อํฺเกหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; สมนฺุชา กตํ โหติ, ธมฺเมเน กตํ โหติ, สมนฺคฺเคเน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหํเเกหิ สมนฺนาคตํ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตญฺจ; ๗เป๗ (๔)

อปเรหิปี ยเปย ปฏิปุจฺจา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ ยเปย (๕)

อปเรหิปี ยเปย ปฏิญฺฌาย กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ยเปย (๖)

อปเรหิ ยเปย อาปตฺติยา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ยเปย (๗)

อปเรหิ ยเปย เทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ, ฐมฺเมน
กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ ยเปย (๘)

อปเรหิปี ยเปย อเทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ, ฐมฺเมน
กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ ยเปย (๙)

อปเรหิปี ยเปย โจเทตฺวา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ยเปย (๑๐)

อปเรหิปี ยเปย สาเรตฺวา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ยเปย (๑๑)

อปเรหิปี ยเปย อาปตฺติ อโรเปตฺวา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ
โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺฺนาคตํ
อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ ฐมฺมกมฺมญฺเจว โหติ
วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสนฺตญฺจ. (๑๒)

อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนฺนียกมฺเม
ฐมฺมกมฺมทฺวาทสํ นิฏฺฐิตํ.

อากงฺขมานนฺกํ

[๕๙] ตีหิ ภิกฺขเว องฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน สงฺโฆ อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย; ภาณฺทนาการโก โหติ กลหการโก วิวาทการโก ภสฺสการโก สงฺฆे อธิกรณการโก, พาโล โหติ อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทานโน, คิหิสังฺกฺขโจ วิหฺรติ อนนฺดโลมิเกหิ คิหิสังฺกฺขเคหิ. อิมेหิ โข ภิกฺขเว ตีหงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน สงฺโฆ อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย.

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน สงฺโฆ อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย; อธิสึเล สีลวิปฺนโน โหติ, อชฺฌมาจาเร ออาจารย์วิปฺนโน โหติ, อติทิกฺขุจฺยา ทิกฺขุวิปฺนโน โหติ. อิมेหิ โข ภิกฺขเว ตีหงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน สงฺโฆ อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย.

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน สงฺโฆ อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย; พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ, ฐมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสติ, สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสติ. อิมेหิ โข ภิกฺขเว ตีหงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน สงฺโฆ อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย.

ติณฺณํ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน อากงฺขมานโน สงฺโฆ อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก ภาณฺทนาการโก โหติ กลหการโก วิวาทการโก ภสฺสการโก สงฺฆे อธิกรณการโก, เอโก พาโล โหติ อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทานโน, เอโก คิหิสังฺกฺขโจ

วิหระติ อนนุโลมิเกหิ คิหิสฺสคฺเคหิ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว ติณฺณํ
ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺโฆ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ
กเรยฺย.

อปเรสฺปิ ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺโฆ อาปตฺติยา
อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก อธิสฺสีเล สิลวิปนฺโน
โหติ, เอโก อชฺชมาจาเร อจฺจาวิปนฺโน โหติ, เอโก อติทิกฺขุจฺฉา
ทิกฺขุจฺฉวิปนฺโน โหติ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน
สงฺโฆ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย.

อปเรสฺปิ ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺโฆ อาปตฺติยา
อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก พุทฺธสฺส อวณฺณํ
ภาสติ, เอโก ฐมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสติ, เอโก สงฺฆสฺส อวณฺณํ
ภาสติ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺโฆ
อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย.

อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺเม
อากงฺขมานนกฺกํ นิฏฺฐิตํ.

เตจตุตาฬีสวตฺถํ

[๖๐] อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมกฺกเตน ภิกฺขเว
ภิกฺขุณา สมฺมา วตฺติตพฺพํ. ตตฺถายํ สมฺมาวตฺตนา. น อุป-
สมฺปาเทตพฺพํ, น นิสฺสโย ทาทพฺโพ, น สามเณโร อุปฺภุจฺจาเปตพฺโพ,
น ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติ สาทิตพฺพา, สมฺมเตนปี ภิกฺขุณฺโง น
โอรสทิตพฺพา, ยาย อาปตฺติยา สงฺเขน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม
อุกฺเขปนียกมฺมํ กตํ โหติ, สา อาปตฺติ น อาปชฺชิตพฺพา, อญฺญา วา

ตาทิสิกา, ตโต วา ปาปิฏจตฺรา, กมฺมํ น ครหิตพฺพํ, กมฺมิกา น
 ครหิตพฺพา, น ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อณฺชลิ-
 กมฺมํ สามิจิกมฺมํ อาสนาภิหาโร เสยฺยาภิหาโร ปาโททกํ ปาทปิจํ
 ปาทกถลิกํ ปตฺตจิวรปฏิกคฺคหณํ นฺหาเน ปิฏฺฐิปริกมฺมํ สาทิตพฺพํ,
 น ปกตตฺโต ภิกฺขุ สัลวิปตฺติยา อนฺทุทฺธเสตพฺโพ, น อาจาวิปตฺติยา
 อนฺทุทฺธเสตพฺโพ, น ทิฏฺฐิวิปตฺติยา อนฺทุทฺธเสตพฺโพ, น อาชีวิปตฺติยา
 อนฺทุทฺธเสตพฺโพ, น ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ เกตฺตพฺพา, น คิหิทฺธช-
 ธาเรตพฺโพ, น ติตฺถียทฺธช ฐาเรตพฺโพ, น ติตฺถียา เสวิตพฺพา,
 ภิกฺขุ เสวิตพฺพา, ภิกฺขุสิกฺขา สิกฺขิตพฺพา, น ปกตตฺเตน ภิกฺขุนา
 สทฺธิ อেকจฺฉนฺเน อาวาเส วตฺถพฺพํ, น อেকจฺฉนฺเน อนาวาเส
 วตฺถพฺพํ, น อেকจฺฉนฺเน อาวาเส วา อนาวาเส วา วตฺถพฺพํ,
 ปกตตฺตํ ภิกฺขุํ ทิสฺวา อาสนา วุฏฺฐาตพฺพํ, น ปกตตฺโต ภิกฺขุ
 อาสาเทตพฺโพ อนฺโต วา พหิ วา, น ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน
 อุโปสโก จเปตพฺโพ, น ปวารณา จเปตพฺพา, น สวจฺนีย-
 กาทพฺพํ, น อนฺวาทो ปฏฺฐจเปตพฺโพ, น โอภาโส กาเรตพฺโพ, น
 โจเทตพฺโพ, น สาเรตพฺโพ, น ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชตพฺพนฺติ.

อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺเม

เตจตฺตาฬิสวตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

[๖๑] อถโข สงฺฆเ ฉนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม
 อุกฺเขปนียกมฺมํ อกาสิ อสมฺโมกํ สงฺฆเ. โส สงฺฆเ อาปตติยา
 อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมกโต ตมฺหา อาวาสา อณฺณํ อาวาสํ
 อคฺมาสิ. ตตฺถ ภิกฺขุ เหนว อภิวาทสฺส, น ปจฺจุฏฺฐสฺส, น
 อณฺชลิกมฺมํ น สามิจิกมฺมํ อํสํ, น สกฺกวีรฺส, น ครุฑวีรฺส, น

มานะสฺ, น ปุเชสฺ. โส ภิกขุหิ อสกุกรียมานโ อครุกรียมานโ
 อมานิยามานโ อปุชียมานโ อสกุการกโต ตมฺหาปิ อาวาสา อณฺณํ
 อาวาสํ อคมาสิ. ตตฺถปิ ภิกขุ เหนว อภิวาเทสฺ, น ปจฺจุณฺเณสฺ,
 น อณฺชลิคมมํ น สามิจิกมมํ อกํสฺ, น สกุกริสฺ, น ครุกริสฺ,
 น มานะสฺ, น ปุเชสฺ. โส ภิกขุหิ อสกุกรียมานโ อครุกรียมานโ
 อมานิยามานโ อปุชียมานโ อสกุการกโต ตมฺหาปิ อาวาสา อณฺณํ
 อาวาสํ อคมาสิ. ตตฺถปิ ภิกขุ เหนว อภิวาเทสฺ, น ปจฺจุณฺเณสฺ,
 น อณฺชลิคมมํ น สามิจิกมมํ อกํสฺ, น สกุกริสฺ, น ครุกริสฺ,
 น มานะสฺ, น ปุเชสฺ. โส ภิกขุหิ อสกุกรียมานโ อครุกรียมานโ
 อมานิยามานโ อปุชียมานโ อสกุการกโต ปุณฺเทว โกสมพฺปี ปจฺจาจฺจนิ.
 โส สมมา วตฺตติ, โลมํ ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ, ภิกขุ
 อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วเทติ “อหํ อาวุโส สงฺเขน อาปตฺติยา
 อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมกโต สมมา วตฺตามิ, โลมํ ปาเตมิ,
 เนตฺถารํ วตฺตามิ, กถํ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ. เต ภิกขุ
 ภควโตเน เอตมตฺถํ อาโรเจสฺ. “เตนหิ ภิกฺขเว สงฺโฆ จนนสฺส
 ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมเกตฺตุ.

นปฺปฏฺิปปสฺสมเกตพฺพเตจฺจตฺตาฬิสํ

[๖๒] ปณฺจหิ ภิกฺขเว องฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน
 อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพํ;
 อุปสมฺปาเทติ, นิสฺสยํ เทติ, สามเณรํ อุปฺนฺจาเปติ, ภิกฺขุโนวาทก-
 สมฺมตฺติ สาทิยติ, สมฺมโตปิ ภิกฺขุณฺิโย โอวทติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว
 ปณฺจหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม
 อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพํ.

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน
อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมฺเภตพฺพํ;
ยาย อาปตติยา สงฺเขน อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ
กตํ โหติ, ตํ อาปตฺตี อาปชฺชติ, อญฺญํ วา ตาทิสํ, ตโต วา
ปาปิฏฺจตรํ, กมฺมํ ครหติ, กมฺมิเก ครหติ ฯเปฯ

อปเรหิปี ฯเปฯ ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน อภิวาทนํ ปจฺจุจฺจนํ
อณฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ อาสนาภิหารํ สาทียติ ฯเปฯ

อปเรหิปี ฯเปฯ ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน เสยฺยาภิหารํ ปาโททกํ
ปาทปี้จํ ปาทกถลิกํ ปตฺตจิวรปฏิกคฺคหณํ นฺหาเน ปิฏฺฐิจปริกมฺมํ
สาทียติ ฯเปฯ

อปเรหิปี ฯเปฯ ปกตตฺตํ ภิกฺขุํ สีลวิปตฺติยา อนฺุทฺธํเสติ,
อาจารวิปตฺติยา อนฺุทฺธํเสติ, ทิฏฺฐิวิปตฺติยา อนฺุทฺธํเสติ, อาชีวิปตฺติยา
อนฺุทฺธํเสติ, ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ เกเทติ ฯเปฯ

อปเรหิปี ฯเปฯ คิหิทฺธชฺชํ ฐาเรติ, ติตฺถียทฺธชฺชํ ฐาเรติ, ติตฺถิเย
เสวติ, น ภิกฺขุ เสวติ, ภิกฺขุสิกฺขาย น สิกฺขติ ฯเปฯ

อปเรหิปี ฯเปฯ ปกตตฺเตน ภิกฺขุนา สทฺธี เอกจฺจนฺเ อาวาเส
วสติ, เอกจฺจนฺเ อนาวาเส วสติ, เอกจฺจนฺเ อาวาเส วา
อนาวาเส วา วสติ, ปกตตฺตํ ภิกฺขุํ ทิสฺวา อาสนา น วุฏฺฐาติ,
ปกตตฺตํ ภิกฺขุํ อาสาเทติ อนฺุโต วา พหิ วา. อิเมหิ โข ภิกฺขเว
ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม
อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมฺเภตพฺพํ.

อฏฺฐหิ ภิกฺขเว อญฺเเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา
อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมฺเภตพฺพํ; ปกตตฺตสฺส
ภิกฺขุโน อุโปสถํ จเปติ, ปวารณํ จเปติ, สวจฺนียํ กโรติ, อนฺุวาทํ

ปญฺจเปติ, โอภาสํ กาเรติ, โจเทติ, สาเรติ, ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ
สมฺปโยเชติ. อิมะหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหํเคหิ สมฺนํนาคตสฺส
ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิป-
ปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺเม
นปฺปฏิปปสฺสสมฺเภตพฺพเตจตฺตาทิสํกํ นิฏฺฐิตํ.

ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพเตจตฺตาทิสํกํ

[๖๓] ปญฺจหิ ภิกฺขเว อํเคหิ สมฺนํนาคตสฺส ภิกฺขุโน
อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; น
อุปสมฺปาเทติ, น นิสฺสยํ เทติ, น สามเณรํ อุปฏฺฐาเปติ, น
ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติ สาทิยติ, สมฺมโตปิ ภิกฺขุโนโย น โอวทติ.
อิมะหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหํเคหิ สมฺนํนาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา
อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ.

อปเรหิปี ภิกฺขเว ปญฺจหํเคหิ สมฺนํนาคตสฺส ภิกฺขุโน
อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ; ยาย
อาปตฺติยา สงฺเขน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ กตํ
โหติ, ตํ อาปตฺติ นปชฺชติ, อญฺญํ วา ตาทิสํกํ, ตโต วา
ปาปิฏฺฐตรํ, กมฺมํ น ครหติ, กมฺมิเก น ครหติ ฯเปฯ

อปเรหิปี ฯเปฯ น ปกตตตสฺส ภิกฺขุโน อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐาณํ
อณฺชลิคมฺมํ สามิจิกมฺมํ อาสนาภิหารํ สาทิยติ ฯเปฯ

อปเรหิปี ฯเปฯ น ปกตตตสฺส ภิกฺขุโน เสยฺยาภิหารํ ปาโททกํ
ปาทปิจํ ปาทกถลิกํ ปตฺตจิวรปฏิกคฺคหณํ นหฺาเน ปิฏฺฐิปริกมฺมํ
สาทิยติ ฯเปฯ

อปเรหิปี ๕เปฯ น ปกตตตํ ภิกฺขุํ สีลวิปตติยา อนฺนุทฺธเสติ,
 น อจารวิปตติยา อนฺนุทฺธเสติ, น ทิฏฺฐิวิปตติยา อนฺนุทฺธเสติ,
 น อาชีวิวิปตติยา อนฺนุทฺธเสติ, น ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ เกเทติ ๕เปฯ

อปเรหิปี ๕เปฯ น คิหิทฺธชฺช ฐาเรติ, น ติตฺถียทฺธชฺช ฐาเรติ,
 น ติตฺถิเย เสวติ, ภิกฺขุ เสวติ, ภิกฺขุสิกฺขาย สิกฺขติ ๕เปฯ

อปเรหิปี ๕เปฯ น ปกตตเตน ภิกฺขุณา สทฺธิ เอกจณฺเณ
 อาวาเส วสติ, น เอกจณฺเณ อนาวาเส วสติ, น เอกจณฺเณ
 อาวาเส วา อนาวาเส วา วสติ, ปกตตตํ ภิกฺขุํ ทิสฺวา อาสนา
 วุฏฺฐาติ, น ปกตตตํ ภิกฺขุํ อาสาเทติ อนโต วา พหิ วา.
 อิเมหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน
 อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺม ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพ.

อฏฺฐหิ ภิกฺขเว อํเเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา
 อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺม ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพ; น ปกตตตสฺส
 ภิกฺขุโน อโปสถํ จเปติ, น ปวารณํ จเปติ, น สวจนียํ
 กโรติ, น อนฺนวาทํ ปฏฺฐจเปติ, น โอภาสํ กาเรติ, น โจเทติ,
 น สาเรติ, น ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว
 อฏฺฐหฺงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม
 อุกฺเขปนียกมฺม ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพ.

อาปตติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺเม
 ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพเตจตฺตาฬิสงฺกํ นิฏฺฐิตํ.

[๖๔] เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพ. เตน []^๑
 ภิกฺขเว จณฺเณน ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกमितฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ เท. เอตฺถนฺตเร นิสฺสโก ทิสฺสติ.

กิริตวา วุฑฒานัน ภิกขุโน ปาเท วนฺทิตวา อุกกุฏิกํ นิสิติตวา
 อณฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘อหํ ภาณเต สงฺเขน
 อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตามิ, โลมํ
 ปาเตมิ, เนตฺถารํ วตฺตามิ, อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมสฺส
 ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจามิตฺติ. ทฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา.
 พฺยตฺเตน ภิกขุณา ปฏิพฺเพน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

‘สฺสณาทฺตุ เม ภาณเต สงฺโฆ, อयํ ฌนฺโน ภิกขุ สงฺเขน
 อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตติ, โลมํ
 ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ, อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมสฺส
 ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺโฆ ฌนฺนสฺส
 ภิกขุโน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺเอย;
 เอสา ฌตฺติ.

สฺสณาทฺตุ เม ภาณเต สงฺโฆ, อยํ ฌนฺโน ภิกขุ สงฺเขน
 อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตติ, โลมํ
 ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ, อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมสฺส
 ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจติ, สงฺโฆ ฌนฺนสฺส ภิกขุโน อาปตฺติยา
 อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภฺเติ. ยสฺสา ยสมฺโต ขมติ
 ฌนฺนสฺส ภิกขุโน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมสฺส
 ปฏิปฺปสฺสทฺธิ, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ.
 สฺสณาทฺตุ เม ภาณเต สงฺโฆ, อยํ ฌนฺโน ภิกขุ สงฺเขน อาปตฺติยา
 อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมกโต สมฺมา วตฺตติ, โลมํ ปาเตติ,
 เนตฺถารํ วตฺตติ, อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมสฺส
 ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจติ, สงฺโฆ ฌนฺนสฺส ภิกขุโน อาปตฺติยา

อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺเภติ. ยสฺสา ยสมฺโต ขมฺติ
 ฉนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมสฺส
 ปฏิปฺปสฺสทฺธิ, โส ตฺถุหฺสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ปฏิปฺปสฺสทฺธํ สงฺเขน ฉนฺนสฺส ภิกฺขุโน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม
 อุกฺเขปนียกมฺมํ, ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถุหฺ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺมํ นิฏฺฐิตํ จญฺจ.

๗. ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺม

[๖๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อริฏฺฐสฺส นาม
 ภิกฺขุโน คณฺฐพาธิปฺพุพฺพสฺส^๑ เอวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ
 “ตถาหํ ภควตา ฐมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ, ยถา เยเม อนฺตรายิกา
 ฐมา วุตฺตา ภควตา, เต ปฏิเสวโต []”^๒ อนฺตรายายาติ. อสฺสํ
 โข สมพฺพลา ภิกฺขุ “อริฏฺฐสฺส นาม กิร ภิกฺขุโน คณฺฐพาธิปฺพุพฺพสฺส
 เอวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ‘ตถาหํ ภควตา ฐมฺมํ เทสิตํ
 อาชานามิ, ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฐมา วุตฺตา ภควตา, เต
 ปฏิเสวโต นาลํ อนฺตรายายาติ. อถ โข เต ภิกฺขุ, เยเน อริฏฺฐโ
 ภิกฺขุ คณฺฐพาธิปฺพุพฺโ, เตนฺอุปสงฺกมฺมึสุ; อุปสงฺกมิตฺวา อริฏฺฐํ ภิกฺขุ
 คณฺฐพาธิปฺพุพฺพํ เอตทวโจ “สจฺจํ กิร เต อาวุโส อริฏฺฐ เอวรูปํ
 ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ‘ตถาหํ ภควตา ฐมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ,

^๑ ฉ.อ.มหา. กทฺฐพาธิปฺพุพฺพสฺส, เอวมฺปรี. ^๒

ส.ฉ.เท.มหา. เอตฺถนฺตเร นาลนฺติ อปฺ ปาโจ ทิสฺสติ.

ยถา เยเม อนุตรายิกา ฐมมา วุตตะตา ภควตา, เต ปฏิสเวโต
 นาลิ อนุตรายายาติ. “เอวํ พยา โข อหิ อวฺโส ภควตา ฐมมํ
 เทสิตํ อาชานามิ, ยถา เยเม อนุตรายิกา ฐมมา วุตตะตา ภควตา,
 เต ปฏิสเวโต นาลิ อนุตรายายาติ.

“มา อวฺโส อริสฺสจ เอวํ อวจ มา ภควนฺตํ อพฺภาจิกฺขิ,
 น หิ สารุ ภควโต อพฺภกฺขานํ, น หิ ภควา เอวํ วเทยฺย,
 อนेกปริยาเยน อวฺโส อริสฺสจ อนุตรายิกา ฐมมา []^๑ วุตตะตา
 ภควตา, อลญฺจ ปน เต ปฏิสเวโต อนุตรายาย. อปฺปสฺสทา
 กามา วุตตะตา ภควตา พหุทฺทฺชา พหุปายาสา,^๒ อาทีนโว เอตถ
 ภิกฺขโย. อฏฺฐกิงฺกสฺสูปมา กามา วุตตะตา ภควตา พหุทฺทฺชา
 พหุปายาสา, อาทีนโว เอตถ ภิกฺขโย. มํสเปสฺสูปมา กามา วุตตะตา
 ภควตา ๔เปยฺย ติณฺฑกฺกูปมา กามา วุตตะตา ภควตา ๔เปยฺย^๓
 องฺคารกาสฺสูปมา กามา วุตตะตา ภควตา ๔เปยฺย^๓ สฺสปีนฺกูปมา กามา
 วุตตะตา ภควตา ๔เปยฺย^๓ ยาจิตฺกูปมา กามา วุตตะตา ภควตา ๔เปยฺย^๓
 รุกฺขผลูปมา กามา วุตตะตา ภควตา ๔เปยฺย^๓ อสิสฺสนูปมา กามา
 วุตตะตา ภควตา ๔เปยฺย^๓ สตฺตสิสฺสนูปมา กามา วุตตะตา ภควตา
 ๔เปยฺย^๓ สปฺปสิสฺสนูปมา กามา วุตตะตา ภควตา พหุทฺทฺชา พหุปายาสา,
 อาทีนโว เอตถ ภิกฺขโยติ.

เอวํปิ โข อริสฺสจ ภิกฺขุ คณฺธพาธิปฺพุโพ เตหิ ภิกฺขุหิ
 วุจฺจมาโน ตเถว ตํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ ฅามสา ปรามสฺส^๔ อภินิวิสฺส
 โวหริติ “เอวํ พยา โข อหิ อวฺโส ภควตา ฐมมํ เทสิตํ

อาชานามิ, ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฐมฺมา วุตฺตา ภควตา, เต
ปฏิสฺสวโต นาลํ อนฺตรายายาติ. ยโต จ^๑ โข เต ภิกฺขุ นาสกฺขีสุ
อริฏฺฐํ ภิกฺขุํ คณฺฐพาธิปฺพุพฺพํ เอตสฺมา ปาปกา ทิฏฐิจิตฺตา วิเวเจตฺถ,
อถ โข เต ภิกฺขุ เยเน ภควา, เตนฺอุปสงฺกมฺมีสุ; อุปสงฺกมิตฺวา
ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ.

อถ โข ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรณเ ภิกฺขุสงฺฆํ
สนฺนิปาตาเปตฺวา อริฏฺฐํ ภิกฺขุํ คณฺฐพาธิปฺพุพฺพํ ปฏฺฐิจฺฉินฺติ “สจฺจํ กิร
เต อริฏฺฐเ เอวฺรูปํ ปาปกํ ทิฏฐิจิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ‘ตถาหํ ภควตา ฐมฺมํ
เทสิตํ อาชานามิ, ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฐมฺมา วุตฺตา ภควตา,
เต ปฏฺฐิสฺสวโต นาลํ อนฺตรายายาติ. “เอวํ พฺยา โข อหํ ภนฺเต
ภควตา ฐมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ, ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฐมฺมา
วุตฺตา ภควตา เต ปฏฺฐิสฺสวโต นาลํ อนฺตรายายาติ.

“กสฺส นฺุ โข นาม ตวํ โมฆปฺุริส มยา เอวํ ฐมฺมํ เทสิตํ
อาชานาสิ. นนฺุ มยา โมฆปฺุริส อนฺเกปริยาเยเน อนฺตรายิกา
ฐมฺมา []^๒ วุตฺตา. อลฺลยจ ปเน เต ปฏฺฐิสฺสวโต อนฺตรายาย.
อปฺปสฺสาทา กามา วุตฺตา มยา พหุทฺถกา พหุปาयाสา, อาทีนโว
เอตฺถ ภิยฺโย. อฏฺฐิกงฺกสฺสูปมา กามา วุตฺตา มยา พหุทฺถกา
พหุปาयाสา, อาทีนโว เอตฺถ ภิยฺโย. มฺสเปสฺสูปมา กามา วุตฺตา
มยา ๔เปยฺย ติณฺณกฺกูปมา กามา วุตฺตา มยา ๔เปยฺย องฺคารกาสุปมา
กามา วุตฺตา มยา ๔เปยฺย สฺสปีนฺกูปมา กามา วุตฺตา มยา ๔เปยฺย
ยาจิตฺกูปมา กามา วุตฺตา มยา ๔เปยฺย รุกฺขผลฺลูปมา กามา วุตฺตา

มยา ๕เปฯ อสิสฺสูปมา กามา วุตฺตา มยา ๕เปฯ สตฺติสฺสูปมา
 กามา วุตฺตา มยา ๕เปฯ สปปสิฐปมา กามา วุตฺตา มยา
 พหุทฺกฺขา พหุปายาสา, อาทินโว เอตฺถ ภิกฺขุโย. อถ จ ปน ตฺวํ
 โมฆปฺริส อตฺตนา ทฺคฺคหิตฺเตน ทิฏฺฐิจิตฺเตน^๑ อมฺเห เจว อพฺภาจิกฺขสิ,
 อตฺตนาณฺจ ขณฺสิ, พหุณฺจ อปฺยณํ ปสวสิ, ตํ หิ เต โมฆปฺริส
 ภวิสฺสตี ทิฆมฺรตฺตํ อหิตาย ทฺกฺขาย. เนตํ โมฆปฺริส อปฺปสนฺนํ
 วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขุโยภาวาย ๕เปฯ วิครหิตฺวา ๕เปฯ
 ฌมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ “เตนหิ ภิกฺขเว สงฺฆเ อริฏฺฐสฺส
 ภิกฺขุโน คณฺฐพาธิปฺพุพฺพสฺส ปาปิกาย ทิฏฺฐิจิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค
 อุกฺเขปนียกมฺมํ กโรตุ อสมฺภโกํ สงฺเขน. เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว
 กาทพฺพํ. ปจฺมํ อริฏฺฐเ ภิกฺขุ คณฺฐพาธิปฺพุโพ^๒ โจเทตพฺโพ,
 โจเทตฺวา สาเรตพฺโพ, สาเรตฺวา อาปตฺติ อโรเปตพฺพา; อาปตฺติ
 อโรเปตฺวา พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺวิพลฺเน สงฺฆเ ฌาเปตพฺโพ

[๖๖] ‘สฺสุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆเ, อริฏฺฐสฺส ภิกฺขุโน คณฺฐพาธิ-
 ปฺพุพฺพสฺส เอวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ อฺปฺปนํ ‘ตถาหิ ภควตา ฌมฺมํ
 เทสิตํ อาชานามิ, ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฌมฺมา วุตฺตา ภควตา,
 เต ปฏฺวิเสวโต นาลํ อนฺตรายายาติ. โส ตํ ทิฏฺฐิํ นปฺปฏินิสฺสชฺชติ.
 ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลํ, สงฺฆเ อริฏฺฐสฺส ภิกฺขุโน คณฺฐพาธิปฺพุพฺพสฺส
 ปาปิกาย ทิฏฺฐิจิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย อสมฺภโกํ
 สงฺเขน; เอสา ฌตฺติ.

สฺสุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆเ, อริฏฺฐสฺส ภิกฺขุโน คณฺฐพาธิปฺพุพฺพสฺส
 เอวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ อฺปฺปนํ ‘ตถาหิ ภควตา ฌมฺมํ เทสิตํ

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อิ. อยํ ปาโจ น ทิสฺสตี.

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อิ. อยํ ปาโจ น ทิสฺสตี.

อาชานามิ, ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฐมฺมา วุตฺตา ภควตา, เต
ปฏิสฺสวโต นาลํ อนฺตรายายาติ. โส ตํ ทิฏฺฐิํ นปฺปฏินิสฺสชฺชติ,
สงฺฆเ อริฏฺฐสฺส ภิกฺขุโน คณฺหพาธิปฺพพฺสฺส ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา
อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ กโรติ อสมฺภอํ สงฺเขน. ยสฺสา-
ยสมฺโต ขมติ อริฏฺฐสฺส ภิกฺขุโน คณฺหพาธิปฺพพฺสฺส ปาปิกาย
ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมมฺสฺส กรณํ อสมฺภอํ สงฺเขน,
โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺถติยมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ ๕เปฯ ตติยมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ.
สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺฆเ, อริฏฺฐสฺส ภิกฺขุโน คณฺหพาธิปฺพพฺสฺส
เอวํรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ อุกฺกปณฺหนํ 'ตถาหํ ภควตา ฐมฺมํ เทสิตํ
อาชานามิ, ยถา เยเม อนฺตรายิกา ฐมฺมา วุตฺตา ภควตา, เต
ปฏิสฺสวโต นาลํ อนฺตรายายาติ. โส ตํ ทิฏฺฐิํ นปฺปฏินิสฺสชฺชติ,
สงฺฆเ อริฏฺฐสฺส ภิกฺขุโน คณฺหพาธิปฺพพฺสฺส ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา
อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ กโรติ อสมฺภอํ สงฺเขน. ยสฺสา-
ยสมฺโต ขมติ อริฏฺฐสฺส ภิกฺขุโน คณฺหพาธิปฺพพฺสฺส ปาปิกาย
ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมมฺสฺส กรณํ อสมฺภอํ สงฺเขน,
โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

กตํ สงฺเขน อริฏฺฐสฺส ภิกฺขุโน คณฺหพาธิปฺพพฺสฺส ปาปิกาย
ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ อสมฺภอํ สงฺเขน, ขมติ
สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺหิ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

อาวาสปรมฺปรณฺจ ภิกฺขเว สํสถ 'อริฏฺฐโ จ ภิกฺขุ คณฺหพาธิปฺพโพ
สงฺเขน ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมกโต
อสมฺภอํ สงฺเขนาติ.

อธมมกัมมทวารทสก์

[๖๗] ตีหิ ภิกขเว องฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา
 อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ อธมมกัมมญฺเจว โหติ อวินยกัมมญฺจ
 ทฺวูปสนฺตญฺจ; อสฺมมุขา กตํ โหติ, อปฺปฏิปฺจุฉา กตํ โหติ,
 อปฺปฏินฺณาย กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ
 ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ อธมมกัมมญฺเจว
 โหติ อวินยกัมมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ.

อปเรหิปี ๔เปฯ อนาปตฺติยา กตํ โหติ, อเทสฺนาคามินิยา
 อาปตฺติยา กตํ โหติ, เทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ ๔เปฯ

อปเรหิปี ๔เปฯ อโจเทตฺวา กตํ โหติ, อสาเรตฺวา กตํ โหติ,
 อาปตฺตี อนาโรเปตฺวา กตํ โหติ ๔เปฯ

อปเรหิปี ๔เปฯ อสฺมมุขา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ,
 วคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ๔เปฯ

อปเรหิปี ๔เปฯ อปฺปฏิปฺจุฉา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ,
 วคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ๔เปฯ

อปเรหิปี ๔เปฯ อปฺปฏินฺณาย กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ,
 วคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ๔เปฯ

อปเรหิปี ๔เปฯ อนาปตฺติยา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ โหติ,
 วคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ๔เปฯ

อปเรหิปี ๔เปฯ อเทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ,
 อธมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ ๔เปฯ

อปเรหิปี ๔เปฯ เทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ, อธมฺเมน กตํ
 โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิมฺเหิ โข ภิกขเว ตีหฺงฺเคหิ ๔เปฯ

อปเรหิปี ๔เปฯ อโจเตตฺวา กตํ โหติ, อธฺมเมณ กตํ โหติ,
วคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ
๔เปฯ

อปเรหิปี ๔เปฯ อสारेตฺวา กตํ โหติ, อธฺมเมณ กตํ โหติ,
วคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ๔เปฯ

อปเรหิปี ๔เปฯ อาปตฺตํ อนาโรเปตฺวา กตํ โหติ, อธฺมเมณ
กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคตํ ปาปิกาย ทิฏฐิจิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ
อธฺมมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตฺตญฺจ.

ปาปิกาย ทิฏฐิจิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺเม
อธฺมมกมฺมทฺวาทสํ นิจฺจํ.

ธฺมมกมฺมทฺวาทสํ

[๖๘] ตีหิ ภิกฺขเว อญฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปาปิกาย ทิฏฐิจิยา
อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ ธฺมมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ
สุวฺปสฺนตฺตญฺจ; สมฺมุขา กตํ โหติ, ปฏฺฐิจฺจา กตํ โหติ, ปฏฺฐิณฺณาย
กตํ โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปาปิกาย
ทิฏฐิจิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ ธฺมมกมฺมญฺเจว โหติ
วินยกมฺมญฺจ สุวฺปสฺนตฺตญฺจ.

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตํ ปาปิกาย ทิฏฐิจิยา
อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ ธฺมมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ
สุวฺปสฺนตฺตญฺจ; อาปตฺตติยา กตํ โหติ, เทสฺนาคามินิยา อาปตฺตติยา
กตํ โหติ, อเทสิตฺตาย อาปตฺตติยา กตํ โหติ ๔เปฯ

อปเรหิปี ยเปย โจเทตฺวา กตํ โหติ, สาเรตฺวา กตํ โหติ,
อาปตฺตี อาโรเปตฺวา กตํ โหติ ยเปย

อปเรหิปี ยเปย สมมุขา กตํ โหติ, ฌมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน
กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตํ ยเปย

อปเรหิปี ยเปย ปฏฺฐิจฺฉา กตํ โหติ, ฌมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ยเปย

อปเรหิปี ยเปย ปฏฺฐิณฺณาย กตํ โหติ, ฌมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ยเปย

อปเรหิปี ยเปย อาปตฺติยา กตํ โหติ, ฌมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ยเปย

อปเรหิปี ยเปย เทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา กตํ โหติ,
ฌมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ ยเปย

อปเรหิปี ยเปย อเทสิตาย อาปตฺติยา กตํ โหติ, ฌมฺเมน
กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ ยเปย

อปเรหิปี ยเปย โจเทตฺวา กตํ โหติ, ฌมฺเมน กตํ โหติ,
สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ ยเปย

อปเรหิปี ยเปย สาเรตฺวา กตํ โหติ, ฌมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน
กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตํ ยเปย

อปเรหิปี ยเปย อาปตฺตี อาโรเปตฺวา กตํ โหติ, ฌมฺเมน
กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ. อิมเหิ โข ภิกฺขเว ตีหฺงฺเคหิ
สมฺนฺนาคตํ ปาปีกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏฺฐินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ
ฌมฺมกมฺมณฺเฏว โหติ วินยกมฺมณฺจ สฺวูปสนฺตณฺจ.

อากงฺขมานนุกกํ

[๖๙] ตีหิ ภิกฺขเว องฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปาปิกาย ทิฏฐิจิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย; ภณฺทนาการโก โหติ กลหการโก วิวาทการโก ภสฺสการโก สงฺฆเอ อธิกรณการโก, พาโล โหติ อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทาโน, คิหิสังฺกฺกโจ วิหฺรติ อนนฺโถมิเกหิ คิหิสังฺกฺเคหิ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปาปิกาย ทิฏฐิจิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย. (๑)

ปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปาปิกาย ทิฏฐิจิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย; อธิสฺเส สิลวิปนฺโน โหติ, อชฺฌาจาเร ออาจารย์ปนฺโน โหติ, อติทิฏฐิจิยา ทิฏฐิวิปนฺโน โหติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปาปิกาย ทิฏฐิจิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย. (๒)

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปาปิกาย ทิฏฐิจิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย; พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ, ฐมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสติ, สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว ตีหงฺเคหิ สมณฺหาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปาปิกาย ทิฏฐิจิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย. (๓)

ติณฺณํ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปาปิกาย ทิฏฐิจิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก ภณฺทนาการโก โหติ กลหการโก วิวาทการโก ภสฺสการโก สงฺฆเอ อธิกรณการโก,

เอโก พาโล โหติ อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทาโน, เอโก
 คิหิสังฺฆโจ วิหฺรติ อนนฺดูโลมิเกหิ คิหิสังฺกเคหิ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว
 ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺฆเ ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค
 อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย. (๔)

อปเรสมฺปิ ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺฆเ
 ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย;
 เอโก อธิสฺสเล สิลวิปนฺโน โหติ, เอโก อชฺฌาจาเร อจารวิปนฺโน
 โหติ, เอโก อติทิฏฺฐิยา ทิฏฺฐิวิปนฺโน โหติ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว
 ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺฆเ ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค
 อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย. (๕)

อปเรสมฺปิ ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺฆเ
 ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย; เอโก
 พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ, เอโก ฌมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสติ, เอโก
 สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสติ. อิมํสํ โข ภิกฺขเว ติณฺณํ ภิกฺขุํ
 อากงฺขมาโน สงฺฆเ ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนีย-
 กมฺมํ กเรยฺย. (๖)

ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺเม
 อากงฺขมานจฺจนกํ นิฏฺฐิตํ.

เตจตฺตาฬีสวตฺตํ

หมตอายุ 26/05/2516 [๗๐] ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมมกเตน
 ภิกฺขเว ภิกฺขุณา สมฺมา วตฺติตพฺพํ. ตตฺตรายํ สมฺมาวตฺตนา.

น อุปสมฺปาเทตพฺพํ, น นิสฺสโย ทาทพฺโพ, น สามเณโร
 อุปฺนฺจาเปตพฺโพ, น ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติ สาทิตพฺพา, สมฺมเตนปิ
 ภิกฺขุณฺโโย น โอวทิตพฺพา, ยาย อาปตฺติยา สงฺฆเณ ปาปิกาย
 ทิฏฐิยา อปฺปณฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ กตํ โหติ, सा आपत्ति
 न आपश्चित्पुपा, अण्णा वा दातिसिका, दत्ते वा पापिण्डजरा,
 कम्मं न क्रहितपुप्फं, कम्मिका न क्रहितपुपा, न पकटतुत्तसु
 भिक्षुणे उपोसणे जपेतपुपो, न पवारणा जपेतपुपा, न
 स्वजन्यं कातपुप्फं, न अनुवाते पुण्ड्रपेतपुपो, न ओकासो
 कारेतपुपो, न जोतेतपुपो, न सारेतपुपो, न भिक्षु भिक्षुहि
 सम्पयोचेत्तपฺพนฺติ.

ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปณฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺเม

เตจตฺตาทิสวตฺตํ^๑ นิฏฺฐิตํ.

[๗๑] อถโข สงฺโฆ อริฏฺฐสฺส ภิกฺขุโน คณฺฐพาธิปฺพุพฺพสฺส
 ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปณฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ อกาสิ อสมฺโมคํ
 สงฺฆเณ. โส สงฺฆเณ ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปณฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนีย-
 กมฺมกโต วิพฺภมิ. เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ๕เป๕ เต อฺขุณฺณายนฺติ
 ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อริฏฺฐโ จ ภิกฺขุ คณฺฐพาธิปฺพุพฺโพ
 สงฺฆเณ ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปณฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมกโต
 วิพฺภมิสฺสตีติ. อถโข เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อารोเจสฺสุ.

อถโข ภควา เอตสฺมี นิทานเณ เอตสฺมี ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆํ
 สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกฺขู ปณฺนิปฺจุฉิ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว อริฏฺฐโ

ภิกขุ คณฺหพาริพุโฬ สงฺเขน ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค
 อุกฺเขปนฺนียกมฺมกโต วิพฺภมฺมิตฺติ.^๑ “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา อนนฺนจฺฉวิกํ ฯเปฯ กถํ หิ นาม โส ภิกฺขเว โมฆปริณิ
 สงฺเขน ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมกโต
 วิพฺภมฺมิตฺติ. เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสหนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ
 วิครหิตฺวา ฐมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ เตเนหิ ภิกฺขเว
 สงฺโฆ ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ
 ปฏิปฺปสฺสมเกตุ.

นปฺปปฏิปฺปสฺสมเกตฺตพฺพเตจฺจตาฬิถํ

[๗๒] ปญฺจหิ ภิกฺขเว องฺเคหิ สมนฺนาถตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกาย
 ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตฺตพฺพ;
 อุปฺสมปาเทติ, นิสฺสยํ เทติ, สามเณรํ อุปฺภจฺจาเปติ, ภิกฺขุโนวาทก-
 สมฺมตฺติ สาทียติ, สมฺมโตปิ ภิกฺขุณฺโง โอวทติ. อิเมหิ โข ภิกฺขเว
 ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาถตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺ-
 นิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตฺตพฺพ.

อปเรหิปิ ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาถตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกาย
 ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมเกตฺตพฺพ;
 ยาย อาปตฺติยา สงฺเขน ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค
 อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ กถํ โหติ, ตํ อาปตฺติํ อาปชฺชติ, อญฺญํ วา
 ตาทิสฺสํ, ตโต วา ปาปิฏฺฐตรํ, กมฺมํ ครหติ กมฺมิเก ครหติ.
 อิเมหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาถตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกาย

^๑ เท.อ. วิพฺภมฺมิตฺติ.

ทิฏฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ
ฯเปฯ

อญฺจหิ ภิกฺขเว อญฺเคหิ สมนฺนาทตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกาย
ทิฏฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ;
ปกตตฺตตฺตสฺส ภิกฺขุโน อุโปสถํ จเปติ, ปวารณํ จเปติ, สวณฺนํ
กโรติ, อนฺวาทํ ปญฺจเปติ, โอภาสํ กเรติ, โจเทติ, สาเรติ, ภิกฺขุ
ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชติ. อิมหิ โข ภิกฺขเว อญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาทตฺตสฺส
ภิกฺขุโน ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ น
ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ.

ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺเม
นปฺปฏิปฺปสฺสมภตพฺพเตจฺจตฺตาฬิสงฺกํ นิฏฺฐิตํ.

ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพเตจฺจตฺตาฬิสงฺกํ^๑

[๗๓] ปญฺจหิ ภิกฺขเว อญฺเคหิ สมนฺนาทตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกาย
ทิฏฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ; น
อุปสมฺปาเทติ, น นิสฺสยํ เทติ, น สามเณรํ อุปฏฺฐาเปติ, น
ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติํ สาทียติ, สมฺมโตปิ ภิกฺขุณิโย น โอวาทติ.
อิมหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาทตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกาย
ทิฏฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ.

อปเรหิปิ ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาทตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกาย
ทิฏฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพํ; ยาย

พิมพ์อายุ 26/05/2566

^๑ สฺยา. ปฏิปฺปสฺสมภตพฺพอญฺจารสงฺกํ, เอวฺมุปริปิ.

อาปตติยา สงฺเขน ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปณฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ
กตํ โหติ, ตํ อาปตฺติ น อาปชฺชติ, อญฺญํ วา ตาทิสํ, ตโต วา
ปาปิฏฺฐจฺจ, กมฺมํ น ครหติ, กมฺมิเก น ครหติ, อิมฺเหติ โข
ภิกฺขเว ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาทตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา
อปฺปณฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺภตพฺพํ ฯเปฯ

อญฺจฺหิ ภิกฺขเว อญฺเคหิ สมนฺนาทตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกาย
ทิฏฺฐิยา อปฺปณฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺภตพฺพํ; น
ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน อูโปสถํ จเปติ, น ปวารณํ จเปติ, น
สวฉนฺนํ กโรติ, น อนฺหวาทำ ปญฺจเปติ, น โอภาสํ กาเรติ, น
โจเทติ, น สาเรติ, น ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชติ. อิมฺเหติ โข
ภิกฺขเว อญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาทตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา
อปฺปณฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสสมฺภตพฺพํ.

ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปณฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺเม
ปฏิปฺปสฺสสมฺภตพฺพเตจฺจตฺตาฬิสีกํ นิฏฺฐิจฺฉํ.

[๗๔] เอวฺมจ ปน ภิกฺขเว ปฏิปฺปสฺสสมฺภตพฺพํ. เตน ภิกฺขเว
ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปณฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมกฺเตน ภิกฺขุนา
สงฺฆํ อูปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺกํ กริตฺวา วุฑฺฒาณํ ภิกฺขุณํ
ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺติตฺวา อญฺชลํ ปคฺคเหตฺวา เอวฺมสฺส
วฉนฺนํ 'อหํ ภนฺเต สงฺเขน ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปณฺนิสฺสคฺเค
อุกฺเขปนฺนียกมฺมกฺโต สมฺมา วตฺตามิ, โลมํ ปาเตมิ, เนตฺถารํ
วตฺตามิ, ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปณฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนฺนียกมฺมสฺส
ปฏิปฺปสฺสทฺธี ยาจามิตี. ทฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา.
พฺยตฺเตน ภิกฺขุนา ปฏิพฺพเลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

‘สฺนฺนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อํยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ สงฺเขน
ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมกโต สมนฺมา วตฺตติ,
โลมํ ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ, ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค
อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏฺวิปฺปสฺสทฺธิํ ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกลํ,
สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค
อุกฺเขปนียกมฺมํ ปฏฺวิปฺปสฺสมภฺเวยฺย; เอสา ฅตฺติ.

สฺนฺนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อํยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ สงฺเขน
ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมกโต สมนฺมา วตฺตติ,
โลมํ ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ, ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค
อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏฺวิปฺปสฺสทฺธิํ ยาจติ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกฺขุโน ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ
ปฏฺวิปฺปสฺสมภฺเติ. ยสฺสา ยสมโต ขมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏฺวิปฺปสฺสทฺธิ,
โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺฐิตฺถมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ ฯเปฯ ตฺฐิตฺถมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ.
สฺนฺนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อํยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ สงฺเขน
ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมกโต สมนฺมา วตฺตติ,
โลมํ ปาเตติ, เนตฺถารํ วตฺตติ, ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค
อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏฺวิปฺปสฺสทฺธิํ ยาจติ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกฺขุโน ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ
ปฏฺวิปฺปสฺสมภฺเติ. ยสฺสา ยสมโต ขมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
ปาปิกาย ทิฏฐิยา อปฺปญฺนิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏฺวิปฺปสฺสทฺธิ,
โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ปฏีปฺปสฺสทฐิ^๑ สงฺเขน อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกาย
ทิกฺขุจียา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ, ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา
ตฺถเห. เอวเมตํ ธารยามีติ.

ปาปิกาย ทิกฺขุจียา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปนียกมฺมํ นิฏฺฐิตํ สตฺตมํ.

กมฺมกฺขนฺธโก ปจฺจโม.

อิมมฺหิ ขนฺธเก วตฺถุ สตฺต.

ตสฺสทฺททานิ

ปณฺฑุกฺโกลหิตกา ภิกฺขุ	สยฺ ภณฺฑนการกา
ตาทิสฺส อฺปสงฺกมฺม	อฺสฺสหาหีสฺส จ ภณฺฑน.
อนฺุปฺปนฺหานิ ^๒ ชายนฺติ	อฺุปฺปนฺหานิปี วทฺธเร ^๓
อฺปฺปิจฺฉา เปสฺลา ภิกฺขุ	อฺุชฺฌายนฺติ ปรีสโต. ^๔
สทฺธมฺมฏฺฐิติโก พุทฺโธ	สยฺมญฺ อคฺคปฺคฺคโล
อาณานิสิ ตชฺชนีย-	กมฺมํ สาวตฺถิยํ ชิน.
อสมฺมุขาปฺปฏีปฺจฺฉา	อฺปฺปฏีณฺณาย กตญฺจ ยํ
อนาปตฺติ อเทสเน	เทสิตาย กตญฺจ ยํ.
อโจเทตฺวา อสาเรตฺวา	อนาโรเปตฺวา จ ยํ กตํ
อสมฺมุขา อธมฺเมน	วคฺเคนาปี จ ยํ กตํ. ^๕

^๑ โป. ปฏีปฺปสฺสทฐิตํ ^๒ ส.ฉ.เท. อนฺุปฺปนฺหานิ, เอวมุปรีปี. ^๓ ส. อฺุปฺปนฺหานิ
ปวทฺธเร, อ. อฺุปฺปนฺหานิ ปวทฺธนฺติ ^๔ ส.ฉ.เท. ปทสฺสโต, อ. ปทสฺสโก.
^๕ ส.อ. วคฺเคน จาปี ยํ กตํ, ฉ.เท. ปฺน วคฺเคน ยํ กตํ, เอวมุปรีปี.

อปปฏิปุจณา อธมฺเมน	วคฺเคนาปิ จ ยํ กตํ
อปปฏิญญา อธมฺเมน	วคฺเคนาปิ จ ยํ กตํ.
อนาปตติยา อธมฺเมน	วคฺเคนาปิ จ ยํ กตํ
อเทสนาคามินิยา	อธมฺมวคฺคเมว จ.
เทสิตาย อธมฺเมน	วคฺเคนาปิ ตเถว จ
อโจเทตฺวา อธมฺเมน	วคฺเคนาปิ ตเถว จ.
อสาเรตฺวา อธมฺเมน	วคฺเคนาปิ ตเถว จ
อนาโรเปตฺวา อธมฺเมน	วคฺเคนาปิ ตเถว จ.
กณฺหวารนเยเนว	สูกุวารํ วิชาณิยา ^๑
สงฺโฆ อากงฺขมาโน ว ^๒	ยสฺส ตชฺชนียํ กเร.
ภณฺทนนํ พาลो สํสฺสฺสฺส	อริสฺสีเล อชฺชมาจาเร
อติทิกฺขจฺจยา วิปนฺนสฺส	สงฺโฆ ตชฺชนียํ ^๓ กเร.
พุทฺธธมฺมสฺส สงฺฆสฺส	อวณฺณํ โย จ ภาสติ
ติณฺณนฺนํปิ จ ภิกฺขุณฺ	สงฺโฆ ตชฺชนียํ กเร.
ภณฺทนนการโก ^๔ เอโก	พาลो สํสคฺคณิสฺสีโต
อริสฺสีเล อชฺชมาจาเร	ตเถว อติทิกฺขจฺจยา.
พุทฺธธมฺมสฺส สงฺฆสฺส	อวณฺณํ โย จ ภาสติ
ตชฺชนียกมฺมกโต	เอวํ สมฺมานวตฺตนา.
อุปสมฺปทา นิสฺสโย	สามเณรอุปฏฺฐนา
ภิกฺขุโนวาทกสมฺมโต ^๕	น กเร ตชฺชนีกโต.

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ อ. สูกุวารํ วิชาณิ

^๒ ฉ.,เท.,อ.,มหา. จ

^๓ ฉ.,เท. ตชฺชนียํ, เอวํปริปี.

^๔ ส.,ฉ.,มหา. ภณฺทนน การโก

^๕ ส.,ฉ.,เท.,อ.,มหา. โอวาทสมฺมเตนาปิ

นาปชเช ตมฺจ อาปตฺตี ^๑	ตาทิสมฺจ ตโต ปร
กมฺมณฺจ กมฺมิเก เจว ^๑	น ครเห ตถาวโร.
อุโปสถํ ปวารณ	ปกตตตสฺส นฏฺจเป
น ^๒ สวณฺเณ อโนฺวาทิ ^๓	โอกาโส โจทเนน จ.
สารณํ สมฺปโยคณฺจ	น กรายย ตถาวโร
อุปสมฺปทา นิสฺสโย	สามเณรอุปฏฺจนา. ^๔
โอวาทกสมฺมเตนาปิ	ปณฺจหฺงเคหิ สมฺมติ ^๕
ตณฺจาปชฺชติ อาปตฺตี ^๖	ตาทิสมฺจ ตโต ปร.
กมฺมณฺจ กมฺมิเก จาปิ	ครหนฺโต น สมฺมติ
อุโปสถํ ปวารณ	สวณฺเณอโนฺวาทิ. ^๗
โอกาโส โจทณฺเจว	สารณา สมฺปโยชนา
อิเมหฏฺจเคหิ โย ยุตุโต	ตชฺชนา นุปสมฺมติ.
กณฺหวารนเยเนว	สูกุวาริ วิชาเนีย.
พาโล อาปตฺติพฺหุโล	สํสฺมจฺปิ จ เสยฺยโส.
นียสฺสกมฺมํ สมฺพุทฺโธ	อาณานิสิ มหามฺุณี
กิฏฺฐาติริสฺมึ เทว ภิกฺขุ	อสุสฺสชิปนฺพุพฺสุกา. ^๘

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อิ. จาปิ

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อิ. นสฺสโท น ทิสฺสติ.

^๓ ส.,ฉ. สวณฺเณ อโนฺวาทิ, อิ. สวณฺเณอโนฺวาทิ

^๔ ส.,ฉ.,เท.,มหา. สามเณรํ อุปฏฺจนา, อิ. สามเณรอุปฏฺจนา.

^๕ ส.,เท. ปณฺจหฺงเคหิ น สมฺมติ, ฉ. ปณฺจหฺงเคหิ น สมฺมติ, อิ. ปณฺจหฺงโค น สมฺมติ

หมายเหตุ 26/05/2566

อิ. ตํ อาปชฺชตาปตฺติณฺจ

^๗ ส.,เท.,ฉ. สวณฺเณ จ โนวาทิ, อิ.

สวณฺเณอโนฺวาทิ, มหา. สวณฺเณ จ โนวาทิ.

^๘ อิ. อสุสฺสชิปนฺพุพฺสุ.

อนาจารย์ปิ วิวัช
ปพฺพาชณฺเฑ สมนุทฺโท
มจฺฉิกาสนฺเท สฺฐมโม
ชาติวาเทน ขุํเสติ

ปฏิสารณฺเฑ กมฺมํ
โกสมฺพิยํ ฉนฺนํ ภิกฺขุ
อทสฺสเน อุกฺเขปิตุํ^๑
ฉนฺโน ตํเยว อาปตฺติ

อุกฺเขปนาปฺปฏิกมฺเม
ปาปทิกฺขุจํ อริฏฺฐสฺส
ทิกฺขุจอปฺปฏินิสฺสคฺเค
นียสฺสกมฺมํ ปพฺพชฺช^๒

อทสฺสนาปฺปฏิกมฺเม
ทวานาจารย์ปมาตี^๓

ปพฺพาชณฺเฑกมฺมมฺหิ
อลาภาวณฺเฑ เทว ปณฺจ^๔

ปฏิสารณฺเฑกมฺมมฺหิ
ตชฺชณฺเฑ นียสฺสณฺจ^๕

อาจรีสุ อสญฺญตา
กมฺมํ สาวตฺถิยํ ชินฺ.
จิตฺตสฺสาวาสโก อหุ
สฺฐมโม จิตฺตฺปาสกํ.

อาณาเปสิ ตถาคโต
นิจฺฉนฺตาปตฺติ^๖ ปสฺสิตุํ.

อาณาเปสิ ชินฺตฺตโม
ปฏิกาทุํ น อิจฺฉติ.

อาณาเปสิ วินายโก
อาสิ อญฺญาณนิสฺสิตา.

อุกฺเขเป ชินภาสิตํ
ตเถว ปฏิสารณฺเ.^๗

อนิสฺสคฺเค จ ทิกฺขุจียา
มิจฺฉาอาชีวเมว จ.

อติเรกปทา อิเม
เทว ปณฺจกาทินามกา.

อติเรกปทา อิเม
ทฺเวว กมฺมาปิ สาทิสา.^๘

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ. นิจฺฉนฺตาปตฺติ

^๒ อ. นิสยกมฺมํ ปพฺพชฺช

^๓ ส.,ฉ. ทวานาจารย์ปมาตี, เท. ทวานาจารย์ปมาตี, อ. ทวานาจารย์ปมาตี

^๔ อ. อลาภาวณฺเ- เทว ปณฺจ

^๕ ส.,ฉ.,เท.,อ. อุกฺเขปิตุํ

^๖ อ. ปฏิสารณฺ.

^๗ อ. นิสฺสณฺจ

^๘ อ. ทฺเวว กมฺเมสุ สทิส.

ปพพชชา^๑ ปฏิสาริ จ ทวญจอุณาริตตกา^๒
 ตโย อุกุเขปนียกมมา^๓ สทิสสา เต วิมตติโต
 ตชชนียนเยนาปี เสสํ กมมํ วิชาณียาติ.

กมฺมกฺขนฺธโก นิฏฺฐิตो.^๔

๒. ปาริวาสีกกฺขนุชโก

๑. ปาริวาสีกวตฺตํ

[๗๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ปาริวาสิกา ภิกฺขุ
สาทิยนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณํ อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อณฺชลิ-
กมฺมํ สามีจิกมฺมํ อาสนาภิหารํ เสยฺยาภิหารํ ปาโททกํ ปาทปีจํ ปาทกถลิกํ
ปตฺตจิวรปฏิกุคฺคหณํ นุหฺมานे ปิฏฺฐิจปริกมฺมํ. เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา
ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ปาริวาสิกา
ภิกฺขุ สาทิยิสฺสนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณํ อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อณฺชลิ-
กมฺมํ สามีจิกมฺมํ อาสนาภิหารํ เสยฺยาภิหารํ ปาโททกํ ปาทปีจํ
ปาทกถลิกํ ปตฺตจิวรปฏิกุคฺคหณํ นุหฺมานे ปิฏฺฐิจปริกมฺมนฺติ. อถ โข
เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารोเจสฺสุ.

อถ โข ภควา เอตสฺมี นินฺทาเน เอตสฺมี ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆํ
สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกฺขุ ปฏฺธิปฺจุจฺฉิ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ปาริวาสิกา
ภิกฺขุ สาทิยนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณํ อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อณฺชลิ-
กมฺมํ สามีจิกมฺมํ อาสนาภิหารํ เสยฺยาภิหารํ ปาโททกํ ปาทปีจํ
ปาทกถลิกํ ปตฺตจิวรปฏิกุคฺคหณํ นุหฺมานे ปิฏฺฐิจปริกมฺมนฺติ. “สจฺจํ
ภควาติ.”^๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา “อนนฺนุจฺฉวิกํ ฯเปฯ กถํ หิ นาม
ภิกฺขเว ปาริวาสิกา ภิกฺขุ สาทิยิสฺสนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณํ อภิวาทนํ

^๑ อ. อิตฺตฺสทโท น ทิสฺสทฺธิ, เอมฺบุปริป.

ปัจจุภูจัน อณฺชลิกมฺมํ สามิจิกมฺมํ อาสนาภิหารํ เสยฺยาภิหารํ
 ปาโททกํ ปาทปิจํ ปาทกถลิกํ ปตฺตจิวรปฏิกคฺคหณํ นฺหาเน ปิฏฺฐิ-
 ปริกมฺมํ. เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา
 ภิกฺขโวยภาวาย ฯเปฯ วิครหิตฺวา ฐมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
 “น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเกน ภิกฺขุนา สาทิตพฺพํ ปกตตฺตานํ ภิกฺขุ-
 น อภิวาทนํ ปัจจุภูจัน อณฺชลิกมฺมํ สามิจิกมฺมํ อาสนาภิหาโร
 เสยฺยาภิหาโร ปาโททกํ ปาทปิจํ ปาทกถลิกํ ปตฺตจิวรปฏิกคฺคหณํ
 นฺหาเน ปิฏฺฐิปริกมฺมํ; โย สาทียะย, อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส.

อนฺุชานามิ ภิกฺขเว ปาริวาสิกานํ ภิกฺขุณํ มิถุ ยถาธุลฺลํ
 อภิวาทนํ ปัจจุภูจัน อณฺชลิกมฺมํ สามิจิกมฺมํ อาสนาภิหารํ
 เสยฺยาภิหารํ ปาโททกํ ปาทปิจํ ปาทกถลิกํ ปตฺตจิวรปฏิกคฺคหณํ
 นฺหาเน ปิฏฺฐิปริกมฺมํ.

อนฺุชานามิ ภิกฺขเว ปาริวาสิกานํ ภิกฺขุณํ ปณฺจ ยถาธุลฺลํ
 อุโปสถํ ปวารณํ วสฺสิกสาฎิกํ โอโณชนํ ภตฺตยจ.” เตนฺหิ ภิกฺขเว
 ปาริวาสิกานํ ภิกฺขุณํ วตฺตํ ปณฺญาเปสฺสามิ, ยถา ปาริวาสิกเกหิ
 ภิกฺขุหิ วตฺติตพฺพํ.

[๗๖] ปาริวาสิกเกน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา สมฺมา วตฺติตพฺพํ. ตตฺตฺรา ยํ
 สมฺมาวตฺตนา. น อุปสมฺปาเทตพฺพํ, น นิสฺสโย ทาทพฺโพ, น
 สามเณโร อุปฏฺฐาเปตพฺโพ, น ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติ สาทิตพฺพา,
 สมฺมเตนฺปิ ภิกฺขุณิโย น โอวทิตพฺพา, ยาย อาปตฺติยา สงฺเขน
 ปรีวาโส ทินฺโน โหติ, सा อาปตฺติ น อาปชฺชิตพฺพา, อญฺญา วา
 ตาทิสิกา, ตโต วา ปาปิฏฺจตฺตรา, กมฺมํ น ครหิตพฺพํ, กมฺมิกา

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ.,มหา. จสทโท น ทิสฺสติ, เอวมฺปรีปิ.

น ครหิตพฺพา, น ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน อุโปสเถ จเปตพฺโพ,
 น ปวารณา จเปตพฺพา, น สวจนีโย กาทพฺพํ, น อนุวาทो
 ปฏฺฐจเปตพฺโพ, น โอกาโส กาเรตพฺโพ, น โจเทตพฺโพ, น
 สาเรตพฺโพ, น ภิกฺขุ^๑ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชตพฺพํ.

น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปุโรโต
 คนฺตพฺพํ, น ปุโรโต นิสิตฺตพฺพํ, โย โหติ สงฺฆสฺส อาสนปริยนฺโต
 เสยฺยาปริยนฺโต วิหารปริยนฺโต, โส ตสฺส ปทาตพฺโพ, เตเน จ
 โส สาทิตพฺโพ.

น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา ปกตตฺเตเน ภิกฺขุณา^๒
 ปุเรสมเณน วา ปจฺจาสมเณน วา กุลานิ อุปสงฺกमितพฺพานิ, น
 อารณฺณิกงฺคํ สมฺมาทิตพฺพํ,^๓ น ปิณฺฑปาติกงฺคํ สมฺมาทิตพฺพํ, น จ^๔
 ตปฺปจฺจยา ปิณฺฑปาโต นีหฺราเปตพฺโพ ‘มา มํ ชานีสฺสูติ.

[๗๗] ปาริวาสิกเณ ภิกฺขเว ภิกฺขุณา อาคนฺตฺตเณ อาโรเจตพฺพํ,
 อาคนฺตฺตสฺส อาโรเจตพฺพํ, อุโปสเถ อาโรเจตพฺพํ, ปวารณาย
 อาโรเจตพฺพํ, สเจ คิลานो โหติ, ทฺฐเตนปิ อาโรจาเปตพฺพํ.^๕

น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา อภิกฺขุโก
 อาวาโส คนฺตพฺโพ อณฺเฏตฺร ปกตตฺเตเน อณฺเฏตฺร อนฺตฺรารา.

น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา อภิกฺขุโก
 อนาวาโส คนฺตพฺโพ อณฺเฏตฺร ปกตตฺเตเน อณฺเฏตฺร อนฺตฺรารา.

^๑ อ.อุ. ๒๖. ๒๖. ๒๖. น ทิสฺสติ.

^๓ ส.,ฉ.,อ. สมฺมาทิตพฺพํ, ‘เอวมฺปริปี.

^๕ ส.,ฉ.,เท.,อ. อาโรเจตพฺพํ.

^๒ เท.,อ. ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน

^๔ อ. จสฺสทโท น ทิสฺสติ.

น ภิกขเว ปาริวาสิกเกณ ภิกขุณา สภิกขุกา อาวาสา
อภิกขุโก อาวาโส वा अनवासे वा कन्तपुपो अण्णत्तर
पगतत्तेन अण्णत्तर अनुराया.

น ภิกขเว ปาริวาสิกเกณ ภิกขุणा สภิกขุกา अनवासा
अभिक्षुको आवासो कन्तपुपो अण्णत्तर पगतत्तेन अण्णत्तर
अनुराया.

น ภิกขเว ปาริวาสิกเกณ ภิกขุणा สภิกขุกา अनवासा
अभिक्षुको अनवासे कन्तपुपो अण्णत्तर पगतत्तेन अण्णत्तर
अनुराया. न ภิกขवे पारिवासिकेण भिक्षुणा सभिक्षुका अनवासा
अभिक्षुको आवासो वा अनवासे वा कन्तपुपो अण्णत्तर
पगतत्तेन अण्णत्तर अनुराया.

น ภิกขเว ปาริวาสิกเกณ ภิกขุणा สภิกขุกา อาวาसा वा
अनवासा वा अभिक्षुको आवासो कन्तपुपो अण्णत्तर पगतत्तेन
अण्णत्तर अनुराया.

น ภิกขเว ปาริवासิกเกณ ภิกขุणा สภิกขุกา อาวาसा वा
अनवासा वा अभिक्षुको अनवासे कन्तपुपो अण्णत्तर पगतत्तेन
अण्णत्तर अनुरาया.

น ภิกขเว ปาริवासิกเกณ ภิกขุणा สภิกขุกา อาวาसा वा
अनवासा वा अभिक्षुको आवासो वा अनवासे वा कन्तपुपो
अण्णत्तर पगतत्तेन अण्णत्तर अनुराया.

[๗๘] น ภิกขเว ปาริवासิกเกณ ภิกขุणा สภิกขุกา อาวาसा
สภิกขุโก อาวาโส कन्तपुपो, यत्तुसु भिक्षु नानासंवासा,
अण्णत्तर पगतत्तेन अण्णत्तर अनुराया.

น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
สภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขุ นานาสํวาสกา,
อณฺณตฺร ปกตตฺเตน อณฺณตฺร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขุ
นานาสํวาสกา, อณฺณตฺร ปกตตฺเตน อณฺณตฺร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อนาวาสา
สภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ. ยตฺถสฺสุ ภิกฺขุ นานาสํวาสกา,
อณฺณตฺร ปกตตฺเตน อณฺณตฺร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อนาวาสา
สภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขุ นานาสํวาสกา,
อณฺณตฺร ปกตตฺเตน อณฺณตฺร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อนาวาสา
สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขุ
นานาสํวาสกา, อณฺณตฺร ปกตตฺเตน อณฺณตฺร อนฺตรายา.

[๗๙] น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
วา อนาวาสา วา สภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขุ
นานาสํวาสกา, อณฺณตฺร ปกตตฺเตน อณฺณตฺร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา วา
อนาวาสา วา สภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขุ
นานาสํวาสกา, อณฺณตฺร ปกตตฺเตน อณฺณตฺร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา วา
อนาวาสา วา สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ,

ยตถสสุ ภิกขุ นานาสํวาสกา, อญฺญตร ปกตตฺเตน อญฺญตร
อนฺตรายา.

[๘๐] คนฺตพฺโพ ภิกฺขเว ปาริวาสิกเกน ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา
อาวาสา สภิกฺขุโก อาวาโส, ยตถสสุ ภิกฺขุ สมานสํวาสกา,
ยํ ชญฺญา 'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนฺตพฺโพ ภิกฺขเว ปาริวาสิกเกน ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
สภิกฺขุโก อนาวาโส, ยตถสสุ ภิกฺขุ สมานสํวาสกา ยํ ชญฺญา
'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนฺตพฺโพ ภิกฺขเว ปาริวาสิกเกน ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา, ยตถสสุ ภิกฺขุ สมานสํวาสกา
ยํ ชญฺญา 'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนฺตพฺโพ ภิกฺขเว ปาริวาสิกเกน ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อนาวาสา
สภิกฺขุโก อาวาโส, ยตถสสุ ภิกฺขุ สมานสํวาสกา ยํ ชญฺญา
'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนฺตพฺโพ ภิกฺขเว ปาริวาสิกเกน ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อนาวาสา
สภิกฺขุโก อนาวาโส, ยตถสสุ ภิกฺขุ สมานสํวาสกา ยํ ชญฺญา
'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนฺตพฺโพ ภิกฺขเว ปาริวาสิกเกน ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อนาวาสา
สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา, ยตถสสุ ภิกฺขุ สมานสํวาสกา
ยํ ชญฺญา 'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนฺตพฺโพ ภิกฺขเว ปาริวาสิกเกน ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
วา อนาวาสา วา สภิกฺขุโก อาวาโส, ยตถสสุ ภิกฺขุ สมานสํวาสกา
ยํ ชญฺญา 'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนฺตพฺโพ ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
วา อนาวาสา วา สภิกฺขุโก อนาวาโส, ยตฺถสฺส ภิกฺขุ สมาน-
สํวาสกา ยํ ชณฺเฒา 'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนฺตพฺโพ ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
วา อนาวาสา วา สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา, ยตฺถสฺส
ภิกฺขุ สมานสํวาสกา ยํ ชณฺเฒา 'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

[๘๑] น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา ปกตตฺเตน ภิกฺขุณา
สทฺธิ์ เอกจฺจนฺเณ อาวาเส วตฺถพฺพํ, น เอกจฺจนฺเณ อนาวาเส
วตฺถพฺพํ, น เอกจฺจนฺเณ อาวาเส วา อนาวาเส วา วตฺถพฺพํ,
ปกตตฺตํ ภิกฺขุํ ทิสฺวา อาสนา วุฏฺฐาตพฺพํ, ปกตตฺโต ภิกฺขุ
อาสเนน นิมนฺเตตพฺโพ, น ปกตตฺเตน ภิกฺขุณา สทฺธิ์ เอกาสเน
นิสํทิตพฺพํ, น นีเจ อาสเน นิสินฺเณ อุจฺเจ อาสเน นิสํทิตพฺพํ,
น ฉมายํ นิสินฺเณ อาสเน นิสํทิตพฺพํ, น เอกจฺงกเม จงฺกमितพฺพํ,
น นีเจ จงฺกเม จงฺกมนฺเต อุจฺเจ จงฺกเม จงฺกमितพฺพํ, น ฉมายํ
จงฺกมนฺเต จงฺกเม จงฺกमितพฺพํ.

[๘๒] น ภิกฺขเว ปาริวาสิกเณ ภิกฺขุณา ปาริวาสิกเณ วุฑฺฒตเรน
ภิกฺขุณา สทฺธิ์ ๔เปยฺ มุลาเย ปฏิกฺขุสสนารเณ ภิกฺขุณา สทฺธิ์ ๔เปยฺ
มานตฺตารเณ ภิกฺขุณา สทฺธิ์ ๔เปยฺ มานตฺตจาริกเณ ภิกฺขุณา
สทฺธิ์ ๔เปยฺ อพฺภานารเณ ภิกฺขุณา สทฺธิ์ เอกจฺจนฺเณ อาวาเส
วตฺถพฺพํ, น เอกจฺจนฺเณ อนาวาเส วตฺถพฺพํ, น เอกจฺจนฺเณ
อาวาเส วา อนาวาเส วา วตฺถพฺพํ, น เอกาสเน นิสํทิตพฺพํ,
น นีเจ อาสเน นิสินฺเณ อุจฺเจ อาสเน นิสํทิตพฺพํ, น ฉมายํ
นิสินฺเณ อาสเน นิสํทิตพฺพํ, น เอกจฺงกเม จงฺกमितพฺพํ, น นีเจ
จงฺกเม จงฺกมนฺเต อุจฺเจ จงฺกเม จงฺกमितพฺพํ, น ฉมายํ จงฺกมนฺเต
จงฺกเม จงฺกमितพฺพํ.

ปาริวาสิกจตุตถโย เจ ภิกขเว ปริวาสึ ทเทยฺย, มุลาเย
ปฏิกสเสยฺย, มาณตตํ ทเทยฺย, ตพฺพีโส^๑ อพฺเภยฺย, อกมฺมํ ตํ^๒
น จ กรณียนฺติ.

จตุทฺตปาริวาสิกวตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

[๘๓] อถปิ อายสฺมา อุปาสิ, เยน ภควา, เตนฺอุปสงฺกมิ;
อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนฺตํ นิสีทิ. เอกมฺนฺตํ
นิสินฺโน โข อายสฺมา อุปาสิ ภควนฺตํ เอตทวโจ “กตฺตี” นุ โข
ภนฺเต ปาริวาสิกสฺส ภิกขุโน รตฺติจฺเจทาติ. “ตโย โข อุปาสิ
ปาริวาสิกสฺส ภิกขุโน รตฺติจฺเจทา สหฺวาโส วิปฺปวาโส อนาโรจนา,
อิเม โข อุปาสิ ตโย ปาริวาสิกสฺส ภิกขุโน รตฺติจฺเจทาติ.

[๘๔] เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยํ มหาภิกขุสงฺโฆ
สนฺนิปติโต โหติ, น สกฺโกนฺติ ปาริวาสิกา ภิกขุ ปริวาสึ โสเชตฺตุ,
เต ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถํ อาโจเรสุ. “อนุชานามิ ภิกขเว
ปริวาสึ นิขิปปิตฺตุ. เอวญฺจ ปน ภิกขเว นิขิปปิตพฺโพ. เตน
ปาริวาสิกเณ ภิกขุณา เอกํ ภิกขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺกํ
กริตฺวา อุกุกฺกุกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลิ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย
‘ปริวาสึ นิขิปปามีติ, นิขิตฺโต โหติ ปริวาโส. ‘วตฺตํ นิขิปปามีติ,
นิขิตฺโต โหติ ปริวาโสติ.”^๔

[๘๕] เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยา ภิกขุ ตหิ ตหิ^๕
ปฏกมฺีสุ. สกฺโกนฺติ ปาริวาสิกา ภิกขุ ปริวาสึ โสเชตฺตุ, เต

^๑ ส.,ฉ.,เท.,มหา. ตํ วิโส, อิ. วิโส, เอวมฺปริปิ. ^๒ ส.,ฉ.,เท.,อิ. อโย ปาโจ น ทิสฺสติ.

^๓ ส.,ฉ.,เท.,อิ.,มหา. กติ ^๔ ส.,ฉ.,อิ. ปริวาโส, เอวมฺปริปิ. ^๕ ส.,ฉ.,เท.,อิ. ตหํ ตหํ

ภิกขุ ภควโต เอตมตถ์ อาโรเจสฺ. “อนุชานามิ ภิกขเว ปริวาส์
สมาทาตุ.” เอวณจ ปน ภิกขเว สมาทิตพฺโพ.^๒ เตน ปาริวาสิเกน
ภิกขุณา เอกํ ภิกขุํ อุปสงกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงคํ กริตฺวา
อุกุกุฏิกํ นิสิตฺติวาทา อณฺชลํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘ปริวาส์
สมาทียามีติ, สมาทินโน โหติ ปริวาโส. ‘วตฺตํ สมาทียามีติ,
สมาทินโน โหติ ปริวาโสติ.

ปาริวาสิกวตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

๒. มุลาปฏิกษณารหัตต

[๘๖] เตน โข ปน สมเยน มุลาปฏิกษณารหา ภิกขุ
สาทิยนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกขุณํ อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อณฺชลิ-
กมฺมํ สามิจิกมฺมํ อาสนาภิหารํ เสยฺยาภิหารํ ปาโททกํ ปาทปีจํ
ปาทกถลิกํ ปตฺตจิวรปฏิกคฺคหณํ นฺหาเน ปิฏฺฐิปริกมฺมํ. เย เต ภิกขุ
อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต อฺชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
มุลาปฏิกษณารหา ภิกขุ สาทิยิสฺสนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกขุณํ
อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อณฺชลิกมฺมํ สามิจิกมฺมํ อาสนาภิหารํ
เสยฺยาภิหารํ ปาโททกํ ปาทปีจํ ปาทกถลิกํ ปตฺตจิวรปฏิกคฺคหณํ
นฺหาเน ปิฏฺฐิปริกมฺมนฺติ. อถ โข เต ภิกขุ ภควโต เอตมตถ์
อาโรเจสฺ.

อถ โข ภควา เอตสฺมี นินทาเน เอตสฺมี ปกรณํ ภิกขุสงฺฆํ
สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกขุ ปฏฺฐิปุจฺฉิ “สจฺจํ กิร ภิกขเว มุลาป

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.,ฉ.,เท. สมาทิตุ, อ. สมาทิตุ.

^๒ ส.,ฉ.,เท. สมาทิตพฺโพ, เอวมุปริป.

ปฏิกัสสนารหา ภิกขุ สาทียนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกขุํ อภิวาทํ
 ปจฺจุจฺจนํ ๔เปฯ นฺหาเน ปิฎฺฐิจปริกมฺมนฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ
 พุทฺโธ ภควา “อนนฺจจฺจวิกํ ๔เปฯ กถํ หิ นาม ภิกฺขเว มฺลยา
 ปฏิกัสสนารหา ภิกขุ สาทียิสฺสนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกขุํ อภิวาทํ
 ปจฺจุจฺจนํ ๔เปฯ นฺหาเน ปิฎฺฐิจปริกมฺมํ. เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ
 วา ปสาทาย ๔เปฯ วิครหิตฺวา ธมฺมํ กถํ กถฺวา ภิกขุ อามนฺเตสิ
 “น ภิกฺขเว มฺลยา ปฏิกัสสนารเหเน ภิกฺขุณา สาทิตพฺพํ ปกตตฺตานํ
 ภิกขุํ อภิวาทํ ปจฺจุจฺจนํ ๔เปฯ นฺหาเน ปิฎฺฐิจปริกมฺมํ; โย
 สาทียะย, อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺกฺส.

อนฺชานามิ ภิกฺขเว มฺลยา ปฏิกัสสนารหานํ ภิกขุํ มิถุ
 ยถาวุทฺธํ อภิวาทํ ปจฺจุจฺจนํ ๔เปฯ นฺหาเน ปิฎฺฐิจปริกมฺมํ.
 อนฺชานามิ ภิกฺขเว มฺลยา ปฏิกัสสนารหานํ ภิกขุํ ปณฺจ ยถาวุทฺธํ
 อุโปสถํ ปวารณํ วสฺสีกสาฎฺฐิกํ โอโณชนํ ภตฺตมฺจ. เตเนหิ ภิกฺขเว
 มฺลยา ปฏิกัสสนารหานํ ภิกขุํ วตฺตํ ปณฺณาเปสฺสามิ, ยถา มฺลยา
 ปฏิกัสสนารเหหิ ภิกฺขุหิ วตฺติตพฺพํ.

[๘๗] มฺลยา ปฏิกัสสนารเหเน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา สมฺมา
 วตฺติตพฺพํ. ตตฺตรายํ สมฺมาวตฺตนา. น อุปสมฺปาเทตพฺพํ, น นิสฺสโย
 ทาทพฺโพ, น สามเณโร อุปฺภุจฺจาเปตพฺโพ, น ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติ
 สาทิตพฺพา, สมฺมเตนปี ภิกฺขุณิโย น โอวทิตพฺพา, ยาย อาปตฺติยา
 []^๑ มฺลยา ปฏิกัสสนารโห []^๒ โหติ, สา อาปตฺติ น
 อาปชฺชิตพฺพา, อญฺญา วา ตาทิสิกา, ตโต วา ปาปิฎฺจตฺตรา,

กมฺมํ น ครหิตพฺพํ, กมฺมิกา น ครหิตพฺพา, น ปกตตตฺส
ภิกฺขุโน อุโปสเถ จเปตพฺโพ, น ปวาร์ณา จเปตพฺพา, น สวจนียํ
กาตพฺพํ, น อนุวาทो ปฏฺฐจเปตพฺโพ, น โอกาโส กาเรตพฺโพ, น
โจเทตพฺโพ, น สาเรตพฺโพ, น ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชตพฺพํ.

น ภิกฺขเว มุลาปฏิกุสสนารเหณฺ ภิกฺขุณา ปกตตตฺส
ภิกฺขุโน ปุรโต คนฺตพฺพํ, น ปุรโต นิสิตฺตพฺพํ, โย โหติ สงฺฆสฺส
อาสนปรียนฺโต เสยฺยาปรียนฺโต วิหารปรียนฺโต, โส ตสฺส
ปทาตพฺโพ, เตน จ โส สาทิตพฺโพ.

น ภิกฺขเว มุลาปฏิกุสสนารเหณฺ ภิกฺขุณา ปกตตฺเตน
ภิกฺขุณา ปุเรสมณฺเณน วา ปจฺจาสมณฺเณน วา กุลานิ อุปสงฺกमितพฺพานิ,
น อารณฺณิกงฺคํ สมาทิตพฺพํ, น ปิณฺทปาติกงฺคํ สมาทิตพฺพํ,
น จ ตปฺปจฺจยา ปิณฺทปาโต นีหฺราเปตพฺโพ ‘มา มํ ชานีสฺสุติ.

น ภิกฺขเว มุลาปฏิกุสสนารเหณฺ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา
อาวาสา อภิกฺขุโก^๑ อาวาโส คนฺตพฺโพ อณฺเวยตร ปกตตฺเตน
อณฺเวยตร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว มุลาปฏิกุสสนารเหณฺ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา
อาวาสา อภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ อณฺเวยตร ปกตตฺเตน
อณฺเวยตร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว มุลาปฏิกุสสนารเหณฺ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา
อาวาสา อภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ
อณฺเวยตร ปกตตฺเตน อณฺเวยตร อนฺตรายา.

^๑ อ. สภิกฺขุโก, เอวมฺปิ.

น ภิกขเว มุลาเย ปฏิกัสสนารเหเน ภิกขุณา สภิกขุกา
อนาวาสา อภิกขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ อญฺญตร ปกตตฺเตน
อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกขเว มุลาเย ปฏิกัสสนารเหเน ภิกขุณา สภิกขุกา
อนาวาสา อภิกขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ อญฺญตร ปกตตฺเตน
อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกขเว มุลาเย ปฏิกัสสนารเหเน ภิกขุณา สภิกขุกา
อนาวาสา อภิกขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ
อญฺญตร ปกตตฺเตน อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกขเว มุลาเย ปฏิกัสสนารเหเน ภิกขุณา สภิกขุกา
อาวาสา วา อนาวาสา วา อภิกขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปย
อภิกขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปย อภิกขุโก อาวาโส วา
อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ อญฺญตร ปกตตฺเตน อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกขเว มุลาเย ปฏิกัสสนารเหเน ภิกขุณา สภิกขุกา
อาวาสา สภิกขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ ภิกขุ นานา-
สํวาสกา, อญฺญตร ปกตตฺเตน อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกขเว มุลาเย ปฏิกัสสนารเหเน ภิกขุณา สภิกขุกา
อาวาสา สภิกขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปย สภิกขุโก อาวาโส
วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ ภิกขุ นานาสํวาสกา,
อญฺญตร ปกตตฺเตน อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกขเว มุลาเย ปฏิกัสสนารเหเน ภิกขุณา สภิกขุกา
อนาวาสา สภิกขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปย สภิกขุโก
อนาวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปย สภิกขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา
คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ ภิกขุ นานาสํวาสกา, อญฺญตร ปกตตฺเตน
อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกขเว มุลาบ ปฏิภัสสนารเหณ ภิกขุณา สภิกขุกา
อวาสา วา อนวาสา วา สภิกขุโก อวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปย
สภิกขุโก อนวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปย สภิกขุโก อวาโส วา
อนวาโส วา คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺส ภิกขุ นานาสํวาสกา, อณฺณตฺร
ปกตตฺเตน อณฺณตฺร อนฺตรายา.

คนฺตพฺโพ ภิกขเว มุลาบ ปฏิภัสสนารเหณ ภิกขุณา สภิกขุกา
อวาสา สภิกขุโก อวาโส ๕เปย สภิกขุโก อนวาโส ๕เปย
สภิกขุโก อวาโส วา อนวาโส วา, ยตฺถสฺส ภิกขุ สมานสํวาสกา
ยํ ชณฺเฒา 'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนฺตพฺโพ ภิกขเว มุลาบ ปฏิภัสสนารเหณ ภิกขุณา สภิกขุกา
อนวาสา สภิกขุโก อวาโส ๕เปย สภิกขุโก อนวาโส ๕เปย
สภิกขุโก อวาโส วา อนวาโส วา, ยตฺถสฺส ภิกขุ สมานสํวาสกา
ยํ ชณฺเฒา 'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนฺตพฺโพ ภิกขเว มุลาบ ปฏิภัสสนารเหณ ภิกขุณา สภิกขุกา
อวาสา วา อนวาสา วา สภิกขุโก อวาโส ๕เปย สภิกขุโก
อนวาโส ๕เปย สภิกขุโก อวาโส วา อนวาโส วา, ยตฺถสฺส
ภิกขุ สมานสํวาสกา ยํ ชณฺเฒา 'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

น ภิกขเว มุลาบ ปฏิภัสสนารเหณ ภิกขุณา ปกตตฺเตน
ภิกขุณา สทฺธิ เอภจฺจนฺเน อวาเส วตฺถพฺพํ, น เอภจฺจนฺเน
อนวาเส วตฺถพฺพํ, น เอภจฺจนฺเน อวาเส วา อนวาเส วา
วตฺถพฺพํ, ปกตตฺตํ ภิกขุํ ทิสฺวา อาสนา วุฏฺฐาตพฺพํ, ปกตตฺโต
ภิกขุ อาสนเนน นิมนฺเตตพฺโพ, น ปกตตฺเตน ภิกขุณา สทฺธิ
เอภจฺจนฺเน นิสํทิตพฺพํ, น นีเจ อาสนเน นิสินฺเน อุจฺเจ อาสนเน
นิสํทิตพฺพํ, น จมายํ นิสินฺเน อาสนเน นิสํทิตพฺพํ, น เอภจฺจนฺเม

จงกमितัพพํ, น นีเจ จงกเม จงกมนฺเต อุจฺเจ จงกเม จงกमितัพพํ,
 น จมายํ จงกมนฺเต จงกเม จงกमितัพพํ.

น ภิกฺขเว มุลาเย ปฏิกฺขสนารเหเน ภิกฺขุณา ปารีวาสิกเกเน
 ภิกฺขุณา สทฺธิ ๔เปยฺ มุลาเย ปฏิกฺขสนารเหเน วุฑฺฒตเรน ภิกฺขุณา
 สทฺธิ ๔เปยฺ มานตฺตารเหเน ภิกฺขุณา สทฺธิ ๔เปยฺ มานตฺตจาริกเน
 ภิกฺขุณา สทฺธิ ๔เปยฺ อพฺภานารเหเน ภิกฺขุณา สทฺธิ เอกจฺจนฺเน
 อาวาเส วตฺถัพพํ, น เอกจฺจนฺเน อนาวาเส วตฺถัพพํ, น
 เอกจฺจนฺเน อาวาเส वा อนาวาเส वा วตฺถัพพํ, น เอกาสเน
 นิสีทิตัพพํ, น นีเจ อาสเน นิสินฺเน อุจฺเจ อาสเน นิสีทิตัพพํ,
 น จมายํ นิสินฺเน อาสเน นิสีทิตัพพํ, น เอกจงกเม จงกमितัพพํ,
 น นีเจ จงกเม จงกมนฺเต อุจฺเจ จงกเม จงกमितัพพํ, น จมายํ
 จงกมนฺเต จงกเม จงกमितัพพํ.

มุลาเย ปฏิกฺขสนารหจตฺตโต เจ ภิกฺขเว ปรีวาสํ ทเทยฺ,
 มุลาเย ปฏิกฺขเสยฺ, มานตฺตํ ทเทยฺ, ตพฺพีโส อพฺภะยฺ, อกมฺมํ
 ตํ น จ กรณียนติ.

“มุลาเย ปฏิกฺขสนารหจตฺตํ นิฏฺฐิตํ.”

๓. มานตฺตารหจตฺตํ

[๘๘] เตน โข ปน สมเยเน มานตฺตารหา ภิกฺขุ สาทียนฺติ
 ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณํ อภิวาทนํ ปจฺจุจฺจํ ๔เปยฺ นฺหาเน ปิฏฺฐิ-
 ปริกมฺมํ. เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจา ๔เปยฺ เต อุชฺฌายนฺติ

ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม มานตุตทารหา ภิกฺขุ สาทียิสฺสนฺติ
 ปกตตฺตานํ ภิกฺขุํ อภิวาทํ ปจฺจุฏฺฐาณํ ๕เปฯ นฺหาเน ปิฎฺฐิ-
 ปริกมฺมนฺติ. อถโข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสสุ.
 “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว มานตุตทารหา ภิกฺขุ สาทียนฺติ ปกตตฺตานํ
 ภิกฺขุํ อภิวาทํ ปจฺจุฏฺฐาณํ ๕เปฯ นฺหาเน ปิฎฺฐิปริกมฺมนฺติ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “อนนฺจฺจวิกํ ๕เปฯ กถํ
 หิ นาม ภิกฺขเว มานตุตทารหา ภิกฺขุ สาทียิสฺสนฺติ ปกตตฺตานํ
 ภิกฺขุํ อภิวาทํ ปจฺจุฏฺฐาณํ ๕เปฯ นฺหาเน ปิฎฺฐิปริกมฺมํ. เนตํ
 ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๕เปฯ วิครหิตฺวา ๕เปฯ ธมฺมํ
 กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ “น ภิกฺขเว มานตุตทารเหเน ภิกฺขุนา
 สาทิตพฺพํ ปกตตฺตานํ ภิกฺขุํ อภิวาทํ ปจฺจุฏฺฐาณํ ๕เปฯ นฺหาเน
 ปิฎฺฐิปริกมฺมํ; โย สาทียะย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

อนฺชานามิ ภิกฺขเว มานตุตทารหานํ ภิกฺขุํ มิถุ ยถาสุทฺธํ
 อภิวาทํ ปจฺจุฏฺฐาณํ ๕เปฯ นฺหาเน ปิฎฺฐิปริกมฺมํ. อนฺชานามิ
 ภิกฺขเว มานตุตทารหานํ ภิกฺขุํ ปญฺจ ยถาสุทฺธํ อุโปสถํ ปวารณํ
 วสฺสิกฺสาฎฺฐิกํ โอโณชนํ ภตฺตณฺจ. เตเนหิ ภิกฺขเว มานตุตทารหานํ
 ภิกฺขุํ วตฺตํ ปญฺญาเปสฺสามิ, ยถา มานตุตทารเหหิ ภิกฺขุหิ วตฺติตพฺพํ.

[๘๘] มานตุตทารเหเน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา สมฺมา วตฺติตพฺพํ.
 ตตฺตฺราญํ สมฺมาวตฺตนา. น อุปสมฺปาเทตพฺพํ, น นิสฺสโย ทาตพฺโพ,
 น สามณฺเฑโร อุปฺภูจาเปตพฺโพ, น ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติ สาทิตพฺพา,
 สมฺมเตนปิ ภิกฺขุณิโย น โอวทิตพฺพา, ยาย อาปตฺติยา มานตุตทารโห
 โหติ, สา อาปตฺติ น อาปชฺชิตพฺพา, อญฺญา วา ตาทิสฺสิกา,
 ตโต ๖๒๖ ปาปิฎฺฐตฺตรา, กมฺมํ น ครหิตพฺพํ, กมฺมิกา น
 ครหิตพฺพา, น ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน อุโปสโถ จเปตพฺโพ, น

ปวารณา จเปตพุพฺพ, น สวจนีเย กาทพุพฺพ, น อนฺนวาโท
ปฏฺฐจเปตพุพฺพ, น โอกาโส กาทพุพฺพ, น โจเทตพุพฺพ, น
สาเรตพุพฺพ, น ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชตพุพฺพ.

น ภิกฺขเว มานตุตฺตารเหณ ภิกฺขุณา ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน
ปุโรโต คนฺตพุพฺพ, น ปุโรโต นิสิตฺตพุพฺพ, โย โหติ สงฺฆสฺส
อาสนปรียนฺโต เสยฺยาปรียนฺโต วิหารปรียนฺโต, โส ตสฺส
ปทาตพุพฺพ, เตน จ โส สาทิตพุพฺพ.

น ภิกฺขเว มานตุตฺตารเหณ ภิกฺขุณา ปกตตฺเตน ภิกฺขุณา^๑
ปุเรสมณฺเณ วา ปจฺจาสมณฺเณ วา กุลานิ อุปสงฺกमितพุพฺพานิ,
น อารญญิกงฺคํ สมาทิตพุพฺพ,^๒ น ปิณฺฑปาติกงฺคํ สมาทิตพุพฺพ,
น จ ตปฺปจฺจยา ปิณฺฑปาโต นีหฺราเปตพุพฺพ ‘มา มํ ชานีสฺสูติ.

^๓มานตุตฺตารเหณ ภิกฺขเว ภิกฺขุณา อาคนฺตุเกณ อาโรเจตพุพฺพ,
อาคนฺตุกสฺส อาโรเจตพุพฺพ, อุโปสเถ อาโรเจตพุพฺพ, ปวารณาย
อาโรเจตพุพฺพ, เทวสิกํ อาโรเจตพุพฺพ, สเจ คิลานํ โหติ พฺทูเตนปิ
อาโรจาเปตพุพฺพ.^๓

น ภิกฺขเว มานตุตฺตารเหณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
อภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตพุพฺพ อณฺเวยตร ปกตตฺเตน อณฺเวยตร
อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว มานตุตฺตารเหณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
อภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตพุพฺพ อณฺเวยตร ปกตตฺเตน อณฺเวยตร
อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว มานตุตทารเหณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
อภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ อญฺญตร
ปกตตฺเตน อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว มานตุตทารเหณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อนาวาสา
อภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ ๔เปฯ อภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ
๔เปฯ อภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ อญฺญตร
ปกตตฺเตน อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว มานตุตทารเหณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา วา
อนาวาสา วา อภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ ๔เปฯ อภิกฺขุโก
อนาวาโส คนฺตพฺโพ ๔เปฯ อภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา
คนฺตพฺโพ อญฺญตร ปกตตฺเตน อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว มานตุตทารเหณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
สภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ ๔เปฯ สภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ
๔เปฯ สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ
ภิกฺขู นานาสํวาสกา, อญฺญตร ปกตตฺเตน อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว มานตุตทารเหณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อนาวาสา
สภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ ๔เปฯ สภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ
๔เปฯ สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ
ภิกฺขู นานาสํวาสกา, อญฺญตร ปกตตฺเตน อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว มานตุตทารเหณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา วา
อนาวาสา วา สภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ ๔เปฯ สภิกฺขุโก
อนาวาโส คนฺตพฺโพ ๔เปฯ สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา
คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู นานาสํวาสกา, อญฺญตร ปกตตฺเตน
อญฺญตร อนฺตรายา.

คนุตพุโพ ภิกขเว มานตตารเหณ ภิกขุณา สภิกขุกา อาวาสา
สภิกขุโก อาวาโส ๕เปย สภิกขุโก อนาวาโส ๕เปย สภิกขุโก
อาวาโส วา อนาวาโส วา, ยตถสสุ ภิกขุ สมานสํวาสกา ยํ
ชฌณฺมา 'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนุตพุโพ ภิกขเว มานตตารเหณ ภิกขุณา สภิกขุกา
อนาวาสา สภิกขุโก อาวาโส ๕เปย สภิกขุโก อนาวาโส ๕เปย
สภิกขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา, ยตถสสุ ภิกขุ สมานสํวาสกา
ยํ ชฌณฺมา 'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนุตพุโพ ภิกขเว มานตตารเหณ ภิกขุณา สภิกขุกา อาวาสา
วา อนาวาสา วา สภิกขุโก อาวาโส ๕เปย สภิกขุโก อนาวาโส
๕เปย สภิกขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา, ยตถสสุ ภิกขุ
สมานสํวาสกา ยํ ชฌณฺมา 'สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

น ภิกขเว มานตตารเหณ ภิกขุณา ปกตตฺเตน ภิกขุณา สทฺธิ
เอกจฺจนฺเน อาวาเส วตฺถพฺพํ, น เอกจฺจนฺเน อนาวาเส วตฺถพฺพํ,
น เอกจฺจนฺเน อาวาเส วา อนาวาเส วา วตฺถพฺพํ, ปกตตฺตํ
ภิกขุํ ทิสฺวา อาสนา วุฏฺฐจาทพฺพํ, ปกตตฺโต ภิกขุ อาสนเน
นิมนฺเตตพุโพ, น ปกตตฺเตน ภิกขุณา สทฺธิ เอกาสเน นิสีทิตพฺพํ,
น นีเจ อาสนเน นิสินฺเน อุจฺเจ อาสนเน นิสีทิตพฺพํ, น จมายํ
นิสินฺเน อาสนเน นิสีทิตพฺพํ, น เอกจฺงกเม จงฺกमितพฺพํ, น นีเจ
จงฺกเม จงฺกมนฺเต อุจฺเจ จงฺกเม จงฺกमितพฺพํ, น จมายํ จงฺกมนฺเต
จงฺกเม จงฺกमितพฺพํ.

น ภิกขเว มานตตารเหณ ภิกขุณา ปาริวาสิกเกณ ภิกขุณา
สทฺธิ ๕เปย มุลาเย ปฏิกฺขสนนารเหณ ภิกขุณา สทฺธิ ๕เปย
มานตตารเหณ วุฑฺฒตเรน ภิกขุณา สทฺธิ ๕เปย มานตตจาริกเกณ

ภิกขุณา สทุธิ ๕เปฯ อพุณานารเหณ ภิกขุณา สทุธิ เอกจฺจนฺเน
 อาวาเส วตฺถพฺพํ, น เอกจฺจนฺเน อนาวาเส วตฺถพฺพํ, น
 เอกจฺจนฺเน อาวาเส วา อนาวาเส วา วตฺถพฺพํ, น เอกาสเน
 นิสิตฺตพฺพํ, น นีเจ อาสเน นิสินฺเน อุจฺเจ อาสเน นิสิตฺตพฺพํ,
 น จมายํ นิสินฺเน อาสเน นิสิตฺตพฺพํ, น เอกจฺงกเม จงฺกมิตพฺพํ,
 น นีเจ จงฺกเม จงฺกมนฺเต อุจฺเจ จงฺกเม จงฺกมิตพฺพํ, น จมายํ
 จงฺกมนฺเต จงฺกเม จงฺกมิตพฺพํ.

มานตตารหจตุตฺโต เจ ภิกฺขเว ปริวาสํ ททေยฺย, มุลาเย
 ปฏิกฺขเสยฺย, มานตฺตํ ททေยฺย, ตพฺพีโส อพฺเภยฺย, อกมมํ ตํ
 น จ กรณียนฺติ.

“มานตตารหจตุตฺตํ นิฏฺฐิตํ.”

๔. มานตตจาริกวตฺตํ

[๙๐] เตน โข ปน สมเยน มานตตจาริกา ภิกฺขุ สาทิยนฺติ
 ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณํ อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อณฺชลิคมมํ สามิจิกมมํ
 อาสนาภิหารํ เสยฺยาภิหารํ ปาโททกํ ปาทปี้จํ ปาทกถลิกํ
 ปตฺตจีวรปฏิคฺคหณํ นฺหาเน ปิฏฺฐิปริกมมํ. เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจา
 ๕เปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
 มานตตจาริกา ภิกฺขุ สาทิยิสฺสนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณํ อภิวาทนํ
 ปจฺจุฏฺฐานํ ๕เปฯ นฺหาเน ปิฏฺฐิปริกมมฺนฺติ. อถ โข เต ภิกฺขุ
 ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ.

อถโข ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆํ
 สหฺนึปาตาเปตฺวา ภิกฺขุ ปฏฺฐิจฺฉิ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว มานตฺตจาริกา
 ภิกฺขุ สาทียนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณํ อภิวาทณํ ปจฺจุจฺจนํ ๕เปย
 นฺหาเน ปิฎฺฐิจฺปรกมฺมนฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
 “อนนฺจจฺฉวิกํ ๕เปย กถํ หิ นาม ภิกฺขเว มานตฺตจาริกา ภิกฺขุ
 สาทียิสฺสนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณํ อภิวาทณํ ปจฺจุจฺจนํ ๕เปย
 นฺหาเน ปิฎฺฐิจฺปรกมฺมํ. เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺสนฺหานํ วา ปสฺสาทาย
 ๕เปย วิครหิตฺวา ๕เปย ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ.
 “น ภิกฺขเว มานตฺตจาริเกน ภิกฺขุณา สาทิตพฺพํ ปกตตฺตานํ
 ภิกฺขุณํ อภิวาทณํ ปจฺจุจฺจนํ ๕เปย นฺหาเน ปิฎฺฐิจฺปรกมฺมํ; โย
 สาทียะย, อาปตฺติ ทฺวักกฺกสฺส.

อนฺชานามิ ภิกฺขเว มานตฺตจาริกานํ ภิกฺขุณํ มิถุ ยถาธุทฺธํ
 อภิวาทณํ ปจฺจุจฺจนํ ๕เปย นฺหาเน ปิฎฺฐิจฺปรกมฺมํ. อนฺชานามิ
 ภิกฺขเว มานตฺตจาริกานํ ภิกฺขุณํ ปญฺจ ยถาธุทฺธํ อุโปสถํ ปวารณํ
 วสฺสีกสาฎฺฐิกํ โอโณชนํ ภตฺตยฺจ. เตนหิ ภิกฺขเว มานตฺตจาริกานํ
 ภิกฺขุณํ วตฺตํ ปญฺญาเปสฺสามิ, ยถา มานตฺตจาริเกหิ ภิกฺขุหิ
 วตฺติตพฺพํ.

[๙๑] มานตฺตจาริเกน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา สมฺมา วตฺติตพฺพํ.
 ตตฺตรายํ สมฺมาวตฺตนา. น อุปสมฺปาเทตพฺพํ, น นิสฺสโย ทาทพฺโพ,
 น สามเณโร อุปฺฐจาเปตพฺโพ, น ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺติ สาทิตพฺพา,
 สมฺมเตนปี ภิกฺขุณิโย น โอวทิตพฺพา, ยาย อาปตฺติยา สงฺเขน
 มานตฺตํ ทินฺนํ โหติ, สา อาปตฺติ น อาปชฺชิตพฺพา, อญฺญา
 วา ตาทิสิกา, ตโต วา ปาปิฎฺจตฺตรา, กมฺมํ น ครหิตพฺพํ, กมฺมิกา
 น ครหิตพฺพา, น ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน อุโปสถเ จเปตพฺโพ,
 น ปวารณา จเปตพฺพา, น สวจฺนียํ กาทพฺพํ, น อนฺนฺวาโท

ปฏฺฐเปตพฺโพ, น โสภาโส กาเรตพฺโพ, น โจเทตพฺโพ, น
สาเรตพฺโพ, น ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชตพฺพํ.

น ภิกฺขเว มานตฺตจาริกเกน ภิกฺขุณา ปกตตฺตสฺส ภิกฺขุโน
ปฺรโต คนฺตพฺพํ, น ปฺรโต นิสิตฺตพฺพํ, โย โหติ สงฺฆสฺส
อาสนปริยนฺโต เสยฺยาปริยนฺโต วิหารปริยนฺโต, โส ตสฺส
ปทาตพฺโพ, เตน จ โส สาทิตพฺโพ.

น ภิกฺขเว มานตฺตจาริกเกน ภิกฺขุณา ปกตตฺเตน ภิกฺขุณา
ปฺรูสมณฺเณน วา ปจฺจาสมณฺเณน วา กุลานิ อุปสงฺกमितพฺพานิ, น
อารณฺณิกงฺคํ สมหิตพฺพํ, น ปิณฺฑปาติกงฺคํ สมหิตพฺพํ, น จ
ตปฺปจฺจยา ปิณฺฑปาโต นีหฺราเปตพฺโพ ‘มา มํ ชานีสฺสุติ.

มานตฺตจาริกเกน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา อาคนฺตุเกน อาโรเจตพฺพํ,
อาคนฺตุกสฺส อาโรเจตพฺพํ, อุโปสเถ อาโรเจตพฺพํ, ปวารณาย
อาโรเจตพฺพํ, เทวสิกํ อาโรเจตพฺพํ, สเจ คีลาโน โหติ, ทูเตนปิ
อาโรจาเปตพฺพํ.

น ภิกฺขเว มานตฺตจาริกเกน ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
อภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ อณฺณตฺร สงฺเขน อณฺณตฺร
อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว มานตฺตจาริกเกน ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
อภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ อณฺณตฺร สงฺเขน อณฺณตฺร
อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว มานตฺตจาริกเกน ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
อภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ อณฺณตฺร
สงฺเขน อณฺณตฺร อนฺตรายา.

น ภิกขเว มานตฺตจาริเกน ภิกขุณา สภิกขุกา อนาวาสา
อภิกขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปฯ อภิกขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ
๕เปฯ อภิกขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ อญฺญตร
สงฺเขน อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกขเว มานตฺตจาริเกน ภิกขุณา สภิกขุกา อาวาสา วา
อนาวาสา วา อภิกขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปฯ อภิกขุโก
อนาวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปฯ อภิกขุโก อาวาโส วา อนาวาโส
วา คนฺตพฺโพ อญฺญตร สงฺเขน อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกขเว มานตฺตจาริเกน ภิกขุณา สภิกขุกา อาวาสา
สภิกขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปฯ สภิกขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ
๕เปฯ สภิกขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ
ภิกขุ นานาสํวาสกา, อญฺญตร สงฺเขน อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกขเว มานตฺตจาริเกน ภิกขุณา สภิกขุกา อนาวาสา
สภิกขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปฯ สภิกขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ
๕เปฯ สภิกขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ
ภิกขุ นานาสํวาสกา, อญฺญตร สงฺเขน อญฺญตร อนฺตรายา.

น ภิกขเว มานตฺตจาริเกน ภิกขุณา สภิกขุกา อาวาสา วา
อนาวาสา วา สภิกขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปฯ สภิกขุโก
อนาวาโส คนฺตพฺโพ ๕เปฯ สภิกขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา
คนฺตพฺโพ, ยตฺถสฺสุ ภิกขุ นานาสํวาสกา, อญฺญตร สงฺเขน
อญฺญตร อนฺตรายา.

คนฺตพฺโพ ภิกขเว มานตฺตจาริเกน ภิกขุณา สภิกขุกา
อาวาสา สภิกขุโก อาวาโส ๕เปฯ สภิกขุโก อนาวาโส ๕เปฯ

สภิกขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา, ยตถสฺส ภิกขุ สมาน-
สํวาสกา ยํ ชณฺเณ ‘สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนฺตพฺโพ ภิกขเว มานตุตจาริเกณ ภิกขุณา สภิกขุกา
อนาวาสา สภิกขุโก อาวาโส ๔เปฯ สภิกขุโก อนาวาโส ๔เปฯ
สภิกขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา, ยตถสฺส ภิกขุ สมานสํวาสกา
ยํ ชณฺเณ ‘สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

คนฺตพฺโพ ภิกขเว มานตุตจาริเกณ ภิกขุณา สภิกขุกา อาวาสา
วา อนาวาสา วา สภิกขุโก อาวาโส ๔เปฯ สภิกขุโก อนาวาโส
๔เปฯ สภิกขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา, ยตถสฺส ภิกขุ
สมานสํวาสกา ยํ ชณฺเณ ‘สกุโกมิ อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

น ภิกขเว มานตุตจาริเกณ ภิกขุณา ปกตตฺเตน ภิกขุณา
สทฺธิ อেকจฺฉนฺเน อาวาเส วตฺถพฺพํ, น อেকจฺฉนฺเน อนาวาเส
วตฺถพฺพํ, น อেকจฺฉนฺเน อาวาเส วา อนาวาเส วา วตฺถพฺพํ,
ปกตตฺตํ ภิกขุํ ทิสฺวา อาสนา วุฏฺฐาตพฺพํ, ปกตตฺโต ภิกขุ
อาสนเน นิมนฺเตตพฺโพ, น ปกตตฺเตน ภิกขุณา สทฺธิ เอกาสเน
นีสิติตพฺพํ, น นีเจ อาสนเน นิสินฺเน อุจฺเจ อาสนเน นีสิติตพฺพํ,
น ฉมายํ นิสินฺเน อาสนเน นีสิติตพฺพํ, น อেকจฺกเม จงฺกमितพฺพํ,
น นีเจ จงฺกเม จงฺกมนฺเต อุจฺเจ จงฺกเม จงฺกमितพฺพํ, น ฉมายํ
จงฺกมนฺเต จงฺกเม จงฺกमितพฺพํ.

น ภิกขเว มานตุตจาริเกณ ภิกขุณา ปาริวาสิเกณ ภิกขุณา
สทฺธิ ๔เปฯ มุลาเย ปฏิกสฺสนารहेณ ภิกขุณา สทฺธิ ๔เปฯ
มานตุตจาริเกณ ภิกขุณา สทฺธิ ๔เปฯ มานตุตจาริเกณ วุฑฺฒตเรน
ภิกขุณา สทฺธิ ๔เปฯ อพฺภานารहेณ ภิกขุณา สทฺธิ อেকจฺฉนฺเน

อาวาเส วตถัพพํ, น เอกจฺจนฺเน อนาวาเส วตถัพพํ, น
 เอกจฺจนฺเน อาวาเส วา อนาวาเส วา วตถัพพํ, น เอกาสเน
 นิสีทิตัพพํ, น นีเจ อาสเน นิสินฺเน อุจฺเจ อาสเน นิสีทิตัพพํ,
 น จมายํ นิสินฺเน อาสเน นิสีทิตัพพํ, น เอกจฺงกเม จงฺกมิตัพพํ,
 น นีเจ จงฺกเม จงฺกมนฺเต อุจฺเจ จงฺกเม จงฺกมิตัพพํ, น จมายํ
 จงฺกมนฺเต จงฺกเม จงฺกมิตัพพํ.

มานตฺตจาริกจตฺตฺโต เจ ภิกฺขเว ปริวาสํ ททေยฺย, มฺลายุ
 ปฏิกฺขเสยฺย, มานตฺตํ ททေยฺย, ตพฺพีโส อพฺเภยฺย, อกมมํ ตํ
 น จ กรณียนฺติ.

[๙๒] อถโข อายสฺมา อุปาสิ, เยเน ภควา, เตนฺอุปสงฺกมิ;
 อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ; เอกมนฺตํ
 นิสินฺโน โข อายสฺมา อุปาสิ ภควนฺตํ เอตทโวจ “กตฺติ นฺุ โข
 ภนฺเต มานตฺตจาริกสฺส ภิกฺขุโน รตฺติจฺเจทาติ. “จตฺตาริ โข
 อุปาสิ มานตฺตจาริกสฺส ภิกฺขุโน รตฺติจฺเจทา สหฺวาโส วิปฺปวาโส
 อนาโรจนา อุเน คณฺเ จรติ;^๑ อิเม โข อุปาสิ จตฺตาริ
 มานตฺตจาริกสฺส ภิกฺขุโน รตฺติจฺเจทาติ.

[๙๓] เตเน โข ปน สมเยเน สาวตฺถิยํ มหาภิกฺขุสงฺโฆ
 สนฺนิปฺติโต โหติ, น สกฺโกนฺติ มานตฺตจาริกา ภิกฺขู มานตฺตํ
 โสเรตฺถํ. เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ. “อนฺุชานามิ ภิกฺขเว
 มานตฺตํ นิภฺชิปิตฺถํ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิภฺชิปิตัพพํ.
 เตเน มานตฺตจาริเกเน ภิกฺขุณา เอกํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ
 อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุภฺกฺกฺกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลี ปคฺคเหตฺวา

^๑ ส.,เท.,อ. อุเน คณฺเ จรณฺติ.

เอวมสฺส วจนีโย ‘มานตฺตํ นิกฺขิปามิตี, นิกฺขิตฺตํ โหติ มานตฺตํ.
‘วตฺตํ นิกฺขิปามิตี, นิกฺขิตฺตํ โหติ มานตฺตนฺติ.

[๙๔] เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยา ภิกฺขุ ตฺหี ตฺหี
ปฏกมฺีสุ. สกฺโกนฺติ^๑ มานตฺตจาริกา ภิกฺขุ มานตฺตํ โสเรตฺถํ. เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสสุ. “อนฺุชานามิ ภิกฺขเว มานตฺตํ
สมาทียิตฺถุ.”^๒ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมาทิตพฺพํ, เตน มานตฺตจาริเกน
ภิกฺขุณา เอกํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา
อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺติว อญฺชลํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘มานตฺตํ
สมาทียามิตี, สมาทินฺนํ โหติ มานตฺตํ ‘วตฺตํ สมาทียามิตี, สมาทินฺนํ
โหติ มานตฺตนฺติ.

^๓ ‘มานตฺตจาริกวตฺตํ นิฏฺฐิตํ.”

๕. อพฺภานารหตฺตํ

[๙๕] เตน โข ปน สมเยน อพฺภานารหา ภิกฺขุ สาทียนฺติ
ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณํ อภิวาทณํ ปจฺจุฏฺฐาณํ ๔เปยฺ นฺหาเน ปิฏฺฐิ-
ปริกมฺมํ. เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๔เปยฺ เต อฺุชฌายนฺติ ขียนฺติ
วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อพฺภานารหา ภิกฺขุ สาทียิสฺสนฺติ
ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณํ อภิวาทณํ ปจฺจุฏฺฐาณํ ๔เปยฺ นฺหาเน ปิฏฺฐิ-
ปริกมฺมนฺติ. อถโข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสสุ.

อถโข ภควา เอตสฺมี นินาเน เอตสฺมี ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆํ
สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกฺขุ ปฏฺฐิจฺฉิ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว อพฺภานารหา

^๑ อ. น สกฺโกนฺติ

^๒ อ. สมาทิตฺ.

^{๓-๓} อ. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

ภิกขุ สาทิยนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกขุํ อภิวาทํ ปจฺจุฏฺฐานํ ๕เปฯ
 นฺหาเน ปิฏฺฐิจิปริกมฺมนฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
 “อนนฺจฺจุวิกํ ๕เปฯ กถํ หิ นาม ภิกฺขเว อพฺภานารหา ภิกขุ
 สาทิยิสฺสนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกขุํ อภิวาทํ ปจฺจุฏฺฐานํ ๕เปฯ
 นฺหาเน ปิฏฺฐิจิปริกมมํ. เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย
 ๕เปฯ วิครหิตฺวา ๕เปฯ ฐมฺมํ กถํ กถฺวา ภิกขุ อามนฺเตสิ, “น
 ภิกฺขเว อพฺภานารहेเน ภิกฺขุณา สาทิตพฺพํ ปกตตฺตานํ ภิกขุํ
 อภิวาทํ ปจฺจุฏฺฐานํ ๕เปฯ นฺหาเน ปิฏฺฐิจิปริกมมํ; โย สาทิเยยฺย,
 อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

อนฺชานามิ ภิกฺขเว อพฺภานารหานํ ภิกขุํ มิถุ ยถาธุทฺธํ
 อภิวาทํ ปจฺจุฏฺฐานํ ๕เปฯ นฺหาเน ปิฏฺฐิจิปริกมมํ. อนฺชานามิ
 ภิกฺขเว อพฺภานารหานํ ภิกขุํ ปญฺจ ยถาธุทฺธํ อุโปสถํ ปวารณํ
 วสฺสิกฺสาฎฺฐิกํ โอนฺโชนํ ภตฺตมฺจ. เตเนหิ ภิกฺขเว อพฺภานารหานํ
 ภิกขุํ วตฺตํ ปญฺญาเปสฺสามิ, ยถา อพฺภานารहेหิ ภิกขุหิ
 วตฺติตพฺพํ.

[๙๖] อพฺภานารहेเน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา สมฺมา วตฺติตพฺพํ.
 ตตฺตฺราयํ สมฺมาวตฺตนา. น อุปสมฺปาเทตพฺพํ, น นิสฺสโย ทาทพฺโพ,
 น สามเณโร อุปฏฺฐาเปตพฺโพ ๕เปฯ (ยถา มุลา ย ปฏฺฐิสฺสนารหสฺส
 วตฺตํ, ตถา มานตฺตารหสฺส จ มานตฺตจาริกสฺส จ อพฺภานารหสฺส
 จ ตินฺณํ เอกสทิสํ วิตฺถาเรตพฺพํ.) น ภิกขุ ภิกขุหิ สมฺปโยเชตพฺพํ.

น ภิกฺขเว อพฺภานารहेเน ภิกฺขุณา ปกตตฺตสฺส ภิกขุโน
 ปุโรโต คนฺตพฺพํ, น ปุโรโต นิสฺสิตพฺพํ, โย โหติ สงฺฆสฺส อาสน-
 ปรินฺทุโต เสยฺยาปรินฺทุโต วิหารปรินฺทุโต, โส ตสฺส ปทาตพฺโพ
 เตเน จ โส สาทิตพฺโพ.

น ภิกฺขเว อพฺภานารเหณ ภิกฺขุณา ปกตตฺเตน ภิกฺขุณา
ปฺรสมณฺเณน วา ปจฺจาสมณฺเณน วา กุลานิ อฺปสงฺกมิตพฺพานิ, น
อารณฺณิกงฺคํ สมาทิตพฺพํ, น ปิณฺทปาติกงฺคํ สมาทิตพฺพํ, น จ
ตปฺปจฺจยา ปิณฺทปาโต นีหฺราเปตพฺโพ ‘มา มํ ชานีสฺสูติ.

น ภิกฺขเว อพฺภานารเหณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา อภิกฺขุโก
อาวาโส คนฺตพฺโพ อณฺณตฺร ปกตตฺเตน อณฺณตฺร อนฺตรายา.

น ภิกฺขเว อพฺภานารเหณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา อภิกฺขุโก
อนาवाโส คนฺตพฺโพ อณฺณตฺร ปกตตฺเตน อณฺณตฺร อนฺตรายา.
ยถา เหฏฺฐา, ตถา วิตุถาเรตพฺพํ ฯเปฯ

คนฺตพฺโพ ภิกฺขเว อพฺภานารเหณ ภิกฺขุณา สภิกฺขุกา อาวาสา
ฯเปฯ อนาवाสา ฯเปฯ อาวาสา วา อนาवाสา วา สภิกฺขุโก
อาวาโส ฯเปฯ สภิกฺขุโก อนาवाโส ฯเปฯ สภิกฺขุโก อาวาโส วา
อนาवाโส วา, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขุ สมานสํวาสกา ยํ ชณฺเณ ‘สกุโกมิ
อชฺเชว คนฺตุนฺติ.

น ภิกฺขเว อพฺภานารเหณ ภิกฺขุณา ปกตตฺเตน ภิกฺขุณา
สทฺธิ อฺเอกจฺจนฺเน อาวาเส วตฺถพฺพํ, น อฺเอกจฺจนฺเน อนาวาเส
วตฺถพฺพํ, น อฺเอกจฺจนฺเน อาวาเส วา อนาวาเส วา วตฺถพฺพํ,
ปกตตฺตํ ภิกฺขุํ ทิสฺวา อาสนา วุฏฺฐาตพฺพํ, ปกตตฺโต ภิกฺขุ
อาสเนน นิมนฺเตตพฺโพ, น ปกตตฺเตน ภิกฺขุณา สทฺธิ อฺเอกาสนे
นีสิติตพฺพํ, น นีเจ อาสเน นิสินฺเน อฺอุจฺเจ อาสเน นีสิติตพฺพํ,
น ฉมายํ นิสินฺเน อาสเน นีสิติตพฺพํ, น อฺเอกจฺกเม จงฺกมิตพฺพํ,
น นีเจ จงฺกเม จงฺกมนฺเต อฺอุจฺเจ จงฺกเม จงฺกมิตพฺพํ,
น ฉมายํ จงฺกมนฺเต จงฺกเม จงฺกมิตพฺพํ.

น ภิกขเว อพุภานารเหเน ภิกขุณา ปารีวาสิกเกเน ภิกขุณา
 สทฐี ๔เปฯ มุลาเย ปฏิกัสสนารเหเน ภิกขุณา สทฐี ๔เปฯ
 มานตตารเหเน ภิกขุณา สทฐี ๔เปฯ มานตตจาริเกเน ภิกขุณา
 สทฐี ๔เปฯ อพุภานารเหเน วุฑฒตเรน ภิกขุณา สทฐี เอกจจนฺเ
 อาวาเส วตถพพฺ, น เอกจจนฺเ อนาวาเส วตถพพฺ, น
 เอกจจนฺเ อาวาเส วา อนาวาเส วา วตถพพฺ, น เอกาสเน
 นิสีทิตพพฺ, น นีเจ อาสเน นิสินฺเ อุจฺเจ อาสเน นิสีทิตพพฺ,
 น จมายํ นิสินฺเ อาสเน นิสีทิตพพฺ, น เอกจฺกเม จงฺกมิตพพฺ,
 น นีเจ จงฺกเม จงฺกมนฺเต อุจฺเจ จงฺกเม จงฺกมิตพพฺ, น จมายํ
 จงฺกมนฺเต จงฺกเม จงฺกมิตพพฺ.

อพุภานารหจตฺตโต เจ ภิกขเว ปรีวาสํ ทเทยฺย, มุลาเย
 ปฏิกัสเสยฺย, มานตตํ ทเทยฺย, ตพฺพีโส อพุภายฺย, อกมมํ ตํ
 น จ กรณียนฺติ.

“อพุภานารหจตฺตํ นิฏฺฐิตํ.”

ปารีวาสิกกขนฺธโก นิฏฺฐิตโต ทุตฺติโย.^๒

อิมสฺมี ขนฺธเก วตฺถุ^๓ ปญฺจ.

ตสฺสทุทานํ

ปาริวาสิกา สาทียนฺติ

ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณฺ^๑

อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐาณํ

อณฺชลิยฺเจว สามิจิ.^๒

อาสนํ เสยฺยาภิหารํ

^๓ปาโททกํ ปาทปีจํ

ปาทกถลิกํ ปตฺต-

จีวรปฏิกุลาหณํ.

นฺหาเน ปิฏฺฐิปริกมฺมํ

อุชฺฌายนฺเตว เปสลา^๓

ทฺถกฺกํ สาทียนฺตสฺส

มิถุ ปณฺจ ยถาวุทฺธมฺ.^๔

อุโปสถํ ปวารณํ

วสฺสิกณฺจาวโนชนํ^๕ภตฺตํ^๖ สมฺมา ปวตฺตนาปกตตฺเตน คจฺจนเร.^๗

โย จ โหติ ปริยนฺโต

น ปุเร ปจฺฉา สมณฺเน^๘อรณฺธํ ปิณฑนีหาโร^๙อาคนฺตุเก อุโปสเถ.^{๑๐}

ปวารณา จ ทฺถเตน

คนฺตพฺโพ จ สภิกฺขุโก^{๑๑}

เอกจฺจนฺเน น วตฺถพฺพํ

น จมายํ นิสฺสชฺชิตฺเต.^{๑๒}^๑ ส.,ฉ.,เท. ปาริวาสิกา สาเทนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณฺ, อ. ปาริวาสิกา สาเทนฺติ

ปกตตฺเตน ภิกฺขุณา, มหา. ปาริวาสิกา สาทียนฺติ ปกตตฺตานํ ภิกฺขุณฺ

^๒ ส. อณฺชลิยฺจ สามิจิยฺ, ฉ. อณฺชลิยฺ จ สามิจิยฺ, อ. อณฺชลิสามิยฺ อาสนํ.^{๓-๓} มหา. ปาโท ปิจํ กถลิกํ ปตฺตํ นหาเน ปริกมฺมํ อุชฺฌายนฺติ จ เปสลา.^๔ อ. ปณฺจ ปุณาปเร. ^๕ ฉ.,เท.,อ. วสฺสิกโกโนชโกชนํ ^๖ ฉ.,เท.,อ. อยํ ปาโง น ทิสฺสติ.^๗ ส.,เท.,มหา. สมฺมา จ วตฺตนา ตตฺถ ปกตตฺตสฺส คจฺจนฺตํ, ฉ.,อ. สมฺมา จ วตฺตนา ตตฺถ ปกตตฺตสฺส คจฺจนํ. ^๘ ส.,ฉ.,เท.,อ. ปุเร ปจฺฉา ทเถว จ^๙ ส.,ฉ.,เท.,มหา. อารณฺธปิณฑนีหาโร, อ. อารณฺธปิณฑนีหาโร ^{๑๐} อ. อุโปสถํ.^{๑๑} ส.,เท. ปวารณา จ ทฺถเตน คนฺตพฺโพ จ สภิกฺขุโก, อ. ปวารณา จ ทฺโต จ คนฺตพฺพณฺจ สภิกฺขุเก ^{๑๒} ส.,ฉ.,อ.,มหา. เอกจฺจนฺเน จ วตฺถานํ ทเถว จ นิมนฺตเย.

อาสเน นีเจ จงกเม ^๑	ฌมายํ จงกเม น จ
วุตฺตเรน อกมมํ	รตฺติจฺเจทา ^๒ จ โสธนา.
นิกฺขิปนํ สมาทานํ	ฌาตพฺพํ ปาริวาสิกา ^๓
มฺลายน มานตฺตารหา	ตถา มานตฺตจาริกา.
อพฺภานารหกา จาปี	สมฺเภทนฺยโต ปุณ ^๔
ปาริวาสิกานํ ^๕ ตโย	จตุมานตฺตจาริกะ.
น สเมนฺติ รตฺติจฺเจทา ^๖	มานตฺเตสุ จ ทิวาสิกํ ^๗
เทว กมฺมา สทิสสา เสสา	ตโย กมฺมา สมานตาติ. ^๘

ปาริวาสิกกฺขนฺธโก นิฎฺฐิต

^๑ อี. นีจจกเม

^๒ อี. รตฺติจฺเจโท

^๓ สี.,ฉ.,เท. วตฺตํ ว ปาริวาสิกะ, อี. รตฺติ วา ปาริวาสิกะ

^๔ สี.,มหา. อพฺภานารเห นโย จาปี สมฺเภทํ นยโต ปุณ, ฉ. อพฺภานารเห นโย จาปี
สมฺเภทํ นยโต ปุณ, อี. อพฺภานารโห โย จาปี สมฺเภทํ นยโต ปุณ

หมดอญ 26/05/2566

^๕ สี.,ฉ.,เท.,อี. ปาริวาสิกะสุ

^๖ สี.,ฉ.,เท. รตฺติจฺเจเทสุ, อี. สเมนฺติ รตฺติจฺเจเทสุ

^๗ สี.,ฉ.,เท.,อี.,มหา. เทวสิ

^๘ สี.,ฉ.,เท.,อี.,มหา. สมา สมาติ.

๓. สมุจจัยกฺขนฺธโก

๑. สุกกวิสสุตฺติ

[๙๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุทายี^๑ เอกํ อาปตฺตี อาปนฺโน โหติ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติ
อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส ภิกฺขุํ อารุເຈສိ “ອໍ ອາວຸໂສ ເອກໍ ອາປຕຕີ
ອາປຫຼື ສຍເຈຕນິກํ ສຸກກວິສຸຕຕິ ອປປຸຕຕິຈຸຈນນຸ, ກຕໍ ນຸ ໂຂ ມຍາ
ປຸຕຕິຫຼືຫຼືຕພຸພນຕິ. ຕເ ກິກຸ ກວຕ ເຕມຕຕໍ ອາເຈສຸ. “ເຕນ
ກິກຸເວ ສງໂມ ອຸທາຍິສຸ ກິກຸໂນ ເອກິສຸສາ ອາປຕຕິຍາ ສຍເຈຕນິກາຍ
ສຸກກວິສຸຕຕິຍາ ອປປຸຕຕິຈຸຈນນາຍ ຈາຣຕຕໍ ມານຕຕໍ ທເຕ. ເວມຈ ປນ
ກິກຸເວ ທາຕພຸພໍ.

ອປປຸຕຕິຈຸຈນນມານຕຕໍ

[๙๘] เตน ภิกฺขเว อุทายินา ภิกฺขุํนา สงฺฆํ ອຸປສງກມິຕຸວາ
ເອກໍສໍ ອຸຕຕຣາສງຄໍ ກຣິຕຸວາ ວຸທຸໝາ໋ ກິກຸໂນ ປາເທ ວນທິຕຸວາ
ອຸກຸກຸກິກິ ນິສິທິຕຸວາ ອນຸຫຼື ປຄຕເຫຕຸວາ ເວມສຸ ວຈນິໂຍ ‘ອໍ
ກນເຕ ເອກໍ ອາປຕຕີ ອາປຫຼື ສຍເຈຕນິກํ ສຸກກວິສຸຕຕິ ອປປຸຕຕິຈຸຈນນຸ,^๒
ໂສເ ກນເຕ ສງໂມ ເອກິສຸສາ ອາປຕຕິຍາ ສຍເຈຕນິກາຍ ສຸກກວິສຸຕຕິຍາ
ອປປຸຕຕິຈຸຈນນາຍ ຈາຣຕຕໍ ມານຕຕໍ ຍາຈາມິ. ອໍ ກນເຕ ເອກໍ
ອາປຕຕີ ອາປຫຼື ສຍເຈຕນິກํ ສຸກກວິສຸຕຕິ ອປປຸຕຕິຈຸຈນນຸ, ທຸຕິຍມປິ

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.ท. อุทายี

^๒ อ. อปฏิจจนน, เอมุปรี.

โสหิ ฆนเต^๑ สงฺฆิ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา
 อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจามิ. อหิ ฆนเต เอกิ
 อาปตฺติ อาปชฺชิ สมฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจิ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, ตติยมฺปิ
 โสหิ ฆนเต^๒ สงฺฆิ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา
 อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจามิ. พฺยตฺเตน ภิกฺขุนา
 ปฏฺฐิเพลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๙๙] ‘สุณฺหาตุ เม ฆนเต สงฺโฆ, อยฺม อุทายิ ภิกฺขุ เอกิ
 อาปตฺติ อาปชฺชิ สมฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจิ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆิ
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนํ
 ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกลํ, สงฺโฆ อุทายิสฺส
 ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา อปฺปฏิจ-
 จฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ ททฺเขย; เอสา ฌตฺติ.

สุณฺหาตุ เม ฆนเต สงฺโฆ, อยฺม อุทายิ ภิกฺขุ เอกิ อาปตฺติ
 อาปชฺชิ สมฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจิ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆิ เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ
 มานตฺตํ ยาจติ. สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ
 ทเทติ. ยสฺสา ยสมฺโต ขมติ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ
 ทานํ, โส ตฺถสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสย.

ทฺฐิตยมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ. สุณฺหาตุ เม ฆนเต สงฺโฆ, อยฺม
 อุทายิ ภิกฺขุ เอกิ อาปตฺติ อาปชฺชิ สมฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจิ

^๑ อ. ทฺฐิตยมฺปิ ฆนเต^๒ เท.อ. ตติยมฺปิ ฆนเต

อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ เอกิสฺสา อปฺตติยา สญฺเจตนิกาย
 สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจติ. สงฺโฆ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อปฺตติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา
 อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ เทติ. ยสฺสายสฺมโต ขมติ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อปฺตติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา
 อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตสฺส ทานํ, โส ตฺถุหฺสฺส; ยสฺส
 นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ. สฺฐนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อโย
 อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ อปฺตติ อปฺตฺติ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิ
 อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ เอกิสฺสา อปฺตติยา สญฺเจตนิกาย
 สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจติ. สงฺโฆ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อปฺตติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา
 อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ เทติ. ยสฺสายสฺมโต ขมติ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อปฺตติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา
 อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตสฺส ทานํ, โส ตฺถุหฺสฺส; ยสฺส
 นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทินฺนํ สงฺฆเณ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อปฺตติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ,
 ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถุหิ. เอวเมตํ ฐาปยามีติ.

อปฺปฏิจฺจนฺนอพฺพานํ

หมดอายุ 26/05/2566

[๑๐๐] โส จิณฺณมานตฺโต ภิกฺขุโน อารุเจสิ “อหํ อารุโส
 เอกํ อปฺตติ อปฺตฺติ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โสหํ

สงฆ์ เอกิสสา อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนาย
 ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺฆเ เอกิสสา อาปตติยา
 สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนาย ฌารตฺตํ มานตฺตํ
 อทาสี. โสหํ จิณฺณมานตฺโต, กถํ นุ โข มया ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ.
 เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารોเจสฺสุ. “เตนहि ภิกฺขเว สงฺฆเ
 อุทายี ภิกฺขุํ อพฺเภตฺตุ. เอวเมว ปน ภิกฺขเว อพฺเภตพฺโพ.

เตน ภิกฺขเว อุทายินา ภิกฺขุณา สงฆ์ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํ
 อุตฺตราสงฺกํ กริตฺวา วุฑฺฒาณํ ภิกฺขุณํ ปาทะ วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ
 นิสีทิตฺวา อณฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘อหํ ภนฺเต เอกํ
 อาปตฺตี อาปชฺชี สมฺเจตนิกํ สุกกวิสสุจี อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โสหํ สงฆ์
 เอกิสสา อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนาย
 ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺฆเ เอกิสสา อาปตติยา
 สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนาย ฌารตฺตํ มานตฺตํ
 อทาสี. โสหํ ภนฺเต จิณฺณมานตฺโต สงฆ์ อพฺภานํ ยาจามิ.

อหํ ภนฺเต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชี สมฺเจตนิกํ สุกกวิสสุจี
 อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โสหํ สงฆ์ เอกิสสา อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกก-
 วิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนาย ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺฆเ
 เอกิสสา อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนาย
 ฌารตฺตํ มานตฺตํ อทาสี. โสหํ จิณฺณมานตฺโต, ทุตฺติยมฺปิ ภนฺเต
 สงฆ์ อพฺภานํ ยาจามิ.

อหํ ภนฺเต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชี สมฺเจตนิกํ สุกกวิสสุจี
 อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โสหํ สงฆ์ เอกิสสา อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกก-
 วิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนาย ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺฆเ
 เอกิสสา อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนาย

ทุติยมปิ เอตมตถํ วทามิ. สุธาตุ เม ภนฺเต สงฺฆ, อัย
อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ สณฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ
อปฺปปฏิจฺจนนํ, โส สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สณฺเจตนิกาย
สูกฺกวิสสุจียา อปฺปปฏิจฺจนฺนํ ยถา จารตฺตํ มานตฺตํ ยาจิ, สงฺฆ
อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สณฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา
อปฺปปฏิจฺจนฺนํ ยถา จารตฺตํ มานตฺตํ อทาสิ. โส จิณฺณมานตฺโต สงฺฆ
อพฺภานํ ยาจติ. สงฺฆ อุทายี ภิกฺขุ อพฺภเทติ. ยสฺสา ยสมฺโต ขมติ

อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อพฺภานํ, โส ตฺถุหฺสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส
ภาเสยฺย.

ตติยมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ. สุณฺนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อโย
อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ สยฺเจตฺนิกํ สุกฺกวิสฺฐจฺจิ
อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตฺนิกาย
สุกฺกวิสฺฐจฺจียา อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจิ, สงฺโฆ
อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตฺนิกาย สุกฺกวิสฺฐจฺจียา
อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ อทาสิ. โส จิณฺณมานตฺโต
สงฺฆํ อพฺภานํ ยาจติ. สงฺโฆ อุทายิ ภิกฺขุ อพฺภเกติ. ยสฺสายสฺมโต
ขมฺติ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อพฺภานํ, โส ตฺถุหฺสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ,
โส ภาเสยฺย.

อพฺภิโต^๑ สงฺเขน อุทายิ ภิกฺขุ, ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา
ตฺถุหิ. เอวเมตํ ฐารยามีติ.

เอกาหปฏิจจนฺนปริวาโส

[๑๐๒] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา อุทายิ เอกํ
อาปตฺตี อาปนฺโน โหติ สยฺเจตฺนิกํ สุกฺกวิสฺฐจฺจิ เอกาหปฏิจฺจนฺนํ,
โส ภิกฺขุโน อารุเจสิ “อหิ อารุโส เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ
สยฺเจตฺนิกํ สุกฺกวิสฺฐจฺจิ เอกาหปฏิจฺจนฺนํ, กถํ นุ โข มยา
ปฏฺธิปชฺชิตพฺพนฺติ. เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมฺตถํ อารุเจสฺสุ. “เตนหิ
ภิกฺขเว สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตฺนิกาย

^๑ ส.จ.ท.อ.มหา. อพฺภิโต, เอวมฺปริปี.

สูกกวิสสุจิจิยา เอกาหปฏิจจนฺนนาย เอกาหปรีวาสํ เหตุ. เอวณฺจ
ปน ภิกฺขเว ทาตพฺโพ.

เตน ภิกฺขเว อุทายินา ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ
อตุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ
นิสีทิตฺวา อณฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย 'อหํ ภนฺเต เอกํ
อาปตฺตํ อาปชฺชํ สมฺมเจตนิกํ สูกกวิสสุจิจิ เอกาหปฏิจจนฺนํ, โสหํ
ภนฺเต สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺตติยา สมฺมเจตนิกาย สูกกวิสสุจิจิยา
เอกาหปฏิจจนฺนนาย เอกาหปรีวาสํ ยาจามิติ. ทุติยมฺปิ ยาจิตพฺโพ.
ตติยมฺปิ ยาจิตพฺโพ. พุยฺยตเตน ภิกฺขุณา ปฏิพฺเพลน สงฺโฆ
ณฺาเปตพฺโพ

[๑๐๓] 'สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อयํ อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ
อาปตฺตํ อาปชฺชํ สมฺมเจตนิกํ สูกกวิสสุจิจิ เอกาหปฏิจจนฺนํ, โส
สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺตติยา สมฺมเจตนิกาย สูกกวิสสุจิจิยา เอกาห-
ปฏิจจนฺนนาย เอกาหปรีวาสํ ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ,
สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺตติยา สมฺมเจตนิกาย
สูกกวิสสุจิจิยา เอกาหปฏิจจนฺนนาย เอกาหปรีวาสํ ทเทยฺย; เอสา
ณฺตติ.

สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยํ อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺตํ
อาปชฺชํ สมฺมเจตนิกํ สูกกวิสสุจิจิ เอกาหปฏิจจนฺนํ, โส สงฺฆํ
เอกิสฺสา อาปตฺตติยา สมฺมเจตนิกาย สูกกวิสสุจิจิยา เอกาหปฏิจจนฺนนาย
เอกาหปรีวาสํ ยาจติ. สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺตติยา
สมฺมเจตนิกาย สูกกวิสสุจิจิยา เอกาหปฏิจจนฺนนาย เอกาหปรีวาสํ
เทติ. ยสฺสายสฺมโต ขมติ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺตติยา
สมฺมเจตนิกาย สูกกวิสสุจิจิยา เอกาหปฏิจจนฺนนาย เอกาหปรีวาสสฺส
ทานํ, โส ตฺถนฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทุติยมปิ เอตมตถัม วทามิ ฯเปฯ ตติยมปิ เอตมตถัม วทามิ.
 สุนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อัมมํ อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ
 สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสฺฐจฺฉิ เอกาหปฏฺิจฺจนฺหนํ, โส สงฺฆํ เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสฺฐจฺฉิยา เอกาหปฏฺิจฺจนฺหนาย เอกาห-
 ปริวาสํ ยาจติ. สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสฺฐจฺฉิยา เอกาหปฏฺิจฺจนฺหนาย เอกาหปริวาสํ
 เทติ. ยสฺสายสฺมโต ขมติ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสฺฐจฺฉิยา เอกาหปฏฺิจฺจนฺหนาย เอกาหปริวาสสฺส
 ทานํ, โส ตฺถุหฺสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทินฺโน สงฺฆเณ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสฺฐจฺฉิยา เอกาหปฏฺิจฺจนฺหนาย เอกาหปริวาส,
 ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถุหฺสิ. เอวเมตํ ฐาปยามีติ.

เอกาหปฏฺิจฺจนฺนมานตตํ

[๑๐๔] โส ปริวตฺถปริวาสเ ภิกฺขุโน อารุเจสิ “อหํ อารุโส
 เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสฺฐจฺฉิ เอกาหปฏฺิจฺจนฺหนํ,
 โสหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสฺฐจฺฉิยา
 เอกาหปฏฺิจฺจนฺหนาย เอกาหปริวาสํ ยาจิ, ตสฺส เม สงฺโฆ เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสฺฐจฺฉิยา เอกาหปฏฺิจฺจนฺหนาย เอกาห-
 ปริวาสํ อทาสิ. โสหํ ปริวตฺถปริวาสเ, กถํ นุ โข มया
 ปฏฺิปปชฺชิตพฺพนติ. เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตถัม อารุเจสุ. “เตนहि
 ภิกฺขเว สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
 สุกฺกวิสฺฐจฺฉิยา เอกาหปฏฺิจฺจนฺหนาย ธารตตํ มานตตํ เทตุ. เอวญฺจ
 ปน ภิกฺขเว ทาทพฺพํ.

เตน ภิกขเว อุทายินา ภิกขุณา สงฺฆํ อุปสงกมิตฺวา เอกํสํ
 อุตฺตฺราสงฺกํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกุกฺกิกํ
 นิสิตฺวา อณฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย 'อหํ ภนฺเต เอกํ
 อาปตฺตี อาปชฺชํ สณฺเจตนิกํ สุกกวิสสุจิ เอกาหปฏิจฺจนนํ, โสหํ
 สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สณฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา เอกาห-
 ปฏิจฺจนนํ เอกาหปรีวาสํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺฆเ เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สณฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา เอกาหปฏิจฺจนนํ เอกาห-
 ปรีวาสํ อทาสิ. โสหํ ภนฺเต^๑ ปรีวตฺถปรีวาโส สงฺฆํ เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สณฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา เอกาหปฏิจฺจนนํ จารตฺตํ
 มานตฺตํ ยาจามิติ. พุติยมปิ ยาจิตพฺพ. ตติยมปิ ยาจิตพฺพ.
 พยตฺเตน ภิกขุณา ปฏิพเลน สงฺฆเ ฌาเปตพฺพ

[๑๐๕] 'สุมนาตุ เม ภนฺเต สงฺฆเ, อยํ อุทายิ ภิกขุ เอกํ
 อาปตฺตี อาปชฺชํ สณฺเจตนิกํ สุกกวิสสุจิ เอกาหปฏิจฺจนนํ, โส
 สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สณฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา เอกาห-
 ปฏิจฺจนนํ เอกาหปรีวาสํ ยาจี, สงฺฆเ อุทายิสฺส ภิกขุโน
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สณฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา เอกาหปฏิจฺจนนํ
 เอกาหปรีวาสํ อทาสิ. โส ปรีวตฺถปรีวาโส สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สณฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา เอกาหปฏิจฺจนนํ จารตฺตํ มานตฺตํ
 ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ, สงฺฆเ อุทายิสฺส ภิกขุโน เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สณฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา เอกาหปฏิจฺจนนํ จารตฺตํ
 มานตฺตํ ททฺดย; เอสา ฌตฺติ.

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ อ. อยํ ปาโจ น ทิสฺสติ.

สุณาทู เม ฆนเต สงฺโฆ, อัยฺ อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺตี
 อาปชฺชิ สมฺมเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจฺจํ เอกาหปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺมเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจฺยา เอกาหปฏิจฺจนฺนาย
 เอกาหปริวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สมฺมเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจฺยา เอกาหปฏิจฺจนฺนาย เอกาหปริวาสํ
 อทาสิ. โส ปริวฺตฺตปริวาโส สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺมเจตนิกาย
 สุกฺกวิสสุจฺยา เอกาหปฏิจฺจนฺนาย จารตฺตํ มานตฺตํ ยาจิติ. สงฺโฆ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺมเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจฺยา
 เอกาหปฏิจฺจนฺนาย จารตฺตํ มานตฺตํ เทติ. ยสฺสายสฺมโต ขมติ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺมเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจฺยา
 เอกาหปฏิจฺจนฺนาย จารตฺตํ มานตฺตสฺส ทานํ, โส ตฺถุหฺสฺส; ยสฺส
 นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทุติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ๕เปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ.
 สุณาทู เม ฆนเต สงฺโฆ, อัยฺ อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ
 สมฺมเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจฺจํ เอกาหปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สมฺมเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจฺยา เอกาหปฏิจฺจนฺนาย เอกาห-
 ปริวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สมฺมเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจฺยา เอกาหปฏิจฺจนฺนาย เอกาหปริวาสํ
 อทาสิ. โส ปริวฺตฺตปริวาโส สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺมเจตนิกาย
 สุกฺกวิสสุจฺยา เอกาหปฏิจฺจนฺนาย จารตฺตํ มานตฺตํ ยาจิติ. สงฺโฆ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺมเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจฺยา
 เอกาหปฏิจฺจนฺนาย จารตฺตํ มานตฺตํ เทติ. ยสฺสายสฺมโต ขมติ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺมเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจฺยา
 เอกาหปฏิจฺจนฺนาย จารตฺตํ มานตฺตสฺส ทานํ, โส ตฺถุหฺสฺส; ยสฺส
 นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทินฺนํ สงฺฆเณ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอภิสฺสา อาปตฺติยา
สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา เอกาหปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ,
ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตุนฺหิ. เอวเมตํ ฐาปยามีติ.

เอกาหปฏิจฺจนฺนอพฺภานํ

[๑๐๖] โส จินฺณมานตฺโต ภิกฺขุโน อารุเจสิ “อหํ อาวุโส
เอกํ อาปตฺติ อปาขฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติ เอคาหปฏิจฺจนฺนํ,
โสหํ สงฺฆํ เอภิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา
เอกาหปฏิจฺจนฺนํ เอกาหปรีวาสํ ยาจิ, ตสฺส เม สงฺโฆ เอภิสฺสา
อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา เอกาหปฏิจฺจนฺนํ เอกาห-
ปรีวาสํ อทาสิ. โสหํ ปรีวตฺตปรีวาโส สงฺฆํ เอภิสฺสา อาปตฺติยา
สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา เอกาหปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ
ยาจิ, ตสฺส เม สงฺโฆ เอภิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
सुकगविसुतुतुतुतु เอคาहपฏิจจนนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ อทาสิ. โสหํ
จินฺณมานตฺโต, กถํ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ. เต ภิกฺขุ
ภควโต เอตมตฺตํ อารุเจสุ. “เตนหิ ภิกฺขเว สงฺโฆ อุทายี ภิกฺขุ
อพฺเภตฺตุ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อพฺเภตพฺโพ.

เตน ภิกฺขเว อุทายินา ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ
อุตฺตฺราสงฺกํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุโน ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกฏิกํ
นีสิตฺวา อณฺชลํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘อหํ ภนฺเต เอกํ
อาปตฺติ อปาขฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติ เอคาหปฏิจฺจนฺนํ, โสหํ
สงฺฆํ เอภิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา เอกาห-
ปฏิจจนนํ เอกาหปรีวาสํ ยาจิ, ตสฺส เม สงฺโฆ เอภิสฺสา

อาปตติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา เอกาหปฏิจจนุนาย เอกาห-
 ปริวาส อทาสิ. โสหํ ปริวตถปริวาโส สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตติยา
 สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา เอกาหปฏิจจนุนาย จารตตํ มานตตํ
 ยาจี, ตสฺส เม สงฺโฆ เอกิสฺสา อาปตติยา สญเจตนิกาย
 สุกกวิสสุจียา เอกาหปฏิจจนุนาย จารตตํ มานตตํ อทาสิ. โสหํ
 ฆนเต จิณฺณมานตโต สงฺฆํ อพฺภานํ ยาจามิ^๑ ฯเปฯ^๒ "ทุตติยมฺปิ
 ฆนเต สงฺฆํ อพฺภานํ ยาจามิ. อหํ ฆนเต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ
 สญเจตนิกํ สุกกวิสสุจึ เอกาหปฏิจจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา
 อาปตติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา เอกาหปฏิจจนุนาย เอกาห-
 ปริวาส ยาจี, ตสฺส เม สงฺโฆ เอกิสฺสา อาปตติยา สญเจตนิกาย
 สุกกวิสสุจียา เอกาหปฏิจจนุนาย เอกาหปริวาส อทาสิ. โสหํ
 ปริวตถปริวาโส สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตติยา สญเจตนิกาย สุกก-
 วิสสุจียา เอกาหปฏิจจนุนาย จารตตํ มานตตํ ยาจี, ตสฺส เม
 สงฺโฆ เอกิสฺสา อาปตติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา เอกาห-
 ปฏิจจนุนาย จารตตํ มานตตํ อทาสิ. โสหํ จิณฺณมานตโต,
 ตติยมฺปิ ฆนเต สงฺฆํ อพฺภานํ ยาจามิ^๓. พฺยตฺเตน ภิกฺขุนา
 ปฏฺวิพลฺเณ สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพน

[๑๐๗] 'สุณาทู เม ฆนเต สงฺโฆ, อยํ อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ
 อาปตฺตี อาปชฺชิ สญเจตนิกํ สุกกวิสสุจึ เอกาหปฏิจจนฺนํ, โส
 สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา เอกาห-
 ปฏิจจนุนาย เอกาหปริวาส ยาจี, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน

เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา เอกาหปฏิจฺจนฺนํ
 เอกาหปริวาสํ อทาสิ. โส ปริวตฺตปริวาโส สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา เอกาหปฏิจฺจนฺนํ จารตฺตํ มานตฺตํ
 ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
 สุกกวิสสุตฺติยา เอกาหปฏิจฺจนฺนํ จารตฺตํ มานตฺตํ อทาสิ. โส
 จินฺณมานตฺโต สงฺฆํ อพฺภานํ ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ,
 สงฺโฆ อุทายี ภิกฺขุํ อพฺภาย; เอสา ฅตฺติ.

สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อयํ อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺติ
 อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติ เอคาหปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา เอกาหปฏิจฺจนฺนํ เอกาห-
 ปริวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา เอกาหปฏิจฺจนฺนํ เอกาหปริวาสํ
 อทาสิ. โส ปริวตฺตปริวาโส สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
 สุกกวิสสุตฺติยา เอกาหปฏิจฺจนฺนํ จารตฺตํ มานตฺตํ ยาจิ, สงฺโฆ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา
 เอกาหปฏิจฺจนฺนํ จารตฺตํ มานตฺตํ อทาสิ. โส จินฺณมานตฺโต
 สงฺฆํ อพฺภานํ ยาจติ. สงฺโฆ อุทายี ภิกฺขุํ อพฺภตฺติ. ยสฺสายสฺมโต
 ขมติ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อพฺภานํ, โส ตฺถสฺส; ยสฺส นกฺขมติ,
 โส ภาเสยฺย.

หุติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ.
 สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยํ อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺติ
 อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติ เอคาหปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา เอกาหปฏิจฺจนฺนํ
 เอกาหปริวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา

สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา เอกาหปรัจจนฺนาย เอกาหปรัวาส
 อทาสี. โส ปรัวตุถปรัวาโส สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญเจตนิกาย
 สุกกวิสสุจียา เอกาหปรัจจนฺนาย จารตฺตํ มานตฺตํ ยาจิ, สงฺโฆ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา
 เอกาหปรัจจนฺนาย จารตฺตํ มานตฺตํ อทาสี. โส จิณฺณมานตฺโต
 สงฺฆํ อพฺภานํ ยาจติ. สงฺโฆ อุทายี ภิกฺขุํ อพฺภเทติ. ยสฺสายสฺมโต
 ขมติ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อพฺภานํ, โส ตฺถนฺทสฺส; ยสฺส นกฺขมติ,
 โส ภาเสยฺย.

อพฺภีโต สงฺฆเณ อุทายี ภิกฺขุ, ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺที.
 เอวเมตํ ฐาปยามีติ.

ปญฺจาหปรัจจนฺนปรัวาโส

[๑๐๘] เตน โข ปน สมเณน อายสฺมา อุทายี ภิกฺขุ^๑ เอกํ
 อาปตฺตี อาปนฺโน โหติ สญเจตนิกํ สุกกวิสสุจี ทวีหปรัจจนฺนํ
 ตีหปรัจจนฺนํ จตุหปรัจจนฺนํ ปญฺจาหปรัจจนฺนํ. โส ภิกฺขุโน อารุเจสิ
 “อหํ อารุโส เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชี่ สญเจตนิกํ สุกกวิสสุจี
 ทวีหปรัจจนฺนํ ตีหปรัจจนฺนํ จตุหปรัจจนฺนํ ปญฺจาหปรัจจนฺนํ,
 กถํ นุ โข มया ปรัปชฺชิตพฺพนติ. เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
 อารุเจสฺสุ. “เตนहि ภิกฺขเว สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญฺจาหปรัจจนฺนาย
 ปญฺจาหปรัวาส เทตุ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ทาทพฺโพ.

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อิ.,มหา. อยู่ ปาโจ น ทิสฺสติ.

เตน ภิกขเว อุทายินา ภิกขุणा สงฺฆํ อุปสงกมิตฺวา เอกํสํ
 อุตฺตราสงคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกกุกฺกิกํ
 นิสิตฺวา อณฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย 'อหํ ภนฺเต เอกํ
 อาปตฺตี อาปชฺชี่ สยฺเจตฺตนิกํ สุกกวิสสุตํ ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนํ, โสหํ
 ภนฺเต สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตฺตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาห-
 ปฏฺิจจณฺหนาย ปญฺจาหปรีวาสํ ยาจามิตฺติ. ทุตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺโพ. ตตฺติยมฺปิ
 ยาจิตพฺโพ. พุยฺยตฺเตน ภิกขุणा ปฏฺิพฺเพลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๑๐๙] 'สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยํ อุทายิ ภิกขุ เอกํ
 อาปตฺตี อาปชฺชี่ สยฺเจตฺตนิกํ สุกกวิสสุตํ ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนํ, โส
 สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตฺตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาห-
 ปฏฺิจจณฺหนาย ปญฺจาหปรีวาสํ ยาจติ. ยถิ สงฺฆมสฺส ปตฺตกฺกลลํ, สงฺโฆ
 อุทายิสฺส ภิกขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตฺตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา
 ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย ปญฺจาหปรีวาสํ ทเพยฺย; เอสา ฌตฺติ.

สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยํ อุทายิ ภิกขุ เอกํ อาปตฺตี
 อาปชฺชี่ สยฺเจตฺตนิกํ สุกกวิสสุตํ ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนํ, โส สงฺฆํ
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตฺตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย
 ปญฺจาหปรีวาสํ ยาจติ. สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สยฺเจตฺตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย ปญฺจาหปรีวาสํ
 เทติ. ยสฺสายสฺมโต ขมติ อุทายิสฺส ภิกขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สยฺเจตฺตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย ปญฺจาหปรีวาสสฺส
 ทานํ, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทุตฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตตฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ.
 สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยํ อุทายิ ภิกขุ เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชี่
 สยฺเจตฺตนิกํ สุกกวิสสุตํ ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนํ, โส สงฺฆํ เอกิสฺสา

อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาหปฏฺิจจนฺนํ ปญฺจาห-
ปฺริวาสํ ยาจติ. สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตติยา
สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาหปฏฺิจจนฺนํ ปญฺจาหปฺริวาสํ
เทติ. ยสฺสายสมฺโตะ ขมฺติ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตติยา
สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาหปฏฺิจจนฺนํ ปญฺจาหปฺริวาสสฺส
ทํ, โส ตฺถสฺส; ยสฺส นกขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ทินฺโน สงฺเขน อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตติยา
สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาหปฏฺิจจนฺนํ ปญฺจาหปฺริวาโส,
ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถหิ. เอวเมตํ ฐาปยามีติ.

ปาริวาสิกมฺลายุปฏิกฺกสฺสนา

[๑๑๐] โส ปฺริวสนฺโต อนฺตรํ เอกํ อาปตฺติ อปชฺชํ สมฺเจตนิกํ
สูกฺกวิสสุจํ อปฺปฏฺิจจนฺนํ, โส ภิกฺขุโน อโรเจสิ “อหํ อวฺโส
เอกํ อาปตฺติ อปชฺชํ สมฺเจตนิกํ สูกฺกวิสสุจํ ปญฺจาหปฏฺิจจนฺนํ,^๑
โสหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา
ปญฺจาหปฏฺิจจนฺนํ ปญฺจาหปฺริวาสํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺโฆ
เอกิสฺสา อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาหปฏฺิจจนฺนํ
ปญฺจาหปฺริวาสํ อทาสิ. โสหํ ปฺริวสนฺโต อนฺตรํ เอกํ อาปตฺติ
อปชฺชํ สมฺเจตนิกํ สูกฺกวิสสุจํ อปฺปฏฺิจจนฺนํ, กถํ นุ โข มยา
ปฏฺิปปชฺชิตพฺพนฺติ. เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสฺสุ. “เตนหิ
ภิกฺขเว สงฺโฆ อุทายี ภิกฺขุ อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตติยา

^๑ ส.,ฉ.,เท.,มหา. ปญฺจาหปฏฺิจจนฺนํ, เอวมฺปรี.

สมเจตนิกาย สุกุมวิมลจินยา อปปฏิจจนนาย มูลาย ปฏิกสสุต.
เอวมจ ปน ภิกขเว มูลาย ปฏิกสสุตพโพ.

เตน ภิกขเว อุทายินา ภิกขุนา สงฆ์ อุปสงกมิตวา เอกัง
อุตฺตราสงคํ กริตวา วุฑฺฒานํ ภิกขุณํ ปาเท วนฺทิตวา อุกกุฏิกํ
นีสิติตวา อมฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย 'อหํ ภนฺเต เอกัง
อาปตฺตี อาปชฺชี่ สมเจตนิกํ สุกุมวิมลจินํ ปญฺจาหปฏิจจนนํ, โสหํ
สงฆ์ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมเจตนิกาย สุกุมวิมลจินยา ปญฺจาห-
ปฏิจจนนาย ปญฺจาหปริวาสํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺฆเ เอกิสฺสา
อาปตฺติยา สมเจตนิกาย สุกุมวิมลจินยา ปญฺจาหปฏิจจนนาย ปญฺจาห-
ปริวาสํ อทาสี. โสหํ ปริวสนฺโต อนฺตรา เอกัง อาปตฺตี อาปชฺชี่
สมเจตนิกํ สุกุมวิมลจินํ อปปฏิจจนนํ, โสหํ ภนฺเต สงฆ์ อนฺตรา
เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมเจตนิกาย สุกุมวิมลจินยา อปปฏิจจนนาย
มูลาย ปฏิกสฺสนํ ยาจามิตี. หุตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. ตติยมฺปิ
ยาจิตพฺพา. พฺยตฺเตน ภิกขุนา ปฏิพเลน สงฺฆเ ฌาเปตพฺโพ

[๑๑๑] 'สุณาทู เม ภนฺเต สงฺฆเ, อยํ อุทายี ภิกขุ เอกัง
อาปตฺตี อาปชฺชี่ สมเจตนิกํ สุกุมวิมลจินํ ปญฺจาหปฏิจจนนํ, โส
สงฆ์ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมเจตนิกาย สุกุมวิมลจินยา ปญฺจาห-
ปฏิจจนนาย ปญฺจาหปริวาสํ ยาจี, สงฺฆเ อุทายิสฺส ภิกขุโน
เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมเจตนิกาย สุกุมวิมลจินยา ปญฺจาหปฏิจจนนาย
ปญฺจาหปริวาสํ อทาสี. โส ปริวสนฺโต อนฺตรา เอกัง อาปตฺตี
อาปชฺชี่ สมเจตนิกํ สุกุมวิมลจินํ อปปฏิจจนนํ, โส สงฆ์ อนฺตรา
เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมเจตนิกาย สุกุมวิมลจินยา อปปฏิจจนนาย
มูลาย ปฏิกสฺสนํ ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ, สงฺฆเ อุทายี
ภิกขุ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมเจตนิกาย สุกุมวิมลจินยา
อปปฏิจจนนาย มูลาย ปฏิกสฺสเยย; เอสา ฌตฺติ.

สุนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อํ อุกฺทายี ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺตํ
 อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุตํ ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ
 เอกิสฺสา อาปตฺตํ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุตํ ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ
 ปญฺจาหปฺริวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุกฺทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺตํ
 สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุตํ ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ปญฺจาหปฺริวาสํ
 อทาสิ. โส ปฺริวสนฺโต อนฺตรํ เอกํ อาปตฺตํ อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ
 สุกฺกวิสสุตํ อปฺปํ ปญฺจํ, โส สงฺฆํ อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺตํ
 สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุตํ อปฺปํ ปญฺจํ มุลาย ปฏิกฺขสฺสนํ
 ยาจติ. สงฺโฆ อุกฺทายี ภิกฺขุโน อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺตํ
 สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุตํ อปฺปํ ปญฺจํ มุลาย ปฏิกฺขสฺสติ.
 ยสฺสายสฺมโต ขมติ อุกฺทายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺตํ
 สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุตํ อปฺปํ ปญฺจํ มุลาย ปฏิกฺขสฺสนา,
 โส ตฺถนฺทสฺส; ยสฺส นกขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทุติยมุขี เอตมตฺถํ วทามิ ฯ เปฯ ตติยมุขี เอตมตฺถํ วทามิ.
 สฺสฺนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อญฺ อุกฺกามิ ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺตํ อาปชฺช
 สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุตํ ปญฺจาหปฺปิ จจฺจนฺ, โส สงฺฆํ เอกิสฺสา
 อาปตฺตํ สญฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุตํ ปญฺจาหปฺปิ จจฺจนฺ ปญฺจาห-
 ปริวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุกฺกามิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺตํ
 สญฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุตํ ปญฺจาหปฺปิ จจฺจนฺ ปญฺจาหปริวาสํ
 อทาสิ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรํ เอกํ อาปตฺตํ อาปชฺช สญฺเจตนิกํ
 สุกฺกวิสสุตํ อปฺปปิ จจฺจนฺ, โส สงฺฆํ อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺตํ
 สญฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุตํ อปฺปปิ จจฺจนฺ มุลา ย ปฏิกสฺสณํ
 ยาจติ. ²⁵⁶⁶ สงฺโฆ อุกฺกามิ ภิกฺขุโน อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺตํ
 สญฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุตํ อปฺปปิ จจฺจนฺ มุลา ย ปฏิกสฺสติ.

ยสฺสา ยสมโต ขมติ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรา เอภิสฺสา อาปตฺติยา
สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนาย มุลา ย ปฏิกสฺสนา,
โส ตฺถ หสฺส; ยสฺส นกขมติ, โส ภาเสยฺย.

ปฏิกสฺสโต สงฺเขน อุทายิ ภิกฺขุ อนฺตรา เอภิสฺสา อาปตฺติยา
สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนาย มุลา ย, ขมติ สงฺขมสฺส;
ตสฺมา ตฺถ หิ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

มานตฺตารหฺมฺลา ยปฏิกสฺสนา

[๑๑๒] โส ปริวฺตฺถปรีวาโส มานตฺตารโห อนฺตรา เอกํ
อาปตฺตี อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุจึ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส
ภิกฺขุโน อาโรเจสิ "อหํ อาวุโส เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ
สุกกวิสสุจึ ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ เอภิสฺสา อาปตฺติยา
สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนาย ปญฺจาหปรีวาสํ
ยาจึ, ตสฺส เม สงฺโฆ เอภิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
สุกกวิสสุจียา ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนาย ปญฺจาหปรีวาสํ อทาสิ. โสหํ
ปรีวสนฺโต อนฺตรา เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุจึ
อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา เอภิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
สุกกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนาย มุลา ย ปฏิกสฺสนํ ยาจึ, ตํ มํ
สงฺโฆ อนฺตรา เอภิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา
อปฺปฏิจฺจนฺนาย มุลา ย ปฏิกสฺส. โสหํ ปริวฺตฺถปรีวาโส มานตฺตารโห
อนฺตรา เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุจึ อปฺปฏิจฺจนฺนํ,
กถํ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ. เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสุ. "เตนหิ ภิกฺขเว สงฺโฆ อุทายี ภิกฺขุโน อนฺตรา เอภิสฺสา

อาปตติยา สยเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปปฏิจจนฺนาย มุลา
ปฏิกสสตุ. เอวญจ ปน ภิกขเว มุลา^๑ ปฏิกสสิตพโพ.

เตน ภิกขเว อุทายินา ภิกขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํ
อุตฺตฺราสงฺคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ
นิสีทิตฺวา อมฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย ‘อหํ ภนฺเต เอกํ
อาปตฺตี อาปชฺชี่ สยเจตนิกํ สุกกวิสสุจี่ ปญฺจาหปฺปฏิจจนฺนํ, โสหํ
สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญฺจาห-
ปฺปฏิจจนฺนาย ปญฺจาหปฺริวาสํ ยาจี่, ตสฺส เม สงฺโฆ เอกิสฺสา
อาปตฺติยา สยเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญฺจาหปฺปฏิจจนฺนาย ปญฺจาห-
ปฺริวาสํ อทาสิ. โสหํ ปฺริวสนฺโต อนฺตฺรา เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชี่
สยเจตนิกํ สุกกวิสสุจี่ อปปฏิจจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ อนฺตฺรา เอกิสฺสา
อาปตฺติยา สยเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปปฏิจจนฺนาย มุลา
ปฏิกสสนํ ยาจี่, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตฺรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
สยเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปปฏิจจนฺนาย มุลา ปฏิกสสิ.
โสหํ ปฺริวฺตฺถปฺริวาโส มานตฺตารโห อนฺตฺรา เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชี่
สยเจตนิกํ สุกกวิสสุจี่ อปปฏิจจนฺนํ, โสหํ ภนฺเต สงฺฆํ อนฺตฺรา
เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปปฏิจจนฺนาย
มุลา ปฏิกสสนํ ยาจามิตี. พุตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. ตตฺติยมฺปิ
ยาจิตพฺพา. พฺยตฺเตน ภิกขุณา ปฏฺวิเพลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๑๑๓] ‘สุณาทุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยํ อุทายิ ภิกขุ เอกํ
อาปตฺตี อาปชฺชี่ สยเจตนิกํ สุกกวิสสุจี่ ปญฺจาหปฺปฏิจจนฺนํ, โส
สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญฺจาห-

^๑ อ. อยํ ปาโจ น ทิสฺสตี.

ปฏิจจนุหนาย ปญจาหปริวาสํ ยาจิ, สงฺฆโม อุทายิสฺส ภิกฺขุโน
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญจาหปฏิจจนุหนาย
 ปญจาหปริวาสํ อทาสิ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรรา เอกํ อาปตฺติ
 อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติํ อปฺปฏิจจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนฺตรรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจจนุหนาย
 มุลาเย ปฏิกฺกสฺสนํ ยาจิ, สงฺฆโม อุทายี ภิกฺขุํ อนฺตรรา เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจจนุหนาย มุลาเย
 ปฏิกฺกสฺสิ. โส ปริวตฺตปฺริวาโส มานตฺตารโห อนฺตรรา เอกํ อาปตฺติ
 อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติํ อปฺปฏิจจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนฺตรรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจจนุหนาย
 มุลาเย ปฏิกฺกสฺสนํ ยาจิตฺติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกลํ, สงฺฆโม อุทายี
 ภิกฺขุํ อนฺตรรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา
 อปฺปฏิจจนุหนาย มุลาเย ปฏิกฺกสฺเสยฺย; เอสา ฅตฺติ.

สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺฆโม, อयํ อุทายี ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺติ
 อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติํ ปญจาหปฏิจจนฺนํ, โส สงฺฆํ
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญจาหปฏิจจนุหนาย
 ปญจาหปริวาสํ ยาจิ, สงฺฆโม อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญจาหปฏิจจนุหนาย ปญจาหปริวาสํ
 อทาสิ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรรา เอกํ อาปตฺติ อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ
 สุกกวิสสุตฺติํ อปฺปฏิจจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนฺตรรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจจนุหนาย มุลาเย ปฏิกฺกสฺสนํ ยาจิ,
 สงฺฆโม อุทายี ภิกฺขุํ อนฺตรรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
 สุกกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจจนุหนาย มุลาเย ปฏิกฺกสฺสิ. โส ปริวตฺตปฺริวาโส
 มานตฺตารโห อนฺตรรา เอกํ อาปตฺติ อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติ

อปปฏิจจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนฺตรรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
 สุกฺกวิสสุจียา อปปฏิจจนฺนาย มุลาเย ปฏิกสฺสนํ ยาจติ. สงฺฆो
 อุทายี ภิกฺขุ อนฺตรรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺก-
 วิสสุจียา อปปฏิจจนฺนาย มุลาเย ปฏิกสฺสติ. ยสฺสายสมฺโตะ ขมติ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
 สุกฺกวิสสุจียา อปปฏิจจนฺนาย มุลาเย ปฏิกสฺสนา, โส ตฺถุหฺสฺส;
 ยสฺส นกขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทุติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ๕เป๕ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
 ๕เป๕

ปฏิกสฺสโตะ สงฺฆเณ อุทายี ภิกฺขุ อนฺตรรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา อปปฏิจจนฺนาย มุลาเย,^๑ ขมติ สงฺฆสฺส;
 ตสฺมา ตฺถุหฺ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

ติกาปตฺติมานตฺตํ

[๑๑๔] โส ปริวฺตฺถปฺริวาโส ภิกฺขุโน อาโรเจสิ “อหํ อาวุโส
 เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ ปญฺจาหปฏิจจนฺนํ,
 โสหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา
 ปญฺจาหปฏิจจนฺนาย ปญฺจาหปฺริวาสํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺฆो
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาหปฏิจจนฺนาย
 ปญฺจาหปฺริวาสํ อุทาสิ. โสหํ ปริวสนฺโตะ อนฺตรรา เอกํ อาปตฺตี
 อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ อปปฏิจจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ อนฺตรรา

^๑ ส.จ.ท.มหา. มุลาเย ปฏิกสฺสนา, อ. มุลาเย ปฏิกสฺสนํ

เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย
 มุลา ย ปฏิกสฺสนํ ยาจี, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สยฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย มุลา ย ปฏิกสฺสิ.
 โสหํ ปริวฺตฺถปฺริวาสํ มานตฺตารโห อนฺตรา เอกํ อาปตฺตี
 อาปชฺชํ สยฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย
 มุลา ย ปฏิกสฺสนํ ยาจี, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สยฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย มุลา ย ปฏิกสฺสิ.
 โสหํ ปริวฺตฺถปฺริวาสํ, กถํ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ. เต
 ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารุเญสุ. “เตนहि ภิกฺขเว สงฺโฆ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน ติสฺสนฺนํ อาปตฺตีนํ จารตฺตํ มานตฺตํ เทตุ.
 เอวเมว ปน ภิกฺขเว ทาทพฺพํ.

เตน ภิกฺขเว อุทายินา ภิกฺขุนา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ
 อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ
 นิสิตฺติวํ อณฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘อหํ ภาณเต
 เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชํ สยฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิ ปณฺจาหปฏิจฺจนฺนํ,
 โสหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา
 ปณฺจาหปฏิจฺจนฺนาย ปณฺจาหปฺริวาสํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺโฆ
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา ปณฺจาหปฏิจฺจนฺนาย
 ปณฺจาหปฺริวาสํ อทาสิ. โสหํ ปริวสนฺโต อนฺตรา เอกํ อาปตฺตี
 อาปชฺชํ สยฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย
 มุลา ย ปฏิกสฺสนํ ยาจี, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สยฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย มุลา ย ปฏิกสฺสิ.

โสหํ ปริวตฺถปรีวาโส มานตฺตารโห อนฺตฺรา เอกํ อาปตฺตํ อาปชฺชํ
 สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ อนฺตฺรา เอกิสฺสา
 อาปตฺตติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจติยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย มุลา
 ปฏิกสฺสนํ ยาจิ, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตฺรา เอกิสฺสา อาปตฺตติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจติยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย มุลา ปฏิกสฺสิ.
 โสหํ ภนฺเต ปริวตฺถปรีวาโส สงฺฆํ ติสฺสนนํ อาปตฺตินํ จารตฺตํ
 มานตฺตํ ยาจามิ. ทุตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพํ. ตตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพํ.
 พยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺวิเพลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๑๑๕] ‘สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อयํ อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ
 อาปตฺตํ อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนํ, โส
 สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺตติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจติยา ปญฺจาห-
 ปฏิจฺจนฺนาย ปญฺจาหปรีวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน
 เอกิสฺสา อาปตฺตติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจติยา ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนาย
 ปญฺจาหปรีวาสํ อทาสิ. โส ปรีวสนฺโต อนฺตฺรา เอกํ อาปตฺตํ
 อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนฺตฺรา
 เอกิสฺสา อาปตฺตติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจติยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย
 มุลา ปฏิกสฺสนํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิ ภิกฺขุ อนฺตฺรา เอกิสฺสา
 อาปตฺตติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจติยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย มุลา
 ปฏิกสฺสิ. โส ปริวตฺถปรีวาโส มานตฺตารโห อนฺตฺรา เอกํ อาปตฺตํ
 อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนฺตฺรา
 เอกิสฺสา อาปตฺตติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจติยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย
 มุลา ปฏิกสฺสนํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิ ภิกฺขุ อนฺตฺรา เอกิสฺสา
 อาปตฺตติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจติยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย มุลา
 ปฏิกสฺสิ. โส ปริวตฺถปรีวาโส สงฺฆํ ติสฺสนนํ อาปตฺตินํ จารตฺตํ

มานตํ ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถํ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน
ติสฺสหนํ อาปตฺตีนํ จารตํ มานตํ ททေย; เอสา ญตฺติ.

สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อโย อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺตี
อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิ ปญฺจาหปฺปิจฺจนํ, โส สงฺฆํ
เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา ปญฺจาหปฺปิจฺจนํ
ปญฺจาหปฺริวสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา ปญฺจาหปฺปิจฺจนํ ปญฺจาหปฺริวสํ
อทาสิ. โส ปฺริวสนฺโต อนฺตรา เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ
सुकगविसुठ्ठि ओपपिज्जनं, โส สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา ओपपिज्जनํ มุลา ย ปฏิกสฺสนํ ยาจิ,
สงฺโฆ อุทายิ ภิกฺขุ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
सुकगविसुठ्ठि ओपपिज्जनं มุลา य पठिगसुसि. โส ปฺริวตฺถปฺริวโส
मानตฺตารโห อนฺตรา เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิ
ओपपिज्जनं, โส สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
सुकगविसुठ्ठि ओपपिज्जनं มุลา य पठिगसुसं यาจि. สงฺโฆ อุทายิ
ภิกฺขุ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา
ओपपिज्जनं มุลา य पठिगसुसि. โส ปฺริวตฺถปฺริวโส สงฺฆํ
ติสฺสหนํ อาปตฺตีนํ จารตํ มานตํ ยาจติ. สงฺโฆ อุทายิสฺส
ภิกฺขุโน ติสฺสหนํ อาปตฺตีนํ จารตํ มานตํ เทติ. ยสฺสา ยสมฺโต
ขมติ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน ติสฺสหนํ อาปตฺตีนํ จารตํ มานตตฺตสฺ
ทानํ, โส ตฺถนฺทสฺ; ยสฺส นกขมติ, โส ภาเสย.

หมดอายุ 26/05/2566

ทฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ๔เป๔ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
๔เป๔

ทินัน สงฺฆเมณ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน ทิสฺสนฺหนํ อาปตฺตินํ จารตฺตํ
มานตฺตํ, ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺวณฺหิ. เอวเมตํ ชารยามิตฺติ.

มานตฺตจาริกมฺุลาปฏิกสฺสนา

[๑๑๖] โส มานตฺตํ จรฺนโต อนฺตรา เอกํ อาปตฺตํ อาปชฺช
สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสฺฐจํ อปฺปฏิจฺจนฺหนํ. โส ภิกฺขุโน อาโรเจสิ
“อหํ อวฺุโส เอกํ อาปตฺตํ อาปชฺช สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสฺฐจํ
ปญฺจาหปฏิจฺจนฺหนํ, โสหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
สุกฺกวิสฺฐจียา ปญฺจาหปฏิจฺจนฺหนาย ปญฺจาหปรีวาสํ ยาจํ, ตสฺส
เม สงฺโฆ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสฺฐจียา
ปญฺจาหปฏิจฺจนฺหนาย ปญฺจาหปรีวาสํ อทาสิ. โสหํ ปรีวสนฺโต
อนฺตรา เอกํ อาปตฺตํ อาปชฺช สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสฺฐจํ
อปฺปฏิจฺจนฺหนํ, โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
สุกฺกวิสฺฐจียา อปฺปฏิจฺจนฺหนาย มฺุลาปฏิกสฺสนํ ยาจํ, ตํ มํ
สงฺโฆ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสฺฐจียา
อปฺปฏิจฺจนฺหนาย มฺุลาปฏิกสฺสนํ. โสหํ ปรีวตฺถปรีวาโส มานตฺตารโห
อนฺตรา เอกํ อาปตฺตํ อาปชฺช สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสฺฐจํ อปฺปฏิจฺจนฺหนํ,
โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสฺฐจียา
อปฺปฏิจฺจนฺหนาย มฺุลาปฏิกสฺสนํ ยาจํ, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตรา
เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสฺฐจียา อปฺปฏิจฺจนฺหนาย
มฺุลาปฏิกสฺสนํ. โสหํ ปรีวตฺถปรีวาโส สงฺฆํ ทิสฺสนฺหนํ อาปตฺตินํ
จารตฺตํ มานตฺตํ ยาจํ, ตสฺส เม สงฺโฆ ทิสฺสนฺหนํ อาปตฺตินํ
จารตฺตํ มานตฺตํ อทาสิ. โสหํ มานตฺตํ จรฺนโต อนฺตรา เอกํ

อาปตติ อาปชชี สมเจตนิกัม สุกุมวิสมุจ อปปฏิจจนนัม, กถัม นุ ไช
มยา ปฏิปชชิตพพนติ. เต ภิกขุ ภควโต เอตมตถัม อาโรเจสฺ.
“เตนहि ภิกขเว สงฺฆเ อูทายี ภิกขุ อุนตรา เอกิสฺสา อาปตติยา
สมเจตนิกาย สุกุมวิสมุจียา อปปฏิจจนนายน มุลาเย ปฏิกสฺสิตวา
ฉารตตัม มานตตัม เทตฺ. เอวณจ ปน ภิกขเว มุลาเย ปฏิกสฺสิตพฺโพ.

เตน ภิกขเว อูทายินา ภิกขุณา สงฺฆัม อุตฺตมมิตฺวา เอกัง
อุตฺตราสงฺกัม กริตฺวา วุฑฺฒานัม ภิกขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกุมฺภิกํ
นิสฺสิตฺวา อณฺชลิ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘อหัม ภนฺเต
เอกัม อาปตติ อาปชชี สมเจตนิกัม สุกุมวิสมุจ ปญฺจาหปฺปฏิจจนนัม,
โสหัม สงฺฆัม เอกิสฺสา อาปตติยา สมเจตนิกาย สุกุมวิสมุจียา ปญฺจาห-
ปฺปฏิจจนนายน ปญฺจาหปฺริวาสํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺฆเ เอกิสฺสา
อาปตติยา สมเจตนิกาย สุกุมวิสมุจียา ปญฺจาหปฺปฏิจจนนายน
ปญฺจาหปฺริวาสํ อทาสิ. โสหัม ปฺริวสนฺโต อุนตรา เอกัม อาปตติ
อาปชชี สมเจตนิกัม สุกุมวิสมุจ อปปฏิจจนนัม, โสหัม สงฺฆัม อุนตรา
เอกิสฺสา อาปตติยา สมเจตนิกาย สุกุมวิสมุจียา อปปฏิจจนนายน
มุลาเย ปฏิกสฺสนัม ยาจี, ตัม มัม สงฺฆเ อุนตรา เอกิสฺสา อาปตติยา
สมเจตนิกาย สุกุมวิสมุจียา อปปฏิจจนนายน มุลาเย ปฏิกสฺสิ.
โสหัม ปฺริวตฺถปฺริวาโส มานตฺตารโห อุนตรา เอกัม อาปตติ อาปชชี
สมเจตนิกัม สุกุมวิสมุจ อปปฏิจจนนัม, โสหัม สงฺฆัม อุนตรา เอกิสฺสา
อาปตติยา สมเจตนิกาย สุกุมวิสมุจียา อปปฏิจจนนายน มุลาเย
ปฏิกสฺสนัม ยาจี, ตัม มัม สงฺฆเ อุนตรา เอกิสฺสา อาปตติยา
สมเจตนิกาย สุกุมวิสมุจียา อปปฏิจจนนายน มุลาเย ปฏิกสฺสิ.
โสหัม ปฺริวตฺถปฺริวาโส สงฺฆัม ติสฺสนนัม อาปตตินัม ฉารตตัม มานตตัม
yajī, ตสฺส เม สงฺฆเ ติสฺสนนัม อาปตตินัม ฉารตตัม มานตตัม

อทาสี. โสหัง มานตตัม จรณโต อนุตรา เอกัง อาปตตัม อาปชชัง
 สญเจตนิกัม สุกกวิสสุจัน อปปฏิจจนนัง, โสหัง ฆนเต สงฺฆัม อนุตรา
 เอกิสฺสา อาปตตติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปปฏิจจนนายน
 มุลา ย ปฏิกสฺสนัน ยาจามิตี. ทุตติยมปิ ยาจิตพฺพา. ตตติยมปิ
 ยาจิตพฺพา. พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏีพเลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๑๑๗] 'สุณาทู เม ฆนเต สงฺโฆ, อยัม อุกทายี ภิกฺขุ เอกัง
 อาปตตัม อาปชชัง สญเจตนิกัม สุกกวิสสุจัน ปญฺจาหปฏิจจนนัง, โส
 สงฺฆัม เอกิสฺสา อาปตตติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญฺจาห-
 ปฏิจจนนายน ปญฺจาหปริวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุกทายิสฺส ภิกฺขุโน
 เอกิสฺสา อาปตตติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญฺจาหปฏิจจนนายน
 ปญฺจาหปริวาสํ อทาสี. โส ปริวสนโต อนุตรา เอกัง อาปตตัม
 อาปชชัง สญเจตนิกัม สุกกวิสสุจัน อปปฏิจจนนัง, โส สงฺฆัม อนุตรา
 เอกิสฺสา อาปตตติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปปฏิจจนนายน
 มุลา ย ปฏิกสฺสนัน ยาจิ, สงฺโฆ อุกทายี ภิกฺขุ อนุตรา เอกิสฺสา
 อาปตตติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปปฏิจจนนายน มุลา ย
 ปฏิกสฺส. โส ปริวุตฺถปริวาโส มานตตารโห อนุตรา เอกัง อาปตตัม
 อาปชชัง สญเจตนิกัม สุกกวิสสุจัน อปปฏิจจนนัง, โส สงฺฆัม อนุตรา
 เอกิสฺสา อาปตตติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปปฏิจจนนายน
 มุลา ย ปฏิกสฺสนัน ยาจิ, สงฺโฆ อุกทายี ภิกฺขุ อนุตรา เอกิสฺสา
 อาปตตติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา อปปฏิจจนนายน มุลา ย
 ปฏิกสฺส. โส ปริวุตฺถปริวาโส สงฺฆัม ติสฺสนนัง อาปตตตินัง จารตตัม
 มานตตัม ยาจิ, สงฺโฆ อุกทายิสฺส ภิกฺขุโน ติสฺสนนัง อาปตตตินัง
 จารตตัม มานตตัม อทาสี. โส มานตตัม จรณโต อนุตรา เอกัง อาปตตัม
 อาปชชัง สญเจตนิกัม สุกกวิสสุจัน อปปฏิจจนนัง, โส สงฺฆัม อนุตรา

เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ
มฺลายน ปฏิกสฺสนํ ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถํ, สงฺโฆ อุทายี
ภิกฺขุ อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา
อปฺปฏิจฺจนฺนํ มฺลายน ปฏิกสฺเสยฺย; เอสํ ฅตฺติ.

สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อโย อุทายี ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺตี
อาปชฺชิ สยฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺตี ปญฺจาทปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ
เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาทปฏิจฺจนฺนํ
ปญฺจาทปริวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
สยฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาทปฏิจฺจนฺนํ ปญฺจาทปริวาสํ
อทาสิ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรํ เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ สยฺเจตนิกํ
सुकกวิสสุตฺตี อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา
สยฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ มฺลายน ปฏิกสฺสนํ ยาจิ,
สงฺโฆ อุทายี ภิกฺขุ อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกาย
सुकกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ มฺลายน ปฏิกสฺสิ. โส ปริวตฺถปริวาโส
มานตฺตารโห อนฺตรํ เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ สยฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺตี
อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกาย
सुकกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ มฺลายน ปฏิกสฺสนํ ยาจิ, สงฺโฆ
อุทายี ภิกฺขุ อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกาย สุกก-
วิสสุตฺติยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ มฺลายน ปฏิกสฺสิ. โส ปริวตฺถปริวาโส
สงฺฆํ ติสฺสนฺนํ อาปตฺตีนํ ฅารตฺตํ มานตฺตํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส
ภิกฺขุโน ติสฺสนฺนํ อาปตฺตีนํ ฅารตฺตํ มานตฺตํ อทาสิ. โส มานตฺตํ
จรณฺโต อนฺตรํ เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ สยฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺตี
อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกาย
सुकกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ มฺลายน ปฏิกสฺสนํ ยาจติ. สงฺโฆ

อุทายี ภิกขุ อนุตรา เอกิสสา อาปตติยา สญเจตนิกาย
 สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจจนฺนาย มุลาเย ปฏิกสฺสติ. ยสฺสายสมฺโต
 ขมฺติ อุทายิสฺส ภิกขุโน อนุตรา เอกิสสา อาปตติยา สญเจตนิกาย
 สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจจนฺนาย มุลาเย ปฏิกสฺสนา, โส ตฺถุหฺสฺส;
 ยสฺส นกขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺติยมฺปิ เอตมฺตฺถํ วทามิ ๫เปฯ ตฺติยมฺปิ เอตมฺตฺถํ วทามิ
 ๫เปฯ

ปฏิกสฺสโต สงฺเขน อุทายี ภิกขุ อนุตรา เอกิสสา อาปตติยา
 สญเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจจนฺนาย มุลาเย, ขมฺติ สงฺฆสฺส;
 ตสฺมา ตฺถุหฺ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว จารตฺตํ มานตฺตํ ทาทพฺพํ. เตน
 ภิกฺขเว อุทายีนา ภิกฺขุนา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ
 กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺวา
 อญฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย 'อหํ ภนฺเต เอกํ อาปตฺตี
 อาปชฺชํ สญเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิํ ปญฺจาหปฏิจจนฺนํ ๫เปฯ โสหํ
 ปรีวฺตถปรีวาโส สงฺฆํ ติสฺสนฺนํ อาปตฺตีนํ จารตฺตํ มานตฺตํ
 ยาจิ, ตสฺส เม สงฺโฆ ติสฺสนฺนํ อาปตฺตีนํ จารตฺตํ มานตฺตํ
 อทาสิ. โสหํ มานตฺตํ จรฺนโต อนุตรา เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชํ
 สญเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิํ อปฺปฏิจจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ อนุตรา เอกิสสา
 อาปตฺติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจจนฺนาย มุลาเย
 ปฏิกสฺสนํ ยาจิ, ตํ มํ สงฺโฆ อนุตรา เอกิสสา อาปตฺติยา
 สญเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจจนฺนาย มุลาเย ปฏิกสฺสิ.
 โสหํ ภนฺเต สงฺฆํ อนุตรา เอกิสสา อาปตฺติยา สญเจตนิกาย
 สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจจนฺนาย จารตฺตํ มานตฺตํ ยาจามีติ. ทฺติยมฺปิ

ยาจิตพฺพ. ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพ. พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏิพฺเพน
สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

‘สฺมาตฺตฺ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อํ อุกฺกาสึ ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺตํ
อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺตํ ปญฺจาหปฺปิจฺจนํ ๔เปฯ โส
ปริวฺตฺตปฺริวาโส สงฺฆํ ติสฺสนํ อาปตฺตํ จารตฺตํ มานตฺตํ
ยาจิ, สงฺโฆ อุกฺกาสึ ภิกฺขุโน ติสฺสนํ อาปตฺตํ จารตฺตํ
มานตฺตํ อทาสิ. โส มานตฺตํ จรฺนโต อนฺตรา เอกํ อาปตฺตํ
อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺตํ อปฺปิจฺจนํ, โส สงฺฆํ อนฺตรา
เอกิสฺสา อาปตฺตํ สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺตํ อปฺปิจฺจนํ
มฺลายนฺ ปฏิกฺกสฺสนํ ยาจิ, สงฺโฆ อุกฺกาสึ ภิกฺขุโน อนฺตรา เอกิสฺสา
อาปตฺตํ สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺตํ อปฺปิจฺจนํ มฺลายนฺ
ปฏิกฺกสฺส. โส สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺตํ สญฺเจตนิกาย
सुकगविसुत्तं अप्पिज्जनं จารตฺตํ มานตฺตํ ยาจิต. ยถิ
สงฺฆสฺส ปตฺตกฺลลํ, สงฺโฆ อุกฺกาสึ ภิกฺขุโน อนฺตรา เอกิสฺสา
อาปตฺตํ สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺตํ อปฺปิจฺจนํ จารตฺตํ
มานตฺตํ ททฺเยย; เอสา ฌตฺติ.

สฺมาตฺตฺ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อํ อุกฺกาสึ ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺตํ
อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺตํ ปญฺจาหปฺปิจฺจนํ ๔เปฯ โส
ปริวฺตฺตปฺริวาโส สงฺฆํ ติสฺสนํ อาปตฺตํ จารตฺตํ มานตฺตํ
ยาจิ, สงฺโฆ อุกฺกาสึ ภิกฺขุโน ติสฺสนํ อาปตฺตํ จารตฺตํ
มานตฺตํ อทาสิ. โส มานตฺตํ จรฺนโต อนฺตรา เอกํ อาปตฺตํ
อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺตํ อปฺปิจฺจนํ, โส สงฺฆํ อนฺตรา
เอกิสฺสา อาปตฺตํ สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺตํ อปฺปิจฺจนํ
มฺลายนฺ ปฏิกฺกสฺสนํ ยาจิ, สงฺโฆ อุกฺกาสึ ภิกฺขุโน อนฺตรา เอกิสฺสา
อาปตฺตํ สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺตํ อปฺปิจฺจนํ มฺลายนฺ

ปฏิกสฺสึ. โส สงฺฆํ อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย
 สุกฺกวิสสุจฺยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจติ. สงฺโฆ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย
 สุกฺกวิสสุจฺยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ เทติ. ยสฺสา-
 ยสมฺโต ขมติ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจฺยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตสฺส
 ทานํ, โส ตฺถหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
 ฯเปฯ

ทินฺนํ สงฺฆเณ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจฺยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ,
 ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถเห. เอวเมตํ ฐาปยามีติ.

อพฺภานารหฺมูลายปฏิกสฺสึ

[๑๑๘] โส จิณฺณมานตฺโต อพฺภานารโห อนฺตรํ เอกํ
 อาปตฺตี อาปชฺชึ สมฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจฺจํ อปฺปฏิจฺจนฺนํ. โส ภิกฺขุโน
 อารุเจสิ “อหํ อาวุโส เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชึ สมฺเจตนิกํ
 สุกฺกวิสสุจฺจํ ปญฺจาทปฏิจฺจนฺนํ ฯเปฯ โสหํ จิณฺณมานตฺโต
 อพฺภานารโห อนฺตรํ เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชึ สมฺเจตนิกํ สุกฺก-
 วิสสุจฺจํ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, กถํ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ. เต
 ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารุเจสฺส. “เตนहि ภิกฺขเว สงฺโฆ อุทายี
 ภิกฺขุโน อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจฺยา
 อปฺปฏิจฺจนฺนํ มฺลํ ปฏิกสฺสึตฺวา ฌารตฺตํ มานตฺตํ เทตุ.

เอวณจ ภิกขเว มุลาเย ปฏิกสสิตพโพ ๕เป๕

เอวณจ ปน ภิกขเว จารตตํ มานตตํ ทาทพพํ ๕เป๕
เทติ ๕เป๕

ทินฺนํ สงฺฆเณ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย จารตตํ มานตตํ,
ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถเห. เอวเมตํ ธารยามิติ.

มุลาเยปฏิกสสิตอพฺภานํ

[๑๑๙] โส จิณฺณมานตฺโต ภิกฺขุโน อารุเจสิ “อหํ อารุโส
เอกํ อาปตฺติ อปาชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิํ ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนํ
๕เป๕ โสหํ จิณฺณมานตฺโต, กถํ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ.
เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารุเจสุ. “เตนहि ภิกขเว สงฺฆเณ
อุทายี ภิกฺขุ อพฺภตฺตุ. เอวณจ ปน ภิกขเว อพฺภตพฺโพ.

เตน ภิกขเว อุทายินา ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงกมิตฺวา เอกํสํ
อุตฺตฺราสงคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุโน ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกฏิกํ
นิสีทิตฺวา อณฺชลิํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘อหํ ภนฺเต
เอกํ อาปตฺติ อปาชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิํ ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนํ,
โสหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา
ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนาย ปญฺจาหปริวาสํ ยาจิ, ตสฺส เม สงฺฆเณ
เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนาย
ปญฺจาหปริวาสํ อทาสิ. โสหํ ปริวสนฺโต อนฺตรา เอกํ อาปตฺติ
อปาชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิํ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา
เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา อปฺปฏิจฺจนฺนาย

มุลา ย ปฏิกุสสนํ ยาจี, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สยฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนํ มุลา ย ปฏิกุสสิ. โสหํ
 ปริวฺตฺถปฺริวาโส มาหนตฺตารโห อนฺตรา เอกํ อาปตฺติ อปชฺชํ
 สยฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สยฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนํ มุลา ย
 ปฏิกุสสนํ ยาจี, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สยฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนํ มุลา ย ปฏิกุสสิ.
 โสหํ ปริวฺตฺถปฺริวาโส สงฺฆํ ติสฺสนํ อาปตฺตินํ จารตฺตํ มาหนตฺตํ
 ยาจี, ตสฺส เม สงฺโฆ ติสฺสนํ อาปตฺตินํ จารตฺตํ มาหนตฺตํ
 อทาสิ. โสหํ มาหนตฺตํ จรณฺโต อนฺตรา เอกํ อาปตฺติ อปชฺชํ
 สยฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สยฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนํ มุลา ย
 ปฏิกุสสนํ ยาจี, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สยฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนํ มุลา ย ปฏิกุสสิ.
 โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุจียา
 อปฺปฏิจฺจนฺนํ จารตฺตํ มาหนตฺตํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺโฆ อนฺตรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนํ
 จารตฺตํ มาหนตฺตํ อทาสิ. โสหํ จิณฺณมาหนตฺโต อพฺภานารโห
 อนฺตรา เอกํ อาปตฺติ อปชฺชํ สยฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ อปฺปฏิจฺจนฺนํ,
 โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุจียา
 อปฺปฏิจฺจนฺนํ มุลา ย ปฏิกุสสนํ ยาจี, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนํ
 มุลา ย ปฏิกุสสิ. โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สยฺเจตนิกา ย สุกฺกวิสสุจียา อปฺปฏิจฺจนฺนํ จารตฺตํ มาหนตฺตํ ยาจี,

ตสฺส เม สงฺฆเ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
 สุกกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ อทาสิ. โส หนฺเต
 จิณฺณมานตฺโต สงฺฆํ อพฺภานํ ยาจามิติ. ทฺตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพํ.
 ตฺตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพํ. พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺวิพลฺลน สงฺฆเ ฌาเปตพฺโพ

[๑๒๐] 'สุณฺหาตุ เม หนฺเต สงฺฆเ, อโย อุกฺกาสํ ภิกฺขุ เอกํ
 อาปตฺติํ อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติํ ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนํ, โส
 สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาห-
 ปฏิจฺจนฺนํ ปญฺจาหปริวาสํ ยาจิ, สงฺฆเ อุกฺกาสํ ภิกฺขุโน
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนํ
 ปญฺจาหปริวาสํ อทาสิ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรา เอกํ อาปตฺติํ
 อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติํ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนฺตรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ
 มุลาเย ปฏฺวิสสนํ ยาจิ, สงฺฆเ อุกฺกาสํ ภิกฺขุ อนฺตรา เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ มุลาเย
 ปฏฺวิสสํ. โส ปริวตฺตปริวาโส มานตฺตารโห อนฺตรา เอกํ อาปตฺติํ
 อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติํ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนฺตรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ
 มุลาเย ปฏฺวิสสนํ ยาจิ, สงฺฆเ อุกฺกาสํ ภิกฺขุ อนฺตรา เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ มุลาเย ปฏฺวิสสํ.
 โส ปริวตฺตปริวาโส สงฺฆํ ติสฺสนํ อาปตฺติํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ
 ยาจิ, สงฺฆเ อุกฺกาสํ ภิกฺขุโน ติสฺสนํ อาปตฺติํ ฌารตฺตํ
 มานตฺตํ อทาสิ. โส มานตฺตํ จรณฺโต อนฺตรา เอกํ อาปตฺติํ
 อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติํ อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนฺตรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา อปฺปฏิจฺจนฺนํ

อพภิตโต สงฺฆเมณ อุทายิ ภิกฺขุ, ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา
ตฺถเห, เอวเมตํ ธารยามิตี.

ปกฺขปฏิจฺจนฺนปรีวาโส

[๑๒๑] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา อุทายิ เอกํ อาปตฺตี
อาปนฺโน โหติ สมฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิ ปกฺขปฏิจฺจนฺนํ. โส ภิกฺขุ
อาโรเจสิ “อหํ อาวุโส เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชํ สมฺเจตนิกํ สุกก-
วิสฎฐิ ปกฺขปฏิจฺจนฺนํ, กถํ นฺุ โข มया ปฏิปชฺชิตพฺพนติ. เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารोजฺสํ. “เตนहि ภิกฺขเว สงฺฆเ อุทายิสฺส
ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา ปกฺข-
ปฏิจฺจนฺนาย ปกฺขปรีवासํ เทตุ. เอวเมจ ปน ภิกฺขเว ทาทพฺโพ.

เตน ภิกฺขเว อุทายินา ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ
อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ
นิสีทิตฺวา อณฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘อหํ ภนฺเต เอกํ
อาปตฺตี อาปชฺชํ สมฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิ ปกฺขปฏิจฺจนฺนํ, โส
ภนฺเต สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา
ปกฺขปฏิจฺจนฺนาย ปกฺขปรีवासํ ยาจามิตี. ทฺติยมฺปิ ยาจิตพฺโพ
ฯเปฯ ตติยมฺปิ ยาจิตพฺโพ ฯเปฯ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏิพฺเลน
สงฺฆเ ฌาเปตพฺโพ

[๑๒๒] ‘สฺฐนาตุ เม ภนฺเต สงฺฆเ, อยํ อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ
อาปตฺตี อาปชฺชํ สมฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิ ปกฺขปฏิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ
เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา ปกฺขปฏิจฺจนฺนาย
ปกฺขปรีवासํ ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺฆเ อุทายิสฺส

ภิกขุโน เอภิสสา อาปตติยา สยเจตนิกาย สุกกวิสฐิจยา ปกข-
ปฏิจจนฺนาย ปกขปริวาสํ ทเพยฺย; เอสา ฌตฺติ.

สุณาทุ เม ฆนฺเต สงฺโฆ, อญฺ อุกฺกาสึ ภิกขุ เอกํ อาปตฺติ
อาปชฺชึ สยเจตนิกํ สุกกวิสฐิจํ ปกขปฏิจจนฺนํ, โส สงฺฆ
เอภิสสา อาปตติยา สยเจตนิกาย สุกกวิสฐิจยา ปกขปฏิจจนฺนาย
ปกขปริวาสํ ยาจติ. สงฺโฆ อุกฺกาสึ ภิกขุโน เอภิสสา อาปตติยา
สยเจตนิกาย สุกกวิสฐิจยา ปกขปฏิจจนฺนาย ปกขปริวาสํ เทติ.
ยสฺสายสมฺมโต ขมติ อุกฺกาสึ ภิกขุโน เอภิสสา อาปตติยา
สยเจตนิกาย สุกกวิสฐิจยา ปกขปฏิจจนฺนาย ปกขปริวาสสฺส
ทानํ, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ๕เปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
๕เปฯ

ทินฺโน สงฺฆเณ อุกฺกาสึ ภิกขุโน เอภิสสา อาปตติยา
สยเจตนิกาย สุกกวิสฐิจยา ปกขปฏิจจนฺนาย ปกขปริวาโส, ขมติ
สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺหี. เอวเมตํ ธารยามีติ.

ปกขปริวาสิกมฺลายุปฏิกสฺสนา

[๑๒๓] โส ปริวสนฺโต อนฺตรา เอกํ อาปตฺติ อาปชฺชึ
สยเจตนิกํ สุกกวิสฐิจํ ปญฺจาหปฏิจจนฺนํ. โส ภิกขุโน อารโจะสิ
“อหํ อาวุโส เอกํ อาปตฺติ อาปชฺชึ สยเจตนิกํ สุกกวิสฐิจํ
ปกขปฏิจจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ เอภิสสา อาปตติยา สยเจตนิกาย สุกก-
วิสฐิจยา ปกขปฏิจจนฺนาย ปกขปริวาสํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺโฆ
เอภิสสา อาปตติยา สยเจตนิกาย สุกกวิสฐิจยา ปกขปฏิจจนฺนาย

ปกขปริวาส อทาส. โสหํ ปริวสนโต อนุตรา เอกํ อาปตตี
 อาปชชี่ สยเจตนิกํ สุกุมวิสมุจ ปณจาหปฏิจจนนํ, กถํ ญ โข
 มยา ปฏิปชชิตพพนติ. เต ภิกขุ ภควโต เอตมตถํ อาโรเจสุ.
 “เตนहि ภิกขเว สงฺฆเ อุกาเย ภิกขุ อนุตรา เอกิสฺสา อาปตติยา
 สยเจตนิกาย สุกุมวิสมุจียา ปณจาหปฏิจจนนํ มุลา ย ปฏิกสฺสิตวา
 ปุริมาย อาปตติยา สโมธานปริวาสํ เทตุ. เอวญจ ปน ภิกขเว
 มุลา ย ปฏิกสฺสิตพโพ.

เตน ภิกขเว อุทายินา ภิกขุนา สงฺฆํ อุปสงกมิตฺวา เอกํ
 อุตฺตราสงฺกํ กริตฺวา วุฑฺฒาณํ ภิกขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกกุฏิกํ
 นิสีทิตฺวา อญฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘อหํ ภนฺเต
 เอกํ อาปตตี อาปชชี่ สยเจตนิกํ สุกุมวิสมุจ ปกขปฏิจจนนํ,
 โสหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตติยา สยเจตนิกาย สุกุมวิสมุจียา
 ปกขปฏิจจนนํ ปกขปริวาสํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺฆเ เอกิสฺสา
 อาปตติยา สยเจตนิกาย สุกุมวิสมุจียา ปกขปฏิจจนนํ ปกขปริวาสํ
 อทาส. โสหํ ปริวสนโต อนุตรา เอกํ อาปตตี อาปชชี่ สยเจตนิกํ
 สุกุมวิสมุจ ปณจาหปฏิจจนนํ, โสหํ ภนฺเต สงฺฆํ อนุตรา เอกิสฺสา
 อาปตติยา สยเจตนิกาย สุกุมวิสมุจียา ปณจาหปฏิจจนนํ มุลา ย
 ปฏิกสฺสนํ ยาจามิตี. ทุตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. ตตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา.
 พฺยตฺเตน ภิกขุนา ปฏฺวิเพลน สงฺฆเ ฌาเปตพโพ

[๑๒๔] ‘สุณาทู เม ภนฺเต สงฺฆเ, อยํ อุทายิ ภิกขุ เอกํ
 อาปตตี อาปชชี่ สยเจตนิกํ สุกุมวิสมุจ ปกขปฏิจจนนํ, โส สงฺฆํ
 เอกิสฺสา อาปตติยา สยเจตนิกาย สุกุมวิสมุจียา ปกขปฏิจจนนํ
 ปกขปริวาสํ ยาจิ, สงฺฆเ อุทายิสฺส ภิกขุโน เอกิสฺสา อาปตติยา
 สยเจตนิกาย สุกุมวิสมุจียา ปกขปฏิจจนนํ ปกขปริวาสํ อทาส.

โส ปริวสนุโต อนุตรา เอกัง อาปตตี อาปชฺชิ สญเจตนิกั
 สุกกวิสฎฺฐี ปญจาหปฏิจจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนุตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญเจตนิกาย สุกกวิสฎฺฐิยา ปญจาหปฏิจจนฺนาย มุลาเย ปฏิกสฺสนํ
 ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ, สงฺโฆ อุทายี ภิกขุํ อนุตรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสฎฺฐิยา ปญจาหปฏิจจนฺนาย
 มุลาเย ปฏิกสฺสเยย; เอสา ฅตฺติ.

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อโย อุทายี ภิกขุํ เอกัง อาปตฺตี
 อาปชฺชิ สญเจตนิกั สุกกวิสฎฺฐี ปกฺขปฏิจจนฺนํ, โส สงฺฆํ เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สญเจตนิกาย สุกกวิสฎฺฐิยา ปกฺขปฏิจจนฺนาย ปกฺข-
 ปริวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญเจตนิกาย สุกกวิสฎฺฐิยา ปกฺขปฏิจจนฺนาย ปกฺขปริวาสํ อทาสิ.
 โส ปริวสนุโต อนุตรา เอกัง อาปตฺตี อาปชฺชิ สญเจตนิกั
 สุกกวิสฎฺฐี ปญจาหปฏิจจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนุตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญเจตนิกาย สุกกวิสฎฺฐิยา ปญจาหปฏิจจนฺนาย มุลาเย ปฏิกสฺสนํ
 ยาจติ. สงฺโฆ อุทายี ภิกขุํ อนุตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญเจตนิกาย สุกกวิสฎฺฐิยา ปญจาหปฏิจจนฺนาย มุลาเย ปฏิกสฺสติ.
 ยสฺสา ยสมโต ขมติ อุทายิสฺส ภิกขุโน อนุตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญเจตนิกาย สุกกวิสฎฺฐิยา ปญจาหปฏิจจนฺนาย มุลาเย ปฏิกสฺสนา,
 โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสย.

ทฺฐิตมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
 ฯเปฯ

ปฏิกสฺสิโต สงฺเขน อุทายี ภิกขุํ อนุตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญเจตนิกาย สุกกวิสฎฺฐิยา ปญจาหปฏิจจนฺนาย มุลาเย, ขมติ
 สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺหี. เอวเมตํ ฐายามีติ.

สโมธานปริวาส

[๑๒๕] เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว ปุริมาย อาปตฺติยา สโมธาน-
 ปริวาส ทาทพฺโพ. เตน ภิกฺขเว อุทายินา ภิกฺขุณา สงฺฆํ
 อุปสงกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท
 วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺติวาทา อณฺชลํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส
 วจนีโย 'อหํ ภนฺเต เอกํ อาปตฺตํ อาปชฺชํ สยฺเจตฺตํ สุกกวิสสุจิ
 ปกฺขปฏฺิจจณฺหนํ, โสหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตฺตํกาย
 สุกกวิสสุจฺยา ปกฺขปฏฺิจจณฺหนาย ปกฺขปริวาสํ ยาจํ, ตสฺส เม
 สงฺโฆ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตฺตํกาย สุกกวิสสุจฺยา ปกฺข-
 ปฏฺิจจณฺหนาย ปกฺขปริวาสํ อทาสิ. โสหํ ปริวสนฺโต อนฺตรา เอกํ
 อาปตฺตํ อาปชฺชํ สยฺเจตฺตํ สุกกวิสสุจิ ปณฺจาหปฏฺิจจณฺหนํ, โสหํ
 สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตฺตํกาย สุกกวิสสุจฺยา
 ปณฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย มฺหุลา ย ปฏฺิกสฺสนํ ยาจํ, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตฺตํกาย สุกกวิสสุจฺยา ปณฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย
 มฺหุลา ย ปฏฺิกสฺสิ. โสหํ ภนฺเต สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สยฺเจตฺตํกาย สุกกวิสสุจฺยา ปณฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย ปุริมาย อาปตฺติยา
 สโมธานปริวาสํ ยาจามิติ. ทฺตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺโพ. ตตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺโพ.
 พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพเลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๑๒๖] 'สุณาทู เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยํ อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ
 อาปตฺตํ อาปชฺชํ สยฺเจตฺตํ สุกกวิสสุจิ ปกฺขปฏฺิจจณฺหนํ, โส สงฺฆํ
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สยฺเจตฺตํกาย สุกกวิสสุจฺยา ปกฺขปฏฺิจจณฺหนาย
 ปกฺขปริวาสํ ยาจํ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สยฺเจตฺตํกาย สุกกวิสสุจฺยา ปกฺขปฏฺิจจณฺหนาย ปกฺขปริวาสํ อทาสิ.

โส ปริวสนโต อนุตรา เอกัง อาปตติ อาปชชิตี สมฺเจตนิกั
 สุกกวิสสุจิจิ ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนุตรา เอกิสฺสา อาปตติยา
 สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจिया ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ มุลา ย ปฏิกสฺสนํ
 ยาจิ, สงฺโฆ อุทายี ภิกฺขุ อนุตรา เอกิสฺสา อาปตติยา สมฺเจตนิกาย
 สุกกวิสสุจिया ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ มุลา ย ปฏิกสฺส. โส สงฺฆํ
 อนุตรา เอกิสฺสา อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจिया ปญฺจาห-
 ปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมา ย อาปตติยา สโมธานปริวาสํ ยาจิติ. ยทิ
 สงฺฆสฺส ปตฺตกกลลํ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนุตรา เอกิสฺสา
 อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจिया ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมา ย
 อาปตติยา สโมธานปริวาสํ ททฺเหยย; เอสา ฅตฺติ.

สุณาทุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยํ อุทายี ภิกฺขุ เอกัง อาปตติ
 อาปชชิตี สมฺเจตนิกั สุกกวิสสุจิจิ ปกฺขปฺปิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ
 เอกิสฺสา อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจिया ปกฺขปฺปิจฺจนฺนํ
 ปกฺขปริวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตติยา
 สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจिया ปกฺขปฺปิจฺจนฺนํ ปกฺขปริวาสํ อทาสิ.
 โส ปริวสนโต อนุตรา เอกัง อาปตติ อาปชชิตี สมฺเจตนิกั
 สุกกวิสสุจิจิ ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนุตรา เอกิสฺสา
 อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจिया ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ มุลา ย
 ปฏิกสฺสนํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายี ภิกฺขุ อนุตรา เอกิสฺสา อาปตติยา
 สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจिया ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ มุลา ย ปฏิกสฺส.
 โส สงฺฆํ อนุตรา เอกิสฺสา อาปตติยา สมฺเจตนิกาย สุกก-
 วิสสุจिया ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมา ย อาปตติยา สโมธานปริวาสํ
 ยาจิติ. สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนุตรา เอกิสฺสา อาปตติยา
 สมฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจिया ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมา ย อาปตติยา

สโมธานปริวาสํ เทติ. ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน
อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจฺยา ปญฺจาห-
ปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมา ย อาปตฺติยา สโมธานปริวาสสฺส ทานํ, โส
ตุณฺหสฺส; ยสฺส นกขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ทุติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
ฯเปฯ

ทินฺโน สงฺฆเณ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจฺยา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมา ย อาปตฺติยา
สโมธานปริวาโส, ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺวณฺเห. เอวเมตํ
ธารยามีติ.

มานตุตารหมุลาปฏิกสฺสึนาทึ

[๑๒๗] โส ปริวตฺถปริวาโส มานตุตารโห อนฺตรา เอกํ
อาปตฺติํ อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุจํ ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ. โส
ภิกฺขุโน อารโหสิ “อหํ อวฺโส เอกํ อาปตฺติํ อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ
สุกกวิสสุจํ ปกฺขปฺปิจฺจนฺนํ ฯเปฯ โสหํ ปริวตฺถปริวาโส มานตุตารโห
อนฺตรา เอกํ อาปตฺติํ อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุจํ ปญฺจาห-
ปฺปิจฺจนฺนํ, กถํ นุ โข มยา ปฏฺฐิตพฺพนฺติ. เต ภิกฺขุ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโหสิ. “เตนहि ภิกฺขเว สงฺฆเณ อุทายี ภิกฺขุโน อนฺตรา
เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุจฺยา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ
มุลา ย ปฏิกสฺสึตฺวา ปุริมา ย อาปตฺติยา สโมธานปริวาสํ เทตุ.
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว มุลา ย ปฏิกสฺสึตพฺโพ ฯเปฯ

หมดอายุ 26/05/2566

เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว ปุริมา ย อาปตฺติยา สโมธานปริวาโส
ทาทพฺโพ ฯเปฯ เทติ ฯเปฯ

ทินโน สงฺฆเณ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรา เอภิสฺสา อาปตฺติยา
สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมาย อาปตฺติยา
สโมธานปริวาโส, ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺวณฺหิ. เอวเมตํ
ธารยามิติ.

ติกาปตฺติมานตฺตํ

[๑๒๘] โส ปริวฺตถปริวาโส ภิกฺขุโน อารุเจสิ “อหํ อารุโส
เอกํ อาปตฺติ อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ ปกฺขปฺปิจฺจนํ
ฯเปฯ โสหํ ปริวฺตถปริวาโส, กถํ นุ โข มया ปฏิปชฺชิตพฺพนติ.
เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารุเจสุ. “เตนหิ ภิกฺขเว สงฺฆो
อุทายิสฺส ภิกฺขุโน ติสฺสนนํ อาปตฺตินํ จารตฺตํ มานตฺตํ เทตุ.
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว ทาตพฺพ.

เตน ภิกฺขเว อุทายินา ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ
อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุโน ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ
นิสีทิตฺวา อณฺชลิํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘อหํ ภนฺเต เอกํ
อาปตฺติ อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ ปกฺขปฺปิจฺจนํ ฯเปฯ
โสหํ ภนฺเต ปริวฺตถปริวาโส สงฺฆํ ติสฺสนนํ อาปตฺตินํ จารตฺตํ
มานตฺตํ ยาจามิติ. ทุตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพ. ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพ.
พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏิพฺเลน สงฺฆเณ ฌาเปตพฺพ.

[๑๒๙] ‘สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺฆเอ, อयํ อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ
อาปตฺติ อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ ปกฺขปฺปิจฺจนํ ฯเปฯ
ปริวฺตถปริวาโส สงฺฆํ ติสฺสนนํ อาปตฺตินํ จารตฺตํ มานตฺตํ
ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ, สงฺฆเอ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน
ติสฺสนนํ อาปตฺตินํ จารตฺตํ มานตฺตํ ททฺเหยย; เอสา ฌตฺติ.

สุณาทุ เม ภนฺเต สงฺฆเ, อัยฺ อุทายิ ภิกฺขุ เอกํ
 อาปตฺตี อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติ ปกฺขปฏิจฺจนฺนํ ๕เปย
 โส ปริวฺตฺตปริวาโส สงฺฆํ ติสฺสนฺนํ อาปตฺตีนํ จารตฺตํ มานตฺตํ
 ยาจติ. สงฺฆเ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน ติสฺสนฺนํ อาปตฺตีนํ จารตฺตํ
 มานตฺตํ เทติ. ยสฺสายสฺมโต ขมติ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน ติสฺสนฺนํ
 อาปตฺตีนํ จารตฺตํ มานตฺตสฺส ทานํ, โส ตฺถุณหสฺส; ยสฺส
 นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ๕เปย ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
 ๕เปย

ทินฺนํ สงฺฆเณ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน ติสฺสนฺนํ อาปตฺตีนํ จารตฺตํ
 มานตฺตํ, ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถุณี. เอวเมตํ ฐารยามีติ.

มานตฺตจาริกมูลายปฏิกสฺสึสนาทิ

[๑๓๐] โส มานตฺตํ จรฺนโต อนฺตรเ เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ
 สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติ ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนํ. โส ภิกฺขุโน อโรเจสิ
 “อหํ อาวุโส เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติ
 ปกฺขปฏิจฺจนฺนํ ๕เปย โสหํ มานตฺตํ จรฺนโต อนฺตรเ เอกํ อาปตฺตี
 อาปชฺชิ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติ ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนํ, กถํ นุ ไช
 มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ. เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสฺสุ.
 “เตนहि ภิกฺขเว สงฺฆเ อุทายิ ภิกฺขุ อนฺตรเ เอกิสฺสเ อาปตฺติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนาย มูลาย ปฏิกสฺสึตฺวา
 ปริมาย อาปตฺติยา สโมธานปริวาสํ ทตฺวา จารตฺตํ มานตฺตํ เทตุ.
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว มูลาย ปฏิกสฺสึตฺวา ๕เปย

เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว ปุริมาย อปตฺติยา สโมธานปริวาส
ทาทพฺโพ ๕เปฯ

เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว จารตุํ มานตุํ ทาทพฺพํ ๕เปฯ
เทติ ๕เปฯ

ทินฺนํ สงฺเขน อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรา เอกิสฺสา อปตฺติยา
สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาหปฺปิจฺฉนฺนาย จารตุํ มานตุํ,
ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถเห. เอวเมตํ ธารยามีติ.

อพฺภานารหฺมฺลายุปฺปิกฺสฺสนาทิ

[๑๓๑] โส จิณฺณมานตฺโต อพฺภานารโห อนฺตรา เอกํ
อปตฺตี อปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ ปญฺจาหปฺปิจฺฉนฺนํ.
โส ภิกฺขุโน อารุเจสิ “อหํ อารุโส เอกํ อปตฺตี อปชฺชํ
สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ ปกฺขปฺปิจฺฉนฺนํ ๕เปฯ โสหํ จิณฺณมานตฺโต
อพฺภานารโห อนฺตรา เอกํ อปตฺตี อปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจํ
ปญฺจาหปฺปิจฺฉนฺนํ, กถํ นุ โข มยา ปฏฺธิปชฺชิตพฺพนฺติ. เต ภิกฺขุ
ภควโต เอตมตฺถํ อารุเจสฺส. “เตนहि ภิกฺขเว สงฺฆเ อูทายี
ภิกฺขุ อนฺตรา เอกิสฺสา อปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา
ปญฺจาหปฺปิจฺฉนฺนาย มฺลายุ ปฏฺธิกฺสฺสิตฺวา ปุริมาย อปตฺติยา
สโมธานปริวาสํ ทตฺวา จารตุํ มานตุํ เทตุ. เอวณฺจ ปน
ภิกฺขเว มฺลายุ ปฏฺธิกฺสฺสิตพฺโพ ๕เปฯ

เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว ปุริมาย อปตฺติยา สโมธานปริวาส
ทาทพฺโพ ๕เปฯ

เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว จารตุํ มานตุํ ทาทพฺพํ ๕เปฯ
เทติ ๕เปฯ

ทินัน สงฺฆน อุกายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา
สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มาณตฺตํ,
ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺวณฺหิ. เอวเมตํ ฌารยามีติ.

ปกฺขปฺปิจฺจนฺนอพฺภานํ

[๑๓๒] โส จิณฺณมานตฺโต ภิกฺขุโน อารุเจสิ “อหํ อารุโส
เอกํ อาปตฺติ อापชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิํ ปกฺขปฺปิจฺจนฺนํ”
ฯเปฯ โสหํ จิณฺณมานตฺโต, กถํ นุ โข มया ปฏฺธิปชฺชิตพฺพนฺติ.
เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารุเจสฺสุ. “เตนหิ ภิกฺขเว สงฺฆो
อุทายี ภิกฺขุํ อพฺภตฺตุ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อพฺภตพฺโพ.

เตน ภิกฺขเว อุทายินา ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกमितฺวา เอกํสํ
อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุโน ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ
นิสีทิตฺวา อญฺชลํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘อหํ ภาณเต เอกํ
อาปตฺติ อापชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสฎฐิํ ปกฺขปฺปิจฺจนฺนํ, โสหํ
สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา ปกฺข-
ปฺปิจฺจนฺนํ ปกฺขปริวาสํ ยาจิ, ตสฺส เม สงฺฆो เอกิสฺสา อาปตฺติยา
สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา ปกฺขปฺปิจฺจนฺนํ ปกฺขปริวาสํ อทาสิ.
โสหํ ปริวสนฺโต อนฺตรํ เอกํ อาปตฺติ อापชฺชํ สญฺเจตนิกํ
สุกกวิสฎฐิํ ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ, โสหํ สงฺฆํ อนฺตรํ เอกิสฺสา
อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสฎฐิยา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ มุลา
ปฏิกสฺสนํ ยาจิ, ตํ มํ สงฺฆอ อนฺตรํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา

สมุเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญจาหปฏิจจนุหนาย มุลา ย ปฏิกสสิ.
 โสหิ สงฆิ อนุตธา เอกิสสุสา อาปตติยา สมุเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา
 ปญจาหปฏิจจนุหนาย ปริมา ย อาปตติยา สโมธานปริวาส ยาจิ,
 ตสส เม สงฆิ อนุตธา เอกิสสุสา อาปตติยา สมุเจตนิกาย สุกก-
 วิสสุจียา ปญจาหปฏิจจนุหนาย ปริมา ย อาปตติยา สโมธานปริวาส
 อทาสิ. โสหิ ปริวตฺถปริวาโส มานตฺตารโห อนุตธา เอกิ อาปตฺติ
 อาปตฺติ สมุเจตนิก สุกกวิสสุจิ ปญจาหปฏิจจนุหน, โสหิ สงฆิ
 อนุตธา เอกิสสุสา อาปตติยา สมุเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญจาห-
 ปฏิจจนุหนาย มุลา ย ปฏิกสสนิ ยาจิ, ตํ มํ สงฆิ อนุตธา เอกิสสุสา
 อาปตติยา สมุเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญจาหปฏิจจนุหนาย มุลา ย
 ปฏิกสสิ. โสหิ สงฆิ อนุตธา เอกิสสุสา อาปตติยา สมุเจตนิกาย
 สุกกวิสสุจียา ปญจาหปฏิจจนุหนาย ปริมา ย อาปตติยา สโมธาน-
 ปริวาส ยาจิ, ตสส เม สงฆิ อนุตธา เอกิสสุสา อาปตติยา
 สมุเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญจาหปฏิจจนุหนาย ปริมา ย อาปตติยา
 สโมธานปริวาส อทาสิ. โสหิ ปริวตฺถปริวาโส สงฆิ ติสสนุ
 อาปตฺติณิ จารตฺตํ มานตฺตํ ยาจิ, ตสส เม สงฆิ ติสสนุ
 อาปตฺติณิ จารตฺตํ มานตฺตํ อทาสิ. โสหิ มานตฺตํ จรฺนโต อนุตธา
 เอกิ อาปตฺติ อาปตฺติ สมุเจตนิก สุกกวิสสุจิ ปญจาหปฏิจจนุหน,
 โสหิ สงฆิ อนุตธา เอกิสสุสา อาปตติยา สมุเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา
 ปญจาหปฏิจจนุหนาย มุลา ย ปฏิกสสนิ ยาจิ, ตํ มํ สงฆิ อนุตธา
 เอกิสสุสา อาปตติยา สมุเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญจาหปฏิจจนุหนาย
 มุลา ย ปฏิกสสิ. โสหิ สงฆิ อนุตธา เอกิสสุสา อาปตติยา
 สมุเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญจาหปฏิจจนุหนาย ปริมา ย อาปตติยา
 สโมธานปริวาส ยาจิ, ตสส เม สงฆิ อนุตธา เอกิสสุสา อาปตติยา
 สมุเจตนิกาย สุกกวิสสุจียา ปญจาหปฏิจจนุหนาย ปริมา ย อาปตติยา

สโมธานปริวาส อทาสี. โสหัง ปริวุตถปริวาโส สงฺฆัง อนฺตรธา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกุมวิสมุจฺจิกา ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย
 จารตฺตํ มานตฺตํ ยาจี้, ตสฺส เม สงฺโฆ อนฺตรธา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกุมวิสมุจฺจิกา ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย จารตฺตํ มานตฺตํ
 อทาสี. โสหัง จิณฺณมานตฺโต อพฺภานารโห อนฺตรธา เอกัง อาปตฺติ
 อาปชฺชี่ สญฺเจตนิกํ สุกุมวิสมุจฺจี่ ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนํ, โสหัง สงฺฆัง
 อนฺตรธา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกุมวิสมุจฺจิกา ปญฺจาห-
 ปฏฺิจจณฺหนาย มุลา ย ปฏฺิกสฺสนํ ยาจี้, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตรธา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกุมวิสมุจฺจิกา ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย
 มุลา ย ปฏฺิกสฺส. โสหัง สงฺฆัง อนฺตรธา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย
 สุกุมวิสมุจฺจิกา ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย ปุริมา ย อาปตฺติยา สโมธาน-
 ปริวาส ยาจี้, ตสฺส เม สงฺโฆ อนฺตรธา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกุมวิสมุจฺจิกา ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย ปุริมา ย อาปตฺติยา
 สโมธานปริวาส อทาสี. โสหัง ปริวุตถปริวาโส สงฺฆัง อนฺตรธา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกุมวิสมุจฺจิกา ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย
 จารตฺตํ มานตฺตํ ยาจี้, ตสฺส เม สงฺโฆ อนฺตรธา เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกุมวิสมุจฺจิกา ปญฺจาหปฏฺิจจณฺหนาย จารตฺตํ
 มานตฺตํ อทาสี. โสหัง ภนฺเต จิณฺณมานตฺโต สงฺฆัง อพฺภานํ
 ยาจามิตี. ทุตฺติยมุปี ยาจิตพฺพํ. ตตฺติยมุปี ยาจิตพฺพํ. พฺยตฺเตน
 ภิกฺขุณา ปฏฺิพเลน สงฺโฆ ฃาเปตพฺโพ

[๑๓๓] 'สุณาทู เม ภนฺเต สงฺโฆ, อัยฺม อุกฺทายี ภิกฺขุ เอกัง
 อาปตฺติ อาปชฺชี่ สญฺเจตนิกํ สุกุมวิสมุจฺจี่ ปกฺขปฏฺิจจณฺหนํ, โส สงฺฆัง
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกุมวิสมุจฺจิกา ปกฺขปฏฺิจจณฺหนาย
 ปกฺขปริวาส ยาจิ, สงฺโฆ อุกฺทายิสฺส ภิกฺขุโน เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกุมวิสมุจฺจิกา ปกฺขปฏฺิจจณฺหนาย ปกฺขปริวาส อทาสี.

โส ปริวสนโต อนุตรา เอกัง อาปตตี อาปชชิตี สมฺเจตนิกั
 สุกฺกวิสสุจิจิ ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนุตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ มุลา ย ปฏิกสฺสนํ
 ยาจิ, สงฺโฆ อุทายี ภิกฺขุ อนุตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย
 สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ มุลา ย ปฏิกสฺส. โส สงฺฆํ
 อนุตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาห-
 ปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมา ย อาปตฺติยา สโมธานปริวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ
 อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนุตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย
 สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมา ย อาปตฺติยา สโมธาน-
 ปริวาสํ อทาส. โส ปริวตฺถปริวาโส มานตฺตารโห อนุตรา เอกัง
 อาปตตี อาปชชิตี สมฺเจตนิกั สุกฺกวิสสุจิจิ ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ, โส
 สงฺฆํ อนุตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา
 ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ มุลา ย ปฏิกสฺสนํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายี
 ภิกฺขุ อนุตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา
 ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ มุลา ย ปฏิกสฺส. โส สงฺฆํ อนุตรา เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมา ย
 อาปตฺติยา สโมธานปริวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน
 อนุตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาห-
 ปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมา ย อาปตฺติยา สโมธานปริวาสํ อทาส. โส
 ปริวตฺถปริวาโส สงฺฆํ ติสฺสนนํ อาปตฺตีนํ จารตฺตํ มานตฺตํ ยาจิ,
 สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน ติสฺสนนํ อาปตฺตีนํ จารตฺตํ มานตฺตํ
 อทาส. โส มานตฺตํ จรฺนโต อนุตรา เอกัง อาปตตี อาปชชิตี
 สมฺเจตนิกั สุกฺกวิสสุจิจิ ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ, โส สงฺฆํ อนุตรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สมฺเจตนิกาย สุกฺกวิสสุจียา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ
 มุลา ย ปฏิกสฺสนํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายี ภิกฺขุ อนุตรา เอกิสฺสา

อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ มุลา
 ปฏิกสฺสิ. โส สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกก-
 วิสสุตฺติยา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมา อาปตฺติยา สโมธานปริวาสํ
 ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมา อาปตฺติยา
 สโมธานปริวาสํ อทาสิ. โส ปริวฺตฺถปริวาโส สงฺฆํ อนฺตรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ
 ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรา เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ
 มานตฺตํ อทาสิ. โส จิณฺณมานตฺโต อพฺภานารโห อนฺตรา เอกํ
 อาปตฺติ อาปชฺชํ สญฺเจตนิกํ สุกกวิสสุตฺติ ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ, โส
 สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา
 ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ มุลา ปฏิกสฺสนํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายี
 ภิกฺขุโน อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา
 ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ มุลา ปฏิกสฺสิ. โส สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ปุริมา
 อาปตฺติยา สโมธานปริวาสํ ยาจิ, สงฺโฆ อุทายิสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรา
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ
 ปุริมา อาปตฺติยา สโมธานปริวาสํ อทาสิ. โส ปริวฺตฺถปริวาโส
 สงฺฆํ อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา
 ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ ยาจิ. สงฺโฆ อุทายิสฺส
 ภิกฺขุโน อนฺตรา เอกิสฺสา อาปตฺติยา สญฺเจตนิกาย สุกกวิสสุตฺติยา
 ปญฺจาหปฺปิจฺจนฺนํ ฌารตฺตํ มานตฺตํ อทาสิ. โส จิณฺณมานตฺโต
 สงฺฆํ อพฺภานํ ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ, สงฺโฆ อุทายี
 ภิกฺขุโน อพฺภาย; เอสา ฌตฺติ.

สุณาทุ เม ภาณเต สงฺโฆ, อโย อุกาหิ ภิกฺขุ เอกํ อาปตฺติ
 อาปชฺชิตฺติ สญฺเจตนิกํ สุกฺกวิสสุจิจิ ปกฺขปฏิจฺจนฺนํ ๕เปฯ โส จิณฺณ-
 มานตฺโต สงฺฆํ อพฺภานํ ยาจติ. สงฺโฆ อุกาหิ ภิกฺขุ อพฺภตฺติ.
 ยสฺสายสฺมโต ขมติ อุกาหิสฺส ภิกฺขุโน อพฺภานํ, โส ตฺถสฺส;
 ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺธิยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ๕เปฯ ตฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
 ๕เปฯ

อพฺภิตฺโต สงฺฆเณ อุกาหิ ภิกฺขุ, ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถหิ.
 เอวเมตํ ธารยามีติ.

สูกฺกวิสสุจิจิ สมตฺตา

๒. ปรีวาโส

อคมสโมธานปรีวาโส

[๑๓๔] เตน โข ปน สมเยเน อญฺจตโร ภิกฺขุ สมฺพหฺลลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปนฺโน โหติ; เอกา อาปตฺติ เอกาห-
 ปฏิจฺจนฺนา, เอกา อาปตฺติ ทฺวิหปฏิจฺจนฺนา, เอกา อาปตฺติ
 ตีหปฏิจฺจนฺนา, เอกา อาปตฺติ จตุหปฏิจฺจนฺนา, เอกา อาปตฺติ
 ปญฺจาหปฏิจฺจนฺนา, เอกา อาปตฺติ ฉาหปฏิจฺจนฺนา, เอกา อาปตฺติ
 สตฺตาหปฏิจฺจนฺนา, เอกา อาปตฺติ อฏฺฐาหปฏิจฺจนฺนา, เอกา
 อาปตฺติ นวหปฏิจฺจนฺนา, เอกา อาปตฺติ ทฺสาหปฏิจฺจนฺนา. โส
 ภิกฺขุโน อาโรเจสิ “อหํ อาวุโส สมฺพหฺลลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย

อาปชฺชึ; เอกา อาปตฺติ เอกาหปฺปฏิจฺจนฺนา ฯเปฯ เอกา อาปตฺติ
ทสาหปฺปฏิจฺจนฺนา, กถํ นุ โข มया ปฏฺธิปชฺชิตพฺพนฺติ. เต ภิกฺขุ
ภควโต เอตมตถํ อารุเจสฺสุ. “เตนहि ภิกฺขเว สงฺฆโม ตสฺส ภิกฺขุโน
ตาสํ อาปตฺตึนํ, ยา อาปตฺติ ทสาหปฺปฏิจฺจนฺนา, ตสฺสา อคฺเขน
สโมธานปฺริวาสํ เทตฺว. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ทาทพฺโพ.

เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงคํ
กิริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา
อณฺชลิ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘อหํ ภนฺเต สมฺพหฺลลา
สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ; เอกา อาปตฺติ เอกาหปฺปฏิจฺจนฺนา
ฯเปฯ เอกา อาปตฺติ ทสาหปฺปฏิจฺจนฺนา. โสหํ ภนฺเต สงฺฆํ ตาสํ
อาปตฺตึนํ, ยา อาปตฺติ ทสาหปฺปฏิจฺจนฺนา, ตสฺสา อคฺเขน สโมธาน-
ปฺริวาสํ ยาจามิตี. ทุตฺติยมปิ ยาจิตพฺโพ. ตตฺติยมปิ ยาจิตพฺโพ.
พฺยตฺเตน ภิกฺขุนา ปฏฺธิพลฺเลน สงฺฆโม ฌาเปตพฺโพ

[๑๓๕] ‘สฺฐนาตุ เม ภนฺเต สงฺฆโม, อयํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ
สมฺพหฺลลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ; เอกา อาปตฺติ
เอกาหปฺปฏิจฺจนฺนา ฯเปฯ เอกา อาปตฺติ ทสาหปฺปฏิจฺจนฺนา. โส
สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตึนํ, ยา อาปตฺติ ทสาหปฺปฏิจฺจนฺนา, ตสฺสา
อคฺเขน สโมธานปฺริวาสํ ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกลํ, สงฺฆโม
อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ตาสํ อาปตฺตึนํ, ยา อาปตฺติ ทสาห-
ปฺปฏิจฺจนฺนา, ตสฺสา อคฺเขน สโมธานปฺริวาสํ ทเทยฺย; เอสา ฌตฺติ.

สฺฐนาตุ เม ภนฺเต สงฺฆโม, อยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ สมฺพหฺลลา
สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ; เอกา อาปตฺติ เอกาหปฺปฏิจฺจนฺนา
ฯเปฯ เอกา อาปตฺติ ทสาหปฺปฏิจฺจนฺนา. โส สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตึนํ,
ยา อาปตฺติ ทสาหปฺปฏิจฺจนฺนา, ตสฺสา อคฺเขน สโมธานปฺริวาสํ

ยาจติ. สงฺโฆ อิตถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ตาสํ อาปตฺตีนํ, ยา
 อาปตฺติ ทสหาปฏิจฺจนฺหา, ตสฺสา อคฺเชน สโมธานปริวาสํ เทติ.
 ยสฺสายสมฺโตะ ขมติ อิตถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ตาสํ อาปตฺตีนํ, ยา
 อาปตฺติ ทสหาปฏิจฺจนฺหา, ตสฺสา อคฺเชน สโมธานปริวาสสฺส
 ทานํ, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
 ฯเปฯ

ทินฺโน สงฺเชน อิตถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ตาสํ อาปตฺตีนํ,
 ยา อาปตฺติ ทสหาปฏิจฺจนฺหา, ตสฺสา อคฺเชน สโมธานปริวาโส,
 ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺทึ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

สพฺพจิริปฏิจฺจนฺนอคฺขมสโมธานํ

[๑๓๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สมพฺพหุลา
 สงฺฆาภิเสสา อาปตฺติโย อาปนฺโน โหติ; เอกา อาปตฺติ เอกาห-
 ปฏิจฺจนฺหา, เทว อาปตฺติโย ทฺวิหปฏิจฺจนฺหาโย,^๑ ติสฺโส อาปตฺติโย
 ตีหปฏิจฺจนฺหาโย, จตสฺโส อาปตฺติโย จตุหปฏิจฺจนฺหาโย, ปญฺจ
 อาปตฺติโย ปญฺจาหปฏิจฺจนฺหาโย, ฉ อาปตฺติโย ฉาหปฏิจฺจนฺหาโย,
 สตฺต อาปตฺติโย สตฺตาหปฏิจฺจนฺหาโย, อฏฺฐ อาปตฺติโย อฏฺฐาห-
 ปฏิจฺจนฺหาโย, นว อาปตฺติโย นวาทปฏิจฺจนฺหาโย, ทส อาปตฺติโย
 ทสหาปฏิจฺจนฺหาโย. โส ภิกฺขุโน อาโรเจสิ “อหํ อาวุโส สมพฺพหุลา
 สงฺฆาภิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ; เอกา อาปตฺติ เอกาหปฏิจฺจนฺหา
 ฯเปฯ ทส อาปตฺติโย ทสหาปฏิจฺจนฺหาโย, กถํ นุ โข มยา

^๑ อ. ทฺวิหปฏิจฺจนฺหา, เอวมฺปิริ.

ปฏิปชชิตพพนติ. เต ภิกขุ ภควโต เอตมตถํ आरोเจसु. “เตนहि
ภิกขवे สงฺโฆ ตสฺส ภิกขุโน तासं आपत्तिं, या आपत्तिโย
सपुपजिरप्पिज्जननाโย, तासं ओकुमेन सोमธानपรีवासं เทตุ.
เอวญจ ปน ภิกขवे ทาตพโพ.

เตน ภิกขवे ภิกขุณา สงฺฆं อุปสงกมิต्वा เอกํสู อุตฺตราสงคํ
กริต्वा ๔เปฯ เอวมสฺส วจนีโย ‘อหิ ภนฺเต สมฺพหุลา สงฺฆาภิเสสา
आपत्तिโย आपच्छि एका आपत्ति एकाहप्पिज्जनना ๔เปฯ ทส
आपत्तिโย ทสาहप्पिज्जननाโย, सोहि ภนฺเต สงฺฆं तासं आपत्तिं,
या आपत्तिโย सपुपजिरप्पिज्जननाโย, तासं ओकुमेन सोमธानपรีवासं
याจामीति. ทุตियम्ปิ याจิตพโพ. ตติยम्ปิ याจิตพโพ. พยตฺเตน
ภิกขุणा ปฏีพเลน สงฺโฆ ฌาเปตพโพ

[๑๓๗] ‘สุณาทู เม ภนฺเต สงฺโฆ, อयं อิตฺถนฺนาโม ภิกขุ
สมฺพหุลา สงฺฆาภิเสสา आपत्तिโย आपच्छิ; एका आपत्ति
एकाहप्पिज्जनना ๔เปฯ ทส आपत्तिโย ทสาहप्पิज्जननाโย.
โส สงฺฆं तासं आपत्तिं, या आपत्तिโย सपुपจिरप्पिज्जननाโย,
तासं ओकुमेन सोมธानपรีवासं याจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกल्लं,
สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกขุโน तासं आपत्तिं, या आपत्तिโย
सपुपजिरप्पिज्जननाโย, तासं ओकुमेन सोमธानपรีवासं ทथेय;
เอसा ฌตฺติ.

สุณาทู เม ภนฺเต สงฺโฆ อयं อิตฺถนฺนาโม ภิกขุ สมฺพหุลา
สงฺฆาภิเสสา आपत्तिโย आपच्छิ; एका आपत्ति एकाहप्पिज्जनना
๔เปฯ ทส आपत्तिโย ทสาहप्पิज्जननाโย. โส สงฺฆं तासं
आपत्तिं, या आपत्तिโย सपुपजिरप्पिज्जननाโย, तासं ओकुमेन

สโมธานปริวาส ยาจติ. สงฺฆโม อิตถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ตาสํ
 อาปตฺตินํ, ยา อาปตฺติโย สพฺพจิรปฏิจฺจนฺนาโย, ตาสํ อคฺเขน
 สโมธานปริวาส เทติ. ยสฺสายสมฺโต ขมติ อิตถนฺนามสฺส
 ภิกฺขุโน ตาสํ อาปตฺตินํ, ยา อาปตฺติโย สพฺพจิรปฏิจฺจนฺนาโย,
 ตาสํ อคฺเขน สโมธานปริวาสสฺส ทานํ, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส
 นกขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺฐิตยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตฺฐิตยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
 ฯเปฯ

ทินฺโน สงฺฆเณ อิตถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ตาสํ อาปตฺตินํ, ยา
 อาปตฺติโย สพฺพจิรปฏิจฺจนฺนาโย, ตาสํ อคฺเขน สโมธานปริวาโส,
 ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺหิ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

เทวมาสปริวาโส

[๑๓๘] เตน โข ปน สมเณน อญฺญตโร ภิกฺขุ เทว สงฺฆาภิ-
 เสสา อาปตฺติโย อาปนฺโน โหติ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย. ตสฺส
 เอตทโหสิ “อหํ โข เทว สงฺฆาภิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชี
 เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย, ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 เทวมาสปฏิจฺจนฺนาย เทวมาสปริวาส ยาจเยยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺนาย เทวมาสปริวาส ยาจิ,
 ตสฺส สงฺฆโม เอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺนาย เทวมาส-
 ปริวาส อทาสิ. ตสฺส ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตโม โอกมฺมิ “อหํ โข
 เทว สงฺฆาภิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชี เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย.
 ตสฺส เม เอตทโหสิ ‘อหํ โข เทว สงฺฆาภิเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชี เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย, ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา

เทวมาสปฏิจณฺหาณ เทวมาสปรีวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ สงฺฆํ
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหาณ เทวมาสปรีวาสํ ยาจี,
 ตสฺส เม สงฺฆเ อเอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหาณ เทว-
 มาสปรีวาสํ อทาสิ. ตสฺส เม ปรีวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมฺโ ออฺกมฺมิ
 'ยณฺฺนนาหํ สงฺฆํ อิตริสฺสาปิ อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหาณ
 เทวมาสปรีวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส ภิกฺขุณฺ อารุโรเจสิ "อหํ อารุโร
 เทว สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ เทวมาสปฏิจณฺหาโย. ตสฺส
 เม เอตทโหสิ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ
 เทวมาสปฏิจณฺหาโย, ยณฺฺนนาหํ สงฺฆํ อเอกิสฺสา อาปตฺติยา เทว-
 มาสปฏิจณฺหาณ เทวมาสปรีวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ สงฺฆํ อเอกิสฺสา
 อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหาณ เทวมาสปรีวาสํ ยาจี, ตสฺส เม
 สงฺฆเ อเอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหาณ เทวมาสปรีวาสํ
 อทาสิ. ตสฺส เม ปรีวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมฺโ ออฺกมฺมิ 'อหํ โข
 เทว สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ เทวมาสปฏิจณฺหาโย. ตสฺส
 เม เอตทโหสิ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ
 เทวมาสปฏิจณฺหาโย, ยณฺฺนนาหํ สงฺฆํ อเอกิสฺสา อาปตฺติยา
 เทวมาสปฏิจณฺหาณ เทวมาสปรีวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ สงฺฆํ
 อเอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหาณ เทวมาสปรีวาสํ ยาจี,
 ตสฺส เม สงฺฆเ อเอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหาณ
 เทวมาสปรีวาสํ อทาสิ. ตสฺส เม ปรีวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมฺโ ออฺกมฺมิ
 'ยณฺฺนนาหํ สงฺฆํ อิตริสฺสาปิ อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหาณ
 เทวมาสปรีวาสํ ยาเจยฺยนฺติ, กถํ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ. เต
 ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารุโรเจสุ. "เตนहि ภิกฺขเว สงฺฆเ ตสฺส
 ภิกฺขุโน อิตริสฺสาปิ อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหาณ เทวมาสปรีวาสํ
 เทตฺ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ทาทพฺโพ.

เตน ภิกขเว ภิกขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตฺราสงฺคํ
 กริตฺวา ๕เป๕ เอวมสฺส วจนีโย 'อหํ ภนฺเต เทว สงฺฆาทีเสสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชึ เทวมาสปฏิจฺจนฺหาโย. ตสฺส เม เอตทโหสิ
 'อหํ โข เทว สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ เทวมาส-
 ปฏิจฺจนฺหาโย, ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาส-
 ปฏิจฺจนฺหาโย เทวมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺหาโย เทวมาสปริวาสํ ยาจี, ตสฺส เม
 สงฺโฆ เอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺหาโย เทวมาสปริวาสํ
 อทาสิ. ตสฺส เม ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตโม โอกุภมิ 'อหํ โข เทว
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ เทวมาสปฏิจฺจนฺหาโย. ตสฺส
 เม เอตทโหสิ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ
 เทวมาสปฏิจฺจนฺหาโย. ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 เทวมาสปฏิจฺจนฺหาโย เทวมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ สงฺฆํ
 เอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺหาโย เทวมาสปริวาสํ ยาจี,
 ตสฺส เม สงฺโฆ เอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺหาโย
 เทวมาสปริวาสํ อทาสิ. ตสฺส เม ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตโม โอกุภมิ
 'ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ อิตฺริสฺสาปิ อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺหาโย
 เทวมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ ภนฺเต สงฺฆํ อิตฺริสฺสาปิ
 อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺหาโย เทวมาสปริวาสํ ยาจามิตี. ทุตฺติยมฺปิ
 ยาจิตพฺโพ. ตติยมฺปิ ยาจิตพฺโพ. พยตฺเตน ภิกขุณา ปฏีพฺเลน
 สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๑๓๙] 'สุณาทุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อयํ อิตฺถนฺนาโม ภิกขุ
 เทว สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ เทวมาสปฏิจฺจนฺหาโย.
 ตสฺส เอตทโหสิ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ
 เทวมาสปฏิจฺจนฺหาโย, ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา

เทวมาสปฏิจณฺหณาย เทวมาสปรีวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหณาย เทวมาสปรีวาสํ ยาจิ, ตสฺส
 สงฺฆเ เอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหณาย เทวมาสปรีวาสํ
 อทาสิ. ตสฺส ปรีวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมโม โอกกมิ 'อหํ โข เทว
 สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺติ เทวมาสปฏิจณฺหาโย. ตสฺส
 เม เอตทโหสิ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺติ
 เทวมาสปฏิจณฺหาโย, ยนฺนุนาหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาส-
 ปฏิจณฺหณาย เทวมาสปรีวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสสงฺฆํ เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหณาย เทวมาสปรีวาสํ ยาจิ, ตสฺส เม
 สงฺฆเ เอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหณาย เทวมาสปรีวาสํ
 อทาสิ. ตสฺส เม ปรีวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมโม โอกกมิ 'ยนฺนุนาหํ
 สงฺฆํ อิตริสฺสาปิ อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหณาย เทวมาสปรีวาสํ
 ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ อิตริสฺสาปิ อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหณาย
 เทวมาสปรีวาสํ ยาจติ. ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ, สงฺฆเ
 อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน อิตริสฺสาปิ อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหณาย
 เทวมาสปรีวาสํ ทเพยฺย; เอสา ฅตฺติ.

สุณาทู เม ภนฺเต สงฺฆเ, อยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ เทว
 สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺติ เทวมาสปฏิจณฺหาโย. ตสฺส
 เอตทโหสิ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺติ
 เทวมาสปฏิจณฺหาโย, ยนฺนุนาหํ สงฺฆํ เอกิสฺสา อาปตฺติยา
 เทวมาสปฏิจณฺหณาย เทวมาสปรีวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ เอกิสฺสา
 อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหณาย เทวมาสปรีวาสํ ยาจิ, ตสฺส
 สงฺฆเ เอกิสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจณฺหณาย เทวมาสปรีวาสํ
 อทาสิ. ตสฺส ปรีวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมโม โอกกมิ 'อหํ โข เทว
 สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺติ เทวมาสปฏิจณฺหาโย. ตสฺส

เม เอตทโหสิ 'อหัง โข เทว สงฆาภิเสสา อาปตติโย อาปชชี่
 เทวมาสปฏิจนฺหาโย, ยนฺนุนาหัง สงฆัง เอกิสฺสา อาปตติยา เทว-
 มาสปฏิจนฺหาโย เทวมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหัง สงฆัง
 เอกิสฺสา อาปตติยา เทวมาสปฏิจนฺหาโย เทวมาสปริวาสํ ยาจี,
 ตสฺส เม สงฺโฆ เอกิสฺสา อาปตติยา เทวมาสปฏิจนฺหาโย
 เทวมาสปริวาสํ อทาสิ. ตสฺส เม ปริวสนตสฺส ลชฺชิตฺตโม โอกมมิ
 'ยนฺนุนาหัง สงฆัง อิตริสฺสาปิ อาปตติยา เทวมาสปฏิจนฺหาโย
 เทวมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฆัง อิตริสฺสาปิ อาปตติยา
 เทวมาสปฏิจนฺหาโย เทวมาสปริวาสํ ยาจติ. สงฺโฆ อิตถนฺนามสฺส
 ภิกฺขุโน อิตริสฺสาปิ อาปตติยา เทวมาสปฏิจนฺหาโย เทวมาสปริวาสํ
 เทติ. ยสฺสายสฺมโต ขมติ อิตถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน อิตริสฺสาปิ
 อาปตติยา เทวมาสปฏิจนฺหาโย เทวมาสปริวาสสฺส ทานัง, โส
 ตุณฺหสฺส; ยสฺส นกขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
 ฯเปฯ

ทินโน สงฺฆเณ อิตถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน อิตริสฺสาปิ อาปตติยา
 เทวมาสปฏิจนฺหาโย เทวมาสปริวาโส, ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา
 ตุณฺหี. เอวเมตํ ธารยามีติ.

เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ตทฺฐปาทาย เทว มาสา ปริวสิตพฺพา.

เทว มาสา ปริวสิตพฺพวิธิ

[๑๔๐] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เทว สงฆาภิเสสา อาปตติโย
 อาปชชติ เทวมาสปฏิจนฺหาโย. ตสฺส เอวํ โหติ 'อหัง โข เทว
 สงฆาภิเสสา อาปตติโย อาปชชี่ เทวมาสปฏิจนฺหาโย, ยนฺนุนาหัง

สงฆ์ เอกิสสา อาปตติยา เทวมาสปฏิจนุนาย เทวมาสปรีวาส
 ยาเจยยนติ. โส สงฆ์ เอกิสสา อาปตติยา เทวมาสปฏิจนุนาย
 เทวมาสปรีวาส ยาจติ. ตสฺส สงฺโฆ เอกิสสา อาปตติยา เทวมาส-
 ปฏิจนุนาย เทวมาสปรีวาส เทติ. ตสฺส ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมโม
 โอกกมิ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทิสเสสา อาปตติโย อาปชฺชิตี เทวมาส-
 ปฏิจนุนาโย. ตสฺส เม เอตทโหสิ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทิสเสสา
 อาปตติโย อาปชฺชิตี เทวมาสปฏิจนุนาโย, ยนฺนุนาหํ สงฆ์ เอกิสสา
 อาปตติยา เทวมาสปฏิจนุนาย เทวมาสปรีวาส ยาเจยยนติ. โสหํ
 สงฆ์ เอกิสสา อาปตติยา เทวมาสปฏิจนุนาย เทวมาสปรีวาส
 ยาจี, ตสฺส เม สงฺโฆ เอกิสสา อาปตติยา เทวมาสปฏิจนุนาย
 เทวมาสปรีวาส อทาสี. ตสฺส เม ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมโม โอกกมิ
 'ยนฺนุนาหํ สงฆ์ อิตริสสาปิ อาปตติยา เทวมาสปฏิจนุนาย
 เทวมาสปรีวาส ยาเจยยนติ. โส สงฆ์ อิตริสสาปิ อาปตติยา
 เทวมาสปฏิจนุนาย เทวมาสปรีวาส ยาจติ. ตสฺส สงฺโฆ อิตริสสาปิ
 อาปตติยา เทวมาสปฏิจนุนาย เทวมาสปรีวาส เทติ. เตน ภิภฺชเว
 ภิภฺชนา ตทฺฐปาทาย เทว มาสา ปริวสิตพฺพา.

[๑๔๑] อธิ ปน ภิภฺชเว ภิภฺช เทว สงฺฆาทิสเสสา อาปตติโย
 อาปชฺชติ เทวมาสปฏิจนุนาโย; เอกํ อาปตฺตี ชานาติ, เอกํ
 อาปตฺตี น ชานาติ. โส สงฆ์ ยํ อาปตฺตี ชานาติ, ตสฺสา
 อาปตติยา เทวมาสปฏิจนุนาย เทวมาสปรีวาส ยาจติ. ตสฺส
 สงฺโฆ ตสฺสา อาปตติยา เทวมาสปฏิจนุนาย เทวมาสปรีวาส
 เทติ. โส ปริวสนฺโต อิตรมฺปิ อาปตฺตี ชานาติ, ตสฺส เอวํ
 โหติ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทิสเสสา อาปตติโย อาปชฺชิตี เทวมาส-
 ปฏิจนุนาโย; เอกํ อาปตฺตี ชานี, เอกํ อาปตฺตี น ชานี. โสหํ

สงฆ์, ยํ อาปตฺตี ชานี, ตสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจจนฺนาย
 เทวมาสปริวาสํ ยาจี. ตสฺส เม สงฺโฆ ตสฺสา อาปตฺติยา
 เทวมาสปฏิจจนฺนาย เทวมาสปริวาสํ อทาสี. โสหํ ปริวสนฺโต
 อิตฺรปิ อาปตฺตี ชานามิ, ยนฺนุนาหํ สงฆ์ อิตฺริสฺสาปิ อาปตฺติยา
 เทวมาสปฏิจจนฺนาย เทวมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฆ์
 อิตฺริสฺสาปิ อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจจนฺนาย เทวมาสปริวาสํ
 ยาจติ. ตสฺส สงฺโฆ อิตฺริสฺสาปิ อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจจนฺนาย
 เทวมาสปริวาสํ เทติ. เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ตทฺฐปาทาย เทว
 มาสา ปริวสิตพฺพา.

[๑๔๒] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เทว สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย; เอกํ อาปตฺตี สรติ, เอกํ อาปตฺตี
 น สรติ. โส สงฆ์ ยํ อาปตฺตี สรติ, ตสฺสา อาปตฺติยา เทว-
 มาสปฏิจจนฺนาย เทวมาสปริวาสํ ยาจติ. ตสฺส สงฺโฆ ตสฺสา
 อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจจนฺนาย เทวมาสปริวาสํ เทติ. โส
 ปริวสนฺโต อิตฺรมฺปิ อาปตฺตี สรติ. ตสฺส เอวํ โหติ 'อหํ โข
 เทว สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชี เทวมาสปฏิจจนฺนาโย เอกํ
 อาปตฺตี สรี, เอกํ อาปตฺตี น สรี. โสหํ สงฆ์ ยํ อาปตฺตี สรี,
 ตสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจจนฺนาย เทวมาสปริวาสํ ยาจี,
 ตสฺส เม สงฺโฆ ตสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจจนฺนาย
 เทวมาสปริวาสํ อทาสี. โสหํ ปริวสนฺโต อิตฺรมฺปิ อาปตฺตี สรามิ.
 ยนฺนุนาหํ สงฆ์ อิตฺริสฺสาปิ อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจจนฺนาย
 เทวมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฆ์ อิตฺริสฺสาปิ อาปตฺติยา
 เทวมาสปฏิจจนฺนาย เทวมาสปริวาสํ ยาจติ. ตสฺส สงฺโฆ อิตฺริสฺสาปิ
 อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจจนฺนาย เทวมาสปริวาสํ เทติ. เตน ภิกฺขเว
 ภิกฺขุนา ตทฺฐปาทาย เทว มาสา ปริวสิตพฺพา.

[๑๔๓] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เทว สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย เอกาย อาปตฺติยา นิพฺพेमฺติโก,
 เอกาย อาปตฺติยา เวมฺติโก. โส สงฺฆํ ยาย อาปตฺติยา นิพฺพेमฺติโก,
 ตสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาสปริวาสํ ยาจติ.
 ตสฺส สงฺโฆ ตสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาสปริวาสํ
 เทติ. โส ปริวสนฺโต อิตฺริสฺสาปิ อาปตฺติยา นิพฺพेमฺติโก โหติ,
 ตสฺส เอวํ โหติ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ
 เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย เอกาย อาปตฺติยา นิพฺพेमฺติโก, เอกาย
 อาปตฺติยา เวมฺติโก. โสหํ สงฺฆํ ยาย อาปตฺติยา นิพฺพेमฺติโก,
 ตสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาสปริวาสํ ยาจํ,
 ตสฺส เม สงฺโฆ ตสฺสา อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาส-
 ปริวาสํ อทาสิ. โสหํ ปริวสนฺโต อิตฺริสฺสาปิ อาปตฺติยา นิพฺพेमฺติโก,
 ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ อิตฺริสฺสาปิ อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ
 เทวมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ อิตฺริสฺสาปิ อาปตฺติยา
 เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาสปริวาสํ ยาจติ. ตสฺส สงฺโฆ อิตฺริสฺสาปิ
 อาปตฺติยา เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาสปริวาสํ เทติ. เตน ภิกฺขเว
 ภิกฺขุณา ตทฺฐปาทาย เทว มาสา ปริวสิตพฺพา.

[๑๔๔] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เทว สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย; เอกา อาปตฺติ ชานปฏิจฺจนฺนา,
 เอกา อาปตฺติ อชานปฏิจฺจนฺนา. โส สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตินํ
 เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาสปริวาสํ ยาจติ. ตสฺส สงฺโฆ ตาสํ
 อาปตฺตินํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาสปริวาสํ เทติ. ตสฺส
 ปริวสนฺตสฺส อญฺเญ ภิกฺขุ อากจฺจติ พหุสฺสุโต อากตาคโม
 ฌมฺมธโร วินยธโร มาติกาธโร ปณฺหิโต วิยตฺโต เมธาวิ ลชฺชํ

กุกกุจจโก ลิกขากาโม, โส เอวံ วเทติ “กั อัย อากุโส ภิกขุ
 อาปนโน, กิสสาय ภิกขุ ปริวสตีติ. เต เอวံ วเทติ ‘อัย อากุโส
 ภิกขุ เทว สงฆาทีเสสา อาปตติโย อาปชชิ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย;
 เอกา อาปตติ ชานปฏิจจนฺนา, เอกา อาปตติ อชานปฏิจจนฺนา.
 โส สงฆं तासं อาปตตีนं เทวมาสปฏิจจนฺนํ เทวมาสปริวส
 ยาจิ, ตสฺส สงฺฆเ ทาสं อาปตตีนं เทวมาสปฏิจจนฺนํ เทวมาส-
 ปริวสํ อทาสิ. ตาโย อัย อากุโส ภิกขุ อาปนโน, तासाय ภิกขุ
 ปริวสตีติ. โส เอวံ วเทติ ‘ยาย อากุโส อาปตติ ชานปฏิจจนฺนา,
 ฌมฺมิกํ ตสฺสา อาปตติยา ปริวสทานํ, ฌมฺมตา^๑ รุหติ.^๒ ยา จ
 ขวาย อากุโส อาปตติ อชานปฏิจจนฺนา, อฌมฺมิกํ ตสฺสา อาปตติยา
 ปริวสทานํ, อฌมฺมตา^๓ น รุหติ. เอติสฺสา^๔ อากุโส อาปตติยา
 ภิกขุ มานตตารโหติ.

[๑๔๕] อิท ปน ภิกขเว ภิกขุ เทว สงฆาทีเสสา อาปตติโย
 อาปชชติ^๕ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย; เอกา อาปตติ สรमानปฏิจจนฺนา,
 เอกา อาปตติ อสรमानปฏิจจนฺนา. โส สงฆं तासं อาปตตีนं
 เทวมาสปฏิจจนฺนํ เทวมาสปริวสํ ยาจติ. ตสฺส สงฺฆเ ทาสं
 อาปตตีนं เทวมาสปฏิจจนฺนํ เทวมาสปริวสํ เทติ. ตสฺส
 ปริวสนตสฺส อญฺเญ ภิกขุ อากจฺจติ พหุสฺสุโต อากตาคโม
 ฌมฺมโร วินยโร มาติการโร ปณฺหิโต วิยตฺโต เมธาวิ ลชฺช
 กุกกุจจโก ลิกขากาโม, โส เอวံ วเทติ ‘กั อัย อากุโส ภิกขุ

^๑ ส.อ. ฌมฺมตฺตา, เอมฺมปฺริปี.

หมคยา 26/05/2566

^๓ ส.อ. อฌมฺมตฺตา, เอมฺมปฺริปี.

^๕ มหา. อาปชฺชิ

^๒ ส. รุหติ, เอมฺมปฺริปี.

^๔ ส.จ.,เท.,มหา. เอกิสฺสา, เอมฺมปฺริปี.

อาปนฺโน, กิสุสายํ ภิกฺขุ ปรีวสตีติ. เต เอวํ วทนฺติ 'อัยํ อาวุโส
 ภิกฺขุ เทว สงฺฆาภิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย
 เอกา อาปตฺติ สรฺมานปฏิจฺจนฺนา, เอกา อาปตฺติ อสรฺมานปฏิจฺจนฺนา.
 โส สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาสปรีวาสํ
 ยาจิ, ตสฺส สงฺโฆ ตาสํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ
 เทวมาสปรีวาสํ อทาสิ. ตาโย อัยํ อาวุโส ภิกฺขุ อาปนฺโน,
 ตาสายํ ภิกฺขุ ปรีวสตีติ. โส เอวํ วเทติ 'ยายํ อาวุโส อาปตฺติ
 สรฺมานปฏิจฺจนฺนา, ฐมฺมิกํ ตสฺสา อาปตฺติยา ปรีวาสทานํ,
 ฐมฺมตา รุหฺติ. ยา จ ขวายํ อาวุโส อาปตฺติ อสรฺมานปฏิจฺจนฺนา,
 อฐมฺมิกํ ตสฺสา อาปตฺติยา ปรีวาสทานํ, อฐมฺมตา น รุหฺติ.
 เอติสฺสา อาวุโส อาปตฺติยา ภิกฺขุ มานตฺตารโหติ.

[๑๔๖] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เทว สงฺฆาภิเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย; เอกา อาปตฺติ นิพฺพเมตฺติก-
 ปฏิจฺจนฺนา, เอกา อาปตฺติ เวเมตฺติกปฏิจฺจนฺนา. โส สงฺฆํ ตาสํ
 อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาสปรีวาสํ ยาจิตฺติ. ตสฺส
 สงฺโฆ ตาสํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาสปรีวาสํ เทติ.
 ตสฺส ปรีวสนฺตสฺส อณฺโณ ภิกฺขุ อาคจฺจติ พหุสฺสุโต อาคตาคโม
 ฐมฺมธโร วินยธโร มาติกาธโร ปณฺหิโต วียตฺโต เมธาวิ ลชฺชํ
 กุกฺกัจจโก ลิกฺขากาโม, โส เอวํ วเทติ 'กึ อัยํ อาวุโส ภิกฺขุ
 อาปนฺโน, กิสุสายํ ภิกฺขุ ปรีวสตีติ. เต เอวํ วทนฺติ 'อัยํ อาวุโส
 ภิกฺขุ เทว สงฺฆาภิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย
 เอกา อาปตฺติ นิพฺพเมตฺติกปฏิจฺจนฺนา, เอกา อาปตฺติ เวเมตฺติก-
 ปฏิจฺจนฺนา. โส สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ
 เทวมาสปรีวาสํ ยาจิ, ตสฺส สงฺโฆ ตาสํ อาปตฺตีนํ เทวมาส-

ปฏิจจนฺนํ เทวมาสปริวาสํ อทาสิ. ตาโย อัย อวฺโส ภิกฺขุ
 อาปนฺโน, ตาสายํ ภิกฺขุ ปริวสตีติ. โส เอวํ วเทติ 'ยายํ อวฺโส
 อาปตฺติ นีพฺเพมติกปฏิจจนฺนา, ฐมฺมิกํ ตสฺสา อาปตฺติยา
 ปริวาสทานํ, ฐมฺมตา รุหฺติ.'^๑ ยาจ ขวายํ อวฺโส อาปตฺติ
 เวมติกปฏิจจนฺนา, อฐมฺมิกํ ตสฺสา อาปตฺติยา ปริวาสทานํ, อฐมฺมตา
 น รุหฺติ. เอติสฺสา อวฺโส อาปตฺติยา ภิกฺขุ มานตฺตารโหติ.

[๑๔๗] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตโร ภิกฺขุ เทว
 สงฺฆาทิสฺสา อาปตฺติโย อาปนฺโน โหติ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย.
 ตสฺส เอตทโหสิ "อหํ โข เทว สงฺฆาทิสฺสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ
 เทวมาสปฏิจจนฺนาโย, ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ เทว-
 มาสปฏิจจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ ทฺวินฺนํ
 อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ ยาจิ, ตสฺส สงฺฆो
 ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ อทาสิ.
 ตสฺส ปริวสนตฺสส ลชฺชิตฺทมโ ออฺกมฺมิ "อหํ โข เทว สงฺฆาทิสฺสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชึ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย. ตสฺส เม เอตทโหสิ 'อหํ
 โข เทว สงฺฆาทิสฺสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย,
 ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ
 ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ
 เอกมาสปริวาสํ ยาจิ, ตสฺส เม สงฺฆो ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ เทว-
 มาสปฏิจจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ อทาสิ. ตสฺส เม ปริวสนตฺสส
 ลชฺชิตฺทมโ ออฺกมฺมิ 'ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ เทวมาส-
 ปฏิจจนฺนํ อิตรมฺปิ มาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ.

^๑ สี.,ฉ.,เท.,มหา. รุหฺติ, เอวมฺปริปี.

โส ภิกษุณฺโณ อารโหเสสิ “อหํ โข อวฺโส เทว สงฺฆาทีเสสา
 อาปตฺตียํ อาปชฺชํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย. ตสฺส เม เอตทโหสิ
 ‘อหํ โข เทว สงฺฆาทีเสสา อาปตฺตียํ อาปชฺชํ เทวมาส-
 ปฏิจฺจนฺนาโย, ยนฺนุนาหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตินํ เทวมาส-
 ปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ
 อาปตฺตินํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ ยาจี, ตสฺส เม
 สงฺโฆ ทฺวินฺนํ อาปตฺตินํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ
 อทาสิ. ตสฺส เม ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมฺโห โอกฺกมํ ‘อหํ โข เทว
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺตียํ อาปชฺชํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย, ตสฺส
 เม เอตทโหสิ ‘อหํ โข เทว สงฺฆาทีเสสา อาปตฺตียํ อาปชฺชํ
 เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย, ยนฺนุนาหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตินํ เทวมาส-
 ปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ
 อาปตฺตินํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ ยาจี, ตสฺส เม
 สงฺโฆ ทฺวินฺนํ อาปตฺตินํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ
 อทาสิ. ตสฺส เม ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมฺโห โอกฺกมํ ‘ยนฺนุนาหํ
 สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตินํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ อิตฺตมฺปิ มาสปริวาสํ^๑
 ยาเจยฺยนฺติ. กถํ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ. เต ภิกษุ
 ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสสุ. “เตนहि ภิกษเว สงฺโฆ ตสฺส ภิกษุโน
 ทฺวินฺนํ อาปตฺตินํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ อิตฺตมฺปิ มาสปริวาสํ
 เทตุ. เอวเมว ปน ภิกษเว ทาทพฺโพ.

เตน ภิกษเว ภิกษุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ
 กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกษุณฺโณ ปาทเว วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺติว

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.จ. มาส ปริวาส

อณฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย ‘อหํ ภนฺเต เทว สงฺฆาติ-
 เสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย. ตสฺส เม
 เอตทโหสิ ‘อหํ โข เทว สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ
 เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย, ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ
 เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ สงฺฆํ
 ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ ยาจึ,
 ตสฺส เม สงฺโฆ ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ
 เอกมาสปริวาสํ อทาสิ. ตสฺส เม ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมฺโม โอกุณฺมิ
 ‘อหํ โข เทว สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ เทวมาส-
 ปฏิจฺจนฺนาโย, ตสฺส เม เอตทโหสิ ‘อหํ โข เทว สงฺฆาติเสสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชึ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย, ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ
 อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ
 สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ
 ยาจึ, ตสฺส เม สงฺโฆ ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ
 เอกมาสปริวาสํ อทาสิ. ตสฺส เม ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมฺโม โอกุณฺมิ
 ‘ยนฺนฺนํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ อิตฺตมฺปิ
 มาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ ภนฺเต สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ
 เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ อิตฺตมฺปิ มาสปริวาสํ ยาจามิตี. ทฺุตติยมฺปิ
 ยาจิตฺตพฺโพ. ตติยมฺปิ ยาจิตฺตพฺโพ. พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเลน
 สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๑๔๘] ‘สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยฺม อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ
 เทว สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย.
 ตสฺส เอตทโหสิ ‘อหํ โข เทว สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ
 เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย, ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตีนํ เทว-

มาสปฏิจจนฺหานัน เอกมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ ทวีนฺนํ
 อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺหานัน เอกมาสปริวาสํ ยาจิ, ตสฺส
 สงฺโฆ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺหานัน เอกมาสปริวาสํ
 อทาสิ. ตสฺส ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมฺโห โอกุกมิ 'อหํ โข เทว
 สงฺฆาทิสเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ เทวมาสปฏิจจนฺหาโย, ตสฺส
 เม เอตทโหสิ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทิสเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ
 เทวมาสปฏิจจนฺหาโย, ยนฺนุนาหํ สงฺฆํ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทว-
 มาสปฏิจจนฺหานัน เอกมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ ทวีนฺนํ
 อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺหานัน เอกมาสปริวาสํ ยาจิ, ตสฺส เม
 สงฺโฆ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺหานัน เอกมาสปริวาสํ
 อทาสิ. ตสฺส เม ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมฺโห โอกุกมิ 'ยนฺนุนาหํ
 สงฺฆํ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺหานัน อิตฺตมฺปิ มาสปริวาสํ
 ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺหานัน
 อิตฺตมฺปิ มาสปริวาสํ ยาจิตฺติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกัลลํ, สงฺโฆ
 อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺหานัน
 อิตฺตมฺปิ มาสปริวาสํ ททฺเยย; เอสา ญตฺติ.

สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ เทว
 สงฺฆาทิสเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ เทวมาสปฏิจจนฺหาโย. ตสฺส
 เอตทโหสิ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทิสเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ
 เทวมาสปฏิจจนฺหาโย, ยนฺนุนาหํ สงฺฆํ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทว-
 มาสปฏิจจนฺหานัน เอกมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ ทวีนฺนํ
 อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺหานัน เอกมาสปริวาสํ ยาจิ, ตสฺส
 สงฺโฆ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺหานัน เอกมาสปริวาสํ
 อทาสิ. ตสฺส ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตมฺโห โอกุกมิ 'อหํ โข เทว

สงฺฆาภิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย. ตสฺส
 เม เอตทโหสิ 'อหํ โข เทว สงฺฆาภิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ
 เทวมาสปฏิจจนฺนาโย, ยนฺนุณฺหาหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตึนํ เทว-
 มาสปฏิจจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ
 อาปตฺตึนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ ยาจี, ตสฺส เม
 สงฺโฆ ทฺวินฺนํ อาปตฺตึนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ
 อทาสิ. ตสฺส เม ปริวสนฺตสฺส ลชฺชัธมฺโม โอกุณฺมิ 'ยนฺนุณฺหาหํ
 สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตึนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ อิตรมฺปิ มาสปริวาสํ
 ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตึนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ
 อิตรมฺปิ มาสปริวาสํ ยาจติ. สงฺโฆ อิตถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ทฺวินฺนํ
 อาปตฺตึนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ อิตรมฺปิ มาสปริวาสํ เทติ.
 ยสฺสายสมฺโต ขมติ, อิตถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ทฺวินฺนํ อาปตฺตึนํ
 เทวมาสปฏิจจนฺนํ อิตรสฺสปิ มาสปริवासสฺส^๑ ทานํ, โส ตถฺนหสฺส;
 ยสฺส นกขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
 ฯเปฯ

ทินฺโน สงฺเขน อิตถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ทฺวินฺนํ อาปตฺตึนํ
 เทวมาสปฏิจจนฺนํ อิตโรปิ มาสปริวาโส,^๒ ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา
 ตถฺนหี. เอวเมตํ ธารยามีติ.

เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา ปุริมํ อูปาทาย เทว มาสา
 ปริวสิตพฺพา.

^๑ ส.,อ. อิตรมฺปิ มาสํ ปริवासสฺส, เท. อิตโรปิ มาสํ ปริवासสฺส

^๒ ส.,อ. อิตรมฺปิ มาสํ ปริวาโส, ฉ. อิตโรปิ มาสํ ปริวาโส

[๑๔๙] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เทว สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย. ตสฺส เอวํ โหติ 'อหํ โข เทว
 สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย, ยนฺนุนาหํ
 สงฺฆํ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ
 ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ
 เอกมาสปริวาสํ ยาจติ. ตสฺส สงฺโฆ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาส-
 ปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ เทติ. ตสฺส ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตโม
 โอกุทมิ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ เทว-
 มาสปฏิจฺจนฺนาโย, ตสฺส เม เอตทโหสิ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทิเสสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย, ยนฺนุนาหํ สงฺฆํ ทวีนฺนํ
 อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โสหํ
 สงฺฆํ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เอกมาสปริวาสํ
 ยาจี, ตสฺส เม สงฺโฆ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ
 เอกมาสปริวาสํ อทาสิ. ตสฺส เม ปริวสนฺตสฺส ลชฺชิตฺตโม โอกุทมิ
 'ยนฺนุนาหํ สงฺฆํ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ อิตรมปิ
 มาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาส-
 ปฏิจฺจนฺนํ อิตรมปิ มาสปริวาสํ ยาจติ. ตสฺส สงฺโฆ ทวีนฺนํ
 อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ อิตรมปิ มาสปริวาสํ เทติ. เตन
 ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ปุริมํ อุปาทาย เทว มาสา ปริวสิตพฺพา.

[๑๕๐] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เทว สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย; เอกํ มาสํ ชานาติ, เอกํ มาสํ
 น ชานาติ. โส สงฺฆํ ทวีนฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ
 ยํ มาสํ ชานาติ, ตํ มาสํ ปริวาสํ ยาจติ. ตสฺส สงฺโฆ ทวีนฺนํ
 อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ, ยํ มาสํ ชานาติ, ตํ มาสํ
 ปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนฺโต อิตรมปิ มาสํ ชานาติ, ตสฺส เอวํ

โหติ 'อหัง โข เทว สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ เทวมาส-
 ปฏิจจนฺนาโย; เอกัง มาสํ ชานี, เอกัง มาสํ น ชานี. โสหัง
 สงฺฆัง ทฺวินนํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ ยํ มาสํ ชานี, ตํ
 มาสํ ปริวาสํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺโฆ ทฺวินนํ อาปตฺตีนํ
 เทวมาสปฏิจจนฺนํ, ยํ มาสํ ชานี, ตํ มาสํ ปริวาสํ อทาสิ.
 โสหัง ปริวสนฺโต อิตรมปิ มาสํ ชานามิ ยนฺนุนาหํ สงฺฆัง ทฺวินนํ
 อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ อิตรมปิ มาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ.
 โส สงฺฆัง ทฺวินนํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ อิตรมปิ
 มาสปริวาสํ ยาจติ. ตสฺส สงฺโฆ ทฺวินนํ อาปตฺตีนํ เทวมาส-
 ปฏิจจนฺนํ อิตรมปิ มาสปริวาสํ เทติ. เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา
 ปุริมํ อุปาทาย เทว มาสา ปริวสิตพฺพา.

[๑๕๑] อิทฺ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เทว สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย; เอกัง มาสํ สรติ, เอกัง มาสํ น
 สรติ. โส สงฺฆัง ทฺวินนํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ, ยํ มาสํ
 สรติ, ตํ มาสํ ปริวาสํ ยาจติ. ตสฺส สงฺโฆ ทฺวินนํ อาปตฺตีนํ
 เทวมาสปฏิจจนฺนํ, ยํ มาสํ สรติ, ตํ มาสํ ปริวาสํ เทติ. โส
 ปริวสนฺโต อิตรมปิ มาสํ สรติ, ตสฺส เอวํ โหติ 'อหัง โข เทว
 สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย เอกัง มาสํ
 สรี, เอกัง มาสํ น สรี. โสหัง สงฺฆัง ทฺวินนํ อาปตฺตีนํ เทวมาส-
 ปฏิจจนฺนํ, ยํ มาสํ สรี, ตํ มาสํ ปริวาสํ ยาจี. ตสฺส เม
 สงฺโฆ ทฺวินนํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ, ยํ มาสํ สรี, ตํ
 มาสํ ปริวาสํ อทาสิ. โสหัง ปริวสนฺโต อิตรมปิ มาสํ สรามิ,
 ยนฺนุนาหํ สงฺฆัง ทฺวินนํ อาปตฺตีนํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ อิตรมปิ
 มาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆัง ทฺวินนํ อาปตฺตีนํ เทวมาส-

ปฏิจจนฺนํ อิตรมปิ มาสปริวาสํ ยาจติ. ตสฺส สงฺฆे ทฺวินฺนํ
อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ อิตรมปิ มาสปริวาสํ เทติ. เตन
ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ปุริมํ อุปาทาย เทว มาสา ปริวสิตพฺพา.

[๑๕๒] อิทฺ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เทว สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย
อาปชฺชติ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย; เอกํ มาสํ นิพฺพเมตฺติโก, เอกํ
มาสํ เวเมตฺติโก. โส สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ,
ยํ มาสํ นิพฺพเมตฺติโก, ตํ มาสํ ปริวาสํ ยาจติ. ตสฺส สงฺฆे
ทฺวินฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ, ยํ มาสํ นิพฺพเมตฺติโก, ตํ
มาสํ ปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนฺโต อิตรมปิ มาสํ นิพฺพเมตฺติโก
โหติ, ตสฺส เอวํ โหติ 'อหํ โข เทว สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย
อาปชฺชี เทวมาสปฏิจจนฺนาโย; เอกํ มาสํ นิพฺพเมตฺติโก, เอกํ มาสํ
เวเมตฺติโก, โสหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ,
ยํ มาสํ นิพฺพเมตฺติโก, ตํ มาสํ ปริวาสํ ยาจํ, ตสฺส เม สงฺฆे
ทฺวินฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ, ยํ มาสํ นิพฺพเมตฺติโก, ตํ
มาสํ ปริวาสํ อทาสิ. โสหํ ปริวสนฺโต อิตรมปิ มาสํ นิพฺพเมตฺติโก,
ยนฺนุนาหํ สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ อิตรมปิ
มาสปริวาสํ ยาเจยฺยนฺติ. โส สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตํ เทวมาส-
ปฏิจจนฺนํ อิตรมปิ มาสปริวาสํ ยาจติ. ตสฺส สงฺฆे ทฺวินฺนํ
อาปตฺตํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ อิตรมปิ มาสปริวาสํ เทติ. เตน
ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ปุริมํ อุปาทาย เทว มาสา ปริวสิตพฺพา.

[๑๕๓] อิทฺ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เทว สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย
อาปชฺชติ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย; เอโก มาโส ชานปฏิจจนฺโน,^๑

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.ฉ.เท.มหา. ชานปฏิจจนฺโน, เอวมฺปิ.

เอโก มาโส อชานปฏิจจนโน. โส สงฆ์ ทวินัน อปตฺตินัน
 เทวมาสปฏิจจนฺนํ เทวมาสปริวาส ยาจติ. ตสฺส สงฺฆो ทวินัน
 อปตฺตินัน เทวมาสปฏิจจนฺนํ เทวมาสปริวาส เทติ. ตสฺส
 ปริวสนตสฺส อญฺเญ ภิกฺขุ อคฺคจฺจติ พหุสฺสุโต อคฺคตาคโม
 ฐมฺมธโร วินยธโร มาติกาธโร ปณฺหิโต วียตฺโต เมธาวิ ลชฺชิ
 กุกฺกัจจโก ลิกฺขากาโม, โส เอวํ วเทติ 'กึ อยํ อาวุโส ภิกฺขุ
 อปนฺโน, กิสฺสายํ ภิกฺขุ ปริวสตีติ. เต เอวํ วเทนฺติ 'อัย อาวุโส
 ภิกฺขุ เทว สงฺฆาภิเสสา อปตฺติโย อปชฺชติ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย;
 เอโก มาโส อชานปฏิจจนโน, เอโก มาโส อชานปฏิจจนโน. โส
 สงฆ์ ทวินัน อปตฺตินัน เทวมาสปฏิจจนฺนํ เทวมาสปริวาส
 ยาจติ, ตสฺส สงฺฆो ทวินัน อปตฺตินัน เทวมาสปฏิจจนฺนํ
 เทวมาสปริวาส อทาสิ. ตาโย อัย อาวุโส ภิกฺขุ อปนฺโน,
 ตาสายํ ภิกฺขุ ปริวสตีติ. โส เอวํ วเทติ 'ยวายํ อาวุโส มาโส
 อชานปฏิจจนโน, ฐมฺมิกํ ตสฺส มาสสฺส ปริวาสทานํ, ฐมฺมตา
 รุหติ. โย จ ขวายํ อาวุโส มาโส อชานปฏิจจนโน, อฐมฺมิกํ
 ตสฺส มาสสฺส ปริวาสทานํ, อฐมฺมตา น รุหติ. เอตสฺส^๑ อาวุโส
 มาสสฺส ภิกฺขุ มานตฺตารโหติ.

[๑๕๔] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เทว สงฺฆาภิเสสา อปตฺติโย
 อปชฺชติ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย; เอโก มาโส สรฺมานปฏิจจนโน,
 เอโก มาโส อสรฺมานปฏิจจนโน. โส สงฆ์ ทวินัน อปตฺตินัน
 เทวมาสปฏิจจนฺนํ เทวมาสปริวาส ยาจติ. ตสฺส สงฺฆो ทวินัน
 อปตฺตินัน เทวมาสปฏิจจนฺนํ เทวมาสปริวาส เทติ. ตสฺส
 ปริวสนตสฺส อญฺเญ ภิกฺขุ อคฺคจฺจติ พหุสฺสุโต อคฺคตาคโม

^๑ ส.,ฉ.,เท.,มหา. เอกสฺส, เอวมฺปฺริ.

ธมฺมธโร วินยธโร มาติกาธโร ปณฺหิตโต วียตฺโต เมธาวิ ลชฺชชี
 กุกฺกัจจโก ลิกฺขากาโม, โส เอวํ วเทติ 'กั อัย อาวุโส ภิกฺขุ
 อาปนฺโน, กิสฺสายํ ภิกฺขุ ปริวสตีติ. เต เอวํ วเทนฺติ 'อัย อาวุโส
 ภิกฺขุ เทว สงฺฆาทีเสสา อาปตฺตโย อาปชฺชติ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย;
 เอโก มาโส สรฺมานปฏิจฺจนฺโน,^๑ เอโก มาโส อสรฺมานปฏิจฺจนฺโน.
 โส สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตินํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาสปริวาสํ
 ยาจิ, ตสฺส สงฺฆเ ทฺวินฺนํ อาปตฺตินํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ
 เทวมาสปริวาสํ อทาสิ. ตาโย อัย อาวุโส ภิกฺขุ อาปนฺโน,
 ตาสายํ ภิกฺขุ ปริวสตีติ. โส เอวํ วเทติ "ยวายํ อาวุโส มาโส
 สรฺมานปฏิจฺจนฺโน, ธมฺมิกํ ตสฺส มาสสฺส ปริวาสทานํ, ธมฺมตา
 รุหติ. โย จ ขวายํ อาวุโส มาโส อสรฺมานปฏิจฺจนฺโน, อธมฺมิกํ
 ตสฺส มาสสฺส ปริวาสทานํ, อธมฺมตา น รุหติ. เอตสฺส อาวุโส
 มาสสฺส ภิกฺขุ มานตฺตารโหติ.

[๑๕๕] อิท ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เทว สงฺฆาทีเสสา อาปตฺตโย
 อาปชฺชติ เทวมาสปฏิจฺจนฺนาโย; เอโก มาโส นิพฺเพมตฺกปฏิจฺจนฺโน,
 เอโก มาโส เวมตฺกปฏิจฺจนฺโน. โส สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตินํ
 เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาสปริวาสํ ยาจติ. สงฺฆเ ตสฺส^๒ ทฺวินฺนํ
 อาปตฺตินํ เทวมาสปฏิจฺจนฺนํ เทวมาสปริวาสํ เทติ. ตสฺส
 ปริวสนตสฺส อญฺเฏ ภิกฺขุ อากัจจติ พหุสฺสุโต อากตาคโม
 ธมฺมธโร วินยธโร มาติกาธโร ปณฺหิตโต วียตฺโต เมธาวิ ลชฺชชี
 กุกฺกัจจโก ลิกฺขากาโม, โส เอวํ วเทติ 'กั อัย อาวุโส ภิกฺขุ
 อาปนฺโน, กิสฺสายํ ภิกฺขุ ปริวสตีติ. เต เอวํ วเทนฺติ 'อัย อาวุโส

^๑ ส.ฉ.,เท.,มหา. สรฺมานปฏิจฺจนฺโน, เอวมุปริป.

^๒ ส.ฉ.,เท.,อ.,มหา. ตสฺส สงฺฆเ

ภิกขุ เทว สงฺฆาทิเสสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิ เทวมาสปฏิจจนฺนาโย
 เอโก มาโส นิพฺเพมตีกปฏิจจนฺโน, เอโก มาโส เวมตีกปฏิจจนฺโน
 โส สงฺฆํ ทฺวินฺนํ อาปตฺตินํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ เทวมาสปริวาส
 ยาจิ, ตสฺส สงฺโฆ ทฺวินฺนํ อาปตฺตินํ เทวมาสปฏิจจนฺนํ
 เทวมาสปริวาส อทาสิ. ตาโย อัย อาวุโส ภิกขุ อาปนฺโน
 ตาสายํ ภิกขุ ปริวาสตฺติ. โส เอวํ วเทติ ‘ยวายํ อาวุโส มาโส
 นิพฺเพมตีกปฏิจจนฺโน, ฐมฺมิกํ ตสฺส มาสสฺส ปริวาสทานํ, ฐมฺมตา
 รุหติ. โย จ ขวายํ อาวุโส มาโส เวมตีกปฏิจจนฺโน, อฐมฺมิกํ
 ตสฺส มาสสฺส ปริวาสทานํ, อฐมฺมตา น รุหติ. เอตสฺส อาวุโส
 มาสสฺส ภิกขุ มานตฺตารโหติ.

สุทฺธนฺตปริวาโส

[๑๕๖] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตโร ภิกขุ สมฺพหฺลสา
 สงฺฆาทิเสสสา อาปตฺติโย อาปนฺโน โหติ. โส^๑ อาปตฺติปริยนฺตํ
 น ชานาติ, รตฺติปริยนฺตํ น ชานาติ, อาปตฺติปริยนฺตํ น สรติ,
 รตฺติปริยนฺตํ น สรติ, อาปตฺติปริยนฺเต เวมตีกโก, รตฺติปริยนฺเต
 เวมตีกโก. โส ภิกขุํ อโรเจสิ “อหํ อาวุโส สมฺพหฺลสา
 สงฺฆาทิเสสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิ; อาปตฺติปริยนฺตํ น ชานามิ,
 รตฺติปริยนฺตํ น ชานามิ, อาปตฺติปริยนฺตํ น สรามิ, รตฺติปริยนฺตํ
 น สรามิ, อาปตฺติปริยนฺเต เวมตีกโก, รตฺติปริยนฺเต เวมตีกโก.
 กถํ นุ โข มया ปฏฺฐิตชฺชิตพฺพนฺติ. เต ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถํ

^๑ อ. อัย ปาโจ น ทิสฺสติ.

อาโรเจสฺ. "เตนหิ ภิกฺขเว สงฺฆे ตสฺส ภิกฺขุโน ตาสํ อาปตฺตินํ
สฺสทฺธนฺตปรีวาสํ เทตฺ. เอวเมว ปน ภิกฺขเว ทาทพฺโพ.

เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺกํ
กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺวา
อณฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย 'อหํ ภนฺเต สมฺพหฺลลา
สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺช; อาปตฺติปริยนฺตํ น ชานามิ,
รตฺติปริยนฺตํ น ชานามิ, อาปตฺติปริยนฺตํ น สรามิ, รตฺติปริยนฺตํ
น สรามิ, อาปตฺติปริยนฺเต เวมตฺติโก, รตฺติปริยนฺเต เวมตฺติโก. โสหํ
ภนฺเต สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตินํ สฺสทฺธนฺตปรีวาสํ ยาจามิติ. ทฺติยมฺปิ
ยาจิตพฺโพ. ตติยมฺปิ ยาจิตพฺโพ. พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเลน
สงฺฆเ ฌาเปตพฺโพ

[๑๕๗] 'สุณาทฺตุ เม ภนฺเต สงฺฆเ, อยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ
สมฺพหฺลลา สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺช; อาปตฺติปริยนฺตํ
น ชานาติ, รตฺติปริยนฺตํ น ชานาติ, อาปตฺติปริยนฺตํ น สรติ,
รตฺติปริยนฺตํ น สรติ, อาปตฺติปริยนฺเต เวมตฺติโก, รตฺติปริยนฺเต
เวมตฺติโก. โส สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตินํ สฺสทฺธนฺตปรีวาสํ ยาจติ. ยทิ
สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺฆเ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ตาสํ อาปตฺตินํ
สฺสทฺธนฺตปรีวาสํ ทเทยฺย; เอสา ฌตฺติ.

สุณาทฺตุ เม ภนฺเต สงฺฆเ, อยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ สมฺพหฺลลา
สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺช; อาปตฺติปริยนฺตํ น ชานาติ,
รตฺติปริยนฺตํ น ชานาติ, อาปตฺติปริยนฺตํ น สรติ, รตฺติปริยนฺตํ
น สรติ, อาปตฺติปริยนฺเต เวมตฺติโก, รตฺติปริยนฺเต เวมตฺติโก. โส
สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตินํ สฺสทฺธนฺตปรีวาสํ ยาจติ. สงฺฆเ อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกฺขุโน ตาสํ อาปตฺตินํ สฺสทฺธนฺตปรีวาสํ เทติ. ยสฺสายสมฺโต ขมติ

อิตถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ตาสํ อาปตฺตินํ สุทฺธนฺตปริวาสสฺส ทานํ,
โส ตฺถนฺตสฺส; ยสฺส นกฺขมตฺติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺถติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
ฯเปฯ

ทินฺโน สงฺฆเณ อิตถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ตาสํ อาปตฺตินํ
สุทฺธนฺตปริวาโส, ขมตฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺตํ. เอวเมตํ ธารยามีตฺติ.

[๑๕๘] เอวญจ^๑ โข ภิกฺขเว สุทฺธนฺตปริวาโส ทาทพฺโพ, เอว
ปริวาโส ทาทพฺโพ. กถญจ ภิกฺขเว สุทฺธนฺตปริวาโส ทาทพฺโพ.
อาปตฺตติปริยนฺตํ น ชานาติ, รตฺตติปริยนฺตํ น ชานาติ, อาปตฺตติปริยนฺตํ
น สรตฺติ, รตฺตติปริยนฺตํ น สรตฺติ, อาปตฺตติปริยนฺเต เวมตฺติโก, รตฺตติ-
ปริยนฺเต เวมตฺติโก. สุทฺธนฺตปริวาโส ทาทพฺโพ.

อาปตฺตติปริยนฺตํ ชานาติ, รตฺตติปริยนฺตํ น ชานาติ, อาปตฺตติ-
ปริยนฺตํ สรตฺติ, รตฺตติปริยนฺตํ น สรตฺติ, อาปตฺตติปริยนฺเต นิพฺพเมตฺติโก,
รตฺตติปริยนฺเต เวมตฺติโก. สุทฺธนฺตปริวาโส ทาทพฺโพ .

อาปตฺตติปริยนฺตํ เอกจฺจํ ชานาติ, เอกจฺจํ น ชานาติ, รตฺตติ-
ปริยนฺตํ น ชานาติ, อาปตฺตติปริยนฺตํ เอกจฺจํ สรตฺติ, เอกจฺจํ น สรตฺติ,
รตฺตติปริยนฺตํ น สรตฺติ, อาปตฺตติปริยนฺเต เอกจฺเจ เวมตฺติโก, เอกจฺเจ
นิพฺพเมตฺติโก, รตฺตติปริยนฺเต เวมตฺติโก. สุทฺธนฺตปริวาโส ทาทพฺโพ.

อาปตฺตติปริยนฺตํ น ชานาติ, รตฺตติปริยนฺตํ เอกจฺจํ ชานาติ,
เอกจฺจํ น ชานาติ, อาปตฺตติปริยนฺตํ น สรตฺติ, รตฺตติปริยนฺตํ เอกจฺจํ
สรตฺติ, เอกจฺจํ น สรตฺติ, อาปตฺตติปริยนฺเต เวมตฺติโก, รตฺตติปริยนฺเต
เอกจฺเจ เวมตฺติโก, เอกจฺเจ นิพฺพเมตฺติโก. สุทฺธนฺตปริวาโส ทาทพฺโพ.

^๑ สี่,จ.,อี.,มหา. จสทโท น ทิสฺสติ.

อาปตฺติปริยณฺตํ ชานาติ, รตฺติปริยณฺตํ เอกจํ ชานาติ, เอกจํ
น ชานาติ, อาปตฺติปริยณฺตํ สรติ, รตฺติปริยณฺตํ เอกจํ สรติ,
เอกจํ น สรติ, อาปตฺติปริยณฺเต นิพฺเพมตฺติโก, รตฺติปริยณฺเต
เอกจฺเจ เวมตฺติโก, เอกจฺเจ นิพฺเพมตฺติโก. สุกฺขณฺตปรีวาโส ทาทพฺโพ.

อาปตฺติปริยณฺตํ เอกจํ ชานาติ, เอกจํ น ชานาติ, รตฺติ-
ปริยณฺตํ เอกจํ ชานาติ, เอกจํ น ชานาติ, อาปตฺติปริยณฺตํ
เอกจํ สรติ, เอกจํ น สรติ, รตฺติปริยณฺตํ เอกจํ สรติ, เอกจํ
น สรติ, อาปตฺติปริยณฺเต เอกจฺเจ เวมตฺติโก, เอกจฺเจ นิพฺเพมตฺติโก,
รตฺติปริยณฺเต เอกจฺเจ เวมตฺติโก, เอกจฺเจ นิพฺเพมตฺติโก. สุกฺขณฺต-
ปรีวาโส ทาทพฺโพ. เอวํ โข ภิกฺขเว สุกฺขณฺตปรีวาโส ทาทพฺโพ.

[๑๕๙] กถญฺจ ภิกฺขเว ปรีวาโส ทาทพฺโพ. อาปตฺติปริยณฺตํ
ชานาติ, รตฺติปริยณฺตํ ชานาติ, อาปตฺติปริยณฺตํ สรติ, รตฺติปริยณฺตํ
สรติ, อาปตฺติปริยณฺเต นิพฺเพมตฺติโก, รตฺติปริยณฺเต นิพฺเพมตฺติโก.
ปรีวาโส ทาทพฺโพ.

อาปตฺติปริยณฺตํ น ชานาติ, รตฺติปริยณฺตํ ชานาติ, อาปตฺติ-
ปริยณฺตํ น สรติ, รตฺติปริยณฺตํ สรติ, อาปตฺติปริยณฺเต เวมตฺติโก,
รตฺติปริยณฺเต นิพฺเพมตฺติโก. ปรีวาโส ทาทพฺโพ.

อาปตฺติปริยณฺตํ เอกจํ ชานาติ, เอกจํ น ชานาติ,
รตฺติปริยณฺตํ ชานาติ, อาปตฺติปริยณฺตํ เอกจํ สรติ, เอกจํ
น สรติ, รตฺติปริยณฺตํ สรติ, อาปตฺติปริยณฺเต เอกจฺเจ เวมตฺติโก,
เอกจฺเจ นิพฺเพมตฺติโก, รตฺติปริยณฺเต นิพฺเพมตฺติโก. ปรีวาโส ทาทพฺโพ.
เอวํ โข ภิกฺขเว ปรีวาโส ทาทพฺโพ.

ปรีวาโส นิฏฺฐิตो.

๓. จตุตาฬีสกั

[๑๖๐] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตโร ภิกขุ ปริวสนฺโต วิพฺภมฺมิ. โส ปฺน ปจฺจาคนฺตฺวา ภิกขุ อุปสมฺปทํ ยาจิ. เต ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสสฺส.

“อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกขุ ปริวสนฺโต วิพฺภมฺมตี, วิพฺภนฺตกสฺส ภิกฺขเว ปริวาโส น รุหตี. โส เจ ปฺน อุปสมฺปทฺชตี, ตสฺส ตเทว ปุริมํ ปริวาสทานํ, โย ปริวาโส ทินฺโน สุกฺทินฺโน, โย ปริวตฺโต สุปริวตฺโต, อวเสโส ปริวสิตพฺโพ. (๑)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกขุ ปริวสนฺโต สามเณโร โหตี, สามเณรสฺส ภิกฺขเว ปริวาโส น รุหตี. โส เจ ปฺน อุปสมฺปทฺชตี, ตสฺส ตเทว ปุริมํ ปริวาสทานํ, โย ปริวาโส ทินฺโน สุกฺทินฺโน, โย ปริวตฺโต สุปริวตฺโต, อวเสโส ปริวสิตพฺโพ. (๒)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกขุ ปริวสนฺโต อุมฺมตฺตโก โหตี, อุมฺมตฺตกสฺส ภิกฺขเว ปริวาโส น รุหตี. โส เจ ปฺน อุมฺมตฺตโก โหตี, ตสฺส ตเทว ปุริมํ ปริวาสทานํ, โย ปริวาโส ทินฺโน สุกฺทินฺโน, โย ปริวตฺโต สุปริวตฺโต, อวเสโส ปริวสิตพฺโพ. (๓)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกขุ ปริวสนฺโต ขิตฺตจิตฺโต โหตี, ขิตฺตจิตฺตสฺส ภิกฺขเว ปริวาโส น รุหตี. โส เจ ปฺน อขิตฺตจิตฺโต โหตี, ตสฺส ตเทว ปุริมํ ปริวาสทานํ, โย ปริวาโส ทินฺโน สุกฺทินฺโน, โย ปริวตฺโต สุปริวตฺโต, อวเสโส ปริวสิตพฺโพ. (๔)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกขุ ปริวสนฺโต เวทณฺณิโก^๑ โหตี, เวทณฺณิสฺส ภิกฺขเว ปริวาโส น รุหตี. โส เจ ปฺน อเวทณฺณิโก

^๑ ส.,ฉ.,มหา. เวทนาฏโก, เอวมุปริปิ.

โหติ, ตสฺส ตทฺเหว ปุริมํ ปริวาสทานํ, โย ปริวาโส ทินฺโน
สุทินฺโน, โย ปริวตฺโต สุปริวตฺโต, อวเสโส ปริวสิตพฺโพ. (๕)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต อาปตฺติยา อทสฺสเน
อฺกฺขิปปิตฺติ,^๑ อฺกฺขิตตกสฺส ภิกฺขเว ปริวาโส น รุหติ. โส เจ ปฺน
โอสาริยติ,^๒ ตสฺส ตทฺเหว ปุริมํ ปริวาสทานํ, โย ปริวาโส ทินฺโน
สุทินฺโน, โย ปริวตฺโต สุปริวตฺโต, อวเสโส ปริวสิตพฺโพ. (๖)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม
อฺกฺขิปปิตฺติ, อฺกฺขิตตกสฺส ภิกฺขเว ปริวาโส น รุหติ. โส เจ ปฺน
โอสาริยติ, ตสฺส ตทฺเหว ปุริมํ ปริวาสทานํ, โย ปริวาโส ทินฺโน
สุทินฺโน, โย ปริวตฺโต สุปริวตฺโต, อวเสโส ปริวสิตพฺโพ. (๗)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา
อปฺปฏินิสฺสคฺเค อฺกฺขิปปิตฺติ, อฺกฺขิตตกสฺส ภิกฺขเว ปริวาโส น
รุหติ. โส เจ ปฺน โอสาริยติ, ตสฺส ตทฺเหว ปุริมํ ปริวาสทานํ,
โย ปริวาโส ทินฺโน สุทินฺโน, โย ปริวตฺโต สุปริวตฺโต, อวเสโส
ปริวสิตพฺโพ. (๘)

[๑๖๑] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ มฺลายน ปฏิกสฺสณารโห
วิพฺภวติ, วิพฺภวตกสฺส ภิกฺขเว มฺลายน ปฏิกสฺสณา น รุหติ.
โส เจ ปฺน อฺปสมฺปชฺชติ, ตสฺส ตทฺเหว ปุริมํ ปริวาสทานํ,
โย ปริวาโส ทินฺโน สุทินฺโน, โย ปริวตฺโต สุปริวตฺโต, โส ภิกฺขุ
มฺลายน ปฏิกสฺสสิตพฺโพ. (๙)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ มฺลายน ปฏิกสฺสณารโห สามเณโร
โหติ ๔เปยฺย อุมฺมตฺตโก โหติ ๔เปยฺย ชิตฺตจิตฺโต โหติ ๔เปยฺย

หมายเหตุ 26/05/2566

^๑ ส.,ฉ.,เท. อฺกฺขิปปิตฺติ, เอวมฺปริปิ.

^๒ ส.,ฉ.,เท. โอสาริยติ, เอวมฺปริปิ.

เวทณฺฏโฏ โหติ ฯเปฯ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิปปิติ ฯเปฯ
 อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺขิปปิติ ฯเปฯ ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา
 อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺขิปปิติ, อุกฺขิตฺตกสฺส ภิกฺขเว มฺลายน ปฏิกสฺสนา
 น รุหติ. โส เจ ปฺน โสสารียติ, ตสฺส ตทฺเว ปฺริมํ ปริวาสทานํ,
 โย ปริวาโส ทินฺโน สฺทินฺโน, โย ปริวฺตฺโต สฺปริวฺตฺโต, โส
 ภิกฺขุ มฺลายน ปฏิกสฺสิตพฺโพ. (๑๐-๑๖)

[๑๖๒] อิทฺ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ มานตฺตารโห วิพฺภมฺติ,
 วิพฺภนฺตกสฺส ภิกฺขเว มานตฺตาทานํ น รุหติ. โส เจ ปฺน
 อฺปสมปฺชฺชติ, ตสฺส ตทฺเว ปฺริมํ ปริวาสทานํ, โย ปริวาโส
 ทินฺโน สฺทินฺโน, โย ปริวฺตฺโต สฺปริวฺตฺโต, ตสฺส ภิกฺขุโน มานตฺตํ
 ทาทพฺพํ. (๑๗)

อิทฺ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ มานตฺตารโห สามเณโร โหติ ฯเปฯ
 อุมฺมตฺตโก โหติ ฯเปฯ ขิตฺตจิตฺโต โหติ ฯเปฯ เวทณฺฏโฏ โหติ
 ฯเปฯ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิปปิติ ฯเปฯ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม
 อุกฺขิปปิติ ฯเปฯ ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺขิปปิติ,
 อุกฺขิตฺตกสฺส ภิกฺขเว มานตฺตาทานํ น รุหติ. โส เจ ปฺน
 โสสารียติ, ตสฺส ตทฺเว ปฺริมํ ปริวาสทานํ, โย ปริวาโส ทินฺโน
 สฺทินฺโน, โย ปริวฺตฺโต สฺปริวฺตฺโต, ตสฺส ภิกฺขุโน มานตฺตํ
 ทาทพฺพํ. (๑๘-๒๔)

[๑๖๓] อิทฺ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ มานตฺตํ จรณฺโต วิพฺภมฺติ,
 วิพฺภนฺตกสฺส ภิกฺขเว มานตฺตจริยา น รุหติ. โส เจ ปฺน
 อฺปสมปฺชฺชติ, ตสฺส ตทฺเว ปฺริมํ ปริวาสทานํ, โย ปริวาโส
 ทินฺโน สฺทินฺโน, โย ปริวฺตฺโต สฺปริวฺตฺโต, ยํ มานตฺตํ ทินฺนํ
 สฺทินฺนํ, ยํ มานตฺตํ จิณฺณํ สฺจิจฺฉณํ, อวเสสํ จริตพฺพํ. (๒๕)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ มานตฺตํ จรฺนโต สามณฺโรวโร หิตติ
 ๕เปย ๕มฺมตฺตโก หิตติ ๕เปย ๕ิตฺตจิตฺโต หิตติ ๕เปย เวทณฺฏโฏ
 หิตติ ๕เปย อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิปปิตติ ๕เปย อาปตฺติยา
 อปฺปฏิกมฺเม อุกฺขิปปิตติ ๕เปย ปาปิกาย ทิฏฺฐิจิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค
 อุกฺขิปปิตติ, อุกฺขิตฺตกสฺส ภิกฺขเว มานตฺตจริยา น รุหติ. โส เจ
 ปฺน โอสาริยติ, ตสฺส ตทฺเว ปุริมํ ปริวาสทานํ, โย ปริวาโส ทินฺโน
 สุกฺทินฺโน, โย ปริวฺตฺโต สุปริวฺตฺโต, ยํ มานตฺตํ ทินฺนํ สุกฺทินฺนํ,
 ยํ มานตฺตํ จิณฺณํ สจฺจิณฺณํ, อวเสสํ จริตพฺพํ. (๒๖-๓๒)

[๑๖๔] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อพฺภานารโห วิพฺภมฺติ,
 วิพฺภนฺตกสฺส ภิกฺขเว อพฺภานํ น รุหติ. โส เจ ปฺน อุปสมฺปทฺชติ,
 ตสฺส ตทฺเว ปุริมํ ปริวาสทานํ, โย ปริวาโส ทินฺโน สุกฺทินฺโน,
 โย ปริวฺตฺโต สุปริวฺตฺโต, ยํ มานตฺตํ ทินฺนํ สุกฺทินฺนํ, ยํ มานตฺตํ
 จิณฺณํ สจฺจิณฺณํ, โส ภิกฺขุ อพฺภตพฺโพ. (๓๓)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อพฺภานารโห สามณฺโรวโร หิตติ
 ๕เปย ๕มฺมตฺตโก หิตติ ๕เปย ๕ิตฺตจิตฺโต หิตติ ๕เปย เวทณฺฏโฏ
 หิตติ ๕เปย อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิปปิตติ ๕เปย อาปตฺติยา
 อปฺปฏิกมฺเม อุกฺขิปปิตติ ๕เปย ปาปิกาย ทิฏฺฐิจิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค
 อุกฺขิปปิตติ, อุกฺขิตฺตกสฺส ภิกฺขเว อพฺภานํ น รุหติ. โส เจ ปฺน
 โอสาริยติ, ตสฺส ตทฺเว ปุริมํ ปริวาสทานํ, โย ปริวาโส ทินฺโน
 สุกฺทินฺโน, โย ปริวฺตฺโต สุปริวฺตฺโต, ยํ มานตฺตํ ทินฺนํ สุกฺทินฺนํ, ยํ
 มานตฺตํ จิณฺณํ สจฺจิณฺณํ, โส ภิกฺขุ อพฺภตพฺโพ. (๓๔-๔๐)

๔. นตฺตีสกั

[๑๖๕] อิท ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต อนฺตรํ สมฺพหุลา
สงฺฆาภิเสสา อปตฺติโย อปชฺชติ ปริมาณาย^๑ อปฺปฏิจฺจนฺนํโย,
โส ภิกฺขุ มุลาเย ปฏิกสฺสิตพฺโพ. (๑)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต อนฺตรํ สมฺพหุลา
สงฺฆาภิเสสา อปตฺติโย อปชฺชติ ปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนํโย,
โส ภิกฺขุ มุลาเย ปฏิกสฺสิตพฺโพ. ยถापฏิจฺจนฺนํนญจสฺส อปตฺตีนํ
ปริมาเย อปตฺติยา สโมธานปริวาโส ทาทพฺโพ. (๒)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต อนฺตรํ สมฺพหุลา
สงฺฆาภิเสสา อปตฺติโย อปชฺชติ ปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนํโยปิ
อปฺปฏิจฺจนฺนํโยปิ, โส ภิกฺขุ มุลาเย ปฏิกสฺสิตพฺโพ. ยถา-
ปฏิจฺจนฺนํนญจสฺส อปตฺตีนํ ปริมาเย อปตฺติยา สโมธานปริวาโส
ทาทพฺโพ. (๓)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต อนฺตรํ สมฺพหุลา
สงฺฆาภิเสสา อปตฺติโย อปชฺชติ อปริมาณาย^๒ อปฺปฏิจฺจนฺนํโย,^๓
โส ภิกฺขุ มุลาเย ปฏิกสฺสิตพฺโพ. (๔)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต อนฺตรํ สมฺพหุลา
สงฺฆาภิเสสา อปตฺติโย อปชฺชติ อปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนํโย,
โส ภิกฺขุ มุลาเย ปฏิกสฺสิตพฺโพ. ยถापฏิจฺจนฺนํนญจสฺส อปตฺตีนํ
ปริมาเย อปตฺติยา สโมธานปริวาโส ทาทพฺโพ. (๕)

^๑ หมายเหตุ 26/05/2566

ส.,อิ. ปริมาณ, จ.,เท. อปริมาณ, เอวมุปริปี.

^๒ ส.,จ.,อิ. อปริมาณ, เอวมุปริปี.

^๓ เท. อปฺปฏิจฺจนฺนํโยปิ

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต อนฺตรรา สมฺพหฺลลา
สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ อปริมาณายปิ ปฏิจฺจนฺนํ
อปฺปฏิจฺจนฺนํปิ, โส ภิกฺขุ มฺลายน ปฏิกฺกสฺสิตพฺโพ. ยถา-
ปฏิจฺจนฺนํนญจสฺส อาปตฺตินํ ปุริมาย อาปตฺติยา สโมธานปริวาโส
ทาทพฺโพ. (๖)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต อนฺตรรา สมฺพหฺลลา
สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ
อปฺปฏิจฺจนฺนํ, โส ภิกฺขุ มฺลายน ปฏิกฺกสฺสิตพฺโพ. (๗)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต อนฺตรรา สมฺพหฺลลา
สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ
ปฏิจฺจนฺนํ, โส ภิกฺขุ มฺลายน ปฏิกฺกสฺสิตพฺโพ. ยถา-
ปฏิจฺจนฺนํนญจสฺส อาปตฺตินํ ปุริมาย อาปตฺติยา สโมธานปริวาโส
ทาทพฺโพ. (๘)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต อนฺตรรา สมฺพหฺลลา
สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ
ปฏิจฺจนฺนํปิ อปฺปฏิจฺจนฺนํปิ, โส ภิกฺขุ มฺลายน ปฏิกฺกสฺสิตพฺโพ.
ยถาปฏิจฺจนฺนํนญจสฺส อาปตฺตินํ ปุริมาย อาปตฺติยา สโมธาน-
ปริวาโส ทาทพฺโพ. (๙)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ มานตฺตารโห ฯเปฯ (๑๐-๑๘)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ มานตฺตํ จรณฺโต ฯเปฯ (๑๙-๒๗)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อพฺภานารโห อนฺตรรา สมฺพหฺลลา
สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณาย อปฺปฏิจฺจนฺนํ,
โส ภิกฺขุ มฺลายน ปฏิกฺกสฺสิตพฺโพ. (๒๘)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ อพุภานารโห อนุตรา สมุพหุลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนาย, โส
 ภิกขุ มุลา ย ปฏิกฺกสฺสิตพฺโพ. ยถาปฏิจฺจนฺนํ นนฺจสฺส อาปตฺตินํ
 ปุริมาย อาปตฺติยา สโมธานปริวาโส ทาทพฺโพ. (๒๙)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ อพุภานารโห อนุตรา สมุพหุลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณาย^๑ ปฏิจฺจนฺนายปิ
 อปฺปฏิจฺจนฺนายปิ, โส ภิกขุ มุลา ย ปฏิกฺกสฺสิตพฺโพ. ยถา-
 ปฏิจฺจนฺนํ นนฺจสฺส อาปตฺตินํ ปุริมาย อาปตฺติยา สโมธานปริวาโส
 ทาทพฺโพ. (๓๐)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ อพุภานารโห อนุตรา สมุพหุลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ อปริมาณาย อปฺปฏิจฺจนฺนาย,
 โส ภิกขุ มุลา ย ปฏิกฺกสฺสิตพฺโพ. (๓๑)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ อพุภานารโห อนุตรา สมุพหุลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ อปริมาณายปิ ปฏิจฺจนฺนาย,
 โส ภิกขุ มุลา ย ปฏิกฺกสฺสิตพฺโพ. ยถาปฏิจฺจนฺนํ นนฺจสฺส อาปตฺตินํ
 ปุริมาย อาปตฺติยา สโมธานปริวาโส ทาทพฺโพ. (๓๒)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ อพุภานารโห อนุตรา สมุพหุลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ อปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนายปิ
 อปฺปฏิจฺจนฺนายปิ, โส ภิกขุ มุลา ย ปฏิกฺกสฺสิตพฺโพ. ยถา-
 ปฏิจฺจนฺนํ นนฺจสฺส อาปตฺตินํ ปุริมาย อาปตฺติยา สโมธานปริวาโส
 ทาทพฺโพ. (๓๓)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อพฺภานารโห อนฺตรา สมฺพหฺลลา
สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ
อปฺปฏิจฺจนฺนาโย, โส ภิกฺขุ มุลาเย ปฏิกสฺสิตพฺโพ. (๓๔)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อพฺภานารโห อนฺตรา สมฺพหฺลลา
สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ
ปฏิจฺจนฺนาโย, โส ภิกฺขุ มุลาเย ปฏิกสฺสิตพฺโพ. ยถา-
ปฏิจฺจนฺนानญสฺส อาปตฺตึนํ ปุริมาย อาปตฺติยา สโมธานปริวาโส
ทาทพฺโพ. (๓๕)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อพฺภานารโห อนฺตรา สมฺพหฺลลา
สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ
ปฏิจฺจนฺนาโยปิ อปฺปฏิจฺจนฺนาโยปิ, โส ภิกฺขุ มุลาเย ปฏิกสฺสิตพฺโพ.
ยถापฏิจฺจนฺนानญสฺส อาปตฺตึนํ ปุริมาย อาปตฺติยา สโมธาน-
ปริวาโส ทาทพฺโพ. (๓๖)

ฉตฺตีสกํ สมตฺตํ.

๕. มานตุตสํ

[๑๖๖] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหฺลลา สงฺฆาทีเสสา
อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺวา อปฺปฏิจฺฉาเทตฺวา วิพฺภมฺติ. โส ปุณฺ^๑
อุปสมฺปนฺโน ตา อาปตฺติโย น จาเทติ, ตสฺส ภิกฺขเว ภิกฺขุโน
มานตุตฺตํ ทาทพฺพํ. (๑)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ สมพหุลา สงฆาทีเสสา อาปตติโย
 อาปชชิตวา อปปฏิจจนาทตวา วิพภมติ. โส ปุณ อุปสมปนโน ตา
 อาปตติโย จาเทติ, ตสฺส ภิกขเว ภิกขุโน ปจฺฉิมสฺมี อาปตติก-
 ขนฺธเ ยถาปฏิจจนฺเน ปริวาสํ ทตวา มานตตํ ทาทพฺพํ. (๒)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ สมพหุลา สงฆาทีเสสา อาปตติโย
 อาปชชิตวา ปฏิจจนาทตวา วิพภมติ. โส ปุณ อุปสมปนโน ตา
 อาปตติโย น จาเทติ. ตสฺส ภิกขเว ภิกขุโน ปุริมสฺมี อาปตติก-
 ขนฺธเ ยถาปฏิจจนฺเน ปริวาสํ ทตวา มานตตํ ทาทพฺพํ. (๓)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ สมพหุลา สงฆาทีเสสา อาปตติโย
 อาปชชิตวา ปฏิจจนาทตวา วิพภมติ. โส ปุณ อุปสมปนโน
 ตา อาปตติโย จาเทติ. ตสฺส ภิกขเว ภิกขุโน ปุริมสฺมิญจ
 ปจฺฉิมสฺมิญจ อาปตติกขนฺธเ ยถาปฏิจจนฺเน ปริวาสํ ทตวา
 มานตตํ ทาทพฺพํ. (๔)

[๑๖๗] อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ สมพหุลา สงฆาทีเสสา
 อาปตติโย อาปชชติ, ตสฺส โหนฺติ อาปตติโย ปฏิจจนฺนาโยปิ
 อปปฏิจจนฺนาโยปิ. โส วิพภมิตวา ปุณ อุปสมปนโน ยา อาปตติโย
 ปุพฺเพ จาเทสิ, ตา อาปตติโย ปจฺฉา น จาเทติ. ยา อาปตติโย
 ปุพฺเพ น จาเทสิ, ตา อาปตติโย ปจฺฉา น จาเทติ. ตสฺส
 ภิกขเว ภิกขุโน ปุริมสฺมี อาปตติกขนฺธเ ยถาปฏิจจนฺเน ปริวาสํ
 ทตวา มานตตํ ทาทพฺพํ. (๕)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ สมพหุลา สงฆาทีเสสา อาปตติโย
 อาปชชติ, ตสฺส โหนฺติ อาปตติโย ปฏิจจนฺนาโยปิ อปปฏิจจนฺนาโยปิ.
 โส วิพภมิตวา ปุณ อุปสมปนโน ยา อาปตติโย ปุพฺเพ จาเทสิ,
 ตา อาปตติโย ปจฺฉา น จาเทติ. ยา อาปตติโย ปุพฺเพ น
 จาเทสิ, ตา อาปตติโย ปจฺฉา จาเทติ. ตสฺส ภิกขเว ภิกขุโน

ปฺริมสฺมิญฺจ ปจฺฉิมสฺมิญฺจ อาปตฺติกฺขนฺธเ ยถาปฏฺิจฺฉนฺเน ปรีวาสํ
ทตฺวา มานตฺตํ ทาทพฺพํ. (๖)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหฺลลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย
อาปชฺชติ, ตสฺส โหหนฺติ อาปตฺติโย ปฏฺิจฺฉนฺนาโยปิ อปฺปฏฺิจฺฉนฺนาโยปิ.
โส วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ จาเทสิ,
ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ น
จาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา น จาเทติ.” ตสฺส ภิกฺขเว ภิกฺขุโน
ปฺริมสฺมิญฺจ ปจฺฉิมสฺมิญฺจ อาปตฺติกฺขนฺธเ ยถาปฏฺิจฺฉนฺเน ปรีวาสํ
ทตฺวา มานตฺตํ ทาทพฺพํ. (๗)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหฺลลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย
อาปชฺชติ, ตสฺส โหหนฺติ อาปตฺติโย ปฏฺิจฺฉนฺนาโยปิ อปฺปฏฺิจฺฉนฺนาโยปิ.
โส วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ จาเทสิ,
ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ น
จาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา จาเทติ. ตสฺส ภิกฺขเว ภิกฺขุโน
ปฺริมสฺมิญฺจ ปจฺฉิมสฺมิญฺจ อาปตฺติกฺขนฺธเ ยถาปฏฺิจฺฉนฺเน ปรีวาสํ
ทตฺวา มานตฺตํ ทาทพฺพํ. (๘)

[๑๖๘] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหฺลลา สงฺฆาทีเสสา
อาปตฺติโย อาปชฺชติ, เอกจฺจา อาปตฺติโย ชานาติ, เอกจฺจา อาปตฺติโย
น ชานาติ. ยา อาปตฺติโย ชานาติ, ตา อาปตฺติโย จาเทติ. ยา
อาปตฺติโย น ชานาติ, ตา อาปตฺติโย น จาเทติ. โส วิพฺภมิตฺวา
ปฺน อุปสมฺปนฺโน ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ ชานิตฺวา จาเทสิ, ตา
อาปตฺติโย ปจฺฉา ชานิตฺวา น จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ

อชานิตฺวา น จาเทสิ, ता आपत्तिโย पञ्चा चानित्वा न जातेति.
तस्य गिखवे गिखुโน प्रिमस्मि आपत्तिगुन्हरे यथाप्राज्ञन्ने
प्रियासं तद्वा मानतुं तात्तु. (๙)

อิธ ปน गिखवे गिखु सम्पह्ला संग्मातिसेसा आपत्तिโย
आपच्छति, ऐकजा आपत्तिโย चानाति, ऐकजा आपत्तिโย न
चानाति. या आपत्तिโย चानाति, ता आपत्तिโย जातेति. या
आपत्तिโย न चानाति, ता आपत्तिโย न जातेति. सो विष्मิต्वा
पुन उपसम्पन्नो या आपत्तिโย पुप्फे चानित्वा जातेति, ता
आपत्तिโย पञ्चा चानित्वा न जातेति. या आपत्तिโย पुप्फे
अचानित्वा न जातेति, ता आपत्तिโย पञ्चा चानित्वा जातेति.
तस्य गिखवे गिखुโน प्रिमस्मिञ् पञ्चिमस्मिञ् आपत्तिगुन्हरे
यथाप्राज्ञन्ने प्रियासं तद्वा मानतुं तात्तु. (๑๐)

อิธ ปน गिखवे गिखु सम्पह्ला संग्मातिसेसा आपत्तिโย
आपच्छति, ऐकजा आपत्तिโย चानाति, ऐकजा आपत्तिโย न
चानाति. या आपत्तिโย चानाति, ता आपत्तिโย जातेति. या
आपत्तिโย न चानाति, ता आपत्तिโย न जातेति. सो विष्मิต्वा
पुन उपसम्पन्नो या आपत्तिโย पुप्फे चानित्वा जातेति, ता
आपत्तिโย पञ्चा चानित्वा जातेति. या आपत्तिโย पुप्फे
अचानित्वा न जातेति, ता आपत्तिโย पञ्चा चानित्वा न जातेति.
तस्य गिखवे गिखुโน प्रिमस्मिञ् पञ्चिमस्मिञ् आपत्तिगुन्हरे
यथाप्राज्ञन्ने प्रियासं तद्वा मानतुं तात्तु. (๑๑)

อิธ ปน गिखवे गिखु सम्पह्ला संग्मातिसेसा आपत्तिโย
आपच्छति, ऐकजा आपत्तिโย चानाति, ऐकजा आपत्तिโย न
चानाति. या आपत्तिโย चानाति, ता आपत्तिโย जातेति. या

อาปตฺติโย น ชานาติ, ता अपत्तिโย न जातेति. सो विष्णुमित्रा
 पुन उपसम्पन्ने या अपत्तिโย पुपुषे चानित्वा जातेति, ता
 अपत्तिโย पञ्चा चानित्वा जातेति. या अपत्तिโย पुपुषे
 อชานित्वा न जातेति, ता अपत्तिโย पञ्चा चानित्वा जातेति.
 तस्य गिक्खवे गिक्खुโน प्रिमस्सिञ्ज पञ्चिमस्सिञ्ज अपत्तिगฺगन्हे
 यथाปฏิจ्जनहे प्रियाสํ ทत्ता मानตุตฺถํ ทาทप्पम्. (๑๒)

[๑๒๙] อิธ ปน गिक्खवे गिक्खु सम्पहुला संग्ฆาทิสเสสา
 अपत्तिโย अपच्छति, ऐकज्जा अपत्तिโย स्रति, ऐकज्जा अपत्तिโย
 न स्रति. या अपत्तिโย स्रति, ता अपत्तिโย जातेति. या
 अपत्तिโย न स्रति, ता अपत्तिโย न जातेति. सो विष्णुमित्रा
 पुन उपसम्पन्ने या अपत्तिโย पुपुषे สริत्वा जातेति, ता
 अपत्तिโย पञ्चा สริत्वा न जातेति. या अपत्तिโย पुपुषे
 อสริत्वा न जातेति, ता अपत्तिโย पञ्चा สริत्वा न जातेति.
 तस्य गिक्खवे गिक्खुโน प्रिमस्सि अपत्तिगฺगन्हे यथाปฏิจ्जनहे
 प्रियाสํ ทत्ता मानตุตฺถํ ทาทप्पम्. (๑๓)

อิธ ปน गिक्खवे गिक्खु सम्पहुला संग्ฆาทิสเสสา अपत्तिโย
 अपच्छति, ऐकज्जा अपत्तिโย स्रति, ऐकज्जा अपत्तिโย न स्रति.
 या अपत्तिโย स्रति, ता अपत्तिโย जातेति. या अपत्तिโย न
 स्रति, ता अपत्तिโย न जातेति. सो विष्णुमित्रा पुन उपसम्पन्ने
 या अपत्तिโย पुपुषे สริत्वा जातेति, ता अपत्तिโย पञ्चा
 สริत्वा न जातेति. या अपत्तिโย पुपुषे อสริत्वा न जातेति,
 ता अपत्तिโย पञ्चा สริत्वा जातेति. तस्य गिक्खवे गिक्खुโน
 प्रिमस्सिञ्ज पञ्चिमस्सिञ्ज अपत्तिगฺगन्हे यथाปฏิจ्जनहे प्रियाสํ
 ทत्ता मानตุตฺถํ ทาทप्पम्. (๑๔)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ สมพหุลา สงฆาภิเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ, เอกจจา อาปตฺติโย สรติ, เอกจจา อาปตฺติโย น สรติ.
 ยา อาปตฺติโย สรติ, ता อาปตฺติโย ฉาเทติ. ยา อาปตฺติโย น
 สรติ, ता อาปตฺติโย น ฉาเทติ. โส วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน
 ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ สริตฺวา ฉาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา
 สริตฺวา ฉาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ อสริตฺวา น ฉาเทสิ, ता
 อาปตฺติโย ปจฺฉา สริตฺวา น ฉาเทติ. ตสฺส ภิกขเว ภิกขุโน
 ปุริมสฺมิญจ ปจฺฉิมสฺมิญจ อาปตฺติกฺขนฺธะ ยถาปฺปิจฺฉนฺเน ปริวาสํ
 ทत्त्วา मानตฺตํ ทาทพฺพํ. (๑๕)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ สมพหุลา สงฆาภิเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ, เอกจจา อาปตฺติโย สรติ, เอกจจา อาปตฺติโย น สรติ.
 ยา อาปตฺติโย สรติ, ता อาปตฺติโย ฉาเทติ. ยา อาปตฺติโย น
 สรติ, ता อาปตฺติโย น ฉาเทติ. โส วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน
 ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ สริตฺวา ฉาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา
 สริตฺวา ฉาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ อสริตฺวา น ฉาเทสิ, ता
 อาปตฺติโย ปจฺฉา สริตฺวา ฉาเทติ. ตสฺส ภิกขเว ภิกขุโน
 ปุริมสฺมิญจ ปจฺฉิมสฺมิญจ อาปตฺติกฺขนฺธะ ยถาปฺปิจฺฉนฺเน ปริวาสํ
 ทत्त्วา मानตฺตํ ทาทพฺพํ. (๑๖)

[๑๗๐] อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ สมพหุลา สงฆาภิเสสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชติ, เอกจจาสุ อาปตฺตีสฺส นิพฺเพมติโก, เอกจจาสุ
 อาปตฺตีสฺส เวมติโก. ยาสฺส อาปตฺตีสฺส นิพฺเพมติโก, ता อาปตฺติโย
 ฉาเทติ. ยาสฺส อาปตฺตีสฺส เวมติโก, ता อาปตฺติโย น ฉาเทติ. โส
 วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ นิพฺเพมติโก
 ฉาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺเพมติโก น ฉาเทติ. ยา

อาปตฺติโย ปุพฺเพ เวมตีโก น ฉาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา
นิพฺเพมตีโก น ฉาเทติ. ตสฺส ภิกฺขเว ภิกฺขุโน ปุริมสฺมี อาปตฺติก-
ขนฺธเ ยถาปฏิจฺจนฺเน ปริวาสํ ทตฺวา มานตฺตํ ทาทพฺพํ. (๑๗)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย
อาปชฺชติ, เอกจฺจาสุ อาปตฺตีสฺสุ นิพฺเพมตีโก, เอกจฺจาสุ อาปตฺตีสฺสุ
เวมตีโก, ยาสฺсу อาปตฺตีสฺสุ นิพฺเพมตีโก, ตา อาปตฺติโย ฉาเทติ.
ยาสฺсу อาปตฺตีสฺสุ เวมตีโก, ตา อาปตฺติโย น ฉาเทติ. โส วิพฺภมิตฺวา
ปฺน อฺปสมฺปนฺโน ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ นิพฺเพมตีโก ฉาเทสิ, ตา
อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺเพมตีโก น ฉาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ
เวมตีโก น ฉาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺเพมตีโก ฉาเทติ.
ตสฺส ภิกฺขเว ภิกฺขุโน ปุริมสฺมิญจ ปจฺฉิมสฺมิญจ อาปตฺติกขนฺธเ
ยถาปฏิจฺจนฺเน ปริวาสํ ทตฺวา มานตฺตํ ทาทพฺพํ. (๑๘)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย
อาปชฺชติ, เอกจฺจาสุ อาปตฺตีสฺสุ นิพฺเพมตีโก, เอกจฺจาสุ อาปตฺตีสฺสุ
เวมตีโก, ยาสฺสุ อาปตฺตีสฺสุ นิพฺเพมตีโก, ตา อาปตฺติโย ฉาเทติ.
ยาสฺสุ อาปตฺตีสฺสุ เวมตีโก, ตา อาปตฺติโย น ฉาเทติ. โส วิพฺภมิตฺวา
ปฺน อฺปสมฺปนฺโน ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ นิพฺเพมตีโก ฉาเทสิ, ตา
อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺเพมตีโก ฉาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ
เวมตีโก น ฉาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺเพมตีโก น ฉาเทติ.
ตสฺส ภิกฺขเว ภิกฺขุโน ปุริมสฺมิญจ ปจฺฉิมสฺมิญจ อาปตฺติกขนฺธเ
ยถาปฏิจฺจนฺเน ปริวาสํ ทตฺวา มานตฺตํ ทาทพฺพํ. (๑๙)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย
อาปชฺชติ, เอกจฺจาสุ อาปตฺตีสฺสุ นิพฺเพมตีโก, เอกจฺจาสุ อาปตฺตีสฺสุ
เวมตีโก, ยาสฺสุ อาปตฺตีสฺสุ นิพฺเพมตีโก, ตา อาปตฺติโย ฉาเทติ.

ยาสุ อาปตตีสฺว เวมตีโก, ตา อาปตตติโย น ฉาเทติ. โส วิพฺภมิตฺวา
 ปฺน อุปสมฺปนฺโน ยาสุ อาปตตีสฺว^๑ ปุพฺเพ นิพฺเพมตีโก ฉาเทสิ,
 ตา อาปตตติโย ปจฺฉา นิพฺเพมตีโก ฉาเทติ. ยา อาปตตติโย ปุพฺเพ
 เวมตีโก น ฉาเทสิ, ตา อาปตตติโย ปจฺฉา นิพฺเพมตีโก ฉาเทติ.
 ตสฺส ภิกฺขเว ภิกฺขุโน ปริมฺสมิณฺจ ปจฺฉิมสมิณฺจ อาปตตติกฺขนฺธ
 ยถาปฏิจฺจนฺเน ปริวาสํ ทตฺวา มานตฺตํ ทาทพฺพํ. (๒๐)

[๑๗๑] อิทฺ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหฺลฺลา สงฺฆาทีเสสา
 อาปตตติโย อาปชฺชิตฺวา อปฺปฏิจฺฉาเทตฺวา สามณฺเหร โหติ อเปยฺ
 อุมฺมตฺตโก โหติ อเปยฺ ชิตฺตจิตฺโต โหติ อเปยฺ (ยถา เหฏฺฐา
 ตถา วิตฺถาเรตพฺพํ.) อเปยฺ เวทณฺฏโฆ โหติ อเปยฺ ตสฺส โหนฺติ
 อาปตตติโย ปฏิจฺจนฺนาโยปิ อปฺปฏิจฺจนฺนาโยปิ อเปยฺ เอกจฺจา
 อาปตตติโย ชานาติ, เอกจฺจา อาปตตติโย น ชานาติ อเปยฺ เอกจฺจา
 อาปตตติโย สรติ, เอกจฺจา อาปตตติโย น สรติ อเปยฺ เอกจฺจาสุ
 อาปตตีสฺว นิพฺเพมตีโก, เอกจฺจาสุ อาปตตีสฺว เวมตีโก. ยาสุ
 อาปตตีสฺว นิพฺเพมตีโก, ตา อาปตตติโย ฉาเทติ. ยาสุ อาปตตีสฺว
 เวมตีโก, ตา อาปตตติโย น ฉาเทติ. โส เวทณฺฏโฆ โหติ. โส ปฺน
 อเวทณฺฏโฆ หตฺวา ยา อาปตตติโย ปุพฺเพ นิพฺเพมตีโก ฉาเทสิ,
 ตา อาปตตติโย ปจฺฉา. นิพฺเพมตีโก น ฉาเทติ. ยา อาปตตติโย
 ปุพฺเพ เวมตีโก น ฉาเทสิ, ตา อาปตตติโย ปจฺฉา นิพฺเพมตีโก
 น ฉาเทติ อเปยฺ ยา อาปตตติโย ปุพฺเพ นิพฺเพมตีโก ฉาเทสิ, ตา
 อาปตตติโย ปจฺฉา นิพฺเพมตีโก น ฉาเทติ. ยา อาปตตติโย ปุพฺเพ
 เวมตีโก น ฉาเทสิ, ตา อาปตตติโย ปจฺฉา นิพฺเพมตีโก ฉาเทติ

^๑ ส.,ฉ.,เท.,มหา. ยา อาปตตติโย

ฯเปฯ ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ นิพฺเพมฺติโก จาเทสิ, ตา อาปตฺติโย
 ปจฺฉา นิพฺเพมฺติโก จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ เวมฺติโก น
 จาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺเพมฺติโก น จาเทติ. ฯเปฯ
 ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ นิพฺเพมฺติโก จาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา
 นิพฺเพมฺติโก จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ เวมฺติโก น จาเทสิ,
 ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺเพมฺติโก จาเทติ. ตสฺส ภิกฺขเว
 ภิกฺขุโน ปุริมสฺมิญฺจ ปจฺฉิมสฺมิญฺจ อาปตฺติกฺขนฺธเ ยถาปฏิจฺจนฺเน
 ปริวาสํ ทตฺวา มานตฺตํ ทาทพฺโ. (๒๑-๑๐๐)

มานตฺตสฺตํ นิฏฺฐิตํ."

๖. สมุทลายสโมธานปริวาสจตุสสุตํ

[๑๗๒] อิทฺ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต อนฺตรธา สมฺพหฺลฺลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺวา อปฺปฏิจฺฉาเทตฺวา วิพฺภมฺติ,
 โส ปฺน อุปสมฺปนฺโน ตา อาปตฺติโย น จาเทติ. โส ภิกฺขุ
 มุทลาย ปฏิกสฺสิตพฺโ. (๑)

อิทฺ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปริวสนฺโต อนฺตรธา สมฺพหฺลฺลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺวา อปฺปฏิจฺฉาเทตฺวา วิพฺภมฺติ,
 โส ปฺน อุปสมฺปนฺโน ตา อาปตฺติโย จาเทติ. โส ภิกฺขุ มุทลาย
 ปฏิกสฺสิตพฺโ. ยถาปฏิจฺจนฺนํ นานญฺจสฺส อาปตฺตินํ ปุริมาย อาปตฺติยา
 สโมธานปริวาโส ทาทพฺโ. (๒)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนุตรา สมพหุลา
 สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺวา ปฏิจฺฉาเทตฺวา วิพฺภมฺติ,
 โส ปฺน อุปสมฺปนฺโน ตา อาปตฺติโย น จาเทติ. โส ภิกขุ
 มฺลายน ปฏิกฺขลิตพฺโพ. ยถาปฏิจฺฉนฺนํ นนฺจสฺส อาปตฺตีนํ ปฺริมาย
 อาปตฺติยา สโมธานปริวาโส ทาทพฺโพ. (๓)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนุตรา สมพหุลา
 สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺวา ปฏิจฺฉาเทตฺวา วิพฺภมฺติ,
 โส ปฺน อุปสมฺปนฺโน ตา อาปตฺติโย จาเทติ. โส ภิกขุ มฺลายน
 ปฏิกฺขลิตพฺโพ. ยถาปฏิจฺฉนฺนํ นนฺจสฺส อาปตฺตีนํ ปฺริมาย อาปตฺติยา
 สโมธานปริวาโส ทาทพฺโพ. (๔)

[๑๗๓] อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนุตรา สมพหุลา
 สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ, ตสฺส โหนฺติ อาปตฺติโย
 ปฏิจฺฉนฺนาโยปิ อปฺปฏิจฺฉนฺนาโยปิ. โส วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน
 ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ จาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา น จาเทติ.
 ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ น จาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา น
 จาเทติ. โส ภิกขุ มฺลายน ปฏิกฺขลิตพฺโพ. ยถาปฏิจฺฉนฺนํ นนฺจสฺส
 อาปตฺตีนํ ปฺริมาย อาปตฺติยา สโมธานปริวาโส ทาทพฺโพ. (๕)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนุตรา สมพหุลา
 สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ, ตสฺส โหนฺติ อาปตฺติโย
 ปฏิจฺฉนฺนาโยปิ อปฺปฏิจฺฉนฺนาโยปิ. โส วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน
 ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ จาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา น
 จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ น จาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา
 จาเทติ. โส ภิกขุ มฺลายน ปฏิกฺขลิตพฺโพ. ยถาปฏิจฺฉนฺนํ นนฺจสฺส
 อาปตฺตีนํ ปฺริมาย อาปตฺติยา สโมธานปริวาโส ทาทพฺโพ. (๖)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนัตรา สมพหุลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ, ตสฺส โหนฺติ อาปตฺติโย
 ปฏิจฺจนฺนาโยปิ อปฺปฏิจฺจนฺนาโยปิ. โส วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน
 ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ ฉาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา ฉาเทติ.
 ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ น ฉาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา น
 ฉาเทติ. โส ภิกขุ มุลาเย ปฏิกฺกฺกสฺสิตพฺโพ. ยถาปฏิจฺจนฺนํ นนฺจสฺส
 อาปตฺตํ ปุริมาเย อาปตฺติยา สโมธานปริวาโส ทาทพฺโพ. (๗)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนัตรา สมพหุลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ, ตสฺส โหนฺติ อาปตฺติโย
 ปฏิจฺจนฺนาโยปิ อปฺปฏิจฺจนฺนาโยปิ. โส วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน
 ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ ฉาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา ฉาเทติ.
 ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ น ฉาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา
 ฉาเทติ. โส ภิกขุ มุลาเย ปฏิกฺกฺกสฺสิตพฺโพ. ยถาปฏิจฺจนฺนํ นนฺจสฺส
 อาปตฺตํ ปุริมาเย อาปตฺติยา สโมธานปริวาโส ทาทพฺโพ. (๘)

[๑๗๔] อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนัตรา สมพหุลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ, เอกจฺจา อาปตฺติโย ชานาติ,
 เอกจฺจา อาปตฺติโย น ชานาติ. ยา อาปตฺติโย ชานาติ, ตา
 อาปตฺติโย ฉาเทติ. ยา อาปตฺติโย น ชานาติ, ตา อาปตฺติโย
 น ฉาเทติ. โส วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน, ยา อาปตฺติโย
 ปุพฺเพ ชานิตฺวา ฉาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา ชานิตฺวา น
 ฉาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ อชานิตฺวา น ฉาเทสิ, ตา
 อาปตฺติโย ปจฺฉา ชานิตฺวา น ฉาเทติ. โส ภิกขุ มุลาเย
 ปฏิกฺกฺกสฺสิตพฺโพ. ยถาปฏิจฺจนฺนํ นนฺจสฺส อาปตฺตํ ปุริมาเย อาปตฺติยา
 สโมธานปริวาโส ทาทพฺโพ. (๙)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนตฺรา สมพหุลา
 สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ, เอกจฺจา อาปตฺติโย ชานาติ,
 เอกจฺจา อาปตฺติโย น ชานาติ. ยา อาปตฺติโย ชานาติ, ता
 อาปตฺติโย จาเทติ. ยา อาปตฺติโย น ชานาติ, ता อาปตฺติโย
 น จาเทติ. โส วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน ยา อาปตฺติโย
 ปุพฺเพ ชานิตฺวา จาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺจา ชานิตฺวา น
 จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ อชานิตฺวา น จาเทสิ, ता
 อาปตฺติโย ปจฺจา ชานิตฺวา จาเทติ. โส ภิกขุ มุลา ย
 ปฏิกสฺสิตพฺโพ. ยถาปฏิจฺจนฺนानญสฺส อาปตฺตีนํ ปริมา ย อาปตฺติยา
 สโมธานปริวาโส ทาทพฺโพ. (๑๐)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนตฺรา สมพหุลา
 สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ, เอกจฺจา อาปตฺติโย ชานาติ,
 เอกจฺจา อาปตฺติโย น ชานาติ. ยา อาปตฺติโย ชานาติ, ता
 อาปตฺติโย จาเทติ. ยา อาปตฺติโย น ชานาติ, ता อาปตฺติโย
 น จาเทติ. โส วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน ยา อาปตฺติโย
 ปุพฺเพ ชานิตฺวา จาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺจา ชานิตฺวา จาเทติ.
 ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ อชานิตฺวา น จาเทสิ, ता อาปตฺติโย
 ปจฺจา ชานิตฺวา น จาเทติ. โส ภิกขุ มุลา ย ปฏิกสฺสิตพฺโพ.
 ยถาปฏิจฺจนฺนानญสฺส อาปตฺตีนํ ปริมา ย อาปตฺติยา สโมธาน-
 ปริวาโส ทาทพฺโพ. (๑๑)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนตฺรา สมพหุลา
 สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ, เอกจฺจา อาปตฺติโย ชานาติ,
 เอกจฺจา อาปตฺติโย น ชานาติ. ยา อาปตฺติโย ชานาติ, ता
 อาปตฺติโย จาเทติ. ยา อาปตฺติโย น ชานาติ, ता อาปตฺติโย

น ฉาเทติ. โส วิพุมิตวา ปุณ อุปสมปนโน ยา อาปตติโย
 ปุพเพ ชานิตวา ฉาเทสิ, ता अपततिyo पञ्चा चानित्वा
 ฉातेति. या अपततिyo पुपुपे ओचानित्वा न चातेसि, ता
 अपततिyo पञ्चा चानित्वा ฉातेति. โส गिखु मुलाय
 पण्डितसिद्धिपो. यथापण्डितनानन्दसुस अपततिन् प्रिमाय अपततिया
 समोधानप्रियास तादृपो. (๑๒)

[๑๗๕] อิธ ปน गिखवे गिखु प्रिवसन्तो अनुरा सम्पहुला
 संग्मातिसेसा अपततिyo आपच्छति, ऐकजा अपततिyo स्रति,
 ऐकजा अपततिyo न स्रति. या अपततिyo स्रति, ता अपततिyo
 चातेति. या अपततिyo न स्रति, ता अपततिyo न चातेति. โส
 विपุมितวา ปุณ อุปสมปนโน ยา अपततिyo पुपुपे สรित्वा
 चातेसि, ता अपततिyo पञ्चा สรित्वा न चातेति. या अपततिyo
 पुपुपे ओสรित्वा न चातेसि, ता अपततिyo पञ्चा สรित्वा न
 चातेति. โส गिखु मुलाय पण्डितसिद्धिपो. यथापण्डितनानन्दसुस
 अपततिन् प्रिमाय अपततिया समोधानप्रियास तादृपो. (๑๓)

อิธ ปน गिखवे गिखु प्रिवसन्तो अनुरा सम्पहुला
 संग्मातिसेसा अपततिyo आपच्छति, ऐकजा अपततिyo स्रति,
 ऐकजा अपततिyo न स्रति. या अपततिyo स्रति, ता अपततिyo
 चातेति. या अपततिyo न स्रति, ता अपततिyo न चातेति. โส
 विपุมितวา ปุณ อุปสมปนโน ยา अपततिyo पुपुपे สรित्वा
 चातेसि, ता अपततिyo पञ्चा สรित्वा न चातेति. या अपततिyo
 पुपुपे ओสรित्वा न चातेसि, ता अपततिyo पञ्चा สรित्वा
 चातेति. โส गिखु मुलाय पण्डितसिद्धिपो. यथापण्डितनानन्दसुस
 अपततिन् प्रिमाय अपततिया समोधानप्रियास तादृपो. (๑๔)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนุตรา สมพหุลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ, เอกจฺจา อาปตฺติโย สรติ,
 เอกจฺจา อาปตฺติโย น สรติ. ยา อาปตฺติโย สรติ, ता อาปตฺติโย
 จาเทติ. ยา อาปตฺติโย น สรติ, ता อาปตฺติโย น จาเทติ. โส
 วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ สรติว
 จาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา สรติว จาเทติ. ยา อาปตฺติโย
 ปุพฺเพ อสรติว น จาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา สรติว น
 จาเทติ. โส ภิกขุ มฺลายน ปฏิกสฺสิตพฺโพ. ยถาปฏิจฺจนฺนानญสฺส
 อาปตฺตีนํ ปริมาย อาปตฺติยา สโมธานปริวาสो ทาทพฺโพ. (๑๕)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนุตรา สมพหุลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ, เอกจฺจา อาปตฺติโย สรติ,
 เอกจฺจา อาปตฺติโย น สรติ. ยา อาปตฺติโย สรติ, ता อาปตฺติโย
 จาเทติ. ยา อาปตฺติโย น สรติ, ता อาปตฺติโย น จาเทติ. โส
 วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ สรติว
 จาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา สรติว จาเทติ. ยา อาปตฺติโย
 ปุพฺเพ อสรติว น จาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา สรติว
 จาเทติ. โส ภิกขุ มฺลายน ปฏิกสฺสิตพฺโพ. ยถาปฏิจฺจนฺนानญสฺส
 อาปตฺตีนํ ปริมาย อาปตฺติยา สโมธานปริวาสो ทาทพฺโพ. (๑๖)

[๑๗๖] อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนุตรา สมพหุลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ, เอกจฺจาสุ อาปตฺตีสฺส นินฺพฺเพมตฺติโก,
 เอกจฺจาสุ อาปตฺตีสฺส เวมตฺติโก, ยาสฺส อาปตฺตีสฺส นินฺพฺเพมตฺติโก,
 ता อาปตฺติโย จาเทติ. ยาสฺส อาปตฺตีสฺส เวมตฺติโก, ता อาปตฺติโย
 น จาเทติ. โส วิพฺภมิตฺวา ปฺน อุปสมฺปนฺโน ยา อาปตฺติโย
 ปุพฺเพ นินฺพฺเพมตฺติโก จาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา นินฺพฺเพมตฺติโก

น ฉาเทติ. ยา อาปตติโย ปุพฺเพ เวมตีโก น ฉาเทสิ, ता
 आपत्तियो पञ्चा निपुपेमतीโก न चातेति. सो गिक्खु मुलाय
 पग्गिस्सितप्पो. यथापग्गिच्चननानग्गस्स आपत्तिन् प्रिमाय आपत्तिया
 समोधानप्रिवासो तात्तप्पो. (๑๗)

อิธ ปน गिक्खवे गिक्खु प्रिवसनโต अनत्रा सम्पहुला संग्माति-
 सेसा आपत्तियो आपच्छति, ऐकज्जासु आपत्तีสु निपुपेमतीโก,
 ऐकज्जासु आपत्तีสु वेमतीโก, यासु आपत्तีสु निपुपेमतीโก, ता
 आपत्तियो चातेति. यासु आपत्तีสु वेमतीโก, ता आपत्तियो
 न चातेति. सो विपुग्गमित्ता पुन उप्पम्मपन्नो या आपत्तिโย
 पुपฺเพ निपुपेमतीโก चातेसि, ता आपत्तियो पञ्चा निपुपेमतीโก
 न चातेति. या आपत्तिโย पुपฺเพ वेमतीโก न चातेसि, ता
 आपत्तियो पञ्चा निपुपेमतीโก चातेति. सो गिक्खु मुलाय
 पग्गिस्सितप्पो. यथापग्गिच्चननानग्गस्स आपत्तिन् प्रिमाय आपत्तिया
 समोधानप्रिवासो तात्तप्पो. (๑๘)

อิธ ปน गिक्खवे गिक्खु प्रिवसनโต अनत्रा सम्पहुला संग्माति-
 सेसा आपत्तियो आपच्छति, ऐकज्जासु आपत्तีสु निपुपेमतीโก,
 ऐकज्जासु आपत्तีสु वेमतीโก, यासु आपत्तีสु निपुपेमतीโก, ता
 आपत्तियो चातेति. यासु आपत्तีสु वेमतीโก, ता आपत्तियो
 न चातेति. सो विपुग्गमित्ता पुन उप्पम्मपन्नो या आपत्तिโย
 पुपฺเพ निपुपेमतीโก चातेसि, ता आपत्तियो पञ्चा निपुपेमतीโก
 चातेति. या आपत्तिโย पुपฺเพ वेमतीโก न चातेसि, ता
 आपत्तियो पञ्चा निपुपेमतीโก न चातेति. सो गिक्खु मुलाय
 पग्गिस्सितप्पो. यथापग्गिच्चननानग्गस्स आपत्तिन् प्रिमाय आपत्तिया
 समोधानप्रिवासो तात्तप्पो. (๑๙)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนุตรา สมพหุลา สงฆาภิเสสา อาปตติโย อาปชชติ, เอกจจาสุ อาปตติสุ นิพเพมติโก, เอกจจาสุ อาปตติสุ เวมติโก ยาสุ อาปตติสุ นิพเพมติโก, ตา อาปตติโย จาเทติ. ยาสุ อาปตติสุ เวมติโก, ตา อาปตติโย น จาเทติ. โส วิพภมิตวา ปุณ อุปสมปนโน ยา อาปตติโย ปุพเพ นิพเพมติโก จาเทสิ, ตา อาปตติโย ปจจา นิพเพมติโก จาเทติ. ยา อาปตติโย ปุพเพ เวมติโก น จาเทสิ, ตา อาปตติโย ปจจา นิพเพมติโก จาเทติ. โส ภิกขุ มุลา ยปฏิกสสิตพโพ. ยถาปฏิจจนฺนानญจสส อาปตตินิ ปริมาย อาปตติยา สโมธานปริวาโส ทาทพโพ. (๒๐)

[๑๗๗] อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ปริวสนโต อนุตรา สมพหุลา สงฆาภิเสสา อาปตติโย อาปชชิตวา อปปฏิจจาเทตวา สามเณโร โหติ ฯเปฯ อุมมตฺตโก โหติ ฯเปฯ ชิตฺตจิตฺโต โหติ ฯเปฯ เวทนญฺเฐ โหติ ฯเปฯ ตสฺส โหนติ อาปตติโย ปฏิจจนฺนาโยปิ อปปฏิจจนฺนาโยปิ. (ยถา ปริวาสํ วิตุถาริตํ, ตถา วิตุถาเรตพพํ.)
 ฯเปฯ เอกจจา อาปตติโย ชานาติ, เอกจจา อาปตติโย น ชานาติ ฯเปฯ เอกจจา อาปตติโย สรติ, เอกจจา อาปตติโย น สรติ ฯเปฯ เอกจจาสุ อาปตติสุ นิพเพมติโก, เอกจจาสุ อาปตติสุ เวมติโก. ยาสุ อาปตติสุ นิพเพมติโก, ตา อาปตติโย จาเทติ. ยาสุ อาปตติสุ เวมติโก, ตา อาปตติโย น จาเทติ. โส เวทนญฺเฐ โหติ, โส ปุณ อเวทนญฺเฐ หุตวา ยา อาปตติโย ปุพเพ นิพเพมติโก จาเทสิ, ตา อาปตติโย ปจจา นิพเพมติโก น จาเทติ. ยา อาปตติโย ปุพเพ เวมติโก น จาเทสิ, ตา

อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺพเมตฺติโก น จาเทติ ฯเปฯ ยา อาปตฺติโย
 ปุพฺเพ นิพฺพเมตฺติโก จาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺพเมตฺติโก
 น จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ เวมตฺติโก น จาเทสิ, ตา
 อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺพเมตฺติโก จาเทติ ฯเปฯ ยา อาปตฺติโย
 ปุพฺเพ นิพฺพเมตฺติโก จาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺพเมตฺติโก
 จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ เวมตฺติโก น จาเทสิ, ตา
 อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺพเมตฺติโก น จาเทติ ฯเปฯ ยา อาปตฺติโย
 ปุพฺเพ นิพฺพเมตฺติโก จาเทสิ, ตา อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺพเมตฺติโก
 จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ เวมตฺติโก น จาเทสิ, ตา อาปตฺติโย
 ปจฺฉา นิพฺพเมตฺติโก จาเทติ. โส ภิกฺขุ มุทฺตย ปฏิกฺกสฺสิตพฺโพ.
 ยถาปฏิจฺจนฺนํ นนฺยจสฺส อาปตฺตํ ปุริมาย อาปตฺติยา สโมธาน-
 ปริวาโส ทาทพฺโพ. (๒๑ - ๑๐๐)

[๑๙๘] อิทฺ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ มานตฺตารโห ฯเปฯ

อิทฺ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ มานตฺตํ จรฺนโต ฯเปฯ

อิทฺ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อพฺภานารโห อนฺตรํ สมฺพหฺลฺลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺวา อปฺปฏิจฺฉาเทตฺวา วิพฺภมตฺติ
 ฯเปฯ มานตฺตารโห จ มานตฺตจาริ จ อพฺภานารโห จ ยถา
 ปาริวาสิโก, วิตุถาริโต, เอวํ วิตุถาเรตพฺโพ.^๑ (๑๐๑ - ๓๒๐)

[๑๙๙] อิทฺ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อพฺภานารโห อนฺตรํ
 สมฺพหฺลฺลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺวา อปฺปฏิจฺฉาเทตฺวา

^๑ ส.จ.ท. ยถา ปริวาโส, วิตุถาริโต ตถา วิตุถาเรตพฺโพ, อ. ยถา ปริวาสํ ตถา
 วิตุถาเรตพฺพํ.

สามเณโร โหติ ฯเปฯ อุมมตตโก โหติ ฯเปฯ ขิตตจิตโต โหติ
 ฯเปฯ เวทณฺฏโฏ โหติ ฯเปฯ ตสฺส โหนติ อาปตฺติโย ปฏิจฺจนฺหาโยปิ
 อปฺปฏิจฺจนฺหาโยปิ ฯเปฯ เอกจฺจา อาปตฺติโย ชานาติ, เอกจฺจา
 อาปตฺติโย น ชานาติ ฯเปฯ เอกจฺจา อาปตฺติโย สรติ, เอกจฺจา
 อาปตฺติโย น สรติ ฯเปฯ เอกจฺจาสุ อาปตฺติสุ นิพฺเพมฺติโก,
 เอกจฺจาสุ อาปตฺติสุ เวมฺติโก, ยาสฺ อาปตฺติสุ นิพฺเพมฺติโก, ता
 อาปตฺติโย จาเทติ. ยาสฺ อาปตฺติสุ เวมฺติโก, ता อาปตฺติโย น
 จาเทติ. โส เวทณฺฏโฏ โหติ, โส ปุณฺ อเวทณฺฏโฏ หุตฺวา ยา
 อาปตฺติโย ปุพฺเพ นิพฺเพมฺติโก จาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา
 นิพฺเพมฺติโก น จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ เวมฺติโก น
 จาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺเพมฺติโก น จาเทติ ฯเปฯ ยา
 อาปตฺติโย ปุพฺเพ นิพฺเพมฺติโก จาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา
 นิพฺเพมฺติโก น จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ เวมฺติโก น
 จาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺเพมฺติโก จาเทติ ฯเปฯ ยา
 อาปตฺติโย ปุพฺเพ นิพฺเพมฺติโก จาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา
 นิพฺเพมฺติโก จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ เวมฺติโก น จาเทสิ,
 ता อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺเพมฺติโก น จาเทติ ฯเปฯ ยา
 อาปตฺติโย ปุพฺเพ นิพฺเพมฺติโก จาเทสิ, ता อาปตฺติโย ปจฺฉา
 นิพฺเพมฺติโก จาเทติ. ยา อาปตฺติโย ปุพฺเพ เวมฺติโก น จาเทสิ,
 ता อาปตฺติโย ปจฺฉา นิพฺเพมฺติโก จาเทติ. โส ภิกฺขุ มุลาเย
 ปฏิกสฺสิตพฺโพ, ยถาปฏิจฺจนฺหานนฺยจฺสฺส อาปตฺติํ ปริมาเย อาปตฺติยา
 สโมธานปริวาโส ทาทพฺโพ. (๓๒๑ - ๔๐๐)

หมทอญ 26/05/2566

สมุลาเยสโมธานปริวาสจตุสฺสํ นิฏฺฐิตํ.

๗. ปริมาณาทวารอฏฐกัม

[๑๘๐] อธิ ปณ ภิกขเว ภิกขุ สมพหุลา สงฺฆาทิเสสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺวา ปริมาณาย อปฺปฏิจฺฉาทเตตฺวา วิพฺภมฺติ
 ๔เปฯ อปริมาณาย อปฺปฏิจฺฉาทเตตฺวา วิพฺภมฺติ ๔เปฯ เอกนามา
 อปฺปฏิจฺฉาทเตตฺวา วิพฺภมฺติ ๔เปฯ นานานามา อปฺปฏิจฺฉาทเตตฺวา
 วิพฺภมฺติ ๔เปฯ สภาคา อปฺปฏิจฺฉาทเตตฺวา วิพฺภมฺติ ๔เปฯ วิสสภาคา
 อปฺปฏิจฺฉาทเตตฺวา วิพฺภมฺติ ๔เปฯ วตฺถิตา อปฺปฏิจฺฉาทเตตฺวา
 วิพฺภมฺติ ๔เปฯ สมฺภินฺนา อปฺปฏิจฺฉาทเตตฺวา วิพฺภมฺติ ๔เปฯ

ปริมาณาทวารอฏฐกัม นิฏฺฐิตํ.

๘. เทวภิกขุวารเอกาทศกัม

[๑๘๑] เทว ภิกขุ สงฺฆาทิเสสํ อาปนฺนา โหณฺติ, เต
 สงฺฆาทิเสเส สงฺฆาทิเสสทิฏฺฐิโน โหณฺติ, เอโก ฉาเทติ, เอโก น
 ฉาเทติ. โย ฉาเทติ, โส ทุกฺกम् เทสาเปตพฺโพ. ยถาปฏิจฺฉนฺเน
 จสฺส ปริวาสํ ทตฺวา อุภินฺนํปิ มาณตฺตํ ทาทพฺพํ. (๑)

เทว ภิกขุ สงฺฆาทิเสสํ อาปนฺนา โหณฺติ, เต สงฺฆาทิเสเส
 เวมตฺติกา โหณฺติ, เอโก ฉาเทติ, เอโก น ฉาเทติ. โย ฉาเทติ,
 โส ทุกฺกम् เทสาเปตพฺโพ. ยถาปฏิจฺฉนฺเน จสฺส ปริวาสํ ทตฺวา
 อุภินฺนํปิ มาณตฺตํ ทาทพฺพํ. (๒)

หมดอายุ 26/05/2566

เทว ภิกขุ สงฺฆาทิเสสํ อาปนฺนา โหณฺติ, เต สงฺฆาทิเสเส
 มิสฺสกกทิฏฺฐิโน โหณฺติ, เอโก ฉาเทติ, เอโก น ฉาเทติ. โย

ฉาเทติ, โส ทุกุกกั ทเสาเปตพโพ. ยถาปฏิจจนฺเน จสฺส ปริวาสํ ทตฺวา อุภินฺนมุปี มาณตฺตํ ทาทพฺพํ. (๓)

เทว ภิกฺขุ มิสฺสํ อापนฺนา โหฺนติ, เต มิสฺสเก สงฺฆาทิสฺส-
ทิกฺขิโน โหฺนติ, เอโก ฉาเทติ, เอโก น ฉาเทติ. โย ฉาเทติ,
โส ทุกุกกั ทเสาเปตพโพ. ยถาปฏิจจนฺเน จสฺส ปริวาสํ ทตฺวา
อุภินฺนมุปี มาณตฺตํ ทาทพฺพํ. (๔)

เทว ภิกฺขุ มิสฺสํ อापนฺนา โหฺนติ, เต มิสฺสเก มิสฺสทิกฺขิโน
โหฺนติ, เอโก ฉาเทติ, เอโก น ฉาเทติ. โย ฉาเทติ, โส ทุกุกกั
ทเสาเปตพโพ. ยถาปฏิจจนฺเน จสฺส ปริวาสํ ทตฺวา อุภินฺนมุปี
มาณตฺตํ ทาทพฺพํ. (๕)

เทว ภิกฺขุ สุตฺตํ อापนฺนา โหฺนติ, เต สุตฺตเก สงฺฆาทิสฺส-
ทิกฺขิโน โหฺนติ, เอโก ฉาเทติ, เอโก น ฉาเทติ. โย ฉาเทติ, โส
ทุกุกกั ทเสาเปตพโพ. อุภิปิ ยถาธมฺมํ การายเปตพฺพา. (๖)

เทว ภิกฺขุ สุตฺตํ อापนฺนา โหฺนติ, เต สุตฺตเก สุตฺตทิกฺขิโน
โหฺนติ, เอโก ฉาเทติ, เอโก น ฉาเทติ. โย ฉาเทติ, โส ทุกุกกั
ทเสาเปตพโพ. อุภิปิ ยถาธมฺมํ การายเปตพฺพา. (๗)

เทว ภิกฺขุ สงฺฆาทิสฺสํ อापนฺนา โหฺนติ, เต สงฺฆาทิสฺส
สงฺฆาทิสฺสทิกฺขิโน โหฺนติ, เอกสฺส โหติ 'อาโรเจสฺสามีติ, เอกสฺส
โหติ 'นาโรเจสฺสามีติ,^๑ โส ปจฺมมุปี ยามํ ฉาเทติ, ทุตฺติยมุปี ยามํ
ฉาเทติ, ตุตฺติยมุปี ยามํ ฉาเทติ, อุฏฺฐิตะ^๒ อรุณ, จนฺนา โหติ
อาปตฺติ. โย ฉาเทติ, โส ทุกุกกั ทเสาเปตพโพ. ยถาปฏิจจนฺเน
จสฺส ปริวาสํ ทตฺวา อุภินฺนมุปี มาณตฺตํ ทาทพฺพํ. (๘)

^๑ เท.,เอ. น อาโรเจสฺสามีติ

^๒ อ. อุทฺธเต, เอมุปริปิ.

เทว ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสํ อาปนฺนา โหณฺติ, เต สงฺฆาติเสเส
สงฺฆาติเสสทิฏฺฐิโน โหณฺติ, เต คจฺจนฺติ 'อาโรเจสฺสามาติ. เอกสฺส
อนฺตรามคฺเค มกฺขธมฺโม อูปฺปชฺชติ 'น อาโรเจสฺสามีติ. โส
ปจฺมมฺปิ ยามํ จาเทติ, ทุตฺติยมฺปิ ยามํ จาเทติ, ตตฺติยมฺปิ ยามํ
จาเทติ, อฏฺฐจฺเจ อรุณ, จนฺนา โหติ อาปตฺติ. โย จาเทติ,
โส ทุกฺกम् เทสาเปตพฺโพ. ยถาปฏฺิจจฺนเน จสฺส ปริวาสํ ทตฺวา
อุภินฺนมฺปิ มานตฺตํ ทาทพฺพํ. (๙)

เทว ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสํ อาปนฺนา โหณฺติ, เต สงฺฆาติเสเส
สงฺฆาติเสสทิฏฺฐิโน โหณฺติ, เต อุมฺมตฺตกา โหณฺติ. เต ปจฺจา
อนุมฺมตฺตกา ทตฺวา เอโก จาเทติ, เอโก น จาเทติ. โย จาเทติ,
โส ทุกฺกम् เทสาเปตพฺโพ. ยถาปฏฺิจจฺนเน จสฺส ปริวาสํ ทตฺวา
อุภินฺนมฺปิ มานตฺตํ ทาทพฺพํ. (๑๐)

เทว ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสํ อาปนฺนา โหณฺติ, เต ปาติโมกฺเข
อุทฺทิสฺสมานเ เอวํ วเทณฺติ 'อิทาเนว โข มยฺ ชานาม, อยฺมฺปิ กิร
ธมฺโม สุตฺตาคโต สุตฺตปริยาปนฺโน อนวทฺธมฺมาสํ อุทฺทิสํ อาคจฺจตีติ.
เต สงฺฆาติเสเส สงฺฆาติเสสทิฏฺฐิโน โหณฺติ. เอโก จาเทติ, เอโก
น จาเทติ. โย จาเทติ, โส ทุกฺกम् เทสาเปตพฺโพ. ยถาปฏฺิจจฺนเน
จสฺส ปริวาสํ ทตฺวา อุภินฺนมฺปิ มานตฺตํ ทาทพฺพํ. (๑๑)

เทวภิกฺขุวารเอกาทสํ นิฏฺฐิตํ.

๙. มุลาโยวิสสุทฺธินวกั

หมดอายุ 26/05/2566

[๑๘๒] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหฺลสา สงฺฆาติเสสา
อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ เอกนามมฺปิ นานา-

นามมปิ สภาคมปิ วิสภาคมปิ วตถิตมปิ สมภินนมปิ. โส สงฆ์
 ตาส์ อาปตตีนํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺฆโม ตาส์
 อาปตตีนํ สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนโต อนฺตรา สมพหุลา
 สงฺฆาทิเสสา อาปตติโย อาปชฺชติ ปริมาณาย^๑ อปฺปฏิจฺจนฺนํ. โส
 สงฆ์ อนฺตรา อาปตตีนํ มุลา ย ปฏิกสฺสนํ ยาจติ, ตํ สงฺฆโม
 อนฺตรา อาปตตีนํ มุลา ย ปฏิกสฺสติ ฐมฺมิเกน กมฺเมน อกฺุเปเน
 จานารเหณ, ^๒ ฐมฺเมน สโมธานปริวาสํ เทติ, ^๒ อฐมฺเมน มานตฺตํ
 เทติ, อฐมฺเมน อพฺภะติ. โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อวิสุทฺโธ ตาหิ
 อาปตตีสึ. (๑)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมพหุลา สงฺฆาทิเสสา อาปตติโย
 อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ เอกนามมฺปิ นานานามมฺปิ
 สภาคมฺปิ วิสภาคมฺปิ วตถิตมฺปิ สมภินนมฺปิ. โส สงฆ์ ตาส์
 อาปตตีนํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺฆโม ตาส์ อาปตตีนํ
 สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนโต อนฺตรา สมพหุลา สงฺฆา-
 ทิเสสา อาปตติโย อาปชฺชติ ปริมาณาย อปฺปฏิจฺจนฺนํ. โส สงฆ์
 อนฺตรา อาปตตีนํ มุลา ย ปฏิกสฺสนํ ยาจติ, ตํ สงฺฆโม อนฺตรา
 อาปตตีนํ มุลา ย ปฏิกสฺสติ ฐมฺมิเกน กมฺเมน อกฺุเปเน จานารเหณ,
 ฐมฺเมน สโมธานปริวาสํ เทติ, อฐมฺเมน มานตฺตํ เทติ, อฐมฺเมน
 อพฺภะติ. โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อวิสุทฺโธ ตาหิ อาปตตีสึ. (๒)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมพหุลา สงฺฆาทิเสสา อาปตติโย
 อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ เอกนามมฺปิ นานานามมฺปิ
 สภาคมฺปิ วิสภาคมฺปิ วตถิตมฺปิ สมภินนมฺปิ. โส สงฆ์ ตาส์
 อาปตตีนํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺฆโม ตาส์ อาปตตีนํ

^๑ อ. ปริมาณ, เอมุปริปิ.

^{๒-๒} อ. อิมะ ปาจา น ทิสฺสนติ.

สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรา สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนํปิ อปฺปฏิจฺจนฺนํปิ.
 โส สงฺฆํ อนฺตรา อาปตฺตีนํ มุลาเย ปฏิกฺกฺสนํ ยาจติ, ตํ สงฺฆเ
 อนฺตรา อาปตฺตีนํ มุลาเย ปฏิกฺกฺสสฺติ ฐมฺมิเกน กมฺเมเน อกฺุเปเน
 จานารเหเน, ฐมฺเมเน สโมธานปริวาสํ เทติ, อฐมฺเมเน มานตฺตํ เทติ,
 อฐมฺเมเน อพฺภะติ. โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อวิสุทฺโธ ตาหิ อาปตฺติหิ. (๓)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ เอกนามมฺปิ นานานามมฺปิ
 สภาคมฺปิ วิสภาคมฺปิ ววตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนํปิ. โส สงฺฆํ ตาสํ
 อาปตฺตีนํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺฆเ ตาสํ อาปตฺตีนํ
 สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรา สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชติ อปริมาณาย อปฺปฏิจฺจนฺนํปิ. โส สงฺฆํ
 อนฺตรา อาปตฺตีนํ มุลาเย ปฏิกฺกฺสนํ ยาจติ, ตํ สงฺฆเ อนฺตรา
 อาปตฺตีนํ มุลาเย ปฏิกฺกฺสสฺติ ฐมฺมิเกน กมฺเมเน อกฺุเปเน จานารเหเน,
 ฐมฺเมเน สโมธานปริวาสํ เทติ, อฐมฺเมเน มานตฺตํ เทติ, อฐมฺเมเน
 อพฺภะติ. โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อวิสุทฺโธ ตาหิ อาปตฺติหิ. (๔)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ เอกนามมฺปิ นานานามมฺปิ
 สภาคมฺปิ วิสภาคมฺปิ ววตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนํปิ. โส สงฺฆํ ตาสํ
 อาปตฺตีนํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺฆเ ตาสํ อาปตฺตีนํ
 สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรา สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชติ อปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนํปิ. โส สงฺฆํ
 อนฺตรา อาปตฺตีนํ มุลาเย ปฏิกฺกฺสนํ ยาจติ, ตํ สงฺฆเ อนฺตรา
 อาปตฺตีนํ มุลาเย ปฏิกฺกฺสสฺติ ฐมฺมิเกน กมฺเมเน อกฺุเปเน จานารเหเน,

ธมฺเมเน สโมธานปริวาสํ เทติ, อธมฺเมเน มานตตํ เทติ, อธมฺเมเน
อพฺเภติ. โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อวิสุทฺโธ ตาहि อาปตฺตํ. (๕)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา อาปตฺตํ
อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ เอกนามมฺปิ นานานามมฺปิ
สภาคมฺปิ วิสภาคมฺปิ ววตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนมฺปิ. โส สงฺฆํ ตาสํ
อาปตฺตํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺโฆ ตาสํ อาปตฺตํ
สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรรา สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา
อาปตฺตํ อาปชฺชติ อปริมาณมฺปิ ปฏิจฺจนฺนาโยปิ อปฺปฏิจฺจนฺนาโยปิ.
โส สงฺฆํ อนฺตรรา อาปตฺตํ มุลาเย ปฏิกฺกสฺสนํ ยาจติ, ตํ สงฺโฆ
อนฺตรรา อาปตฺตํ มุลาเย ปฏิกฺกสฺสติ ธมฺมิเกเน กมฺเมเน อกฺุเปเน
จानารहेเน, ธมฺเมเน สโมธานปริวาสํ เทติ, อธมฺเมเน มานตตํ เทติ,
อธมฺเมเน อพฺเภติ. โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อวิสุทฺโธ ตาहि อาปตฺตํ. (๖)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา อาปตฺตํ
อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ เอกนามมฺปิ นานานามมฺปิ
สภาคมฺปิ วิสภาคมฺปิ ววตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนมฺปิ. โส สงฺฆํ ตาสํ
อาปตฺตํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺโฆ ตาสํ อาปตฺตํ
สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรรา สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา
อาปตฺตํ อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ อปฺปฏิจฺจนฺนาโยปิ.
โส สงฺฆํ อนฺตรรา อาปตฺตํ มุลาเย ปฏิกฺกสฺสนํ ยาจติ, ตํ สงฺโฆ
อนฺตรรา อาปตฺตํ มุลาเย ปฏิกฺกสฺสติ ธมฺมิเกเน กมฺเมเน อกฺุเปเน
จานารहेเน, ธมฺเมเน สโมธานปริวาสํ เทติ, อธมฺเมเน มานตตํ เทติ,
อธมฺเมเน อพฺเภติ. โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อวิสุทฺโธ ตาहि อาปตฺตํ. (๗)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ สมพหุลา สงฆาทีเสสา อาปตติโย
 อาปชชติ ปริมาณมปิ อปริมาณมปิ เอกนามมปิ นานานามมปิ
 สภาคมปิ วิสภาคมปิ ววตถิตมปิ สมภินนมปิ. โส สงฆं तासं
 อาปตตีนं สโมธานปริวาสं ยาจติ, तसुसं संग्गो तासं อาपत्तिनं
 สโมธานปริวาสं เทติ. โส ปริวสนโต อนุตธา สมพหุลา สงฆาทีเสสา
 อาปตติโย อาปชชติ ปริมาณायปิ อปริมาณायปิ ปฏิจจนनायो.
 โส สงฆं อนุตธา อาปตตีนं มุลาय ปฏิกसुสนं ยาजति, तं संग्गो
 अनुत्था अपत्तिनं मुलाय प्तिगसुसति चम्मिगेन कममेन ओकुपेन
 जानारहेन, चम्ममेन समोथानप्रीवासं तेति, ओचम्ममेन मानतुतं तेति,
 ओचम्ममेन ओपुगेति. โส ภิกขवे ภิกขु ओविसुत्तो ताहि आपत्तिहि. (๘)

อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ สมพหุลา สงฆาทีเสสา อาปตติโย
 อาปชชติ ปริมาณมปิ อปริมาณมปิ เอกนามมปิ นานานามมปิ
 สภาคมปิ วิสภาคมปิ ววตถิตมปิ สมภินนมปิ. โส สงฆं तासं
 อาปตตีนं สโมธานปริวาสं ยาจติ, तसुसं संग्गो तासं आपत्तिनं
 समोथानप्रीवासं तेति. โส ปริวสนโต अनुत्था समपहूला संग्गातीसेसा
 आपत्तियो आपचचति परिमाणायपि अपरिमाणायपि परिजजननायपि
 ओपपरिजजननायपि. โส संग्गो अनुत्था आपत्तिनं मुलाय प्तिगसुสนं
 याजति, तं संग्गो अनुत्था आपत्तिनं मुलाय प्तिगसुसति चम्मिगेन
 कममेन ओकुपेन जानारहेन, चम्ममेन समोथानप्रीवासं तेति,
 ओचम्ममेन मानतुतं तेति, ओचम्ममेन ओपुगेति. โส ภิกखवे ภิกखु
 ओविसुत्तो ताहि आपत्तिहि. (๙)

มุลาอ วิสุทธินวก^๑ นิฏจติ.

๑๐. มุลาวิสุทฺธินวกั^๑

[๑๘๓] อิท ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ ๔เปฯ วตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนมฺปิ. โส สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตินํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺโฆ ตาสํ อาปตฺตินํ สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรา สมฺพหุลา สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณาย อปฺปฏิจฺจนฺนาย ๔เปฯ ปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนาย ๔เปฯ ปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนายปิ อปฺปฏิจฺจนฺนายปิ. โส สงฺฆํ อนฺตรา อาปตฺตินํ มุลา ย ปฏิกฺกสฺสนํ ยาจติ, ตํ สงฺโฆ อนฺตรา อาปตฺตินํ มุลา ย ปฏิกฺกสฺสติ ฐมฺมิเกน กมฺเมน อกฺุเปเน จานารเห^๒, ฐมฺเ^๓ สโมธานปริวาสํ เทติ, ฐมฺเ^๓ มานตฺตํ เทติ, ฐมฺเ^๓ อพฺภเทติ. โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ วิสุทฺโ^๔ ตาหิ อาปตฺตึหิ. (๑-๓)

อิท ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ ๔เปฯ วตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนมฺปิ. โส สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตินํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺโฆ ตาสํ อาปตฺตินํ สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรา สมฺพหุลา สงฺฆาทิเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ อปริมาณาย อปฺปฏิจฺจนฺนาย ๔เปฯ อปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนาย ๔เปฯ อปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนายปิ อปฺปฏิจฺจนฺนายปิ. โส สงฺฆํ อนฺตรา อาปตฺตินํ มุลา ย ปฏิกฺกสฺสนํ ยาจติ, ตํ สงฺโฆ อนฺตรา อาปตฺตินํ

^๑ มุลาวิสุทฺธินวก
ส.,ฉ. ทุตฺตยนวก

^๓ ส.,ฉ. อฐมฺเ

^๒ ส.,ฉ.,อ. อฐมฺมิเกน กมฺเมน กุเปเน จานารเห

^๔ ส.,ฉ.,อ. อวิสุทฺโ

มุลาย ปฏิกสฺสติ ฐมฺมิเกน กมฺเมน อกุปฺเปน จานารहेन, ฐมฺเมน
สโมธานปริวาสํ เทติ, ฐมฺเมน มานตฺตํ เทติ, ฐมฺเมน อพฺภะติ.
โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ วิสฺสุทฺโธ ตาहि อาปตฺตํ. (๔-๖)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺตํ
อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ ๔เปฯ วตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนมฺปิ.
โส สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺโฆ
ตาสํ อาปตฺตํ สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนฺโต อนฺตฺรา
สมฺพหุลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺตํ อาปชฺชติ ปริมาณายปิ
อปริมาณายปิ อปฺปฏิจฺจนฺนาย ๔เปฯ ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ
ปฏิจฺจนฺนาย ๔เปฯ ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ ปฏิจฺจนฺนายปิ
อปฺปฏิจฺจนฺนายปิ. โส สงฺฆํ อนฺตฺรา อาปตฺตํ มุลาย ปฏิกสฺสนํ
ยาจติ, ตํ สงฺโฆ อนฺตฺรา อาปตฺตํ มุลาย ปฏิกสฺสติ ฐมฺมิเกน
กมฺเมน อกุปฺเปน จานารहेน, ฐมฺเมน สโมธานปริวาสํ เทติ,
ฐมฺเมน มานตฺตํ เทติ, ฐมฺเมน อพฺภะติ. โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ
วิสฺสุทฺโธ ตาहि อาปตฺตํ. (๗-๙)

มุลาย วิสฺสุทฺธิวาทกัม นิฏฺฐิตํ.

๑๑. ตติยวาทกัม

[๑๘๔] อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาทีเสสา
อาปตฺตํ อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ ๔เปฯ วตฺถิตมฺปิ
สมฺภินฺนมฺปิ. โส สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ,
หมดอายุ 26/05/2566
 ตสฺส สงฺโฆ ตาสํ อาปตฺตํ สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนฺโต
อนฺตฺรา สมฺพหุลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺตํ อาปชฺชติ ปริมาณาย

อปฺปฏิจฺจนฺหาโย.^๑ โส สงฺฆํ อนฺตรา อาปตฺตึนํ มุลา ย ปฏิกสฺสนํ
 ยาจติ, ตํ สงฺโฆ อนฺตรา อาปตฺตึนํ มุลา ย ปฏิกสฺสติ อธมฺมิเกน
 กมฺเมเน กุปฺเปเน อฏฺฐาณารहेเน, อธมฺเมเน สโมธานปริวาสํ เทติ.
 โส 'ปริวสามีติ มณฺณมานโ อนฺตรา สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณาย อปฺปฏิจฺจนฺหาโย. โส ตสฺมี^๒
 ภูมียํ จิโต ปริมาอาปตฺตึนํ^๓ อนฺตรา อาปตฺติโย สรติ, อปฺราอาปตฺตึนํ^๔
 อนฺตรา อาปตฺติโย สรติ. ตสฺส เอวํ โหติ 'อหํ โข สมฺพหุลา
 สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ ๔เปฯ
 วตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนมฺปิ. โสหํ สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตึนํ สโมธานปริวาสํ
 ยาจํ, ตสฺส เม สงฺโฆ ตาสํ อาปตฺตึนํ สโมธานปริวาสํ อทาสิ.
 โสหํ ปริวสนฺโต อนฺตรา สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ
 ปริมาณาย อปฺปฏิจฺจนฺหาโย. โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา อาปตฺตึนํ
 มุลา ย ปฏิกสฺสนํ ยาจํ, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตรา อาปตฺตึนํ มุลา ย
 ปฏิกสฺสติ อธมฺมิเกน กมฺเมเน กุปฺเปเน อฏฺฐาณารहेเน, อธมฺเมเน
 สโมธานปริวาสํ อทาสิ. โสหํ 'ปริวสามีติ มณฺณมานโ อนฺตรา
 สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ ปริมาณาย
 อปฺปฏิจฺจนฺหาโย. โสหํ ตสฺมี ภูมียํ จิโต ปริมาอาปตฺตึนํ อนฺตรา
 อาปตฺติโย สรามิ, อปฺราอาปตฺตึนํ อนฺตรา อาปตฺติโย สรามิ.
 ยนฺนุนาหํ สงฺฆํ ปริมาอาปตฺตึนํ อนฺตรา อาปตฺตึนญจ อปฺราอาปตฺตึนํ
 อนฺตรา อาปตฺตึนญจ มุลา ย ปฏิกสฺสนํ ยาเจยฺยํ ธมฺมิเกน กมฺเมเน
 อกุปฺเปเน ญาณารहेเน, ธมฺเมเน สโมธานปริวาสํ, ธมฺเมเน มานตฺตํ,

^๑ อ. ปฏิจจนหาโย, เวมุปริปิ.^๒ อ. ตสฺ^๓ อ. ปริมาณ อาปตฺตึนํ, เวมุปริปิ.^๔ อ. อปฺราอาปตฺตึนํ, เวมุปริปิ.

ธมฺเมเน อพฺภานนฺติ. โส สงฺฆํ ปุริมาอาปตฺตึนํ อนฺตรํ อาปตฺตึนญจ
 อปฺราอาปตฺตึนํ อนฺตรํ อาปตฺตึนญจ มฺลายน ปฏิกสฺสนํ ยาจติ
 ธมฺมิเกน กมฺเมเน อกฺุเปเน จานารहेเน, ธมฺเมเน สโมธานปริวาสํ,
 ธมฺเมเน มานตฺตํ, ธมฺเมเน อพฺภานํ. ตํ สงฺโฆ ปุริมาอาปตฺตึนํ
 อนฺตรํ อาปตฺตึนญจ อปฺราอาปตฺตึนํ อนฺตรํ อาปตฺตึนญจ มฺลายน
 ปฏิกสฺสติ ธมฺมิเกน กมฺเมเน อกฺุเปเน จานารहेเน, ธมฺเมเน
 สโมธานปริวาสํ เทติ, ธมฺเมเน มานตฺตํ เทติ, ธมฺเมเน อพฺภเทติ.
 โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ วิสฺสุทฺโธ ตาहि อาปตฺตึหิ. (๑)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ ๔เปฯ ววตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนมฺปิ.
 โส สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตึนํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺโฆ ตาสํ
 อาปตฺตึนํ สโมธานปริวาสํ เทติ, โส ปริวสนฺโต อนฺตรํ สมฺพหุลา
 สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณาย^๑ ปฏิจฺจนฺนํ
 ๒๔เปฯ ปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนํปิ อปฺปฏิจฺจนฺนํปิ.^๒ โส สงฺฆํ
 อนฺตรํ อาปตฺตึนํ มฺลายน ปฏิกสฺสนํ ยาจติ, ตํ สงฺโฆ อนฺตรํ
 อาปตฺตึนํ มฺลายน ปฏิกสฺสติ ธมฺมิเกน กมฺเมเน กุเปเน อญฺ्ञจานารहेเน,
 ธมฺเมเน สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ‘ปริวสามีติ มณฺณมาโน
 อนฺตรํ สมฺพหุลา สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณาย
 ปฏิจฺจนฺนํปิ อปฺปฏิจฺจนฺนํปิ. โส ตสฺมี ภูมียํ จิโต ปุริมา-
 อาปตฺตึนํ อนฺตรํ อาปตฺติโย สรติ, อปฺราอาปตฺตึนํ อนฺตรํ
 อาปตฺติโย สรติ, ตสฺส เอวํ โหติ “อหํ โข สมฺพหุลา สงฺฆาทิสฺเสสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชํ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ ๔เปฯ ววตฺถิตมฺปิ

^๑ ส.,ฉ. ปริมาณ

^{๒-๒} ส.,ฉ. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

สมณินนัมปิ. โสหํ สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตีนํ สโมธานปริวาสํ ยาจี,
 ตสฺส เม สงฺโฆ ตาสํ อาปตฺตีนํ สโมธานปริวาสํ อทาสิ. โสหํ
 ปริวสนฺโต อนฺตรา สมฺพหุลา สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ
 ปริมาณาย ปฏิจจนฺนาโยปิ^๑ อปฺปฏิจจนฺนาโยปิ.^๒ โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา
 อาปตฺตีนํ มุลาเย ปฏิกฺกฺสสนฺ ยาจิ, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตรา อาปตฺตีนํ
 มุลาเย ปฏิกฺกฺสสิ อธมฺมิเกน กมฺเมน กุปฺเปเน อฏฺฐจानารเหเน, อธมฺเมน
 สโมธานปริวาสํ อทาสิ. โสหํ 'ปริวสามิตี มณฺณมานโน อนฺตรา สมฺพหุลา
 สงฺฆาทิสฺเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชึ ปริมาณาย ปฏิจจนฺนาโยปิ
 อปฺปฏิจจนฺนาโยปิ. โสหํ ตสฺมี ภูมียํ จิตฺโต ปุริมาอาปตฺตีนํ อนฺตรา
 อาปตฺติโย สรามา, อปฺราอาปตฺตีนํ อนฺตรา อาปตฺติโย สรามา,
 ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ ปุริมาอาปตฺตีนํ อนฺตรา อาปตฺตีนญจ อปฺราอาปตฺตีนํ
 อนฺตรา อาปตฺตีนญจ มุลาเย ปฏิกฺกฺสสนฺ ยาเจยฺย ธมฺมิเกน กมฺเมน
 อกุปฺเปเน จานารเหเน, ธมฺเมน สโมธานปริวาสํ, ธมฺเมน มานตฺตํ,
 ธมฺเมน อพฺภานนฺติ. โส สงฺฆํ ปุริมาอาปตฺตีนํ อนฺตรา อาปตฺตีนญจ
 อปฺราอาปตฺตีนํ อนฺตรา อาปตฺตีนญจ มุลาเย ปฏิกฺกฺสสนฺ ยาจติ
 ธมฺมิเกน กมฺเมน อกุปฺเปเน จานารเหเน, ธมฺเมน สโมธานปริวาสํ,
 ธมฺเมน มานตฺตํ, ธมฺเมน อพฺภานนฺติ.^๓ ตํ สงฺโฆ ปุริมาอาปตฺตีนํ
 อนฺตรา อาปตฺตีนญจ อปฺราอาปตฺตีนํ อนฺตรา อาปตฺตีนญจ มุลาเย
 ปฏิกฺกฺสสฺติ ธมฺมิเกน กมฺเมน อกุปฺเปเน จานารเหเน, ธมฺเมน
 สโมธานปริวาสํ เทติ, ธมฺเมน มานตฺตํ เทติ, ธมฺเมน อพฺภเกติ.
 โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ วิสุทฺโธ ตาหิ อาปตฺตึหิ. (๒)

^๑ ม. ๒๖/๐๕/๒๕๖๖

^๑ ส.,ฉ. ปริมาณ ปฏิจจนฺนาโย ^๒ ส.,ฉ. อํ ปาโจ น ทิสฺสติ, เอวมุปริปิ.

^๓ ส.,ฉ.,มหา. อพฺภานํ.

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ เอกนามมฺปิ นานานามมฺปิ
 สภาคมฺปิ วิสภาคมฺปิ ววตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนมฺปิ. โส สงฺฆํ ตาสํ
 อาปตฺตินํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺโฆ ตาสํ อาปตฺตินํ
 สโมธานปริวาสํ เทติ, โส ปริวสนฺโต อนฺตรา สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชติ อปริมาณายो อปฺปฏิจฺจนฺนํ^๑ ๒ ๔เปย
 อปริมาณายो ปฏิจฺจนฺนํ ๔เปย อปริมาณายो ปฏิจฺจนฺนํปิ
 อปฺปฏิจฺจนฺนํปิ.^๒ โส สงฺฆํ อนฺตรา อาปตฺตินํ มุลา ย ปฏิสฺสณํ
 ยาจติ, ตํ สงฺโฆ อนฺตรา อาปตฺตินํ มุลา ย ปฏิสฺสติ อธมฺมิเกน
 กมฺเมเน กุเปเน อฏฺฐาหารเณ, อธมฺเมเน สโมธานปริวาสํ เทติ.
 โส 'ปริวสามีติ มณฺณมานโน ๔เปย ฐมฺเมเน สโมธานปริวาสํ เทติ,
 ฐมฺเมเน มานตตํ เทติ, ฐมฺเมเน อพฺภเกติ. โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ
 วิสุทฺโธ ตาหิ อาปตฺตตีหิ. (๓)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ ๔เปย ววตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนมฺปิ.
 โส สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตินํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺโฆ
 ตาสํ อาปตฺตินํ สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรา
 สมฺพหุลา สงฺฆาติเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ []^๓ ปริมาณายปิ
 อปริมาณายปิ อปฺปฏิจฺจนฺนํ. โส สงฺฆํ อนฺตรา อาปตฺตินํ

^๑ ส.,ฉ. ปริมาณ ปฏิจฺจนฺนํปิ อปฺปฏิจฺจนฺนํปิ, อ.,มหา. ปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนํปิ
 อปฺปฏิจฺจนฺนํปิ ^{๒-๒} ส.,ฉ. เปยฺยาโล น ทิสฺสติ, มหา. อิมํ ปาจา น ทิสฺสณฺติ.

^๓ ส.,ฉ.,มหา. เอตฺถนฺตเร อปริมาณายอ อปฺปฏิจฺจนฺนํ ๔เปย อปริมาณาย
 ปฏิจฺจนฺนํ ๔เปย อปริมาณาย ปฏิจฺจนฺนํปิ อปฺปฏิจฺจนฺนํปิ ๔เปย อติ อิม
 ปาจา ทิสฺสณฺติ.

มูลาย ปฏิกสฺสนํ ยาจติ, ตํ สงฺฆเ อนฺตรา อาปตฺตีนํ มูลาย
 ปฏิกสฺสติ^๑ อธมฺมิเกน กมฺเมน กุปฺเปน อฏฺฐาหารเหน, ^๒อธมฺเมน
 สโมธานปริวาสํ เทติ,^๓ โส 'ปริวสามีติ มณฺญมาโน ๔เปฯ ฐมฺเมน
 สโมธานปริวาสํ เทติ, ฐมฺเมน มานตฺตํ เทติ, ฐมฺเมน อพฺภะติ. โส
 ภิกฺขเว ภิกฺขุ วิสุทฺโธ^๓ ตาหิ อาปตฺตีหิ. (๔-๗)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ ๔เปฯ ววตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนมฺปิ.
 โส สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตีนํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺฆเ ตาสํ
 อาปตฺตีนํ สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปริวสนฺโต อนฺตรา สมฺพหุลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ
 ปฏิจฺจนฺหาโย. โส สงฺฆํ อนฺตรา อาปตฺตีนํ มูลาย ปฏิกสฺสนํ ยาจติ,
 ตํ สงฺฆเ อนฺตรา อาปตฺตีนํ มูลาย ปฏิกสฺสติ อธมฺมิเกน กมฺเมน
 กุปฺเปน อฏฺฐาหารเหน, อธมฺเมน สโมธานปริวาสํ เทติ. โส
 'ปริวสามีติ มณฺญมาโน อนฺตรา สมฺพหุลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย
 อาปชฺชติ ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ ปฏิจฺจนฺหาโย. โส ตสฺมี
 ญมฺยํ จิโต ปุริมาอาปตฺตีนํ อนฺตรา อาปตฺติโย สรติ, อปราอาปตฺตีนํ
 อนฺตรา อาปตฺติโย สรติ. ตสฺส เอวํ โหติ 'อหํ โข สมฺพหุลา
 สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ ๔เปฯ
 ววตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนมฺปิ. โสหํ สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตีนํ สโมธานปริวาสํ
 ยาจิ, ตสฺส เม สงฺฆเ ตาสํ อาปตฺตีนํ สโมธานปริวาสํ อทาสิ.
 โสหํ ปริวสนฺโต อนฺตรา สมฺพหุลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย

^๑ ส.,ฉ.,เท.,มหา. ปฏิกสฺส^{๒-๒} อ. อิมะ ปาจา น ทิสฺสนติ.^๓ อ. อวิสุทฺโธ

อาปชฺช ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ ปฏิจจนฺนาโย. โสหํ สงฺฆํ
อนฺตรา อาปตฺตินํ มุลาเย ปฏิกฺกสนฺนํ ยาจี, ตํ มํ สงฺฆเ อนฺตรา
อาปตฺตินํ มุลาเย ปฏิกฺกสนฺนํ อธมฺมิเกน กมฺเมน กุปฺเปน
อญฺจานารเหณ, อธมฺเมน สโมธานปริวาสํ อทาสิ. โสหํ 'ปวิรสามีติ
มณฺเฑมาโน อนฺตรา สมฺพหุลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺช
ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ ปฏิจจนฺนาโย. โสหํ ตสฺมี ภูมียํ
จิโต ปริมาอาปตฺตินํ อนฺตรา อาปตฺติโย สรามี, อปฺราอาปตฺตินํ
อนฺตรา อาปตฺติโย สรามี. ยนฺนฺนาหํ สงฺฆํ ปริมาอาปตฺตินํ
อนฺตรา อาปตฺตินญจ อปฺราอาปตฺตินํ อนฺตรา อาปตฺตินญจ มุลาเย
ปฏิกฺกสนฺนํ ยาเจยฺยํ ธมฺมิเกน กมฺเมน อกุปฺเปน จานารเหณ,
ธมฺเมน สโมธานปริวาสํ, ธมฺเมน มานตฺตํ, ธมฺเมน อพฺภานนฺติ.
โส สงฺฆํ ปริมาอาปตฺตินํ อนฺตรา อาปตฺตินญจ อปฺราอาปตฺตินํ
อนฺตรา อาปตฺตินญจ มุลาเย ปฏิกฺกสนฺนํ ยาจติ ธมฺมิเกน กมฺเมน
อกุปฺเปน จานารเหณ, ธมฺเมน สโมธานปริวาสํ, ธมฺเมน มานตฺตํ,
ธมฺเมน อพฺภานํ. ตํ สงฺฆเ ปริมาอาปตฺตินํ อนฺตรา อาปตฺตินญจ
อปฺราอาปตฺตินํ อนฺตรา อาปตฺตินญจ มุลาเย ปฏิกฺกสนฺนํ ธมฺมิเกน
กมฺเมน อกุปฺเปน จานารเหณ, ธมฺเมน สโมธานปริวาสํ เทติ,
ธมฺเมน มานตฺตํ เทติ, ธมฺเมน อพฺภเทติ. โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ
วิสุทฺโธ ตาหิ อาปตฺตีสหิ. (๘)

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ปริมาณมฺปิ อปริมาณมฺปิ ๔เป๔ วตฺถิตมฺปิ สมฺภินฺนมฺปิ.
หมดอายุ 26/05/2566
โส สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตินํ สโมธานปริวาสํ ยาจติ, ตสฺส สงฺฆเ
ตาสํ อาปตฺตินํ สโมธานปริวาสํ เทติ. โส ปวิรสนฺโต อนฺตรา

สมุพหุลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริมาณายปิ
 อปริมาณายปิ ปฏิจฺจนฺหาโยปิ อปฺปฏิจฺจนฺหาโยปิ. โส สงฺฆํ
 อนฺตรา อาปตฺตীনํ มุลา ย ปฏิกฺกฺสนํ ยาจติ, ตํ สงฺโฆ อนฺตรา
 อาปตฺตীনํ มุลา ย ปฏิกฺกฺสฺสติ อธมฺมิเกน กมฺเมน กุปฺเปน
 อฏฺฐาณารเห, อธมฺเมน สโมธานปริวาสํ เทติ. โส 'ปริวสามีติ
 มณฺญมาโน อนฺตรา สมุพหุลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชติ
 ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ ปฏิจฺจนฺหาโยปิ อปฺปฏิจฺจนฺหาโยปิ.
 โส ตสฺมี ภูมียํ จิโต ปริมาอาปตฺตীনํ อนฺตรา อาปตฺติโย สรติ,
 อปฺราอาปตฺตীনํ อนฺตรา อาปตฺติโย สรติ. ตสฺส เอวํ โหติ 'อหํ
 โข สมุพหุลา สงฺฆาทีเสสา อาปตฺติโย อาปชฺชํ ปริมาณมฺปิ
 อปริมาณมฺปิ เอกนามมฺปิ นานานามมฺปิ สภาคมฺปิ วิสภาคมฺปิ
 วตฺติตมฺปิ สมฺภินฺนมฺปิ. โสหํ สงฺฆํ ตาสํ อาปตฺตীনํ สโมธาน-
 ปริวาสํ ยาจี, ตสฺส เม สงฺโฆ ตาสํ อาปตฺตীনํ สโมธานปริวาสํ
 อทาสิ. โสหํ ปริวสนฺโต อนฺตรา สมุพหุลา สงฺฆาทีเสสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชํ ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ ปฏิจฺจนฺหาโยปิ
 อปฺปฏิจฺจนฺหาโยปิ. โสหํ สงฺฆํ อนฺตรา อาปตฺตীনํ มุลา ย ปฏิกฺกฺสนํ
 ยาจี, ตํ มํ สงฺโฆ อนฺตรา อาปตฺตীনํ มุลา ย ปฏิกฺกฺสฺสติ อธมฺมิเกน
 กมฺเมน กุปฺเปน อฏฺฐาณารเห, อธมฺเมน สโมธานปริวาสํ อทาสิ.
 โสหํ 'ปริวสามีติ มณฺญมาโน อนฺตรา สมุพหุลา สงฺฆาทีเสสา
 อาปตฺติโย อาปชฺชํ ปริมาณายปิ อปริมาณายปิ ปฏิจฺจนฺหาโยปิ
 อปฺปฏิจฺจนฺหาโยปิ. โสหํ ตสฺมี ภูมียํ จิโต ปริมาอาปตฺตীনํ อนฺตรา
 อาปตฺติโย สรามี, อปฺราอาปตฺตীনํ อนฺตรา อาปตฺติโย สรามี,
 ยนฺนุหนํ สงฺฆํ ปริมาอาปตฺตীনํ อนฺตรา อาปตฺตীনญจ อปฺราอาปตฺตীন
 อนฺตรา อาปตฺตীনญจ มุลา ย ปฏิกฺกฺสนํ ยาเจยฺยํ ธมฺมิเกน กมฺเมน
 อกุปฺเปน ญาณารเห, ธมฺเมน สโมธานปริวาสํ, ธมฺเมน มานตฺตํ,

ธมฺเมเน อพฺภานนฺติ. โส สงฺฆํ ปุริมาอาปตฺตีนํ อนฺตรา อาปตฺตีนญจ
 อปฺราอาปตฺตีนํ อนฺตรา อาปตฺตีนญจ มุลาเย ปฏิกสฺสนํ ยาจติ
 ธมฺมิเกเน กมฺเมเน อกฺุเปเน จานารहेเน, ธมฺเมเน สโมธานปริวาสํ,
 ธมฺเมเน มานตฺตํ, ธมฺเมเน อพฺภานํ. ตํ สงฺโฆ ปุริมาอาปตฺตีนํ
 อนฺตรา อาปตฺตีนญจ อปฺราอาปตฺตีนํ อนฺตรา อาปตฺตีนญจ มุลาเย
 ปฏิกสฺสติ ธมฺมิเกเน กมฺเมเน อกฺุเปเน จานารहेเน, ธมฺเมเน
 สโมธานปริวาสํ เทติ, ธมฺเมเน มานตฺตํ เทติ, ธมฺเมเน อพฺภเทติ.
 โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ วิสฺสุทฺโธ ตาหิ อาปตฺตีสํหิตี. (๙)

ตติยนวํ นิฏฺฐิตํ.

สมุจฺจยกฺขนฺธโก ตติโย.

ตสฺสทุทานํ

อปฺปฏิจฺจนฺนา เอกาห- ทฺวิห ตีห จตุห จ
 ¹ปญฺจาหปกฺขทสฺสทีนํ อาปตฺตีนํ มาสา จ มหาปริสฺสทุทฺทโต จ.
 วิพฺภนฺโต ปริมาณํ เทว ภิกฺขุ² ตตฺถสณฺณิน
 เทว เวมตฺติกา มิสฺสกกทฺธิฏฺฐิน³ มิสฺสกกามิสฺสกกทฺธิฏฺฐิน.⁴

๑-๑ ส.เท. ปญฺจาหปกฺขทสฺสนํ อาปตฺติมาห มหามฺนิ
 สฺสทุทฺทโต วิพฺภนฺโต ปริมาณมฺขํ เทว ภิกฺขุ
 ๑.๑.๑ ปญฺจาห จ ปกฺขทสฺสนํ อาปตฺติมาห มหามฺนิ
 มหาสฺสทุทฺทโต จ วิพฺภนฺโต ปริมาณมฺขํ เทว ภิกฺขุ

๓ ส.๑.๑.๑. เท. มิสฺสกกทฺธิฏฺฐิน เทว จ, อ. มิสฺสกกามิสฺสกกทฺธิฏฺฐินติ อยํ ปาโร น ทิสฺสติ.

อสุทฺธเก ว^๑ ทิฏฺฐิโน
เอโก ฉาเทติ น ฉาเทติ

อุมมตฺตกเทสนนฺจ^๔
อาจริยานํ วิชฺชชปทานํ
มหาวิหารวาสินํ

สุทฺธทิฏฺฐิโน ตเถว จ^๒
อถ ปกฺกมิตฺเตน จ^๓

มฺลฏจารส วิสฺสุทฺธิโต^๕
ตมฺพปณฺณิทีปปสาทกานํ
วาชนา สทฺธมฺมฏฺฐิตียาติ.^๖

สมุจฺจยกฺขนฺธโก นิฏฺฐิโต.

^๑ สී.,ฉ.,เท.,อิ. อสุทฺธเกททิฏฺฐิโน

^๓ สී.,ฉ.,เท. ตเถว จ เอโก ฉาเทติ
อิ. เอโก ฉาเทติ

^๔ สී.,ฉ.,เท.,อิ. อุมมตฺตกเทสนนฺจ

^๕ สී.,ฉ.,เท. มฺลา อฏฺฐจารส วิสฺสุทฺธิโต, อิ. มฺลา ปณฺณรส วิสฺสุทฺธิโต

^๖ มหา. ตสฺสุทฺธานํ

^๒ สී.,ฉ.,เท. เทว เจว สุทฺธทิฏฺฐิโน

อถ มกฺขมเตน จ,
อถ ปกฺกมิตฺเตน จ

อปฺปฏิจฺจนฺนา เอกาห-
ปณฺจาหปกฺขทสนฺนํ

สุทฺธนฺโต วิพฺภมฺนฺโต
ตตฺถ สณฺณิโน เทว ยถา

มิสฺสกทิฏฺฐิโน เทว จ
เทว เจว สุทฺธทิฏฺฐิโน.

ตเถว จ เอโก ฉาเทติ
อุมมตฺตกเทสนนฺจ

อาจริยานํ วิชฺชชปทานํ
มหาวิหารวาสินํ

ทวิห ตีห จตุห จ
อาปตฺติมาห มหามฺนิ.

ปริมาณมฺขํ เทว ภิกฺขุ
เวมตฺติกา ตเถว จ.

อสุทฺธิเกททิฏฺฐิโน

อถ มกฺขมเตน จ

มฺลฏจารส วิสฺสุทฺธิโต.

ตมฺพปณฺณิทีปปสาทกานํ
วาชนา สทฺธมฺมฏฺฐิตียาติ.

๔. สมถกฺขณฺธกัม

๑. สมมุขาวินโย

[๑๘๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อสมมุขีภฺภูตานํ ภิกฺขุณํ กมฺมานิ กโรหนฺติ ตชฺชนิยฺมปิ^๑
นียสฺสมฺปิ ปพฺพาชานิยฺมปิ ปฏิสารณิยฺมปิ อุกฺเขปนนิยฺมปิ. เย เต
ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนา ฯเปฯ เต อชฺฌมายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ
นาม จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อสมมุขีภฺภูตานํ ภิกฺขุณํ กมฺมานิ กริสฺสนฺติ
ตชฺชนิยฺมปิ นียสฺสมฺปิ ปพฺพาชานิยฺมปิ ปฏิสารณิยฺมปิ อุกฺเขปนนิยฺมปิ^๒.
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารोเจสฺสุ. ฯเปฯ “สจฺจํ กิร
ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อสมมุขีภฺภูตานํ ภิกฺขุณํ กมฺมานิ กโรหนฺติ
ตชฺชนิยฺมปิ นียสฺสมฺปิ ปพฺพาชานิยฺมปิ ปฏิสารณิยฺมปิ อุกฺเขปนนิยฺมปิ^๓.
“สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “อนนฺจุจฺจวิกํ ภิกฺขเว เตสํ
โมชปฺริสํ อนนฺโลมิกํ อปฺปฏีรूपํ อสฺสามณฺกํ อกปฺปิยํ อกรณิยํ.
กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมชปฺริสา อสมมุขีภฺภูตานํ ภิกฺขุณํ
กมฺมานิ กริสฺสนฺติ ตชฺชนิยฺมปิ นียสฺสมฺปิ ปพฺพาชานิยฺมปิ
ปฏิสารณิยฺมปิ อุกฺเขปนนิยฺมปิ. เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ वा
ปสาทาย ฯเปฯ วิครหิตฺวา ฐมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
“น ภิกฺขเว อสมมุขีภฺภูตานํ ภิกฺขุณํ กมฺมํ กาทพฺพํ ตชฺชนิยํ वा
นียสฺสํ वा ปพฺพาชานิยํ वा ปฏิสารณิยํ वा อุกฺเขปนนิยํ वा;
โย กเรยฺย, อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส.

หมตอายุ 26/05/2566

^๑ อ. ตชฺชนิยฺมปิ, เอมฺมุขฺปิ.

เอวณฺเจ ตํ อธิกรณํ รูปสมฺมตํ, อธฺมเมน รูปสมฺมตํ สมมุขาวินยปฏฺฐูปเกน. (๕)

อธฺมวาที สมฺพหุลา ธฺมวาที สงฺฆํ สญฺญาเปตฺติ นิชฺฌาเปตฺติ เปกฺเขตฺติ อนฺุเปกฺเขตฺติ ทสฺเสตฺติ อนฺุทสฺเสตฺติ 'อํ ฐมฺโม, อํ วินโย, อํ สตฺถุสาสนํ, อํ คณฺหาหิ,^๑ อํ โรเจหฺตี.^๒ เอวณฺเจ ตํ อธิกรณํ รูปสมฺมตํ, อธฺมเมน รูปสมฺมตํ สมมุขาวินยปฏฺฐูปเกน. (๖)

อธฺมวาที สงฺโฆ ธฺมวาที ปุคฺคํ สญฺญาเปตฺติ นิชฺฌาเปตฺติ เปกฺเขตฺติ อนฺุเปกฺเขตฺติ ทสฺเสตฺติ อนฺุทสฺเสตฺติ 'อํ ฐมฺโม, อํ วินโย, อํ สตฺถุสาสนํ, อํ คณฺหาหิ, อํ โรเจหฺตี. เอวณฺเจ ตํ อธิกรณํ รูปสมฺมตํ, อธฺมเมน รูปสมฺมตํ สมมุขาวินยปฏฺฐูปเกน. (๗)

อธฺมวาที สงฺโฆ ธฺมวาที สมฺพหุเล สญฺญาเปตฺติ นิชฺฌาเปตฺติ เปกฺเขตฺติ อนฺุเปกฺเขตฺติ ทสฺเสตฺติ อนฺุทสฺเสตฺติ 'อํ ฐมฺโม, อํ วินโย, อํ สตฺถุสาสนํ, อํ คณฺหถ, อํ โรเจถาติ. เอวณฺเจ ตํ อธิกรณํ รูปสมฺมตํ, อธฺมเมน รูปสมฺมตํ สมมุขาวินยปฏฺฐูปเกน. (๘)

อธฺมวาที สงฺโฆ ธฺมวาที สงฺฆํ สญฺญาเปตฺติ นิชฺฌาเปตฺติ เปกฺเขตฺติ อนฺุเปกฺเขตฺติ ทสฺเสตฺติ อนฺุทสฺเสตฺติ 'อํ ฐมฺโม, อํ วินโย, อํ สตฺถุสาสนํ, อํ คณฺหาหิ, อํ โรเจหฺตี. เอวณฺเจ ตํ อธิกรณํ รูปสมฺมตํ, อธฺมเมน รูปสมฺมตํ สมมุขาวินยปฏฺฐูปเกน. (๙)

กณฺหปฺกฺขนวกํ นิฏฺฐิตํ.

^๑ มหา. คณฺหถ, เอวฺมฺปฺริ.

^๒ อ.,มหา. โรเจถาติ, เอวฺมฺปฺริ.

สุกุกปกุขนวกัม

[๑๘๘] ฐมฺมวาที ปุคฺคโล อฐมฺมวาที ปุคฺคลํ สญฺญาเปติ นิชฺฌาเปติ เปกฺกฺเขติ อนุเปกฺกฺเขติ ทสฺเสติ อนุทสฺเสติ 'อัยมฺ ฐมฺโม, อัยมฺ วินโย, อิทํ สตฺถุสสาสนํ, อิมํ คณฺหาหิ, อิมํ โรเจหีติ. เอวญฺเจ ตํ อธิกรณํ วูปสมฺมติ, ฐมฺเมน วูปสมฺมติ สมฺมุขาวินเยน. (๑)

ฐมฺมวาที ปุคฺคโล อฐมฺมวาที สมฺพหุเล สญฺญาเปติ นิชฺฌาเปติ เปกฺกฺเขติ อนุเปกฺกฺเขติ ทสฺเสติ อนุทสฺเสติ 'อัยมฺ ฐมฺโม, อัยมฺ วินโย, อิทํ สตฺถุสสาสนํ, อิมํ คณฺหา, อิมํ โรเจถาติ. เอวญฺเจ ตํ อธิกรณํ วูปสมฺมติ, ฐมฺเมน วูปสมฺมติ สมฺมุขาวินเยน. (๒)

ฐมฺมวาที ปุคฺคโล อฐมฺมวาที สงฺฆํ สญฺญาเปติ นิชฺฌาเปติ เปกฺกฺเขติ อนุเปกฺกฺเขติ ทสฺเสติ อนุทสฺเสติ 'อัยมฺ ฐมฺโม, อัยมฺ วินโย, อิทํ สตฺถุสสาสนํ, อิมํ คณฺหาหิ, อิมํ โรเจหีติ. เอวญฺเจ ตํ อธิกรณํ วูปสมฺมติ, ฐมฺเมน วูปสมฺมติ สมฺมุขาวินเยน. (๓)

ฐมฺมวาที สมฺพหุลา อฐมฺมวาที ปุคฺคลํ สญฺญาเปเนติ นิชฺฌาเปเนติ เปกฺกฺเขเนติ อนุเปกฺกฺเขเนติ ทสฺเสนฺติ อนุทสฺเสนฺติ 'อัยมฺ ฐมฺโม, อัยมฺ วินโย, อิทํ สตฺถุสสาสนํ, อิมํ คณฺหาหิ, อิมํ โรเจหีติ. เอวญฺเจ ตํ อธิกรณํ วูปสมฺมติ, ฐมฺเมน วูปสมฺมติ สมฺมุขาวินเยน. (๔)

ฐมฺมวาที สมฺพหุลา อฐมฺมวาที สมฺพหุเล สญฺญาเปเนติ นิชฺฌาเปเนติ เปกฺกฺเขเนติ อนุเปกฺกฺเขเนติ ทสฺเสนฺติ อนุทสฺเสนฺติ 'อัยมฺ ฐมฺโม, อัยมฺ วินโย, อิทํ สตฺถุสสาสนํ, อิมํ คณฺหา, อิมํ โรเจถาติ. เอวญฺเจ ตํ อธิกรณํ วูปสมฺมติ, ฐมฺเมน วูปสมฺมติ สมฺมุขาวินเยน. (๕)

[๑๘๙] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวพฺพเณ
 กลนฺทกนิวาเป. เตน โข ปน สมเยน อายสฺมตา ทพฺเพน
 มลฺลปฺตเตน ชาติยา สตฺตวสฺเสน อรหตฺตํ สจฺฉิกตํ โหติ, ยงฺกิญฺจิ

สาวเกน ปตฺตพฺพํ, สพฺพํ เตน อนุปฺปตฺตํ โหติ, นตฺถิ จสฺส
 กิณฺณิ อุตฺตริ กรณียํ,^๑ กตสฺส วา ปติจโย. อถโข อายสฺมาโต
 ทพฺพสฺส มลฺลปฺตฺตสฺส รโหคตสฺส ปฏิสลฺลีนสฺส เอวญฺเจตโส
 ปรีวิตกโก อุกฺปาทิ “มยา โข ชาตียา สตฺตวสฺเสน อรหตฺตํ
 สจฺจิกตํ, ยงฺกิณฺณิ สาวเกน ปตฺตพฺพํ, สพฺพํ มยา อนุปฺปตฺตํ,
 นตฺถิ จ เม กิณฺณิ อุตฺตริ กรณียํ, กตสฺส วา ปติจโย, ก็ หนู โข
 อหํ สงฺฆสฺส เวยฺยาวจฺจํ กเรยฺยนฺติ.

อถโข อายสฺมาโต ทพฺพสฺส มลฺลปฺตฺตสฺส เอตทโหสิ “ยหนฺนุนาหํ
 สงฺฆสฺส เสนาสนญฺจ ปญฺญาเปยฺยํ, ภตฺตานิ จ อุกฺกิสฺสเยยฺยนฺติ.
 อถโข อายสฺมา ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต สายณฺหสมยํ ปฏิสลฺลานา
 วุฏฺฐจิตฺ, เยน ภควา, เตนฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ
 อภิวาเทตฺวา เอกมณฺตํ นิสีทิ; เอกมณฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา
 ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต ภควนฺตํ เอตทวโจ “อิธ มยฺหํ ภนฺเต รโหคตสฺส
 ปฏิสลฺลีนสฺส เอวญฺเจตโส ปรีวิตกโก อุกฺปาทิ ‘มยา โข ชาตียา
 สตฺตวสฺเสน อรหตฺตํ สจฺจิกตํ, ยงฺกิณฺณิ สาวเกน ปตฺตพฺพํ,
 สพฺพํ มยา อนุปฺปตฺตํ, นตฺถิ จ เม กิณฺณิ อุตฺตริ กรณียํ,
 กตสฺส วา ปติจโย, ก็ หนู โข อหํ สงฺฆสฺส เวยฺยาวจฺจํ
 กเรยฺยนฺติ. ตสฺส มยฺหํ ภนฺเต เอตทโหสิ ‘ยหนฺนุนาหํ สงฺฆสฺส
 เสนาสนญฺจ ปญฺญาเปยฺยํ, ภตฺตานิ จ อุกฺกิสฺสเยยฺยนฺติ. อิจฺฉามหํ
 ภนฺเต สงฺฆสฺส เสนาสนญฺจ ปญฺญาเปตฺตํ, ภตฺตานิ จ อุกฺกิสฺสิตฺตุนฺติ.
 “สาธุ สาธุ ทพฺพ, เตนฺหิ ตวํ ทพฺพ สงฺฆสฺส เสนาสนญฺจ
 ปญฺญาเปหิ, ภตฺตานิ จ อุกฺกิสฺสาคีตติ. “เอวํ ภนฺเตติ โข อายสฺมา
 ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต ภควโต ปจฺจสฺสสฺสิ. อถโข ภควา เอตสฺมี

^๑ เท. อุตฺตริกรณียํ, อ. อุตฺตริ กรณียํ, เอวมุปริปิ.

นิทานเ เอตสฺมี ปกรณเ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
 "เตนหิ ภิกฺขเว สงฺโฆ ทพฺพํ มลฺลปฺตํ เสนาสนปญฺญาปกญฺจ
 ภาตฺตฺวาทสฺส กญฺจ สมฺมณฺนตฺ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมณฺนิตพฺโพ.
 ปจฺจํ ทพฺโพ ยาจิตพฺโพ, ยาจิตฺวา พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพเลน
 สงฺโฆ ญาเปตพฺโพ.

[๑๙๐] 'สุณฺหาตฺตู เม ภาณเต สงฺโฆ, ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลํ,
 สงฺโฆ อายสฺมณฺตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตํ เสนาสนปญฺญาปกญฺจ
 ภาตฺตฺวาทสฺส กญฺจ สมฺมณฺเนยฺย; เอสา ฅตฺติ.

สุณฺหาตฺตู เม ภาณเต สงฺโฆ, สงฺโฆ อายสฺมณฺตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตํ
 เสนาสนปญฺญาปกญฺจ ภาตฺตฺวาทสฺส กญฺจ สมฺมณฺนติ, ยสฺสา ยสฺมโต
 ขมฺติ อายสฺมโต ทพฺพสฺส มลฺลปฺตสฺส เสนาสนปญฺญาปกสฺส จ
 ภาตฺตฺวาทสฺส จ สมฺมติ, โส ตฺถุหสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส
 ภาเสยฺย.

สมฺมโต สงฺฆเณ อายสฺมา ทพฺโพ มลฺลปฺตโต เสนาสน-
 ปญฺญาปโก จ ภาตฺตฺวาทสโก จ, ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถุหิ.
 เอวเมตํ ฐารยามีติ.

[๑๙๑] สมฺมโต จายสฺมา^๑ ทพฺโพ มลฺลปฺตโต สภาคานํ
 สภาคานํ^๒ ภิกฺขุณํ เอกขณฺํ เสนาสนํ ปญฺญาเปติ. ยเ เต ภิกฺขุ
 สุตฺตฺตฺนฺติกา, เตสํ เอกขณฺํ เสนาสนํ ปญฺญาเปติ "เต อญฺญมญฺญํ
 สุตฺตฺตฺนฺตํ สงฺคายิสฺสณฺตํ. ยเ เต ภิกฺขุ วินยธฺรา, เตสํ เอกขณฺํ
 เสนาสนํ ปญฺญาเปติ "เต อญฺญมญฺญํ วินยํ วินิจฺฉินิสฺสณฺตํ.
 ยเ เต ภิกฺขุ ฐมฺมกถิกา, เตสํ เอกขณฺํ เสนาสนํ ปญฺญาเปติ

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.ฉ.เท.มหา. จ ปนายสฺมา, อ. จ อายสฺมา ^๒ ส.ฉ.อ.มหา. อยํ ปาโจ น ทิสฺสติ.

“เต อญญมณฺณํ ฐมฺมํ สากจฺฉิสฺสนฺตํติ. เย เต ภิกฺขุ ฌายีโน, เตสํ เอกชฺฌํ เสนาสนํ ปญฺญาเปติ “เต อญญมณฺณํ น พยาพาธิสฺสนฺตํติ. เย เต ภิกฺขุ ตีรจฺฉานกถิกา กายทพฺพิพฺพหฺลา^๑ วิหรนฺติ, เตสมฺปิ เอกชฺฌํ เสนาสนํ ปญฺญาเปติ “อิมายปีเม^๒ อายสฺมนฺตา^๓ รติยา อจฺฉิสฺสนฺตํติ. เยปิ เต ภิกฺขุ วิกาเล อากจฺฉนฺติ, เตสมฺปิ เตโชธาตํ สมาปชฺชิตฺวา เตเนว อาโลเกน เสนาสนํ ปญฺญาเปติ. อปีสุสุ ภิกฺขุ สมฺมิจฺจ วิกาเล อากจฺฉนฺติ “มยํ อายสฺมโต ทพฺพสฺส มลฺลปฺตตสฺส อิทฺธิปาฏิหาริยํ ปสฺสิสฺสามาติ.

เต อายสฺมนฺตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตตํ อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วทนฺติ “อมฺหากํ อารุโส ทพฺพ เสนาสนํ ปญฺญาเปตีติ. เต อายสฺมา ทพฺโพ มลฺลปฺตโต เอวํ วเทติ “กตฺถ อายสฺมนฺตา อิจฺฉนฺติ, กตฺถ ปญฺญาเปมีติ. เต สมฺมิจฺจ ทูเร อปทิสฺสนฺติ “อมฺหากํ อารุโส ทพฺพ คิซฺฌญฺเฏ ปพฺพเต^๔ เสนาสนํ ปญฺญาเปहि, อมฺหากํ อารุโส ทพฺพ โจรปฺปาเต เสนาสนํ ปญฺญาเปहि, อมฺหากํ อารุโส ทพฺพ อีสฺสิคิลิปฺสเส กาฬสฺสลาเย เสนาสนํ ปญฺญาเปहि, อมฺหากํ อารุโส ทพฺพ เวการปฺสเส สตฺตปณฺณคฺุหายํ เสนาสนํ ปญฺญาเปहि, อมฺหากํ อารุโส ทพฺพ สิตฺวเน สปฺปโสณฺทิกปฺพภาเร เสนาสนํ ปญฺญาเปहि, อมฺหากํ อารุโส ทพฺพ^๕ โคมญฺญกนฺทรายํ เสนาสนํ ปญฺญาเปहि, อมฺหากํ อารุโส ทพฺพ^๖ ตินฺทุกกนฺทรายํ เสนาสนํ ปญฺญาเปहि, อมฺหากํ อารุโส ทพฺพ^๗ กโปตกนฺทรายํ เสนาสนํ ปญฺญาเปहि,

^๑ อ. กายทพฺพิพฺพหฺลา

^๓ ส.จ.,เท.,มหา. อายสฺมนฺโต

^๕ มคธ 26/05/2566

^๕ อ. อยํ ปาโจ น ทิสฺสติ, เอวฺมฺปริปิ.

^๗ ส.,อ. ตโปทกนฺทรายํ

^๒ ส.,จ.,เท.,มหา. อิมายปีเม, อ. อิมายปี อิม

^๔ อ. อยํ ปาโจ น ทิสฺสติ.

^๖ ส.,อ. ตินฺทุกกนฺทรายํ

อมุหากัม อารุโส ทพพ ตโปทธาราเม เสนาสนัม ปญญาเปหิ,
อมุหากัม อารุโส ทพพ ชีวกมพวเน เสนาสนัม ปญญาเปหิ, อมุหากัม
อารุโส ทพพ มททกัจฉิมุหิ มิคทาเย เสนาสนัม ปญญาเปหิติ.

เตสํ อายสฺมา ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต เตโชธาตุํ สมาปชฺชิตฺวา
องฺคุลียา ชลมานาย ปฺรโต ปฺรโต คจฺฉติ. เตปิ เตเนว อาโลเกน
อายสฺมโต ทพฺพสฺส มลฺลปฺตฺตสฺส ปิฏฺฐิตฺโต ปิฏฺฐิตฺโต คจฺฉนฺติ.
เตสํ อายสฺมา ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต เอวํ เสนาสนัม ปญญาเปติ “อัย
มณฺโজ, อิํ ปิจฺจํ, อัย ภิสฺสํ, อิํ พิมฺโพหนํ, อิํ วจฺจภูจฺฉนํ,
อิํ ปสฺสาวภูจฺฉนํ, อิํ ปานียํ, อิํ ปริโกชนียํ, อัย กตฺตรทณฺโฑ,
อิํ สงฺฆสฺส กตฺติกสณฺจฺฉนํ, อิมํ กาลํ ปวิสิตพฺพํ, อิมํ กาลํ
นิกฺขมิตพฺพนฺติ. เตสํ อายสฺมา ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต เอวํ เสนาสนัม
ปญญาเปตฺวา ปุณฺเทว เวพฺพนํ ปจฺจาคจฺฉติ.

[๑๙๒] เตน โข ปน สมเยน เมตฺตียภุมฺมชกา^๑ ภิกฺขุ นวกา
เจว โหณฺติ อปฺปปฺญญา จ. ยานิ สงฺฆสฺส ลามกานิ เสนาสนานิ,
ตานิ เตสํ^๒ ปาปฺพนฺติ ลามกานิ จ ภตฺตานิ. เตน โข ปน
สมเยน ราชคเเห มนุสฺสา อิจฺฉนฺติ เถรานํ ภิกฺขุณํ อภิสงฺขาริกํ
ทาตุํ สปิรมฺปิ เตลมฺปิ อุตฺตริภงฺกมฺปิ, เมตฺตียภุมฺมชกานํ ปน
ภิกฺขุณํ ปากตีกํ เทนฺติ ยถารทํ กาณชกํ พิลงฺกทฺธิยํ. เต
ปจฺฉาภตฺตํ ปิณฺทปาตปฏิกฺกนฺตา เถเร ภิกฺขุ ปุจฺฉนฺติ “ตุมฺหากัม
อารุโส ภตฺตคฺเค กิ อโหสิ, ตุมฺหากัม กิ นาโหสีติ.” เอกจฺเจ
เถรา เอวํ วเทนฺติ “อมุหากัม อารุโส สปิ อโหสิ, เตสํ อโหสิ,
อุตฺตริภงฺกํ อโหสีติ. เมตฺตียภุมฺมชกา ปน ภิกฺขุ เอวํ วเทนฺติ

^๑ ส.,ฉ. เมตฺตียภุมฺมชกา, เอวมฺปริปิ. ^๒ ส.,เท. เตสํ ตานิ ^๓ ส.,ฉ.,เท.,อ. กิ อโหสีติ.

“อมุหากัม อวุโส น กิณฺณิ อโหสิ, ปากติกัม ยถารทฺธํ กาณฺหาชกัม
 พิลฺลนฺคหุติยนฺติ.

เตน โข ปน สมเยน กลฺยาณภตฺติโก คหปติ สงฺฆสฺส
 จตฺตกฺกภตฺตํ เทติ นิจฺจภตฺตํ. โส ภตฺตคฺเค สปุตฺตทาโร อุปฺติภฺจิตฺวา
 ปริวิสฺติ, อณฺเณ โอทเนน ปุจฺจนฺติ, อณฺเณ สฺสเปเน ปุจฺจนฺติ, อณฺเณ
 เตเลน ปุจฺจนฺติ, อณฺเณ อุตฺตริภังเกเน ปุจฺจนฺติ. เตน โข ปน
 สมเยน กลฺยาณภตฺติกสฺส คหปติโน ภตฺตํ สุวาทนาย เมตฺติย-
 ภูมฺมชกานํ ภิกฺขุณฺ อุกฺกัฏฺฐจํ โหติ. อถ โข กลฺยาณภตฺติโก คหปติ
 อารามํ อคมาสิ เกณฺจิทเว ภรณิเยน, [๑]^๑ เยนายสุมา ทพฺโพ
 มลฺลปฺตฺโต, เตนฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา आयสฺมนฺตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตฺตํ
 อภิวาทิตฺวา เอกมฺนฺตํ นิสีทิ; เอกมฺนฺตํ นิสินฺนํ โข กลฺยาณภตฺติกัม
 คหปตีมํ आयสุมา ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต ฐมฺมียา กถาย สนฺทสนฺเสสิ
 สมากทเปสิ สมุตฺเตเชสิ สมฺปหฺมฺเสสิ. อถ โข กลฺยาณภตฺติโก คหปติ
 आयสฺมตา ทพฺเพเน มลฺลปฺตฺเตเน ฐมฺมียา กถาย สนฺทสนฺสิโต
 สมากทปิโต สมุตฺเตชิตฺโต สมฺปหฺมฺสิโต आयสฺมนฺตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตฺตํ
 เอตทโวจ “กสฺส ภนฺเต อมุหากัม ฆเร สุวาทนาย ภตฺตํ อุกฺกัฏฺฐจฺนฺติ.
 “เมตฺติยภูมฺมชกานํ โข คหปติ ภิกฺขุณฺ ตุมุหากัม ฆเร สุวาทนาย
 ภตฺตํ อุกฺกัฏฺฐจฺนฺติ. อถ โข กลฺยาณภตฺติโก คหปติ อนตฺตมโน
 อโหสิ “กถํ หิ นาม ปาปภิกฺขุ อมุหากัม ฆเร ภูณฺชิสฺสนฺตีมํ, ฆรํ
 คนฺตฺวา ทาสี อาณานิเปสิ “เย เช เสว ภตฺติกา อาคจฺจนฺติ, [๒]^๒
 โกฏฺฐเก อาสนํ ปณฺณานิเปตฺวา กาณฺหาชเกเน พิลฺลนฺคหุติเยเน ปริวิสาติ.
 “เอวํ อยฺยาติ โข สาทาสี กลฺยาณภตฺติกสฺส คหปติโน
 ปจฺจสฺโสสิ.

อถโข เมตฺตียภุมมชกา ภิกฺขุ “หิโย โข อาวุโส อมหากํ
 กลฺยาณภตฺติกสฺส คหปติโน ภตฺตํ อุกฺกมฺมํ, เสว อมเห” กลฺยาณ-
 ภตฺตโก คหปติ สปุตฺตทาโร อุปตฺติจิตฺวา ปริวิสิสฺสตี, อญฺเ
 โอทเนน ปุจฺฉิสฺสณฺตี, อญฺเ สุปฺเพน ปุจฺฉิสฺสณฺตี, อญฺเ เตเลน
 ปุจฺฉิสฺสณฺตี, อญฺเ อุตฺตริมาเณน ปุจฺฉิสฺสณฺตีติ. เต เตเนว
 โสมนสฺเสน น จิตฺตรูปํ รตฺติยา สุปฺปัสส. อถโข เมตฺตียภุมมชกา
 ภิกฺขุ ปุพฺพณฺโณสมํ นีวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย, เยน กลฺยาณ-
 ภตฺติกสฺส คหปติโน นีเวสนํ, เตนุปลงฺกมฺมํ. อทฺทสา โข สา ทาสี
 เมตฺตียภุมมชเก ภิกฺขุ ทูโรโต ว อาคจฺฉนฺเต; ทิสฺวาน โกฏฺฐเก
 อาสนํ ปญฺญาเปตฺวา เมตฺตียภุมมชเก ภิกฺขุ เอตทโวจ “นีสิตถ
 ภนฺเตติ. อถโข เมตฺตียภุมมชกานํ ภิกฺขุณํ เอตทโหสิ “นีสํสํ โข
 น ตาว ภตฺตํ สิทฺธํ ภวิสฺสตี, ยถา มํ โกฏฺฐเก นีสิตาปิยามาติ.”
 อถโข สา ทาสี กาณาชเกณ พิลฺลคฺคหุติเยน อุปคณฺฉิ “ภุญฺชถ
 ภนฺเตติ. “มํ โข ภคินี นิจฺจภตฺตีกาติ. “ชานามิ ‘อโยยา
 นิจฺจภตฺตีกาติ, อปิจาหํ หิโย ว คหปตินา อาณตฺตา ‘เย เช
 เสว ภตฺติกา อาคจฺฉนฺตี, เต โกฏฺฐเก อาสนํ ปญฺญาเปตฺวา
 กาณาชเกณ” พิลฺลคฺคหุติเยน ปริวิสาตี, ภุญฺชถ ภนฺเตติ. อถโข
 เมตฺตียภุมมชกา ภิกฺขุ “หิโย โข อาวุโส กลฺยาณภตฺตโก คหปติ
 อารามํ อคมาสิ ทพฺพสฺส มลฺลปฺตฺตสฺส สนฺติเก, นีสํสํ โข มํ
 ทพฺเพน มลฺลปฺตฺเตน คหปติโน สนฺติเก ปริภินฺนาติ. เต เตเนว
 โทมนสฺเสน น จิตฺตรูปํ ภุญฺชิสฺส. อถโข เมตฺตียภุมมชกา ภิกฺขุ
 ปจฺจมาภตฺตํ ปิณฺฑปาตปฏิกฺกนฺตา อารามํ คนฺตฺวา ปตฺตจิวร

ปฐิสาเมตวา พหารามโกฏจเก สงฆาฏิปลลตติกาย นิสีทิสฺสุ ตฺถนทฺธิ-
ภฺตฺตา มงฺกุภฺตฺตา ปตฺตกฺขนฺธา อโธมุขา ปชฺฌายนฺตา อปฺปฏิกฺภาณา.

อถโข เมตฺตติยา ภิกฺขุณฺเห, เยน เมตฺตติยภุมฺมชกา ภิกฺขุ, เตนุปลสงฺกมิ;
อุปลสงฺกมิตฺวา เมตฺตติยภุมฺมชเก ภิกฺขุ เอตทโวจ “วณฺหามิ อยฺยาติ.
เอวํ วุตฺเต, เมตฺตติยภุมฺมชกา ภิกฺขุ นาลปีสุ. ทฺตติยมฺปิ โข ๕เปย
ตติยมฺปิ โข เมตฺตติยา ภิกฺขุณฺเห เมตฺตติยภุมฺมชเก ภิกฺขุ เอตทโวจ
“วณฺหามิ อยฺยาติ. ตติยมฺปิ โข เมตฺตติยภุมฺมชกา ภิกฺขุ นาลปีสุ.
“กฺยาหํ อยฺยานํ อปรชฺฌามิ, กิสฺส มํ อยฺยา นาลปนฺตฺติ. “ตถา
หิ ปน ตวํ ภคินี อมฺเห ทพฺเพน มลฺลปฺตฺเตน วิเหจฺยมาเน
อชฺฌเปกฺขสฺสิตฺติ. “กฺยาหํ อยฺยา กโรมีติ. “สเจ โข ตวํ ภคินี
อิจฺเจยฺยาสิ, อชฺเชว ภควา อายสฺมนตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตฺตํ
นาสาเปยฺยาติ. “กฺยาหํ อยฺยา กโรมิ, กิํ มยา สกฺกา กาทฺตฺตํ.
“เอहि ตวํ ภคินี, เยน ภควา, เตนุปลสงฺกาม;^๑ อุปลสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ
เอวํ วเทหิ ‘อิทํ ภนฺเต นจฺจนฺนํ นปฺปฏฺฐูปํ, ยายํ ภนฺเต ทิสฺสา
อภยา อนีติกา อนฺนปทฺทวา, สยํ ทิสฺสา สภยา สวீติกา สอฺนปทฺทวา,
ยโต นีวาทํ ตโต ปวาทํ, อุทกํ มณฺเฑ อาทิตฺตํ, อยฺเยนมฺหิ
ทพฺเพน มลฺลปฺตฺเตน ทฺฐิตาติ. “เอวํ อยฺยาติ โข เมตฺตติยา ภิกฺขุณฺเห
เมตฺตติยภุมฺมชกานํ ภิกฺขุณฺเห ปฐิสฺสฺสณฺนิตฺวา, เยน ภควา, เตนุปลสงฺกมิ;
อุปลสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนตํ อฏฺฐจาสิ; เอกมฺนตํ
จิตฺตา โข สา^๒ เมตฺตติยา ภิกฺขุณฺเห ภควนฺตํ เอตทโวจ “อิทํ ภนฺเต
นจฺจนฺนํ นปฺปฏฺฐูปํ, ยายํ ภนฺเต ทิสฺสา อภยา อนีติกา อนฺนปทฺทวา,
สยํ ทิสฺสา สภยา สวี่ติกา สอฺนปทฺทวา, ยโต นีวาทํ ตโต ปวาทํ,
อุทกํ มณฺเฑ อาทิตฺตํ อยฺเยนมฺหิ ทพฺเพน มลฺลปฺตฺเตน ทฺฐิตาติ.

^๑ ส.,เท.,มหา. เตนุปลสงฺกมิ, จ.,อิ. เตนุปลสงฺกม

^๒ ส.,สุยา.,อิ. อยํ ปาโจ น ทิสฺสติ.

[๑๙๓] อถโฆ ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรณ
ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา อายสฺมนตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตตํ ปฏิปฺจจิ
“สรสิ ตฺวํ ทพฺพ เอรูปํ กตฺตา ยถายํ ภิกฺขุณี อาหาติ. “ยถา มํ
ภนฺเต ภควา ชานาตีติ. ทฺติยมฺปิ โฆ ภควา ๕เปฯ ตติยมฺปิ โฆ
ภควา อายสฺมนตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตตํ เอตทวโจ “สรสิ ตฺวํ ทพฺพ
เอรูปํ กตฺตา ยถายํ ภิกฺขุณี อาหาติ. “ยถา มํ ภนฺเต ภควา
ชานาตีติ. “น โฆ ทพฺพ ทพฺพา เอรํ นิพฺเพเจนฺติ, สเจ ตยา
กตํ, กตฺนฺติ วเทหิ, สเจ อกตํ, อกตฺนฺติ วเทหีติ. “ยโตหิ ภนฺเต
ชาโต นาภิชานามิ สฺปิณฺนฺเตนาปิ เมถุนํ ฐมํ ปฏิเสวิตา, ปเคว
ชาคโรติ. อถโฆ ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ “เตนหิ ภิกฺขเว เมตฺติยํ
ภิกฺขุณี นาเสถ, อิเม จ ภิกฺขุ อนฺนุญฺชเถาติ. อิหํ วตฺวา ภควา
อุฏฺฐายาสนา วิหารํ ปาวิสิ.

อถโฆ เต ภิกฺขุ เมตฺติยํ ภิกฺขุณี นาเสถ. อถโฆ เมตฺติย-
ภุมฺมชกา ภิกฺขุ เต ภิกฺขุ เอตทวโจ “มา อาวุโส” เมตฺติยํ ภิกฺขุณี
นาเสถ, น สา กิณฺจิ อปรชฺคตฺติ, อมฺเหหิ สา อุสฺสาหิตา กุปีเตหิ
อนตฺตมเนหิ จาวนาธิปฺปาเยหีติ. “กึ ปน ตุมฺहे อาวุโส อายสฺมนตํ
ทพฺพํ มลฺลปฺตตํ อมฺลิกาย สิลวิปตฺติยา อนฺนุทฺธเสเถาติ. “เอวมาวุโสติ.
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา, เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ
หิ นาม เมตฺติยภุมฺมชกา ภิกฺขุ อายสฺมนตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตตํ
อมฺลิกาย สิลวิปตฺติยา อนฺนุทฺธเสสนฺตีติ. อถโฆ เต ภิกฺขุ ภควโต
เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ. “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว เมตฺติยภุมฺมชกา ภิกฺขุ
ทพฺพํ มลฺลปฺตตํ อมฺลิกาย สิลวิปตฺติยา อนฺนุทฺธเสนฺตีติ. “สจฺจํ
ภควาติ ๕เปฯ วิครหิตฺวา ฐมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ

ทุติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ๕เปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ.
 สฺนนาตุ เม ภนฺเต สงฺฆเ, อิม เมตฺตติยภุมฺมชกา ภิกฺขุ อายสฺมนตํ
 ทพฺพํ มลฺลปฺตตํ อมฺลิกาย สีสฺวิปตฺติยา อนฺทหฺสเนติ. อายสฺมา
 ทพฺโพ มลฺลปฺตโต สติเวปฺลุลปฺตโต สงฺฆํ สติวินยํ ยาจติ, สงฺฆเ
 อายสฺมโต ทพฺพสฺส สติเวปฺลุลปฺตตสฺส สติวินยํ เทติ. ยสฺสา ยสฺมโต
 ขมฺติ อายสฺมโต ทพฺพสฺส มลฺลปฺตตสฺส สติเวปฺลุลปฺตตสฺส
 สติวินยสฺส ทานํ, โส ตฺถุหฺสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ทินฺโน สงฺเขน อายสฺมโต ทพฺพสฺส มลฺลปฺตตสฺส สติ-
 เวปฺลุลปฺตตสฺส สติวินโย, ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถุหฺ. เอวเมตํ
 ธารยามีติ.

[๑๙๕] ปญฺจิมานิ ภิกฺขเว ฐมฺมิกานิ สติวินยสฺส ทานานิ;
 สุกฺโข โหติ ภิกฺขุ อนาปตฺติโก, อนฺวทฺหติ จ นํ, ยาจติ จ, ตสฺส
 สงฺฆเ สติวินยํ เทติ, ฐมฺเมน สมคฺเคน.^๑ อิมานิ โข ภิกฺขเว
 ปญฺจ ฐมฺมิกานิ สติวินยสฺส ทานานีติ.

๓. อมฺพหฺวินโย

[๑๙๖] เตน โข ปน สมเยน คคฺโค ภิกฺขุ อุมฺมตฺตโก โหติ
 จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุํ
 อสฺสามณกํ อชฺฌาจิณฺณํ โหติ ภาสิตปริกฺกนฺตํ. ภิกฺขุ คคฺคํ
 ภิกฺขุ อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน อชฺฌาจิณฺเณน อาปตฺติยา
 โจเทเนติ “สรตายสฺมา เอวรูปี อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. โส เอวํ

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ อ. สมคฺโค

วเทติ “อหํ โข อาวุโส อุมมตฺตโก อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน
 เม อุมมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุํ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ
 ภาสิตปริกกฺขณํ, นาหนํ สรามิ, มฺพฺเหเน เม เอตํ กตฺนติ. เอวมปิ
 นํ วุจฺจมานา โจเทเนเตว “สฺรตายสฺมา เอวรูปี อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ.
 เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ เต อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ หิ นาม ภิกฺขุ คคฺคํ ภิกฺขุํ อุมมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน
 อชฺฌาจิณฺเณน อาปตฺติยา โจเทสฺสนฺติ ‘สฺรตายสฺมา เอวรูปี อาปตฺตี
 อาปชฺชิตาติ. โส เอวํ วเทติ “อหํ โข อาวุโส อุมมตฺตโก อโหสิ
 จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน เม อุมมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุํ
 อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกกฺขณํ, นาหนํ สรามิ, มฺพฺเหเน
 เม เอตํ กตฺนติ. เอวมปิ นํ วุจฺจมานา โจเทเนเตว “สฺรตายสฺมา
 เอวรูปี อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. อถโข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
 อารोเจสฺสุ. “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ๔เปฯ “สจฺจํ ภควาติ ๔เปฯ
 วิครหิตฺวา ฌมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ

“เตนหิ ภิกฺขเว สงฺโฆ คคฺคสฺส ภิกฺขุโน อมฺพฺหสฺส อมฺพฺห-
 วินยํ เทตฺตุ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ทาทพฺโพ, เตน ภิกฺขเว คคฺเคน
 ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตฺราสงฺกํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ
 ภิกฺขุณํ ปาเท วนฺหิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺติวา อณฺชลี ปคฺคเหตฺวา
 เอวมสฺส วจฺนีโย ‘อหํ ภนฺเต อุมมตฺตโก อโหสิ จิตฺตวิปริยา-
 สกโต, เตน เม อุมมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุํ อสฺสามณํ
 อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกกฺขณํ, มํ^๑ ภิกฺขุ อุมมตฺตเกน จิตฺตวิปริยา-
 สกเตน อชฺฌาจิณฺเณน อาปตฺติยา โจเทนฺติ ‘สฺรตายสฺมา เอวรูปี

อาปตติ อาปชชิตาติ. ตฺยาหิ เอว วทามิ 'อหิ โข อาวุโส
 อุมมตฺตโก อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน เม อุมมตฺตเกน
 จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกฺกนฺตํ,
 นาหนตํ สรามิ, มฺพฺพฺเพน เม เอตํ กตฺนฺติ. เอวมปิ มํ วุจฺจมานา
 โจเทฺนฺเตว 'สฺรตายสฺมา เอวรูปี อาปตฺติ อาปชชิตาติ. โสหิ ภาณฺเต
 อมฺพฺโห สงฺฆํ อมฺพฺพหฺวินยํ ยาจามิ. ทฺติยมฺปิ ยาจิตฺตพฺโพ. ตฺติยมฺปิ
 ยาจิตฺตพฺโพ 'อหิ ภาณฺเต อุมมตฺตโก อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน
 เม อุมมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ
 ภาสิตปริกฺกนฺตํ, มํ ภิกฺขุ อุมมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน
 อชฺฌาจิณฺเณน อาปตฺติยา โจเทฺนฺติ 'สฺรตายสฺมา เอวรูปี อาปตฺติ
 อาปชชิตาติ. ตฺยาหิ เอว วทามิ 'อหิ โข อาวุโส อุมมตฺตโก
 อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน เม อุมมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน
 พหุ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกฺกนฺตํ, นาหนตํ สรามิ,
 มฺพฺพฺเพน เม เอตํ กตฺนฺติ. เอวมปิ มํ วุจฺจมานา โจเทฺนฺเตว
 'สฺรตายสฺมา เอวรูปี อาปตฺติ อาปชชิตาติ. โสหิ []^๑ อมฺพฺโห,
 ตฺติยมฺปิ ภาณฺเต สงฺฆํ อมฺพฺพหฺวินยํ ยาจามิ. พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา
 ปฏฺิพฺเพลน สงฺฆเณ ฌาเปตฺตพฺโพ

[๑๙๗] 'สฺนฺนาตุ เม ภาณฺเต สงฺฆเณ, อยํ คคฺโค ภิกฺขุ อุมมตฺตโก
 อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน อุมมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน
 พหุ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกฺกนฺตํ, ภิกฺขุ คคฺคํ ภิกฺขุ
 อุมมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน อชฺฌาจิณฺเณน อาปตฺติยา โจเทฺนฺติ
 'สฺรตายสฺมา เอวรูปี อาปตฺติ อาปชชิตาติ. โส เอว วเทติ

^๑ เท.,มหา. เอตฺถนฺเตว ภาณฺเตติ อยํ ปาโร ทิสฺสติ.

‘อหิ โข อาวุโส อุมมตตโก อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน เม
 อุมมตตเคน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุ อสฺสามณกั อชฺฌาจิณฺณ
 ภาสิตปริกฺกนฺตํ, นาหนนฺตํ สรามิ, มฺพฺเหเน เม เอตํ กตฺนฺติ.
 เอวมปิ นํ วุจฺจมานา โจเทฺนฺเตว ‘สฺรตายสฺมา เอวรูปี อาปตฺตี
 อาปชฺชิตาติ. โส อมฺพฺโห สงฺฆํ อมฺพฺหวินยํ ยาจติ, ยถิ สงฺฆสฺส
 ปตฺตกถลลํ, สงฺโฆ คคฺคสฺส ภิกฺขุโน อมฺพฺหสฺส อมฺพฺหวินยํ ทเทฺยฺย;
 เอสา ฅตฺติ.

สฺนฺนาตุ เม ภาณฺเต สงฺโฆ, อยํ คคฺโค ภิกฺขุ อุมมตตโต
 อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน อุมมตตเคน จิตฺตวิปริยาสกเตน
 พหุ อสฺสามณกั อชฺฌาจิณฺณ ภาสิตปริกฺกนฺตํ, ภิกฺขุ คคฺคํ ภิกฺขุ
 อุมมตตเคน จิตฺตวิปริยาสกเตน อชฺฌาจิณฺณ อาปตฺติยา โจเทฺนฺติ^๑
 ‘สฺรตายสฺมา เอวรูปี อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ, โส เอวํ วเทติ
 ‘อหิ โข อาวุโส อุมมตตโก อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน เม
 อุมมตตเคน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุ อสฺสามณกั อชฺฌาจิณฺณ
 ภาสิตปริกฺกนฺตํ, นาหนนฺตํ สรามิ, มฺพฺเหเน เม เอตํ กตฺนฺติ.
 เอวมปิ นํ วุจฺจมานา โจเทฺนฺเตว ‘สฺรตายสฺมา เอวรูปี อาปตฺตี
 อาปชฺชิตาติ, โส อมฺพฺโห สงฺฆํ อมฺพฺหวินยํ ยาจติ, สงฺโฆ
 คคฺคสฺส ภิกฺขุโน อมฺพฺหสฺส อมฺพฺหวินยํ เทติ. ยสฺสายสฺมโต
 ขมฺติ คคฺคสฺส ภิกฺขุโน อมฺพฺหสฺส อมฺพฺหวินยสฺส ทานํ, โส
 ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺฐิตยฺมปิ เอตมตฺถํ วทามิ ๕เปยฺย ตติยฺมปิ เอตมตฺถํ วทามิ
 ๕เปยฺย

^๑ เท.มหา. โจเทฺนฺเตว

ทินโน สงฺฆน คคฺคสฺส ภิกฺขุโน อมฺพหฺสฺส อมฺพหฺวินโย,
ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺวํหิ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

[๑๙๘] “ตีณิมานิ ภิกฺขเว อธมฺมิกานิ อมฺพหฺวินยสฺส ทานานิ,
ตีณิ ธมฺมิกานิ. กตมานิ ตีณิ อธมฺมิกานิ อมฺพหฺวินยสฺส ทานานิ.

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อาปตฺตี อาปนฺโน โหติ. ตเมณฺ
โจเทติ สงฺฆเ วา สมฺพหฺลฺลา วา เอกปฺกฺคโล วา ‘สฺรตายสฺมา
เอวฺรฺปิ อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. โส สรฺมานเ ว เอวํ วเทติ ‘น โข
อหํ อวฺสุโส สรฺามิ เอวฺรฺปิ อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. ตสฺส สงฺฆเ
อมฺพหฺวินยํ เทติ. อธมฺมิกํ อมฺพหฺวินยสฺส ทานํ.

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อาปตฺตี อาปนฺโน โหติ. ตเมณฺ
โจเทติ สงฺฆเ วา สมฺพหฺลฺลา วา เอกปฺกฺคโล วา ‘สฺรตายสฺมา
เอวฺรฺปิ อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. โส สรฺมานเ ว เอวํ วเทติ ‘สรฺามิ
โข อหํ อวฺสุโส ยถาสฺปิณฺนเตนาติ. ตสฺส สงฺฆเ อมฺพหฺวินยํ
เทติ. อธมฺมิกํ อมฺพหฺวินยสฺส ทานํ.

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อาปตฺตี อาปนฺโน โหติ. ตเมณฺ
โจเทติ สงฺฆเ วา สมฺพหฺลฺลา วา เอกปฺกฺคโล วา ‘สฺรตายสฺมา
เอวฺรฺปิ อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. โส อนฺนํมตฺตโก อุมฺมตฺตกาลยํ
กโรติ ‘อหํปิ []’ เอวํ กโรมิ, ตุมฺเหปิ เอวํ กโรถ, มยฺหํปิ
เอตํ กปฺปติ, ตุมฺหากมฺเปตํ กปฺปตฺตีติ. ตสฺส สงฺฆเ อมฺพหฺวินยํ
เทติ. อธมฺมิกํ อมฺพหฺวินยสฺส ทานํ. อิมานิ ตีณิ อธมฺมิกานิ
อมฺพหฺวินยสฺส ทานานิ.

[๑๙๙] กตมานิ ตีณิ ฐมิกานิ อมฺพหฺวินยสฺส ทานานิ.

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อุมฺมตฺตโก โหติ จิตฺตวิปริยาสกโต,
เตน อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุํ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ
โหติ ภาสิตปริกฺกนฺตํ. ตเมนํ โจเทติ สงฺฆเ วา สมฺพหฺลลา วา
เอกปฺกฺคโล วา 'สฺรตายสฺมา เอวฺรปฺปี อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. โส
อสรฺมานโ ว เอวํ วเทติ 'น โข อหํ อาวุโส สฺรามี เอวฺรปฺปี
อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. ตสฺส สงฺฆเ อมฺพหฺวินยํ เทติ. ฐมิกํ
อมฺพหฺวินยสฺส ทานํ.

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อุมฺมตฺตโก โหติ จิตฺตวิปริยาสกโต,
เตน อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุํ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ
โหติ ภาสิตปริกฺกนฺตํ. ตเมนํ โจเทติ สงฺฆเ วา สมฺพหฺลลา วา
เอกปฺกฺคโล วา 'สฺรตายสฺมา เอวฺรปฺปี อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. โส
อสรฺมานโ ว เอวํ วเทติ 'สฺรามี โข อหํ อาวุโส ยถาสฺสปีนฺนเตนาติ.
ตสฺส สงฺฆเ อมฺพหฺวินยํ เทติ. ฐมิกํ อมฺพหฺวินยสฺส ทานํ.

อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อุมฺมตฺตโก โหติ จิตฺตวิปริยาสกโต,
เตน อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุํ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ
โหติ ภาสิตปริกฺกนฺตํ. ตเมนํ โจเทติ สงฺฆเ วา สมฺพหฺลลา วา
เอกปฺกฺคโล วา 'สฺรตายสฺมา เอวฺรปฺปี อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ.
โส อุมฺมตฺตโก อุมฺมตฺตกาลยํ กโรติ 'อหฺมปิ เอวํ กโรมิ, ตุมฺเหปิ
เอวํ กโรถ, มยฺหฺมปิ เอตํ กปฺปติ, ตุมฺหากมฺเปตํ กปฺปตฺตีติ. ตสฺส
สงฺฆเ อมฺพหฺวินยํ เทติ. ฐมิกํ อมฺพหฺวินยสฺส ทานํ. อิมานิ
ตีณิ ฐมิกานิ อมฺพหฺวินยสฺส ทานานิติ.

๔. ปฏินฺญาตกรณ

[๒๐๐] เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อปฺปฏินฺญาเย
ภิกฺขุณฺํ กมฺมานิ กโรนฺติ ตชฺชเนยฺยปิ นียสฺสมปิ ปพฺพาชเนยฺยปิ
ปฏิสารณเนยฺยปิ อุกฺเขปนเนยฺยปิ. เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ เต
อชฺชฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
อปฺปฏินฺญาเย ภิกฺขุณฺํ กมฺมานิ กริสฺสนฺติ ตชฺชเนยฺยปิ นียสฺสมปิ
ปพฺพาชเนยฺยปิ ปฏิสารณเนยฺยปิ อุกฺเขปนเนยฺยปิ. อถ โข เต ภิกฺขุ
ภควโต เอตมตฺถํ อารોเจสฺสุ. “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ๔เปฯ “สจฺจํ
ภควาติ ๔เปฯ วิครหิตฺวา ฐมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
“น ภิกฺขเว อปฺปฏินฺญาเย ภิกฺขุณฺํ กมฺมํ กาทพฺพํ ตชฺชเนยฺยํ वा
นียสฺสํ वा ปพฺพาชเนยฺยํ वा ปฏิสารณเนยฺยํ वा อุกฺเขปนเนยฺยํ वा; โย
กเรยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๒๐๑] เอวํ โข ภิกฺขเว อฐมฺมิกํ โหติ ปฏินฺญาตกรณ, เอวํ
ฐมฺมิกํ. กถญฺจ ภิกฺขเว อฐมฺมิกํ โหติ ปฏินฺญาตกรณ.

ภิกฺขุ ปาราชิกํ อชฺชฌาปนฺโน โหติ. ตเมनํ โจเทติ สงฺฆो वा
สมฺพหฺสุลา वा เอกปฺุคฺคโล वा ‘ปาราชิกํ อายสฺมา อชฺชฌาปนฺโนติ.
โส เอวํ วเทติ ‘น โข อหํ อาวุโส ปาราชิกํ อชฺชฌาปนฺโน,
สงฺฆาทีเสสํ อชฺชฌาปนฺโนติ. ตํ สงฺฆो สงฺฆาทีเสเสน กาเรติ,
อฐมฺมิกํ ปฏินฺญาตกรณ.

ภิกฺขุ ปาราชิกํ อชฺชฌาปนฺโน โหติ. ตเมนํ โจเทติ สงฺฆो वा
สมฺพหฺสุลา वा เอกปฺุคฺคโล वा ‘ปาราชิกํ อายสฺมา อชฺชฌาปนฺโนติ.
โส เอวํ วเทติ ‘น โข อหํ อาวุโส ปาราชิกํ อชฺชฌาปนฺโน,
มฺลลจฺฉยํ อชฺชฌาปนฺโนติ. ตํ สงฺฆอ มฺลลจฺฉเยน กาเรติ, อฐมฺมิกํ
ปฏินฺญาตกรณ.

ภิกขุ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโน โหติ. ตเมณฺ ใจเทติ สงฺฆเ ว
 สมฺพหุลา วา เอกปฺกฺคโล วา ‘ปาราชิกํ อายสฺมา อชฺฌาปนฺโนติ.
 โส เอวํ วเทติ ‘น โข อหํ อาวุโส ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโน,
 ปาจิตฺติยํ อชฺฌาปนฺโนติ. ตํ สงฺฆเ ปาจิตฺติเยน กาเรติ, อธมฺมิกํ
 ปฏินฺนยาตกรณํ.

ภิกขุ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโน โหติ. ตเมณฺ ใจเทติ สงฺฆเ ว
 สมฺพหุลา วา เอกปฺกฺคโล วา ‘ปาราชิกํ อายสฺมา อชฺฌาปนฺโนติ.
 โส เอวํ วเทติ ‘น โข อหํ อาวุโส ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโน,
 ปาฏิเทสนียํ อชฺฌาปนฺโนติ. ตํ สงฺฆเ ปาฏิเทสนีเยน กาเรติ,
 อธมฺมิกํ ปฏินฺนยาตกรณํ.

ภิกขุ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโน โหติ. ตเมณฺ ใจเทติ สงฺฆเ ว
 สมฺพหุลา วา เอกปฺกฺคโล วา ‘ปาราชิกํ อายสฺมา อชฺฌาปนฺโนติ.
 โส เอวํ วเทติ ‘น โข อหํ อาวุโส ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโน,
 ทุกกฺกํ อชฺฌาปนฺโนติ. ตํ สงฺฆเ ทุกกฺกเณน กาเรติ, อธมฺมิกํ
 ปฏินฺนยาตกรณํ.

ภิกขุ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโน โหติ. ตเมณฺ ใจเทติ สงฺฆเ ว
 สมฺพหุลา วา เอกปฺกฺคโล วา ‘ปาราชิกํ อายสฺมา อชฺฌาปนฺโนติ.
 โส เอวํ วเทติ ‘น โข อหํ อาวุโส ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโน,
 ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺโนติ. ตํ สงฺฆเ ทุพฺภาสิตเณน กาเรติ, อธมฺมิกํ
 ปฏินฺนยาตกรณํ.

ภิกขุ สงฺฆาทีเสสํ อชฺฌาปนฺโน ๔เปยฺย ฤๅลลจฺจยํ ๔เปยฺย
 ปาจิตฺติยํ ๔เปยฺย ปาฏิเทสนียํ ๔เปยฺย ทุกกฺกํ ๔เปยฺย ทุพฺภาสิตํ
 อชฺฌาปนฺโน โหติ. ตเมณฺ ใจเทติ สงฺฆเ ว สมฺพหุลา วา

เอกปุคฺคโล วา ‘ทุพฺภาสิตํ อายสฺมา อชฺฌาปนฺโนติ. โส เอวํ
วเทติ ‘น โข อหํ อามวฺโส ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺโน, ปาราชิกํ
อชฺฌาปนฺโนติ. ตํ สงฺฆเ ปาราชิกเณ กาเรติ, อธมมิกํ
ปฏินฺญาตกรณ.

ภิกฺขุ ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺโน โหติ. ตเมนํ โจเทติ สงฺฆเ วา
สมฺพหฺสุลา วา เอกปุคฺคโล วา ‘ทุพฺภาสิตํ อายสฺมา อชฺฌาปนฺโนติ.
โส เอวํ วเทติ ‘น โข อหํ อามวฺโส ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺโน,
สงฺฆาติเสสํ ๔เปยฺย ๓ลฺลจฺจยํ ๔เปยฺย ปาจิตฺตียํ ๔เปยฺย ปาฏิเทสนียํ
๔เปยฺย ทุกฺกณฺทํ อชฺฌาปนฺโนติ. ตํ สงฺฆเ ทุกฺกณฺเณ กาเรติ, อธมมิกํ
ปฏินฺญาตกรณ. เอวํ โข ภิกฺขเว อธมมิกํ โหติ ปฏินฺญาตกรณ.

กถณฺจ ภิกฺขเว ธมฺมิกํ โหติ ปฏินฺญาตกรณ. ภิกฺขุ ปาราชิกํ
อชฺฌาปนฺโน โหติ. ตเมนํ โจเทติ สงฺฆเ วา สมฺพหฺสุลา วา
เอกปุคฺคโล วา ‘ปาราชิกํ อายสฺมา อชฺฌาปนฺโนติ. โส เอวํ
วเทติ ‘อามวฺโส’ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโนติ. ตํ สงฺฆเ ปาราชิกเณ
กาเรติ, ธมฺมิกํ ปฏินฺญาตกรณ.

ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสํ ๔เปยฺย ๓ลฺลจฺจยํ ๔เปยฺย ปาจิตฺตียํ ๔เปยฺย
ปาฏิเทสนียํ ๔เปยฺย ทุกฺกณฺทํ ๔เปยฺย ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺโน
โหติ. ตเมนํ โจเทติ สงฺฆเ วา สมฺพหฺสุลา วา เอกปุคฺคโล วา
‘ทุพฺภาสิตํ อายสฺมา อชฺฌาปนฺโนติ. โส เอวํ วเทติ ‘อามวฺโส
ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺโนติ. ตํ สงฺฆเ ทุพฺภาสิตเณ กาเรติ, ธมฺมิกํ
ปฏินฺญาตกรณ. เอวํ โข ภิกฺขเว ธมฺมิกํ โหติ ปฏินฺญาตกรณ.

๕. เยภุยฺยสิกา

[๒๐๒] เตน โข ปน สมเยน ภิกขุ สงฺฆมชฺเฌ ภนฺตชนฺชาตา
กลหฺชาตา วิวาทาปนฺนา อณฺณมณฺณํ มุขสฺสดีหิ วิตุเทฺนตา^๑ วิหรนฺติ,
น สกฺโกนฺติ ตํ อธิกรณํ รูปสเมตฺตํ. เต ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสุ. “อนุชานามิ ภิกฺขเว เอวรูปํ อธิกรณํ เยภุยฺยสิกาย
รูปสเมตฺตํ. ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกขุ สลากคาหาปโก
สมฺมณฺนิตพฺโพ; โย น จนฺทาคตฺถิ คจฺเจยฺย, น โทสาคตฺถิ คจฺเจยฺย,
น โมหาคตฺถิ คจฺเจยฺย, น ภยาคตฺถิ คจฺเจยฺย, คหิตาคหิตญฺจ
ชาเนยฺย. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมณฺนิตพฺโพ. ปจฺมํ ภิกขุ
ยาจิตพฺโพ, ยาจิตฺวา พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพเลน สงฺโฆ
ณฺาเปตพฺโพ

[๒๐๓] ‘สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกลํ,
สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ สลากคาหาปกํ สมฺมณฺเนยฺย; เอสา ญตฺติ.

สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ
สลาภคาหาปกํ สมฺมณฺนติ, ยสฺสายสฺมโต ขมติ อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกฺขุโน สลาภคาหาปกสฺส สมฺมติ, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ,
โส ภาเสยฺย.

สมฺมโต สงฺเขน อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ สลาภคาหาปโก, ขมติ
สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺหิ. เอวเมตฺถิ ธารยามีติ.

[๒๐๔] ทสฺยิเม ภิกฺขเว อธฺมมิกา สลาภคาหา, ทส ขมมิกา.
กตเม ทส อธฺมมิกา สลาภคาหา. โอรัมตฺตกญฺจ อธิกรณํ โหติ,

น จ คติคตํ โหติ, น จ สริตสาริตํ โหติ, ชานาติ 'อธมฺมวาที
พหุตรราติ, 'อปฺเปวณาม อธมฺมวาที พหุตรรา อสฺสฺสูติ, ชานาติ
'สงฺโฆ ภิกฺขุสฺสตีติ, 'อปฺเปวณาม สงฺโฆ ภิกฺขุเชยฺยาติ, อธมฺเมน
คณฺหนฺติ, วคฺคา คณฺหนฺติ, น จ ยถาทิฏฺฐิยา คณฺหนฺติ. อีเม
ทส อธมฺมิกา สลากคาคาหา.

กตเม ทส ธมฺมิกา สลากคาคาหา. น จ โอรัมตฺตํ อธิกรณํ
โหติ, คติคตญฺจ โหติ, สริตสาริตญฺจ โหติ, ชานาติ 'ธมฺมวาที
พหุตรราติ, 'อปฺเปวณาม ธมฺมวาที พหุตรรา อสฺสฺสูติ, ชานาติ "สงฺโฆ
น ภิกฺขุสฺสตีติ, 'อปฺเปวณาม สงฺโฆ น ภิกฺขุเชยฺยาติ, ธมฺเมน
คณฺหนฺติ, สมคฺคา คณฺหนฺติ, ยถาทิฏฺฐิยา จ คณฺหนฺติ. อีเม ทส
ธมฺมิกา สลากคาคาหาติ.

๖. ตสฺสปาปิยสิกา

[๒๐๕] เตน ไช ปน สมเยน อฺปวาโพ^๑ ภิกฺขุ สงฺฆมฺมชฺเฌ
อาปตฺติยา อนุยฺยชฺชียมาโน อวชานิตฺวา ปฏฺฐิชานาติ, ปฏฺฐิชาเนตฺวา
อวชานาติ, อญฺเฌน อญฺเฌํ ปฏฺฐิจฺจติ, สมฺปชานมฺุสา ภาสตี. เย เต
ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ เต อฺชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ "กถํ หิ
นาม อฺปวาโพ ภิกฺขุ สงฺฆมฺมชฺเฌ อาปตฺติยา อนุยฺยชฺชียมาโน
อวชานิตฺวา ปฏฺฐิชาเนตฺวา, ปฏฺฐิชาเนตฺวา อวชานิสฺสตี, อญฺเฌน
อญฺเฌํ ปฏฺฐิจฺจิสฺสตี, สมฺปชานมฺุสา ภาสิสฺสตีติ. อถ ไช เต ภิกฺขุ
ภควโต เอตมตฺถํ อารุจฺเจสฺสุ. "สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ๔เปฯ "สจฺจํ
ภควาติ ๔เปฯ วิครหิตฺวา ธมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ จ. อฺปวาพฺโ, อ. อฺวาโพ, เอมฺปฺริ.

“เตนहि ภิกขเว สงฺฆเ อูปวาพสฺส ภิกขุโน ตสฺสปาปิยสิกาगम्म”^๑
 กโรตุ. เอวญจ ปน ภิกขเว กาดพฺพ. ปจम् อูปวาโ พ ภิกขุ
 โจเทตพฺโพ, โจเทตฺวา สาเรตพฺโพ, สาเรตฺวา อาปตฺติ อโรเปตพฺพา;
 อาปตฺติ อโรเปตฺวา พยตฺเตน ภิกขุนา ปฏิพเลน สงฺฆเ
 ฌาเปตพฺโพ

[๒๐๖] ‘สุณาทู เม ภนฺเต สงฺฆเ, อยฺ อูปวาโ ภิกขุ
 สงฺฆมชฺเฌ อาปตฺติยา อนฺยุญฺชียมาโน อวชานิตฺวา ปฏิชานาติ,
 ปฏิชานิตฺวา อวชานาติ, อญฺเณน อญฺญํ^๒ ปฏิจรติ, สมปชานมุสา
 ภาสติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลํ, สงฺฆเ อูปวาพสฺส ภิกขุโน
 ตสฺสปาปิยสิกาगम्म กเรยฺย; เอสา ฌตฺติ.

สุณาทู เม ภนฺเต สงฺฆเ, อยฺ อูปวาโ ภิกขุ สงฺฆมชฺเฌ
 อาปตฺติยา อนฺยุญฺชียมาโน อวชานิตฺวา ปฏิชานาติ, ปฏิชานิตฺวา
 อวชานาติ, อญฺเณน อญฺญํ ปฏิจรติ, สมปชานมุสา ภาสติ. สงฺฆเ
 อูปวาพสฺส ภิกขุโน ตสฺสปาปิยสิกาगम्म กโรติ. ยสฺสายสฺมโต
 ขมติ อูปวาพสฺส ภิกขุโน ตสฺสปาปิยสิกาगम्मสฺส กรณํ, โส
 ตฺถุณหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺฐิตยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ๕เปยฺ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
 ๕เปย

กตํ สงฺฆเณ อูปวาพสฺส ภิกขุโน ตสฺสปาปิยสิกาगम्म, ขมติ
 สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถุณหิ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

[๒๐๗] ปญฺจิมานิ ภิกขเว ฌมฺมิกานิ ตสฺสปาปิยสิกาगम्मสฺส
 กรณานิ; อสฺสจิจิ จ โหติ, อลชฺชิจิ จ, สานฺนวาทิ จ, ตสฺส สงฺฆเ

^๑ เท.,อิ. ตสฺสปาปิยสิกาगम्म

^๒ ส.,ฉ.,เท. อญฺเณนญฺญํ

ตสฺสปาปิยสิกาภมฺมํ กโรติ, ฐมฺเมน สมคฺเคน. อิมานิ โข ภิกฺขเว
ปญฺจ ฐมฺมิกานิ ตสฺสปาปิยสิกาภมฺมสฺส กรณานิ.

อธมฺมกมฺมทฺวาทสํ

[๒๐๘] ตีหิ ภิกฺขเว อํฺเคหิ สมฺนํนาคตํ ตสฺสปาปิยสิกาภมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อสมฺมุขา
กตํ โหติ, อปฺปฏฺฐิจฺฉา กตํ โหติ, อปฺปฏฺฐิณฺณาย กตํ โหติ. อิมานิ
โข ภิกฺขเว ตีหํเคหิ สมฺนํนาคตํ ตสฺสปาปิยสิกาภมฺมํ อธมฺม-
กมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ ฯเปฯ

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหํเคหิ สมฺนํนาคตํ ตสฺสปาปิยสิกาภมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ; อาปตฺตํ
อนาโรเปตฺวา กตํ โหติ, อฐมฺเมน กตํ โหติ, วคฺเคน กตํ โหติ.
อิมานิ โข ภิกฺขเว ตีหํเคหิ สมฺนํนาคตํ ตสฺสปาปิยสิกาภมฺมํ
อธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ อวินยกมฺมญฺจ ทฺวูปสนฺตญฺจ.

ฐมฺมกมฺมทฺวาทสํ

[๒๐๙] ตีหิ ภิกฺขเว อํฺเคหิ สมฺนํนาคตํ ตสฺสปาปิยสิกาภมฺมํ
ฐมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สฺวูปสนฺตญฺจ; สมฺมุขา กตํ
โหติ, ปฏฺฐิจฺฉา กตํ โหติ, ปฏฺฐิณฺณาย กตํ โหติ. อิมานิ โข
ภิกฺขเว ตีหํเคหิ สมฺนํนาคตํ ตสฺสปาปิยสิกาภมฺมํ ฐมฺมกมฺมญฺเจว
โหติ วินยกมฺมญฺจ สฺวูปสนฺตญฺจ ฯเปฯ

อปเรหิปี ภิกฺขเว ตีหํเคหิ สมฺนํนาคตํ ตสฺสปาปิยสิกาภมฺมํ
ฐมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สฺวูปสนฺตญฺจ; อาปตฺตํ
อาโรเปตฺวา กตํ โหติ, ฐมฺเมน กตํ โหติ, สมคฺเคน กตํ โหติ.

อิมะหิ โข ภิกขเว ตีหังคะหิ สมณุนาคตัง ตสฺสปาปิยสีกาทมมัม
ธมฺมกมฺมญฺเจว โหติ วินยกมฺมญฺจ สฺวูปสนฺตญฺจ.

อากงฺขมานนุกกั

[๒๑๐] ตีหิ ภิกขเว อังคะหิ สมณุนาคตสฺส ภิกขุโน อากงฺขมานโน
สงฺโฆ ตสฺสปาปิยสีกาทมมัม กเรยฺย; ภาณฺฑนการโก โหติ กลหการโก
วิวาทการโก ภสฺสการโก สงฺฆะ อธิกรณการโก, พาลโ หติ
อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทานโน, คิหิสฺสญฺโจ วิหฺรติ อนนฺุโลมิเกหิ
คิหิสฺสคฺเคหิ. อิมะหิ โข ภิกขเว ตีหังคะหิ สมณุนาคตสฺส ภิกขุโน
อากงฺขมานโน สงฺโฆ ตสฺสปาปิยสีกาทมมัม กเรยฺย. (๑)

อปเรหิปี ภิกขเว ตีหังคะหิ สมณุนาคตสฺส ภิกขุโน อากงฺขมานโน
สงฺโฆ ตสฺสปาปิยสีกาทมมัม กเรยฺย; อธิสึเล สีลวิปฺนโน โหติ,
อชฺฌาจาเร อาจารวิปฺนโน โหติ, อติทิกฺขุจฺยา ทิกฺขุวิปฺนโน โหติ.
อิมะหิ โข ภิกขเว ๔เปยฺย (๒)

อปเรหิปี ภิกขเว ๔เปยฺย พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสตี, ธมฺมสฺส
อวณฺณํ ภาสตี, สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสตี. อิมะหิ โข ภิกขเว
ตีหังคะหิ สมณุนาคตสฺส ภิกขุโน อากงฺขมานโน สงฺโฆ ตสฺส-
ปาปิยสีกาทมมัม กเรยฺย. (๓)

ติณฺณํ ภิกขเว ภิกขุโน อากงฺขมานโน สงฺโฆ ตสฺสปาปิยสีกาทมมัม
กเรยฺย; เอโก ภาณฺฑนการโก โหติ กลหการโก วิวาทการโก
ภสฺสการโก สงฺฆะ อธิกรณการโก, เอโก พาลโ หติ อพฺยตฺโต
อาปตฺติพฺหุโล อนปทานโน, เอโก คิหิสฺสญฺโจ วิหฺรติ อนนฺุโลมิเกหิ
คิหิสฺสคฺเคหิ. อิมะสํ โข ภิกขเว ตินฺณํ ภิกขุโน อากงฺขมานโน
สงฺโฆ ตสฺสปาปิยสีกาทมมัม กเรยฺย. (๔)

อปเรสมปิ ภิกฺขเว ตินฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺโฆ
ตสฺสปาปิยสีกาทมมํ กเรยฺย; เอโก อธิสฺสเล สิลวิปฺนโน โหติ, เอโก
อชฺฌาจาเร อากาโรวิปฺนโน โหติ, เอโก อติทิกฺขุจฺยา ทิกฺขุวิปฺนโน
โหติ, อิมํสํ โข ภิกฺขเว ๔เปฯ (๕)

อปเรสมปิ ภิกฺขเว ๔เปฯ เอโก พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสตี,
เอโก ฐมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสตี, เอโก สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสตี.
อิมํสํ โข ภิกฺขเว ตินฺณํ ภิกฺขุํ อากงฺขมาโน สงฺโฆ
ตสฺสปาปิยสีกาทมมํ กเรยฺย. (๖)

อฏฺฐารสวตฺตํ

[๒๑๑] “เตน^๑ ตสฺสปาปิยสีกาทมมกเตน ภิกฺขเว^๒ ภิกฺขุณา
สมฺมา วตฺติตพฺพํ. ตตฺรารยํ สมฺมาวตฺตนา. น อุปสมฺปาเทตพฺพํ,
น นิสฺสโย ทาทพฺโพ, น สามเณโร อุปฺภุจฺจาเปตพฺโพ, น
ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตติ สาทิตพฺพา, สมฺมเตนปิ ภิกฺขุณิโย น
โอวทิตพฺพา ๔เปฯ น ภิกฺขุ^๓ ภิกฺขุหิ สมฺปโยเชตพฺพนฺติ. อถโข
สงฺโฆ อุปวาพสฺส ภิกฺขุโน ตสฺสปาปิยสีกาทมมํ อกาสิ.

๗. ตินวตถารโก^๔

[๒๑๒] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุํ ภาณฺทณฺชาตานิ
กลฺหาตานิ วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสามณฺกํ อชฺฌาจิณฺณํ

หมตอายุ 26/05/2566

^๑ จ.,อ.,มหา. อยู่ ปาโจ น ทิสฺสติ.

^๓ ส.,จ.,เท.,อ.,มหา. อยู่ ปาโจ น ทิสฺสติ.

^๒ อ. อยู่ ปาโจ น ทิสฺสติ.

^๔ ส.,เท. ตินวตถารกํ

โหติ ภาสิตปริกุกนตํ. อถโข เตสํ ภิกขุณฺเณ เตตทโหสิ “อมุหากํ โข ภณฺฑนชาตานิ กลหชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสามณฺกํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกุกนตํ, สเจ มยฺ อิมานิ อาปตฺตํ อญฺญมณฺณํ กาเรสฺสาม,^๑ ลียาปิ ตํ อธิกรณํ กกฺขพตาย วาพตาย^๒ เกทาย ลํวตฺเตยฺย, กถํ นุ โข อมฺเหติ ปฏฺฐิพฺชิตพฺพนฺติ. ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสสุ.

“อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกขุณฺเณ ภณฺฑนชาตานิ กลหชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสามณฺกํ อชฺฌาจิณฺณํ โหติ ภาสิตปริกุกนตํ. ตตฺตร เจ ภิกฺขเว^๓ ภิกขุณฺเณ เอวํ โหติ ‘อมุหากํ โข ภณฺฑนชาตานิ กลหชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสามณฺกํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกุกนตํ, สเจ มยฺ อิมานิ อาปตฺตํ อญฺญมณฺณํ กาเรสฺสาม, ลียาปิ ตํ อธิกรณํ กกฺขพตาย วาพตาย เกทาย ลํวตฺเตยฺยาติ. อนฺุชานามิ ภิกฺขเว เอวรูปํ อธิกรณํ ติณฺวตฺถารเกน วูปสเมตฺตุ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว วูปสเมตพฺพํ. สพฺเพเหว เอกชฺฌํ สนฺนิปตฺติพฺพํ, สนฺนิปตฺติวา พยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺฐิพฺเลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

‘สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อมุหากํ ภณฺฑนชาตานิ กลหชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสามณฺกํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกุกนตํ. สเจ มยฺ อิมานิ อาปตฺตํ อญฺญมณฺณํ กาเรสฺสาม, ลียาปิ ตํ อธิกรณํ กกฺขพตาย วาพตาย เกทาย ลํวตฺเตยฺย. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ, สงฺโฆ อิมํ อธิกรณํ ติณฺวตฺถารเกน วูปสเมยฺย จเปตฺวา อุลลวชฺช^๔ จเปตฺวา คิหิปปิฏฺฐิตฺตนฺติ. เอกโต-

^๑ ๒๖/๐๕/๒๕๖๖

๑. กาเรยฺยํ, เอวมุปริปิ. ^๒ ส.,ฉ.,เท.,อิ. กกฺขพตฺตาย วาพตฺตาย, เอวมุปริปิ.

^๓ ส.,ฉ.,เท.,อิ.,มหา. อยํ ปาโจ น ทิสฺสติ, เอวมุปริปิ.

^๔ อ. อุลลวชฺช

ปฏิกิภาณํ ภิกขุณฺํ พยตฺเตน ภิกขุณา ปฏีพเลน สโก ปกฺโข
ฌาเปตพฺโพ

‘สฺนฺนํตุ เม อายสฺมนฺตา, อมฺหากํ ภณฺฺชนชาตานิ กลฺหชาตานิ
วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสสามณฺกํ อชฺฌมาจิณฺณํ ภาสิตปฺริกฺกนฺตํ.
สเจ มยํ อิมานิ อาปตฺตํอิหิ อญฺญมมญฺญํ กาเรสฺสสาม, ลียาปิ ตํ
อิทฺธิกรณํ กกฺขพตาย วาพตาย เกทาย ลํวตฺเตยฺย. ยทายสฺมนฺตานํ
ปตฺตกกลลํ, อหํ, ยา เจว อายสฺมนฺตานํ อาปตฺติ, ยา จ อตฺตโน
อาปตฺติ, อายสฺมนฺตานญฺเจว อตฺถาย อตฺตโน จ อตฺถาย สงฺฆ-
มชฺฌเม ตินวตถการเกน เทเสยฺยํ จเปตฺวา ญฺลลวชฺชํ จเปตฺวา
คิหิปฏีสํยตฺตนฺติ.

อถาปเรสํ เอกโตปฏิกิภาณํ ภิกขุณฺํ พยตฺเตน ภิกขุณา ปฏีพเลน
สโก ปกฺโข ฌาเปตพฺโพ

‘สฺนฺนํตุ เม อายสฺมนฺตา, อมฺหากํ ภณฺฺชนชาตานิ กลฺหชาตานิ
วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสสามณฺกํ อชฺฌมาจิณฺณํ ภาสิตปฺริกฺกนฺตํ.
สเจ มยํ อิมานิ อาปตฺตํอิหิ อญฺญมมญฺญํ กาเรสฺสสาม, ลียาปิ ตํ
อิทฺธิกรณํ กกฺขพตาย วาพตาย เกทาย ลํวตฺเตยฺย. ยทายสฺมนฺตานํ
ปตฺตกกลลํ, อหํ, ยา เจว อายสฺมนฺตานํ อาปตฺติ, ยา จ อตฺตโน
อาปตฺติ, อายสฺมนฺตานญฺเจว อตฺถาย อตฺตโน จ อตฺถาย สงฺฆ-
มชฺฌเม ตินวตถการเกน เทเสยฺยํ จเปตฺวา ญฺลลวชฺชํ จเปตฺวา
คิหิปฏีสํยตฺตนฺติ.

[๒๑๓] อถาปเรสํ เอกโตปฏิกิภาณํ ภิกขุณฺํ พยตฺเตน ภิกขุณา
ปฏีพเลน สงฺโข ฌาเปตพฺโพ

หมดอายุ 26/05/2566

‘สฺนฺนาตุ เม ภนฺเต สงฺโข, อมฺหากํ ภณฺฺชนชาตานิ กลฺหชาตานิ
วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสสามณฺกํ อชฺฌมาจิณฺณํ ภาสิตปฺริกฺกนฺตํ.

สเจ มยํ อิมาทิ อาปตฺตํ อญฺญมญฺญํ กาเรสฺสาม, สียาปิ ตํ
 อธิกรณํ กกฺขพตาย วาพตาย เกทาย สํวตฺเตยฺย. ยถิ สงฺฆสฺส
 ปตฺตกถลลํ, อหํ, ยา เจว อิมสํ อายสฺมนฺตานํ อาปตฺติ, ยา จ
 อตฺตโน อาปตฺติ อิมสญฺเจว อายสฺมนฺตานํ อตฺถาย อตฺตโน จ
 อตฺถาย สงฺฆมชฺเฌ ตินฺวตฺถารเกน เทเสยฺย จเปตฺวา ญฺลลวชฺช
 จเปตฺวา คิหิปปิฏฺฐํยฺตํ. เอสา ญตฺติ.

สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อมฺหากํ ภณฺทนนฺชาตานิ กลฺลชาตานิ
 วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสามณฺกํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกฺกนฺตํ.
 สเจ มยํ อิมาทิ อาปตฺตํ อญฺญมญฺญํ กาเรสฺสาม, สียาปิ ตํ
 อธิกรณํ กกฺขพตาย วาพตาย เกทาย สํวตฺเตยฺย. อหํ, ยา
 เจว อิมสํ อายสฺมนฺตานํ อาปตฺติ, ยา จ อตฺตโน อาปตฺติ,
 อิมสญฺเจว อายสฺมนฺตานํ อตฺถาย อตฺตโน จ อตฺถาย สงฺฆมชฺเฌ
 ตินฺวตฺถารเกน เทเสมิ จเปตฺวา ญฺลลวชฺช จเปตฺวา คิหิปปิฏฺฐํยฺตํ,
 ยสฺสายสฺมโต ขมติ อมฺหากํ อิมสํ อาปตฺตํ สงฺฆมชฺเฌ
 ตินฺวตฺถารเกน เทสฺนา จเปตฺวา ญฺลลวชฺช จเปตฺวา คิหิปปิฏฺฐํยฺตํ,
 โส ตฺถนฺทสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

เทสิตา อมฺหากํ อิมา อาปตฺติโย สงฺฆมชฺเฌ ตินฺวตฺถารเกน
 จเปตฺวา ญฺลลวชฺช จเปตฺวา คิหิปปิฏฺฐํยฺตํ, ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา
 ตฺถนฺทํ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

[๒๑๔] อถาปเรสํ เอกโตปฏิกานํ ภิกฺขุณํ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา
 ปฏิพฺเพลน สงฺโฆ ญาเปตพฺโพ

หมดอายุ 26/05/ สุนฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อมฺหากํ ภณฺทนนฺชาตานิ กลฺลชาตานิ
 วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสามณฺกํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกฺกนฺตํ.

สเจ มยํ อิมานิ อาปตฺตํ อญฺญมญฺญํ กาเรสฺสาม, ลียาปิ ตํ
 อธิกรณํ กกฺขพตาย วาพตาย เกทาย ลํวตฺเตยฺย. ยถิ สงฺฆสฺส
 ปตฺตกถลลํ, อหํ, ยา เจว อิมสํ อายสฺมนฺตานํ อาปตฺติ, ยา จ
 อตฺตโน อาปตฺติ, อิมสญฺเจว อายสฺมนฺตานํ อตฺถาย อตฺตโน จ
 อตฺถาย สงฺฆมชฺเฌ ตินวตถการเกน เทเสยฺย จเปตฺวา ญฺลลวชฺช
 จเปตฺวา คิหิปปญฺิสํยุตฺตํ; เอสา ญตฺติ.

สุณาทู เม ภนฺเต สงฺโฆ, อมฺหากํ ภณฺทชนชาตานิ กลฺลชาตานิ
 วิวาทาปนฺนานิ วิหรตํ พหุํ อสฺสามณํ อชฺฌมาจิณฺณํ ภาสิตปริกฺกนฺตํ.
 สเจ มยํ อิมานิ อาปตฺตํ อญฺญมญฺญํ กาเรสฺสาม, ลียาปิ ตํ
 อธิกรณํ กกฺขพตาย วาพตาย เกทาย ลํวตฺเตยฺย. อหํ, ยา
 เจว อิมสํ อายสฺมนฺตานํ อาปตฺติ, ยา จ อตฺตโน อาปตฺติ,
 อิมสญฺเจว อายสฺมนฺตานํ อตฺถาย อตฺตโน จ อตฺถาย สงฺฆมชฺเฌ
 ตินวตถการเกน เทเสมิ จเปตฺวา ญฺลลวชฺช จเปตฺวา คิหิปปญฺิสํยุตฺตํ,
 ยสฺสา ยสฺมา โต ชมติ อมฺหากํ อิมาสํ อาปตฺตํ สงฺฆมชฺเฌ
 ตินวตถการเกน เทสฺนา จเปตฺวา ญฺลลวชฺช จเปตฺวา คิหิปปญฺิสํยุตฺตํ,
 โส ตฺถนฺทสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

เทสิตา อมฺหากํ อิมานิ อาปตฺติโย สงฺฆมชฺเฌ ตินวตถการเกน
 จเปตฺวา ญฺลลวชฺช จเปตฺวา คิหิปปญฺิสํยุตฺตํ, ชมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา
 ตฺถนฺทํ. เอวเมตํ ฐายามิตฺติ.

เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว เต ภิกฺขุ ตาหิ อาปตฺตํ วิญฺจิตา
 โหนฺติ จเปตฺวา ญฺลลวชฺช จเปตฺวา คิหิปปญฺิสํยุตฺตํ จเปตฺวา
 ทิฏฺฐาวิกรมํ จเปตฺวา, เยน ตตฺถ โหนฺตํ.

๘. อธิกรณ

[๒๑๕] เตน โข ปน สมเยน ภิกขุปี ภิกขุณี^๑ วิวทนต์, ภิกขุณีโยปี ภิกขุหิ วิวทนต์. จนนโปี ภิกขุ ภิกขุณีนํ อนุปชชช ภิกขุหิ สหุธี วิวทนต์, ภิกขุณีนํ ปกขํ คาเหติ. เย เต ภิกขุ อปปีจจนา ๔เปย เต อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม จนนโ ภิกขุ ภิกขุณีนํ อนุปชชช ภิกขุหิ สหุธี วิวทิสฺสตี, ภิกขุณีนํ ปกขํ คาเหสฺสตีติ. อถโโข เต ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ. “สจฺจํ กิร ภิกขเว ๔เปย “สจฺจํ ภควาติ ๔เปย วิครหิตฺวา ฌมฺมี กถํ กตฺวา ภิกขุ อามนฺเตสิ

“จตุตตาริมาณิ ภิกขเว อธิกรณานิ วิวาทาธิกรณํ อนุวาทาธิกรณํ อาปตฺตาธิกรณํ กิจจาธิกรณํ.

ตตฺถ กตมํ วิวาทาธิกรณํ. อีธ ปน^๒ ภิกขเว ภิกขุ วิวทนต์ ‘ฌมฺโมติ วา ‘อฌมฺโมติ วา, ‘วินโยติ วา ‘อวินโยติ วา, ‘ภาสิตํ ลปิตํ ตถาคเตนาติ วา ‘อภาสิตํ ลปิตํ ตถาคเตนาติ วา, ‘อาจิณฺณํ ตถาคเตนาติ วา ‘อนาจิณฺณํ ตถาคเตนาติ วา, ‘ปญฺณตฺตํ ตถาคเตนาติ วา ‘อปฺปญฺณตฺตํ ตถาคเตนาติ วา, ‘อาปตฺตีติ วา ‘อนาปตฺตีติ วา, ‘ลหุกา อาปตฺตีติ วา ‘ครุกา อาปตฺตีติ วา, ‘สาวเสสา อาปตฺตีติ วา ‘อนวเสสา อาปตฺตีติ วา, ‘ทุฏฺฐจุลฺลา อาปตฺตีติ วา ‘อทุฏฺฐจุลฺลา อาปตฺตีติ วา. ยํ ตตฺถ ภณฺฑนํ กลโห วิคฺคโห วิวาโท นานาวาโท อญฺญถาวาโท วิปจฺจตาย โวหาโร เมธคฺ;^๓ อิทํ วุจฺจติ วิวาทาธิกรณํ.

^๑ สී.,เท.,อ. ภิกขุหิ

^๒ อ. ปนสทฺโท น ทิสฺสตี.

^๓ อ. เมธกํ, เอวมุปริปี.

ตตถ กตมํ อนุวาทาธิกรณ์. อิท ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุ
อนุวทนต์ สิลวิปตฺติยา वा आचारविपत्तिยา वा विभूतिविपत्तिยา वा
आश्वविपत्तिยา वा. โย ตตถ อนุวาทो अनुवत्ता अनुल्लपना
अनुमाना अनुसम्पवङ्गता अपभुसुसहनता अनुफलप्पतान्ह; อิह
वुज्जति อนุวาทाธิกรณ์.

ตตถ กตมํ อาปตฺताธิกรณ์. ปญฺจปี อาปตฺติกฺขนฺธา
आपत्ताธิกรณ์, สत्तปี आपत्तिग़ख्या आपत्ताธิกรณ์; อิह
वुज्जति आपत्ताธิกรณ์.

ตตถ กตมํ กิจฺจาธิกรณ์. ยา สงฺฆสฺส กิจฺจยตา กรณียตา
อปโลกนकम्भं ँत्तिग़म्भं ँत्तिभूतिग़म्भं ँत्तिजत्तुत्तग़म्भं; อิह
वुज्जति กิจฺจาธิกรณ์.

[๒๑๖] วิวาทาธิกรณสฺส ก็ มุลล์. จ วิวาทมูลานิ วิวาทา-
ธิกรณสฺส มุลล์, ตีณปิ อकुสลมูลานิ วิวาทาธิกรณสฺส มุลล์; ตีณปิ
กุสลมูลานิ วิวาทาธิกรณสฺส มุลล์.

กตมานิ จ วิวาทมูลานิ วิวาทาธิกรณสฺส มุลล์. อิท ปน^๑
ภิกฺขเว^๒ ภิกฺขุ โกธโน โหติ อุปนาหิ. โย โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ
โกธโน โหติ อุปนาหิ; โส สत्ถริปิ อการโว วิหริติ อปฺปติสฺโส,
ธมฺเมปิ อการโว วิหริติ อปฺปติสฺโส, สงฺฆेปิ อการโว วิหริติ
อปฺปติสฺโส, สิกฺขายปิ น ปริปฺรการี^๓ โหติ. โย โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ
สत्ถริปิ^๔ อการโว วิหริติ อปฺปติสฺโส, ธมฺเมปิ อการโว วิหริติ

^๑ จ. เท. ๒๖/๑. ปนสฺสโก น ทิสฺสติ.

^๒ อ. ปน ภิกฺขเวติ อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

^๓ ส., จ., เท., อ. ปริปฺรการี, มหา. ปริปฺรการี, เอวมุปริปี.

^๔ อ. ปิสฺสโก น ทิสฺสติ, เอวมุปริปี.

อปปติสโส, สงฺฆะปิ อการโว วิหฺรติ อปปติสโส, สิกฺขายปิ น
 ปริปฺปรการี โหติ;^๑ โส สงฺฆะ วิวาทํ ชเนติ, โย^๒ โหติ วิวาทो
 พหุชนอหิตาย พหุชนอสฺสขาย^๓ พหุโน ชนสฺส อนตฺถาย อหิตาย
 ทุกฺขาย เทวมนุสฺसानํ. เอวรูปญฺเจ ตุมฺहे ภิกฺขเว วิวาทมฺหํ
 อชฺฌตฺตํ วา พหิทฺธา วา สมนุสฺสเสยฺยาถ, ตตฺร ตุมฺहे ภิกฺขเว
 ตสฺสเสว ปาปกสฺส วิวาทมฺหํสฺส ปหานาย วายเมยฺยาถ. เอวรูปญฺเจ
 ตุมฺहे ภิกฺขเว วิวาทมฺหํ อชฺฌตฺตํ วา พหิทฺธา วา น
 สมนุสฺสเสยฺยาถ, ตตฺร ตุมฺहे ภิกฺขเว ตสฺสเสว ปาปกสฺส วิวาทมฺหํสฺส
 อายตี อนวสฺสวาย ปฏิปชฺเชยฺยาถ. เอวเมตสฺส ปาปกสฺส
 วิวาทมฺหํสฺส ปหานํ โหติ. เอวเมตสฺส ปาปกสฺส วิวาทมฺหํสฺส
 อายตี อนวสฺสโว โหติ.

ปุณ จปริ ภิกฺขเว ภิกฺขุ มกฺขี โหติ ปพาสี ๔เปฯ อิสฺสุกิ
 โหติ มจฺฉรี ๔เปฯ สโจ โหติ มายาวี ๔เปฯ ปาปิจฺโณ โหติ
 มิจฺฉาทิกฺกฺขิ ๔เปฯ สนฺทิกฺกฺขิปรามาสี โหติ อาทานคาคี^๔ ทุปฺปญฺนิสฺสคฺคิ.
 โย โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ สนฺทิกฺกฺขิปรามาสี โหติ อาทานคาคี
 ทุปฺปญฺนิสฺสคฺคิ; โส สตฺถริปิ อการโว วิหฺรติ อปปติสโส, ฐมฺเมปิ
 อการโว วิหฺรติ อปปติสโส, สงฺฆะปิ อการโว วิหฺรติ อปปติสโส,
 สิกฺขายปิ น ปริปฺปรการี โหติ. โย โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ สตฺถริปิ
 อการโว วิหฺรติ อปปติสโส, ฐมฺเมปิ ๔เปฯ สงฺฆะปิ ๔เปฯ
 สิกฺขายปิ น ปริปฺปรการี โหติ; โส สงฺฆะ วิวาทํ ชเนติ, โย โหติ
 วิวาทो พหุชนอหิตาย พหุชนอสฺสขาย พหุโน ชนสฺส อนตฺถาย

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อิ. อยํ ปาโจ น ทิสฺสติ, เอวมฺปริปี.

^๒ เท.,อิ. โส

ส.,ฉ.,เท. พหุชนาหิตาย พหุชนาสฺสขาย, เอวมฺปริปี.

^๔ ส.,ฉ.,เท. อาทานคาคี, อิ. อาทานคาคี, มหา. อาทานคาคี, เอวมฺปริปี.

อหิตาย ทุกฺขาย เทวมนุสฺसानํ. เอวรูปญฺเจ ตุมฺहे ภิกฺขเว วิวาท-
มฺมํ อชฺฌตฺตํ วา พหิทฺธา วา สมนุสฺเสยฺยาถ, ตตฺร ตุมฺहे
ภิกฺขเว ตสฺสเสว ปาปกสฺส วิวาทมฺมสฺส ปหานาย วายเมยฺยาถ.
เอวรูปญฺเจ ตุมฺहे ภิกฺขเว วิวาทมฺมํ อชฺฌตฺตํ วา พหิทฺธา วา
น สมนุสฺเสยฺยาถ, ตตฺร ตุมฺहे ภิกฺขเว ตสฺสเสว ปาปกสฺส
วิวาทมฺมสฺส อายตี อนวสฺสวาย ปฏิปชฺเชยฺยาถ. เอวเมตสฺส
ปาปกสฺส วิวาทมฺมสฺส ปหานํ โหติ. เอวเมตสฺส ปาปกสฺส
วิวาทมฺมสฺส อายตี อนวสฺสโว โหติ; อิมานิ ฉ วิวาทมฺมลาภิ
วิวาทาธิกรณสฺส มฺมํ.

กตมานิ ตีณิ อุกุสลมฺมลาภิ วิวาทาธิกรณสฺส มฺมํ. อิทฺ ปน^๑
ภิกฺขเว^๒ ภิกฺขุ ลุทฺธจิตฺตา วิวทนต์ิ, ทฺวญฺจจิตฺตา วิวทนต์ิ,
มุพฺพหจิตฺตา วิวทนต์ิ 'ธมฺโมติ วา 'อธมฺโมติ วา, 'วินโยติ วา
'อวินโยติ วา, 'ภาสิตํ ลปิตํ ตถาคเตนาติ วา 'อภาสิตํ อลปิตํ
ตถาคเตนาติ วา, 'อาจิณฺณํ ตถาคเตนาติ วา 'อนาจิณฺณํ
ตถาคเตนาติ วา, 'ปญฺญตฺตํ ตถาคเตนาติ วา 'อปฺปญฺญตฺตํ
ตถาคเตนาติ วา, 'อาปตฺติตี วา 'อนาปตฺติตี วา, 'ลหฺกกา
อาปตฺติตี วา 'ครุกา อาปตฺติตี วา, 'สวเสสา อาปตฺติตี วา
'อนวเสสา อาปตฺติตี วา, 'ทฺวญฺจลฺลา อาปตฺติตี วา 'อทฺวญฺจลฺลา
อาปตฺติตี วา; อิมานิ ตีณิ อุกุสลมฺมลาภิ วิวาทาธิกรณสฺส มฺมํ.

กตมานิ ตีณิ กุสลมฺมลาภิ วิวาทาธิกรณสฺส มฺมํ. อิทฺ ปน
ภิกฺขเว ภิกฺขุ อลุทฺธจิตฺตา วิวทนต์ิ, อทฺวญฺจจิตฺตา วิวทนต์ิ, อมุพฺพห-
จิตฺตา วิวทนต์ิ 'ธมฺโมติ วา 'อธมฺโมติ วา, ๔เปฯ 'ทฺวญฺจลฺลา

^๑ มหา. ปนสทฺโท น ทิสฺสติ. ^๒ อ. ปน ภิกฺขเวติ ปาจา น ทิสฺสนฺติ, เอวมฺปรี.

อาปตตตีติ วา 'อทุญฺจุลลา อาปตตตีติ วา; อิมานิ ตีณิ กุสลมุลานิ
วิวาทาธิกรณสฺส มุลํ.

[๒๑๗] อนฺวาทาธิกรณสฺส ก็ มุลํ. ฉ อนฺวาทมุลานิ
อนฺวาทาธิกรณสฺส มุลํ, ตีณิปี อกุสลมุลานิ อนฺวาทาธิกรณสฺส
มุลํ, ตีณิปี กุสลมุลานิ อนฺวาทาธิกรณสฺส มุลํ. กาโยปี
อนฺวาทาธิกรณสฺส มุลํ, วาจาปี อนฺวาทาธิกรณสฺส มุลํ.

กตมานิ ฉ อนฺวาทมุลานิ อนฺวาทาธิกรณสฺส มุลํ. อิท ปน
ภิกฺขเว ภิกฺขุ โกธโน โหติ อุปนาหี. โย โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ
โกธโน โหติ อุปนาหี; โส สตุถริปี อการโว วิหริติ อปฺปติสฺโส,
ธมฺเมปี อการโว วิหริติ อปฺปติสฺโส, สงฺฆेปี อการโว วิหริติ
อปฺปติสฺโส, สิกฺขายปี น ปริปฺปรีการี โหติ. โย โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ
สตุถริปี อการโว วิหริติ อปฺปติสฺโส, ธมฺเมปี อการโว วิหริติ
อปฺปติสฺโส, สงฺฆेปี อการโว วิหริติ อปฺปติสฺโส, สิกฺขายปี น
ปริปฺปรีการี โหติ; โส สงฺฆเ อนฺวาทํ ชเนติ, โย โหติ อนฺวาทो
พหุชนอหิตาย พหุชนอสุขาย พหุโน ชนสฺส อนตฺถาย อหิตาย
ทุกฺขาย เทวมนุสฺसानํ. เอวรูปญฺเจ ตุมฺहे ภิกฺขเว อนฺวาทมุลํ
อชฺฉตฺตํ วา พหิทฺธา วา สมนุปสฺเสยฺยาถ, ตตฺร ตุมฺहे ภิกฺขเว
ตสฺสเว ปาปกสฺส อนฺวาทมุลสฺส ปหานาย วายเมยฺยาถ. เอวรูปญฺเจ
ตุมฺहे ภิกฺขเว อนฺวาทมุลํ อชฺฉตฺตํ วา พหิทฺธา วา น
สมนุปสฺเสยฺยาถ, ตตฺร ตุมฺहे ภิกฺขเว ตสฺสเว ปาปกสฺส
อนฺวาทมุลสฺส อายตี อนวสฺสวาย ปฏฺวิปชฺเชยฺยาถ. เอวเมตสฺส
ปาปกสฺส อนฺวาทมุลสฺส ปหานํ โหติ. เอวเมตสฺส ปาปกสฺส
อนฺวาทมุลสฺส อายตี อนวสฺสโว โหติ.

ปฺน จปรี ภิกฺขเว ภิกฺขุ มกฺขี โหติ ปพาสี ๔เปฯ อิสฺสูกี
 โหติ มจฺฉรี ๔เปฯ สโจ โหติ มายาวี ๔เปฯ ปาปิจฺโณ โหติ
 มิจฺฉาทิกฺขุ ๔เปฯ สนฺทิภฺจิปฺรามาสี โหติ อาทานคาคี ทุปฺปญฺนิสฺสคฺคี.
 โย โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ สนฺทิภฺจิปฺรามาสี โหติ อาทานคาคี
 ทุปฺปญฺนิสฺสคฺคี; โส สตฺถริปิ อคารโว วิหฺรติ อปฺปติสฺโส, ฐมฺเมปิ
 ๔เปฯ สงฺฆเมปิ อคารโว วิหฺรติ อปฺปติสฺโส, สิग्ฆายปิ น
 ปริปฺปรีการี โหติ. โย โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ สตฺถริปิ อคารโว วิหฺรติ
 อปฺปติสฺโส, ฐมฺเมปิ ๔เปฯ สงฺฆเมปิ ๔เปฯ สิग्ฆายปิ น ปริปฺปรีการี
 โหติ; โส สงฺฆเ อนฺวาทํ ชเนติ, โย โหติ อนฺวาทो พหุชนอหิตาย
 พหุชนอสฺสขาย พหุโน ชนสฺส อนตฺถาย อหิตาย ทฺกฺขาย เทว-
 มนุสฺसानํ. เอวฺรปญฺเจ ตุมฺहे ภิกฺขเว อนฺวาทมฺมัลลํ อชฺฌตฺตํ วา
 พหิทฺธา วา สมนุปลฺเสยฺยาถ, ตตฺร ตุมฺहे ภิกฺขเว ตสฺสเว
 ปาปกสฺส อนฺวาทมฺมุลสฺส ปหานาย วายเมยฺยาถ. เอวฺรปญฺเจ
 ตุมฺहे ภิกฺขเว อนฺวาทมฺมัลลํ อชฺฌตฺตํ วา พหิทฺธา วา น
 สมนุปลฺเสยฺยาถ, ตตฺร ตุมฺहे ภิกฺขเว ตสฺสเว ปาปกสฺส
 อนฺวาทมฺมุลสฺส อายตี อนวสฺสวาย ปฏฺวิปชฺเชยฺยาถ. เอวเมตสฺส
 ปาปกสฺส อนฺวาทมฺมุลสฺส ปหานํ โหติ. เอวเมตสฺส ปาปกสฺส
 อนฺวาทมฺมุลสฺส อายตี อนวสฺสโว โหติ; อิมานิ จ อนฺวาทมฺมุลานิ
 อนฺวาทาธิกรณสฺส มฺล.

กตมานิ ตีณิ อกุสฺสมฺมุลานิ อนฺวาทาธิกรณสฺส มฺล. อิทฺ ปน
 ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุ ลุทฺธจิตฺตา อนฺวาทนฺติ, ทฺมฺมจิตฺตา อนฺวาทนฺติ,
 มุพฺพจิตฺตา อนฺวาทนฺติ สีลวิปตฺติยา วา อาจารวิปตฺติยา วา
 ทิฏฺฐิวิปตฺติยา วา อาชีววิปตฺติยา วา; อิมานิ ตีณิ อกุสฺสมฺมุลานิ
 อนฺวาทาธิกรณสฺส มฺล.

กตมานิ ตีณิ กุสลมูลานิ อนุวาทาธิกรณสุส มุลล์. อิธ ปน ภิกขเว ภิกขุ ภิกขุ อลฺหฺมจิตฺตา อนุวทนต์, อทฺฐจจิตฺตา อนุวทนต์, อมฺพหฺมจิตฺตา อนุวทนต์ สีลวิปตฺติยา वा อาจารย์วิปตฺติยา वा ทิฏฺฐิวิปตฺติยา वा อาชีวิวิปตฺติยา वा; อิมานิ ตีณิ กุสลมูลานิ อนุวาทาธิกรณสุส มุลล์.

กตโม จ^๑ กาโย อนุวาทาธิกรณสุส มุลล์. อิเธกจฺโจ ทุพฺพณฺโณ โหติ ทุทฺทสฺสีโก โอโกฏฺฐิมโก พหฺวาพาโห กาโน वा กุณิ वा ขณฺโห वा ปกฺขหโต वा, เยน นํ อนุวทนต์; อयํ กาโย อนุวาทาธิกรณสุส มุลล์.

กตมา จ^๑ วาจา อนุวาทาธิกรณสุส มุลล์. อิเธกจฺโจ ทุพฺพโจ โหติ มมฺมโน เอพฺพลวาโจ, ยาย นํ อนุวทนต์; อयํ วาจา อนุวาทาธิกรณสุส มุลล์.

[๒๑๘] อาปตฺตาธิกรณสุส ก็ มุลล์. จ อาปตฺติสมฺมุจฺจนา อาปตฺตาธิกรณสุส มุลล์, อตฺถาปตฺติ กายโต สมฺมุจฺจติ น วาจโต น จิตฺตโต, อตฺถาปตฺติ วาจโต สมฺมุจฺจติ น กายโต น จิตฺตโต, อตฺถาปตฺติ กายโต จ วาจโต จ สมฺมุจฺจติ น จิตฺตโต, อตฺถาปตฺติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺมุจฺจติ น วาจโต, อตฺถาปตฺติ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺมุจฺจติ น กายโต, อตฺถาปตฺติ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺมุจฺจติ; อิเม จ อาปตฺติสมฺมุจฺจนา อาปตฺตาธิกรณสุส มุลล์.

[๒๑๙] กิจฺจาธิกรณสุส ก็ มุลล์. กิจฺจาธิกรณสุส เอกํ มุลล์ สงฺฆเ.

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ. จสทโท น ทิสฺสติ.

[๒๒๐] วิวาทาธิกรณํ กุสลํ อกุสลํ อพฺยากตํ. วิวาทาธิกรณํ
สียา กุสลํ สียา อกุสลํ สียา อพฺยากตํ.

ตตฺถ กตมํ วิวาทาธิกรณํ อกุสลํ. อธิ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ
อกุสลจิตฺตา วิวทนต์ิ 'ธมฺโมติ วา 'อธมฺโมติ วา, ๔เปฯ 'ทุณฺณจฺจุลฺลา
อาปตฺตํติ วา 'อทุณฺณจฺจุลฺลา อาปตฺตํติ วา. ยํ ตตฺถ ภาณฺทณฺํ กลโห
วิคฺคโห วิวาทิ นานาวาทิ อณฺเณถาวาทิ วิปจฺจตาย โวหาโร
เมธคํ; อิทํ วุจฺจติ วิวาทาธิกรณํ อกุสลํ.^๑

ตตฺถ กตมํ วิวาทาธิกรณํ กุสลํ. อธิ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ
กุสลจิตฺตา วิวทนต์ิ 'ธมฺโมติ วา 'อธมฺโมติ วา, ๔เปฯ 'ทุณฺณจฺจุลฺลา
อาปตฺตํติ วา 'อทุณฺณจฺจุลฺลา อาปตฺตํติ วา. ยํ ตตฺถ ภาณฺทณฺํ กลโห
วิคฺคโห วิวาทิ นานาวาทิ อณฺเณถาวาทิ วิปจฺจตาย โวหาโร
เมธคํ; อิทํ วุจฺจติ วิวาทาธิกรณํ กุสลํ.

ตตฺถ กตมํ วิวาทาธิกรณํ อพฺยากตํ. อธิ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ
ภิกฺขุ^๒ อพฺยากตจิตฺตา วิวทนต์ิ 'ธมฺโมติ วา 'อธมฺโมติ วา ๔เปฯ
'ทุณฺณจฺจุลฺลา อาปตฺตํติ วา 'อทุณฺณจฺจุลฺลา อาปตฺตํติ วา. ยํ ตตฺถ
ภาณฺทณฺํ กลโห วิคฺคโห วิวาทิ นานาวาทิ อณฺเณถาวาทิ
วิปจฺจตาย โวหาโร เมธคํ; อิทํ วุจฺจติ วิวาทาธิกรณํ อพฺยากตํ.

[๒๒๑] อนฺวาทาธิกรณํ กุสลํ อกุสลํ อพฺยากตํ. อนฺวาทาธิกรณํ
สียา กุสลํ สียา อกุสลํ สียา อพฺยากตํ.

ตตฺถ กตมํ อนฺวาทาธิกรณํ อกุสลํ. อธิ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ
ภิกฺขุ อกุสลจิตฺตา อนฺวทนต์ิ สึลวิปตฺตํติ วา อจฺจารวิปตฺตํติ วา

^๑ ส.ณ.เท.,โปตฺถเกสฺส, ปรมํ กุสลํ อาคตํ, ปจฺจนา อกุสลํ อาคตํ, เอมฺบุปฺริปี.

^๒ ส.ณ.เท.,อิ.,มหา. อปฺ ปาโจ น ทิสฺสติ.

ทิฏฐิวิปตติยา วา อาชีวิวิปตติยา วา. โย ตตฺถ อนฺวาทิ อนฺวทนา
อนฺลลปนา อนฺภณนา อนฺสมฺปวํกตา อพฺภุสฺสหนตา อนฺพลปฺปทานํ;
อิทํ วุจฺจติ อนฺวาทาธิกรณํ อกุสฺสํ.

ตตฺถ กตมํ อนฺวาทาธิกรณํ กุสฺสํ. อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ
ภิกฺขุ กุสฺลจิตฺตา อนฺวทนต์ิ สีสวิปตติยา วา อาจารวิปตติยา วา
ทิฏฐิวิปตติยา วา อาชีวิวิปตติยา วา. โย ตตฺถ อนฺวาทิ อนฺวทนา
อนฺลลปนา อนฺภณนา อนฺสมฺปวํกตา อพฺภุสฺสหนตา อนฺพลปฺปทานํ;
อิทํ วุจฺจติ อนฺวาทาธิกรณํ กุสฺสํ.

ตตฺถ กตมํ อนฺวาทาธิกรณํ อพฺยากตํ. อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ
ภิกฺขุ อพฺยากตจิตฺตา อนฺวทนต์ิ สีสวิปตติยา วา อาจารวิปตติยา วา
ทิฏฐิวิปตติยา วา อาชีวิวิปตติยา วา. โย ตตฺถ อนฺวาทิ อนฺวทนา
อนฺลลปนา อนฺภณนา อนฺสมฺปวํกตา อพฺภุสฺสหนตา อนฺพลปฺปทานํ;
อิทํ วุจฺจติ อนฺวาทาธิกรณํ อพฺยากตํ.

[๒๒๒] อาปตฺตาทิกรณํ อกุสฺสํ อพฺยากตํ.^๑ อาปตฺตาทิกรณํ
สียา อกุสฺสํ สียา อพฺยากตํ, นตฺถิ อาปตฺตาทิกรณํ กุสฺสํ.

ตตฺถ กตมํ อาปตฺตาทิกรณํ อกุสฺสํ. ยํ ชานนฺโต สยฺชานนฺโต
เจจฺจ อภิวิตฺติวา วีติกฺกโม; อิทํ วุจฺจติ อาปตฺตาทิกรณํ อกุสฺสํ.

ตตฺถ กตมํ อาปตฺตาทิกรณํ อพฺยากตํ. ยํ อชานนฺโต
อสยฺชานนฺโต อเจจฺจ อนภิวิตฺติวา วีติกฺกโม; อิทํ วุจฺจติ
อาปตฺตาทิกรณํ อพฺยากตํ.

^๑ สี.,ฉ.,เท.,อิ. อาปตฺตาทิกรณํ กุสฺสํ อกุสฺสํ อพฺยากตํ.

[๒๒๓] กิจจาธิกรณ์ กุสลํ อกุสลํ อพฺยาगतํ. กิจจาธิกรณ์
สียา กุสลํ สียา อกุสลํ สียา อพฺยาगतํ.

ตตฺถ กตมํ กิจจาธิกรณ์ อกุสลํ. ยํ สงฺฆเ อกุสฺสจิตฺโต กมฺมํ
กโรติ อปโลกนกมฺมํ ฅตฺตีกมฺมํ ฅตฺตีกุติยกมฺมํ ฅตฺติจตฺตตฺถกมฺมํ;
อิทํ วุจฺจติ กิจจาธิกรณ์ อกุสลํ.

ตตฺถ กตมํ กิจจาธิกรณ์ กุสลํ. ยํ สงฺฆเ กุสฺลจิตฺโต กมฺมํ
กโรติ อปโลกนกมฺมํ ฅตฺตีกมฺมํ ฅตฺตีกุติยกมฺมํ ฅตฺติจตฺตตฺถกมฺมํ;
อิทํ วุจฺจติ กิจจาธิกรณ์ กุสลํ.

ตตฺถ กตมํ กิจจาธิกรณ์ อพฺยาगतํ. ยํ สงฺฆเ อพฺยาगतจิตฺโต
กมฺมํ กโรติ อปโลกนกมฺมํ ฅตฺตีกมฺมํ ฅตฺตีกุติยกมฺมํ ฅตฺติ-
จตฺตตฺถกมฺมํ; อิทํ วุจฺจติ กิจจาธิกรณ์ อพฺยาगतํ.

[๒๒๔] วิวาโท วิวาหาธิกรณ์, วิวาโท โน อธิกรณ์, อธิกรณ์
โน วิวาโท, อธิกรณ์ เจว วิวาโท จ. สียา วิวาโท วิวาหาธิกรณ์,
สียา วิวาโท โน อธิกรณ์, สียา อธิกรณ์ โน วิวาโท, สียา
อธิกรณ์ญเจว วิวาโท จ.

ตตฺถ กตโม วิวาโท วิวาหาธิกรณ์. อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ
วิวทนต์ิ 'ธมฺโมติ วา 'อธมฺโมติ วา ฯเปฯ 'ทุฏฺฐจุลฺลา อาปตฺติตฺติ วา
'อทุฏฺฐจุลฺลา อาปตฺติตฺติ วา. ยํ ตตฺถ ภาณฺทํ กสฺส วิคฺคโ
วิวาโท นานาวาโท อณฺณถาวาโท วิปฺจุจตฺตาย โวหาโร เมธคฺ; อยํ
วิวาโท วิวาหาธิกรณ์.

ตตฺถ กตโม วิวาโท โน อธิกรณ์. มาตาปี ปุตฺเตน วิวทติ,
ปุตฺโตปี ๐5/2566 มาตรา วิวทติ, ปีตาปี ปุตฺเตน วิวทติ, ปุตฺโตปี ปีตรา
วิวทติ, ภาตาปี ภาตรา วิวทติ, ภาตาปี ภคินียา วิวทติ, ภคินีปี

ภาตรา วิวตติ, สหาโยปี สหาเยน วิวตติ; อัย วิวาโท โน อธิกรณ.

ตตถ กตมํ อธิกรณํ โน วิวาโท. อนุวาทาธิกรณํ อาปตฺตาธิกรณํ กิจจาธิกรณํ; อิทํ อธิกรณํ โน วิวาโท.

ตตถ กตมํ อธิกรณญฺเจว วิวาโท จ. วิวาทาธิกรณํ อธิกรณญฺเจว วิวาโท จ.

[๒๒๕] อนุวาโท อนุวาทาธิกรณํ, อนุวาโท โน อธิกรณํ, อธิกรณํ โน อนุวาโท, อธิกรณญฺเจว อนุวาโท จ. สียา อนุวาโท อนุวาทาธิกรณํ, สียา อนุวาโท โน อธิกรณํ, สียา อธิกรณํ โน อนุวาโท, สียา อธิกรณญฺเจว อนุวาโท จ.

ตตถ กตโม อนุวาโท อนุวาทาธิกรณํ. อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อนุวทนต์ิ สิลวิปตฺติยา वा อาจารวิปตฺติยา वा ทิฏฺฐิวิปตฺติยา वा อาชีวิวิปตฺติยา वा. โย ตตถ อนุวาโท อนุวทณา อนุลลปนา อนุภณนา อนุสมปวํกตา อพฺภุสฺสหนตา อนุพลปฺปทานํ; อัย อนุวาโท อนุวาทาธิกรณํ.

ตตถ กตโม อนุวาโท โน อธิกรณํ. มาตาปี ปุตฺตํ อนุวทติ, ปุตฺโตปี มาตรํ อนุวทติ, ปิตาปี ปุตฺตํ อนุวทติ, ปุตฺโตปี ปิตรํ อนุวทติ, ภาตาปี ภาตรํ อนุวทติ, ภาตาปี ภคินี อนุวทติ, ภคินีปี ภาตรํ อนุวทติ, สหาโยปี สหายํ อนุวทติ; อัย อนุวาโท โน อธิกรณ.

ตตถ กตมํ อธิกรณํ โน อนุวาโท. อาปตฺตาธิกรณํ กิจจาธิกรณํ วิวาทาธิกรณํ อิทํ อธิกรณํ โน อนุวาโท.

ตตถ กตมํ อธิกรณญฺเจว อนุวาโท จ. อนุวาทาธิกรณํ อธิกรณญฺเจว อนุวาโท จ.

[๒๒๖] อาปตติ อาปตฺตาธิกรณ์, อาปตติ โน อธิกรณ์, อธิกรณ์ โน อาปตติ, อธิกรณ์ญฺเจว อาปตติ จ. สียา อาปตติ อาปตฺตาธิกรณ์, สียา อาปตติ โน อธิกรณ์, สียา อธิกรณ์ โน อาปตติ, สียา อธิกรณ์ญฺเจว อาปตติ จ.

ตตฺถ กตมา^๑ อาปตติ อาปตฺตาธิกรณ์. ปญฺจปี อาปตฺติกฺขนฺธา อาปตฺตาธิกรณ์, สตฺตปี อาปตฺติกฺขนฺธา อาปตฺตาธิกรณ์; อัย อาปตติ อาปตฺตาธิกรณ์.

ตตฺถ กตมา อาปตติ โน อธิกรณ์. โสตาปตติ สฺมาปตติ; อัย อาปตติ โน อธิกรณ์.

ตตฺถ กตมํ อธิกรณ์ โน อาปตติ. กิจฺจาธิกรณ์ วิวาทาธิกรณ์ อนุวาทาธิกรณ์; อิทํ อธิกรณ์ โน อาปตติ.

ตตฺถ กตมํ อธิกรณ์ญฺเจว อาปตติ จ. อาปตฺตาธิกรณ์ อธิกรณ์ญฺเจว อาปตติ จ.

[๒๒๗] กิจฺจํ กิจฺจาธิกรณ์, กิจฺจํ โน อธิกรณ์, อธิกรณ์ โน กิจฺจํ, อธิกรณ์ญฺเจว กิจฺจญฺจ. สียา กิจฺจํ กิจฺจาธิกรณ์, สียา กิจฺจํ โน อธิกรณ์, สียา อธิกรณ์ โน กิจฺจํ, สียา อธิกรณ์ญฺเจว กิจฺจญฺจ.

ตตฺถ กตมํ กิจฺจํ กิจฺจาธิกรณ์. ยา สงฺฆสฺส กิจฺจยตา กรณียตา อปฺโลกนกมฺมํ ฅตฺติกมฺมํ ฅตฺติหุติยกมฺมํ ฅตฺติจตฺตฺถกมฺมํ; อิทํ กิจฺจํ กิจฺจาธิกรณ์.

ตตฺถ กตมํ กิจฺจํ โน อธิกรณ์. อาจริยกิจฺจํ อุปชฺฌายกิจฺจํ สฺมานุปชฺฌายกิจฺจํ สฺมานาจริยกิจฺจํ; อิทํ กิจฺจํ โน อธิกรณ์.

ตตถ กตมံ อธิกรณं โน กิจจํ. วิวาทาธิกรณं อานุวาทาธิกรณं
อาปตฺตาธิกรณं; อิหํ อธิกรณं โน กิจจํ.

ตตถ กตมံ อธิกรณญฺเจว กิจจญฺจ. กิจจาธิกรณं อธิกรณญฺเจว
กิจจญฺจ.

๕. อธิกรณรูปสมนสมโธ

สมมุขาวินโย

[๒๒๘] วิวาทาธิกรณं กตฺตีहि สมเถहि สมฺมตฺติ. วิวาทาธิกรณं
ทฺวีहि สมเถहि สมฺมตฺติ สมมุขาวินเยน จ เยภุยุยสิกาย จ. สียา
วิวาทาธิกรณं เอกํ สมถํ อนาคมฺม เยภุยุยสิกํ เอเกน สมเถน
สมเมยุย สมมุขาวินเยนาติ. สียาติสฺส วจนียํ. ยถา กถํ วีย.
อิธ "ปน ภิกฺขเว" ภิกฺขุ วิวทนต์ิ 'ธมฺโมติ वा 'อธมฺโมติ वा,
'วินโยติ वा 'อวินโยติ वा, 'ภาสิตํ ลปิตํ ตถาคเตนาติ वा
'อภาสิตํ อลปิตํ ตถาคเตนาติ वा, 'อาจิณฺณํ ตถาคเตนาติ वा
'อนาจิณฺณํ ตถาคเตนาติ वा, 'ปญฺญตฺตํ ตถาคเตนาติ वा
'อปฺปญฺญตฺตํ ตถาคเตนาติ वा, 'อาปตฺตํติติ वा 'อนาปตฺตํติติ वा,
'ลหฺกกา อาปตฺตํติติ वा 'ครฺุกกา อาปตฺตํติติ वा, 'สาวเสสา อาปตฺตํติติ
วา 'อนวเสสา อาปตฺตํติติ वा, 'ทฺฏฺฐจฺจุลฺลา อาปตฺตํติติ वा 'อทฺฏฺฐจฺจุลฺลา
อาปตฺตํติติ वा.

เต เจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ สกฺโกนฺติ ตํ อธิกรณํ รูปสมेतฺตุ;
อิหํ วุจฺจติ ภิกฺขเว อธิกรณํ รูปสนฺตํ. เกน วุปสนฺตํ. สมมุขาวินเยน.

กิญจ ตตฺถ สมมุขาวินยสฺมี. สงฺฆสมมุขตา ฌมฺมสมมุขตา วินย-
สมมุขตา ปุคฺคลสมมุขตา. กา จ ตตฺถ สงฺฆสมมุขตา. ยาวติกา
ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา, เต อาคตา โหนฺติ, จนฺตารหานํ จนฺโท
อาหโฆ โหติ, สมมุขีภฺวตา น ปฏิกฺโกสนฺติ; อयํ ตตฺถ สงฺฆสมมุขตา.
กา จ ตตฺถ ฌมฺมสมมุขตา วินยสมมุขตา. เยน ฌมฺเมน เยน
วินเยน เยน สตฺถุสสาสเนน ตํ อธิกรณํ วูปสมมฺติ; อयํ ตตฺถ
ฌมฺมสมมุขตา วินยสมมุขตา. กา จ ตตฺถ ปุคฺคลสมมุขตา. โย จ
วิวทฺติ, เยน จ วิวทฺติ, อุโภ อตฺถปจฺจตฺติกา^๑ สมมุขีภฺวตา โหนฺติ;
อยํ ตตฺถ ปุคฺคลสมมุขตา. เอวํ วูปสนฺตํ เจ ภิกฺขเว อธิกรณํ
การโก อุฏฺโฏเกวฺติ, อุฏฺโฏกฺกณํ ปาจิตฺติยํ. จนฺตทายโก ขียติ,
ขียนํ ปาจิตฺติยํ.

[๒๒๙] เต เจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ น สกฺโกนฺติ ตํ อธิกรณํ ตสฺมี
อาวาเส วูปสเมตฺ; เตหิ ภิกฺขเว ภิกฺขุหิ ยสฺมี อาวาเส พหุตฺรา^๒
ภิกฺขุ, โส อาวาโส คนฺตพฺโพ. เต เจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ตํ อาวาสํ
คจฺจนฺตา อนฺตรามคฺเค สกฺโกนฺติ ตํ อธิกรณํ วูปสเมตฺ; อิหํ
วุจฺจติ ภิกฺขเว อธิกรณํ วูปสนฺตํ. เกน วูปสนฺตํ. สมมุขาวินเยน.
กิญจ ตตฺถ สมมุขาวินยสฺมี. สงฺฆสมมุขตา ฌมฺมสมมุขตา วินย-
สมมุขตา ปุคฺคลสมมุขตา. กา จ ตตฺถ สงฺฆสมมุขตา. ยาวติกา
ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา, เต อาคตา โหนฺติ, จนฺตารหานํ จนฺโท
อาหโฆ โหติ, สมมุขีภฺวตา น ปฏิกฺโกสนฺติ; อยํ ตตฺถ สงฺฆสมมุขตา.
กา จ ตตฺถ ฌมฺมสมมุขตา วินยสมมุขตา. เยน ฌมฺเมน เยน
วินเยน เยน สตฺถุสสาสเนน ตํ อธิกรณํ วูปสมมฺติ; อยํ ตตฺถ

ธมฺมสมมุขตา วินยสมมุขตา. กา จ ตตฺถ ปุคฺคลสมมุขตา. โย จ
 วิวาทิ, เยน จ วิวาทิ, อุโป อตฺถปจฺจตฺติตา สมมุขีภฺวตา โหณฺติ;
 อยํ ตตฺถ ปุคฺคลสมมุขตา. เอวํ วุปฺสนฺตํ เจ ภิกฺขเว อธิกรณํ
 การโก อุโกโกณฺเฑติ, อุโกโกณฺนํ ปาจิตฺตียํ. จนนททายโก ขียติ,
 ขียนํ ปาจิตฺตียํ.

[๒๓๐] เต เจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ตํ อาวาสํ จจฺจนฺตา^๑ อนฺตรามคฺเค
 น สกโกณฺติ ตํ อธิกรณํ วุปฺสเมตฺตุ; เตหิ ภิกฺขเว ภิกฺขุหิ
 ตํ อาวาสํ คนฺตฺวา อาวาสิกา ภิกฺขุ เอวมสฺสุ วจฺนียา ‘อิทํ โข
 อาวุโส อธิกรณํ เอวํชาตํ เอวํสมุปฺปนฺนํ, สาธายสุมฺนโต^๒ อิมํ
 อธิกรณํ วุปฺสเมตฺตุ ธมฺเมน วินยฺเณ สตฺถุสสาสเนน, ยถายิทํ^๓
 อธิกรณํ สุวฺปฺสนฺตํ อสฺสาติ.

สเจ ภิกฺขเว อาวาสิกา ภิกฺขุ วุฑฺฒตฺรา โหณฺติ, อาคนฺตุกา
 ภิกฺขุ นวกตฺรา เตหิ ภิกฺขเว อาวาสิกเกหิ ภิกฺขุหิ อาคนฺตุกา
 ภิกฺขุ เอวมสฺสุ วจฺนียา ‘อิงฺฆ ตุมฺहे อายสุมฺนโต มุหฺตตํ เอกมนฺตํ
 โหถ, ยาว มยฺ มนฺเตมาติ. สเจ ปน ภิกฺขเว อาวาสิกา ภิกฺขุ
 นวกตฺรา โหณฺติ, อาคนฺตุกา ภิกฺขุ วุฑฺฒตฺรา, เตหิ ภิกฺขเว
 อาวาสิกเกหิ ภิกฺขุหิ อาคนฺตุกา ภิกฺขุ เอวมสฺสุ วจฺนียา ‘เตนหิ
 ตุมฺहे อายสุมฺนโต มุหฺตตํ อิธฺว ตาว^๔ โหถ, ยาว มยฺ
 มนฺเตมาติ.

สเจ^๕ ภิกฺขเว อาวาสิกานํ ภิกฺขุนํ มนฺตยมานานํ เอวํ โหติ
 ‘น มยฺ สกโกม อิมํ อธิกรณํ วุปฺสเมตฺตุ ธมฺเมน วินยฺเณ

สตถุสาสนเนนาติ, น ตํ อธิกรณํ "อาวาสิกเกหิ ภิกขุหิ" ปฏิจุจิตพพ.^๒
 สเจ ปน ภิกขเว อาวาสิกานํ ภิกขุณํ มนฺตยมานานํ เอวํ
 โหติ 'สกุโกม มยํ อิมํ' อธิกรณํ วูปสมเมตํ ฐมฺเมน วินยฺเณ
 สตถุสาสนเนนาติ, เตหิ ภิกขเว อาวาสิกเกหิ ภิกขุหิ อาคณฺตุกา
 ภิกขุ เอวมสฺสุ วจฺนียา 'สเจ ตุมฺहे อายสฺมนฺโต อมฺหากํ
 อิมํ อธิกรณํ ยถาชาตํ ยถาสมฺบุปฺพนํ อารโจะสฺสถ, ยถา จ
 มยํ อิมํ อธิกรณํ วูปสมเสฺสสาม ฐมฺเมน วินยฺเณ สตถุสาสนเนน,
 ตถา สุวูปสนฺตํ^๔ ภวิสฺสติ, เอวํ มยํ อิมํ อธิกรณํ ปฏิจุจิสฺสาม.^๕
 โน เจ ตุมฺहे อายสฺมนฺโต อมฺหากํ อิมํ อธิกรณํ ยถาชาตํ
 ยถาสมฺบุปฺพนํ อารโจะสฺสถ, ยถา จ มยํ อิมํ อธิกรณํ
 วูปสมเสฺสสาม ฐมฺเมน วินยฺเณ สตถุสาสนเนน, ตถา น สุวูปสนฺตํ
 ภวิสฺสติ, น มยํ อิมํ อธิกรณํ ปฏิจุจิสฺสามาติ. เอวํ
 สุปฺริคฺคหิตํ ไช ภิกขเว กตฺวา อาวาสิกเกหิ ภิกขุหิ ตํ อธิกรณํ
 ปฏิจุจิตพพ.

เตหิ ภิกขเว อาคณฺตุเกหิ ภิกขุหิ อาวาสิกา ภิกขุ เอวมสฺสุ
 วจฺนียา 'ยถาชาตํ ยถาสมฺบุปฺพนํ ไช' มยํ อิมํ อธิกรณํ
 อายสฺมนฺตานํ อารโจะสฺสาม, สเจ อายสฺมนฺโต^๖ สกุโกนฺติ
 เอตฺตเกน^๗ ๖ เอตฺตเกน ๖^๘ อนฺตเรณ อิมํ อธิกรณํ วูปสมเมตํ
 ฐมฺเมน วินยฺเณ สตถุสาสนเนน, ตถา สุวูปสนฺตํ ภวิสฺสติ, เอวํ
 มยํ อิมํ อธิกรณํ อายสฺมนฺตานํ นิยฺยาเทสฺสาม. โน เจ

^{๑-๓} อ. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

^๓ เท. อิมํ ๒๖/๐.

^๕ ส.ฉ.,เท.,มหา. สมฺปฏิจุจิสฺสาม.

^๗ ส.ฉ.,เท.,อ. อายสฺมนฺตา

^๒ ส.ฉ.,เท.,มหา. สมฺปฏิจุจิตพพ.

^๔ อ. วูปสนฺตํ

^๖ ส.ฉ.,เท.,อ.,มหา. ไชสกุโก น ทิสฺสติ.

^{๘-๘} อ. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

อายสมนุโต สกโกนุติ เอตตเคน วา เอตตเคน วา อนนฺตเรน
อิมํ อธิกรณํ รูปสมेतํ ฐมฺเมน วินฺเยน สตฺถุสสาเนน, ตถา
น สุวูปสนฺตํ ภวิสฺสติ, น มยํ อิมํ อธิกรณํ อายสมนุตานํ
นียยาเทสฺสาม, มยเมว อิมสฺส อธิกรณสฺส สามิโน ภวิสฺสามาติ.
เอวํ สุปริच्छติโต โข ภิกฺขเว กตฺวา อากนฺตฺเกहि ภิกฺขุหิ ตํ
อธิกรณํ อาวาสิกานํ ภิกฺขุณํ นียยาเทตพฺพํ.

เต เจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ สกโกนุติ ตํ อธิกรณํ รูปสมेतํ; อิํ
วุจฺจติ ภิกฺขเว อธิกรณํ สุวูปสนฺตํ. เกน วูปสนฺตํ. สมมุขาวินฺเยน.
กิญจ ตตฺถ สมมุขาวินยสฺมี. สงฺฆสมมุขตา ฐมฺมสมมุขตา
วินยสมมุขตา ปุคฺคสมมุขตา ฯเปฯ เอวํ วูปสนฺตํ เจ ภิกฺขเว
อธิกรณํ การโก อุกโกฏฺเฐติ, อุกโกฏฺณกํ ปาจิตฺติยํ. จนฺททายโก
ขียติ, ขียนํ ปาจิตฺติยํ.

อุพฺพาทิกายวูปสมนํ

[๒๓๑] เตหิ เจ ภิกฺขเว ภิกฺขุหิ ตสฺมี อธิกรณํ วินิจฺฉิยาเน
อนนฺตานิ^๑ เจว ภสฺसानิ ชายนฺติ, น เจตสฺส^๒ ภาสิตสฺส อตฺถเ
วิญญายติ. อนฺุชานามิ ภิกฺขเว เอวรูปํ อธิกรณํ อุพฺพาทิกาย
วูปสมेतํ. ทสฺหฺงเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ อุพฺพาทิกาย สมฺมณฺนิตพฺโพ;
สีลวา โหติ ปาติโมกฺขสํวรสํวโต วิหฺรติ อจฺจารโคจรสมฺปนฺโน^๓
อณฺุมตฺเตสฺสุ วชฺเชสฺสุ ภยทสฺสาวิ สฺมาทาย ลิกฺขติ ลิกฺขาปเทสฺสุ,
พหุสฺสโต โหติ สุตฺตโร สุตฺตสนฺนิจฺจโย, เย เต ฐมฺมา อาทิกฺลยาณา

^๑ สී.อ. อนาคตานิ

^๒ สී.จ.,เท.,อ. เจกสส

^๓ อ. อาจารย์สมฺปนฺโน

มชฺฌกถยาณา ปรีโยสานกถยาณา, สาตถํ สพฺพณฺชนํ^๑ เกวล-
 ปรีปนฺณํ ปรีสุทฺธํ พุรหมจฺริยํ อภิวทฺหติ, ตถารูปาสฺส^๒ ฐมา
 พหุสฺสตา โหนฺติ ฐตา^๓ วจสา ปรีจิตา มนฺसानุเปกฺขิตา ทิฏฺฐิจิยา
 สุปฺปฏฺฐิวิทฺธา, อุภยานิ โข ปนสฺส ปาติโมกฺขานิ วิตถาเรน สุวาคตานิ
 โหนฺติ สุวิภคฺตตานิ สุปฺปวตฺตตีนิ สุวินิจฺฉิตานิ สุตฺตโส^๔ อนุพฺพณฺชนโส,
 วินเย โข ปน จิโต^๕ โหติ อสฺสิโร, ปฏฺวิพลฺโล โหติ อุภอ อตฺถ-
 ปจฺจตฺถิกเก สญฺญาเปตฺตุ นิชฺฌาเปตฺตุ เปกฺขเตตฺตุ ปสฺสิตฺตุ^๖ ปสาเทตฺตุ,
 อธิกรณสมุปฺปาทำ วุปสเมตฺตุ กุสโล^๗ โหติ, อธิกรณํ ชานาติ,
 อธิกรณสมุทฺยํ ชานาติ, อธิกรณนิโรธํ ชานาติ, อธิกรณนิโรธ-
 คามินิปฏฺฐิปปํ ชานาติ. อนุชานามิ ภิกฺขเว อิมเหิ ทสฺหงฺเคหิ
 สมณฺหาคตํ ภิกฺขุ อูปฺพาหิกาย สมฺมณฺหิตํ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
 สมฺมณฺหิตพฺโพ. ปจฺมํ ภิกฺขุ ยาจิตพฺโพ, ยาจิตฺวา พฺยตฺเตน
 ภิกฺขุณา ปฏฺวิพลฺเลน สงฺโฆ ญาเปตพฺโพ

[๒๓๒] 'สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อมฺหากํ อิมสฺมี อธิกรณ-
 วินิจฺฉิยามาเน อนนฺตานิ เจว ภสฺसानิ ชายนฺติ, น เจตสฺส
 ภาสิตสฺส อตฺถโก วิญฺญายติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺโฆ
 อิตฺถนฺนามญฺจ อิตฺถนฺนามญฺจ ภิกฺขุ สมฺมณฺเอยฺย อูปฺพาหิกาย
 อิมํ อธิกรณํ วุปสเมตฺตุ; เอสา ฅตฺติ.

สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อมฺหากํ อิมสฺมี อธิกรณ-
 วินิจฺฉิยามาเน อนนฺตานิ เจว ภสฺसानิ ชายนฺติ, น เจตสฺส

^๑ อ. สาตถา สพฺพณฺชนา

^๒ ส.ฉ.,เท.,อ.,มหา. ตถารูปาสฺส

^๓ ส.ฉ.,เท. ฐาตา

^๔ อ. สุตฺตโต

^๕ เท.,อ. เจโก

^๖ ส. อโย ปาโง น ทิสฺสติ.

^๗ ส.,ฉ.,เท.,อ. อธิกรณสมุปฺปาทวุปสมนกุสโล

ภาสิตสฺส อตฺถโธ วิญญายติ. สงฺโฆ อิตฺถนฺนามญจ อิตฺถนฺนามญจ
ภิกฺขุ สมฺมณฺหํติ อุกฺกุพฺพาหิกาย อิมํ อธิกรณํ ฐปฺสเมตฺถํ, ยสฺสายสมฺมโต
ขมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส จ อิตฺถนฺนามสฺส จ ภิกฺขุโน สมฺมติ
อุกฺกุพฺพาหิกาย อิมํ อธิกรณํ ฐปฺสเมตฺถํ, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ,
โส ภาเสยฺย.

สมฺมโต สงฺเขน อิตฺถนฺนาโม จ อิตฺถนฺนาโม จ ภิกฺขุ
อุกฺกุพฺพาหิกาย อิมํ อธิกรณํ ฐปฺสเมตฺถํ, ขมฺติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺหี.
เอวเมตํ ธารยามีติ.

เต เจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ สกฺโกนฺหติ ตํ อธิกรณํ อุกฺกุพฺพาหิกาย
ฐปฺสเมตฺถํ; อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว อธิกรณํ ฐปฺสนฺตํ. เกน ฐปฺสนฺตํ.
สมฺมุขาวินเยน. กิณฺจ ตตฺถ สมฺมุขาวินยสฺมี. ฐมฺมสมฺมุขตา
วินยสมฺมุขตา ปุคฺคลสมฺมุขตา ๔เปฯ เอว ฐปฺสนฺตํ เจ ภิกฺขเว
อธิกรณํ การโก อุกฺโกฏฺเฐติ, อุกฺโกฏฺเฐนํ ปาจิตฺติยํ.

[๒๓๓] เตหิ เจ ภิกฺขเว ภิกฺขุหิ ตสฺมี อธิกรณเ วิณฺจฺฉิยาเน
ตตฺรสฺส^๑ ภิกฺขุ ฐมฺมกถิโก, ตสฺส เนว สุตฺตํ อาคตํ โหติ, โน
สุตฺตวิภงฺโก, โส อตฺถํ อสฺสลฺลกฺเขนฺโต พุยฺยชนฺจฉายาย อตฺถํ
ปฏฺวิพาทติ; พุยฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺวิพเลน เต ภิกฺขุ ฌาเปตฺตพฺพา

‘สฺสณฺนตฺถ เม อายสฺมนฺตา, อยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ ฐมฺมกถิโก,
อิมสฺส เนว สุตฺตํ อาคตํ โหติ,^๒ โน สุตฺตวิภงฺโก, โส อตฺถํ
อสฺสลฺลกฺเขนฺโต พุยฺยชนฺจฉายาย อตฺถํ ปฏฺวิพาทติ. ยทายสฺมนฺตานํ
ปตฺตกถลฺลํ, อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ วุจฺจาเปตฺวา อวเสสา อิมํ อธิกรณํ
ฐปฺสเมยฺยามาติ.

^๑ ส.,ฉ.,เท. ตตฺรสาส^๒ อ. อยํ ปาโร น ทิสฺสติ.

เต เจ ภิกขเว ภิกขุ ตัม ภิกขุ ฐฏจาเปตวา สกโกนฺติ ตัม
 อธิกรณํ วูปสมเมตฺถ; อิทํ วุจฺจติ ภิกขเว อธิกรณํ วูปสนฺตํ. เกน
 วูปสนฺตํ. สมมุขาวินเยน. กิณฺจ ตตฺถ สมมุขาวินยสฺมี. ฐมฺมสมมุขตา
 วินยสมมุขตา ปุคฺคลสมมุขตา ๔เปฯ เวํ วูปสนฺตํ เจ ภิกขเว
 อธิกรณํ การโก อุกโกฏฺเฐติ, อุกโกฏฺหนกํ ปาจิตฺตียํ.

เตหิ เจ ภิกขเว ภิกขุหิ ตสฺมี อธิกรณเณ วินิจฺฉิยามาเน
 ตตฺตรสฺส ภิกขุ ฐมฺมกถิโก, ตสฺส สุตฺตํ หิ โข อากตํ โหติ, โน
 สุตฺตวิภังโก, โส อตฺถํ อสลฺลภฺเขนฺโต พุยฺยชนฺจฉายาย อตฺถํ
 ปฏฺวิพาหติ, พุยฺยตฺเตน ภิกฺขุนา ปฏฺวิพลฺเณ เต ภิกฺขุ ฅาเปตพฺพา

‘สฺสณฺตํ เม อายสฺมนฺตา, อยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ ฐมฺมกถิโก,
 อิมสฺส สุตฺตํ หิ โข อากตํ โหติ, โน สุตฺตวิภังโก, โส อตฺถํ
 อสลฺลภฺเขนฺโต พุยฺยชนฺจฉายาย อตฺถํ ปฏฺวิพาหติ. ยทายสฺมนฺตานํ
 ปตฺตทกฺลลํ, อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ ฐฏจาเปตวา อวเสสา อิมํ อธิกรณํ
 วูปสมเยยฺยามาติ.

เต เจ ภิกขเว ภิกขุ ตัม ภิกขุ ฐฏจาเปตวา สกโกนฺติ
 ตัม อธิกรณํ วูปสมเมตฺถ; อิทํ วุจฺจติ ภิกขเว อธิกรณํ วูปสนฺตํ.
 เกน วูปสนฺตํ. สมมุขาวินเยน. กิณฺจ ตตฺถ สมมุขาวินยสฺมี.
 ฐมฺมสมมุขตา วินยสมมุขตา ปุคฺคลสมมุขตา ๔เปฯ เวํ วูปสนฺตํ
 เจ ภิกขเว อธิกรณํ การโก อุกโกฏฺเฐติ, อุกโกฏฺหนกํ ปาจิตฺตียํ.

เยภุยฺยติกาวิโนโย

[๒๓๔] เต เจ ภิกขเว ภิกขุ น สกโกนฺติ ตัม อธิกรณํ
 อุกฺกพฺพาหิกาย วูปสมเมตฺถ. เตหิ ภิกขเว ภิกฺขุหิ ตัม อธิกรณํ สงฺฆสฺส
 นิยฺยาเทตพฺพํ ‘น มยํ ภนฺเต สกโกม อิมํ อธิกรณํ อุกฺกพฺพาหิกาย

วูปสมเมตฺถํ, สงฺโฆ ว อิมํ อธิกรณํ วูปสมเมตฺถติ. อนุชานามิ ภิกฺขเว
 เอวรूपํ อธิกรณํ เยภุญฺยสึกาย วูปสมเมตฺถํ. ปญฺจหงฺเคหิ สมฺมุนาคโต
 ภิกฺขุ สลากคาหาปโก สมฺมุนนิตพฺโพ; โย น จนนฺทาคตํ คจฺเจยฺย,
 น โทสาคตํ คจฺเจยฺย, น โมหาคตํ คจฺเจยฺย, น ภยาคตํ
 คจฺเจยฺย, คหิตาคหิตญฺจ ชาเนยฺย ๕เป๕ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
 สมฺมุนนิตพฺโพ. ปจฺมํ ภิกฺขุ ยาจิตพฺโพ, ยาจิตฺวา พุยฺยตฺเตน ภิกฺขุนา
 ปฏิพฺเพลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

‘สฺนาคฺคํ ภาณเต สงฺโฆ, ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกลํ, สงฺโฆ
 อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ สลากคาหาปกํ สมฺมุนเนยฺย; เอสา ฌตฺติ.

สฺนาคฺคํ เม ภาณเต สงฺโฆ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ
 สลากคาหาปกํ สมฺมุนนติ, ยสฺสายสฺสมโต ขมติ อิตฺถนฺนามสฺส
 ภิกฺขุโน สลากคาหาปกสฺส สมฺมติ, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ,
 โส ภาเสยฺย.

สมฺมโต สงฺเขน อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุํ สลากคาหาปโก, ขมติ
 สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺหิ. เอวเมตํ ฐาปยามีติ.

เตน สลากคาหาปเกน ภิกฺขุนา สลากา คาหาเปตพฺพา.^๑
 ยถา พหุตฺรา ภิกฺขุ ฐมฺมวาทีโน วเทนฺติ,^๒ ตถา ตํ อธิกรณํ
 วูปสมเมตพฺพํ; อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว อธิกรณํ วูปสนฺตํ. เกน วูปสนฺตํ.
 สมฺมุขาวินเยน จ เยภุญฺยสึกาย จ. กิญฺจ ตตฺถ สมฺมุขาวินยสฺมี.
 สงฺฆสมฺมุขตา ฐมฺมสมฺมุขตา วินยสมฺมุขตา ปุคฺคลสมฺมุขตา. กา จ
 ตตฺถ สงฺฆสมฺมุขตา. ยาวตีกา ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา, เต อาคตา

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อิ. กาเหตุพฺพา.^๒ ส.,ฉ.,เท.,อิ. วเทนฺติ

โหนดิ, ฉนฺทการหานํ ฉนฺโท อาหโฏ โหติ, สมมุขีภูตา น
 ปฏิกโกสนฺติ, อयํ ตตฺถ สงฺฆสมมุขตา. กา จ ตตฺถ ฐมฺมสมมุขตา
 วินยสมมุขตา. เยน ฐมฺเมน เยน วินเยน เยน สตฺถุสสาสเนน
 ตํ อธิกรณํ วูปสมมฺติ, อयํ ตตฺถ ฐมฺมสมมุขตา วินยสมมุขตา.
 กา จ ตตฺถ ปุคฺคสมมุขตา. โย จ วิวตฺติ, เยน จ วิวตฺติ,
 อุโม อตฺถปจฺจตฺติกา สมมุขีภูตา โหนดิ, อयํ ตตฺถ ปุคฺค-
 สมมุขตา. กา จ ตตฺถ เยภุยุยสิกาย. ยา เยภุยุยสิกาย กมฺมสฺส
 กิริยา กรณํ อุปคมนํ อชฺฌุปคมนํ อธิวาสนา อปฺปฏิกโกสนา,
 อयํ ตตฺถ เยภุยุยสิกาย, เอวํ วูปสนฺตํ เจ ภิกฺขเว อธิกรณํ
 การโก อุกโกฏฺเติ. อุกโกฏฺนํ ปาจิตฺตียํ. ฉนฺททายโก ขียติ,
 ขียนํ ปาจิตฺตียนฺติ.

ติวิธสลาภคคาโ

[๒๓๕] เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยา เอวํชาตํ
 เอวํสมุปฺปนํ อธิกรณํ โหติ. อถโข เต ภิกฺขุ อสนฺตุจฺจา
 สาวตฺถิยา สงฺฆสฺส อธิกรณวูปสมเนน. อสฺสอสุํ โข “อมุกสฺมี
 กิร อาวาเส สมฺพหฺลลา เถรา วิหรนฺติ พหุสฺสฺสา อาคตาคมา
 ฐมฺมธรา วินยธรา มาติกาธรา ปณฺทิตา วิยตฺตา เมธาวิโน
 ลชฺชโน กุกฺกุจฺจกา สิขฺยาจามา, เต เจ เถรา อิมํ อธิกรณํ
 วูปสมเมยฺยํ ฐมฺเมน วินเยน สตฺถุสสาสเนน, เอวํมิตํ อธิกรณํ
 สวูปสนฺตํ อสฺสาติ. อถโข เต ภิกฺขุ ตํ อาวาสํ คนฺตฺวา เต
 เถเร เอตทวโจจํ “อิทํ ภนฺเต อธิกรณํ เอวํชาตํ เอวํสมุปฺปนํ,
 สาธุ ภนฺเต, เถรา อิมํ อธิกรณํ วูปสมเนตฺถ ฐมฺเมน วินเยน

เอตมตถํ อโรเจสุ. “นihatmetํ ภิกขเว อธิกรณํ สนตํ รูปสนตํ
 สุวสนตํ.”^๑ อุนชานามิ ภิกขเว เตสํ ภิกขุณํ สมยตติยา ตโย
 สลากคาเห อุพฺพหํ สกณฺณชปฺปํ วิวฏฺฏํ.

กถญจ ภิกขเว อุพฺพหโก สลากคาโ หิติ. เตน สลาก-
 คาหาปเกน ภิกขุณา สลากาโย วณฺณาวณฺณาโย กตฺวา เอเกโก^๒
 ภิกขุ อุปสงฺกมิตฺวา เอวมสฺส วจนีโย ‘อัยฺ เอวํวาทีสฺส สลากา,
 อัยฺ เอวํวาทีสฺส สลากา, ยํ อิจฺฉสิ, ตํ คณฺหาหีติ. คหิตะ
 วตฺตพฺโพ ‘มา จ กสฺสจิ ทสฺเสหีติ. สเจ ชานาติ ‘อธฺมวาที
 พหุตราทิ, ‘ทฺถุคฺคโหติ ปจฺจุกฺกตฺตมิตพฺพํ. สเจ ชานาติ ‘ธฺมวาที
 พหุตราทิ, ‘สฺสคฺคโหติ สาเวตพฺพํ. เอวํ โข ภิกขเว อุพฺพหโก
 สลากคาโ หิติ.

กถญจ ภิกขเว สกณฺณชปฺปโก สลากคาโ หิติ. เตน
 สลากคาหาปเกน ภิกขุณา เอกเมกสฺส ภิกขุโน อุปกณฺณเก
 อโรเจตพฺพํ ‘อัยฺ เอวํวาทีสฺส สลากา, อัยฺ เอวํวาทีสฺส สลากา,
 ยํ อิจฺฉสิ, ตํ คณฺหาหีติ. คหิตะ วตฺตพฺโพ ‘มา จ กสฺสจิ
 อโรเจหีติ. สเจ ชานาติ ‘อธฺมวาที พหุตราทิ, ‘ทฺถุคฺคโหติ
 ปจฺจุกฺกตฺตมิตพฺพํ. สเจ ชานาติ ‘ธฺมวาที พหุตราทิ, ‘สฺสคฺคโหติ
 สาเวตพฺพํ. เอวํ โข ภิกขเว สกณฺณชปฺปโก สลากคาโ หิติ.

กถญจ ภิกขเว วิวฏฺฏโก สลากคาโ หิติ. สเจ ชานาติ
 ‘ธฺมวาที พหุตราทิ, วิสสฏฺเฐเนว วิวฏฺเณน สลากคาเห
 คาเหตพฺพา.^๓ เอวํ โข ภิกขเว วิวฏฺฏโก สลากคาโ หิติ; อิมะ
 โข ภิกขเว ตโย สลากคาหาติ.

^๑ เท.อ. สุวสนตฺตํ.^๒ ส.ฉ.เท.อ.มหา. เอกเมโก^๓ ส.ฉ.เท. วิสสฏฺเฐเนว วิวฏฺเณน คาเหตพฺโพ, อ. วิสสฏฺเฐเนว วิวฏฺเณน คาเหตพฺโพ.

สติวินโย

[๒๓๖] อนุวาทาธิกรณํ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ. อนุวาทาธิกรณํ จตุหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินเยน จ สติวินเยน จ อมฺพุห-
วินเยน จ ตสฺสปาปิยสิกาย จ. สียา อนุวาทาธิกรณํ เทว
สมเถ อนาคมฺม อมฺพุหวินยญจ ตสฺสปาปิยสิกญจ ทฺวึหิ สมเถหิ
สมฺเมยฺย สมฺมุขาวินเยน จ สติวินเยน จาติ. สียาติสฺส วจฺนียํ.
ยถา กถํ วีย. อิทฺ ปน ภิกฺขเว^๑ ภิกฺขุ ภิกฺขุ อมฺมุสิกาย สึลวิปตฺติยา
อนฺนุทฺตฺเสนฺติ, ตสฺส โข ตํ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน สติเวปฺปุลลปฺปตฺตสฺส
สติวินโย ทาทพฺโพ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ทาทพฺโพ.

เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตฺราสงฺคํ
กิตฺวา ๗เปฯ เอวมสฺส วจฺนีโย ‘มํ ภนฺเต ภิกฺขุ อมฺมุสิกาย
สึลวิปตฺติยา อนฺนุทฺตฺเสนฺติ, โสหํ ภนฺเต สติเวปฺปุลลปฺปตฺโต สงฺฆํ
สติวินยํ ยาจามิตี. ทุตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺโพ. ตติยมฺปิ ยาจิตพฺโพ.
พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺวิเพลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

‘สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, ภิกฺขุ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ อมฺมุสิกาย
สึลวิปตฺติยา อนฺนุทฺตฺเสนฺติ, โส สติเวปฺปุลลปฺปตฺโต สงฺฆํ สติวินยํ
ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
สติเวปฺปุลลปฺปตฺตสฺส สติวินยํ ททฺเหยย; เอสา ฌตฺติ.

สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, ภิกฺขุ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ อมฺมุสิกาย
สึลวิปตฺติยา อนฺนุทฺตฺเสนฺติ, โส สติเวปฺปุลลปฺปตฺโต สงฺฆํ สติวินยํ
ยาจติ. สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน สติเวปฺปุลลปฺปตฺตสฺส สติวินยํ

^๑ เท. อัย ปาโจ น หิสฺสติ, อิ. ปน ภิกฺขเวติ อิม ปาจา น หิสฺสนฺติ, เอวมฺปริปิ.

เทติ. ยสฺสา ยสมโต ขมติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน สติเวปฺปุลฺลปฺปตฺตสฺส
สตีวินยสฺส ทานํ, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺถิยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ๕เป๕ ตฺถิยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
๕เป๕

ทินฺโน สงฺเขน อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน สติเวปฺปุลฺลปฺปตฺตสฺส
สตีวินโย, ขมติ สงฺขสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺหิ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว อธิกรณํ วูปสนฺตํ. เกน วูปสนฺตํ.
สมฺมุขาวินเยน จ สตีวินเยน จ. กิณฺจ ตตฺถ สมฺมุขาวินยสฺมี.
สงฺขสมฺมุขตา ฐมฺมสมฺมุขตา วินยสมฺมุขตา ปุคฺคสสมฺมุขตา ๕เป๕
กา จ ตตฺถ ปุคฺคสสมฺมุขตา. โย จ อนฺวทติ, ยณฺจ อนฺวทติ,
อุโก สมฺมุขีภฺวตา โหณฺติ, อยํ ตตฺถ ปุคฺคสสมฺมุขตา. กิณฺจ ตตฺถ
สตีวินยสฺมี. ยา สตีวินยสฺส กมฺมสฺส กิริยา กรณํ อุปคมนํ
อชฺฌุปคมนํ อธิวสนา อปฺปฏิกโกสนา, อิทํ ตตฺถ สตีวินยสฺมี.
เอวํ วูปสนฺตํ เจ ภิกฺขเว อธิกรณํ การโก อุโกเกวฺวติ, อุโกเกวฺวณํ
ปาจิตฺติยํ. ฉนฺททายโก ขียติ, ขียนํ ปาจิตฺติยํ.

อุมุพฺพหวินโย

[๒๓๗] สียา อนฺวาทาธิกรณํ เทว สมเถ อนาคมฺม สตีวินยณฺจ
ตสฺส ปาปิยสิกณฺจ ทฺวิหิ สมเถหิ สมเมยฺย สมฺมุขาวินเยน จ
อุมุพฺพหวินเยน จาติ. สียาติสฺส วจนียํ. ยถา กถํ วีย. อิธ ปน
ภิกฺขเว ภิกฺขุ อุมฺมตฺตโก โหติ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน อุมฺมตฺตเกน
จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุํ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ โหติ ภาสิต-
ปริกฺกนฺตํ. ตํ ภิกฺขุ อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน อชฺฌาจิณฺณเณ

อาปตติยา โจเทนฺติ 'สฺรตายสฺมา เอวรूपิ อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ.
 โส เอวํ วเทติ 'อหํ โข อาวุโส อุมฺมตฺตโก อโหสิ จิตฺต-
 วิปริยาสกโต, เตน เม อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุ
 อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกฺกนฺตํ. นาหนฺตํ สฺรามิ, มฺพฺพฺเห
 เม เอตํ กตฺนฺติ. เอวํปิ นํ วุจฺจมาณา โจเทนฺเตว 'สฺรตายสฺมา
 เอวรूपิ อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. ตสฺส โข ภิกฺขเว ภิกฺขุโน
 อมฺพฺพหสฺส อมฺพฺพหวินโย ทาทพฺโพ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ทาทพฺโพ.

เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปฺสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺกํ
 กริตฺวา ๕เป๕ เอวมสฺส วจฺนีโย 'อหํ ภนฺเต อุมฺมตฺตโก อโหสิ
 จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน เม อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุ
 อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกฺกนฺตํ. มํ ภิกฺขุ อุมฺมตฺตเกน
 จิตฺตวิปริยาสกเตน อชฺฌาจิณฺเณน อาปตฺติยา โจเทนฺติ 'สฺรตา-
 ยสฺมา เอวรूपิ อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. ตฺยาหํ เอวํ วทามิ 'อหํ
 โข อาวุโส อุมฺมตฺตโก อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน เม
 อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ
 ภาสิตปริกฺกนฺตํ. นาหนฺตํ สฺรามิ, มฺพฺพฺเห เม เอตํ กตฺนฺติ. เอวํปิ
 มํ วุจฺจมาณา โจเทนฺเตว 'สฺรตายสฺมา เอวรूपิ อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ.
 โสหํ ภนฺเต อมฺพฺพโห สงฺฆํ อมฺพฺพหวินยํ ยาจามิตี. ทฺตียมปิ
 ยาจิตพฺโพ. ตตฺติยมปิ ยาจิตพฺโพ. พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺวิพลน
 สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

'สุณฺหาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อयํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ อุมฺมตฺตโก
 อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน
 พหุ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกฺกนฺตํ. ตํ ภิกฺขุ อุมฺมตฺตเกน
 จิตฺตวิปริยาสกเตน อชฺฌาจิณฺเณน อาปตฺติยา โจเทนฺติ 'สฺรตายสฺมา
 เอวรूपิ อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. โส เอวํ วเทติ 'อหํ โข อาวุโส

อุมฺมตฺตโก อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน เม อุมฺมตฺตเกน
จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุํ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกกฺขณํ.
นาหนํ สรามิ, มฺพฺเหน เม เอตํ กตฺนติ. เอวํปิ นํ วุจฺจมานา
โจเทฺนฺเตว 'สฺรตายสฺมา เอวรูปี อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. โส
อมฺพฺโห สงฺฆํ อมฺพฺหวินยํ ยาจติ, ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺลลํ,
สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน อมฺพฺหสฺส อมฺพฺหวินยํ ทเทยฺย;
เอสา ฅตฺติ.

สฺนฺนาตุ เม ภาเนตฺ สงฺโฆ, อยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ อุมฺมตฺตโก
อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน
พหุํ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกกฺขณํ. ตํ ภิกฺขุ อุมฺมตฺตเกน
จิตฺตวิปริยาสกเตน อชฺฌาจิณฺเณน อาปตฺติยา โจเทฺนติ 'สฺรตา-
ยสฺมา เอวรูปี อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ. โส เอวํ วเทติ 'อหํ
โฆ อาวุโส อุมฺมตฺตโก อโหสิ จิตฺตวิปริยาสกโต, เตน เม
อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุํ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ
ภาสิตปริกกฺขณํ. นาหนํ สรามิ, มฺพฺเหน เม เอตํ กตฺนติ. เอวํปิ
นํ วุจฺจมานา โจเทฺนฺเตว 'สฺรตายสฺมา เอวรูปี อาปตฺตี อาปชฺชิตาติ.
โส อมฺพฺโห สงฺฆํ อมฺพฺหวินยํ ยาจติ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกฺขุโน อมฺพฺหสฺส อมฺพฺหวินยํ เทติ. ยสฺสา ยสฺมโต ขมติ
อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน อมฺพฺหสฺส อมฺพฺหวินยสฺส ทานํ, โส
ตุณฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺฐิตยฺมปิ เอตมฺตถํ วทามิ ๕เป๕ ตฺติยฺมปิ เอตมฺตถํ วทามิ
๕เป๕

หมดอายุ 26/05/2566

ทินโน สงฺเขน อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน อมฺพฺหสฺส อมฺพฺห-
วินโย ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺนํ. เอวเมตํ ฐาปยามีติ.

อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว อธิกรณํ รูปสนฺตํ. เกณ รูปสนฺตํ. สมฺมุขาวินเยน จ อมฺพุทฺทวินเยน จ. กิณฺจ ตตฺถ สมฺมุขาวินยสฺมึ. สงฺฆสมฺมุขตา ฐมฺมสมฺมุขตา วินยสมฺมุขตา ปุคฺคสมฺมุขตา ๔เปฯ กิณฺจ ตตฺถ อมฺพุทฺทวินยสฺมึ. ยา อมฺพุทฺทวินยสฺส กมฺมสฺส กิริยา กรณํ อุปคมนํ อชฺฌุปคมนํ อธิวาสนา อปฺปฏิกโกสนา, อิทํ ตตฺถ อมฺพุทฺทวินยสฺมึ. เอวํ รูปสนฺตํ เจ ภิกฺขเว อธิกรณํ การโก อุกโกฏฺเฐติ, อุกโกฏฺเฐนํ ปาจิตฺตียํ. จนนททายโก ขียติ, ขียนํ ปาจิตฺตียํ.

ตสฺสปาปิยสิกาวินโย

[๒๓๘] สียา อนฺวาทาธิกรณํ เทว สมเถ อนาคมฺม สติ-
วินยญฺจ อมฺพุทฺทวินยญฺจ ทวีหิ สมเถหิ สมเมยฺย สมฺมุขาวินเยน จ
ตสฺสปาปิยสิกาย จาติ. สียาติสฺส วจฺนียํ. ยถา กถํ วีย. อิธ ปน
ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุํ สงฺฆมชฺฌเม ครุกาย อาปตฺตียา โจเทติ
'สฺรตายสฺมา เอวฺรฺฐปี ครุกํ อาปตฺตึ อาปชฺชิตา ปาราชิกํ วา
ปาราชิกสามนฺตํ วาติ. โส เอวํ วเทติ 'น โข อหํ อาวุโส สฺรามิ
เอวฺรฺฐปี ครุกํ อาปตฺตึ อาปชฺชิตา ปาราชิกํ วา ปาราชิกสามนฺตํ
วาติ. ตเมนํ โส นิเวเจนฺตํ^๑ อติเวเจติ 'อิงฺฆายสฺมา สาธุกเมว
ชานาหิ, ยถิ สฺรสิ เอวฺรฺฐปี ครุกํ อาปตฺตึ อาปชฺชิตา ปาราชิกํ วา
ปาราชิกสามนฺตํ วาติ. โส เอวํ วเทติ 'น โข อหํ อาวุโส สฺรามิ
เอวฺรฺฐปี ครุกํ อาปตฺตึ อาปชฺชิตา ปาราชิกํ วา ปาราชิกสามนฺตํ วา,
สฺรามิ จ โข อหํ อาวุโส เอวฺรฺฐปี อปฺปมตฺตกํปิ อาปตฺตึ
อาปชฺชิตาติ. ตเมนํ โส นิเวเจนฺตํ อติเวเจติ 'อิงฺฆายสฺมา
สาธุกเมว ชานาหิ, ยถิ สฺรสิ เอวฺรฺฐปี ครุกํ อาปตฺตึ อาปชฺชิตา

^๑ ส.,จ.,เท.,อิ. นิพเพเจนฺตํ, เอวฺมฺปริปิ.

ปาราชิกํ วา ปาราชิกสามนตํ วาติ. โส เอวํ วเทติ 'อิมํ หิ
 นามานํ อวฺโส อปฺปมตฺตกํปิ' อาปตฺตํ อาปชฺชิตา^๑ อปฺปญฺโจ
 ปฏฺิชาณิสฺสํ, กิํ ปนํ าวะรฺูปิํ ครุํ อาปตฺตํ อาปชฺชิตา
 ปาราชิกํ วา ปาราชิกสามนตํ วา ปญฺโจ น ปฏฺิชาณิสฺสํ. โส
 เอวํ วเทติ 'อิมํ หิ นาม ตวํ อวฺโส อปฺปมตฺตกํปิ อาปตฺตํ
 อาปชฺชิตา อปฺปญฺโจ น ปฏฺิชาณิสฺสํ, กิํ ปนํ ตวํ าวะรฺูปิํ ครุํ
 อาปตฺตํ อาปชฺชิตา ปาราชิกํ วา ปาราชิกสามนตํ วา อปฺปญฺโจ
 ปฏฺิชาณิสฺสํ, อิงฺฆายสฺมา สาธุกเมว ชานาหิ, ยถิ สรฺสํ าวะรฺูปิํ
 ครุํ อาปตฺตํ อาปชฺชิตา ปาราชิกํ วา ปาราชิกสามนตํ วาติ.
 โส เอวํ วเทติ^๒ 'สรฺามิ โข อหํ อวฺโส าวะรฺูปิํ ครุํ อาปตฺตํ
 อาปชฺชิตา ปาราชิกํ วา ปาราชิกสามนตํ วา, ทวา เม เอตํ
 วุตฺตํ, รวา เม เอตํ วุตฺตํ, นาหนตํ สรฺามิ าวะรฺูปิํ ครุํ อาปตฺตํ
 อาปชฺชิตา ปาราชิกํ วา ปาราชิกสามนตํ วาติ. ตสฺส เขวตํ^๓
 ภิกฺขเว ภิกฺขุโน ตสฺสปาปิยสิกาณมํ กาทพฺพํ.

เอวญจ ปน ภิกฺขเว กาทพฺพํ. พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเพลน
 สงฺโฆ ณาเปตพฺโพ

'สุณฺาตุ เม ฆนฺเต สงฺโฆ, อยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ สงฺฆมชฺเฌ
 ครุกาย อาปตฺตติยา อนฺยุญฺชียมาโน อวชานิตฺวา ปฏฺิชาณาติ,
 ปฏฺิชาณิตฺวา อวชานาติ, อญฺเฌน อญฺญํ ปฏฺิจรติ, สมฺปชานมฺุสา
 ภาสติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
 ตสฺสปาปิยสิกาณมํ กเรยฺย; เอสา ญตฺติ.

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.มหา. อปฺปมตฺตกํ, ฉ.,อ. อปฺปมตฺตํ, าวะรฺูปิ.

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อ.,มหา. อาปชฺชิตวา

^๓ ส.,ฉ. วเทสิ

^๔ ส.,ฉ.,เท.,อ. โข

สฺนาคฺ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ สงฺฆมฺชฺเฌ
 ครุกาย อาปตฺติยา อญฺญชฺยมาโน อวชานิตฺวา ปฏฺิชาหาติ,
 ปฏฺิชาหาติ อวชานาติ, อญฺเณน อญฺเณ ปฏฺิจรติ, สมฺปชานมฺุสา
 ภาสติ. สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ตสฺสปาปิยสิกาภมฺมํ กโรติ.
 ยสฺสายสฺมโต ขมติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ตสฺสปาปิยสิกาภมฺมสฺส
 กรณํ, โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นภขมติ, โส ภาเสยฺย.

ทฺุติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ๔เป๔ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
 ๔เป๔

กตํ สงฺฆเณน อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน ตสฺสปาปิยสิกาภมฺมํ,
 ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา ตฺถนฺหิ. เอวเมตํ ธารยามิตี.

อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว อธิกรณํ วุปฺสนตฺ. เกน วุปฺสนตฺ.
 สมฺมุขาวินเยน จ ตสฺสปาปิยสิกาย จ. กิณฺจ ตตฺถ สมฺมุขาวินยสฺมี.
 สงฺฆสมฺมุขตา ฆมฺมสมฺมุขตา วินยสมฺมุขตา ปุคฺคลสมฺมุขตา ๔เป๔
 กา จ ตตฺถ ตสฺสปาปิยสิกาย. ยา ตสฺสปาปิยสิกาย ภมฺมสฺส
 กิริยา กรณํ อุปคฺคณํ อชฺฌุปคฺคณํ อธิวาสนา อปฺปฏฺิกโกสนา,
 อํ ตตฺถ ตสฺสปาปิยสิกาย. เอวํ วุปฺสนตฺ เจ ภิกฺขเว อธิกรณํ
 การโก อุกโกฏฺเฐติ, อุกโกฏฺเฐนํ ปาจิตฺติยํ. จนฺททายโก ขียติ,
 ขียนํ ปาจิตฺติยํ.

ปฏฺิยฺยวาทกรณํ

[๒๓๙] อาปตฺตาทิกรณํ กตฺติหิ สมเถหิ สมฺมติ. อาปตฺตาทิกรณํ
 ตฺติหิ ๒๖/05/๒๕๖๑ สมเถหิ สมฺมติ สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิยฺยวาทกรเณน จ
 ตินฺวตฺถารเกน จ. สียา อาปตฺตาทิกรณํ เอกํ สมถํ อนาคมฺม

ติณวตถารกั ทวีหิ สมเถหิ สมเมยย สมมุขาวินเยน จ ปฏินฺณวาท-
 กรณฺณ จาติ. สียาติสฺส วจนียํ. ยถา กถํ วีย. อิธ ปน ภิกฺขเว
 ภิกฺขุ ลหุกํ []^๑ อาปตฺตี อาปนฺโน โหติ, เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา
 เอกํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฏิกํ^๒
 นิสีทิตฺวา อญฺชลీ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย 'อหํ อาวุโส
 อิตฺถนฺนามํ อาปตฺตี อาปนฺโน, ตํ ปฏฺเทเสมีติ. เตน วตฺตพฺโพ
 'ปสฺสสีติ. 'อาม ปสฺสามีติ. 'อายตี ลํวเรยฺยาสีติ.

อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว อธิกรณํ วุฒิปสนฺตํ. เกน วุฒิปสนฺตํ.
 สมมุขาวินเยน จ ปฏินฺณวาทกรณฺณ จ. กิณฺจ ตตฺถ สมมุขาวินยสฺมี.
 ฐมฺมสมมุขตา วินยสมมุขตา ปุคฺคลสมมุขตา ๔เป๔ กา จ ตตฺถ
 ปุคฺคลสมมุขตา. โย จ เทเสติ, ยสฺส จ เทเสติ, อุโภ สมมุขีภฺวตา
 โหนติ, อयํ ตตฺถ ปุคฺคลสมมุขตา. กิณฺจ ตตฺถ ปฏินฺณวาทกรณฺณสฺมี.
 ยา ปฏินฺณวาทกรณฺณสฺส กมฺมสฺส กิริยา กรณํ อุปคฺคณํ อชฺฌุปคฺคณํ
 อธิวาสนา อปฺปฏิกฺโกสนา, อิทํ ตตฺถ ปฏินฺณวาทกรณฺณสฺมี. เอวํ
 วุฒิปสนฺตํ เจ ภิกฺขเว อธิกรณํ ปฏิกุคฺคาหโก อุกฺโกฏฺเฐติ อุกฺโกฏฺฐนํ
 ปาจิตฺติยํ. เอวเมว เจ ตํ ลเภถ, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ ลเภถ,
 เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา สมฺพหุเล ภิกฺขุ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ
 อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ
 นิสีทิตฺวา อญฺชลీ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนียา 'อหํ ภาณฺเต
 อิตฺถนฺนามํ อาปตฺตี อาปนฺโน, ตํ ปฏฺเทเสมีติ. พยตฺเตน ภิกฺขุณา
 ปฏิพฺเพลน เต ภิกฺขุ ฃาเปตพฺพา

^๑ อ. เอตฺถนฺนเร ภิกฺขุนฺติ อยํ ปาโจ ทิสฺสติ.

^๒ เท.,มหา. กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ

‘สฺสนฺตํ เม อายสฺมนฺตา, อํยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ อปตฺตํ
 สรติ วิวรติ อุตฺตานิกรโรติ เทเสติ. ยถายสฺมนฺตานํ ปตฺตกฺลลํ,
 อํหํ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน อปตฺตํ ปฏฺยคฺคณฺเหยฺยนฺติ. เตน
 วตฺตพฺโพ ‘ปสฺสสํติ. ‘อาม ปสฺสามํติ. ‘อายตํ สํวเรยฺยาสํติ.

อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว อธิกรณํ วุปฺสนตํ. เกน วุปฺสนตํ.
 สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺยคฺคณฺเณน จ. กิณฺจ ตตฺถ สมฺมุขาวินยสฺมํ.
 ฐมฺมสมฺมุขตา วินยสมฺมุขตา ปุคฺคลสมฺมุขตา ฯเปฯ กา จ ตตฺถ
 ปุคฺคลสมฺมุขตา. โย จ เทเสติ, ยสฺส จ เทเสติ, อุโภ สมฺมุขํภฺยา
 โหนฺติ, อํยํ ตตฺถ ปุคฺคลสมฺมุขตา. กิณฺจ ตตฺถ ปฏฺยคฺคณฺเณนสฺมํ.
 ยา ปฏฺยคฺคณฺเณนสฺส กมฺมสฺส กิริยา กรณํ อุปคฺคณํ อชฺฌุปคฺคณํ
 อธิวสนา อปฺปฏฺยโกสนา, อิทํ ตตฺถ ปฏฺยคฺคณฺเณนสฺมํ. เอวํ
 วุปฺสนตํ เจ ภิกฺขเว อธิกรณํ ปฏฺยคฺคาหโก อุกฺโกฏฺเทติ, อุกฺโกฏฺทกํ
 ปาจิตฺตํ. เอวญฺเจ ตํ ลเภถ, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ ลเภถ,
 เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตฺราสงฺคํ
 กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏฺทกํ นิสํทิตฺวา
 อญฺชลํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย ‘อํ ภาณฺเต อิตฺถนฺนามํ
 อปตฺตํ อปนฺโน, ตํ ปฏฺยเทเสมํติ. พยตฺเตน ภิกฺขุนา ปฏฺยพลฺลน
 สงฺฆโม ฌาเปตพฺโพ

‘สฺสนฺตํ เม ภาณฺเต สงฺฆโม, อํยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ อปตฺตํ
 สรติ วิวรติ อุตฺตานิกรโรติ เทเสติ. ยถา สงฺฆมสฺส ปตฺตกฺลลํ,
 อํหํ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน อปตฺตํ ปฏฺยคฺคณฺเหยฺยนฺติ. เตน
 วตฺตพฺโพ ‘ปสฺสสํติ. ‘อาม ปสฺสามํติ. ‘อายตํ สํวเรยฺยาสํติ.

อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว อธิกรณํ วุปฺสนตํ. เกน วุปฺสนตํ.
 สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺยคฺคณฺเณน จ. กิณฺจ ตตฺถ สมฺมุขาวินยสฺมํ.
 สงฺฆสมฺมุขตา ฐมฺมสมฺมุขตา วินยสมฺมุขตา ปุคฺคลสมฺมุขตา ฯเปฯ

เอวํ วูปสนตํ เจ ภิกฺขเว อธิกรณํ ปฏิคฺคาหโก อุกโกฏฺเฐติ,
 อุกโกฏฺหนํ ปาจิตฺตีย์. จนฺททายโก ขียติ, ขียนํ ปาจิตฺตีย์.

ติณวตฺถารโก

[๒๔๐] สียา อาปตฺตาทิกรณํ เอกํ สมถํ อนาคมฺม ปฏิญฺญาต-
 กรณํ ทวีหิ สมเถหิ สมฺเมยฺย สมฺมุขาวินเยน จ ติณวตฺถารเกน
 จาติ. สียาติสฺส วจฺนียํ. ยถา กถํ วีย. อิธ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺ
 ภณฺฑชนชาตานิ กลฺลชนชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสสามณฺกํ
 อชฺฌมาจิณฺณํ โหติ ภาสิตปฺริกฺกนฺตํ. ตตฺร เจ ภิกฺขเว^๑ ภิกฺขุณฺ เอวํ
 โหติ ‘อมฺหากํ โข ภณฺฑชนชาตานิ กลฺลชนชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ
 วิหฺรตํ พหุํ อสฺสสามณฺกํ อชฺฌมาจิณฺณํ ภาสิตปฺริกฺกนฺตํ. สเจ มยฺ
 อิมานิ อาปตฺตํ อญฺญมญฺญํ กาเรสฺสาม, สียาปิ ตํ อธิกรณํ
 กกฺขพตฺตาย วาพตฺตาย เกทาย สํวตฺเตยฺยาติ. อนฺุชานามิ ภิกฺขเว
 เอวรูปํ อธิกรณํ ติณวตฺถารเกน วูปสเมตฺตุํ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
 วูปสเมตพฺพํ. สพฺเพเหว เอกชฺฌํ สนฺนิปตฺติพฺพํ, สนฺนิปตฺติวา
 พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเลน สงฺโฆ ญาเปตพฺโไฟ

‘สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อมฺหากํ ภณฺฑชนชาตานิ กลฺล-
 ชนชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสสามณฺกํ อชฺฌมาจิณฺณํ
 ภาสิตปฺริกฺกนฺตํ. สเจ มยฺ อิมานิ อาปตฺตํ อญฺญมญฺญํ กาเรสฺสาม,
 สียาปิ ตํ อธิกรณํ กกฺขพตฺตาย วาพตฺตาย เกทาย สํวตฺเตยฺย. ยถิ
 สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ, สงฺโฆ อิมํ อธิกรณํ ติณวตฺถารเกน วูปสเมยฺย

จเปตวา ฤๅลลวชฺช จเปตวา คิหิปฏิสยฺตฺตฺนติ. เอกโตปฏิกานํ
ภิกฺขุณํ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺวิพลฺเน สโก ปกฺโข ฌาเปตพฺโพ

‘สฺนฺนํ เม อายสฺมนฺตา, มหํ ภณฺทฺนชาตํ กลฺลชาตํ
วิวาทาปนฺนํ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปฺริกกนฺตํ.
สเจ มยํ อิมํ อปตฺตํ อปตฺตํ อปตฺตํ กาเรสฺสาม, สียาปิ ตํ
อริกรณํ กกฺขพตฺยา วาพตฺยา เกทฺยา สํวตฺเตยฺย. ยทฺยาสมฺนฺตํ
ปตฺตกฺลลํ, อหํ, ยา เจว อายสฺมนฺตํ อปตฺตํ, ยา จ อตฺตโน
อปตฺตํ, อายสฺมนฺตานญฺเจว อตฺถาย อตฺตโน จ อตฺถาย สงฺฆ-
มชฺฌเม ติณฺวตฺถารเกน เทเสยฺย จเปตวา ฤๅลลวชฺช จเปตวา
คิหิปฏิสยฺตฺตฺนติ.

[๒๔๑] อถาปเรสํ เอกโตปฏิกานํ ภิกฺขุณํ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา
ปฏฺวิพลฺเน สโก ปกฺโข ฌาเปตพฺโพ

‘สฺนฺนํ เม อายสฺมนฺตา, มหํ ภณฺทฺนชาตํ กลฺลชาตํ
วิวาทาปนฺนํ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสามณํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปฺริกกนฺตํ.
สเจ มยํ อิมํ อปตฺตํ อปตฺตํ อปตฺตํ กาเรสฺสาม, สียาปิ ตํ
อริกรณํ กกฺขพตฺยา วาพตฺยา เกทฺยา สํวตฺเตยฺย. ยทฺยาสมฺนฺตํ
ปตฺตกฺลลํ, อหํ, ยา เจว อายสฺมนฺตํ อปตฺตํ, ยา จ อตฺตโน
อปตฺตํ, อายสฺมนฺตานญฺเจว อตฺถาย อตฺตโน จ อตฺถาย สงฺฆ-
มชฺฌเม ติณฺวตฺถารเกน เทเสยฺย จเปตวา ฤๅลลวชฺช จเปตวา
คิหิปฏิสยฺตฺตฺนติ.

[๒๔๒] []^๑ เอกโตปฏิกานํ ภิกฺขุณํ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา
ปฏฺวิพลฺเน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

^๑ ส.,ฉ.,มหา. เอตฺถนฺตเร อถาปเรสนฺติ อยํ ปาโจ ทิสฺสตี.

‘สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อมฺหากํ ภณฺทนนฺชาตานิ กลฺลชาตานิ
 วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสามณฺกํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกฺกนฺตํ.
 สเจ มยฺ อิมานิ อาปตฺตตีหิ อญฺญมญฺญํ กาเรสฺสาม, สียาปิ ตํ
 อธิกรณํ กกฺขพตาย วาพตาย เกทาย สํวตฺเตยฺย. ยถิ สงฺฆสฺส
 ปตฺตกถลฺลํ, อหํ, ยา เจว อิมสฺส อายสฺมนฺตานิ อาปตฺติ, ยา จ
 อตฺตโน อาปตฺติ, อิมสฺสเจว อายสฺมนฺตานิ อตฺถาย อตฺตโน จ
 อตฺถาย สงฺฆมชฺฌเ ตินฺวตฺถารเกน เทเสยฺย จเปตฺวา ญฺลลวชฺชํ
 จเปตฺวา คิหิปปิฏฺฐิยฺยตฺตํ; เอสา ญตฺติ.

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, อมฺหากํ ภณฺทนนฺชาตานิ กลฺลชาตานิ
 วิวาทาปนฺนานิ วิหฺรตํ พหุํ อสฺสามณฺกํ อชฺฌาจิณฺณํ ภาสิตปริกฺกนฺตํ.
 สเจ มยฺ อิมานิ อาปตฺตตีหิ อญฺญมญฺญํ กาเรสฺสาม, สียาปิ ตํ
 อธิกรณํ กกฺขพตาย วาพตาย เกทาย สํวตฺเตยฺย. อหํ, ยา
 เจว อิมสฺส อายสฺมนฺตานิ อาปตฺติ, ยา จ อตฺตโน อาปตฺติ,
 อิมสฺสเจว อายสฺมนฺตานิ อตฺถาย อตฺตโน จ อตฺถาย สงฺฆมชฺฌเ
 ตินฺวตฺถารเกน เทเสมิ จเปตฺวา ญฺลลวชฺชํ จเปตฺวา คิหิปปิฏฺฐิยฺยตฺตํ,
 ยสฺสายสฺมโต ขมติ อมฺหากํ อิมาสฺ อาปตฺตีนํ สงฺฆมชฺฌเ
 ตินฺวตฺถารเกน เทสฺนา จเปตฺวา ญฺลลวชฺชํ จเปตฺวา คิหิปปิฏฺฐิยฺยตฺตํ,
 โส ตฺถนฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺย.

เทสิตา อมฺหากํ อิมานิ อาปตฺติโย สงฺฆมชฺฌเ ตินฺวตฺถารเกน
 จเปตฺวา ญฺลลวชฺชํ จเปตฺวา คิหิปปิฏฺฐิยฺยตฺตํ, ขมติ สงฺฆสฺส; ตสฺมา
 ตฺถนฺหิ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

อถาปเรสํ ๔เป๔ เอวเมตํ ธารยามีติ.

อิทํ วุจฺจติ ภิกฺขเว อธิกรณํ วูปสนฺตํ. เกน วูปสนฺตํ.
 สมฺมุขาวินยเณ จ ตินฺวตฺถารเกน จ. กิณฺจ ตตฺถ สมฺมุขาวินยสฺมี.
 สงฺฆสมฺมุขตา ฐมฺมสมฺมุขตา วินยสมฺมุขตา ปุคฺคลสมฺมุขตา.

กา จ ตตถ สงฆสมมุขตา. ยาวติกา ภิกขุ กम्मปปตตะ,
เต อาคตา โหนติ, จนุทธารหานัน จนุโท อาหโฏ โหติ, สมมุขีภูตา
น ปฏิโกสนนติ, อัย ตตถ สงฆสมมุขตา.

กา จ ตตถ ฐมมสมมุขตา วินยสมมุขตา. เยน ฐมเม
เยน วินเยน เยน สตถุสาสนเนน ตัง อธิกรณं วูปสมมติ, อัย ตตถ
ฐมมสมมุขตา วินยสมมุขตา.

กา จ ตตถ ปุคฺคสมมุขตา. โย จ เทเสติ, ยสฺส จ
เทเสติ, อุโก สมมุขีภูตา โหนติ, อัย ตตถ ปุคฺคสมมุขตา.

กิญจ ตตถ ตินวตถารกสมิ. ยา ตินวตถารกสฺส กम्मสฺส
กิริยา กรณं อุปคมนัน อชฺฐุปคมนัน อธิวาสนา อปฺปฏิกโกสนา;
อิทํ ตตถ ตินวตถารกสมิ. เอวํ วูปสนนตัง เจ ภิกขเว อธิกรณं
ปฏิกคากโก อุโกโกเถติ, อุโกโกฏฐนํ ปาจิตติยํ. จนนททายโก ขียติ,
ขียนํ ปาจิตติยํ.

กิจจาธิกรณं กตฺติหิ สมเถหิ สมมติ. กิจจาธิกรณं เอเกน
สมเถน สมมติ สมมุขาวินเยนนาคี.

สมถกฺขนุชโก นิฏฺฐิตโ จตุตฺโธ.^๑

[จุลลวคคปาติยา ปจโม ภาค นิฏฺฐิตโ.]

^๑สฺยา. สมถกฺขนุชกํ นิฏฺฐิตํ จตุตฺถํ.

วินยปิฎก

จุลลวคคปาติยา ปฐมภาค

ปทานุกกโม

ปทานุกกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกกโม	ปพเพ/องฺก
[๑]		อคุเมน	๑๓๔/๑๙๙
อกปฺปิย	๒/๓,๑๑/๑๘,๓๕/๕๖	องฺการกาสุปมา	๖๕/๙๘-๙๙
อกมฺม	๘๒/๑๒,๘๗/๑๓๐	องฺกุลิยา	๑๙๑/๒๗๗
อกรณีย	๒/๓,๑๑/๑๘,๓๕/๕๖	องฺเคหิ	๔-๖/๖-๑๒
อกาสิ	๗๑/๑๐๗	อโจเทตฺวา	๔/๗-๘,๑๓/๒๐,๒๒
อกํสุ	๕๒/๗๖-๗๗,๖๑/๙๑-๙๒	อจุยฺเณ	๓๔/๕๕
อกุปฺเปน	๑๘๒/๒๕๔	อจุสิสฺสนฺติ	๑๙๑/๒๗๖
อกุสฺส	๒๒๐/๓๐๙	อเชสิ	๑-๓/๑-๖
อกุโกสฺติ	๓๙/๖๒	อชฺฐมาจาเร	๖/๑๒๑๕/๒๕-๒๖
อกุโกสฺสนฺติ	๒๙/๔๘	อชฺฐมาจิณฺณ	๑๙๙/๒๘๘
อกุโกสฺสิ	๓๔/๕๕	อชฺฐมาปฺนโน	๒๐๑/๒๘๙
อกุโกสฺสามิ	๓๔/๕๕	อชฺฐมฺปคฺมณ	๒๓๔/๓๒๓,
อกุโกสฺสิสฺสนฺติ	๒๙/๔๘	๒๓๖/๓๒๗,๒๓๗/๓๓๐,๒๓๘/๓๓๒,	
อกุขริกาย	๒๑/๓๒,๒๒/๓๔,๒๓/๓๘	๒๓๙/๓๓๓-๓๓๔,๒๔๒/๓๓๘	
อกุเขน	๒๑/๓๒,๒๒/๓๔,๒๓/๓๘	อชฺฐมฺเปกฺขสิ	๑๙๒/๒๘๐
อวิทฺตจิตฺโต	๑๖๐/๒๒๖	อชฺฐมฺตฺติ	๒๑๖/๓๐๔
อคมาสิ	๕๒/๗๖-๗๗,๖๑/๙๑-๙๒	อณฺชลิกมฺม	๕๑/๗๖,๕๒/๗๗
อคมฺส	๓๔/๕๕	อณฺชลิ	๑๐/๑๖,๒๐/๒๙
อครุกรียมาโน	๕๒/๗๗,๖๑/๙๒	อณฺณ	๗/๑๓,๙/๑๔,๙/๑๕
อการโว	๒๑๖/๓๐๓-๓๐๔	อณฺณตโร	๒๒/๓๒-๓๓

ปทานุกรโม	ปพเพ/องเก	ปทานุกรโม	ปพเพ/องเก
อณฺณตฺร	๗๗-๗๘/๑๑๙-๑๒๒	อธมฺมตา	๑๔๓/๒๑๐, ๑๔๕/๒๑๑
อณฺณตฺตตาย	๒/๓	อธมฺมวาที	๑๘๖-๑๘๗/๒๗๐-๒๗๑
อณฺณถาวาโท	๒๑๕/๓๐๒	อธมฺมิกิ	๑๔๔/๒๑๐, ๑๔๕/๒๑๑
อณฺณมณฺณ	๑๙๑/๒๗๕	อธมฺเมณ	๔/๗, ๑๘๒/๒๕๔
อฏฺฐปเท	๒๑/๓๒	อิทธิกรณ	๒๓๑/๓๑๘, ๒๔๒/๓๓๗
อฏฺฐาหปฏฺิจจนฺนา	๑๓๔/๑๙๘	อิทธิกรณการกา	๑-๓/๑-๕
อฏฺฐาหปฏฺิจจนฺนาโย	๑๓๖/๒๐๐	อิทธิกรณนิโรธ	๒๓๑/๓๑๙
อฏฺฐิจงฺกฏฺุปมา	๖๕/๙๘-๙๙	อิทธิกรณนิโรธคามินีปฏิปatti	๒๓๑/๓๑๙
อณฺมตฺเตสุ	๒๓๑/๓๑๘	อิทธิกรณสมุทฺย	๒๓๑/๓๑๙
อติทิกฺขิยา	๖/๑๒-๑๓, ๑๕/๒๕-๒๖	อิทธิกรณสมุปฺปาatti	๒๓๑/๓๑๙
อดตฺตนา	๖๕/๑๐๐	อิธิวาสนา	๒๓๔/๓๒๓, ๒๓๖/๓๒๗, ๒๓๗/๓๓๐, ๒๓๘/๓๓๒, ๒๓๙/๓๓๓-๓๓๔, ๒๔๒/๓๓๘
อดตฺตโน	๒๑๒/๒๙๙, ๒๑๓/๓๐๐	อิธิวาสนํ	๓๓/๕๓
อดตฺตปจฺจตฺติกา	๒๒๘/๓๑๕, ๒๒๙/๓๑๖, ๒๓๔/๓๒๓	อิธิวาเสนฺตฺ	๓๓/๕๓
อดตฺตตาย	๒๑๒/๒๙๙, ๒๓๓/๓๒๐-๓๒๑	อิธิวาเสสิ	๓๓/๕๓
อทสฺสเน	๑๖๐-๑๖๑/๒๒๗	อิธิสีเล	๖/๑๒-๑๓, ๑๕/๒๕-๒๖
อทสฺสเนน	๔๗/๖๙	อิธิมุขา	๑๙๒/๒๘๐
อทฺถจฺจิตฺตา	๒๑๗/๓๐๘	อนจฺฉริยํ	๓๔/๕๕
อทฺถจฺจุลฺลา	๒๑๕/๓๐๒, ๒๑๖/๓๐๕	อนตฺตมณ	๑๙๒/๒๗๘, ๑๙๓/๒๘๑
อเทสฺนาคามินิยา	๔/๖, ๘, ๑๓/๒๐	อนตฺตตาย	๓๙/๖๒, ๒๑๖/๓๐๔
อเทสิตฺตาย	๕/๙, ๑๑, ๑๔/๒๓	อนตฺตรา	๑๑๗/๒๗๔
อทฺทสา	๒๒/๓๓	อนตฺตรามคฺเค	๒๒๙/๓๑๕
อทฺธานิ	๒๒/๓๕	อนตฺตรายา	๗๗-๗๘/๑๑๙-๑๒๒
อธมฺมกมฺม	๒๕/๔๐-๔๑, ๓๗/๕๗		

ปทานุกรกโม	ปพฺพฺเพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพฺเพ/องฺก
อนฺตรายาย	๖๕-๖๖/๙๗-๑๐๑	อนาโรจนา	๘๓/๑๒๔, ๙๒/๑๔๐
อนฺตรายิกา	๖๕-๖๖/๙๗-๑๐๑	อนาโรเปตฺวา	๔/๗, ๙, ๑๓/๒๐
อนฺตเรน	๒๓๐/๓๑๘	อนาวาส	๓๙/๖๒, ๕๑/๗๖, ๕๓/๗๙,
อนฺโต	๕๑/๗๖, ๕๓/๗๙		๕๔/๘๑, ๖๐/๙๑, ๖๒/๙๓,
อนนฺตานิ	๒๓๑/๓๑๗-๓๑๘		๖๓/๙๕, ๗๗/๑๑๙-๑๒๐, ๘๐/๑๒๒
อนนฺจฺฉวิกิ	๒/๓, ๑๑/๑๗-๑๘	อนินฺติกา	๑๙๒/๒๘๐
อนนฺโลมิเกหิ	๖/๑๒, ๑๑/๑๗	อนฺชานามิ	๗๕/๑๑๘, ๘๔-๘๖/
อนนฺโลมิกิ	๒/๓, ๑๑/๑๘, ๓๕/๕๖		๑๒๔-๑๒๖, ๘๗/๑๓๑, ๙๐/๑๓๖,
อนปทาโน	๖/๑๒, ๑๑/๑๗-๑๘,		๙๓/๑๔๐, ๙๔/๑๔๑, ๙๕/๑๔๒
	๑๒/๑๙, ๑๕/๒๕-๒๖, ๒๗/๔๔	อนฺทฺรฺสฺติตพฺโพ	๕๑/๗๖
อนปโลเกตฺวา	๓๓/๕๓	อนฺทฺรฺสฺเตติ	๕๓/๗๘-๗๙
อนเปกฺโข	๓๓/๕๓	อนฺทฺรฺสฺเตตพฺโพ	๕๑/๗๖
อนวทฺตมมาส	๑๘๑/๒๕๓	อนฺทฺสฺเสติ	๑๘๗/๒๗๐-๒๗๑
อนวเสสา	๒๑๕/๓๐๒, ๒๑๖/๓๐๕,	อนฺทฺสฺเสนฺติ	๑๘๗/๒๗๐-๒๗๑
	๒๒๘/๓๑๔	อนฺทฺต	๔๑-๔๒/๖๔-๖๕
อนวสฺสว	๒๑๖-๒๑๗/๓๐๔-๓๐๗	อนฺปฺชชฺช	๒๑๕/๓๐๒
อนาจาร	๒๑/๓๑-๓๒, ๒๒/๓๓-๓๔	อนฺปฺปตฺตํ	๑๘๙/๒๗๔
อนาจิณฺณ	๒๑๕/๓๐๒, ๒๑๖/๓๐๕,	อนฺปฺทฺทว	๑๙๒/๒๘๐
	๒๒๘/๓๑๔	อนฺปฺปนฺนานิ	๑-๓/๑-๖
อนาปตฺติ	๗๔/๑๑๒	อนฺปฺพฺเพน	๒๒/๓๕, ๓๕/๕๖
อนาปตฺติโก	๑๙๕/๒๘๓	อนฺเปกฺเขติ	๑๘๗/๒๗๐-๒๗๑
อนาปตฺติยา	๔/๖, ๘, ๑๓/๒๐-๒๑,	อนฺเปกฺเขนฺติ	๑๘๗/๒๗๐-๒๗๑
	๒๕/๔๑, ๓๗/๕๘-๕๙, ๔๘/๗๑,	อนฺพฺลปฺปทานิ	๒๑๕/๓๐๓, ๒๒๑/๓๑๐,
	๕๗/๘๕-๘๖, ๖๗/๑๐๒		๒๒๕/๓๑๒

ปทานุกุโม	ปพเพ/องุเก	ปทานุกุโม	ปพเพ/องุเก
อนุภณนา	๒๑๕/๓๐๓, ๒๒๑/๓๑๐, ๒๒๕/๓๑๒	อปราอาปตุนี	๑๘๔/๒๖๐-๒๖๒
อนุมมตฺตโก	๑๖๐/๒๒๖, ๑๙๘/๒๘๗	อปริมาณิ	๑๘๒/๒๕๓-๒๕๗
อนุญญชถ	๑๙๓/๒๘๑	อปริมาณาย	๑๖๕/๒๓๐-๒๓๓, ๑๘๐/๒๕๑, ๑๗๑/๒๔๐,
อนุญญชียมานิ	๒๐๕/๒๙๓, ๒๐๖/๒๙๔, ๒๓๘/๓๓๑-๓๓๒		๑๘๒/๒๕๕-๒๕๗, ๑๘๓/๒๕๘, ๑๘๔/๒๕๙, ๒๖๓-๒๖๗
อนุลลปนา	๒๑๕/๓๐๓, ๒๒๑/๓๑๐, ๒๒๕/๓๑๒	อปโลกนกมมํ	๒๑๕/๓๐๓, ๒๒๓/๓๑๑, ๒๒๗/๓๑๓
อนุวทนา	๒๑๕/๓๐๓, ๒๒๑/๓๑๐, ๒๒๕/๓๑๒	อปฺปญฺญํ	๖๕/๑๐๐
อนุวทนฺติ	๑๙๕/๒๘๓, ๒๑๕/๓๐๓	อปฺปกิลมเถน	๒๒/๓๕
อนุวาทมุลิ	๒๑๗/๓๐๖	อปฺปญฺญตฺตํ	๒๑๕/๓๐๒, ๒๑๖/๓๐๕, ๒๒๘/๓๑๔
อนุวาทาธิกรณ	๒๑๕/๓๐๒-๓๐๓, ๒๑๗/๓๐๖-๓๐๗, ๒๒๐/๓๐๙-๓๑๐, ๒๒๕-๒๒๗/๓๑๒-๓๑๔	อปฺปฏิกมฺเม	๑๖๐-๑๖๔/๒๒๗-๒๒๙
อนุวาทิ	๗/๑๓, ๑๖/๒๗, ๒๘/๔๗, ๒๑๕/๓๐๓, ๒๑๗/๓๐๖-๓๐๗, ๒๒๑/๓๑๐, ๒๒๕/๓๑๒	อปฺปฏิกโกสนา	๒๓๔/๓๒๓, ๒๓๖/๓๒๗, ๒๓๗/๓๓๐, ๒๓๘/๓๓๒, ๒๓๙/๓๓๓-๓๓๔, ๒๔๒/๓๓๘
อนุสมฺปวํกตา	๒๑๕/๓๐๓, ๒๒๑/๓๑๐, ๒๒๕/๓๑๒	อปฺปฏิจฺจนฺน	๙๗-๑๐๑/๑๔๗-๑๕๒, ๑๑๐-๑๒๐/๑๖๒-๑๘๒, ๑๖๕/๒๓๐-๒๓๓, ๑๖๗/๒๓๔-๒๓๕, ๑๗๑/๒๔๐, ๑๗๓/๒๔๒-๒๔๓, ๑๗๗/๒๔๘, ๑๗๙/๒๕๐,
อเนกปริยาเยน	๒/๓, ๖๕/๙๘-๙๙		๑๘๒-๑๘๔/๒๕๔-๒๖๓, ๒๖๖-๒๖๗
อปจยสฺส	๒/๓	อปฺปฏินฺนํ	๔/๖-๗, ๑๓/๒๐
อปทิสฺสนฺติ	๑๙๑/๒๗๖	อปฺปฏินิสฺสํ	๖๕-๖๖/๑๐๐-๑๐๑
อปราชฺฌามิ	๑๙๒/๒๘๐		

ปทานุกรกโม	ปพฺพ/อญฺเก	ปทานุกรกโม	ปพฺพ/อญฺเก
อปฺปปฏิปฺจุฉา	๔/๖,๑๓/๒๐	อพฺพเกติ	๑๐๑/๑๕๑-๑๕๒,
อปฺปปฏิภาณ	๑๕๒/๒๘๐		๑๐๗/๑๕๕-๑๖๐,๑๒๐/๑๘๒
อปฺปปฏิรูป	๒/๓,๑๑/๑๘,๓๕/๕๖	อพฺพเกนฺตา	๑๑-๑๒/๑๗-๑๙
อปฺปติสฺโส	๒๑๖/๓๐๓-๓๐๔	อพฺพเกยฺย	๘๒/๑๒๔,๘๗/๑๓๐,
อปฺปปฺปญฺญา	๑๕๒/๒๗๗		๘๙/๑๓๕,๙๑/๑๔๐,๙๖/๑๔๔
อปฺปมตฺตกั	๒๓๘/๓๓๐-๓๓๑	อพฺพยากตจิตฺตา	๒๒๐/๓๐๙
อปฺปสหาย	๒/๓	อพฺพยากตํ	๒๒๐/๓๐๙
อปฺปสนฺน	๒/๓,๑๑/๑๘,๒๒/๓๕	อพฺพลพฺโล	๒๒/๓๓
อปฺปสฺสสาทา	๖๕/๙๘-๙๙	อภยา	๑๕๒/๒๘๐
อปฺปิฉา	๑/๒,๑๑/๑๗,๒๙/๔๘	อภาสิตํ	๒๑๕/๓๐๒,๒๑๖/๓๐๕,
อปฺเปวนาม	๒๐๔/๒๙๓		๒๒๘/๓๑๔
อปฺโผฏฺเณติ	๒๑/๓๒,๒๒/๓๔	อภิกฺกนฺเตน	๒๒/๓๒
อปฺโผฏฺสสนฺติ	๒๓/๓๘	อภิกฺขุโก	๗๗/๑๑๙-๑๒๐,
อปฺปชฺยมาโน	๕๒/๗๗,๖๑/๙๒		๘๗/๑๒๗-๑๒๘,๘๙/๑๓๒-๑๓๓,
อพฺพกีโต	๑๐๑/๑๕๒,๑๐๗/๑๖๐		๙๑/๑๓๗-๑๓๘,๙๖/๑๔๓
อพฺพภาคุฏฺฐิกา	๒๒/๓๓	อภิชานามิ	๑๕๓/๒๘๑
อพฺพภาจิขฺขสิ	๖๕/๑๐๐	อภินิวิสฺส	๖๕/๙๘
อพฺพภาจิขฺขิ	๖๕/๙๘	อภิวทฺตติ	๒๓๑/๓๑๙
อพฺพภานารห	๘๒/๑๑๓,๘๗/๑๓๐,	อภิวาทนํ	๕๑/๗๖,๕๓/๗๘
	๘๙/๑๓๕,๙๕-๙๖/๑๔๑-๑๔๔	อภิวาทเตจฺวา	๒๒/๓๓,๓๕
อพฺพภุสฺสหนฺตา	๒๑๕/๓๐๓,๒๒๑/๓๑๐,	อภิสงฺขาริกํ	๑๕๒/๒๗๗
	๒๒๕/๓๑๒	อมามิยมาโน	๕๒/๗๗,๖๑/๙๒
อพฺพเกตฺตพฺโพ	๑๐๐/๑๕๐,๑๐๖/๑๕๗,	อมฺมลิกาย	๒๓๖/๓๒๖
	๑๑๙/๑๗๙,๑๓๒/๑๙๓,๑๖๔/๒๒๙	อมฺมพฺพจิตฺตา	๒๑๖/๓๐๕,๒๑๗/๓๐๘

ปทานุกโม	ปพเพ/องเก	ปทานุกโม	ปพเพ/องเก
อมุพฺพหวินย	๑๙๖/๒๘๔-๒๘๕, ๑๙๗-๑๙๙/๒๘๖-๒๘๘	อสนฺตฺตฺตฺตฺต	๒๓๕/๓๒๓
อมุพฺพหสฺส	๑๙๖/๒๘๔, ๑๙๗/๒๘๖	อสมฺโมกํ	๔๗/๖๙-๗๐, ๕๒/๗๖
อยยา	๒๒/๓๓, ๑๙๒/๒๘๐	อสมฺมฺภา	๔/๖
อยโย	๓๓/๕๓	อสมฺมฺปฏฺฐิตานํ	๑๙๕/๒๖๙
อรหตฺตํ	๑๘๙/๒๗๓	อสรมานปฏฺิจฺจนฺนา	๑๔๕/๒๑๐-๒๑๑
อรุณ	๑๘๑/๒๕๒	อสรมาโน	๑๙๙/๒๘๘
อลชฺชฺชโน	๒๑/๓๑, ๒๒/๓๓	อสริตฺวา	๑๖๙/๒๓๗
อลปิตี	๒๑๕/๓๐๒, ๒๑๖/๓๐๕, ๒๒๘/๓๑๔	อสมฺหิโร	๒๓๑/๓๑๙
อลปีสุ	๑๙๒/๒๘๐	อสาเรตฺวา	๔/๗
อลมตฺตฺตฺต	๑-๓/๑-๖	อสลลฺกฺเขนฺโต	๒๓๓/๓๒๐
อลาภาย	๓๙/๖๒	อลิสฺสฺสฺสฺส	๖๕/๙๘-๙๙
อลุทฺทจิตฺตา	๒๑๖/๓๐๕, ๒๑๗/๓๐๘	อลสฺสฺสฺส	๒๒/๓๕
อลชานิตฺวา	๒๐๕/๒๙๓, ๒๐๖/๒๙๔	อลสฺสํณกํ	๒/๓, ๑๑/๑๘, ๓๕/๕๖
อลนฺนํ	๒/๓, ๖/๑๒-๑๓	อลสฺสํมํ	๒๑/๓๒
อลเสโส	๑๖๐/๒๒๖	อลสฺสํสฺส	๓๓/๕๒
อลวิหฺทาเปตฺวา	๔๒/๖๕	อลสฺสํจิ	๒๐๗/๒๙๔
อลวินยกมฺมํ	๔/๖-๙, ๒๐๘/๒๙๕	อลหิตาย	๖๕/๑๐๐, ๒๑๖/๓๐๔
อลวิสฺสุทฺโธ	๑๘๒/๒๕๔-๒๕๕	[๑]	
อลเวทนฺนํ	๑๖๐/๒๒๖, ๑๗๑/๒๔๐	อลกขฺขมาโน	๖/๑๒-๑๓, ๑๕/๒๕-๒๖
อลสฺกกรียมาโน	๕๒/๗๗, ๖๑/๙๒	อลกาเส	๒๑/๓๒, ๒๒/๓๔
อลสฺกการกโต	๕๒/๗๗, ๖๑/๙๒	อลกจฺจติ	๑๔๔/๒๐๙, ๑๔๕/๒๑๐
อลสฺนฺตฺตฺตฺต	๒/๓	อลกจฺจนฺติ	๑๙๑/๒๗๖
		อลกตาคโม	๑๗/๒๗

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องก
อาคนตุก	๒๒/๓๕,๗๗/๑๑๙	อาปตติ	๒๑๔,๔/๖,๘
อาคนตุกภตฺตํ	๓๓/๕๓	อาปตติกฺขนุเช	๑๖๖-๑๗๑/๒๓๔-๒๔๑
อาจรนฺติ	๒๑-๒๒/๓๑-๓๕	อาปตติปริยฺนต	๑๕๖/๒๒๒-๒๒๓
อาจริยิกิจฺจํ	๒๒๗/๓๑๓	อาปตติพหุโล	๖/๑๒,๑๑/๑๗-๑๘
อาจารย์จรสมฺปนฺโน	๒๓๑/๓๑๘	อาปนฺนา	๑๘๑/๒๕๑
อาจารย์ปตฺติยา	๕๑/๗๖,๕๓/๗๘	อามนฺเตสิ	๒/๔,๑๑/๑๘,๒๓/๓๘, ๒๙/๔๙,๓๕/๕๖
อาจารย์ปนฺโน	๖/๑๒-๑๓,๑๕/๒๖	อายตี	๒๑๖/๓๐๔
อาจิณฺณ	๒๒/๓๕	อารณฺณิกงฺคํ	๗๖/๑๑๙,๘๗/๑๒๗
อาชานามิ	๖๕-๖๖/๙๗-๑๐๑	อาราเม	๑/๑,๖๕/๕๗,๗๕/๑๑๗
อาชานาสิ	๖๕/๙๙	อาราโม	๒๒/๓๕,๓๕/๕๖
อาชีววิปตฺติยา	๒๑๕/๓๐๓, ๒๑๗/๓๐๗-๓๐๘	อารามํ	๑๙๒/๒๗๘-๒๗๙
อาณตฺตา	๑๙๒/๒๗๙	อาโรเจตพฺพํ	๗๗/๑๑๙
อาณาเปสิ	๗๔/๑๑๒,๑๑๔,๑๑๕, ๑๙๒/๒๗๘	อาโรเจสฺสามิ	๑๘๑/๒๕๒
อาทานกาหิ	๒๑๖/๓๐๔,๒๑๗/๓๐๗	อาโรเจสฺสุ	๒/๒,๘/๑๔,๑๔/๑๘
อาทิกุลยาณา	๒๓๑/๓๑๘	อาโรเปตพฺพา	๒/๔
อาทิตฺตํ	๑๙๒/๒๘๐	อาโรเปตฺวา	๒/๔,๕/๙
อาทินโว	๖๕/๙๘,๑๐๐	อาโลกิเตน	๒๒/๓๒
อาทาวนฺติ	๒๑/๓๒,๒๒/๓๔	อาโลเกน	๑๙๑/๒๗๖
อาเนสฺสุ	๓๔/๕๔	อาวาสปรมฺปรํ	๔๗/๗๐
อาปชฺชิตพฺพา	๗/๑๓,๑๖/๒๗	อาวาสา	๓๔/๕๕,๕๒/๗๖-๗๗
อาปชฺชิตา	๑๙๖/๒๘๓-๒๘๓	อาวาสิกา	๒๑/๓๑-๓๓,๒๒-๒๓/๓๖, ๒๓๐/๓๑๖
อาปตฺตาทิกรณํ	๒๑๕/๓๐๒-๓๐๓	อาวาสิกโก	๓๓/๕๒

ปทานุกรกโม	ปทุเพ/องุเก	ปทานุกรกโม	ปทุเพ/องุเก
อุปฏจาเปติ	๘/๑๔, ๙/๑๕	อุรจุท	๒๑/๓๑, ๒๒/๓๓
อุปฏจาเปตพุโพ	๗/๑๓	อุสุสาหิตา	๑๙๓/๒๘๑
อุปติฏจิตวา	๑๙๒/๒๗๘-๒๗๙	อุสุสุก	๓๔/๕๕
อุปนาหิ	๒๑๖/๓๐๓	อุสุเสพุเหตติ	๒๑/๓๒
อุปสงุมิตพุพานิ	๗/๑๑๙		
อุปสงุมิตวา	๑/๑-๒	[๑๐]	
อุปสมปชชติ	๑๖๐/๒๒๖	เอกจุงกเม	๘๑-๘๒/๑๒๓
อุปสมปท	๑๖๐/๒๒๖	เอกจุจัน	๒/๓
อุปสมปนโน	๑๖๖-๑๗๐/๒๓๓-๒๔๐, ๑๗๒-๑๗๖/๒๔๑-๒๔๗	เอกจุณนเน	๕๑/๗๖, ๕๓/๗๙
อุปสมปาเทตพุพิ	๗/๑๓, ๑๖/๒๖	เอกชฌิ	๑๙๑/๒๗๕
อุปสมปาเทติ	๘/๑๔, ๙/๑๕	เอกโตปฏิกิงานิ	๒๑๒/๒๙๘-๒๙๙
อุปปชชนุติ	๑-๓/๑-๖	เอกโตวณฏิกมाल	๒๑/๓๑
อุปปนุหานิ	๑-๓/๑-๖	เอกตถรณปาวรรณา	๒๑/๓๑
อุปาทาย	๑๔๘/๒๑๖, ๑๔๙/๒๑๗	เอกตถรณา	๒๑/๓๑
อุปาสโก	๒๒/๓๓, ๓๕	เอกถาลเก	๒๑/๓๑
อุโปสถ	๗/๑๓, ๘/๑๔, ๗๗/๑๑๙	เอกนาม	๑๘๐/๒๕๑, ๑๘๒/๒๕๓
อุพุพาหิกาย	๒๓๑/๓๑๘-๓๑๙	เอกปาวรรณา	๒๑/๓๑
อุภโตวณฏิกมाल	๒๑/๓๑, ๒๒/๓๓	เอกปุคคโล	๑๙๘-๒๐๑/๒๘๗-๒๙๑
อุภยานิ	๒๓๑/๓๑๙	เอกภาชเน	๒๑/๓๑
อุภินัน	๑๘๑/๒๕๑-๒๕๒	เอกมณเจ	๒๑/๓๑
อุมุมตตก	๑๖๐/๒๒๖, ๑๗๙/๒๕๓, ๑๘๖/๒๘๓	เอกมนต	๒๒/๓๕, ๓๓/๕๒
อุมุมตตกาลย	๑๙๘/๒๘๗, ๑๙๙/๒๘๘	เอกัส	๑๐/๑๖, ๒๐/๒๙
		เอกาหปฏิจจุนัน	๑๐๒/๑๕๒-๑๕๓
		เอกาหปริวาส	๑๐๒/๑๕๓

ปทานุกุโม	ปพฺเพ/องฺเก	ปทานุกุโม	ปพฺเพ/องฺเก
เอกาสเน	๒๑/๓๑	[ก]	
เอโก	๖/๑๒-๑๓	กกุขพตาย	๒๑๒-๒๑๔/๒๙๘-๓๐๑
เอตฺตเกน	๒๓๐/๓๑๗	กจฺจิ	๒๒/๓๕
เอวรูป	๒๑/๓๑, ๒๒/๓๓, ๖๕/๙๗	กณฺฆเกน	๑๙๒/๒๗๙
เอวรูป	๑๙๖-๑๙๙/๒๘๔-๒๘๘	กตฺตส	๑๘๙/๒๗๔
เอวฺชาตํ	๒๓๐/๓๑๖, ๒๓๕/๓๒๓	กตฺติกสณฺฐานํ	๑๙๑/๒๗๗
เอวฺสมุปฺปนฺนํ	๒๓๐/๓๑๖, ๒๓๕/๓๒๓	กตฺตีหิ	๒๒๘/๓๑๔, ๒๓๖/๓๒๖
เอหิสฺวาคตฺวาทีโน	๒๒/๓๓	กตฺตรทณฺโท	๑๙๑/๒๗๗
เอพคฺลวาโจ	๒๑๗/๓๐๘	กถาย	๓๓/๕๓, ๑๙๒/๒๗๘
		กถํ	๒/๔, ๗๑/๑๐๘, ๗๕/๑๑๘
[โ]		กถํ หิ นาม	๑/๒, ๒/๓, ๑๑/๑๗
โโอกาส	๗/๑๓, ๘/๑๕, ๙/๑๖	กปฺปติ	๑๙๙/๒๘๘
โโอกุฏฺมิโก	๒๑๗/๓๐๘	กปฺเปสิ	๓๔/๕๔
โโอกุฏฺมิ	๑๓๘-๑๔๐/๒๐๒-๒๐๗	กมฺมํ	๘/๑๔, ๙/๑๕, ๒๔๒/๓๓๘
โอกุชิตฺตจกฺขุ	๒๒/๓๒	กมฺมปฺปตฺตฺตา	๒๒๘/๓๑๕, ๒๔๒/๓๓๘
โวจินฺนติ	๒๑/๓๑	กมฺมานิ	๑๘๕/๒๖๙
โวจินาเปนฺติ	๒๑/๓๑	กมฺมิกา	๗/๑๓, ๑๖/๒๗, ๗๖/๑๑๘
โวจินาเปสฺสนฺติ	๒๓/๓๗	กมฺมิเก	๘/๑๔, ๙/๑๕
โวจินิสฺสนฺติ	๒๓/๓๗	กมฺเมน	๑๘๒/๒๕๔
โอโณชนํ	๗๕/๑๑๘, ๘๖/๑๒๖, ๘๙/๑๓๑, ๙๐/๑๓๖, ๙๕/๑๔๒	กรณํ	๓/๕-๖, ๑๒/๑๙, ๒๔/๓๙, ๔๗/๗๐, ๒๓๔/๓๒๓, ๒๔๒/๓๓๘
โอทเนน	๑๙๒/๒๗๘-๒๗๙	กรณานิ	๒๐๗/๒๙๕
โอวทิตฺตพฺพา	๗/๑๓	กรณียตา	๒๑๕/๓๐๓
โอสาริยติ	๑๖๐/๒๒๗	กรณียเณ	๑๙๒/๒๗๘

ปทานุกรกโม	ปทุเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปทุเพ/องเก
กริสฺสติ	๓๓/๕๓	การาเปสฺสนฺติ	๒๓/๓๗
กริสฺสนฺติ	๒๓/๓๗	กิจฺจยตา	๒๑๕/๓๐๓, ๒๒๖/๓๑๓
กรเยย	๓/๔, ๖/๑๒	กิจฺจจาริกรณํ	๒๑๕/๓๐๒-๓๐๓,
กโรติ	๓/๕-๖		๒๒๓/๓๑๑
กโรตุ	๒/๔	กิริยา	๒๓๔/๓๒๓, ๒๓๖/๓๒๗,
กฺลฺยาณมิตฺเต	๑๗/๒๗		๒๔๒/๓๓๘
กฺลฺหการกา	๑-๒/๑-๒, ๓/๔	กุกฺกฺจกา	๑/๒
กฺลฺหการโก	๒๑๐/๒๙๖	กุกฺกฺจโก	๑๗/๒๗
กฺลฺหชาต	๒๐๒/๒๙๒, ๒๑๒/๒๙๗	กุกฺกฺกฺโปตโก	๓๔/๕๔
กฺลฺโห	๒๑๕/๓๐๒, ๒๒๐/๓๐๙	กุกฺกฺกฺวสฺสํ	๓๔/๕๔
กาภวสฺสํ	๓๔/๕๔	กุกฺกฺกฺมิ	๓๔/๕๔
กาภากุกฺกฺมิ	๓๔/๕๔	กุกฺกฺมิ	๒๑๗/๓๐๘
กาเกณ	๓๔/๕๔	กุกฺกฺเตหิ	๑๙๓/๒๘๑
กาเณ	๒๑๗/๓๐๘	กุกฺกฺเปณ	๑๘๔/๒๖๐
กาตพฺพํ	๒/๔, ๗/๑๓, ๑๑/๑๘	กุกฺกฺมารี	๒๑/๓๑
กามา	๖๕/๙๘-๙๙	กุกฺกฺทาสี	๒๑/๓๑
กายโต	๒๑๘/๓๐๘	กุกฺกฺทฺสกา	๒๔/๓๙-๔๐
กายทพฺพหิพฺพฺลา	๑๙๑/๒๗๖	กุกฺกฺวีสฺสุ	๒๑/๓๑
กายิกฺวาจสิเกณ	๒๗/๔๕-๔๖	กุกฺกฺสฺสฺสหา	๒๑/๓๑
กายิเกณ	๒๗/๔๕-๔๖	กุกฺกฺลานิ	๒๔/๓๙-๔๐, ๗๖/๑๑๙
การโก	๒๒๙/๓๑๖	กุกฺกฺตฺถิ	๒๑/๓๑
การกํ	๓๕/๕๖	กุกฺกฺลํ	๔๒/๖๔-๖๕, ๒๒๐/๓๐๙
การาเปตพฺพา	๑๘๑/๒๕๒	กุกฺกฺลจิจฺจตา	๒๒๐/๓๐๙-๓๑๐
การาเปนฺติ	๒๑/๓๑	เกณจิทฺเว	๑๙๒/๒๗๘

ปทานุกุโม	ปพเพ/องุเก	ปทานุกุโม	ปพเพ/องุเก
เกวลปริปัญณ	๒๓๑/๓๑๙	[ก]	
โกฏฐเก	๑๙๒/๒๗๘-๒๗๙	คจุเฉยยุ	๒๐๒/๒๙๒
โกธโน	๒๑๖/๓๐๓	คณ	๓๓/๕๒
โกสชชสส	๒/๓	คณฺหถ	๑๘๗/๒๗๐
		คณฺหาหิ	๑๘๗/๒๗๐
	[ข]	คตติคต	๒๐๔/๒๙๓
ขณฺโฆ	๒๑๗/๓๐๘	คณฺฐพาธิปฺพุพ	๖๕-๖๖/๙๗-๑๐๐
ขณฺสิ	๖๕/๑๐๐	คณฺตพฺพ	๗๖-๗๗/๑๑๙-๑๒๐
ขมติ	๓/๕-๖	คณฺตุ	๘๐/๑๒๒-๓
ขมนิย	๒๒/๓๕	คณฺถาเปนฺติ	๒๑/๓๑, ๒๒/๓๓
ขมาปิโต	๔๑/๖๔	คณฺเถนฺติ	๒๑/๓๑
ขมาเปตพฺโพ	๓๖/๕๖-๕๗	ครหิตพฺพ	๗/๑๓
ขมาเปตฺตุ	๔๑/๖๓-๖๔	ครุฏ	๒๑๕/๓๐๒, ๒๓๘/๓๓๐
ขมาเปนฺติ	๒๙/๔๘	ครุฏริสฺสุ	๕๒/๗๖-๗๗
ขมาเปสิ	๔๒/๖๕	คหปติ	๓๓/๕๒-๕๓, ๓๔/๕๔
ขมาเปสฺสนฺติ	๒๙/๔๘	คหิตาคหิต	๒๐๒/๒๙๒
ขลิกาย	๒๑/๓๒, ๒๒/๓๔	คายนฺติ	๒๑/๓๑
ขาทนิย	๓๔/๕๔	คายนฺติยา	๒๑/๓๑
ขิตฺตจิตฺโต	๑๖๐/๒๒๖	คาเหติ	๒๑๕/๓๐๒
ขียติ	๒๒๘-๒๒๙/๓๑๕-๓๑๖,	คิลาน	๗๗/๑๑๙, ๘๙/๑๓๒
	๒๔๒/๓๓๘	คิหิทฺฐโฆ	๕๑/๗๖, ๕๓/๗๙
ขียนก	๒๒๘-๒๒๙/๓๑๕-๓๑๖	คิหิปฏิสฺยตฺต	๒๑๒/๒๙๘-๒๙๙
ขียนฺติ	๑/๒, ๑๑/๑๗, ๒๙/๔๘	คิหิสฺสคฺเคหิ	๖/๑๒, ๑๑/๑๗
ขุสฺเสสฺสสิ	๓๕/๕๖	คิหิสฺสญฺโจ	๖/๑๒, ๑๑/๑๗

ปทานุกรกโม ปพเพ/องฺเก

คิหิโน ๓๙/๖๒-๖๓

กุกฺกุฬ ๒๓๕/๓๒๕

[ก]

กุกฺกุฬ ๒๑/๓๒

กุก ๒๒/๓๓, ๑๙๒/๒๗๘

[ข]

จกฺกมฺนฺเต ๘๑/๑๒๓

จตุกฺกภตฺตํ ๑๙๒/๒๗๘

จตุหฺปฏฺิจจฺจนฺนํ ๑๐๘/๑๖๐

จรฺนฺโต ๑๑๖/๑๗๒, ๑๑๗/๑๗๔-๑๗๕

จิตฺตรูปํ ๑๙๒/๒๗๙

จิตฺตวิปริยาสกต ๑๙๖/๒๘๓-๒๘๕

โจเทตพฺพ ๒/๔, ๗/๑๓

โจเทตฺวา ๒/๔, ๕/๑๑

โจเทติ ๘/๑๕, ๙/๑๖

โจเทนฺติ ๑๙๖/๒๘๓-๒๘๔

[ค]

จนฺททายโก ๒๒๘/๓๑๕, ๒๓๔/๓๒๓

จนฺทาคี ๒๐๒/๒๙๒

จนฺทารหานํ ๒๒๘/๓๑๕

จนฺโท ๒๒๘-๒๒๙/๓๑๕, ๒๓๔/๓๒๓

ปทานุกรกโม ปพเพ/องฺเก

ฉาเทติ ๑๖๖/๒๓๓-๒๓๔

ฉารตุตํ ๙๗/๑๔๗

ฉาหฺปฏฺิจจฺจนฺนํ ๑๓๔/๑๙๘, ๑๓๖/๒๐๐

[ช]

ชณฺณ ๘๐/๑๒๒-๑๒๓, ๘๙/๑๓๔

ชนฺปทํ ๓๔/๕๔

ชนฺสฺส ๒๑๖/๓๐๔

ชนฺสิ ๓๔/๕๔

ชลฺมานาย ๑๙๑/๒๗๗

ชาคโร ๑๙๓/๒๘๑

ชาติยา ๑๘๙/๒๗๓-๒๗๔

ชาโต ๑๙๓/๒๘๑

ชานิตฺวา ๑๖๘/๒๓๕-๒๓๖

ชานี ๑๔๑/๒๐๘

[ฌ]

ฌายีโน ๑๙๑/๒๗๖

[ฎ]

ฎตฺติ ๓/๔, ๑๐/๑๖, ๑๒/๑๙, ๒๐/๒๙

ฎตฺติกมฺมํ ๒๑๕/๓๐๓, ๒๒๓/๓๑๑

ฎตฺติจตุตฺถกมฺมํ ๒๑๕/๓๐๓

ฎตฺติทุติยกมฺมํ ๒๑๕/๓๐๓

ฎาเปตพฺพ ๒/๔, ๑๐/๑๖, ๑๑/๑๘

ปทานุกรโม	ปพเพ/องเก	ปทานุกรโม	ปพเพ/องเก
[จ]		ติตถียา	๕๑/๗๖
จเปตพพ	๗/๑๓	ติรจจนกถิกา	๑๙๑/๒๗๖
จเปตวา	๒๑๒/๒๙๘	ติลลสงฺกพิกา	๓๔/๕๔
จเปติ	๘-๙/๑๔-๑๕	ตีหฺงเคหิ	๔/๖-๙, ๒๐๙/๒๙๕
จानารเหน	๑๘๒/๒๕๔-๒๕๔	ตีหฺปฏิจฺจนนํ	๑๐๘/๑๖๐
จิโต	๑๘๔/๒๖๐-๒๖๒, ๒๓๑/๓๑๙	ตุณฺหสฺส	๓/๕-๖, ๑๐/๑๖
[ช]		ตุณฺหิ	๓/๖, ๑๐/๑๗
ชชฺชนียํ	๑๘๕/๒๖๙	ตุณฺหิฏฺฐา	๑๙๒/๒๘๐
ชชฺชนียกมฺม	๒-๓/๔-๖	ตุวณฺณนฺติ	๒๑/๓๑
ชชฺชนียกมฺมกต	๗/๑๓, ๘/๑๔	ตุวณฺณสฺสสหนฺติ	๒๓/๓๗
ชถาคเตน	๒๑๕/๓๐๒	เตโชรธาตุ	๑๙๑/๒๗๖
ชถาคโต	๗๔/๑๑๕	เตลํ	๑๙๒/๒๗๗
ชถารูปสฺส	๒๓๑/๓๑๙	[ถ]	
ชทวสฺรํ	๓๓/๕๒	ถรฺรสุมิ	๒๑/๓๒, ๒๒/๓๔
ชสฺสปาปิยสิกาณมฺม	๒๐๕/๒๙๔, ๒๐๖/๒๙๔, ๒๓๘/๓๓๑	ถามสา	๖๕/๙๘
ชพฺพีโส	๘๒/๑๒๔	ถุลฺลจฺจยํ	๒๐๑/๒๘๙-๒๙๐
ชาทิสิกา	๗/๑๓, ๑๖/๒๗	ถุลฺลวชฺชํ	๒๑๒/๒๙๙
ชิตฺถนํ	๖/๑๒-๑๓, ๕๙/๘๙, ๙๖/๑๔๒	เถริ	๓๓-๓๔/๕๒-๕๔, ๒๓๕/๓๒๔
ชิตฺถกฺกุปมา	๖๕/๙๘-๙๙	[ท]	
ชิตฺถวตฺถารเกณ	๒๑๒/๒๙๘-๒๙๙, ๒๑๓/๓๐๐, ๒๔๒/๓๓๘	ทเทยฺย	๔๑/๖๔, ๘๒/๑๒๔
ชิตฺตฺติยทฺธช	๕๑/๗๖	ทวี่หฺปฏิจฺจนนํ	๑๐๘/๑๖๐
		ทเวณ	๒๗/๔๕

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องเก
ทสปเท	๒๑/๓๒	ทุกุทเทเตน	๖๕/๑๐๐
ทสทงเกหิ	๒๓๑/๓๑๘-๓๑๙	ทุกุจจิตตา	๒๑๖/๓๐๕
ทสาทปฏิจจนนา	๑๓๔/๑๙๘-๑๙๙	ทุกุจจัน	๒๔/๓๙-๔๐
ทสสนาย	๒๒/๓๒-๓๓	ทุกุจจุลลา	๒๑๕/๓๐๒, ๒๑๖/๓๐๕
ทสสนุปจาร	๔๒/๖๕	ทุกุโจ	๒๒/๓๓, ๓๖, ๒๔/๓๙
ทสเสติ	๑๘๗/๒๗๐	ทุกุทสสิโก	๒๑๗/๓๐๘
ทสเสนติ	๑๘๗/๒๗๐-๒๗๑	ทูปปฏินิสสุคิ	๒๑๖/๓๐๔,
ทาดพุโพ	๗/๑๓, ๑๖/๒๖		๒๑๗/๓๐๗
ทาน	๔๑/๖๔, ๑๓๙/๒๐๖, ๑๙๕/๒๘๓	ทูปโปสตาย	๒/๓
ทานปถานิ	๒๒/๓๖, ๒๓/๓๖	ทูปพุโจ	๒๑๗/๓๐๘
ทายก	๓๕-๓๖/๕๖-๕๗	ทูปพุณโณ	๒๑๗/๓๐๘
ทาสี	๑๙๒/๒๗๘-๒๗๙	ทูปพุรตาย	๒/๓
ทิกุจาวิกมม	๒๑๔/๓๐๑	ทูปพุภาสิต	๒๐๑/๒๙๐, ๒๙๑
ทิกุจิจต	๖๕-๖๖/๙๗-๑๐๑	ทูปปสนุต	๔/๖-๙, ๒๐๘/๒๙๕
ทิกุจียา	๖๕-๖๖/๑๐๐-๑๐๑,	ทูปเตน	๗๗/๑๑๙, ๘๙/๑๓๒
	๑๖๐/๒๒๗, ๒๓๑/๓๑๙	ทูปเร	๑๙๑/๒๗๖
ทิกุจวิปตติยา	๕๑/๗๖, ๕๔/๘๑	ทูปสิตา	๑๙๒/๒๘๐
ทิกุจวิปโน	๖/๑๒-๑๓	ทูปมณฺสุสาน	๒๑๖/๓๐๔-๓๐๕
ทินโน	๔๑/๖๔, ๗๖/๑๑๘	ทูปสิก	๘๙/๑๓๒, ๙๑/๑๓๗
ทิสา	๑๙๒/๒๘๐	ทูปสาเปตพุพ	๔๒/๖๕, ๑๘๑/๒๕๑
ทิสสนติ	๒๔/๓๙-๔๐	ทูปสิต	๔/๖, ๘, ๑๓/๒๐, ๖๕/๙๗
ทิมรตต	๖๕/๑๐๐	ทูปเสติ	๒๓๙/๓๓๓, ๒๔๒/๓๓๘
ทุกุก	๗๕/๑๑๘, ๑๘๑/๒๕	ทูปเสยฺย	๒๑๒/๒๙๙
ทุกุขาย	๖๕/๑๐๐, ๒๑๖/๓๐๕	ทูปมาสปฏิจนน	๑๓๘/๒๐๔

ปทานุกกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกกโม	ปพเพ/องฺก	
เทวมาสปริวาส	๑๓๘/๒๐๒-๒๐๔	ฐวาทติโก	๓๓/๕๒	
โตนนสฺเสน	๑๙๒/๒๗๙	ฐตฺตส	๒/๓	
โทสคามิตา	๒๙/๔๘	[น]		
โทสาคดี	๒๐๒/๒๙๒,๒๓๔/๓๐๒			
[ธ]				
ธตา	๒๓๑/๓๑๙	นภฺขมฺติ	๓/๕-๖	
ธนุเกน	๒๑/๓๒	นจฺจนฺติ	๒๑/๓๑	
ธนุสฺมี	๒๑/๓๒	นจฺจนฺตี	๒๑/๓๒	
ธมฺมกติกา	๑๙๑/๒๗๕	นจฺจนฺติยา	๒๑/๓๑	
ธมฺมตา	๑๔๔/๒๑๐	นจฺจสฺส	๒๑/๓๒	
ธมฺมธโร	๑๗/๒๗	นจฺจนฺ	๑๙๒/๒๘๐	
ธมฺมวาที	๑๘๖/๒๗๐	นตฺถิ	๑๘๙/๒๗๔	
ธมฺมสมฺมุขตา	๒๒๘/๓๑๕, ๒๔๒/๓๓๗	นปฺปฏฺฐินิสฺสชฺชติ	๖๖/๑๐๐	
ธมฺมิกานิ	๒๐๗/๒๙๔	นปฺปฏฺฐูป	๑๙๒/๒๘๐	
ธมฺมิเก	๑๘๒/๒๔๔-๕	นลาภฺกั	๒๑/๓๒	
ธมฺมิเกน	๑๘๓/๒๕๘	นวกตฺรา	๒๓๐/๓๑๖	
ธมฺมียา	๓๓/๕๓,๑๙๒/๒๗๘	นวกา	๑๙๒/๒๗๗	
ธมฺโม	๑๘๑/๒๕๓,๑๘๗/๒๗๐-๒๗๑	นวกมฺมิโก	๓๓/๕๒	
ธารยาโม	๓/๖,๑๐/๑๗,๑๒/๒๐	นวาหฺปฏฺฐิจฺจนฺหา	๑๓๔/๑๙๘	
ธารตพฺโพ	๕๑/๗๖	นวาหฺปฏฺฐิจฺจนฺหาโย	๑๓๖/๒๐๐	
ธารณฺติ	๒๑/๓๑	นหาเน	๕๑/๗๖,๕๓/๗๘	
ธาวนฺติ	๒๑/๓๒	นหานานาม	๑๘๐/๒๕๑,๑๘๒/๒๕๓	
		นหานาวาโท	๒๑๕/๓๐๒	
		นนาสาสฺวาสกา	๗๘/๑๒๑	
		นาสาเปยฺย	๑๙๒/๒๘๐	

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก
นิกฺขิตโต	๘๔/๑๒๔	นิเวสนํ	๓๔/๕๔, ๑๙๒/๒๗๙
นิกฺขิปามิ	๘๔/๑๒๔	นีสิตถ	๑๙๒/๒๗๙
นิกฺขิปิตพฺโพ	๘๔/๑๒๔	นีสิตนฺติ	๒๑/๓๑
นิกฺขิปิตุํ	๘๔/๑๒๔	นีสิตาปิยาม	๑๙๒/๒๗๙
นิจฺจภตฺตํ	๑๙๒/๒๗๘	นีสิตาเปตฺวา	๔๒/๖๕
นิจฺจภตฺติกา	๑๙๒/๒๗๙	นีสิติ	๒๒/๓๕
นิจฺจมาเปติ	๑๘๗/๒๗๐	นีสิติตพฺพํ	๘๑/๑๒๓
นิจฺจมาเปตฺุ	๒๓๑/๓๑๙	นีสิติตฺวา	๑๐/๑๖, ๒๐/๒๙
นิจฺจมาเปนฺติ	๑๘๗/๒๗๐	นีสิติสฺสนฺติ	๒๓/๓๗
นินทาเน	๒/๒, ๑๑/๑๘	นิสฺสโย	๗/๑๓, ๑๖/๒๖, ๒๘/๔๗
นินฺพุพฺพชฺฌนฺติ	๒๑/๓๒	นิสฺสาย	๑๒/๑๙
นินฺพุพฺพตฺกปฏฺิจฺจนฺน	๑๔๖/๒๑๑, ๑๕๕/๒๒๑	นิสฺสํสยํ	๑๙๒/๒๗๙
นินฺพุพฺพตฺติโก	๑๔๓/๒๐๙	นีเจ	๘๑/๑๒๓
นินฺนุเตตพฺโพ	๘๑/๑๒๓	นีวาทํ	๑๙๒/๒๘๐
นินฺนุเตติ	๓๓/๕๒-๕๓	นีหฺราเปตพฺโพ	๗๖/๑๑๙
นินฺนุเตตฺกโม	๓๓/๕๒-๕๓	เนตฺถารํ	๘/๑๔
นินฺนุเตสิ	๓๓/๕๓	เนตฺวา	๑๐/๑๖, ๒๒/๓๓, ๓๕
นินฺยุยาเทตพฺพํ	๒๓๐/๓๑๘	[ป]	
นินฺยุยาเทสฺสาม	๒๓๐/๓๑๗-๓๑๘	ปกฺขา	๑-๓/๑-๖
นินฺยสฺสกมฺม	๑๑/๑๘, ๑๒/๑๙-๒๐	ปณฺณปาเปสฺสามิ	๗๕/๑๑๘
นินฺยสฺสกมฺมกต	๑๖/๒๖, ๑๗/๒๗	ปณฺณปาเปตฺวา	๑๙๑/๒๗๗, ๑๙๒/๒๗๘
นินฺยสฺสนฺติ	๒๒/๓๕	ปณฺณปาเปติ	๑๙๑/๒๗๕-๒๗๖
นินฺวาเสตฺวา	๒๒/๓๒	ปณฺณปาเปตฺุ	๑๘๙/๒๗๔

ปทานุกรโม	ปพเพ/องฺเก	ปทานุกรโม	ปพเพ/องฺเก
ปณฺณาเปมิ	๑๙๑/๒๗๖	ปฏฺยิตฺตํ	๓๔/๕๔
ปณฺณาเปยฺยํ	๑๘๙/๒๗๔	ปฏฺยิททาเปสิ	๓๔/๕๔
ปณฺณาเปหิ	๑๘๙/๒๗๔, ๑๙๑/๒๗๖	ปฏฺยิสฺสโมทิตฺตํ	๒๒/๓๕
ปฏฺยิทาตุํ	๕๖/๘๓	ปฏฺยิสฺสลาณา	๑๘๙/๒๗๔
ปฏฺยิทกนฺเตน	๒๒/๓๒	ปฏฺยิสฺสลิณฺสส	๑๘๙/๒๗๔
ปฏฺยิทสฺสนฺตา	๑๑/๑๗-๑๘	ปฏฺยิสฺสวํ	๓๙/๖๒
ปฏฺยิทสฺสิตฺตพฺโพ	๑๖๑/๒๒๗	ปฏฺยิสฺสสุณฺนิตฺวา	๒๒/๓๕
ปฏฺยิทสฺสเยยฺย	๘๒/๑๒๔	ปฏฺยิสฺสาเมตฺวา	๑๙๒/๒๘๐
ปฏฺยิทโกสนฺติ	๒๔๒/๓๓๘	ปฏฺยิสฺสาร์ณิยํ	๑๘๕/๒๖๙
ปฏฺยิจฺฉิตฺตพฺพํ	๒๓๐/๓๑๗	ปฏฺยิสฺสาร์ณิยกมฺม	๓๕/๕๖-๕๗
ปฏฺยิจฺฉิสฺสาม	๒๓๐/๓๑๗	ปฏฺยิสฺสาร์ณิยกมฺมกต	๔๐-๔๑/๖๓
ปฏฺยิณฺณาย	๕/๙-๑๐, ๑๔/๒๒-๒๓	ปฏฺยิเสวโต	๖๕/๙๗-๙๘
ปฏฺยิปชฺชิตฺตพฺพํ	๘/๑๔	ปฏฺยิเสวิตา	๑๙๓/๒๘๑
ปฏฺยิปชฺชเยยฺยถ	๒๑๖/๓๐๔	ปฏฺยจฺเปตฺตพฺโพ	๗/๑๓
ปฏฺยิปฺปสฺสทฺธิ	๑๐/๑๖	ปฏฺยจฺเปติ	๘-๙/๑๕
ปฏฺยิปฺปสฺสสมฺภะตพฺพํ	๘/๑๔-๑๕	ปณฺนิตํ	๓๔/๕๔
ปฏฺยิปฺปสฺสสมฺภะติ	๑๐/๑๖	ปณฺนิติตฺตรา	๑-๓/๑-๖
ปฏฺยิปฺปสฺสสมฺภะตฺ	๘/๑๔	ปติจโย	๑๘๙/๒๗๔
ปฏฺยิปฺปสฺสสมฺภะยฺย	๑๐/๑๖	ปตฺตจฺจิรปฏฺยิทฺถกฺกณฺ	๕๑/๗๖
ปฏฺยิปฺปจฺฉา	๕/๙-๑๐	ปตฺตจฺตพฺพํ	๑๘๙/๒๗๔
ปฏฺยิปฺปจฺฉิ	๒/๒, ๑๑/๑๘, ๖๕/๙๙	ปตฺตจฺตาพฺพหะณ	๒๑/๓๒
ปฏฺยิพล	๒/๔, ๒๓๑/๓๑๙	ปตฺตจฺริตฺวา	๒๑/๓๒
ปฏฺยิพาหติ	๒๓๓/๓๒๐	ปทาตพฺโพ	๗๖/๑๑๙
ปฏฺยิมนฺเตถ	๑-๓/๑-๖	ปพฺพเต	๑๙๑/๒๗๖

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก
ปพพาชนีย	๗๔/๑๑๕	ปวิวิสฺสติ	๑๙๒/๒๗๙
ปพพาชนียกมม	๒๔/๓๘	ปวิหารปถ	๒๑/๓๒
ปพพาชนียกมมกต	๒๘/๔๗, ๒๙/๔๘,๓๒/๕๑	ปวารณา	๗/๑๓
ปยิรุปาสมาโน	๑๗/๒๗	ปสนฺน	๒/๓,๒๒/๓๕
ปรีปฺจฺจนฺโต	๑๗/๒๗	ปสวสี	๖๕/๑๐๐
ปรีภาสติ	๓๙/๖๒	ปสาทาย	๒/๓,๑๑/๑๘
ปรีภาสนฺติ	๒๙/๔๘	ปสาทเหตุ	๒๓๑/๓๑๙
ปรีภาสสิ	๓๔/๕๕	ปสาทหมิ	๔๒/๖๔
ปรีภาสामी	๓๔/๕๕	ปสาร์เตน	๒๒/๓๒
ปรีภาสิสฺสนฺติ	๒๙/๔๘	ปสฺสาวฏฺจฺจํ	๑๙๑/๒๗๗
ปรีภินฺนา	๑๙๒/๒๗๙	ปสฺสิจฺฉา	๒๒/๓๓
ปรีโกชนีย	๑๙๑/๒๗๗	ปสฺสิจฺฉุ	๔๖/๖๙
ปรีมาณ	๑๘๒/๒๕๓-๒๕๗	ปสฺสิสฺสาม	๑๙๑/๒๗๖
ปรีมาณาย	๑๖๕/๒๓๓	ปสฺสเสยฺย	๓๔/๕๕
ปรีโยสานกฺลยาณา	๒๓๑/๓๑๙	ปากติก	๑๙๒/๒๗๗-๒๗๘
ปรีวสนฺโต	๑๑๒/๑๖๕	ปาจิฉฺติย	๒๐๑/๒๙๐-๒๙๑, ๒๒๘/๓๑๕,๒๒๙/๓๑๖,๒๔๒/๓๓๘
ปรีวสิตพฺพา	๑๓๙/๒๐๖,๑๔๐/๒๐๗	ปาฏีเทสนีย	๒๐๑/๒๙๐-๒๙๑
ปรีवास	๑๑/๑๗,๗๖/๑๑๘, ๘๒/๑๒๔,๑๕๘/๒๒๔	ปาติโมกฺขสํวรํสฺสฺโต	๒๓๑/๓๑๘
ปรีวาстан	๑๔๔-๑๔๖/๒๑๐-๒๑๒	ปาติโมกฺขานิ	๒๓๑/๓๑๙
ปรีวิตกโก	๑๘๙/๒๗๔	ปาติโมกฺเข	๑๘๑/๒๕๓
ปรีวิส	๑๙๒/๒๗๘	ปาเตติ	๑๗/๒๗
ปรีวิสติ	๑๙๒/๒๗๘	ปาเตนฺติ	๑๐/๑๖,๘/๑๔
		ปาเตม	๑๐/๑๖,๘/๑๔

ปทานุกุโม	ปพเพ/องุเก	ปทานุกุโม	ปพเพ/องุเก
ปาเตมิ	๑๗/๒๗	ปิณฑปาตปฏิกุกนุตา	๑๙๒/๒๗๙
ปาเตสสนุติ	๒๙/๔๘	ปิณฑปาติกงุ	๗๖/๑๑๙
ปาทกถลิก	๕๑/๗๖	ปิณฑปาโต	๗๖/๑๑๙
ปาทปิจ	๕๑/๗๖	ปิณฑทาย	๒๒/๓๓
ปาเท	๑๐/๑๖, ๒๐/๒๙	ปิณฑโ	๒๒/๓๓
ปาโททก	๕๑/๗๖	ปิตร	๒๒๕/๓๑๒
ปานีย	๑๙๑/๒๗๗	ปิตรรา	๒๒๔/๓๑๑
ปาปก	๒๔/๓๙, ๖๕/๙๗	ปิตรรา	๒๒๔/๓๑๑
ปาปภิกขุ	๒๑/๓๑, ๒๒/๓๓, ๑๙๒/๒๗๘	ปิวันติ	๒๑/๓๑
ปาปสมาจารา	๒๔/๓๙	ปิจ	๑๙๑/๒๗๗
ปาปิกาย	๖๖/๑๐๐, ๑๖๐/๒๒๗	ปุคกุล	๓๓/๕๒, ๑๘๖/๒๗๐, ๑๘๗/๒๗๐
ปาปิจุโ	๒๑๖/๓๐๔, ๒๑๗/๓๐๗	ปุคกุลสมมุขตา	๒๒๘/๓๑๕, ๒๒๙/๓๑๖, ๒๔๒/๓๓๘
ปาปิฏจตร	๗/๑๓, ๘/๑๓	ปุตุต	๒๒๔/๓๑๑, ๒๒๕/๓๑๒
ปาปนุติ	๑๙๒/๒๗๗	ปุพพณสมย	๒๒/๓๒
ปาเปสสนุติ	๒๙/๔๘	ปุพพภาสิโน	๒๒/๓๓
ปาราชิก	๒๐๑/๒๘๙-๒๙๑	ปุพเพ	๒๒/๓๕
ปาราชิกสามนติ	๒๓๘/๓๓๐	ปุโรโต	๒๑/๓๒, ๗๖/๑๑๙
ปารวาสิกา	๗๕/๑๑๗	ปุรตุถิม	๓๔/๕๔
ปาวิส	๒๒/๓๒	ปุริมาอาปตตีโน	๑๘๔/๒๖๐
ปาสาทิก	๒/๓, ๒๒/๓๒	ปุริมสมิ	๑๖๖-๑๖๗/๒๓๔
ปิฏจโต	๑๙๑/๒๗๗	ปุริมาย	๑๒๓/๑๘๕, ๑๒๖/๑๘๗
ปิฏจปริกมม	๕๑/๗๖	ปุเรสมณเณ	๗๖/๑๑๙
ปิณฑก	๒๒/๓๓		

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก
ปุเชษฐ์	๕๒/๗๗	พหูทุกุขา	๖๕/๙๘
เปกฺเขติ	๑๘๗/๒๗๐	พหุหมฺหิ	๓๔/๓๙
เปกฺเขนฺติ	๑๘๗/๒๗๑	พหุสฺสุตตรา	๑-๓/๑-๖
เปกฺเขตฺ	๒๓๑/๓๑๙	พหุสฺสุตตา	๒๓๑/๓๑๙, ๒๓๕/๓๒๓
เปสลา	๒๒/๓๕	พหุสฺสโต	๑๗/๒๗, ๒๓๑/๓๑๘,
โปตกั	๓๔/๕๔		๑๔๔-๑๔๖/๒๐๙-๒๑๑
[พ]		พหุปายาสา	๖๕/๙๘
		พาโล	๑๑/๑๗
พยณฺชนจฺณายาย	๒๓๓/๓๒๐-๓๒๑	พิมฺโพนฺ	๑๙๑/๒๗๗
พยตฺตตรา	๑/๑-๒	พิลงฺกทฺติยํ	๑๙๒/๒๗๗-๒๗๙
พยตฺเตน	๒/๔, ๑๐/๑๖	พุกฺทวจเน	๓๔/๕๔
พฺยา	๖๕/๙๘-๙๙	พุกฺทสฺส	๖/๑๒-๑๓
พฺยาพาธิสฺสนฺติ	๑๙๑/๒๗๖	พุกฺทราณํ	๒๒/๓๕
พฺรหฺมจฺริยํ	๒๓๑/๓๑๙	พุกฺโท	๑/๑, ๒/๓, ๘๘/๑๓๑
พลวํ	๑-๓/๑-๖	[ภ]	
พลวา	๑-๓/๑-๖		
พหฺวาพาโ	๒๑๗/๓๐๘	ภควตา	๖๕-๖๖/๙๗-๑๐๑
พหฺรามาโกฏฺจเก	๑๙๒/๒๘๐	ภควนฺตํ	๒๒/๓๒-๓๓, ๓๕-๓๖
พฺหิ	๕๑/๗๖	ภควา	๑/๑, ๒/๒-๓, ๑๑/๑๘
พฺหิทฺธา	๒๑๖/๓๐๔	ภคินิ	๒๑/๓๒, ๒๒/๓๔, ๒๓/๓๘
พฺหุ	๖๕/๑๐๐	ภชฺมาโน	๑๗/๒๗
พฺหุเกหิ	๒๓/๓๙	ภณฺตี	๓๔/๕๕
พฺหุชนอสฺสาย	๒๑๖/๓๐๔	ภณฺทณฺ	๒๑๕/๓๐๒
พฺหุชนอหิตาย	๒๑๖/๓๐๔	ภณฺทณการกา	๑-๓/๑-๕

ปทานุกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกโม	ปพเพ/องฺก
ภณฺชนชาตา	๒๐๒/๒๙๒	ภาสิสฺสติ	๒๐๕/๒๙๓
ภณฺชนานิ	๑-๓/๑-๖	ภาสฺเสยฺย	๓/๕-๖, ๑๐/๑๖-๑๗,
ภคฺตคฺเค	๑๙๒/๒๗๗-๒๗๘		๑๒/๑๙, ๒๐/๓๐, ๒๔/๓๙-๔๐
ภตฺตํ	๓๓/๕๓, ๗๕/๑๑๘	ภิกฺขุ	๙/๑๖, ๑๐/๑๖, ๑๖๘/๒๓๗
ภตฺตานิ	๑๘๙/๒๗๔, ๑๙๒/๒๗๗	ภิกฺขุณีโย	๗/๑๓, ๘/๑๔, ๒๑๕/๓๐๒
ภตฺตिका	๑๙๒/๒๗๘-๒๗๙	ภิกฺขุณี	๑๙๒/๒๘๐
ภตฺตทุทฺทเสก	๑๘๙-๑๙๐/๒๗๕	ภิกฺขุโนวาทกสมฺมติ	๗/๑๓, ๘/๑๔
ภยคามิตา	๒๙/๔๘	ภิกฺขุสิกฺขา	๕๑/๗๖, ๕๓/๗๙
ภยทสฺสาวิ	๒๓๑/๓๑๘	ภิกฺขุสฺสติ	๒๐๔/๒๙๓
ภยาคตี	๒๐๒/๒๙๒, ๒๓๔/๓๒๒	ภิกฺขุเชยฺย	๒๐๔/๒๙๓
ภวิสฺสติ	๑๑/๑๘, ๖๕/๑๐๐	ภิกฺขุโย	๖๕/๙๘
ภวิสฺสามิ	๑-๓/๑-๖	ภิกฺขุโยภาวาย	๑-๓/๑-๖
ภสฺสการกา	๑-๓/๑-๔	ภิสฺสี	๑๙๑/๒๗๗
ภสฺसानิ	๒๓๑/๓๑๘, ๒๓๒/๓๑๙	ภุญฺชถ	๑๙๒/๒๗๙
ภากุฏิกภากุฏิกโ	๒๒/๓๓	ภุญฺชนฺติ	๒๑/๓๑
ภาตฺรา	๒๒๔/๓๑๑	ภุญฺชิสฺสนฺติ	๒๓/๓๗
ภาตา	๒๒๔/๓๑๑	ภุญฺชิสฺสุ	๑๙๒/๒๗๙
ภายิตฺถ	๑-๓/๑-๖	ภุตฺตปฺพ	๓๔/๕๔
ภาสติ	๖/๑๒-๑๓, ๑๕/๒๕-๒๖,	ภุมิยํ	๑๘๔/๒๖๐
	๒๗/๔๔, ๔๖, ๓๙/๖๒-๖๓	ภทฺทาย	๒๑๒/๒๘๙
ภาสิตปฺริกฺกนฺตํ	๑๙๖-๑๙๗/	ภทฺเตตฺตพฺพา	๕๑/๗๖
	๒๘๓-๒๖๑	ภทฺเทติ	๓๙/๖๒
ภาสิตํ	๓๔/๕๔-๕๕, ๒๑๕/๓๐๒	โภชนํ	๓๔/๕๔
ภาสิตฺวา	๒/๓	โภเชตฺวา	๒๒/๓๓, ๓๕

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก
	[ม]		
มกขี	๒๑๖/๓๐๔, ๒๑๗/๓๐๗	มานตุตถารห	๑๒/๑๙, ๘๒/๑๒๓,
มกฺกภูต	๔๑/๖๓, ๑๙๒/๒๘๐	มาเนสฺ	๘๘/๑๓๐-๑๓๑
มจฺฉรี	๒๑๖/๓๐๔, ๒๑๗/๓๐๗	มายาวี	๕๒/๗๖-๗๗
มชฺฌเมกฺขยาณ	๒๓๑/๓๑๙	มาลาคนฺธวิเลปนํ	๒๑๖/๓๐๔
มชฺช	๒๑/๓๑, ๒๒/๓๔	มาลาจฺฉ	๒๑/๓๑
มณฺโজ	๑๙๑/๒๗๗	มาสปริวาส	๑๔๙/๒๑๗
มณฺชริก	๒๑/๓๑	มาโส	๑๕๓/๒๑๙-๒๒๐
มนฺสาณฺเปกฺขิตา	๒๓๑/๓๑๙	มิจฺฉาชีเวน	๒๗/๔๕
มนฺทมนฺโท	๒๒/๓๓	มิจฺฉาทิฏฺฐิ	๒๑๖/๓๐๔, ๒๑๗-๓๐๗
มนฺสุสา	๒๒/๓๓, ๑๙๒/๒๗๗	มิถุ	๗๕/๑๑๘, ๘๖/๑๒๖
มเนสิกาย	๒๑/๓๒	มิสฺสกกฺทิฏฺฐิโน	๑๘๑/๒๕๑-๒๕๒
มมฺมโน	๒๑๗/๓๐๘	มิสฺสเก	๑๘๑/๒๕๒
มหาภิกฺขุสงฺโฆ	๘๔/๑๒๔, ๙๓/๑๔๐	มิสฺสก	๑๘๑/๒๕๒
มหิจฺฉตาย	๒/๓	มิหิตปฺพุพฺพงฺคมา	๒๒/๓๓
มัสเปสฺสุม	๖๕/๙๘-๙๙	มุขสฺสตุตฺตีหิ	๒๐๒/๒๙๒
มาตรา	๒๒๔/๓๑๑	มุฏฺฐิหิ	๒๑/๓๒
มาตร	๒๒๕/๓๑๒	มุหฺตต	๒๓๐/๓๑๖
มาตา	๒๒๔/๓๑๑	มุล	๒๑๖/๓๐๓
มาติกาโร	๑๗/๒๗	มุลา	๑๑/๑๗-๑๘, ๘๒/๑๒๓-๑๒๔
มานตุตจฺริยา	๑๖๓/๒๒๘	มุพฺพหิจิตฺตา	๒๑๖/๓๐๕
มานตุตจาริก	๘๒/๑๒๓, ๙๐/๑๓๖	มุพฺพเห	๑๙๖/๒๘๔
มานตุตทธาน	๑๖๒/๒๒๘	เมถุน	๑๙๓/๒๘๑
มานตุต	๑๑/๑๗-๑๘, ๘๒/๑๒๔	เมธก	๒๑๕/๓๐๒

ปทานุกโม	ปพเพ/องุเก	ปทานุกโม	ปพเพ/องุเก
เมธาวิ	๑๗/๒๗	ยาวติกา	๒๒๘-๒๒๙/๓๑๕,
โมกขจิกาย	๒๑/๓๒		๒๓๔/๓๒๒, ๒๔๒/๓๓๘
โมฆปริส	๒/๓, ๑๑/๑๘, ๓๕/๕๖	ยฺชฺฌนฺติ	๒๑/๓๒
โมหคามิตา	๒๙/๔๘	เยภฺยฺยสิกาย	๒๐๒/๒๙๒, ๒๒๘/๓๑๔,
โมหาคี	๒๐๒/๒๙๒		๒๓๔/๓๒๒
[ย]		[ร]	
ยถาชาตี	๒๓๐/๓๑๗	รงฺกมชฺฌเ	๒๑/๓๒
ยถาปฏิจฺจนฺ	๑๖๕-๑๖๖/๒๓๐-๒๓๔	รติยา	๑๙๑/๒๗๖
ยถาวชฺเชน	๒๑/๓๒	รตฺติจฺเฉทา	๘๓/๑๒๔
ยถารทฺธิ	๑๙๒/๒๗๗-๒๗๘	รตฺติปริยนฺต	๑๕๖/๒๒๒
ยถาสมฺบุตฺตํ	๒๓๐/๓๑๗	รตฺติยา	๓๔/๕๕
ยาจติ	๒๐/๒๙	รตฺตํ	๒๑/๓๒
ยาจฺนติ	๑๐/๑๖	รณณีย	๓๔/๕๕
ยาจาม	๑๐/๑๖	รโหิตสฺส	๑๘๙/๒๗๔
ยาจามิ	๓๒/๕๑, ๔๕/๖๗	รฺกฺขผลฺลุปมา	๖๕/๙๘-๙๙
ยาจิ	๑๐๑/๑๕๑	รฺกฺขติ	๑๔๔/๒๑๐, ๑๔๕/๒๑๑
ยาจี	๑๐๐/๑๕๐	โรเจถ	๑๘๗/๒๗๐
ยาจิตฺกุปมา	๖๕/๙๘-๙๙	โรเจหิ	๑๘๗/๒๗๐
ยาจิตฺตพฺพ	๑๐/๑๖, ๔๑/๖๔,	โรปาเปนฺติ	๒๑/๓๑
	๑๑๔/๑๗๐, ๒๐๒/๒๙๒		
ยาจิตฺวา	๔๑/๖๔	[ล]	
ยาปณีย	๒๒/๓๕	ลชฺชโน	๑/๒
ยามิ	๑๘๑/๒๕๒	ลชฺชชฺชโม	๑๓๘-๑๔๐/๒๐๒-๒๐๗
		ลชฺช	๑๗/๒๗

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก
ลพฺภติ	๒๒/๓๓,๓๕	วเทหิ	๒๒/๓๓
ลามกานิ	๑๙๒/๒๗/๗	วตฺถิตํ	๑๘๒/๒๕๔
ลฺลทฺฐจิตฺตา	๒๑๖/๓๐๕	วตฺถิตา	๑๘๐/๒๕๑
โลมํ	๘/๑๔,๑๐/๑๖	วนฺทาทิ	๒๒/๓๓,๓๖
[ว]		วนฺทิตฺวา	๑๐/๑๖,๒๐/๒๙
วคฺค	๔/๗-๙,๒๐๔/๒๙๓	วมฺภติ	๓๖/๕๖-๕๗
วคฺคเกน	๒๑/๓๒,๒๐๘/๒๙๕	วมฺภสฺสสิ	๓๕/๕๖
วจเนน	๒๒/๓๓,๓๖	วสฺสํ วุตฺโต	๒๒/๓๒
วจนียา	๒๓๐/๓๑๖	วสฺสิกสาฎิกํ	๗๕/๑๑๘
วจนีโย	๒๐/๒๙	วสฺสิตุกาโม	๓๔/๕๔
วจสา	๒๓๑/๓๑๙	วาจโต	๒๑๘/๓๐๘
วจฺจภูจฺจํ	๑๙๑/๒๗/๗	วาจสิเกน	๒๗/๔๕
วชฺเชสุ	๒๓๑/๓๑๘	วาจา	๒๑๗/๓๐๖
วฏฺฐํ	๒๑/๓๑	วาณิชา	๓๔/๕๔
วณฺณาวณฺณาย	๒๓๕/๓๒๕	วาณิชาเย	๓๔/๕๔
วตฺตํ	๗๕/๑๑๘,๘๔/๑๒๔	วาเทนฺติ	๒๑/๓๑
วตฺตุนฺติ	๘/๑๔	วาเทนฺติยา	๒๑/๓๒
วตฺตตาม	๘/๑๔	วาเทสฺสนฺติ	๒๓/๓๗
วตฺติตพฺพํ	๗/๑๓,๑๖/๑๐	วายเมยฺยถ	๒๑๖/๓๐๕
วตฺตพฺพํ	๑๑/๑๘,๑๒/๑๙	วาทาย	๒๑๒/๒๙๘
วทามิ	๓/๕,๑๐/๑๗	วิกาเล	๒๑/๓๑,๒๒/๓๔,๑๙๑/๒๗๖
วเทติ	๔๒/๖๕	วิกฺรหิ	๒/๓,๑๑/๑๘
วเทนฺติ	๑/๑,๒/๒,๓/๔,๑๘๑/๒๕๓	วิกฺรหิตฺวา	๒/๓,๑๑/๑๘
		วิทฺเทนฺตา	๒๐๒/๒๙๒

ปทานุกุโม	ปพเพ/องุเก	ปทานุกุโม	ปพเพ/องุเก
วิทิตวา	๓๓/๕๓	วิวาทมูลานิ	๒๑๖/๓๐๓
วิฐติกัม	๒๑/๓๑	วิวาทาธิกรณ	๒๑๕/๓๐๒, ๒๑๖/๓๐๓
วินยธโร	๑๗/๒๗, ๑๔๔/๒๐๙, ๑๙๑/๒๗๕	วิวาทาปนฺนา	๒๐๒/๒๙๒
วินยสมมุขตา	๒๒๘-๒๒๙/๓๑๕- ๓๑๖, ๒๔๒/๓๓๘	วิวัธ	๒๑/๓๒
วินโย	๑๘๗/๒๗๐-๒๗๑, ๑๘๘/๒๗๒-๒๗๓, ๒๑๕/๓๐๒, ๒๑๖/๓๐๕, ๒๔๒/๓๓๘	วิสภาค	๑๘๐/๒๕๑, ๑๘๒/๒๕๔
วินยัม	๑๙๑/๒๗๕	วิสสฏฺเจน	๒๓๕/๓๒๕
วินิจฺจนฺมาเน	๒๓๑/๓๑๘	วิสสุทฺโธ	๑๘๓/๒๕๙
วินิจฺฉินิสฺสนฺติ	๑๙๑/๒๗๕	วิหฺรติ	๑/๑, ๖/๑๒, ๒๓๑/๓๑๘
วิปจฺจตฺยา	๒๑๕/๓๐๒	วิหฺริสฺสติ	๑๑/๑๘
วิปาเจนฺติ	๑/๒, ๑๑/๑๗	วิหฺรปฺริยนฺโต	๗๖/๑๑๙
วียตฺโต	๑๗/๒๗	วิเหจฺยมาเน	๑๙๒/๒๘๐
วิรตฺตฐโป	๓๓/๕๓	วิกฺคโห	๒๑๕/๓๐๒, ๒๒๐/๓๐๙
วิโลกิตฺเตน	๒๒/๓๒	วิขฺขมาเน	๓๔/๕๔
วิวฏฺกัม	๒๓๕/๓๒๕	วิณฺณายติ	๒๓๑/๓๑๘
วิวทติ	๒๑๕/๓๐๒	วิตฺถาริตํ	๑๗๗/๒๔๘
วิวทฺตติ	๒๑๕/๓๐๒	วิตฺถาริตฺโต	๑๙๘/๒๔๙
วิวาทโ	๒๑๕/๓๐๒	วิตฺถาเรน	๒๓๑/๓๑๙
วิวาทการกา	๑-๒/๑-๒, ๓/๔	วิตฺถาเรตพฺพ	๑๗๑/๒๔๐, ๑๗๘/๒๔๙
วิวาทการโก	๑๕/๒๖, ๒๑๐/๒๙๖	วิปฺปวาโส	๘๓/๑๒๔๙๒/๑๔๐
		วิพฺภนฺตสฺส	๑๖๐/๒๒๖
		วิพฺภมฺติ	๗๑/๑๐๘, ๑๖๐/๒๒๖
		วิพฺภมฺนฺติ	๒๙/๔๘
		วิพฺภมิ	๗๑/๑๐๗, ๑๖๐/๒๒๖
		วิพฺภมิตฺวา	๑๖๗/๒๓๔

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องเก
วิพรมิสฺสติ	๗๑/๑๐๘	วุปสเมสุ	๒๓๕/๓๒๔
วิพรมิสฺสนติ	๒๙/๔๘-๔๙	เวทนญฺญ	๑๖๐/๒๒๖
วิริยารมภสฺส	๒/๓	เวปุลลสาย	๑-๓/๑-๖
วุจฺจติ	๒๑๕/๓๐๒-๓๐๓, ๒๔๒/๓๓๗	เวมตีก	๑๔๓/๒๐๙, ๑๕๒/๒๑๙
วุจฺจมานา	๑๙๖/๒๘๔		๑๘๑/๒๕๑
วุจฺจมาโน	๔๒/๖๔-๖๕	เวมตีกปฏิจฺจนฺน	๑๔๖/๒๑๑-๒๑๒,
วุจฺจาทพฺพ	๕๑/๗๖		๑๕๕/๒๒๑-๒๒๒
วุจฺจาทิ	๕๓/๗๙	เวยฺยาวจฺจ	๑๘๙/๒๗๔
วุจฺจาเปตฺวา	๒๓๓/๓๒๐	โวหาโร	๒๑๕/๓๐๒
วุจฺจิตา	๒๑๔/๓๐๑		
วุจฺจิตโต	๑๘๙/๒๗๔		[๓]
วุฑฺฒตเรน	๘๒/๑๒๓	สกณฺณชปฺปก	๒๓๕/๓๒๕
วุฑฺฒาน	๑๐/๑๖, ๒๐/๒๙, ๔๕/๖๗	สโก	๒๑๒/๒๙๙
วุปฺสนฺติ	๒๒๘-๒๒๙/๓๑๔-๓๑๖,	สกุกรีสฺสุ	๕๒/๗๖-๗๗
	๒๔๒/๓๓๗	สกุกา	๑๙๒/๒๘๐
วุปฺสมมติ	๑๘๗-๑๘๘/๒๗๐-๒๗๓,	สกุโกนฺติ	๘๔/๑๒๔
	๒๒๘-๒๒๙/๓๑๕	สกุโกมิ	๘๐/๑๒๒
วุปฺสเมตพฺพ	๒๑๒/๒๙๘	สขิลลา	๒๒/๓๓
วุปฺสเมนฺตุ	๒๓๐/๓๑๖	สงฺคายิสฺสฺสนฺติ	๑๙๑/๒๗๕
วุปฺสเมตฺถ	๒๐๒/๒๙๒	สงฺคณิกาย	๒/๓
วุปฺสเมยฺย	๒๑๒/๒๙๘	สงฺฆมมฺชฺเฌ	๒๐๒/๒๙๒, ๒๐๕/๒๙๓
วุปฺสเมยฺยาม	๒๓๓/๓๒๐	สงฺฆสมฺมุขตา	๒๒๘-๒๒๙/๓๑๕,
วุปฺสเมสฺสาม	๒๓๐/๓๑๗		๒๓๔/๓๒๒-๓๒๓, ๒๔๒/๓๓๗-๓๓๘
วุปฺสเมสิ	๒๓๕/๓๒๔	สงฺฆสฺส	๓/๔, ๖, ๖/๑๒

ปทานุกุโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกุโม	ปพเพ/องฺก
สงฺฆาฏี	๒๑/๓๒	สตฺถิ	๒๑๖/๓๐๓-๓๐๔
สงฺฆาฏีปลลตฺติกาย	๑๙๒/๒๘๐	สตฺถุสสาสน	๑๘๗/๒๗๐-๒๗๑
สงฺฆาทีเสสทิฏฺฐิโน	๑๘๑/๒๕๑		๒๒๘-๒๒๙/๓๑๕, ๒๔๒/๓๓๘
สงฺฆาทีเสสา	๑๓๔/๑๙๘, ๑๓๙/๒๐๖	สทฺธา	๒๒/๓๕
สงฺฆุปฺปจกั	๓๕-๓๖/๕๖	สนฺตีกาย	๒๑/๓๒
สงฺฆเม	๑/๑-๒	สนฺตฺตฺตฺจ	๑/๒
สงฺฆเม	๓/๖, ๗/๑๓	สนฺตฺตฺตฺจสฺส	๒/๓
สงฺโฆ	๒-๓/๔-๖, ๖/๑๒	สนฺทสฺสโต	๓๓/๕๓
สงฺฆั	๑๐/๑๖, ๒๐/๒๙	สนฺทสฺสเสสิ	๓๓/๕๓
สจฺจ	๒/๒-๓, ๑๑/๑๘	สนฺทฺทิฏฺฐิปรามาสี	๒๑๖/๓๐๔,
สจฺจาเปติ	๓๙/๖๒-๖๓		๒๑๗/๓๐๗
สจฺจิกตํ	๑๘๙/๒๗๓	สนฺนิปาตาเปตฺวา	๒/๒, ๑๑/๑๘
สญฺจิจฺจ	๑๙๑/๒๗๖	สนฺนิปติโต	๘๔/๑๒๔
สญฺเจตนิก	๙๗-๑๓๓/๑๔๗-๑๙๘	สพฺพจิรปฏฺิจฺจนฺนาโย	๑๓๖-๑๓๗/
สญฺญตฺติยา	๒๓๕/๓๒๕		๒๐๑-๒๐๒
สญฺญาเปติ	๑๘๗/๒๗๐-๒๗๑	สพฺพยณฺชนํ	๒๓๑/๓๑๙
สญฺญาเปนฺติ	๑๘๗/๒๗๐-๒๗๑	สพฺพตฺตทาโร	๑๙๒/๒๗๘
สญฺญาเปตฺุ	๒๓๑/๓๑๙	สภยา	๑๙๒/๒๘๐
สโร	๒๑๖/๓๐๔, ๓๑๗/๓๐๗	สภาค	๑๘๐/๒๕๑, ๑๘๒/๒๕๔,
สณฺหา	๒๒/๓๓		๑๙๑/๒๗๕
สตีวินย	๑๙๓-๑๙๔/๒๘๒-๒๘๓	สภิกฺขุกา	๗๗-๘๐/๑๑๙-๑๒๓
สตฺตวสฺสเสน	๑๘๙/๒๗๓	สมกฺเคน	๕/๑๐
สตฺตทาหปฏฺิจฺจนฺนา	๑๓๔/๑๙๘	สมนุสฺสเสยฺยาถ	๒๑๖/๓๐๔
สตฺตทาหปฏฺิจฺจนฺนาโย	๑๓๖/๒๐๐	สมเยน	๑/๑, ๑๑/๑๗, ๒๑/๓๑

ปทานุกรกโม	ปพฺพเท/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปพฺพเท/องฺเก
สมาจารา	๒๔/๓๙	สฤเลขสฺส	๒/๓
สมาทปิโต	๓๓/๕๓	สวณีนี	๗/๑๓
สมาทเปสิ	๓๓/๕๓	สวณุปจารี	๔๒/๖๕
สมาทาย	๒๓๑/๓๑๘	สวาทตานี	๒๓๑/๓๑๘
สมาทาทุ	๘๕/๑๒๕	สวาทนาย	๓๓/๕๓, ๑๙๒/๒๗๘
สมาทิตพฺพ	๗๖/๑๑๙, ๘๕/๑๒๕	สอิติกา	๑๙๒/๒๘๐
สมาทินน	๘๕/๑๒๕, ๙๔/๑๔๑	สรติ	๑๔๒/๒๐๘
สมาทियามิ	๘๕/๑๒๕	สรมานปฏิจฺจนฺหา	๑๔๕/๒๑๐
สมาทียิตฺตุ	๙๔/๑๔๑	สรมานปฏิจฺจนฺโน	๑๕๔/๒๒๐
สมานสํวาสกา	๘๐/๑๒๒-๑๒๓	สรามิ	๑๔๒/๒๐๘, ๑๕๑/๒๑๘
สมานาจริยกิจฺจํ	๒๒๗/๓๑๓	สริตสํวริตํ	๒๐๔/๒๙๓
สมานุปชฺฌายกิจฺจํ	๒๒๗/๓๑๓	สรี	๑๕๑/๒๑๘
สมาปชฺชิตฺวา	๑๙๑/๒๗๖	สหาโส	๘๓/๑๒๔
สมาปตฺติ	๒๒๖/๓๑๓	สอฺปปทฺทวา	๑๙๒/๒๘๐
สมฺภูจฺาติ	๒๑๘/๓๐๘	สณฺจเหยฺย	๒๒/๓๕-๓๖
สมฺตฺเตเชติ	๓๓/๕๓	สตฺตฺติสฺสฺสฺสฺมา	๖๕/๙๘, ๑๐๐
สมฺตฺเตชิตฺโต	๓๓/๕๓	สปรปฺปสิรฺฐปฺมา	๖๕/๙๘, ๑๐๐
สโมธานปริวาส	๑๒๓/๑๘๕,	สปรปฺปิ	๑๙๒/๒๗๗
	๑๒๕/๑๘๗, ๑๒๖/๑๘๙	สมนฺนาถตํ	๔-๕/๖-๑๓
สลาภกาห	๒๐๔/๒๙๒-๒๙๓,	สมนฺนาถตสฺส	๖/๑๒-๑๓, ๘-๙/๑๔-๑๖
	๒๓๕/๓๒๕	สมฺปชฺฌานมฺสา	๒๐๕/๒๙๓
สลาภกาหาปก	๒๐๒-๒๐๓/๒๙๒	สมฺปโยเชตพฺพ	๗/๑๓
สลาภหตฺถณ	๒๒/๓๔, ๒๓/๓๘	สมฺปโยเชติ	๘/๑๕
สลาภา	๒๓๔/๓๒๒, ๒๓๕/๓๒๕	สมฺปหํสิโต	๓๓/๕๓

ปทานุกโม	ปพฺเพ/องฺเก	ปทานุกโม	ปพฺเพ/องฺเก
สมฺปหํเสสิ	๓๓/๕๓	สมฺมนฺเนยฺย	๑๘๙-๑๙๐/๒๗๕,
สมฺพหุลา	๑๓๔-๑๓๗/๑๙๘-๒๐๑, ๑๕๖/๒๒๒,๑๘๗/๒๗๐, ๑๙๘/๒๘๗	๒๐๒/๒๙๒	
สมฺภินฺน	๑๘๐/๒๕๑,๑๘๒/๒๕๔	สํวตฺตุนฺติ	๑-๓/๑-๖
สมฺมตฺติ	๗๔/๑๑๔,๒๐๒/๒๙๒, ๒๒๘/๓๑๔,๒๔๒/๓๓๘	สํวตฺเตยฺย	๒๑๒/๒๙๘
สมฺมเตน	๗/๑๓	สํวาสํ	๓๔/๕๔
สมฺมโต	๓๑/๕๐	สํสาเมตฺวา	๓๕/๕๖
สมฺมา	๗/๑๓,๘/๑๔,๑๐/๑๖	สากจฺฉิสฺสนฺติ	๑๙๑/๒๗๖
สมฺมาวตฺตนา	๗/๑๓,๑๖/๒๖	สาตฺถํ	๒๓๑/๓๑๙
สมฺมิณฺชิตฺเตน	๒๒/๓๒	สาทิตพฺพ	๗/๑๓,๕๑/๗๖,๗๖/๑๑๙
สมฺมุขา	๕/๙,๑๑,๑๔/๒๒	สาทียติ	๘/๑๔,๙/๑๕
สมฺมุขาวินยปฏฺฐูปเกน	๑๘๗/๒๗๐- ๒๗๑	สาทียนฺติ	๗๕/๑๑๗
สมฺมุขาวินเยน	๑๘๘/๒๗๒-๒๗๓, ๒๒๘-๒๒๙/๓๑๔-๓๑๕, ๒๔๒/๓๓๗	สาทียามิ	๘๕/๑๒๕
สมฺมุขาวินโย	๑๘๕/๒๖๙,๒๒๘/๓๑๔	สาทียิสฺสนฺติ	๗๕/๑๑๗
สมฺมุขีฏฺฐา	๒๒๘-๒๒๙/๓๑๕-๓๑๖, ๒๔๒/๓๓๘	สาทียะยฺย	๗๕/๑๑๘,๘๗/๑๒๖
สมฺมนฺนติ	๒๐๓/๒๙๒	สาธุ	๑๘๙/๒๗๕,๒๓๕/๓๒๓
สมฺมนฺนตฺ	๑๙๐/๒๗๕	सानฺวาโท	๒๐๗/๒๙๔
สมฺมนฺนิตพฺโพ	๑๘๙/๒๗๕,๒๐๒/๒๙๒	สามเณโร	๗/๑๓,๑๖/๒๗, ๒๘/๔๗,๑๖๐/๒๒๖
		สามีจิกมฺมํ	๕๑-๕๒/๗๖-๗๗
		สายณฺหสมยํ	๑๘๙/๒๗๔
		สาเรตพฺพา	๒/๔
		สาเรตพฺโพ	๒๐๕/๒๙๔
		สาเรตฺวา	๒/๔
		สาวเกน	๑๘๙/๒๗๔

ปทานุกรกโม	ปพพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพพ/องฺก
สาวเสสา	๒๑๕/๓๐๒	สุตตวิภังโก	๒๓๓/๓๒๐-๓๒๑
สิกขติ	๒๓๑/๓๑๘	สุตตโส	๒๓๑/๓๑๙
สิกขนฺติ	๒๑/๓๒	สุตตาคโต	๑๘๑/๒๕๓
สิกขากามา	๑/๒	สุตตนฺตํ	๑๙๑/๒๗๕
สิกขากาโม	๑๗/๒๗, ๑๔๔/๒๑๐	สุตตนฺตีกา	๑๙๑/๒๗๕
สิกขาปเทสุ	๒๓๑/๓๑๘	สุตตปริยาปนโน	๑๘๑/๒๕๓
สิกขาย	๒๑๖/๓๐๓-๓๐๔	สุทฺธกํ	๑๘๑/๒๕๒
สิกขิตพฺพา	๕๑/๗๖	สุทฺธกทิกฺขโน	๑๘๑/๒๕๒
สิญฺจนฺติ	๒๑/๓๑, ๒๒/๓๓	สุทฺธนฺตปริวาส	๑๕๖-๑๕๘/
สิญฺจาเปนฺติ	๒๑/๓๑		๒๒๓-๒๒๕
สิทฺฐํ	๑๙๒/๒๗๙	สุปริศฺศหิตํ	๒๓๐/๓๑๗-๓๑๘
สียา	๒๑๒-๒๑๔/๒๙๘-๓๐๑	สุปริวฺตฺโต	๑๖๐-๑๖๔/๒๒๖-๒๒๙
สิรสา	๒๒/๓๓	สุปฺนกุปฺมา	๖๕/๙๘-๙๙
สีลวิปตฺติยา	๕๑/๗๖, ๕๓/๗๘	สุปฺนนุเตน	๑๙๓/๒๘๑
สีลวิปนฺโน	๖/๑๒, ๑๕/๒๕	สุปฺปัสสุ	๑๙๒/๒๗๙
สุกฺกวิสสุจิ	๙๗-๑๓๓/๑๔๗-๑๙๘	สุโปสตาย	๒/๓
สุขสมฺภาสา	๒๒/๓๓	สุปฺปาวตฺตินิ	๒๓๑/๓๑๙
สุจิกฺกณํ	๑๖๓/๒๒๘-๒๒๙	สุภรตาย	๒/๓
สุณาทู	๓/๔-๕, ๑๐/๑๖-๑๗, ๑๒/๑๙, ๑๙๐/๒๗๕	สุยฺยนฺติ	๒๔/๓๙
สุณนฺตํ	๒๑๒/๒๙๙, ๒๓๓/๓๒๐-๓๒๑, ๒๓๙/๓๓๔, ๒๔๐-๒๔๑/๓๓๖	สุวินิจฺจิตานิ	๒๓๑/๓๑๙
สุตฺตโร	๒๓๑/๓๑๘	สุวิภตฺตานิ	๒๓๑/๓๑๙
สุตฺตสนฺนิจฺจโย	๒๓๑/๓๑๘	สุวฺวปฺสนฺต	๕/๙, ๑๑, ๒๐๙/๒๙๕
		สุเปน	๑๙๒/๒๗๘-๒๗๙
		เสนาสนํ	๓๕/๕๖, ๑๘๙/๒๗๔

ปทานุกุโม	ปพเพ/องเก	ปทานุกุโม	ปพเพ/องเก
เสนาสนปณฺญาปก	๑๘๙-๑๙๐/๒๗๕	[พ]	
เสยฺยาปริยนฺโต	๗๖/๑๑๙, ๘๗/๑๒๗		๒๑/๓๒
เสยฺยาภิหาโร	๕๑/๗๖		๒๑/๓๒
เสยฺยาภิหารํ	๕๓/๗๘		๒๑/๓๒
เสวมาโน	๑๗/๒๗		๒๑/๓๑
เสวิตพุพา	๕๑/๗๖		๒๑/๓๑
โสตาปตฺติ	๒๒๖/๓๑๓		๒๓/๓๗
โสมนสฺเสน	๑๙๒/๒๗๙		๓๕/๕๖

วินยปิฎก
จุลลวคคปาลิยา ปจมภาเค
อสาธารณนามานิ

นามานุกกโม	ปพเพ/องก	นามานุกกโม	ปพเพ/องก
อนาถปิณฑโก (คหปติ)	๑/๑,๒๒/๓๕, ๓๕/๕๖,๖๕/๙๗,๗๕/๑๑๗	กल्याณภคตโก (คหปติ)	๑๙๒/๒๗๘-๒๗๙
อมพากวนัน (มจนิกาสนเท รณียฎจัน)	๓๔/๕๕	กาสิ (รฎจ)	๒๒/๓๒,๓๕,๓๓/๕๒
อริฎโจ (ภิกข)	๖๕-๖๖/๙๗-๑๐๑, ๗๑/๑๐๗	กาฬสิลา (อิสสิคิลิปลุเส กุหา)	๑๙๑/๒๗๖
อสุสขิปุนพพสุกา (เทว ภิกข)		กิกวาคิริ (ชนปโท)	๒๑/๓๑, ๒๒/๓๒-๓๓,๓๕-๓๖,๒๓/๓๖,๓๙, ๒๔/๓๙-๔๐,๒๙/๔๘
ฉพพคฤคิยา)	๒๑/๓๑,๒๒/๓๓,๓๖, ๒๓-๒๔/๓๖,๓๘-๔๐,๒๙/๔๘	โกสมพี (อุชเชนียา ราชธานี)	๔๖/๖๙,๕๖/๘๓
อานนโท (เถโร)	๓๓/๕๒	คฤโค (ภิกข)	๑๙๖-๑๙๗/๒๘๓-๒๘๗
อิสสิคิลิ (ราชคเห ปพพโต)	๑๙๑/๒๗๖	คิขมกุกฏ (ราชคเห ปพพโต)	๑๙๑/๒๗๖
อุทายิ (ภิกข)	๙๗-๑๓๓/๑๔๗-๑๙๘	โคมกุกนุทธา (ราชคเห กนุทธา)	๑๙๑/๒๗๖
อนรุฑุโ (เถโร)	๓๓/๕๒	โฆสิตาราม (โกสมพิย วิหาร)	๔๖/๖๙,๕๖/๘๓
อุปวาโพ (ภิกข)	๒๐๕-๒๐๖/๒๙๓- ๒๙๔,๒๑๑/๒๙๗	ฉนโน (ภิกข)	๔๖/๖๙-๗๐, ๕๕-๕๖/๘๒-๘๕,๖๔/๙๖,๒๑๕/๓๐๒
อุปาลิ (เถโร วินยธโร)	๓๓/๕๒, ๘๓/๑๒๔,๙๒/๑๔๐		
กโปตกนุทธา (ราชคเห กนุทธา)	๑๙๑/๒๗๖		

นามานุกโม	ปพเพ/องเก	นามานุกโม	ปพเพ/องเก
ฉพพคคิยา (ภิกขุ)	๑๘๕/๒๖๙, ๒๐๐/๒๘๙	เมตติยภุมมชกา (เทว ภิกขุ ฉพพคคิยา) ๑๙๒-๑๙๔/๒๗๗-๒๘๓	
ชีวกมพวน (ราชคเห ชีวกสส โกमारภจจสส อมพวน) ๑๙๑/๒๗๗		เมตติยา (ภิกขุณี) ๑๙๒/๒๘๐	
เชตวน (สาวตถิย มหาวิหาโร)		ราชคห (มคธภจจสส ราชธานี)	๑๘๙/๒๗๓, ๑๙๒/๒๗๗
๑/๑, ๒๒/๓๕, ๓๕/๕๖, ๖๕/๙๗, ๗๕/๑๑๗, ๙๗/๑๔๗, ๑๘๕/๒๖๙		ราหุโล (เถโร) ๓๓/๕๒	
ตโปทาราโม (ราชคเห สงฆมาราโม)	๑๙๑/๒๗๗	เรวโต (เถโร) ๓๓/๕๒	
ติณทุกกนทรา (ราชคเห กนทรา)	๑๙๑/๒๗๖	เวภาโร (ราชคเห ปพพโต) ๑๙๑/๒๗๖	
ปณทุกลโหิตกา (เทว ภิกขุ ฉพพคคิยา) ๑-๓/๑-๖, ๘/๑๔, ๑๐/๑๖-๑๗, ๗๔/๑๑๒		เวพวน (ราชคเห มหาวิหาโร)	๑๘๙/๒๗๓, ๑๙๑/๒๗๗
ทพโพ มลลปุตโต (เถโร)	๑๘๙-๑๙๔/๒๗๓-๒๘๓	สตตปณณ (เวการปสเส กุหา)	๑๙๑/๒๗๖
มจจิกาสณโท (นคร์)	๓๓/๕๒, ๓๔/๕๕, ๔๑-๔๒/๖๓-๖๕	สปปโสณทโก (สีตวเน ปพภาโร)	๑๙๑/๒๗๖
มททกจจนิ (ราชคเห มิคทาโย)	๑๙๑/๒๗๗	สาวตถิ (โกสธภจจสส ราชธานี)	๑/๑, ๒๒/๓๓, ๓๕, ๓๔/๕๕-อาทิ
มหากจจาโน (เถโร) ๓๓/๕๒		สาริปุตตโมคคูลลนา, สาริปุตตา (อคคสาวกา) ๒๓//๓๘-๓๙	
มหากปปีโน (เถโร) ๓๓/๕๒		สาริปุตโต (เถโร) ๓๓/๕๒-๕๓	
มหาโกฏจโก (เถโร) ๓๓/๕๒		สีตวน (ราชคเห วน) ๑๙๑/๒๗๖	
มหาจุนโท (เถโร) ๓๓/๕๒		สุทินโน (ภิกขุ) ๑๖๐-๑๖๒/๒๒๖-๒๒๙	
มหาโมคคูลลนาโน (เถโร) ๓๓/๕๒		สุธมโม (ภิกขุ) ๓๓-๓๖/๕๒-๕๗, ๔๑-๔๒/๖๓-๖๕, ๔๕/๖๗-๖๘	
		เสยยสโก (ภิกขุ) ๑๑-๑๒/๑๗-๑๙, ๒๐/๒๙-๓๐	

วินยปิฎก

จุลลวคคปาติยา ปจมภาเค

ธมมปปเกโท

มาติกา

ปพเพ/องเก

[เอกก]

อนุวาทาธิกรณมุล ๒๑๗/๓๐๖,๓๐๘

กิจจาธิกรณมุล ๒๑๙/๓๐๘

[ทุก]

วิวาทาธิกรณสส สมถา ๒๒๘/๓๑๔

[ติก]

อกุสลมุลานิ ๒๑๖/๓๐๕,๒๑๗/๓๐๗

อธมมิกอมุพหวินยทานานิ

๑๙๘/๒๘๗

อธมมิกตชชนียกมมสส องคานิ

๔/๖-๙

อธมมิกตสสปาปิยสิกาทมมสส

องคานิ

๒๐๘/๒๙๕

อธมมิกนียสสทมมสส องคานิ

๑๓/๒๐-๒๒

อธมมิกปฏิสารณียกมมสส องคานิ

๓๗/๕๗-๖๐

มาติกา

ปพเพ/องเก

อธมมิกปพพาชนียกมมสส องคานิ

๒๕/๔๐-๔๒

อธมมิกสส อาปตติทสสเน อุกเขปนีย-

กมมสส องคานิ

๔๘/๗๐-๗๒

อธมมิกสส อาปตติอปปฏิกมเม

อุกเขปนียกมมสส องคานิ

๕๗/๘๕-๘๖

อธมมิกสส ปาปิกทิจิอปปฏินิสสคเค

อุกเขปนียกมมสส องคานิ

๖๗/๑๐๒-๑๐๓

อาปตตาทิกรณสส สมถา ๒๓๙/๓๓๒

อาปตติอปปฏิกมเม อุกเขปนีย-

กมมารหิกขุโน องคานิ ๕๙/๘๙

อาปตติอปปฏิกมเม อุกเขปนีย-

กมมารหิกขุ

๕๙/๘๙-๙๐

อาปตติทสสเน อุกเขปนียกมมารห-

ิกขุโน องคานิ

๕๐/๗๔

อาปตติทสสเน อุกเขปนียกมมารห-

ิกขุ

๕๐/๗๔-๗๕

มาติกา ปพเพ/องเก

กุสลมุลานี ๒๑๖/๓๐๕, ๒๑๗/๓๐๘
ตชชเนียมมมารหิกขุโน องคานิ

๖/๑๒

ตชชเนียมมมารหิกขุ ๖/๑๒-๑๓

ตสสปาปิยสิกากมมารหิกขุโน

องคานิ ๒๑๐/๒๙๖

ตสสปาปิยสิกากมมารหิกขุ

๒๑๐/๒๙๖-๒๙๗

ธมมิกอมุพฺพหวินยทานานี ๑๙๙/๒๘๘

ธมมิกตชชเนียมมมสส องคานิ

๕/๙-๑๑

ธมมิกตสสปาปิยสิกากมมสส องคานิ

๒๐๙/๒๙๕

ธมมิกนียสสกมมสส องคานิ

๑๔/๒๒-๒๕

ธมมิกปฏิสารณียกมมสส องคานิ

๓๘/๖๐-๖๑

ธมมิกปพพาชเนียมมมสส องคานิ

๒๖/๔๒-๔๔

ธมมิกสส อาปตติอทสสเน อุกฺเขปเนีย-

กมมสส องคานิ ๔๙/๗๒-๗๓

ธมมิกสส อาปตติอปปฏิกมเม

อุกฺเขปเนียมมมสส องคานิ

๕๘/๘๗-๘๙

มาติกา ปพเพ/องเก

ธมมิกสส ปาปิกทิกฺขิอปปฏินิสฺสคฺเค

อุกฺเขปเนียมมมสส องคานิ

๖๘/๑๐๓-๑๐๔

นียสสกมมารหิกขุโน องคานิ

๑๕/๒๕-๒๖

นียสสกมมารหิกขุ ๑๕/๒๖

ปพพาชเนียมมมารหิกขุโน องคานิ

๒๗/๔๔-๔๕

ปพพาชเนียมมมารหิกขุ

๒๗/๔๕-๔๗

ปาปิกทิกฺขิอปปฏินิสฺสคฺเค

อุกฺเขปเนียมมมารหิกขุโน องคานิ

๖๙/๑๐๕

ปาปิกทิกฺขิอปปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปเนีย-

กมมารหิกขุ ๖๙/๑๐๕-๑๐๖

ปาริวาสิกภิกขุโน รตฺติจฺเฌทา

๘๓/๑๒๔

มานตตจจาริกภิกขุโน รตฺติจฺเฌทา

๙๒/๑๔๐

สลาภคาคา ๒๓๕/๓๒๕

[จตุกกั]

อนฺวาทาธิกรณสฺส สมถา ๒๓๖/๓๒๖

อธิกรณานิ ๒๑๕/๓๐๒-๓๐๓

มาติกา

ปพเพ/องฺเก

[สตุตฺกั]

อาปตติกขนฺธา

๒๑๕/๓๐๓,

๒๒๖/๓๑๓

[อฏฺฐกั]

อาปตติอปปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺเมน

นปปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพภิกฺขุโน

องฺคานิ

๖๒/๕๓-๕๔

อาปตติอปปฏิกมฺเม อุกฺเขปนียกมฺเมน

ปฺฏิปฺปสฺสมเกตพฺพภิกฺขุโน

องฺคานิ

๖๓/๕๕

อาปตติอทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺเมน

นปปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพภิกฺขุโน

องฺคานิ

๕๓/๗๙

อาปตติอทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺเมน

ปฺฏิปฺปสฺสมเกตพฺพภิกฺขุโน

องฺคานิ

๕๔/๘๑-๘๒

ตฺทฺชนียกมฺเมน นปปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพ-

ภิกฺขุโน องฺคานิ

๘/๑๔-๑๕

ตฺทฺชนียกมฺเมน ปฺฏิปฺปสฺสมเกตพฺพ-

ภิกฺขุโน องฺคานิ

๙/๑๕-๑๖

นียสฺสกมฺเมน นปปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพ-

ภิกฺขุโน องฺคานิ

๑๘/๒๘

นียสฺสกมฺเมน ปฺฏิปฺปสฺสมเกตพฺพ-

ภิกฺขุโน องฺคานิ

๑๙/๒๙

มาติกา

ปพเพ/องฺเก

ปฏิสารณียกมฺเมน นปปฏิปฺปสฺสม-

เกตพฺพภิกฺขุโน องฺคานิ ๔๓/๖๖

ปฏิสารณียกมฺเมน ปฺฏิปฺปสฺสมเกตพฺพ-

ภิกฺขุโน องฺคานิ

๔๔/๖๗

ปพฺพาชนียกมฺเมน นปปฏิปฺปสฺสม-

เกตพฺพภิกฺขุโน องฺคานิ ๓๐/๔๙

ปพฺพาชนียกมฺเมน ปฺฏิปฺปสฺสมเกตพฺพ-

ภิกฺขุโน องฺคานิ

๓๑/๕๐

ปาปิกทิจฺฉิอฺปปฏินียสฺสคฺเค อุกฺเขปนีย-

กมฺเมน นปปฏิปฺปสฺสมเกตพฺพ-

ภิกฺขุโน องฺคานิ

๗๒/๑๐๙

ปาปิกทิจฺฉิอฺปปฏินียสฺสคฺเค อุกฺเขปนีย-

กมฺเมน ปฺฏิปฺปสฺสมเกตพฺพภิกฺขุโน

องฺคานิ

๗๓/๑๑๐

[ทสฺกั]

อธมฺมิกสลาภคาคาหา ๒๐๔/๒๙๒-๒๙๓

อุพฺพาทิกาย สมฺมณฺเฑิตพฺพภิกฺขุโน

องฺคานิ

๒๓๑/๓๑๘-๓๑๙

ธมฺมิกสลาภคาคาหา

๒๐๔/๒๙๓

[อฏฺฐารสฺกั]

ตฺทฺชนียกมฺมกตสฺส วตฺตานิ ๗/๑๓

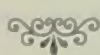
นียสฺสกมฺมกตสฺส วตฺตานิ ๑๖/๒๖-๒๗

คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎก*

๑. สมเด็จพระพุฒาจารย์	วัดสระเกศ	ประธานกรรมการ
๒. พระพรหมมุนี	วัดบวรนิเวศวิหาร	รองประธานกรรมการ
๓. พระพรหมเวที	วัดไตรมิตรวิทยาราม	รองประธานกรรมการ
๔. พระพรหมเมธาจารย์	วัดบูรณศิริมัตยาราม	กรรมการ
๕. พระพรหมโมลี	วัดพิชัยญาติการาม	กรรมการ
๖. พระวิสุทฐิวงศาจารย์	วัดปากน้ำ	กรรมการ
๗. พระธรรมกิตติวงศ์	วัดราชโอรสาราม	กรรมการ
๘. พระธรรมเจดีย์	วัดกัลยาณมิตร	กรรมการ
๙. พระธรรมปัญญาภรณ์	วัดปากน้ำ	กรรมการ
๑๐. พระธรรมคุณาภรณ์	วัดสามพระยา	กรรมการ
๑๑. พระธรรมไตรโลกาจารย์	วัดราชประดิษฐ์ฯ	กรรมการ
๑๒. พระธรรมรัตนดิลก	วัดสุทัศนเทพวราราม	กรรมการ
๑๓. พระเทพปริยัติสุธี	วัดบพิตรพิมุข	กรรมการ
๑๔. พระเทพปริยัติเมธี	วัดชลประทานรังสฤษฎ์	กรรมการ
๑๕. พระเทพเวที	วัดอนงคาราม	กรรมการ
๑๖. พระเทพปริยัติมุนี	วัดทองนพคุณ	กรรมการ
๑๗. พระเทพมุนี	วัดไตรมิตรวิทยาราม	กรรมการ
๑๘. พระเทพรัตนโมลี	วัดหงส์รัตนาราม	กรรมการ
๑๙. พระเทพเมธี	วัดอรุณราชวราราม	กรรมการ
๒๐. พระเทพโสภณ	วัดราชบูรณะ	กรรมการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๗/๒๕๔๘ มติที่ ๕๐๙/๒๕๔๘ เรื่อง ขอความเห็นชอบรายนาม คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทย เพื่อร่วมงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี และ มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๔๕ มติที่ ๓๕๗/๒๕๔๕ เรื่อง แต่งตั้งกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ แทน กรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง

๒๑. พระราชวชิราภรณ์	วัดพระเชตุพนฯ	กรรมการ
๒๒. พระราชวชิรโมลี	วัดสวนพลู	กรรมการ
๒๓. พระราชปริยัติดิลก	วัดประยุรวงศาวาส	กรรมการ
๒๔. พระราชเมธี	วัดราชนัคดาราม	กรรมการ
๒๕. พระราชโมลี	วัดจักรวรรดิราชาวาส	กรรมการ
๒๖. พระราชวรมุณี	วัดดุสิตาราม	กรรมการ
๒๗. พระราชวิสุทธิโมลี	วัดมหาธาตุฯ	กรรมการ
๒๘. พระราชวรเมธี	วัดเทพธิดาราม	กรรมการ
๒๙. พระราชสุธี	วัดเทวราชกุญชร	กรรมการและเลขานุการ
๓๐. พระราชกิตติโสภณ	วัดเบญจมบพิตรฯ	กรรมการ
๓๑. พระราชปฏิภาณโสภณ	วัดราชโอรสาราม	กรรมการ
๓๒. พระศรีวิสุทธิมุณี	วัดสุทัศนเทพวราราม	กรรมการ
๓๓. พระศรีรัชมงคลเมธี	วัดอาวุธวิกสิตาราม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๔. พระปริยัติกวี	วัดปากน้ำ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๕. พระเมธีวราลงกรณ์	วัดชนะสงคราม	กรรมการ
๓๖. พระศรีวิสุทธิธารภรณ์	วัดบรมนิวาส	กรรมการ
๓๗. พระมหานายก	วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๓๘. พระอมรโมลี	วัดปทุมวนาราม	กรรมการ
๓๙. พระมหาไฉน จิตตสุโท	ป.ธ. ๙ วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๔๐. พระมหารังษี เขมวีโร	ป.ธ. ๙ วัดพระศรีมหาธาตุ	กรรมการ
๔๑. พระมหาวินัย ธีรวินโย	ป.ธ. ๙ วัดราชาธิวาสวิหาร	กรรมการ
๔๒. นายวิชัย ธรรมเจริญ	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๓. นายบุญสืบ อินสาร	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๔. นายบุญเชิด กิตติธรางกูร	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๕. นายแก้ว ชิตตะขบ	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการประจำศูนย์ประสานงานกลาง
พิจารณาตรวจต้นฉบับพระไตรปิฎก*

๑. พระธรรมกิตติวงศ์	วัดราชโอรสาราม	ประธานอนุกรรมการ
๒. พระเทพมุนี	วัดไตรมิตรวิทยาราม	อนุกรรมการ
๓. พระราชวชิราภรณ์	วัดพระเชตุพนฯ	อนุกรรมการ
๔. พระราชวชิรโมลี	วัดสวนพลู	อนุกรรมการ
๕. พระราชโมลี	วัดจักรวรรดิราชาวาส	อนุกรรมการ
๖. พระราชกิตติโสภณ	วัดเบญจมบพิตรฯ	อนุกรรมการ
๗. พระศรีวิสุทธิมุนี	วัดสุทัศนเทพวราราม	อนุกรรมการ
๘. พระศรีวิสุทธิภรณ์	วัดบรมนิवास	อนุกรรมการ
๙. พระมหานายก	วัดบวรนิเวศวิหาร	อนุกรรมการ
๑๐. พระอมรโมลี	วัดปทุมวนาราม	อนุกรรมการ
๑๑. พระมหารังษี เขมวีโร	ป.ธ. ๙ วัดพระศรีมหาธาตุ	อนุกรรมการ
๑๒. พระมหาวินัย ถิรวินโย	ป.ธ. ๙ วัดราชาธิวาสวิหาร	อนุกรรมการ
๑๓. พระมหาไฉน จิตตสุทฺโธ	ป.ธ. ๙ วัดบวรนิเวศวิหาร	อนุกรรมการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๕ มติที่ ๓๓๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุทธมอญจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับพระวินัยปิฎก*

๑.	พระพรหมเมธาจารย์	วัดบูรณศิริมาตยาราม	ที่ปรึกษา
๒.	พระธรรมคุณากรณ์	วัดสามพระยา	ประธานคณะกรรมการ
๓.	พระธรรมปริยัติเวที	วัดพระปฐมเจดีย์	รองประธานคณะกรรมการ
๔.	พระธรรมรัตนดิลก	วัดสุทัศนเทพวราราม	รองประธานคณะกรรมการ
๕.	พระเทพปริยัติสุธี	วัดบพิตรพิมุข	รองประธานคณะกรรมการ
๖.	พระเทพปริยัติเมธี	วัดชลประทานรังสฤษฎ์	รองประธานคณะกรรมการ
๗.	พระเทพปริยัติมุนี	วัดทองนพคุณ	คณะกรรมการ
๘.	พระราชเมธี	วัดราชนัสดาราม	คณะกรรมการ
๙.	พระราชวรมนู	วัดดุสิดาราม	คณะกรรมการ
๑๐.	พระราชวิสุทธิโมลี	วัดมหาธาตุฯ	คณะกรรมการ
๑๑.	พระราชวรเมธี	วัดเทพธิดาราม	คณะกรรมการ
๑๒.	พระราชวิสุทธิดิลก	วัดสามพระยา	คณะกรรมการ
๑๓.	พระเมธีธรรมานันท์	วัดไร่ขิง	คณะกรรมการ
๑๔.	พระเมธีปริยัติวิบูล	วัดสามพระยา	คณะกรรมการ
๑๕.	พระเมธีวราลงกรณ์	วัดชนะสงคราม	คณะกรรมการ
๑๖.	พระสุธีรัตนากรณ์	วัดสุทัศนเทพวราราม	คณะกรรมการ
๑๗.	พระศรีปริยัติโมลี	วัดราชนัสดาราม	คณะกรรมการ
๑๘.	พระกิตติสารเมธี	วัดดาวดึงษาราม	คณะกรรมการและเลขานุการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

๑๙. พระมหาอิทธิยาวัธ ธีรวโร ป.ธ. ๙ วัดสามพระยา คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. พระมหาวัชระ จิตวณฺโณ ป.ธ. ๙ วัดสามพระยา คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. พระมหาชลอ ปิยาจาโร ป.ธ. ๙ วัดชนะสงคราม คณะทำงาน
๒๒. พระมหาปราโมทย์ วิริยธมฺโม ป.ธ. ๙ วัดดุสิตาราม คณะทำงาน
๒๓. พระมหาอุดม สารเมธี ป.ธ. ๙ วัดทองนพคุณ คณะทำงาน
๒๔. นายประสิทธิ์ แสงทับ นักวิชาการภาษาโบราณ ๔ คณะทำงาน
๒๕. นายสำรวย นักการเรือน นักวรรณศิลป์ ๗ คณะทำงาน

คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับพระสุตตันตปิฎก*

๑.	พระวิสุทธิวงศาจารย์	วัดปากน้ำ	ประธานคณะกรรมการ
๒.	พระธรรมปัญญารักษ์	วัดปากน้ำ	รองประธานคณะกรรมการ
๓.	พระราชวิริยาลังการ	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๔.	พระราชสุตาภรณ์	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๕.	พระปริยัติกิจวิ	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๖.	พระปิฎกโกศล	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการและเลขานุการ
๗.	พระวิเชียรภาว	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๘.	พระมหามนตรี	ขุนตีสาวโร ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๙.	พระมหาประนอม	กิตติปัญโญ ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๐.	พระมหาสมจินต์	สมมาปัญโญ ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๑.	พระมหาบุญชู	กิตติโชติโก ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๒.	พระมหาจรัญ	วิจารณ์เมธี ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๓.	พระมหาทองดี	ปญญาวชิโร ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๔.	พระมหาเสนาะ	กิตติเสโน ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๕.	พระมหาครรชิต	สุขิตคนฺโธ ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๖.	พระมหาวัฒน์พร	อภิวฑฒโน ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๗.	พระมหาชำนาญ	มหาชาโน ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๘.	พระมหาหวน	ยสาโส ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๙.	พระมหาสมาน	มโนพนฺโธ ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗๒/๒๕๔๕ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุทธปาพจนจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

คณะกรรมการตรวจต้นฉบับพระอภิธรรมปิฎก*

๑. พระพรหมโมลี	วัดพิชยญาติการาม	ประธานคณะกรรมการ	
๒. พระธรรมเจดีย์	วัดกัลยาณมิตร	รองประธานคณะกรรมการ	
๓. พระเทพเวที	วัดอนงคาราม	รองประธานคณะกรรมการ	
๔. พระธรรมไตรโลกาจารย์	วัดราชประดิษฐ์ฯ	คณะกรรมการ	
๕. พระเทพรัตนโมลี	วัดหงส์รัตนาราม	คณะกรรมการ	
๖. พระเทพโสภณ	วัดราชบูรณะ	คณะกรรมการ	
๗. พระเทพเมธี	วัดอรุณราชวราราม	คณะกรรมการ	
๘. พระราชปริยัติดิลก	วัดประยุรวงศาวาส	คณะกรรมการ	
๙. พระราชเวที	วัดพระเชตุพนฯ	คณะกรรมการ	
๑๐. พระราชปฏิภาณโสภณ	วัดราชโอรสาราม	คณะกรรมการและเลขานุการ	
๑๑. พระราชสิทธิมุนี	วัดมหาธาตุฯ	คณะกรรมการ	
๑๒. พระสุธีธรรมนุวัตร	วัดพระเชตุพนฯ	คณะกรรมการ	
๑๓. พระศรีวิสุทธิโกศล	วัดเพชรสมุทร	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๔. พระวิสุทธิธีรพงศ์	วัดพิชยญาติการาม	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๕. พระศรีศาสนวงศ์	วัดอรุณราชวราราม	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๖. พระมหาบุญเทียม	ญาณินุโธ ป.ธ. ๘	วัดพิชยญาติการาม คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๗. พระมหาสมลักษณ์	คณธสโร ป.ธ. ๘	วัดท่ามะโอ	คณะกรรมการ
๑๘. พระมหาประนอม	ธมฺมาลงกาโร ป.ธ. ๖	วัดจากแดง	คณะกรรมการ
๑๙. พระครูธรรมธรมุนี	นนทิกโก	วัดจากแดง	คณะกรรมการ
๒๐. นายนิมิตร	โพธิพัฒน์		คณะกรรมการ
๒๑. ผศ. เวทย์	บรรณกรกุล		คณะกรรมการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุทธมอญจารย์ ประธานคณะปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

พระไตรปิฎกฉบับเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี
พุทธศักราช ๒๕๔๕

เจ้าของ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ผู้จัดทำ

คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์

คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระวินัยปิฎก

คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระสุตตันตปิฎก

คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระอภิธรรมปิฎก

คณะอนุกรรมการประจำศูนย์ประสานงานกลาง

ที่ปรึกษา

พระพรหมสุธี

วัดสระเกศ

พระธรรมกิตติเมธี

วัดสัมพันธวงศาราม

พระธรรมวรเมธี

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

บรรณาธิการ พระราชสุธี (โสภณ โสภณจิตโต ป.ธ. ๙)

คณะบรรณาธิการ/ประสานงาน

พระศรีรัชมงคลเมธี (ประนต กิตติวฑฺฒโน ป.ธ. ๙)

พระปริยัติกวี (สุบิน อีรวโส ป.ธ. ๙)

นายวิชัย ธรรมเจริญ ป.ธ. ๙

นายบุญสืบ อินสาร ป.ธ. ๙

นายบุญเชิด กิตติธรางกูร ป.ธ. ๙

นายแก้ว ชิตตะขบ ป.ธ. ๙

พิมพ์ที่

บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

๖๕/๑๖ ถนนชัยพฤกษ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐

โทร. ๐-๒๔๒๒-๙๐๐๐

โทรสาร ๐-๒๔๓๓-๒๗๔๒, ๐-๒๔๓๔-๑๓๔๕

รัฐบาลจัดพิมพ์โดยเสด็จพระราชกุศล
ในพิธีพระราชทานเพลิงศพ

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ)

อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

เจ้าอาวาสวัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร

ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันอาทิตย์ ที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

